

MILIEUBEHEER

Een institutioneel onderzoek naar de handelingen van diverse actoren op het beleidsterrein Milieubeheer en de thans daaronder vallende taken van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over de jaren 1945-1994.

PIVOT-rapport nr.

Tweede band

Tekt: dr. J.A.A. Bervoets, drs.J. W.J.M. Bogaards, drs. N.C. van Oldenbeek, M. Schaap, drs. J. Velsink.
Verantwoordelijke eindredactie, dr. J.A.A. Bervoets,
Vormgeving:
Druk: CRIPS
Illustratie :W.D. Kuller

CJP-gegevens

ISBN-ISSN

©

INHOUDSOPGAVE

INHOUD EERSTE BAND

1. VERANTWOORDING	17
1.1 OPZET EN WERKWIJZE.....	17
1.2 KANTTEKENINGEN BIJ ENKELE DEFINITIES EN BEGRIPPEN VAN ONDERZOEKSONDERWERPEN:.....	18
2. LIJST VAN AFKORTINGEN.....	20
3. OMSCHRIJVING VAN HET BELEIDSTERREIN	27
4. BELEIDSPLANNING	32
4.1 ALGEMENE BELEIDSBEPALING	38
4.1.1 Algemeen.....	38
4.1.1.1 Beleidsondersteunend onderzoek	43
4.1.1.2 Toetsen en beïnvloeden van rijksbeleid.....	45
4.1.1.3 Beleid ten aanzien van andere overheden.....	47
4.1.1.3.1 Algemeen.....	47
4.1.1.3.2 Provinciaal afvalstoffenplan	49
4.1.2 Periode na 1985	50
4.1.2.1 Algemeen	50
4.1.2.1.1 Algemeen beleidsonderzoek	53
4.1.2.1.2 Thema- en/of objectgericht beleid	54
4.1.2.1.3 Doelgroepgericht beleid.....	58
4.1.2.2 Het Nationaal Milieubeleidsplan	59
4.1.2.3 Milieubeleidsplanning van andere overheden.....	62
4.1.2.3.1 De provincie.....	62
4.1.2.3.2 De gemeentebesturen	65
4.1.2.4 Nationale onderzoeksprogramma's	66
4.1.2.4.1 Kaderstellend	66
4.1.2.4.2 Uitvoerend	68
4.1.2.5 Overlegstructuren	71
4.1.2.5.1 Overleg met andere overheden	71
4.1.2.5.2 Doelgroepenoverleg.....	74
4.2 ADVIESCOMMISSIES	80
4.2.1 Algemeen.....	81
4.2.2 De Raad voor het Milieubeheer en zijn voorgangers.....	83
4.2.2.1 De Raad voor de Luchtverontreiniging.....	83
4.2.2.2 De Raad voor het Milieubeheer	85
4.2.3 De Rijksmilieuhygienische Commissie.....	87
4.2.3.1 De commissie zelf	87
4.2.3.2 Voorgangers	88
4.2.4 Raad voor het Milieu- en Natuuronderzoek	89
4.2.5 De Technische Commissie Bodembescherming	91
4.2.6 Commissies inzake afvalverwijdering	92
4.2.6.1 Commissies, opgegaan in het Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieuhygiene.....	92
4.2.6.2 Adviescommissie Afgewerkte Olie	93
4.2.6.3 Adviescommissies inzake (klein chemisch) afval.....	94
4.2.7 De Commissie Reactorveiligheid	95
4.2.8 De CFK-commissie	96
4.2.9 Commissies voor de drinkwatervoorziening	97
4.2.9.1 Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening.....	97
4.2.9.2 Raad voor de Drinkwatervoorziening.....	98
4.2.9.3 Commissie Drinkwatervoorziening	99
4.2.10 Commissie Spaarbekken IJsselmeer.....	100
4.2.11 Bestrijdingsmiddelencommissie	101
5. TOTSTANDKOMING WETTELIJK KADER.....	102

5.1	WETGEVING VAN DE RIJKSOVERHEID IN HET ALGEMEEN	105
5.2	DE HINDERWET.....	109
5.3	DE WET ALGEMENE BEPALINGEN MILIEUHYGIËNE EN DE WET MILIEUBEHEER	113
5.3.1	<i>De Tracéwet in verband met de Wet Milieubeheer</i>	<i>117</i>
5.4	DE WET INZAKE DE LUCHTVERONTREINIGING	118
5.5	DE WET GELUIDHINDER.....	120
5.6	DE WETGEVING OP DE BODEMBESCHERMING	124
5.6.1	<i>Wetten.....</i>	<i>126</i>
5.6.2	<i>Algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen.....</i>	<i>127</i>
5.6.3	<i>Circulaires en algemene richtlijnen.....</i>	<i>130</i>
5.7	DE AFVALSTOFFENWET EN DE WET CHEMISCHE AFVALSTOFFEN	132
5.7.1	<i>Afvalstoffenwet.....</i>	<i>132</i>
5.7.2	<i>Wet chemische afvalstoffen</i>	<i>134</i>
5.8	WET MILIEUGEVAARLIJKE STOFFEN	136
5.9	KERNERGIEWET	138
5.10	WETGEVING INZAKE DRINK- EN INDUSTRIEWATER	141
5.10.1	<i>Grondwaterwet waterleidingbedrijven.....</i>	<i>142</i>
5.10.2	<i>Waterleidingwet</i>	<i>143</i>
5.11	WETGEVING INZAKE OPPERVLAKTEWATER	144
5.11.1	<i>Wet verontreiniging oppervlaktewateren.....</i>	<i>144</i>
5.11.2	<i>Wet verontreiniging zeewater.....</i>	<i>144</i>
5.11.3	<i>Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden.....</i>	<i>145</i>
5.12	LANDBOUW.....	146
5.12.1	<i>Bestrijdingsmiddelenwet</i>	<i>147</i>
5.12.2	<i>Meststoffenwet.....</i>	<i>149</i>
5.12.3	<i>. Interimwet ammoniak en veehouderij</i>	<i>150</i>
5.13	PROVINCIALE VERORDENINGEN	151
5.13.1	<i>algemeen</i>	<i>151</i>
5.13.2	<i>Provinciale verordeningen op het gebied van geluidshinder.....</i>	<i>153</i>
5.13.3	<i>Provinciale verordeningen op het gebied van bodembescherming.....</i>	<i>155</i>
5.13.4	<i>Regionale regeling van afvalstoffenverwijdering.....</i>	<i>156</i>
5.13.5	<i>Provinciale verordeningen op het gebied van waterwinning.....</i>	<i>158</i>
5.14	GEMEENTELIJKE VERORDENINGEN	159
6.	UITVOERINGSINSTRUMENTEN.....	162
7.	VERGUNNINGEN	163
7.1	HINDERWETVERGUNNINGEN.....	163
7.1.1	<i>Kaderstellend</i>	<i>166</i>
7.1.2	<i>Uitvoerend.....</i>	<i>168</i>
7.2	VERGUNNINGEN KRACHTENS WABM, GEVOLGDE AANVRAGEN.....	172
7.3	VERGUNNINGVERLENING IN HET KADER VAN DE WET MILIEUBEHEER.....	175
7.3.1	<i>Kaderstellend</i>	<i>177</i>
7.3.2	<i>. Uitvoerend:</i>	<i>178</i>
7.3.2.1	<i>Algemeen</i>	<i>180</i>
7.3.2.2	<i>Vergunningen voor afvalstoffen</i>	<i>183</i>
7.3.2.2.1	<i>Kaderstellend</i>	<i>183</i>
7.3.2.2.2	<i>Uitvoerend</i>	<i>184</i>
7.3.2.3	<i>In- en uitvoerbepalingen afval.....</i>	<i>185</i>
7.3.2.3.1	<i>Kaderstellend:.....</i>	<i>185</i>
7.3.2.3.2	<i>Uitvoerend:</i>	<i>185</i>
7.4	KEURINGEN OP BASIS VAN MILIEUVOORSCHRIFTEN	186
7.4.1	<i>Keuringen, voorgeschreven door hinderwet- en milieubesluiten.....</i>	<i>186</i>
7.4.2	<i>Keuringen luchtverontreiniging</i>	<i>189</i>
7.4.3	<i>Keuringen wet geluidshinder.....</i>	<i>193</i>
7.4.3.1	<i>Kaderstellend.....</i>	<i>193</i>
7.4.3.2	<i>Uitvoerend.....</i>	<i>195</i>
7.5	MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE	196
7.5.1	<i>Kaderstellend</i>	<i>198</i>
7.5.1.1	<i>Bevoegde personen.....</i>	<i>198</i>
7.5.1.2	<i>Nadere regelgeving.....</i>	<i>199</i>

7.5.2	<i>Uitvoerend</i>	201
7.5.3	<i>Ontheffingen</i>	203
7.6	BODEMSANERING IN HET KADER VAN DE WET BODEMSANERING 1994 EN LATER.....	204
7.6.1	<i>Kaderstellend</i>	208
7.6.2	<i>Toepassing juridisch instrumentarium</i>	211
7.6.3	<i>Uitvoering bodemsanering</i>	215
7.7	OUDE REGELINGEN.....	216
7.7.1	<i>Vergunningen krachtens de Wet Luchtverontreiniging, 1970-1993</i>	216
7.7.1.1	<i>Kaderstellend</i>	218
7.7.1.1.1	<i>Algemeen</i>	218
7.7.1.1.2	<i>Nederlandse Emissie Richtlijnen</i>	219
7.7.1.2	<i>Uitvoerend</i>	221
7.7.1.2.1	<i>Vergunningen aan inrichtingen</i>	221
7.7.1.2.2	<i>Ontheffingen voor motorvoertuigen</i>	222
7.7.2	<i>Wet geluidhinder</i>	223
7.7.3	<i>Afvalstoffenwet 1977</i>	225
7.7.4	<i>Wet Chemische Afvalstoffen 1977</i>	227
7.7.4.1	<i>Kaderstellend</i>	227
7.7.4.2	<i>Uitvoerend</i>	228
7.7.4.2.1	<i>Inventarisatie</i>	228
7.7.4.2.2	<i>Toelating</i>	229
7.7.4.2.3	<i>In- en uitvoer van Chemische afvalstoffen</i>	230
7.7.4.2.3.1	<i>Kaderstellend</i>	230
7.7.4.2.3.2	<i>Uitvoerend</i>	231
7.7.5	<i>Wet milieugevaarlijke stoffen</i>	232
7.7.5.1	<i>Toelating van nieuwe stoffen</i>	232
7.7.5.1.1	<i>Kaderstellend</i>	234
7.7.5.1.1.1	<i>Aanmelding</i>	234
7.7.5.1.1.2	<i>Verpakkings- en waarschuwingsvoorschriften</i>	236
7.7.5.1.2	<i>Uitvoerend</i>	238
7.7.5.1.2.1	<i>Aanmelding</i>	238
7.7.5.1.2.2	<i>Toelating</i>	239
7.7.5.1.2.3	<i>Gegevensbeheer</i>	240
7.7.5.2	<i>Nader onderzoek</i>	241
7.7.5.2.1	<i>Kaderstellend</i>	241
7.7.5.2.2	<i>Uitvoerend</i>	243
7.7.5.3	<i>Bepaalde toelating van verboden milieugevaarlijke stoffen</i>	244
7.7.5.3.1	<i>Algemeen</i>	244
7.7.5.3.2	<i>Ozonlaag-aantastende stoffen</i>	245
7.7.5.3.3	<i>Overige stoffen</i>	247
7.7.5.4	<i>In en uitvoer van milieugevaarlijke stoffen</i>	248
7.7.5.5	<i>Bepaalde toelating van vuurwerk</i>	250
7.7.5.6	<i>Bepaalde toelating van genetisch gemodificeerde organismen</i>	251
7.7.5.6.1	<i>Kaderstellend</i>	251
7.7.5.6.2	<i>Uitvoerend</i>	253
7.7.6	<i>Wet bodembescherming</i>	254
7.7.6.1	<i>Vergunningen</i>	255
7.7.6.1.1	<i>Toelating van stortplaatsen</i>	255
7.7.6.1.1.1	<i>Kaderstellend</i>	255
7.7.6.1.1.2	<i>Uitvoerend</i>	257
7.7.6.1.2	<i>Toelating van lozingen</i>	258
7.7.6.1.2.1	<i>Kaderstellend</i>	258
7.7.6.1.2.2	<i>Uitvoerend</i>	259
7.7.6.1.3	<i>Toelating van grondwaterinfiltratie</i>	261
7.7.6.1.4	<i>Toelating van ondergrondse tanks</i>	262
7.7.6.1.5	<i>Toelating van meststoffen</i>	263
7.7.6.1.6	<i>Toelating verwerking van baggerspecie</i>	265
7.7.6.2	<i>Keuringen</i>	266
7.7.6.2.1	<i>Keuringen besluiten bodembescherming</i>	266
7.7.6.2.2	<i>Keuringen van ondergrondse tanks</i>	267
7.8	VERGUNNINGEN KERNENERGIEWET EN DAARAAN VOORAFGAANDE REGELINGEN.....	269
7.8.1	<i>Kaderstellend</i>	270
7.8.2	<i>Uitvoerend</i>	272
7.8.2.1	<i>In het kader van het Euratomverdrag 1958</i>	272
7.8.2.2	<i>In het kader van de Kernenergiewet</i>	273

7.8.3	<i>Vrijstelling van het Minister van Defensie</i>	275
7.8.4	<i>Bijzondere vergunningsvoorwaarden</i>	276
7.8.4.1	Informatieverplichtingen	276
7.8.4.1.1	kaderstellend:.....	276
7.8.4.1.2	Uitvoerend:	277
7.8.4.2	Geheimhoudingsplicht.....	278
7.8.4.3	Kwaliteitseisen	279
7.9	VERGUNNINGEN VOOR WATERWINNING- EN WATERLEIDINGBEDRIJVEN.....	281
7.9.1	<i>Regelgeving van het rijk</i>	281
7.9.2	<i>Provinciale waterleidingsverordeningen</i>	283
7.9.3	<i>Wateronttrekking aan de bodem</i>	285
7.9.3.1	Vergunningen openbare drinkwatervoorziening.....	288
7.10	TOEPASSING VAN ALGEMENE REGELS OP ZWEMGELEGENHEDEN	290
7.10.1	<i>Vergunningverlening lijkbezorging</i>	292
7.11	TOELATING VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN	293
8.	OVERHEIDSDEELNEMING	295
8.1	VERWIJDEREN EN OPSLAAN RADIO-ACTIEF AFVAL.....	295
8.1.1	<i>Afvoer van radio-actief afval vóór de oprichting van de COVRA</i>	295
8.1.2	<i>.Staatsdeelneming in de COVRA</i>	297
8.2	OVERHEIDSDEELNEMING IN WATERLEIDINGBEDRIJVEN	299
8.2.1	<i>Organisatie openbare drinkwatervoorziening</i>	299
8.2.2	<i>Reorganisatie van de drinkwatervoorziening</i>	302
8.3	.STAATSDEELNEMING AFVALVERWERKINGBEDRIJVEN	304
8.4	STAATSDEELNEMING IN DE BODEMSANERING.....	305
8.4.1	<i>Het Service Centrum Grondreiniging</i>	305
8.4.2	<i>Bodemsanering in het kader van de Interimwet Bodemsanering</i>	308
8.4.2.1	Kaderstellend.....	310
8.4.2.2	Uitvoering bodemsanering	313
8.4.2.3	Toepassing juridisch instrumentarium.....	315
8.5	OVERIGE VORMEN VAN STAATSDEELNEMING	317
INHOUD TWEEDE BAND		
9.	CONVENANTEN	329
9.1	MILIEUCONVENANTEN OF DOELGROEPCONVENANTEN	330
9.1.1	<i>Voorbereiding</i>	331
9.1.2	<i>Convenanten</i>	334
9.2	PRODUCTCONVENANTEN	336
9.2.1	<i>Inzake afvalstoffen</i>	336
9.2.2	<i>Productconvenanten inzake milieugevaarlijke stoffen</i>	338
9.2.3	<i>Productconvenanten met specifieke doelgroepen</i>	340
9.2.3.1	Project KWS 2000.....	341
9.2.3.2	Convenant Groen Label.....	343
9.3	OPRUIM- OF SANERINGSCONVENANTEN.....	345
9.3.1	<i>. Afvalverwijderingsconvenanten</i>	345
9.3.2	<i>Bodemsanering</i>	346
9.3.2.1	Onderzoek	346
9.3.2.1.1	Kaderstellend	346
9.3.2.1.2	Uitvoerend	349
9.3.2.2	Financiering.....	350
9.3.2.2.1	Kaderstellend	350
9.3.2.2.2	Uitvoerend	352
9.3.2.2.3	VINEX-projecten.....	354
9.3.3	<i>Convenanten inzake waterbodems</i>	355
10.	SUBSIDIEREGELINGEN	356
10.1	ALGEMEEN: KADERSTELLEND	357
10.2	BEMIDDELING BIJ EU-SUBSIDIES	359
10.2.1	<i>Subsidies voor de inzameling van afvalstoffen</i>	361
10.3	SUBSIDIES VOOR REGELINGEN VAN BEDRIJFSINTERNE MILIEUZORG	362

10.4	SUBSIDIES AAN BEDRIJVEN OP TECHNOLOGISCH TERREIN	363
10.4.1	<i>Subsidies</i>	364
10.5	SUBSIDIES AAN MAATSCHAPPELIJKE EN MILIEUORGANISATIES	366
10.6	DIVERSE BIJDRAGEN MILIEUBEHEER	369
10.7	SUBSIDIES VOOR ONDERZOEK OP HET GEBIED VAN LUCHTVERONTREINIGING.....	370
10.8	BIJDRAGEREGELINGEN OP HET TERREIN VAN VERKEER	372
10.9	BIJDRAGEN AAN VERWIJDERING VAN MILIEUGEVAARLIJKE STOFFEN	373
10.9.1	<i>Bijdrageregeling radioactieve bliksemontvangers</i>	373
10.10	FISCALE AFTREKREGELINGEN	374
10.10.1	<i>Fiscale aftrekregelingen</i>	374
10.11	BIJDRAGEN AAN GEMEENTEN EN PROVINCIES	375
10.11.1	<i>Bijdragen voor drinkwatervoorziening</i>	376
10.11.2	<i>Bijdragen voor kostbare rioleringswerken</i>	377
10.11.3	<i>Bijdragen voor gemeentelijk milieubeleid</i>	379
10.11.3.1	Kaderstellend	380
10.11.3.2	Uitvoerend.....	382
10.11.4	<i>Subsidies aan andere overheden in het kader van de Wet op de Luchtverontreiniging</i>	386
10.11.5	<i>Financiering andere overheden in het kader van de Wet geluidhinder</i>	388
10.11.6	<i>Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving</i>	390
10.11.7	<i>Bijdragen van het rijk aan de provincie in het kader van de Interimwet Bodemsanering</i>	393
10.11.8	<i>Bijdragen van het rijk in het kader van de Wet Bodembescherming 1994 en later</i>	394
10.11.8.1	Subsidie van bodemsanering door of in opdracht van de provincie	395
10.11.8.1.1	Kaderstellend.....	397
10.11.8.1.2	Uitvoering subsidieregeling budgetfinanciering	398
10.11.8.1.3	Uitvoering subsidieregeling projectfinanciering	400
10.11.9	<i>Bijdragen van het rijk aan andere overheden in het kader van de Afvalstoffenwet</i>	403
10.11.10	<i>Bijdragen van het rijk aan de provincie in het kader van de MER</i>	405
10.12	BIJDRAGEN BEHEER ROM-GEBIEDEN	406
10.13	BIJDRAGEREGELING GEBIEDSGERICHT MILIEUBELEID.....	407
11.	HEFFINGEN EN RETRIBUTIES	408
11.1	ALGEMEEN.....	408
11.2	ACCIJNZEN.....	409
11.3	PRODUCTHEFFINGEN: VERWIJDERINGSBIJDRAGE.....	411
11.4	PROVINCIALE LEGES EN HEFFINGEN	412
11.5	HEFFINGEN INDUSTRIELAWAAI	413
11.6	HEFFINGEN OP AFVALVERWIJDERING	415
11.6.1	<i>Heffingen op basis van de Afvalstoffenwet</i>	415
11.6.1.1	Kaderstellend:	415
11.6.1.2	Uitvoerend:	416
11.7	HEFFINGEN OP BASIS VAN DE WET CHEMISCHE AFVALSTOFFEN	417
11.7.1	<i>Kaderstellend</i> :	417
11.7.2	<i>Uitvoerend</i> :	418
11.8	HEFFINGEN OP BASIS VAN DE WET ALGEMENE BEPALINGEN MILIEUHYGIËNE EN DE WET MILIEUBEHEER	419
12.	GEBIEDSGERICHTE MILIEUBESCHERMING	420
12.1	SANERING VAN LUCHTVERONTREINIGDE GEBIEDEN	421
12.2	GELUIDSZONES EN SANERINGEN	422
12.2.1	<i>Zones rond industrieterreinen</i>	423
12.2.1.1	Zonering nieuwe situaties.....	425
12.2.1.2	Zonering in bestaande situaties	427
	Handelingen saneringmaatregelen	430
12.3	ZONES LANGS WEGEN	433
12.3.1	<i>Zonering en wegeaanleg</i>	434
12.3.2	<i>Saneringsmaatregelen</i>	437
12.4	ZONES LANGS SPOOR-, METRO- EN TRAMWEGEN	439
12.5	ZONERING ROND BUITENLANDSE LUCHTVAARTTERREINEN	441
12.6	AANWIJZING VAN LUCHTVAARTTERREINEN EN SANERINGSMAATREGELEN	445
12.7	CUMULATIEVE GELUIDHINDER	448
12.8	JUMBO-PROJECTEN TER SANERING VAN GELUIDSHINDER.....	449

12.9	STILTEGEBIEDEN.....	451
12.10	BODEMBESCHERMINGSGEBIEDEN	453
12.10.1	Regelgeving.....	454
12.10.2	Subsidies.....	455
12.11	VERZURINGSGEVOELIGE GEBIEDEN	457
12.12	GEBIEDSGERICHT BELEID VOOR SPECIEKE MILIEUPROJECTEN	458
13.	DE VASTSTELLING VAN INFRASTRUCTUURPROJECTEN	459
14.	NORMSTELLINGEN	461
14.1	ALGEMENE KADERS	462
14.2	BEDRIJFSINTERNE MILIEUZORG.....	463
14.3	PRODUCTCERTIFICERING.: MILIEUKEUR.....	465
14.4	CERTIFICERING VAN BOUWMATERIALEN.....	466
15.	SCHADEVERGOEDING	467
15.1	SCHADEVERGOEDING VOOR GEVOLGEN VAN DE HINDERWET OF BESCHIKKINGEN VAN HET BEVOEGD GEZAG INZAKE MILIEUVERGUNNINGEN	469
15.2	SCHADEVERGOEDING VOOR GEVOLGEN VAN DOOR HET RIJK VASTGESTELDE MILIEUREGELS.....	471
15.3	HET FONDS LUCHTVERONTREINIGING	472
15.4	SCHADELOOSSTELLING. DOOR DE COMMISSIE SCHADECLAIMS AANLEG SPAARBEEKENS BRABANTSE BIESBOSCH	474
16.	INSTELLING EN UITREIKING VAN PRIJZEN	475
17.	VOORLICHTING	477
17.1	ALGEMEEN.....	477
17.1.1	Instrumentele voorlichting	477
17.1.2	Overige vormen van voorlichting.....	480
17.2	KENNISVERWERVING EN VERBREIDING.....	481
17.2.1	. de Projectgroep Nederlands Onderzoek Biologische In Situ Sanering (NOBIS).....	482
17.2.2	Het Expertisenetwerk Bodembescherming ENBB.....	483
18.	CRISISBEHEERSING IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN.....	484
18.1.1	Algemeen.....	487
18.1.2	Commissies.....	487
18.1.3	Vorbereiding	489
18.1.4	Beoordeling en coördinatie tijdens incidenten.....	491
18.1.5	Nadere beschikkingen	494
19.	HANDHAVING	496
19.1	ALGEMENE BELEIDSVOORBEREIDING EN -PLANNING HANDHAVING MILIEUREGELS.....	499
19.1.1	Algemeen.....	499
19.1.2	Commissies.....	500
19.1.3	Onderzoek	501
19.1.4	Aanwijzing en taakinvulling toezichthoudende ambtenaren	502
19.1.4.1	Aanwijzing.....	502
19.1.4.2	Coördinatie en taakinvulling	505
19.1.4.3	Opleidingsprogramma's	508
19.2	TOEZICHT MILIEUREGELS.....	509
19.2.1	Toezicht algemeen.....	509
19.2.2	.Gedoogverklaringen.....	512
19.2.3	Controle op de uitvoering van beleidsinstrumenten.....	514
19.2.3.1	het vergunningenbeleid	515
19.2.3.2	Het subsidiebeleid aan andere overheden.....	516
19.2.4	Controle van de drinkwaterproductie	517
19.2.4.1	Drinkwaterkwaliteit.....	517
19.2.4.2	Geneeskundige onderzoek ter voorkoming van besmetting van drinkwater door bereiders.....	520
19.2.5	Controle van een inrichting op grond van Wet op de hygiëne en de veiligheid van zweminrichtingen	522
19.2.5.1	Kaderstellend	525

19.2.5.2	Uitvoerend.....	526
19.3	BESTUURSRECHTELIJKE HANDHAVING	527
19.3.1	<i>Intrekken van vergunningen en ontheffingen</i>	528
19.3.1.1	Intrekken van gedoogverklaringen	529
19.3.1.2	Intrekken van Hinderwetvergunningen	530
19.3.1.3	Intrekken van milieuvergunningen op grond van de Wm.	531
19.3.1.4	Wet luchtverontreiniging.....	533
19.3.1.5	Intrekken van vergunningen Wet geluidhinder	534
19.3.1.6	Intrekken van vergunningen voor afvalverwerking (Afvalstoffenwet)	535
19.3.1.7	Intrekken van vergunningen Wet bodembescherming	536
19.3.1.8	Intrekken van vergunningen Wet chemische afvalstoffen.....	538
19.3.1.9	Intrekken van vergunningen Kernenergiewet.....	539
19.3.1.10	Intrekken van vergunningen aan waterwin- en waterleidingbedrijven	541
19.3.1.11	Luchtvaartwet.....	542
19.3.2	<i>Sluitingsbevel aan een inrichting op grond van Hinderwet en de Wet inzake de luchtverontreiniging</i>	543
19.3.3	<i>Ingrijpen op grond van de kernenergiewet</i>	545
19.3.4	<i>Saneringsbevelen en andere maatregelen in verband met de bodembescherming</i>	547
19.3.5	<i>Bestuursdwang</i>	548
19.3.6	<i>Dwangsom</i>	551
19.4	STRAFRECHTELIJKE HANDHAVING	552
19.5	PRIVAATRECHTELIJKE HANDHAVING	554
19.6	SANCTIES OP HANDELINGEN VAN ANDERE OVERHEDEN	555
20.	MILIEUBELEIDSMONITORING	556
20.1	ALGEMEEN.....	558
20.2	LUCHT	560
20.2.1	<i>Monitoring door emissieregistratie</i>	560
20.2.1.1	Kaderstellend	560
20.2.1.2	Uitvoerend:	562
20.2.2	<i>Waarschuwing tegen radioactiviteit</i>	566
20.3	LAWAAI	568
20.3.1	<i>Metingen in het kader van de Wet geluidhinder</i>	568
20.3.2	<i>Monitoring in het kader van milieubeleidsplanning, thema verstoring</i>	569
20.3.3	<i>Metingen in het kader van uitvoeringsprocedures</i>	570
20.4	GRONDWATER	571
20.5	BODEMKWALITEIT	572
20.6	STOFFEN	573
20.7	EINDPRODUCTEN	574
20.8	PRESTATIEMONITORING VAN OVERHEDEN	575
20.9	DOELGROEPMONITORING.....	577
20.9.1	<i>Algemeen</i>	578
20.9.2	<i>Monitoringsprogramma's voor het weg- en spoorwegverkeer</i>	579
21.	INTERNATIONALE MILIEUZAKEN.....	580
21.1	ALGEMEEN.....	581
21.2	VERDRAGEN INZAKE HET MILIEU	583
21.3	COÖRDINATIEMECHANISMEN IN HET INTERNATIONAAL OVERLEG	589
21.4	NIET-GEFORMALISEERD BILATERAAL OVERLEG.....	591
21.5	NIET-GEFORMALISEERD MULTILATERAAL OVERLEG	592
21.6	GEFORMALISEERD BILATERAAL EUROPEES OVERLEG	593
21.6.1	<i>Algemeen</i>	593
21.6.2	<i>Eems Commissie</i>	595
21.6.3	<i>Niederländisch-Deutschen Kommission für grenznahe Kerntechnische Einrichtungen (NDKK)</i>	596
21.7	GEFORMALISEERD BILATERAAL MONDIAAL OVERLEG	597
21.7.1	<i>Algemeen</i>	597
21.8	GEFORMALISEERD MULTILATERAAL EUROPEES OVERLEG	598
21.8.1	<i>Raad van Europa</i>	599
21.8.2	<i>Europese Unie (EU)</i>	600
21.8.2.1	De Raad van ministers en de Milieuraad.....	602
21.8.2.2	Europese Commissie	603
21.8.2.3	Uitvoerings-overlegorganen.....	608

21.8.2.3.1	Diverse organen	608
21.8.2.3.2	Milieukeur	609
21.8.2.3.3	Rapportage inzake specifieke stoffen	610
21.8.2.3.3.1	Splijtbaar materiaal	611
21.8.2.3.3.2	Milieugevaarlijke stoffen	612
21.8.2.4	Manifestaties	613
21.8.3	<i>BENELUX</i>	614
21.8.4	<i>Conférence Européenne des Ministres de Transports (CEMT)</i>	615
21.8.5	<i>Noordzeeministers-conferentie (NZMC)</i>	616
21.8.6	<i>Waddenzee-overleg</i>	617
21.8.7	<i>Internationale Maas Commissie</i>	618
21.8.8	<i>Internationale Rijn Commissie (IRC)</i>	619
21.8.9	<i>Centrale Commissie voor de Rijnvaart</i>	620
21.8.10	<i>Internationale Schelde Commissie</i>	621
21.8.11	<i>PARCOM/OSCOM/OSPARCOM</i>	622
21.9	GEFORMALISEERD MULTILATERAAL MONDIAAL OVERLEG	623
21.9.1	<i>Verenigde Naties (VN)</i>	623
21.9.1.1	Algemeen en hoofdorganisaties	623
21.9.1.2	Het United Nations Environmental Programme (UNEP).....	626
21.9.1.2.1	Wereld Milieu Fonds (GEF)	628
21.9.1.2.2	Intergouvernementeel Panel voor Klimaatverandering (IPCC)	629
21.9.1.3	De Wereld Meteorologische Organisatie W.M.O	631
21.9.1.4	International Atomic Energy Agency (IAEA).....	632
21.9.1.5	Economic Commission for Europe (ECE)	633
21.9.1.6	De executieve van het Verdrag van Genève inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging LRTAP 636	
21.9.1.6.1	De World Health Organization en de Europese afdeling van de WHO en het Europees centrum voor volksgezondheid en milieuhygiëne (WHO/ECEH)	638
21.9.1.7	International Civil Aviation Organization (ICAO)/European Civil aviation Conference (ECAC)	639
21.9.1.8	Internationale Maritieme Organisatie (IMO).....	640
21.9.2	<i>International Whaling Commission (IWC)</i>	641
21.9.3	<i>General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)/ World Trade Organisation (WTO)</i>	642
21.9.4	<i>Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)</i>	643
21.9.5	<i>Noord Atlantische Verdrag Organisatie (NAVO)</i>	645
21.9.6	<i>Society of Environmental Toxicology and Chemistry (SETAC)</i>	646
22.	ACTOREN	647
22.1	HOGE COLLEGES VAN STAAT	647
22.2	DEPARTEMENTEN VAN ALGEMEEN BESTUUR	648
22.2.1	<i>De minister, belast met het milieubeheer</i>	648
22.2.2	<i>Ministers, belast met beleidsterreinen die mede van invloed zijn op het milieubeheer</i>	651
22.2.3	<i>De minister, belast met regelgeving ten aanzien van niet tot het rijk behorende ambtelijke gezagsinstellingen:</i>	653
22.3	COÖRDINATIE-ORGANEN	654
22.4	WETTELIJKE ADVIESORGANEN.....	655
22.5	BIJZONDERE ADVIESCOMMISSIES OP DEELTERREINEN:	657
22.6	BEVOEGDE GEZAGSINSTELLINGEN VAN ANDERE OVERHEDEN	659
22.7	UITVOERINGSORGANEN	661
22.8	KEURINGSINSTITUTEN	663
22.9	CONVENANTSORGANEN	665
22.10	UITVOERDERS VAN STIMULERINGS- EN SUBSIDIEREGELINGEN.....	667
22.11	TOEZICHTORGANEN	668
22.12	ONDERZOEKSORGANEN	670
22.14	INTERNATIONALE ORGANEN	673
22.15	OVERIGE INTERNATIONALE VERDRAGSORGANEN	679
22.16	BENELUX-UNIE	680
22.17	RAAD VAN EUROPA	681
22.18	EUROPESE UNIE EN RECHTSVOORGANGERS	682
22.19	VERDRAGSORGANEN TER BESCHERMING VAN SPECIFIEKE EUROPESE MILIEUGEBIEDEN.....	686
22.20	INFORMELE OVERLEGORGANEN	687
22.21	PARTICULIERE ORGANEN	688
23.	BRONNEN EN BRONNENVERZAMELINGEN	690

23.1	BELEID.....	690
23.2	REGELGEVING.....	693
23.3	OVERIGE BRONNEN.....	698
24.	LITERATUUR.....	701

VERANTWOORDING.

Deze band is het vervolg op de Eerste Band van het PIVOT-rapport Milieubeheer. In deze band is de inhoudsopgave van beide banden opgenomen om het zoeken te vergemakkelijken. Omdat het milieubeleid in de tegenwoordige tijd wordt bepaald door een integraal stelsel van beleidsplannen en daaraan verbonden taakstellingen, is het milieubeleid dan ook in zijn geheel onderzocht zonder dat er een indeling plaats vond in deelterreinen.

De handelingen beginnen met de beschrijving van uitvoeringsinstrumenten als gevolg van beleidsafspraken. De daaraan voorafgegangene beleidsprocedures staan beschreven in de vorige band.

1. CONVENANTEN

Convenanten zijn - vaak uit het doelgroepenoverleg voortgekomen - afspraken tussen de minister, het Interprovinciaal Overleg, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, brancheorganisaties en/of publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties (bedrijfs- en productschappen). Hierin wordt de uitvoering van een aantal specifieke punten van het Nationale Milieubeleidsplan nader vastgelegd. Deze convenanten lopen vooruit op of gelden als alternatief voor wet- en regelgeving. De filosofie hierachter is dat in het systeem van zelfregulering dat het bedrijfsleven, de brancheorganisaties en sociale partners door middel van overleg ter behartiging van hun belangen opbouwt ook het milieubeheer kan worden betrokken. De regelgeving geschiedt dan op basis van EG-richtlijnen of dient als stok achter de deur.

In deze convenanten worden afspraken gemaakt over:

- De instelling van convenantsorganen, zoals stuurgroepen
- De vaststelling van normen en grenswaarden, met mogelijke kenmerken van personen en inrichtingen die daaraan voldoen (certificering); wie een dergelijk certificaat krijgt, heeft de garantie voor bepaalde vergunningen of faciliteiten.
- De gezamenlijke aanpak voor de uitvoering van een specifiek milieuprobleem (bijvoorbeeld de opruiming van een milieugevaarlijke stof)
- Garanties dat inrichtingen die aan het convenant voldoen recht hebben op de vereiste vergunningen of andere faciliteiten die de milieuwetgeving biedt
- Uitwisseling van de stand van kennis
- Arbitrage bij geschillen

Bij de afsluiting van dergelijke convenanten wordt als voorbehoud gesteld dat duurzame afspraken kunnen worden doorkruist door interventies van de volksvertegenwoordiging of door Europese regelgeving. Toch dienen veel convenanten vaak als grondslag voor nadere richtlijnen voor handelingen van het bevoegd gezag, met name bij vergunningverlening. Convenanten met bepaalde branchegroepen of over bepaalde producten hebben bovendien het voordeel dat zij niet het risico lopen om binnen de EG als concurrentievervalsende regelingen worden aangemerkt.

In dit hoofdstuk zijn de convenanten beschreven die gericht zijn op voorkoming van milieuverontreiniging. Convenanten op het gebied van energiebesparing (eveneens een punt in het Nationaal Milieubeleidsplan) maken deel uit van het energiebeleid van het Ministerie van Economische Zaken. De uitkomsten van deze convenanten worden echter wel in de vergunningsvoorwaarden meegenomen.

Voorlopig kan er onderscheid worden gemaakt tussen verschillende soorten convenanten:

- Milieuconvenanten ter regeling van de bedrijfsinterne milieuzorg en de verslaglegging daarover door inrichtingen en bedrijven. Deze kunnen worden afgesloten met brancheorganisaties of bedrijven met meervoudige vestigingen; bij de vergunningverlening aan een inrichting kan korthedshalve naar het convenant worden verwezen.
- Productconvenanten, veelal gesloten met brancheorganisaties en doelgroepen. In deze convenanten worden afspraken gemaakt met betrekking tot de duurzaamheid, verpakking, recycling e.d. van een specifiek product of onderdeel daarvan
- Sanerings- of opruimingsconvenant. In deze convenanten worden overeenkomsten gesloten over het ongedaan maken van vervuiling in het verleden, zoals bijvoorbeeld bodemsanering.

1.1 milieuconvenanten of doelgroepconvenanten

Inleiding

De minister wilde in 1989 bewerkstelligen dat elk bedrijf met een zeker milieurisico (bedrijven, die onder de hinderwet vallen, of vergunningen hebben in het kader van de milieuwetten) een integraal milieuzorgsysteem tot stand brengen. Dit systeem houdt stapsgewijs de volgende elementen in:

1. Milieubeleidsverklaring;
2. Milieuprogramma;
3. Optreden van een milieucoördinator van het management
4. Metingen en registraties.; Interne controles; interne voorlichting en opleiding
6. Milieurapportage
7. Doorlichting van het totale milieuzorgsysteem, milieuaudit

Bedrijfsinterne milieuzorgsystemen leggen de verantwoordelijkheid voor de milieuzorg bij de ondernemer zelf. Een vastgesteld en door overheidsinstellingen gecertificeerd milieuzorgsysteem zou als alternatief dienen voor het steeds gedetailleerdere vergunningenstelsel op basis van de verschillende milieuwetten .

Deze zorgsystemen kunnen bij milieuvriendelijker bedrijven eenvoudiger. De minister wilde deze systemen tot stand laten brengen via beleidsovereenkomsten met de brancheorganisaties, dus langs de weg van vrijwillige aansluiting. Uiteindelijk wilde de minister komen tot een koppeling tussen milieuzorgsystemen en milieuvergunning, waarvoor naast overleg met de branches ook overleg met de bevoegde overheidsinstanties nodig is. Samen met de branches en de andere overheden is de minister betrokken bij de opstelling van handboeken per branche, waarin wordt vastgesteld aan welke eisen van goed milieubeheer de bedrijven kunnen voldoen.

Toch beschikt de overheid over een wettelijk instrumentarium: de eisen die worden gesteld aan de producten van de bedrijven in het kader van de milieuzorgsystemen, kunnen in de voorwaarden van de vergunningen worden opgenomen; de minister probeert door overleg met vertegenwoordigingen van provincies en gemeenten hierin harmonisatie te krijgen. Ook streeft hij ernaar om onderdelen van de zorgplanning wettelijk geregeld te krijgen, zoals de verplichting van elk bedrijf om een milieoverslag af te leggen. De minister wordt hierin gesteund door een EEG-verordening "inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en milieu-auditsysteem" , dat milieuvriendelijke bedrijven met certificaten beloont. Tenslotte stelt de minister regels vast om de toelating van bedrijven in de gemeenten en provincies zodanig te harmoniseren dat er geen oneerlijke concurrentie bestaat als gevolg van afwijkend vergunningenbeleid.

Voor de opzet van milieuzorgsystemen probeert de minister preventieprogramma's van afval en emissies (zowel lucht, geluid als bodem) op te stellen, waarin per branche wordt vastgesteld hoe emissies en afval kan worden voorkomen. Hiervoor wordt de minister bijgestaan door universitaire onderzoeksinstituten in Amsterdam (de Interfacultaire Vakgroep Milieukunde IVAM) en Rotterdam (het Erasmus Studiecentrum voor Milieukunde), die samen met tien bedrijven proefprojecten hebben opgezet.

Een milieubeleidsovereenkomst is het resultaat van een doelgroepenoverleg tussen de minister, VNG, IPO en de Unie an Waterschappen. De overeenkomst is civielrechtelijk bindend voor alle leden van de brancheorganisaties, maar het vergunningenbeleid kan erop worden afgestemd.

De beleidsovereenkomst komt als volgt tot stand;

In opdracht van VROM en EZ doet een organisatieadviesbureau een bedrijfstaksgewijze milieustudie. De analyse wordt uitgevoerd onder begeleiding van een begeleidingscommissie tot 1994: het projectbureau Milieuzorg. Op grond van aanbevelingen van de begeleidingscommissie wordt een doelgroepenoverleg milieu gevormd voor de specifieke branche.

Dit doelgroepenoverleg stelt een intentieverklaring op. In deze verklaring worden reeds bindende afspraken gemaakt over de emissiereducties die het bedrijf zal nastreven. Reeds dan zijn de branches verplichtingen aangegaan. Uit die intentieverklaring komt een beleidsovereenkomst voort met een uitvoeringsprogramma. Dit programma voorziet in een overlegstructuur, bestaande uit een projectgroep, die door een stuurgroep wordt aangestuurd en enige maatwerkgroepen, die worden aangestuurd door een taakgroep. Aan de overleg- of stuurgroep zijn bevoegdheden toegekend om bepalingen aan de beleidsovereenkomst toe te voegen en wijzigingen in het uitvoeringsprogramma aan te brengen.

De gesprekspartners zijn het ministerie en het door de minister opgestelde uitvoeringsorgaan. Hierin zit meestal een stuurgroep, waarin de ministeries van ~VROM en de bij het overleg belang hebbende vakministers zitten,

een stuurgroep, bestaande uit afgevaardigden van de bij het overleg betrokken ministeries, de VNG, het IIPD en het bedrijfsleven. Aan het convenant gaat een Intentieverklaring vooraf. Het uiteindelijke convenant is bindend en kan in rechte worden afgedwongen. Ook de intentieverklaringen in het kader van het doelgroepenoverleg zijn, omdat er al IMT's bij zijn betrokken en er Europese regelgeving mee wordt geïmplementeerd, bindend.

Het convenant bevat in beginsel de volgende inhoud:

Ter realisering van de IMT moet er in elk bedrijf een Bedrijfsmilieuplan worden opgesteld, waarin de voorgenomen activiteiten en inspanningen van het bedrijf voor de komende vier jaar worden beschreven. Bij het opstellen van een BMP kan worden uitgegaan van de stand der techniek (EuroBAT) en kunnen er tevens economische randvoorwaarden worden gehanteerd. Voor het opstellen van een BMP stellen de overleggers een model op. Voor de verwerking van BMP's in de voorwaarden van milieuvergunningen, zie hoofdstuk 3.4. De minister verplicht zich de stuurgroep in te lichten over milieubeleidsmaatregelen die de uitvoering van de beleidsovereenkomst coördineert en evalueert. De stuurgroep wordt ondersteund door een projectbureau, dat in overleg met de overige partijen door de rijksoverheid wordt ingericht.

Convenanten op het gebied van bedrijfsinterne milieuzorg kunnen zowel met afzonderlijke bedrijven worden gesloten als met brancheorganisaties. De inhoud van deze convenanten wordt later in de vergunningen verwerkt. In overeenstemming met deze convenanten kunnen er ook met de brancheorganisaties subsidieafspraken worden gemaakt voor technologische oplossingen van milieuknelpunten. Zie daarvoor verder hoofdstuk 4 en de daaronder vallende paragrafen.

In de jurisprudentie kunnen convenanten worden aangevochten als belanghebbende derden niet in de besluitvorming zijn betrokken. Ook mogen convenanten niet in strijd zijn met Europese regelgeving inzake de vrije mededinging van bedrijven. Daarom worden doelgroepconvenanten door de minister ook op mogelijke juridische gebreken getoetst.

Handelingen

1.1.1 Voorbereiding

820. Actor : de minister
Handeling : Het in samenwerking met Gedeputeerde Staten toetsen van milieuactieplannen van grote inrichtingen met een risico van luchtverontreiniging.
Bron : IMP-lucht 1985-1989
Periode : 1984-1989

821. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het in samenwerking met de minister toetsen van milieuactieplannen van grote inrichtingen met een risico van luchtverontreiniging
Bron : IMP-lucht 1985-1989
Periode : 1984-1989

822. Actor : de minister
Handeling : Het voorbereiden vaststellen en evalueren van samenwerkingsprojecten met het bedrijfsleven op het gebied van emissiebestrijding
Bron : NMP's *passim*
Periode : 1985-

Opmerkingen:

- Voorbeelden zijn:
Het project KWS 2000, overeengekomen in 1986
Product:
Rapport KWS 2000: bestrijdingsstrategie voor de emissie van vluchtige stoffen

823. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van onderzoeksprotocollen in het kader van milieu/bodemverontreinigende bedrijfsactiviteiten

- Bron : Kennismakingsdossier Bodem 1996, p.107
 Periode : 1993-
- Opmerkingen:
 - Productvoorbeeld:
 Protocol van preventief bodemonderzoek
 Notitie Nulsituatie bodemonderzoek, augustus 1994
824. Actor : de minister
 Handeling : Het evalueren van het beleid ter bevordering van bedrijfsinterne milieuzorgsystemen
 Bron :
 Periode : 1991-1992
- Opmerkingen:
 - De evaluatie geschiedt door
 - telefonische enquêtes onder de bedrijven
 - casusstudies in ongeveer 25 bedrijven
 - telefonische interviews met ca. 60 intermediaire organisaties (voornamelijk brancheorganisaties).
 Gegevens voor deze verslaglegging kunnen ook systematisch worden gehaald uit de door de minister opgevraagde jaarlijkse (milieu-)verslagen van de bedrijven. In dat geval is er sprake van doelgroepmonitoring, beschreven in par. 20.9.1.
- Producten:
 Bedrijfsinterne milieuzorgsystemen, Stand van zaken in bedrijven 1991/1992
 Bedrijfsmilieuzorgsystemen, Tussenevaluatie 1992, 9 februari 1993
 Jaarverslagen aan de Tweede Kamer, uitgewerkt in verslagen
825. Actor : de Commissie Bedrijfsinterne Milieuzorgsystemen
 Handeling : Het adviseren van de minister inzake een beleid ter bevordering van bedrijfsinterne milieuzorg
 Bron : Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg 1988
 Periode : 1987-1988
- Opmerkingen:
 - Product:
 Rapport Milieuzorg in samenspel, 1 juli 1988. Kamerstukken II 1987-1988, 20 633
826. Actor : de minister
 Handeling : Het vragen van inlichtingen uit het buitenland over bedrijfsinterne milieuzorg
 Bron : Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg 1988, p. 17
 Periode :
- Opmerkingen:
 - Product:
 Rapporten van het Environment Protection Agency van de Verenigde Staten over Environmental Auditing
827. Actor : de minister
 Handeling : Het instellen van evaluerende onderzoeken naar projecten op het gebied van milieuzorg
 Bron : 1988-
 Periode :
- Opmerkingen:
 - Product:
 Inventarisatie van activiteiten inzake milieuzorg in bedrijven. s-Gravenhage, 1989
828. Actor : de minister
 Handeling : Het in samenwerking met andere ministeries opstellen van informatie over industriële werkzaamheden
 Bron :
 Periode : 1992-

Opmerkingen:

De handeling wordt uitgevoerd in het kader van het Samenwerkingsproject Procesbeschrijvingen Industrie Nederland

- Product:

De serie *Procesbeschrijvingen Industrie*, met branchegebonden te ordenen rapporten

829. Actor : De minister/ de Projectgroep PRISMA
Handeling : Het formuleren voor een beleid ter voorkoming van afvalstoffen en milieuverontreinigende emissies
Bron : Handboek voor de preventie van Afval en Industrie
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Rapport: Kiezen voor preventie is winnen, Den Haag 1991.

830. Actor : de minister
Handeling : Het deelnemen aan netwerken op het gebied van technologische vernieuwing
Bron : Notitie Technologie en Milieu, actie 17 en 18
Periode : 1990-1995
- Opmerkingen:
Er is op instigatie van het ministerie van Economische Zaken een landelijk netwerk van regionale Innovatie Centra (IC's), die ook adviezen uitbrengt op het gebied van milieutechnologie:
Deze heeft - in het kader van de kwaliteitsbevordering van bedrijven - mede als taak: het starten van milieutechnologische projecten en het bijstaan bij de opzet van bedrijfsmilieudiensten, het ontwikkelen van milieudoorlichting en het opzetten van een brochure (KNOV/AMRO-brochure). Deze IC's werden in de loop van de jaren '90 geprivatiseerd.

1.1.2 Convenanten

831. Actor : de minister
Handeling : Het sluiten van convenanten met doelgroepen ter beperking van emissies
Bron : 1989-
Periode :

Producten:

Intentieverklaring met (soms) een eventuele bindende IMT;
Milieuconvenant en het bijbehorende IMT.

Voorbeelden zijn

Milieuvoorschriften voor houtimpregneerbedrijven, maart 1992
Convenant met de VOTOB, 1989
Convenant met de Samenwerkende Electriciteitsproducenten SEP over verzurende emissies, 1994
Convenant met de Samenwerkende Electriciteitsproducenten SEP over CO₂-emissies (in voorbereiding)
[Convenant met de grof keramische industrie]
Convenant met raffinaderijen
Convenant glastuinbouw
Bestuursconvenant Meerjarenplan Gewasbescherming (MJP-G 1993)
Bestuursconvenant NUBI Nederlandse Unie voor Bio-industrie (veevoeder)
Convenant Bollensector
Spoelconvenant

832. Actor : de minister
Handeling : Het op voorstel van de overleggroep van een convenant wijzigingen van
Integrale Milieu Taakstellingen (IMT's)
Bron : 1989-
Periode :

Opmerkingen:

- De eerste IMT is al tijdens het convenant vastgesteld. Bijstellingen van IMT's vinden plaats aan de hand van wijzigingen in de economische ontwikkeling van de bedrijfstak, de opstelling van een nieuw Nationaal Milieu Beleidsplan of Europese regelgeving. Deze bijstellingen kunnen ook het gevolg zijn van knelpunten in de uitvoering.

833. Actor : de minister
Handeling : Het toetsen van meerjarenafspraken tussen de minister van Economische Zaken en brancheorganisaties op het gebied van energiebeperking (MJA's of energieconvenanten)
Bron : Interview
Periode : 1989-

Opmerkingen:

- Deze toetsing geschiedt marginaal op hoofdlijnen en is vooral bedoeld om nadere uitwerking van deze afspraken in vergunningsvoorschriften mogelijk te maken.

834. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van overleg met de Olie Contact Commissie
Bron : Interview
Periode : 1985-

Opmerkingen:

- Doel is het maken van nadere afspraken voor een convenant. Zie ook het PIVOT-rapport 83: *Energiebeleid 2*, inzake delfstoffen.

Product: SUBAT-regeling in verband met de uitvoering van de sanering van tankstations

835. Actor: De minister
de minister van LNV
Handeling: Het met convenantpartners financieren en inrichten van organen tot uitgifte van certificaten en/of garantieverklaringen inzake industriële procédés

Bron: Convenant groen label
Periode : 1993 -
Opmerkingen: Voorbeelden zijn:
Stichting Groen Label.
Product: stichtingsakte

1.2 Productconvenanten

1.2.1 Inzake afvalstoffen

Inleiding:

Centraal in de convenanten die tussen 1985 en 1991 zijn opgesteld staat het gemeenschappelijk streven van de overheid en het bedrijfsleven om de hoeveelheid verpakkingsafval te verminderen.

In 1991 is met verschillende brancheorganisaties het convenant verpakkingen afgesloten. Nieuw in dit convenant ten opzichte van het vorige is dat erin bepaald is dat het moet worden aangemerkt als een overeenkomst volgens het burgerlijk recht. Daarmee kunnen de verplichtingen die in het convenant staan bij de rechter worden afgedwongen en kunnen ondernemers voor onjuiste mededelingen en schadelijke verpakkingen aansprakelijk worden gesteld..

Handelingen:

836. Actor: de minister
Handeling: Het in overeenstemming met de ministers van LNV en EZ voorbereiden, opstellen en evalueren van convenanten en intentieverklaringen inzake milieuvriendelijke producten, toestellen, inrichtingen en werkwijzen
Bron: NMP
Periode: 1991 -

Opmerkingen:

Het gaat hier om afspraken ter vermindering van afval of emissies bij de vervaardiging of het gebruik van producten of de toepassing van procedes.

- Product:

- Convenant kunststofafval land- en tuinbouw
- Convenant resten en gebruikte verpakkingen gewasbeschermingsmiddelen (1989-1994)
- Convenant kunststofafval industrie
- Convenanten inzake de beperking van de kwikbelasting door niet-oplaadbare batterijen
- Convenant inzake nikkel-cadmium batterijen
- Convenant inzake vloeibare levensmiddelen
- Convenant inzake kratten
- Convenant PET-flessen
- Convenant verpakkingen
- Intentieverklaring inzamel- en verwerkingssysteem oud papier en karton

837. Actor: Commissie Verpakkingen
Handeling: Het verzamelen van gegevens voor periodieke rapportage betreffende de vooruitgang van de uitvoering van het Convenant Verpakkingen
Bron: Convenant verpakkingen
Periode : 1991 -

Opmerkingen:

Deze periodieke rapportage is gekoppeld aan de gevraagde gegevens, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de milieubeleidsplanning. De vragen worden overeenkomstig het convenant vastgesteld. Men spreekt in verband hiermee ook wel van monitoring en het gegevensbeheer wordt ook wel een monitoringssysteem genoemd.

838. Actor: Commissie Verpakkingen
Handeling: Het houden van toezicht op de naleving van de uitvoering van het Convenant Verpakkingen
Bron: Convenant Verpakkingen
Periode: 1991 -

Opmerkingen:

- De minister benoemd twee van de vijf leden van de commissie.

839. Actor: De minister
Handeling: Het deelnemen in arbitragecommissies inzake geschillen die betrekking hebben op de wijze van uitvoering van het Convenant Verpakkingen
Bron: Convenant Verpakkingen
Periode: 1991 -

Opmerkingen:

- De arbitragecommissie bestaat uit drie arbiters van wie er één wordt aangewezen door de minister, één door de verpakkingbranche en één door de partijen gezamenlijk.

1.2.2 Productconvenanten inzake milieugevaarlijke stoffen

Inleiding

Ter voorbereiding van wettelijke regelingen en om concurrentievervalsing te voorkomen heeft de minister vanaf 1982 afspraken gemaakt met het bedrijfsleven, veelal vertegenwoordigd door brancheorganisatie. In het algemeen komen deze convenanten neer op het volgende:

- * bedrijven gaan na in hoeverre de te weren stoffen nog in de fabricageprocessen voorkomen en spreken af wanneer deze processen zullen worden gestaakt. Zij stellen hierover gedragscodes op;
- * bedrijven richten, al dan niet in overleg met de minister of met andere organen, stichtingen of maatschappen op, die zich bezig houden met de inzameling en verwerking van de te verwijderen milieugevaarlijke stoffen.

Eerst wanneer tengevolge van de convenanten concurrentievervalsing dreigt, kan de minister ingrijpen met regelgeving (codificatie). Niet zelden worden convenanten met het bedrijfsleven later door EG-richtlijnen of -verordeningen achterhaald.

Voor de uitvoering van bepaalde convenanten die veel studie en begeleiding vergen, hebben de minister en de vertegenwoordigers van de bedrijven commissies opgericht waarin de minister en de brancheorganisaties vertegenwoordigd zijn.

Voorbeelden van convenanten zijn:

- De convenanten inzake CFK's
- De convenanten inzake inzameling van cadmiumbatterijen
- De inzameling van door tandartsen gebruikt kwik in amalgaam
- Het verwijderen van asbest.

Handelingen

840.	Actor	:	de CFK-commissie
	Handeling	:	Het adviseren van de minister inzake het doelgroepenbeleid ten aanzien van CFK's
	Bron	:	CFK-actieprogramma van 21 juni 1990 (Kamerstukken II 1989-1990, 21 137, nr. 20)
	Periode	:	1990-

Opmerkingen:

- Rapport naar aanleiding van de nota "Opties voor nadere regels oplos- en reinigingsmiddelen" door het Raadgevend Ingenieursbureau Witteveen & Bos. 1992.

841.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het sluiten van samenwerkingsconvenanten met brancheorganisaties over de wering van milieugevaarlijke producten
	Bron	:	Nationaal Milieubeleidsplan. 1985-
	Periode	:	1985-

Opmerkingen:

- Product onder andere:
 - Smitbussenconvenant
 - Gedragscode voor kwikoxide batterijen, zie Kamerstukken II 1985-1986, 19 200, hoofdstuk XI, nr. 16 en 35. Duur: 1985-1991. Inhoud: het doen vervangen van kwikoxide batterijen in hoortoestellen door zinkluchtbatterijen
 - Gedragscode voor alkaline batterijen, zie Kamerstukken II 1985-1986, 19 200, hoofdstuk XI, nr. 16 en 35. Duur: 1985-1991
 - Gedragscode inzake de verwerking van nikkelcadmiumbatterijen (Kamerstukken II 1988-1989, 20 800, hoofdstuk XI, nr. 137) Duur 1989-1992
 - Convenant met auto-importeurs inzake de wering van asbest in de automobiellndustrie in Nederland, 1989
 - CFK-actieprogramma van 21 juni 1990 (Kamerstukken II 1989-1990, 21 137, nr. 20)
 - Convenant inzake de inzameling van kwikresten in tandamalgaam, sinds 1 januari 1991

842. Actor : de minister
Handeling : Het registreren van types automobielen waarin asbest verwerkt is
Bron : Convenant met auto-importeurs inzake de wering van asbest in de
automobiellndustrie in Nederland, 1989
Periode : 1989-

Opmerkingen:

- Deze regeling op vrijwillige basis geldt voor automobielen van een klasse van maximaal 3500 kg.

1.2.3 Productconvenanten met specifieke doelgroepen

Naast convenanten met brancheorganisaties op het gebied van bedrijfsinterne milieuzorg en emissieregeling worden er ook convenanten gesloten met betrekking tot producten. De milieutaakstellingen worden nu vastgesteld in overleg met de verschillende producenten, toeleveranciers, gebruikers en handelaren van een bepaald eindproduct

Ook hier komt een convenant fasegewijs tot stand. De intentieverklaring is echter nog niet bindend.

Energieconvenanten, die eveneens productconvenanten zijn, worden gesloten door het Ministerie van Economische Zaken.

843.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opzetten en evalueren van produkconvenanten
	Bron	:	Directieplan IBPC, 1995
	Periode	:	-

Opmerkingen:

- Onderdeel van deze handeling maakt het overleg met de verschillende doelgroepen en productgroepen over het opstellen van een convenant of intentieverklaring. . De verschillende productgroepen hebben betrekking op onder andere:

- teerhoudende coatings
- wasmiddelen (wering van ozonhoudende middelen)
- kleurstof
- verduurzaamd hout
- weggooiluiers
- vloerbedekking
- meubilair
- lichtbronnen
- brandvertragers
- inkt
- mobile werktuigen (wering van asbest)
- verpakkingen (recycling)

Na de intentieverklaring wordt het convenant gesloten op basis van een Integrale Milieu Taakstelling IMT

844.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het geven van uitvoering aan productconvenanten of intentieverklaringen
	Bron	:	Directieplan IBPC, 1995.
	Periode	:	-

Opmerkingen:

- Voorbeeld uitvoering:
- * bijstelling handleidingen;
 - * wijzigen IMT

1.2.3.1 Project KWS 2000

Inleiding

.Doel van dit project is de emissie van koolwaterstoffen in het jaar 2000 terug te brengen tot de helft van de hoeveelheid dit in 1981 was uitgestoten. Koolwaterstoffen zijn mede verantwoordelijk voor “zomersmog”, d.w.z. een overmaat aan ozon in de lagere luchtlagen.

De projectgroep wordt geleid door een stuurgroep, waarvoor de minister van VROM de voorzitter en twee leden levert, en de minister van EZ één. De stuurgroep, die zich vooral bezig houdt met strategische planning, vergadert minimaal eenmaal per jaar. De projectgroep zelf heeft een gelijkaardige vertegenwoordiging. Voor het overige zijn deze instanties samengesteld uit vertegenwoordigers van het IPO en VNG, het overlegorgaan VOS van de samenwerkende VNO en NCW en het Koninklijk Nederlands Ondernemers Verbond. De projectgroep wordt door het ministerie van VROM bekostigd. In de stuurgroep zijn ook consumentenorganisaties vertegenwoordigd.

De projectgroep heeft de bevoegdheid om aan de convenantpartners maatregelen op te leggen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit:

- * Verbod, ontrading of aanbeveling van werkmethoden/ Voorschriften ter verbetering van apparatuur, dus procesgerichte maatregelen.
- * Verbod en vervanging van bepaalde stoffen dus productgerichte maatregelen.
- * Implementatie van de maatregelen in het vergunningenbeleid (vooral een aandachtspunt na 1995)

Bij de uitwerking van deze maatregelen worden ook de instrumenten ter uitvoering van die maatregelen aangegeven, alsmede de onzekerheden die er bij de uitvoering gepaard kunnen gaan. Daarom worden ze ingedeeld in maatregelen van de onvoorwaardelijke categorie en maatregelen van de voorwaardelijke categorie. Feitelijk zijn deze maatregelen onderwerp van onderhandeling. Zij worden geïmplementeerd door de zog. maatregelgroepen, die als overlegorganen voortkomen uit voorstellen van de taakgroepen. Zo is de vervanging van verf op basis van oplosmiddel door verf op vervanging van waterbasis onderwerp van overleg en van steeds nieuwe bedenkingen.

Onvoorwaardelijke maatregelen kunnen worden opgelegd als voorwaarde voor de toekenning van een milieu- of hinderwetvergunning. Met de uitvoering van de maatregel is het bevoegd gezag (vergunningverlener) belast.

De projectgroep benoemt taakgroepen, die zich bezig houden met het voorbereiden van de maatregelen en maatregelgroepen die belast zijn met de implementatie van de afspraken en de controle c.q. evaluatie. De taakgroepen, in 1989 al bestaande uit 15 stuks, hebben tot doel de emissie te reduceren van bepaalde categorieën bedrijven. Zij zijn samengesteld uit vertegenwoordigers van de betrokken bedrijfstakken en branches, van de overheid via IPO en VNG en andere belanghebbende organisaties. Zij werken de door de projectgroep opgestelde strategie uit in actieplannen en tijdschema's, formuleren voorstellen voor onderzoeks- en demonstratieprojecten en voorlichtingsacties.

Het toezicht wordt gecoördineerd door de maatregelgroepen, die op hun beurt de brancheorganisaties en de vergunningverlener aanspreken. Zij rapporteren over de toepassing en de resultaten aan het projectbureau

De projectgroep wordt vanaf 1995 vertegenwoordigd door Infomail

Handelingen

845.	Actor	:	de minister, de minister van Economische Zaken
	Handeling	:	Het benoemen van een voorzitter, leden en functionarissen in de Projectgroep KWS 2000
	Bron	:	Implementatie Organisatie KWS 2000
	Periode	:	1989-
846.	Actor	:	de projectgroep KWS 2000
	Handeling	:	Het inrichten van een projectbureau
	Bron	:	Implementatie Organisatie KWS 2000
	Periode	:	1989-

847. Actor : de projectgroep KWS 2000
Handeling : Het periodiek opstellen van plannen tot vermindering van de uitstoot van koolwaterstoffen.
Bron : Implementatie Organisatie KWS 2000
Periode : 1989-

Opmerkingen:

- Producten zijn:
Strategische plannen, om de vier jaar op te stellen door de stuurgroep (n 1992 en 1996)
Communicatieplannen, op te stellen door het projectbureau
Tweejaarlijkse implementatieplannen, op te stellen door het projectbureau
Actieplannen. Deze plannen worden jaarlijks ingediend door den taakgroepen met een horizon van twee jaar

848. Actor : de projectgroep KWS 2000
Handeling : Het vaststellen van maatregelen die moeten worden toegepast om emissie van koolwaterstoffen tegen te gaan
Bron : Implementatie Organisatie KWS 2000
Periode : 1989-

849. Actor : de projectgroep KWS 2000
Handeling : Het stellen van regels voor taak- en maatregelgroepen en het benoemen van de leden
Bron : Implementatie Organisatie KWS 2000
Periode : 1989-

850. Actor : de projectgroep KWS 2000
Handeling : Het organiseren van het toezicht op de uitvoering van de maatregelen
Bron : Implementatie Organisatie KWS 2000
Periode : 1989-

851. Actor : de projectgroep KWS 2000
Handeling : Het door middel van circulaires geven van voorlichting over door de projectgroep vastgestelde maatregelen
Bron : Interview
Periode : 1989-

Opmerkingen:

- Indien het slechts betreft de toelichting van maatregelen aan vergunninghouders en vergunning verstrekkende gemeentes.

852. Actor : de projectgroep KWS 2000
Handeling : Het periodiek rapporteren over de emissieresultaten
Bron : Implementatie Organisatie KWS 2000
Periode : 1989-

Opmerkingen:

- Deze rapportage wordt samengesteld uit rapporten van de taakgroepen aan de hand van door de projectgroep opgestelde richtlijnen. Zij wordt in de praktijk uitgevoerd door het projectbureau.

1.2.3.2 Convenant Groen Label

Inleiding:

Het convenant Groen Label is gesloten tussen de minister, die van LNV, het IPO, de VNG en de productschappen op agrarisch terrein waarbij bepaalde typen stallen het certificaat van emissiearm kunnen worden toegekend. Volgens deze modellen ingerichte stallen zouden dan in beginsel voldoen aan de voorwaarden die worden verstrekt aan veehouderijen. Voor de toekenning van het label stelt de minister grenswaarden vast aan ammoniakemissies.

Het groene label leidt ingevolge de gemaakte afspraken tot de volgende voordelen:

- Bouwers van dergelijke stallen kunnen worden opgenomen in de Aanwijzingsregeling vervroegde afschrijving milieu-investeringen (art. 6, sub a)
- Wijziging van algemene regelgeving leidt bij stallen met een groen label tot een voorlopige gedoogtermijn. van 16 jaar [noot: uitgezonderd parlementaire besluitvorming of EG-regelgeving] (art. 5)
- Stalsystemen met een groen label worden opgenomen in de Richtlijnen ammoniak en veehouderij. (art. 6, sub b)
- De gemeenten verbinden zich de bevorderen dat het stalsysteem voldoet aan de eisen voor ammoniakemissies als voorwaarde voor een gemeentelijke hinderwet- of milieuvergunning. (art. 7)

Het groene label kan worden ingetrokken indien de grenswaarden voor ammoniakemissies, die door de minister zijn vastgesteld, op grond van nadere milieueisen worden gewijzigd. Deze intrekking heeft betrekking op nieuwe stalsystemen; stallen die met toepassing van het systeem waarvoor de verlening van het label later is ingetrokken zijn gebouwd, behouden het label..

Handelingen:

853. Actor: De minister
Handeling: Het met convenantpartners instellen van organen tot uitgifte van certificaten en/of garantieverklaringen.
Bron: Convenant groen label
Periode : 1993 -
Opmerkingen: Voorbeelden zijn:
Stichting Groen Label
Product: stichtingsakte
854. Actor: De minister
Handeling: Het met convenantpartners financieren en inrichten van organen tot uitgifte van certificaten of garantieverklaringen.
Bron: Convenant groen label
Periode : 1993 -
Producten zijn: aanstellingakten, declaraties, facturen e.d.
855. Actor: De minister
de minister van LNV
Handeling: Het deelnemen aan het bestuur van de Stichting Groen Label
Bron: Art. 4, Convenant groen label
Periode : 1993 -
856. Actor: De minister
de minister van LNV
Handeling: Het vaststellen van grenswaarden van ammoniakemissies voor de uitgifte van een goen-labelcertificaat
Bron: Art. 4, Convenant groen label
Periode : 1993 -

857. Actor: De Stichting Groen Label
Handeling: Het toekennen en intrekken van groene labels voor emissiearme stalsystemen
Bron: Art. 3, Convenant groen label
Periode : 1993 -
858. Actor: De Stichting Groen Label
Handeling: Het adviseren van de minister over vast te stellen grenswaarden voor ammoniakemissie
Bron: Art. 3, Convenant groen label
Periode : 1993 -

1.3 Opruim- of saneringsconvenanten

1.3.1 . Afvalverwijderingsconvenanten

Inleiding

In 1990 heeft de rijksoverheid in samenwerking met de provincies (IPO) en de gemeenten (VNG) - op advies van de landelijke Coördinatie Commissie Afvalbeleid (LCCA) - het Afval Overleg Orgaan (AOO) opgericht. Het AOO heeft als taak de landelijke sturing van de afvalverwijdering voor te bereiden. Daarnaast is het AOO een platform waar kennis en ervaring wordt uitgewisseld en compromissen tussen de verschillende actoren worden gesloten. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het AOO feitelijk (nog) geen bevoegdheden heeft. Naast de landelijke zijn ook een vijftal regionale overlegorganen opgericht. Dit zijn de zogenaamde Regionale Afval Overleg Organen (RAOO's). Deze organen verzorgen de regionale sturing.

Het AOO stelt het Tienjarenprogramma Afval (1992 - 2002) op. In het programma doet het AOO voorstellen voor de sturing van de afvalstoffenverwijdering in Nederland, vermeldt het de verwerkingscapaciteit van afval die gerealiseerd dient te worden etc. Het Tienjarenprogramma Afval (1992 - 2002) wordt om de drie jaar herzien.

Op provinciaal niveau wordt verweten dat het AOO te traag is inzake de landelijke sturing van de afvalstromen. In IPO-verband zijn om deze reden plannen opgezet voor een nieuwe "facilitaire organisatie". De precieze vorm en rol van deze nieuwe organisatie is anno 1994 nog onduidelijk.

Handelingen

859. Actor: de minister
Handeling: Het opstellen van een samenwerkingsovereenkomst inzake de verwijdering van afvalstoffen
Bron: Tienjarenprogramma Afval, 1992 - 2002
Periode: 1990 -

Opmerkingen:

Gesprekspartners zijn het IPO, de VNG en de afvalverwerkingsbedrijven.

- Product:

* Samenwerkingsovereenkomst Afvalverwijdering

860. Actor: AOO
Handeling : Het opstellen van afvalverwijderingsprogramma's
Bron : Tienjarenprogramma Afval, 1992 - 2002
Periode : 1990 -

Opmerkingen:

- Product onder andere:

*Tienjarenprogramma Afval 1992 - 2002

861. Actor: AOO
Handeling: Het landelijk sturen van de afvalstoffenverwijdering
Bron: Tienjarenprogramma Afval, 1992 - 2002
Periode: 1990 -

862. Actor: RAOO (Regionale Afvalstoffen Overleg Orgaan)
Handeling: Het regionaal sturen van de afvalstoffenverwijdering
Bron: Tienjarenprogramma Afval 1992 - 2002
Periode: 1990 -

1.3.2 Bodemsanering

Inleiding

Volgens actiepoint A54 van het Nationaal Milieubeleidsplan van 1988 zou het kabinet overleggen met het bedrijfsleven over vrijwillige bodemsanering en -beveiliging. Hierover bracht een in 1988 ingestelde commissie inzake Bodemsanering Bedrijfsterreinen (Commissie BSB) nader rapport uit. Voor de uitvoering van het rapport stelde de minister in 1989 een landelijke stuurgroep Bodemsanering Bedrijfsterreinen in. Deze stuurgroep, gevormd door afgevaardigden van de minister en de werkgeversorganisaties VNO en NCW diende landelijk te rapporteren over de activiteiten van het provinciale bedrijfsleven. Hiervoor richtte de stuurgroep een landelijk secretariaat op.

Het provinciale bedrijfsleven zou per provincie een stichting BSB oprichten, die zich zou belasten met de inventarisering van mogelijk verontreinigde bedrijfsterreinen en de planning van de vrijwillige sanering daarvan. Deze stichtingen hebben afgevaardigden van gedeputeerde staten als waarnemer in het bestuur. Zij komen regelmatig in gezamenlijke vergaderingen bijeen onder leiding van de secretaris van de landelijke stuurgroep BSB.

De provinciale stichtingen BSB hebben als taak de inventarisatie van verontreinigde bedrijfsterreinen en de vorming van een fonds tot het saneren daarvan, te bekostigen door het bedrijfsleven. Uiteindelijk Het bestuur wordt gesubsidieerd door het bedrijfsleven en de minister.

Deze vrijwillige regelingen zijn in 1993 omgezet in een regelgeving, die het bedrijfsleven tot bodemonderzoek van zijn terreinen verplicht. (Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen). De motivatie hiervan is dat concurrentievervalsing door een minderheid van bedrijven, die zich niet bij de vrijwillige regeling heeft aangesloten, moet worden voorkomen. De provincie krijgt bij deze regelingen bevoegdheden om met machtsmiddelen op te treden. Na het verplichte bodemonderzoek treedt bij verontreiniging de saneringsprocedure in werking. Een en ander houdt in dat de kosten op de eigenaar kunnen worden verhaald, maar indien de eigenaar niet in staat is de sanering te financieren, de minister met een subsidieregeling bijspringt. Ook is er een borgstellingsregeling vastgesteld waarbij de minister van Economische Zaken zich voor instellingen in het Midden- en Kleinbedrijf borg stelt voor de financiering van bodemsanering.

In de laatste jaren is de stichting BSB ook in overleg met het IPO en de minister over de afstemming van preventieve maatregelen en eventuele saneringsmaatregelen bij bedrijven. Deze preventieve maatregelen worden soms voorgeschreven door Wm-vergunningen of -besluiten en kunnen een saneringsplan doorkruisen.

Handelingen

1.3.2.1 Onderzoek

1.3.2.1.1 Kaderstellend

863. Actor : De Uniser-commissie
Handeling : Het rapporteren aan de minister over overtredingen van milieuvoorschriften en milieuverontreinigende activiteiten van het bedrijf Uniser
Bron : Nota milieuzorg 1988, p. 15
Periode : 1983-

Opmerkingen:

- Product:
Rapport van de onderzoekscommissie naar de bestuurlijke aspecten van de uitvoering van de milieu- en andere wetgeving bij Driscolo BIJV, EMK, Uniser e.a. Kamerstukken II 1982-1983 17 600 XI, nr. 129.

864. Actor : Het overlegorgaan Bodemsanering Bedrijfsterreinen (BOB)
Handeling : Het overleggen over de draagkracht van het bedrijfsleven met betrekking tot bodemsanering
Bron : Nota van toelichting Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen

- Periode : 1987
- Opmerkingen:
aan dit overleg namen deel: de minister en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven
- Product: Verslagen van de gesprekken in november 1987
865. Actor : De Commissie Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen (Commissie BSB)
- Handeling : Het adviseren aan de minister en Staten-Generaal over het bodemonderzoek op bedrijfsterreinen
- Bron : Kabinetsstandpunt Tien jaren-scenario bodemsanering van 22 mei 1990 (Kamerstukken II 1989-1990, 21 557, nr. 1-2)
- Periode : 1989-1991
- Opmerkingen:
Het betreft onder meer het ontwerpen van een protocol voor het vooronderzoek (verkenkend of inventariserend onderzoek). Tevens is er een inventarisatie gemaakt van de bedrijfsgroepen die een verhoogde kans op verontreinigde terreinen hebben. Resultaten van dit advies zijn verwerkt in het Besluit Verplicht Onderzoek bedrijfsterreinen
- Product:
Interimrapport op 27 december 1989
Eindrapport op 4 juni 1991
Lijst van bedrijfsgroepen, later opgenomen als bijlage bij het Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen
866. Actor : De werkgroep Bodemsanering (Commissie Welschen)
- Handeling : Het adviseren over de uitvoering van bodemsaneringsprojecten
- Bron : Kamerstukken II, 1992-1993, 22 272, passim
- Periode : 1992-1993
- Opmerkingen:
De commissie werd ingesteld door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer en bestond uit vertegenwoordigers van de minister, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
- Product:
Interimrapport op 2 februari 1993; eindrapport Saneren zonder stagneren op 23 november 1993
867. Actor : de minister
- Handeling : Het leveren van bijdragen in vergaderingen van de (landelijke) Stuurgroep Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen (BSB)
- Bron : Interview De Wit. Kabinetsstandpunt eindrapportage BSB
- Periode : 1992-
- Opmerkingen:
De minister heeft een ambtelijke delegatie in de stuurgroep van de stichting. De stuurgroep brengt jaarlijks verslag uit. In dit verslag zijn ten minste opgenomen:
- * Het aantal projecten dat in het afgelopen jaar is uitgevoerd.
 - Het aantal projecten dat in het lopende jaar zal worden uitgevoerd met een indicatie van de kosten.
 - De plaatsen waarop onderzoek is uitgevoerd en de resultaten daarvan.
- Om de twee jaar verifieert de stuurgroep de berekeningsmodellen voor de kosten van bodemsaneringsprojecten.
- Onder die evaluatie verstaat de minister: ondersteuning van verdere operationele voorbereiding, oplossingen voorstellen van landelijke knelpunten, voortgang van de operatie bewaken en rapporteren. Voorbeeld: In 1996 zal de stuurgroep rapporteren over het aantal niet door bedrijven te financieren saneringsgevallen.
- Product: ingekomen notulen en verslagen, waaronder het jaarrapport.
868. Actor : de minister
- Handeling : Het evalueren van de prioriteitsstelling van de Stuurgroep BSB van te saneren bedrijfsterreinen
- Bron : Kabinetsstandpunt eindrapportage Commissie BSB
- Periode : 1994

Opmerkingen:

- De studie wordt uitgevoerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM). Het eerste rapport wordt in 1995 verwacht. Aan dit rapport gaat een rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne vooraf.
De resultaten zullen in de Leidraad Bodembescherming worden opgenomen.

869. Actor : de minister
Handeling : Het aanwijzen van een of meer instellingen per provincie, die belast zijn met de uitvoering van steun aan de sanering van bedrijfsterreinen (BSB-stichtingen)
Bron : Art. 3, lid 1, Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen
Periode : 1993-

Opmerkingen:

- BSB-stichtingen worden op provinciaal niveau door het bedrijfsleven en de overheden opgericht. Zij hebben tot taak het inventariseren van bedrijfsterreinen waar mogelijk bodemverontreinigende activiteiten worden verricht en het aangeven van prioriteiten van mogelijk kwaliteitsonderzoek per bedrijfsterrein, waarop uitnodiging tot sanering kan volgen.

870. Actor : de provinciale Stichting BSB
Handeling : Het jaarlijks verslag uitbrengen aan de stuurgroep BSB over de saneringsgevallen in de provincie
Bron : Kabinetsstandpunt eindrapportage Commissie BSB
Periode : 1992-

871. Actor : de minister
Handeling : Het voorbereiden van convenanten op het gebied van bodemsanering van bedrijfsterreinen met brancheorganisaties van bedrijven
Bron : Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 129
Periode :

Opmerkingen:

Product:

Overeenkomsten met provinciale gasleveranciers voor terreinen van gasfabrieken
Overeenkomsten met schietbaanhouders
Overeenkomsten met chemische wasserijen
Overeenkomsten met champignon telers
Overeenkomst met de Nederlandse Spoorwegen
Bijdragen aan convenanten van bedrijfsinterne milieuzorg
SUBAT-regeling, 1 september 1991

1.3.2.1.2 Uitvoerend

872. Actor : de provinciale Stichting BSB
Handeling : Het nader inventariseren van verontreinigde bedrijfsterreinen
Bron : Von Meyenfeldt 1994, p. 107
Periode : 1991-1994

Opmerkingen:

- Het betreft hier een inventariserend onderzoek van door de commissie BSB voor onderzoek aangewezen bedrijfsterreinen. Deze onderzoeken leiden tot het verifiëren en aanvullen van de lijst van de Commissie BSB. Het inventariserend onderzoek (INVO) geschiedt volgens een door de Commissie BSB vastgesteld protocol.

873. Actor : de Stichting Uitvoering Bodemsanering Amovering Tankstations SUBAT
Handeling : Het doen uitvoeren van bodemsaneringen van tankstations
Bron : SUBAT-regeling, 1 september 1991
Periode : 1991-

Opmerkingen:

- De SUBAT-regeling is een convenant tussen de overheid en houders van tankstations, waarbij de laatsten zich verplichten vervuilde terreinen te saneren wanneer dit nodig is. De saneringsmaatregelen die door een stichting worden uitgevoerd en gecoördineerd, bevatten ook werkzaamheden ter uitvoering van het Besluit Tankstations, nader beschreven in een circulaire van de minister van 10 september 1994. De stichting bevat vertegenwoordigers van de minister, de minister van Economische Zaken, de Olie Contact Commissie, NOVOK, NVE en Bovag.

874. Actor : de Stichting Uitvoering Bodemsanering Amovering Tankstations SUBAT
Handeling : Het beheren van een fonds voor de bodemsanering van tankstations
Bron : SUBAT-regeling, 1 september 1991
Periode : 1991-

Opmerkingen:

- De financiering van het fonds wordt op vrijwillige basis verzorgd door de accijnsplichtige leveranciers van motorbrandstoffen.

1.3.2.2 Financiering

1.3.2.2.1 Kaderstellend

875. Actor : de minister van Economische Zaken
Handeling : Het adviseren van de minister inzake de financiering van bodemsanerende activiteiten van bedrijven
Bron : Kabinetsstandpunt eindrapportage commissie BSB
Periode : 1991-
- Opmerkingen:
- Product: Advies inzake objectieve criteria voor de maximaal haalbare bijdragen van bedrijven voor de sanering van de bodem van hun terreinen.
876. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van nadere criteria voor de toepassing van subsidieregelingen aan bedrijven in het kader van de BSB
Bron : Kabinetsstandpunt eindrapportage Commissie BSB
Periode : 1992-
- Opmerkingen:
- Product: Interne notitie beoordeling: draagkracht
877. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van regels met betrekking tot monsternamen van bedrijfsterreinen en het doen van bodemonderzoek
Bron : Art. 5, Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen
Periode : 1993.-
878. Actor : de minister, de minister van Economische Zaken
Handeling : Het vaststellen van financiële faciliteiten voor bedrijven ten behoeve van de sanering van hun terreinen
Bron : Jaarrapport van de stuurgroep over 1993
Periode : 1993-
- Opmerkingen:
- Producten: Regelingen, opgenomen in het Besluit, houdende regels inzake de verstrekking van borgstellingen ter zake van kredieten aan het midden- en kleinbedrijf (Besluit borgstelling MKB-kredieten), Stb. 1994, 225;
N.B. De regeling via AMVB is gebaseerd op voorschriften in de Kaderwet verstrekking financiële midelen EZ, die van toepassing zijn op regelingen die het bedrag van f 20 miljoen te boven gaan.
Cofinancieringsregeling voor onschuldige eigenaars van verontreinigde bodem.
879. Actor : de minister van Economische Zaken
Handeling : Het vaststellen van formulieren voor borgstellingsaanvragen voor kredieten aan bedrijven door bankinstellingen ten behoeve van bodemsanering en de verantwoording daarvan
Bron : Art. 8, lid 1, sub a 4°, Art. 10, lid 4, art. 12, lid 2, art. 14, lid 2 Model bodemsaneringsovereenkomst Besluit borgstelling MKB-kredieten
Periode : 1994-
- Opmerkingen:
- De inhoud van het formulier volgt in hoofdlijnen de voorwaarden, gesteld in het boven aangehaalde artikel.

880. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van regels voor subsidies voor de kosten van de stuurgroep en de provinciale stichtingen BSB
Bron : Aanvullend kabinetsstandpunt eindrapportage Commissie BSB
Periode : 1991-1992

Opmerkingen:

- Product: Bijdrageregeling stichtingen BSB-operatie Stcrt. 1992, 181

1.3.2.2.2 Uitvoerend

881. Actor : de minister
Handeling : Het op aanvraag verstrekken van subsidie voor het exploitatiesaldo van BSB-stichtingen en van de stuurgroep
Bron : Art. 15.15 Wet Milieubeheer
Periode : 1993

Opmerkingen:

- Het rijk subsidieert 50% van het exploitatiesaldo van de stichtingen tot aan een tevoren bepaald maximum. Het overige wordt bijgedragen door het bedrijfsleven. De aanvraag dient te worden ingediend bij het Directoraat-generaal Milieubeheer van het ministerie. Een afschrift van de brief aan de minister wordt aan Gedeputeerde Staten doorgezonden. De minister toetst de aanvraag aan de hand van de door de stichting verstrekte gegevens die voorgeschreven zijn in de Bijdrageregeling stichtingen BSB-operatie. Criteria zijn de effectiviteit van de stichting in de BSB-operatie en op de juiste verwerking van kosten en baten in het exploitatiesaldo. Hij vraagt zo nodig Gedeputeerde Staten om advies. Daarna besluit hij tot verlening van de subsidie. Aan de subsidie is ten minste de voorwaarde verbonden dat over dat jaar verslag wordt afgelegd.
Product:
Beschikking

882. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het op aanvraag verstrekken van gegevens aan de aanvrager van kredieten van de Nationale Investeringsbank voor bodemsanering
Bron : Art. 8-9, Overeenkomst Kredietverlening Vrijwillige Bodemsanering
Periode : 1993-

Opmerkingen:

- Voor de verstrekking van een krediet moet de aanvrager een verklaring van de provincie overleggen, waaruit blijkt dat Gedeputeerde Staten het saneringsplan hebben goedgekeurd. Na uitvoering moet aanvrager een verklaring van Gedeputeerde Staten inzenden waaruit blijkt dat aan het saneringsplan is voldaan en dat er geen nieuwe verontreiniging zal plaats vinden. Deze procedure is ook nodig voor de regeling van borgstellingen krachtens het Besluit borgstelling MKB-kredieten

883. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van garanties voor kredieten van de Nationale Investeringsbank aan sanerende ondernemingen
Bron : Art. 10, Overeenkomst Kredietverlening Vrijwillige Bodemsanering
Periode : 1993-1994

Opmerkingen:

- De Nationale Investeringsbank verleent aan een onderneming voor maximaal 75% krediet, mits deze voldoet aan voorwaarden van kredietwaardigheid (mogelijkheid tot voortbestaan) en hij deelneemt aan een vrijwillige sanering in het kader van de BSB. De looptijd is 3 tot 15 jaar en het krediet wordt lineair afgelost.
De staat stelt zich voor 50-90% garant, en indien het gaat om achtergestelde kredieten voor 90%.

884. Actor : de minister van Economische Zaken
Handeling : Het sluiten van borgstellings- en kredietovereenkomsten met bankinstellingen ten behoeve van de uitvoering van bodemsaneringsprojecten door het midden- en kleinbedrijf
Bron : Aanvullend kabinetsstandpunt eindrapportage Commissie BSB; Art. 13, Besluit borgstelling MKB-kredieten, Stb 1994, 225 en Stb. 1994, 650
Periode : 1991-1994

Opmerkingen:

In deze overeenkomst wordt geregeld:

- * Welke kredieten door de bankinstellingen aan de saneerder wordt verstrekt om zijn werk te kunnen uitvoeren en in welke vorm;
- * een overheidsgarantie voor de terugbetaling;

* de voorwaarden waaraan kredietnemer moet voldoen om een goede uitvoering van het saneringsproject te garanderen.

Voor deze overeenkomsten worden modellen gebruikt, die achter aan het besluit zijn afgedrukt. In deze overeenkomsten wordt bepaald op welke wijze de borgstelling door de minister bij kredietaanvragen van saneerders aan de banken is geregeld en welke procedures hierbij moeten worden gevolgd.

Het besluit is van toepassing op bedrijven met ten hoogste honderd werknemers.

- Product: o.a.:

Overeenkomst met de Nationale Investeringsbank inzake kredietverlening vrijwillige bodemsanering, Stcrt. 1993, 239

Borgstellingskredietovereenkomsten bodemsanering

885. Actor : de minister, de minister van Economische Zaken
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van de bedragen die beschikbaar zijn voor het stellen van garanties voor kredieten van de Nationale Investeringsbank aan sanerende ondernemingen
Bron : Art. 11, lid 4, Overeenkomst Kredietverlening Vrijwillige Bodemsanering; Art. 18 Besluit Borgstelling MKB-kredieten
Periode : 1993-

Opmerkingen:

- Product:

Publikatie aan het begin van het kalenderjaar in de Staatscourant

886. Actor : de minister van Economische Zaken
Handeling : Het stellen van borgen bij kredieten bij de uitvoering van saneringsbestekken door het Midden - en Kleinbedrijf op aanvragen van banken of groepen banken
Bron : Model bodemsaneringsovereenkomst Besluit borgstelling MKB-kredieten
Periode : 1994-

Opmerkingen:

- De bank meldt het aangevraagde krediet op een daartoe vastgesteld formulier binnen 35 dagen na de aanvrager bij de minister en betaalt een door de minister vastgestelde provisie en levert de gegevens die nodig zijn om aan te tonen dat men voldoet aan de in art. 8 van de overeenkomst gestelde (gedetailleerde!) voorwaarden. De minister antwoordt met een bevestiging van ontvangst. Indien het door de minister vastgestelde limietbedrag niet is overschreden en aan de voorwaarden wordt voldaan, wordt de borgstelling berekend. De borgstelling duurt maximaal 18 jaar en het borgstellingsbedrag wordt gedurende die looptijd lineair afgelost.

De bank kan onder bepaalde voorwaarden deze vermindering maximaal tweemaal laten opschorten.

De bank heeft de verplichting om de minister toe te laten tot de boekhouding en andere gegevens die op de borgstelling betrekking hebben.

De bank heeft de verplichting de minister gegevens te verstrekken in de vorm van jaarverslagen over de uitwinning van borgen, wanneer aan de minister een verzoek om uitbetaling van de borg is gedaan. De bank moet deze borg zien terug te vorderen als ware het zijn eigen verlies..

De bank moet schriftelijk toestemming vragen aan de minister bij het treffen van schuldregelingen; de minister kan voorwaarden verbinden aan de inhoud van een dergelijke regeling.

887. Actor : de minister
Handeling : Het mede voeren van onderhandelingen inzake de cofinanciering van de uitvoering van saneringsplannen
Bron : Circulaire inwerkingtreding saneringsregeling Wet bodembescherming
Periode : 1994-

1.3.2.2.3 VINEX-projecten

Voor een bepaald aantal projectmatige voorzieningen, vastgesteld in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra (VINEX) zijn ter wille van het “ruimtelijk economisch beleid” door de minister van Economische Zaken gelden beschikbaar gesteld. Het betreft de bevordering van infrastructurele voorzieningen voor het bedrijfsleven en de vestiging van bedrijfsterreinen. De gelden worden uitgekeerd door het Fonds Economische Structuurversterking FES, dat wordt gefinancierd uit de aardgasbaten. De belangrijkste gegevens over dit onderwerp zijn handelingen in het beleidsterrein regionaal economisch beleid, waarvan het PIVOT-onderzoek naar verwachting in het jaar 2000 zal zijn voltooid.

Bij een en ander speelt bodemsanering een belangrijke rol. Bij elk bouwproject is ingevolge de Woningwet 1992 een bodemonderzoek verplicht. Bij een VINEX-convenant berust de uitvoering van het onderzoek bij de minister van VROM. Indien de grond in een VINEX-project zodanig verontreinigd blijkt te zijn dat de sanering noodzakelijk en urgent is en de saneringskosten niet aan een eigenaar of gebruiker kunnen worden aangerekend, wordt de sanering door GS uitgevoerd.

Bij de uitvoering van bodemsaneringsprojecten is ook de minister van EZ betrokken, omdat zij subsidies verstrekt aan het bedrijfsleven. Hierbij kunnen de convenanten, zoals gesloten met brancheorganisaties een rol spelen (zie handeling 831-832) Daarom worden ook deze gegevens in het kader van het milieubeheer verzameld.

888. Actor : de minister
Handeling : Het sluiten van bodemsaneringsconvenanten of het doen opnemen van bodemsaneringsbepalingen in convenanten met stadsgewesten en regio's in het kader van de VINEX
Bron :
Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Het betreft uitvoeringsconvenanten op basis van door het IPO opgestelde budgetverdelingen. De handeling valt samen met te bewaren handelingen op de beleidsterreinen Ruimtelijke Ordening en Regionaal Economisch beleid, waarvan het onderzoek in 2000 voltooid zal zijn.

889. Actor : de minister van Economische Zaken als beheerder van het Fonds Economische Structuurversterking FES
Handeling : Het uitkeren van subsidiegelden voor bodemsaneringen op VINEX-projecten
Bron :
Periode : 1991-1998

Opmerkingen:

- De regeling is stopgezet in het kader van de Kaderwet EZ-subsidies. De regeling en de uitvoering van de handelingen van EZ zullen in hoofdlijnen worden beschreven in het onderzoek naar het beleidsterrein Regionaal Economisch Beleid.

890. Actor : de minister
Handeling : Het begeleiden van bodemsanering in door de minister van EZ gesubsidieerde VINEX-projecten
Bron : VINEX-convenanten
Periode : 1991-1998

1.3.3 Convenanten inzake waterbodems

Inleiding

In 1994 heeft de minister maatregelen genomen die vooruit zouden lopen op de inpassing van bepalingen inzake de sanering van waterbodems in de Wet Bodembescherming + . In deze inpassing moest worden geregeld wat er moest worden gedaan met waterbodems, waarvan geen eigenaar bekend is en de sanering door de waterkwaliteitsbeheerder zou moeten worden uitgevoerd. In geval van rijkswateren is dat de minister van Verkeer en Waterstaat. Het beleid inzake de sanering van waterbodems wordt nader beschreven in handelingen 160-175 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

Voor regionale wateren berust de zorg voor waterbodems formeel bij de provincie. Om praktische redenen moet de uitvoering van de saneringswerkzaamheden, die beter door de waterschappen kan geschieden, nader geregeld worden. In de circulaire van 12 juli 1994 Stcrt. nr. 138 formuleerde de minister van VROM een interim-beleid, waarin hij aan de provincie de mogelijkheid toekende om zijn bevoegdheden inzake sanering over te dragen aan lagere waterkwaliteit beherende overheden. Zo kan de provincie in concrete gevallen per convenant deze bevoegdheden overdragen aan de waterschappen. In deze convenanten kan ook worden bepaald dat de door het rijk te vergoeden kosten aan de waterschappen zullen worden overgedragen; de waterschappen nemen dan de aan de gemeenten opgedragen verplichtingen op zich. Als gedeputeerde staten erin slagen de kosten op de eigenaar te verhalen, zullen die opbrengsten aan het waterschap worden overgedragen.

Handelingen

891.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het overdragen van beslissingsbevoegdheden inzake de kwaliteit van te onderzoeken waterbodems en de daarop volgende saneringswerkzaamheden aan waterschappen
	Bron	:	Circulaire interimbeleid sanering waterbodems regionale wateren
	Periode	:	1994-

2. SUBSIDIEREGELINGEN

Voor realisatie van goed milieubeheer heeft de minister als een van de beleidsinstrumenten enkele vormen van financiële ondersteuning ontwikkeld. Een daarvan heeft een rechtmatige grondslag: de schadeloosstelling van belanghebbenden die door milieumaatregelen onevenredig benadeeld worden. Dit komt hier niet aan de orde. Het hier beschreven instrumentarium, de subsidieregeling, beoogt de doelmatigheid van het milieubeheer te bevorderen. De subsidie wordt door het rijk verstrekt, omdat het orgaan dat geacht wordt bepaalde gewenste milieumaatregelen uit te voeren langs andere weg niet over de benodigde middelen kan beschikken. Als gesubsidieerden kunnen worden onderscheiden:

- Milieu- en maatschappelijke organisaties, waarvan het optreden effect heeft op het milieubeleid.
- Houders van inrichtingen die moeten investeren in innoverende projecten op het gebied van milieubeheer. Meestal zijn deze belanghebbenden verenigd in brancheorganisaties, die als doelgroepen functioneren in de milieubeleidsplanning.
- Andere overheden, die veelal over onvoldoende middelen beschikken
 - * om zelf de financiële gevolgen van te treffen milieumaatregelen te dragen, zoals planrealisatie, schadeloosstelling, het scheppen van alternatieven.
 - * die financieel niet in staat zijn een ambtelijk apparaat op te zetten voor een doelmatig milieubeheer.

De subsidieregelingen ontwikkelen zich sedert de invoering van de Wet milieubeheer tot een instrument dat steeds wordt aangepast aan de milieubeleidsplannen en de milieuprogramma's. Zij zijn vaak van tijdelijke aard en worden periodiek herzien. In deze regelingen wordt vastgesteld:

- dat er jaarlijks een maximum wordt gesteld aan de uit te keren bedragen. Dit maximum wordt in de begroting van het ministerie opgenomen.
- dat de aanvrager bepaalde vast te stellen gegevens moet leveren die door de subsidieverlener moeten worden beoordeeld. Deze gegevens kunnen bestaan uit een plan en een periodiek verslag over de stand van zaken bij de uitvoering van dit plan. Indien andere overheden worden gesubsidieerd, kan dit geschieden aan de hand van hun milieubeleidsplannen of milieuprogramma's.

2.1 Algemeen: kaderstellend

892. Actor : de minister
Handeling : Het voorbereiden, formuleren, evalueren van beleidsstandpunten inzake subsidieverleningen
Bron : 1962-
Periode :
893. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van subsidieregelingen voor particuliere organisaties
Bron : Nota Milieu en Technologie in Nederland , kamerstukken 1981-1982, 17 386
Periode : 1982-1994

Opmerkingen:

Producten:

Regeling schone technologie, 1982
Stimuleringsregeling Ontwikkelings- en demonstratieprojecten milieuvriendelijke technologie, 1982
Bijdrageregeling milieutechnologie (Stcrt. 1987, 252)
Regeling Subsiëring van Milieuorganisaties, 16 september 1987, DGMH/B/42247063
Programmatische Bedrijfsgerichte Technologie Stimulering Milieutechnologie. PBTS , 1988
Stimuleringsregeling milieutechnologie, Stcrt, 28 december 1988; aanvullingsregeling Stcrt. 9 maart 1990; Stimuleringsregeling Milieutechnologie (SMT) Stcrt. 22 mei 1991,nr. 96
Regeling diverse bijdragen milieubeheer, Stb 1992, 305
Bijdragenbesluit Milieugerichte Technologie 1994, Stb 1994, 84
Bijdragenbesluit Bedrijfsinterne Milieuzorg, Stb. 1994, 796; bijdrageregeling in Stcrt 1994, 147
Regeling Bijdrage Maatschappelijke Organisaties en Milieu 1994, Stcrt 1994, 145
Besluit bijdragen maatschappelijke organisaties en milieu Stb. 1995, 423

894. Actor : de minister
Handeling : Het aanwijzen van rechtspersonen, belast met de uitvoering van subsidieregels
Bron : -
Periode : 1988-

Opmerkingen:

Dit zijn meestal particuliere organen, die belast worden met de afdoening van subdieaanvragen op grond van vastgestelde criteria. De procedures zijn op grond van kaderwetten van het ministerie van EZ en de Algemene Wet Bestuursrecht aan wettelijke regels gebonden. De uitvoerende organen verrichten voornamelijk taken voor het ministerie van Economische Zaken op technologisch terrein. Over de instelling van deze zelfstandige bestuursorganen en hun bevoegdheden wordt door PIVOT een onderzoek verricht, dat uiterlijk in 2001 gereed is.

- Product:

Aanwijzing van NOVEM als uitvoerder van de Stimuleringsregeling Milieutechnologie, Stcrt. 1989, 73

895. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van voorschriften voor de uitvoering van vastgestelde subsidieregels
Bron : -
Periode : 1945-

Opmerkingen:

- Producten zijn b.v.:
Voorschriften Administratieve Organisatie 1992 en 1993.
Beoordelingsrapporten inzake de toetsingsinstrumenten.
Leidraad opstellen technologieprogramma's. 1995.
Voorlichtingsbrochures.

896. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van subsidiebijdragen aan natuurlijke of rechtspersonen
Bron : Art. 61 zh Wabm, art. 15.19 Wm
Periode : 1992-

Opmerkingen:

-Intrekking kan geschieden als gevolg van gebleken onjuiste mededelingen, als gevolg van het niet nakomen van voorwaarden, of indien Europese verordeningen zich tegen verlening van subsidie verzetten.

2.2 Bemiddeling bij EU-subsidies

Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de bemiddeling van de Nederlandse regering behandeld bij aanvragen die worden gedaan ter verkrijging van subsidies, ingesteld bij regelingen van de Europese Unie.

Dit zijn onder meer:

- onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's (R&D-programma's), waaronder
 - Science and Technology for Environmental Protection STEP (Pb 1989 L 359)
 - European Programme on Climatology and Natural Hazards EPOCH (Pb. 1989 L 359);
- het ACE programma en zijn voorlopers voor milieuvriendelijke initiatieven, 1984-1989;
- het LIFE Financial Instrument for the Environment ter verbetering van de industriële productie. Het financieel instrument voor het milieu LIFE geeft financiële steun aan nader te omschrijven acties ter bevordering van het milieu, in het bijzonder ter bescherming van voor Europa belangrijke milieugebieden. De lidstaten worden uitgenodigd jaarlijks voordrachten in te dienen voor projecten die voor subsidie in aanmerking komen. Deze voordrachten kunnen eigenmachtig geschieden maar ook worden gedaan op oproep van de Europese Commissie. Dit instrument is per EG-verordening vastgesteld (Pb. 1992 L206).

Verder zijn er subsidieregelingen voor het marineonderzoek, de verbetering van de waterstaat en het beheer van het zeewater en het natuurbeheer. Zo worden er subsidies verstrekt voor de instandhouding van natuurbeschermingsgebieden en worden er gebieden tot Europees natuurbeschermingsgebied uitgeroepen. Een voorbeeld van dit laatste is het eiland Terschelling in de Waddenzee.

Er zijn voorstellen om de verschillende subsidiefondsen samen te brengen tot een gecoördineerd fonds op het gebied van milieubeheer.

De minister van VROM begeleidt Nederlandse aanvragen soms met aanvullend onderzoek en heeft daarvoor een apart bureau EG-liaison opgericht. Het werk geschiedt soms in samenwerking met NOVEM dat het technische gedeelte begeleidt. Het bemiddelende ministerie is mede verantwoordelijk voor de controle op de verleende subsidies.

Handelingen

897.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het voordragen van door de EU te financieren acties door subsidieprogramma's
	Bron	:	Art. 6, EG-verordening LIFE
	Periode	:	1984--

Opmerking:

Door LIFE gesubsidieerde projecten zijn over het algemeen demonstratieprojecten. De voordracht wordt begeleid door EG-liaison. De overige projecten zijn technologisch en worden in samenwerking met het Ministerie van Economische Zaken ingediend.

898.	Actor	:	NOVEM
	Handeling	:	Het adviseren inzake voordrachten van de minister van door de EU te financieren acties door subsidieprogramma's
	Bron	:	Art. 6, EG-verordening LIFE;
	Periode	:	1984--

899.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het zenden van een vertegenwoordiging naar comité van bijstand van de Europese Commissie inzake LIFE
	Bron	:	Art. 13, EG-verordening LIFE
	Periode	:	1992-

Opmerkingen:

- Dit comité heeft als taak de EC te adviseren inzake aanvragen voor subsidie door LIFE. Indien de EC met dit advies akkoord gaat, is het aangenomen, zo niet, dan wordt het aan de Raad voor de EC voorgelegd.

900. Actor: De minister
Handeling: Het vaststellen van een subsidieregeling in het kader van het Europees Jaar van het Milieu
Bron: Eindrapportage Europees Jaar van het Milieu
Periode : 1986-1988

Opmerking:

De regeling betreft de instelling van een subsidiërend orgaan, de inventarisatie van de te subsidiëren projecten en de opstelling van de voorwaarden

901. Actor: de minister
Handeling: Het op aanmelding verstrekken van aanbevelingen en/of financiële steun aan uitvoerders van projecten voor de manifestatie voor het Europees Jaar van het Milieu
Bron: Eindrapportage Europees Jaar van het Milieu
Periode : 1986-1988

Opmerking:

Het verstrekken van financiële steun of het logo houdt in dat het project wordt aangemerkt als project van het Europees Jaar van het Milieu,. De toekenning van een logo zonder subsidie kan leiden tot aanbeveling van steun elders (bijvoorbeeld het Koningin Julianafonds of het Prins Bernhardfonds)

2.2.1 Subsidies voor de inzameling van afvalstoffen

Deze subsidie is bedoeld om de inzameling van milieugevaarlijke afvalstoffen te bevorderen. Zij voorziet in de uitbetaling van vergoedingen aan bedrijven, die speciale door een regeling aangewezen afvalstoffen afleveren aan een vast verzamelpunt. Een voorbeeld van die inzameling is het verzamelen van condensatoren en TL-starters van een bepaald type.

902. Actor : de minister
provinciale staten
Afval Overleg Orgaan
Handeling : Het opstellen van subsidieregelingen die betrekking hebben op afvalstoffen
Bron : Afvalpreventie bij bedrijfsmatige activiteiten, 1994
Periode : 1977 - 1998

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld: PCB-regeling, Stcrt 1984, 65.

903. Actor : de minister
provinciale staten
Afval Overleg Orgaan
Handeling: Het geven van uitvoering aan subsidieregelingen die betrekking hebben op afvalstoffen
Bron : Indicatief Meerjarenprogramma Afvalstoffen
Periode : 1977 -1993

Opmerking:

Onder uitvoering wordt verstaan: de uitbetaling van de subsidie, de opzet en instandhouding van het verzamelpunt en de uitvoering van de opslag, voorzover daar geen nader beleid over is vastgesteld..

904. Actor : de minister
Handeling : Het uitbetalen van vergoedingen aan bedrijven voor de inlevering van PCB houdende toestellen
Bron : PCB-regeling
Periode : 1985 - 1995

Opmerkingen:

PCB's (pentachloorfenolen) zijn milieugevaarlijke stoffen die moeilijk afbreekbaar zijn. De minister heeft een speciale regeling getroffen om door financiële prikkels tot inzameling van houders te komen. De regeling is ingetrokken blijktens een publicatie in de Stcrt. 1995, 104.

2.3 Subsidies voor regelingen van bedrijfsinterne milieuzorg

De Stimuleringsregeling Bedrijfsinterne Milieuzorg werd in 1987 ingesteld om binnen de bedrijven een eigen milieuzorg te bewerkstelligen. Zij diende als beloning voor het overleg tussen overheid en bedrijfsleven om de in het NMP gestelde milieudoelen te realiseren. De subsidie bedroeg minimaal 50% per project tot een maximum van 200 000,-. en werd uitgekeerd door het Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg, dat zijn uitkeringen verrekende met de minister van VROM. Het subsidiestelsel werd na de invoering van de nieuwe Wet Milieubeheer vervangen door een convenantenregeling met de brancheorganisaties. Vanaf 1993 werden knelpunten in de bedrijfsinterne milieuzorg opgelost door de subsidiëring van technologieprojecten. Regels voor milieuzorg in het Midden- en Kleinbedrijf en subsidiestelsels werden mede opgesteld door de product- en bedrijfsschappen. Zo worden regels en subsidiestelsels in de detailhandel vastgesteld door het Hoofdbedrijfsschap Detailhandel (NMP2, hoofdstuk 5.6)

905. Actor : de minister
Handeling : Het opzetten van stimulerings- en bijdrageregelingen inzake bedrijfsinterne milieuzorgsystemen
Bron : Notitie bedrijfsinterne milieuzorg
Periode : 1989 - 1994

Opmerkingen:

- Product onder andere:
Bijdragenbesluit Bedrijfsinterne Milieuzorg, Stb. 1994, 796; bijdrageregeling in Stcrt 1994, 147

906. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van subsidies aan brancheorganisaties voor de stimulering van bedrijfsinterne milieuzorg
Bron : Subsidieregeling `bevordering milieuzorg in branches
Periode : 1988-1991

907. Actor : de inspecteur
Handeling : Het adviseren aan brancheorganisaties over voor subsidie in aanmerking komende modelsystemen van bedrijfsinterne milieuzorg in hun bedrijven
Bron : Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg 1988, p. 37
Periode : 1988-

908. Actor : Het projectbureau Milieuzorg
Handeling : Het toetsen van door brancheorganisaties ingediende projecten voor subsidie
Bron : Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg 1988, p. 37
Periode : 1988-1991

909. Actor : Het projectbureau Milieuzorg
Handeling : Het beschikken inzake subsidieaanvragen van individuele onderzoeksprojecten op het gebied van bedrijfsinterne milieuzorg
Bron : Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg 1988, p. 38
Periode : 1988-1994

Opmerkingen:

- Project voorbeeld:
Project Implementatie Uitvoerbaarheids- en Handhaafbaarheidstoets PRIMUS, 1994

910. Actor : Het projectbureau Milieuzorg
Handeling : Het beschikken over subsidieaanvragen van overheidsinstellingen voor projecten van bedrijfsinterne milieuzorg
Bron : Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg 1988, p. 38
Periode : 1988-1994

2.4 Subsidies aan bedrijven op technologisch terrein

Inleiding

Op 13 mei 1982 schreef de minister de Nota Milieu en Technologie in Nederland als onderdeel van een milieuproductieplan. Hierin werd gesteld dat het milieu langs technologische weg kon worden verbeterd, maar dat deze verbetering moest worden versneld door verandering in technologische productiewijzen te stimuleren. In de NMP's werd gesteld dat een groot gedeelte van de milieudoelstellingen kon worden gehaald door technologische verbetering. De uitvoering van de NMP's heeft geleid tot convenanten met het bedrijfsleven die hebben geleid tot keuzen in de toepassing van milieuvriendelijke technologische middelen.

Subsidie wordt verleend wanneer een bepaalde vorm van milieutechnologie nog niet rendabel is, financiële middelen vooralsnog ontbreken en in specifieke situaties nog niet beschikbaar. Deze zaken worden als een remmende factor gezien. De uitvoering van deze subsidieregelingen wordt door de minister overgelaten aan speciaal daarvoor aangewezen organen van deskundigen als NOVEM en SENTER. Deze organen, ingesteld door het Ministerie van Economische Zaken in het kader van de energiebesparing en het technologisch vernieuwingsbeleid, verrekenen jaarlijks de verstrekte bedragen met de minister van VROM.

Naast subsidieregelingen adviseert de minister het ministerie van Financiën ook bij de vaststelling en toepassing van fiscale aftrekregelingen in het belang van het milieu. Het betreft hier:

- aftrekregelingen voor milieuvriendelijke investeringen
- aftrekregelingen voor de te belasten rente op milieuvriendelijke beleggingsprojecten "zog. "groen beleggen".

Handelingen

2.4.1 Subsidies

De uitkering van subsidie is in eerste instantie bedoeld voor de praktische oplossing van knelpunten, die in de subsidieregeling voor elke brancheorganisatie omschreven zijn. Deze regeling, aangegeven in het Programma Milieutechnologie, vervangt de subsidies die tot 1993 werden toegekend door het Projectbureau Milieuzorg. Bij deze subsidie zijn de branches betrokken die volgens het NMP2 een relevante milieubelasting hebben en waarmee convenanten zijn gesloten. De subsidie is bedoeld om knelpunten weg te nemen bij de nakoming van de IMT's in deze convenanten. In 1995 waren dat de:

- * Textiel- en tapijtindustrie
- * Slachterijen en vleeswaarindustrie
- * Grafische industrie
- * Zuivelindustrie
- * Bouw

In de subsidies wordt voorzien in ondersteuning van bedrijven in de uitvoering van:

- Haalbaarheidsprojecten (80%)
- Ontwikkelingsprojecten (50%)
- Demonstratieprojecten (35%)
- Kennisoverdrachtsprojecten (50%).

De subsidie werkt volgens een tenderstelsel. Jaarlijks wordt via de rijksbegroting een maximumbedrag vastgesteld op grond waarvan aanvragen kunnen worden ingediend. De subsidie wordt uitgekeerd totdat het bedrag op is.

911.	Actor	:	De minister, de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, de minister van Verkeer en Waterstaat
	Handeling	:	Het jaarlijks vaststellen van subsidieprogramma's in het kader van de BMT, SMT
	Bron	:	Bijdrageregeling milieutechnologie, SMT, Stb. 1995, nr. 84
	Periode	:	1995-

Opmerkingen: Het programma wordt uitgevoerd door de NOVEM.

912.	Actor	:	NOVEM
	Handeling	:	Het op aanvraag verlenen van subsidie aan milieutechnologische vernieuwingsprojecten op aanvraag
	Bron	:	Bijdrageregeling milieutechnologie SMT ,Stb. 1995, nr. 84
	Periode	:	1995-

In de subsidies wordt voorzien in ondersteuning van bedrijven in de uitvoering van technologische projecten. Alles wordt verleend tot een jaarlijks te bepalen maximum bedrag door middel van het zog. tenderstelsel.

Opmerkingen:

- Het betreft de volgende milieuprojecten:
 - * Reductie verzurende luchtmissies bedrijven
 - * Kennisoverdracht milieugerichte technologie
 - * Bestrijdingscategorie Koolwaterstoffen KWS 2000
 - * Stimulering van technologie voor emissiereductie STER
 - * Onderzoek hergebruik afvalstoffen
 - * T 2000
 - * Onderzoeks- en Ontwikkelingsprogramma Milieubiotechnologie.

913.	Actor	:	De minister
	Handeling	:	Het adviseren van NOVEM bij de verlening van subsidie aan milieutechnologische vernieuwingsprojecten op aanvraag

Bron : SMT ,Stb. 1995, nr. 84
Periode : 1995-

Opmerkingen:

Voor advisering stelde de minister aanvankelijk een Commissie Milieu en Industrie in, waaronder ook functioneerde de Werkgroep Milieubiotechnologie WMB. De adviezen kunnen nader worden verstrekt door afdelingen van het ministerie die zich met bepaalde thema's bezig houden. Zo adviseert de Directie Lucht en Energie o.m. bij een demonstratieproject van Hoogovens.

914. Actor : NOVEM
Handeling : Het op aanvraag verlenen van subsidie aan milieutechnologische projecten voor de oplossing van knelpunten in de brancheorganisaties (doelgroepsubsidie)
Bron : SMT , Programma milieutechnologie 1995, 1996
Periode : 1995-

2.5 Subsidies aan maatschappelijke en milieuorganisaties

Inleiding

De subsidie aan milieuorganisaties is oorspronkelijk gebaseerd op de Stimuleringsregeling milieuorganisaties, 16 september 1987, DGMH/B/4247063. De regeling is in 1995 uiteindelijk vastgelegd in een AMVB, het Besluit bijdrage maatschappelijke organisaties en milieu (Stb. 1995, 423)

Doel van de subsidie is de ondersteuning van milieueducatieve activiteiten van de organisaties en de waarborging van het voortbestaan van de organisaties. Met de organisatie wordt dus een duurzame relatie aangegaan. Er zijn twee soorten van subsidies mogelijk:

- Bijdragen aan de exploitatiekosten voor de instandhouding van het secretariaat of coördinatiepunt dan wel het samenwerkingsverband van verschillende organisaties.
- Bijdragen aan projecten.

Voor elke subsidievorm zijn aparte voorwaarden en procedures vastgesteld.

De aanvrager van een subsidie wordt getoetst op de vraag of hij voldoet aan de criteria om voor subsidie in aanmerking te komen. Bij deze toets wordt gekeken naar de gegevens die bij de aanvraag moeten worden aangeleverd. Is dit het geval, dan wordt zijn aanvraag voorlopig geregistreerd. De minister gaat na of het budget de aanvraag toelaat. Indien dit het geval is, zendt hij aan de aanvrager een toestemmingsbrief, waarin de subsidievoorwaarden zijn opgenomen. Omdat niet altijd exact kan worden vastgesteld welke bedragen er voor de organisatie nodig zijn, keert de minister in eerste instantie een voorschot uit. Dit legt de gesubsidieerde de verplichting op om tussentijds (periodiek) verslag af te leggen van zijn werkzaamheden, hetgeen aan de minister wordt toegezonden. Eventueel worden er ook tussentijds verantwoordingen beoordeeld.

Zijn er bij de verrekening van het voorschot op wetmatigheid en doelmatigheid geen bezwaren gerezen, dan stelt de minister een vaststellingsbrief van het totale gesubsidieerde bedrag op. De aanvrager verantwoordt uiteindelijk de besteding van de gesubsidieerde bedragen met een eindafrekening, die door de minister wordt beoordeeld.

Handelingen

915.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het jaarlijks vaststellen van het subsidiebedrag, dat voor maatschappelijke organisaties beschikbaar is
	Bron	:	Stimuleringsregeling milieuorganisaties, 1987; art. 5 Regeling bijdragen maatschappelijke organisaties en milieu; Besluit bijdrage maatschappelijke organisaties en milieu
	Periode	:	1988-

Opmerkingen:

- De minister kan bij deze vaststelling bepalen dat er bijzondere toevoegingen geschieden of kan deze bedragen als gevolg van onderuitputting verhogen of verlagen. Indien het bedrag is uitgeput, maakt de minister bekend dat er geen aanvragen meer kunnen worden ingediend.

916.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het op aanvraag leveren van bijdragen aan de exploitatiekosten van milieuorganisaties
	Bron	:	Stimuleringsregeling milieuorganisaties 1987;
	Periode	:	1988-1994

Opmerkingen:

Als subsidievoorwaarden worden gesteld :

- Bij de aanvraag dient de organisatie bij te sluiten: statuten, overzicht van het bestuur en de omvang en zekerheid omtrent deskundigheid; aan de hand hiervan beoordeelt de minister of de organisatie voor subsidie in aanmerking komt.
- De organisatie moet periodiek verslag uitbrengen van zijn werkzaamheden, zijn boeken laten controleren volgens in de voorwaarden gestelde regels (accountantsrapport) en gedogen dat derden een prestatieverklaring kunnen afleggen over het effect van het optreden van de organisatie.
- De subsidie bindt de minister niet aan verplichtingen tot aanzuivering van exploitatietekorten.

- De organisatie is verplicht een goede administratie te voeren, deugdelijk bewijsstukken te kunnen overhandigen en deze administratie tien jaar te bewaren.

Op basis van toezeggingen worden in de loop van het jaar 90% voorschot in twee delen uitgekeerd. Het niet voldoen aan de voorwaarden kan leiden tot intrekken van de toegezegde subsidie.

917. Actor : de minister
 Handeling : Het op aanvraag verlenen van subsidies aan maatschappelijke organisaties voor exploitatiekosten
 Bron : Art. 3, lid 1, Regeling bijdragen maatschappelijke organisaties en milieu 1994, art. 6-18, Besluit bijdrage maatschappelijke organisaties en milieu
 Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Vanaf 1994 wordt er een subsidie van 80% van de exploitatiekosten wordt toegekend aan secretariaats- of coördinatiekosten van landelijke samenwerkingsverbanden van tenminste tien organisaties op milieugebied. Andere organisaties kunnen voor 50% worden gesubsidieerd. De werkelijke hoogte van de subsidie wordt bepaald door het werkplan en de vermogenspositie van de organisatie. Het werkplan moet twee jaar tevoren worden ingediend. De aanvraag moet jaarlijks worden ingediend. Bij de aanvraag behoort een begroting, een jaarrekening, de statuten en een verslag van het verloop van het werkplan te worden verstrekt, waarvoor de minister nadere inhoudelijke regels heeft vastgesteld. De minister motiveert zijn beschikking aan de hand van de meerwaarde van de instelling ten opzichte van reeds bestaande organisaties; het maatschappelijke belang van het voortbestaan van de organisatie; het vertrouwen in het financiële beheer.

918. Actor : de minister
 Handeling : Het op aanvraag toekennen van subsidies voor projecten door milieuorganisaties
 Bron : Stimuleringsregeling milieuorganisaties 1987; Art. 3, lid 2, Regeling bijdragen maatschappelijke organisaties en milieu 1994, art. 19-30, Besluit bijdrage maatschappelijke organisaties en milieu
 Periode : 1988-

Opmerkingen:

- Doel van de subsidie is de ondersteuning van de uitvoering van een door een of meerdere particuliere organisaties in Nederland of de EU ontworpen kortlopend project met een milieugericht doel of van een milieueducatief karakter. Bij brief van de minister van 21 december 1990 is als nadere voorwaarde gesteld dat het project een relatie moet hebben met het Nationaal Milieu Beleidsplan. De subsidie wordt van jaar tot jaar toegewezen en afgerekend. Op basis van toezeggingen worden in de loop van het jaar 80% voorschot in twee delen uitgekeerd. De subsidie bindt de minister niet tot verplichtingen ten aanzien van vervolprojecten. De bij het project betrokken organisaties zijn verplicht een goede administratie te voeren, deugdelijk bewijsstukken te kunnen overhandigen en deze administratie tien jaar te bewaren. De verslaglegging inzake het project kan door derden worden getoetst. Het niet voldoen aan de voorwaarden kan leiden tot intrekken van de toegezegde subsidie.

919. Actor : de minister
 Handeling : Het op aanvraag toekennen van subsidies voor investeringen ten behoeve van het milieu door particulieren
 Bron : Stimuleringsregeling milieuorganisaties 1987
 Periode : 1988-1995

Opmerkingen:

- Doel van de subsidie is het verkrijgen van activa die op lange termijn beschikbaar zijn voor de bevordering van het milieubeheer. De regeling is die van projectsubsidie; de uitvoering vereist echter een verschillend gegevensbeheer, omdat verslaglegging en verrekening eerst plaats vindt na toekenning van de gehele subsidie en niet reeds vanaf het tijdstip van de aanvraag. Het niet voldoen aan de voorwaarden kan leiden tot intrekken van de toegezegde subsidie.

920. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren over de verslaglegging van gesubsidieerde milieuorganisaties, milieuprojecten en milieu-investeringen

Bron : Stimuleringsregeling milieuorganisaties 1987
Periode : 1987-1994

921. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van criteria aan de hand waarvan subsidies aan milieuorganisaties, -projecten en investeringen worden verleend
Bron : Stimuleringsregeling milieuorganisaties 1987
Periode : 1987-1994

Opmerkingen:

- Deze criteria worden bepaald aan de hand van de in het budget beschikbaar gestelde gelden. In het Besluit bijdrage maatschappelijke organisaties en milieu zijn de criteria omschreven in art. 3.

2.6 Diverse bijdragen milieubeheer

De hier beschreven subsidies worden verleend in het kader van de Regeling diverse bijdragen milieubeheer (Stb. 1992, 305) voor bijzondere activiteiten in het belang van het milieu.

922.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het op aanvraag verlenen van subsidies aan voorlichtingsbijeenkomsten, congressen en symposia
	Bron	:	Art. 10, Regeling diverse bijdragen milieubeheer
	Periode	:	1992-
923.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het op aanvraag verlenen van subsidies aan utiwisselingsprojecten met het buitenland en de ontvangst van buitenlandse deskundigen
	Bron	:	Art. 10, Regeling diverse bijdragen milieubeheer
	Periode	:	1992-
924.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het verlenen van eenmalige subsidie aan activiteiten die het milieubeleid in belangrijke mate ondersteunen
	Bron	:	Art. 11, lid 1-2, Regeling diverse bijdragen milieubeheer
	Periode	:	1992-

2.7 Subsidies voor onderzoek op het gebied van luchtverontreiniging

925. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van subsidieregelingen inzake onderzoeksprojecten op het gebied van luchtverontreiniging
Bron : Memorie van Antwoord Ontwerpwet op de Luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816
Periode : 1963-1971

Opmerkingen:

- Product:
Besluit inzake subsidie aan het luchtverontreinigingsonderzoek in de oostelijke mijnstreek van Zuid-Limburg.,1963-1965
De afrekening van de financiering

926. Actor : de minister
Handeling : Het (mede) financieren van onderzoeksprojecten op het gebied van luchtverontreiniging
Bron : IMP-Lucht 1976-1980, bijlage 2 en volgende NMP's
Periode : 1974-

Opmerkingen:

- Deze onderzoeksprojecten hebben ten doel installaties te onderzoeken die in gebruik zijn bij bepaalde bedrijfspgroepen. In overleg met de bedrijfspgroepen worden hiervan verslagen uitgebracht. Deze verslagen liggen ten grondslag aan de nadere regelgeving inzake de luchtkwaliteit, in het bijzonder de uitstoot van bijzondere stoffen als NO_x of NO₂.
Onderzoeksprojecten worden gefinancierd als demonstratieprojecten om regelgeving voor te bereiden. Dit kunnen ook milieuvriendelijke procédés zijn die in een bedrijf worden ingevoerd.

Voorbeelden zijn:

Het demonstratieproject NO_x-arme gasturbines
Het demonstratieproject NO_x-arme fornuizen, uitgevoerd door Senter
Milieuvriendelijke procedures in Hoogovens (KWS2000)

927. Actor : De minister
Handeling : Het periodiek op aanvraag verstrekken van subsidies aan het RIVM
Bron : Directieplan Lucht en Energie
Periode : .1970-1977

Opmerkingen:

- De aanvraag geschiedt jaarlijks op basis van een Meerjaren Activiteiten Programma (MAP). Hierin zijn de vaste activiteiten van het RIVM vastgelegd op het gebied van luchtverontreiniging. Het RIVM neemt deel aan het Landelijk Bureau Klimaatverandering en het Additioneel Programma Verzuring
De subsidies betreffen voorts de volgende onderzoeksterreinen:
 - * Klimaatverandering;
 - * Verzuring en diffuse verontreiniging;
 - * Luchtkwaliteit en volksgezondheid;
 - * Ondersteuning van het doelgroepenbeleid (hoe de nakoming van convenanten inzake emissies te controleren).

Zie ook Pivot-onderzoek nr. 40: *En morgen gezond weer op*, en het hoofdstuk Monitoring.

928. Actor : de minister
Handeling : Het periodiek maken van afspraken met onderzoeksinstituten
Bron : Directieplan Lucht en Energie 1995
Periode : 1985-1994

Opmerkingen:

In deze afspraken zijn de opdrachten opgenomen die aan de instellingen worden verstrekt en de financiering die daarvoor wordt vrijgemaakt. Meestal gaat het om de uitvoering van vastgestelde nationale onderzoeksprogramma's

- Voorbeeld is:
Meerjaren Activiteiten Plan met het RIVM. (eindigt in 1997);
Doelsubsidieprogramma met TNO;
Format voor plannen voor projectmatig onderzoek en begeleidende brochure.

2.8 Bijdrageregelingen op het terrein van verkeer

Inleiding

In het NMP-1, dat op 25 mei 1989 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal is aangeboden, wordt als een van de hoofddoelstellingen voor verkeer en vervoer gesteld dat voertuigen worden gebruikt die zo schoon en stil mogelijk zijn. Naast de mogelijkheid tot normstelling via de milieuwetgeving tracht men dit onder andere te bereiken door middel van bijdragen aan doelgroepen ter stimulering van het gebruik van geluidsarmere en schonere voertuigen, milieuvriendelijkere brandstof etc. Er zijn op dit moment (medio 1995) twee bijdrageregelingen van kracht

- een regeling voor schonere en lawaaiarmere vrachtwagens en bussen (de SELA-regeling)
- een regeling voor laagzwavelige Dieselolie.

Beide regelingen worden uitgevoerd door Senter, een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken. Tot voor kort heette deze dienst de Dienst Investeringsrekening

Handelingen

929. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en evalueren van bijdrageregelingen ten behoeve van de beperking van de belasting van het milieu door het wegverkeer
Bron : -
Periode : 1945-

Opmerkingen:

- Het gaat om de volgende regelingen
 - * Bijdrageregeling schonere en lawaaiarme vrachtwagens en bussen (SELA) Stcrt. 1990, 152;
 - * Bijdrageregeling laagzwavelige Dieselolie. Stcrt. 1993, 69

930. Actor : de minister
Handeling : Het uitbesteden en begeleiden van de uitvoering van de Bijdrageregeling schonere en lawaai-arme vrachtwagens en bussen (SELA) en de Bijdrageregeling laagzwavelige Dieselolie aan Senter
Bron : -
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- De bijdrageregelingen zijn uitbesteed aan een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, Senter.

931. Actor : De minister van Economische Zaken/Senter
Handeling : Het verlenen van bijdragen voor schonere en lawaaiarme vrachtwagens en bussen aan de eigenaren van deze voertuigen
Bron : Bijdrageregeling schone en lawaaiarme vrachtwagens en bussen
Periode : 1990-

932. Actor : De minister van Economische Zaken/Senter
Handeling : Het verlenen van bijdragen ter stimulering van het gebruik van laagzwavelige Dieselolie
Bron : Bijdrageregeling laagzwavelige Dieselolie
Periode : 1994-

2.9 Bijdragen aan verwijdering van milieugevaarlijke stoffen

2.9.1 Bijdrageregeling radioactieve bliksemontvangers

Inleiding

In de jaren '80 heeft de minister van Milieubeheer beleid geformuleerd dat gericht is op het terugdringen van de toepassingen van radioactieve stoffen in de gevallen dat een dergelijke toepassing geen groot nut heeft. Op basis van dit beleid is de Bijdrageregeling inzake radioactieve bliksemopvangers (Stb. 1990, 188) opgezet.

Met behulp van deze bijdrageregeling probeert de overheid de demontage van radioactieve stoffen bevattende bliksemopvangers te stimuleren en een veilige vernietiging te vergemakkelijken.

De regeling bestaat uit een tegemoetkoming in de kosten van demontage van 50% van de kosten tot een maximum van 500 gulden inclusief de kosten voor afvoer naar COVRA en wordt alleen verstrekt wanneer een bliksembeveiligingsbedrijf - die over een vergunning in het kader van de Kernenergiewet beschikt - de opvangers verwijderd.

Handelingen

933. Actor: de minister
Handeling: Het opzetten en evalueren van een bijdrageregeling inzake de verwijdering van bliksemopvangers die radioactieve stoffen bevatten
Bron: -
Periode: 1990 -
- Opmerkingen:
- Product:
* Bijdrageregeling verwijdering radioactieve stoffen bevattende bliksemopvangers, Stcrt. 1990, 188
934. Actor: de minister
.Handeling: Het geven van subsidie voor de verwijdering van radioactieve stoffen bevattende bliksemopvangers
Bron: Bijdrageregeling verwijdering radioactieve stoffen bevattende bliksemopvangers, Stcrt. 1990, 188
Periode: 1990 -

2.10 Fiscale aftrekregelingen

2.10.1 Fiscale aftrekregelingen

Naast de vaststelling van subsidieregelingen adviseert de minister het ministerie van Financiën ook bij de vaststelling en toepassing van fiscale aftrekregelingen in het belang van het milieu. Het betreft hier het minder belastbaar verklaren van bedragen die normlter door de fiscus als deel van het inkomen wordt beschouwd:

- aftrekregelingen voor milieuvriendelijke investeringen
- aftrekregelingen voor de te belasten rente op milieuvriendelijke beleggingsprojecten, zog. "groen beleggen".

935. Actor : de minister, de minister van Financiën
Handeling : Het vaststellen van fiscale aftrekregelingen
Bron : --
Periode : 1988-

Opmerkingen:

- Producten zijn:
Aanwijzingsregeling vervoegde afschrijving milieu-investeringen VAMIL 1991, Stcrt. 166.
Aanwijzingsregeling willekeurige afschrijving milieu-investeringen 1995, Stcrt. 211
Regeling Groen Beleggen.

936. Actor : de minister, de minister van Financiën
Handeling : Het aanwijzen van milieuvriendelijke bedrijfsmiddelen, waarvan de kosten voor de aanschaf als aftrekpost op de inkomstenbelasting kan worden aangemerkt.
Bron : Art. 10.lid 3, Wet op de Inkomstenbelasting, Art. 2, VAMIL
Periode : 1991-

Opmerkingen:

- Product:
Milieulijst vervoegde afschrijving milieu-investeringen. 1991. Deze lijst wordt in overleg met het bedrijfsleven periodiek aangepast aan de stand der techniek. Vanaf 1997 wordt zij als bijlage gepubliceerd in de *Staatscourant*.

937. Actor : de minister, de minister van Financiën
Handeling : Het toekennen van een verklaring ten behoeve van een beleggingsproject in verband met vastgestelde fiscale aftrekregelingen (de z.g. "groenverklaring")
Bron : Regelingen groen beleggen
Periode : 1994-

Opmerkingen:

Procedure:

- beoordeling project van aanvrager
- uitgeven van de zog. "groenverklaring"

De verklaring wordt afgegeven aan ondernemingen die een milieuvriendelijk doel hebben, zoals bosbouwers, houders van windmolenparken, recyclingbedrijven, projecten duurzaam bouwen. Beleggers in deze ondernemingen - ook particulieren - krijgen een verhoogde belastingaftrek op de belastbare rente. De groen verklaarde bedrijven worden door het ministerie van Financiën op een lijst geplaatst, die jaarlijks ter wille van de belastingbetalende belegger wordt gepubliceerd.

2.11 Bijdragen aan gemeenten en provincies

In het kader van een aantal beleidsterreinen op het gebied van milieubeheer is een aantal subsidieregelingen van de grond gekomen. Veelal gaat het hier om bijstand voor uitvoerende werken of voor proefprojecten. Enkele subsidieprojecten hebben een interdepartementaal karakter en zijn beschreven in andere PIVOT-rapporten. Zo zijn de handelingen voor de proefprojecten eutrofiëringsbestrijding en de waterhuishoudkundige regeneratie van verdrogingsgebieden reeds beschreven in PIVOT-rapport 28, *Waterstaat*, omdat zij een onderdeel uitmaken van de waterhuishouding. De beschikkingen worden genomen na advies van door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat ingestelde instellingen.

2.11.1 Bijdragen voor drinkwatervoorziening

Na de Tweede Wereldoorlog kwamen op het gebied van de drink- en industriewatervoorziening twee subsidieregelingen tot stand:

- a. een regeling voor de aanleg van waterleidingen in gebieden die door de oorlog waren getroffen; Hiervoor was in 1946 een plan opgesteld;
- b. een regeling, uit 1954, voor de aanleg van waterleidingen voor verspreide en onrendabele percelen. Hiervoor waren twee tienjarenplannen opgesteld. Deze regeling bleef tot 1972 van kracht.

De subsidie werd toegekend door het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening.

938.	Actor	:	de minister, het RID
	Handeling	:	Het opstellen en uitvoeren van subsidieregelingen op het terrein van de drinkwatervoorziening
	Bron	:	Meerjarenplannen 1946, 1950, 1960
	Periode	:	1946-1972
939.	Actor	:	de minister, het /RID
	Handeling	:	Het toekennen van subsidies aan waterleidingmaatschappijen voor het herstel van waterleidingen in door de oorlog getroffen gebieden.
	Bron	:	Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
	Periode	:	1946-1972
940.	Actor	:	de minister, het RID
	Handeling	:	Het toekennen van subsidies aan waterleidingmaatschappijen voor aanleg van waterleidingen in onrendabele gebieden
	Bron	:	Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
	Periode	:	1954-

2.11.2 Bijdragen voor kostbare rioleringswerken

Inleiding

De Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980, die in 1986 beëindigd is, beoogde de top van de kosten van relatief kostbare rioleringswerken weg te nemen. De regeling richtte zich op drie categorieën gemeentelijke rioleringswerken, te weten: a. eerste aanleg van gemeentelijke riolering voor bestaande bebouwing; b. sanering van bestaande gemeentelijke riolering; c. dringende en (grootschalige) kostbare vervanging van gemeentelijke riolering. Er werd een basisprocedure ontwikkeld volgens welke alle subsidiabele projecten in behandeling zouden worden genomen. Deze procedure bestond uit a. de selectie van projecten (waarbij de provincies een centrale plaats innamen), en b. de uitvoering van projecten.

De gemeenten melden de projecten aan bij de provincies. De provincies beoordelen de projecten en de projectgegevens. De subsidiabele projecten brengen zij samen op een lijst en plaatsen zij, na overleg met de regionale inspecteur van de volksgezondheid belast met het toezicht op de milieuhygiëne in de provincie, op volgorde van urgentie. Bij de samenstelling van de lijst treden de provincies in nauw overleg met desbetreffende regionale instanties, zoals gemeenten, waterschappen, zuiveringschappen en rijksvertegenwoordigers. Daarna wordt de prioriteitenlijst voorgelegd aan de minister. Met deze gegevens en mede op basis van gegevens van projecten en prioriteitenlijsten in voorgaande jaren kan een verdeelsleutel worden vastgesteld voor de aan de afzonderlijke provincies in een bepaald jaar toe te wijzen financiële middelen. Nadat projecten definitief zijn aangewezen, waarmee met de voorbereiding voor uitvoering of met de uitvoering zelf kan worden aangevangen, is een efficiënte technische en financiële begeleiding nodig ten behoeve van de afwikkeling van de bijdrageverlening.

Handelingen

941. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het adviseren inzake aanvragen van gemeentes om subsidie voor rioleringsprojecten
Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241, art. 18, lid 1; art. 14, lid 1
Periode : 1980-1986

Opmerkingen:

De aanvraag gaat vergezeld van een plan voor het rioleringsproject met een globale kostenraming. Indien uit het plan blijkt dat het project niet voldoet aan de in deze regeling gestelde voorwaarden, treden Gedeputeerde Staten daarover in overleg met de gemeente. Zij stellen daarna de prioriteitenlijst vast

942. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanwijzen van nadere adviserende instanties omtrent rioleringsprojecten en afvoerplannen voor afvalwater
Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241, art. 18, lid 1
Periode : 1980-1986

943. Actor : de minister
Handeling : Het aanwijzen van instanties die Gedeputeerde Staten adviseren omtrent te subsidiëren rioleringsprojecten en afvoerplannen voor afvalwater.
Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241, art. 18, lid 1
Periode : 1980-1986

- 944.. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van Gedeputeerde Staten inzake de kwaliteit van te subsidiëren algemene afvoerplannen voor afvalwater. en algemene rioleringsprojecten
Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241, art. 15, lid 2

- Periode : 1980-1986
945. Actor : de minister
 Handeling : Het bepalen van de jaarlijks aan iedere provincie toe te wijzen middelen
 Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., art. 16, lid 1
 Periode : 1980-1986
946. Actor : de minister
 Handeling : Het goedkeuren van te subsidiëren projectplannen,
 Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., art. 17, lid 1
 Periode : 1980-1986
- Opmerkingen:
 Een projectplan wordt door tussenkomst van gedeputeerde staten, binnen twee maanden na de voorlopige toezegging, bij de minister ingediend. Het wordt ten minste vergezeld door a. het algemeen plan voor de afvoer van het afvalwater van de gemeente, en b. een uitgewerkte begroting voor het project. De minister doet vervolgens een definitieve toezegging. Hierbij wordt ook een instantie aangewezen, die het projectplan begeleidt.
947. Actor : de minister
 Handeling : Het aanwijzen van rioleringsprojecten als experimentele projecten
 Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241, art. 10, lid 1
 Periode : 1980-1986
948. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks verlenen van een bijdrage aan gemeenten voor aanleg, sanering en vervanging van gemeentelijke rioleringen ten behoeve van bestaande situaties
 Bron : Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241, art. 2, lid 1-2
 Periode : 1980-1986

2.11.3 Bijdragen voor gemeentelijk milieubeleid

Inleiding

Het rijk heeft regelingen getroffen om bij te dragen aan de toenemende kosten van het milieubeheer door andere overheden. Gemeente- en provincie hebben weliswaar de bevoegdheden om milieumaatregelen te nemen, maar hieraan zit vaak een prijskaartje waarin door gemeentelijke en provinciale begrotingen niet is voorzien. De Wabm gaf aan de minister de bevoegdheid om bijdragen vast te stellen in de kosten op het gebied van milieubeheer aan organen waarvan redelijkerwijs niet kan worden gevraagd ze aan hun budget toe te voegen. De oudste subsidies hebben betrekking op de uitvoering van de Hinderwet als instrument voor het milieubeheer. Het Hinderwet Uitvoeringsprogramma HUP, dat van 1982-1989 van kracht was, had als doel een planmatige en programmatische uitvoering van de Hinderwet te bewerkstelligen. Zij werd aangekondigd in de ministeriële circulaire van 29 oktober 1981, no. 34132. De minister hoopte hiermee een achterstand op het gebied van hinderwetvergunningen door de gemeenten in te halen. Doel was het aanpassen van hinderwetvergunningen aan de eisen van de milieuwetgeving. De gemeenten kregen de gelegenheid om uitvoeringsprogramma op te stellen op basis waarvan zij konden worden gesubsidieerd. In 1988 werd het plan geëvalueerd. Een en ander gaf aanleiding tot het opstellen van nieuwe subsidieregelingen op basis van gemeentelijke milieuplannen, verkeersplannen en andere te voren gestelde doeleinden. Het eerste resultaat was de Bijdrageregeling uitvoering gemeentelijk milieubeleid BUGM, Stcrt. 1989. 252. De regeling liep vooruit op het in 1990 vastgestelde Bijdragenbesluit Openbare Lichamen. Dit besluit werd in de daarop volgende jaren herhaalde malen herzien en uitgebreid. Belangrijke uitbreidingen zijn als aparte besluiten aangehaald:

- Financiering uitvoering NMP's (FUN) Stb. 1991, 542
- Bijdragenbesluit vergunningverlening en handhaving provincies
- Vervolg-bijdrageregeling ontwikkeling gemeentelijk milieubeleid VOGM (Stb. 1995, 256), waarin BUGM en FUN worden samengevoegd

Deze bijdrageregelingen treffen verschillende soorten voorzieningen:

- bijdragen in de personele voorzieningen voor de uitvoering van milieuwetten
- bijdragen in de kosten voor de uitvoering van het Nationaal Milieu Beleidsplan
- bijdragen in de kosten van de uitvoering van tevoren opgegeven provinciale en gemeentelijke milieuplannen ter uitvoering van de NMP's
- In de VOGM: extra bijdragen voor de opzet van gemeenschappelijke regelingen voor de uitvoering van milieuplannen

De bijdragen aan de provincie worden gekoppeld aan de provinciale milieubeleidsplannen en milieuprogramma's. Als criterium voor de subsidie geldt het interprovinciaal overleg. De bijdragen aan de gemeenten zijn gekoppeld aan meer gespecificeerde programmapunten die aan de subsidieverlener worden voorgelegd (art. 29 VOGM). Een typisch voorbeeld is de inzameling van gescheiden afval. Een ander voorbeeld, dat samenvalt met het beleidsterrein volkshuisvesting, is de invoering van de wetgeving op het gebied van bodembescherming in gemeentelijke bouwverordeningen. Ook hiervoor zijn aparte procedures vastgesteld. Een nadere uitwerking komt ter sprake bij de toelichting van de desbetreffende subsidievorm. In de VOGM werd bovendien geregeld:

- de subsidiëring van taken bij de uitvoering van sedert het Bijdragenbesluit openbare lichamen (nader) vastgestelde regelgeving
- de invoering van een minimumaantal inwoners per zelfstandig te subsidiëren gemeente en de mogelijkheid om bij de uitvoering van milieuregels een te subsidiëren gemeenschappelijke regeling te treffen. Kleinere eenheden worden door de provincies verdeeld. Deze budgetgebonden subsidieregelingen lopen administratief parallel met de subsidieregelingen aan de gemeenten in het kader van het Besluit Woninggebonden Subsidies ten behoeve van de volkshuisvesting.

Handelingen

2.11.3.1 Kaderstellend

949. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van bijdrageregelingen aan andere overheden voor de uitvoering van door het rijk voorgesteld milieubeleid
Bron : Art. 61 z., lid 1, art 61 za Wabm, art. 15.12, lid 1 en 2, Wm
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Vanaf 1989 zijn deze bijdrageregelingen van beperkte duur (4 jaar) en worden zij na evaluatie herzien.
- Producten zijn bv:
- Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging, Stb. 1976, 501
 - Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving (Stcrt. 1981, nr. 209)
 - Subsidies voor Hinderwet Uitvoerings Programma's HUP en Milieu Uitvoeringsprogramma's MUP 1982-1989
 - Regeling Verkeersmilieukaarten
 - Financiële regeling kosten MER andere overheden, Stb. 1984, 253
 - Subsidieregeling ter vernietiging van PCB-houdende condensatoren, Stb. 1985
 - Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder, Stb. 1986, 16
 - Bijdrageregeling spoorweglawaai bestaande woningen, Stcrt 1987, 122
 - Bijdrageregeling autowrakkenbeleid, Stcrt 1987, 169
 - Regeling voorontwerp-Bijdragenbesluit uitvoering gemeentelijk milieubeleid, Stcrt 1989, 62 en 252
 - Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Stb. 1990, nr. 174
 - Bijdrageregeling uitvoering gemeentelijk milieubeleid BUGM, en Bijdragenbesluit vergunningverlening en handhaving provincies, ingevoegd in het Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Stb 1990, nr. 601
 - Bijdrageregeling provincies met NMP-taken, Stb. 1991, nr. 542
 - Bijdragenbesluit inzake bijdragen in de kosten van vergunningverlening en handhaving door de provincies, Stb. 1991, 438
 - Bijdrageregeling apparaatskosten gemeenten met betrekking tot uitvoering NMP (FUN), Stb. 1991, nr. 542
 - Regeling bijdragen ROM-gebieden, Stcrt. 1992, 235
 - Vervolgbijdrageregeling Ontwikkeling Gemeentelijk Milieubeleid Stb. 1995, 256 (VOGM), zijnde een toevoeging van artikelen aan de BUGM.

950. Actor : de minister
Handeling : het aanwijzen van personen, belast met de controle op de besteding van subsidies aan andere overheden
Bron : Art. 61 zf Wabm, art. 15.17 Wm
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Als zodanig is de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne aangewezen.

951. Actor : de minister
Handeling : Het aanwijzen van personen die de aanvragen controleren van provincies, gemeenten, andere openbare lichamen, gemeenschappelijke organen, natuurlijke personen en andere rechtspersonen betreffende een bijdrage voor hun activiteiten op het gebied van het milieubeheer
Bron : Art. 15.17. lid 1, Wet milieubeheer
Periode : -

Opmerkingen:

Product: Besluit, houdende aanwijzing van de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne..

952. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van nadere regels over de wijze waarop door de andere overheden aanvragen dienen te worden ingediend
Bron : Art. 23 Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-

Opmerkingen:

Deze bevoegdheid is expliciet geformuleerd in de regels met betrekking tot de opstelling van een verkeersmilieumodel door de gemeenten.

953. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van bedragen die beschikbaar worden gesteld voor subsidiëring van de andere overheden ten behoeve van hun milieutaken
Bron : Art. 49 Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-

Opmerkingen:

Deze bijdragen kunnen worden bestemd voor:

- * de uitoefening van de bevoegdheid om een MER-plicht op te leggen;
- * akoestisch onderzoek en toezicht op spoorwegen in verband met geluidhinderbestrijding
- * geluidsisolatie van woningen bij spoorwegen
- * het opzetten van een milieuverkeersmodel
- * het opzetten van meetinrichtingen ter bestrijding van luchtverontreiniging en geluidhinder
- * inrichting van terreinen voor de opslag en verwijdering van autowrakken en de opruiming van sloofterreinen
- * het treffen van personele voorzieningen voor de uitoefening van milieuwetten, en het doen verrichten van onderzoek om gebied van milieuverbetering (BUGM)

954. Actor : de minister
Handeling : Het sluiten van bestuursovereenkomsten met andere overheden inzake de nadere uitvoering van subsidieregelingen
Bron : -
Periode : 1991-

Opmerkingen:

- Product: convenant met het IPO op 19 maart 1991 over de verdeling van de gelden, op basis van de motie-Van Rijn-Vellekoop toegekend voor het milieubeheer.

955. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van richtlijnen voor onder subsidieregelingen vallende gemeentelijke plannen
Bron : art. 4.22 en 4.23 Wm
Periode : 1993-

Opmerkingen:

- Product is bijv.: Leidraad riolering: "Inhoud en opzet van het gemeentelijk rioleringsplan" 1992.

956. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van nadere regels inzake de verantwoording van de toegekende subsidies
Bron : Art. 39d VOGM
Periode : 1995-

Opmerkingen:

- Hierbij moet worden gedacht aan de verslaglegging: de minister kan onderwerpen aanwijzen en regels vaststellen omtrent de inkleiding van het verslag.
Deze handeling wordt apart gewaardeerd indien de minister het artikel toepast om algemene regels over de verslaglegging op te stellen.

2.11.3.2 Uitvoerend.

957. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van subsidies aan gemeenten voor de opstelling van een Hinderwet Uitvoerings Programma HUP
Bron : Hinderwet Uitvoerings Programma HUP (Instrumenten voor milieubeleid, p. 15.Evaluatie van het werken met een Hinderwet Uitvoeringsprogramma HUP. Mei 1989

Periode : 1982-1993

- De subsidieregeling voor de HUP heeft ten doel de gemeente bij te staan in het aanpassen van zijn vergunningen aan de recentste voorschriften op het gebied van milieubeheer.]

958. Actor : de Commissie van Advies Bijdragenbesluit uitvoering gemeentelijk milieubeleid
Handeling : Het adviseren aan de minister over een aanvraag van subsidie door een gemeente
Bron : Regeling, houdende instelling Commissie van Advies BUGM
Periode : 1990-1991

Opmerkingen:

- Dit advies dient te worden verstrekt indien een negatief advies van de inspecteur niet heeft geleid tot wijziging van de subsidieaanvraag voor kosten van de uitvoering van de MER of de minister anderszins negatief wil besluiten over een subsidieaanvraag van een gemeente voor de uitvoering van zijn milieutaken in het kader van de BUGM..
De commissie, ingesteld op verzoek van de VNG, waarborgt hierbij de belangen van de gemeenten in de motivatie van de afwijzende beschikking.

959. Actor : de minister
Handeling : Het doen van uitkeringen in het kader van bijdrageregelingen voor verkeersmilieukaarten
Bron : de regeling Verkeersmilieukaarten (VMK's), BUGM en VOGM
Periode : -

960. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van jaarlijkse bijdragen aan de provincies voor de kosten van vergunningverlening aan de hand van bestuursovereenkomsten met het IPO
Bron : Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1991-1994

961. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het jaarlijks aanvragen van bijdragen aan de minister van VROM voor de kosten van vergunningverlening
Bron : Art. 64, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1991-1994

962. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van jaarlijkse bijdragen aan de provincies voor kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de Wet op de luchtverontreiniging
Bron : Art. 26-27 Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- De bijdragen werden verleend aan de hand van het aantal inrichtingen, dat vergunningplichtig was en op emissies moest worden gecontroleerd. De gelden kunnen worden besteed aan werkzaamheden ten behoeve van de vergunningverlening en de preventieve handhaving (controle).

963. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van bijdragen aan provincies voor milieuprojecten in het kader van het provinciaal milieubeleidsplan

Bron : Bijdrageregeling provincies met NMP-taken
Periode : 1991-1994

Opmerkingen:

- Als criterium geldt een aanbeveling van het IPO, volgens hetwelk een project als voorbeeld kan dienen. De subsidie is vooral als "flankerend beleid". bedoeld.

964. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van overleg met het IPO over de vaststelling van een Meerjarenplan ten behoeve van subsidies aan de provincie
Bron : art. 27, lid 2, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Uitgangspunt van dit overleg zijn de nationale milieubeleidsplannen (zie art. 27a, lid 1).

965. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het leveren van bijdragen aan een meerjarenplan van het Interprovinciaal Overleg
Bron : Art. 27a-b., Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990 - 1994

Opmerkingen:

- Aan de hand van dit meerjarenplan worden de projecten vastgesteld waarvoor door de minister bijdragen worden geleverd aan de provincies. De provincies werken na vaststelling van het IPO-meerjarenplannen deelplannen voor de eigen provincie nader uit. In deze bijdragen zijn ook kosten voor de bodemsanering opgenomen. Gedeputeerde Staten zijn verplicht om deze subsidie in een jaarlijks verslag te verantwoorden.

966. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het jaarlijks aanvragen van bijdragen aan de minister van VROM voor kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de Wet op de luchtverontreiniging
Bron : Art. 26-27, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1992-

967. Actor : de (regionale) inspecteur voor de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het uitbrengen van advies ten aanzien van het verslag van de provincie over de voortgang van de realisatie van een adequaat uitvoeringsniveau van de Wet op de luchtverontreiniging
Bron : Bestuursovereenkomst van 19 maart 1991
Periode : 1992-

Opmerking:

Doel is de opzet van een beleidsmonitoringsinstrument.

968. Actor : de minister
Handeling : Het subsidiëren van provincies voor het treffen van personele voorzieningen voor de uitvoering van het nationale milieubeleidsplan en de Wet Bodembescherming en voor projecten.
Bron : Bijdrageregeling provincies met NMP-taken
Periode : 1991-1994

Opmerkingen:

- De subsidie wordt over de gehele periode eenmalig verleend over projecten die zijn vastgesteld in het Interprovinciaal Meerjarenplan Milieubeleid 1991-1994.. De minister baseert zijn subsidie op een provinciaal milieubeleidsplan dat dit IPO-MJP nader uitwerkt.. Per jaar worden de bijdragen afgerekend en verantwoord in de provinciale rekening. Over de uitvoering van het meerjarenplan dienen de provincies verslag uit te brengen, die door de inspecteur voor milieuhygiëne mede word beoordeeld. De subsidiebedragen zijn in het IPO-MJP vastgesteld.

969. Actor : Gedeputeerde Staten

- Handeling : Het aanvragen van subsidies voor de uitvoering van het Meerjarenplan van de IPO
- Bron : Art. 27b, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
- Periode : 1990-
- Opmerkingen:
- Bij de toekenning van de subsidie is de provincie verplicht verslag te doen van zijn handelingen.
970. Actor : de minister
- Handeling : Het op aanvraag van gemeenten verlenen van bijdragen voor kosten bij de uitvoering van het Nationaal Milieubeleidsplan en voor milieuwetten
- Bron : Art. 41, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm (BUGM)
- Periode : 1991-
- Opmerkingen:
- Het rijk verleent aan de gemeenten bijdragen voor de kosten van het treffen van personele voorzieningen voor gemeentelijke taken inzake het milieubeheer en het doen van onderzoek naar mogelijkheden tot versterking van het milieubeleid.. De gemeente is verplicht om in een verslag verantwoording van de subsidie af te leggen.
971. Actor : de minister
- Handeling : Het op voordracht van de VNG leveren van bijdragen aan gemeentebesturen voor milieuprojecten in het kader van het NMP
- Bron : Bijdrageregeling apparaatskosten gemeenten met betrekking tot uitvoering NMP (FUN), Stb. 1991, nr. 542. Art. 29, lid 1 sub c, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm (VOGM 1995)
- Periode : 1991-
- Opmerkingen:
- De minister volgt in de regel de voordracht van de VNG.
972. Actor : de minister
- Handeling : Het op aanvraag van gemeenten verlenen van bijdragen voor kosten bij de uitvoering van het Nationaal Milieubeleidsplan en voor milieuwetten
- Bron : Art. 29 Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm; (in 1995 uitgewerkt in de VOGM)
- Periode : 1991-
- Opmerkingen:
- Het rijk verleent aan de gemeenten bijdragen voor de kosten van het treffen van personele voorzieningen voor wettelijk verplichte milieutaken en de bedrijfsinterne milieuzorg voor gemeentelijke bedrijven. In 1995 is nader gespecificeerd voor welke werkzaamheden subsidie wordt verstrekt.
973. Actor : de minister
- Handeling : Het op aanvraag van gemeenten verlenen van extrabijdragen voor kosten bij de uitvoering van een gemeenschappelijke regeling in het kader van het Nationaal Milieubeleidsplan of milieuwetten (samenwerkingsbonus)
- Bron : Art. 32 Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm; (VOGM) 1995
- Periode : 1995-
974. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
- Handeling : Het jaarlijks rapporteren aan de minister en de Tweede Kamer over de vorderingen van het milieubeleid als gevolg van de bijdragen aan andere overheden
- Bron : AO-procedure inzake de uitvoering van art 28, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm , (BUGM/FUN, VOGM)
- Periode : 1991-
975. Actor : de minister
- Handeling : Het opschorten en/of intrekken van een subsidiebeschikking. aan andere overheden

Bron : Art. 27f, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm. 1990 art/ 39e
Bijdragenbesluit openbare lichamen 1995 (VOGM)

Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Deze sanctie geschiedt als het lichaam nalatig is om de plannen uit te voeren of GS in gebreke zijn het jaarlijks verslag te leveren. De minister kan zijn beschikking ook opschorten, indien er naar de handelwijze van de gesubsidieerde een onderzoek moet worden ingesteld.
De minister kan vanaf 1995 de gemeente opdragen een onderzoek in te stellen naar de oorzaak van het niet uitvoeren van gesubsidieerde milieumaatregelen.

976. Actor :de inspecteur van de volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van de minister van Milieubeheer om een subsidie -
verleend aan een lagere overheid voor de uitvoering van het
milieubeleid - stop te zetten of terug te vorderen
Bron :-
Periode : -

977.. Actor :de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van de minister inzake het intrekken of terugvorderen
van subsidies die zijn verleend aan lagere overheden in het kader
van het stimuleren van de uitvoering van door het rijk opgestelde
milieubeleid
Bron :Art. 27f, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode :-

978. Actor : de Commissie van Advies
Handeling : Het adviseren van de minister inzake de intrekking of weigering van
subsidies aan gemeenten
Bron : AO-procedure inzake de uitvoering van art 28, Bijdragenbesluit openbare
lichamen Wabm
Periode : 1991-1995

2.11.4 Subsidies aan andere overheden in het kader van de Wet op de Luchtverontreiniging

Inleiding

Voor de uitvoering van saneringswerkzaamheden en van bevoegdheden tot het treffen van bijzondere maatregelen tegen luchtverontreiniging, waarvoor ze krachtens art. 48 en art. 55 de bevoegdheid had, moest het provinciebestuur extra kosten maken. De minister kende de provincie hiervoor extra bijdragen toe. Als grondslag diende het Bijdragenbesluit Provincies Luchtverontreiniging 1976. Genoemde bijdragen konden ook worden toegekend aan andere openbare lichamen die bevoegd zijn om vergunningen te verstrekken aan mogelijk luchtverontreinigende instellingen.

Omdat de provincie regelmatig gebruik maakte van haar bevoegdheden tot het treffen van maatregelen, was deze subsidie op jaarbasis vastgesteld. De hoogte van het subsidiebedrag werd bepaald door het aantal luchtverontreinigende instellingen per provincie. Hiervoor werd jaarlijks een budget vastgesteld. Mocht blijken dat er zich bijzondere of omvangrijke gevallen zouden voordoen, dan konden Gedeputeerde Staten daarvoor aparte bedragen aanvragen. De minister stelde dan wel voor dat geval bijzondere subsidievoorwaarden vast.

In 1990 werd deze bijdrageregeling vervangen door het Bijdragenbesluit Openbare Lichamen Milieubeheer (Stb. 1990,174). Hierin werden bijdragen toegekend op basis van algehele milieubeleidsplannen. De provincie moest zijn aanvragen voor subsidie indienen aan de hand van de milieubeleidsplannen die zij had opgesteld. Deze maatregel liep parallel met het bekostigingssysteem van de bodemsanering, die ook door de provincie werd uitgevoerd. .

Handelingen

979. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van regels over de indiening en afhandeling van provinciale subsidieaanvragen voor de kosten van de bestrijding van luchtverontreiniging
Bron : Art. 7, Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging (Stb 1976, 501)
Periode : 1976-1990

980. Actor : de minister
Handeling : Het regelen van uitkeringen van opbrengsten uit milieuheffingen aan provincies, gemeenten en andere openbare lichamen als bijdragen aan de kosten voor door hen te treffen milieumaatregelen
Bron : Art 66, 3e lid Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1977-1990

Opmerkingen:

Product: Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging (Stb. 1976, 501)

981. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van een algemene subsidie aan de provincie voor kosten ter bestrijding van de luchtverontreiniging
Bron : Art. 4 ,Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging (Stb 1976, 501)
Periode : 1976-1990

Opmerkingen:

- Deze subsidie is minimaal bedoeld voor het ambtenarenapparaat voor vergunningverlening en controle.

982. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aangeven van de in de provincie aanwezige inrichtingen met luchtverontreinigende emissies ten behoeve van de jaarlijkse subsidie

Bron : Art. 4, lid 1, Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging (Stb 1976, 501)

Periode : 1976-1990

983. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van bijzondere uitkeringen als bijdragen aan de kosten ter bestrijding van de luchtverontreiniging op aanvraag van gedeputeerde staten
Bron : Art. 5-6, Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging (Stb 1976, 501)
Periode : 1976-1990

Opmerkingen:

Indien dergelijke gevallen zich voorzien, is er sprake van een situatie die bij AMVB nader zal moeten worden geregeld. Meestal gaat het dan om extra verplichtingen van de provincie om metingen te verrichten. De bijzondere uitkering loopt dan op een nadere subsidieregeling vooruit.

984. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanvragen van subsidie voor bestrijding van bijzondere gevallen van luchtverontreiniging
Bron : Art. 5-6, Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging (Stb 1976, 501)
Periode : 1976-1990

2.11.5 Financiering andere overheden in het kader van de Wet geluidhinder

Inleiding

Voor de financiering van de uitvoering van de Wet geluidhinder zijn de andere overheden voor een groot deel afhankelijk van de rijksoverheid. De Wet geluidhinder bepaalt immers op diverse plaatsen dat bepaalde kosten voor rekening van het rijk komen. Van 1979 tot 1986 werden deze kosten op basis van ministeriële beschikkingen vergoed. In 1986 trad het Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder in werking waarin de financiering voor een deel door middel van algemene vergoedingen geschiedt. Vanaf 1990 is het Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne van toepassing. Ook hier wordt de financiering voor een deel door middel van algemene vergoedingen gerealiseerd. De vergoedingen in het kader van projecten zijn hierna aan de orde. Hier worden alleen de algemene vergoedingen behandeld.

Handelingen

985. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks toekennen van een algemene vergoeding aan gemeenten
Bron : Art. 2, lid 1, Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder en hoofdstuk 6,
Periode : 1986-1990
986. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks toekennen van een algemene vergoeding aan provincies
Bron : Art. 4, lid 1, Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder en hoofdstuk 5
Periode : 1986-1990
987. Actor : de minister
Handeling : Het betaalbaar stellen aan het Bureau Sanering Verkeerslawaaai van middelen ter bestrijding van verkeerslawaaai door middel van voorzieningen aan woningen
Bron : Art. 6, lid 1, Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder en hoofdstuk 2.2
Periode : 1986-1991
- Opmerkingen:
- Betaalbaarstelling geschiedt naar aanleiding van de gegevens die via de monitoring beschikbaar komen.
988. Actor : de minister
Handeling : Het ten aanzien van de daarvoor in aanmerking komende gevallen vaststellen van maatregelen voor het terugbrengen van hinder door verkeerslawaaai, anders dan door middel van voorzieningen aan de woningen
Bron : Art. 90, lid 4, Wet geluidhinder
Periode : 1986-
989. Actor : de minister
Handeling : Het op verzoek van B&W, gedeputeerde staten of besturen van openbare lichamen toekennen van afzonderlijke vergoedingen ter tegemoetkoming van de kosten van maatregelen ter beperking van hinder door verkeerslawaaai anders dan voorzieningen aan woningen
Bron : Art. 6, lid 1, Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder en hoofdstuk 2.2, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne
Periode : 1986-

990. Actor : de minister
Handeling : Het mede opzetten en (laten) uitvoeren van proef- en voorbeeldprojecten ten behoeve van de beïnvloeding van het geluidsbeleid van lagere overheden
Bron : -
Periode : -

Opmerkingen:

- Voorbeelden zijn
 - * proefprojecten BIMZ van lagere overheden;
 - * de projecten die in het kader van de Gemeentelijke verkeersmaatregelenkaart (GMK) werden uitgevoerd;
 - * Proefprojecten in het kader van het Project Evaluatie en Monitoring Verstoringsdoelstellingen (PREMOVE)
- Over het algemeen worden kosten vergoed en methodieken aangeleverd.

2.11.6 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving

Inleiding

De subsidie van de minister aan saneringsprojecten van milieuhinderlijke bedrijven is gebaseerd op een voor drie jaar geldende regeling, vastgelegd in een beschikking van de Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 27 oktober 1981 (Stcrt 1981, 209).

Vaststelling

De subsidies worden verleend aan de hand van jaarlijks opgestelde saneringsplannen door Gedeputeerde Staten voor de komende drie jaar. Bij de voorbereiding van het plan plegen ze overleg met B. & W.'s, waarin de te saneren bedrijven gelegen zijn.

Grondslag voor de saneringsplanning is een door de provincie opgestelde lijst van milieuhinderlijke bedrijven. Deze lijst is gebaseerd op een schriftelijke rondvraag aan B. & W.'s binnen de provincie, waarbij B. & W. opgave doet van milieuhinderlijke bedrijven aldaar. Deze lijst wordt daarna ter advisering voorgelegd aan de inspecteur. De opstelling van de lijst begint zodra de subsidieregeling van kracht wordt. De verdere saneringsplannen zouden worden uitgewerkt zodra de lijst zou zijn voltooid. Voor plaatsing op de lijst komen bedrijven in aanmerking die niet meer dan 35 personen in dienst hebben en waarin niet is voorzien door andere milieuwetten.; ook zijn LPG-tankstations voor het wegverkeer en bedrijven voor openbare diensten uitgesloten. Na vaststelling van de lijst wordt onmiddellijk een exemplaar toegezonden aan burgemeester en wethouders van B. & W., de minister en de inspecteur. Indien is afgeweken van gemeentelijke opgaven, dan delen Gedeputeerde Staten de redenen daarvan mede.

Het aan de hand van de lijst opgestelde plan wordt ter advisering voorgelegd aan de inspecteur en de provinciale stadsvernieuwingscommissie. Het programma wordt, voorzien van een driejaarlijkse begroting en van een verslag van de uitvoering van het vorige programma, naar de minister verzonden. Nadat de minister voor het desbetreffende jaar heeft aangegeven welk bedrag voor subsidie beschikbaar is, stellen Gedeputeerde Staten aan de hand van aanvragen van B. & W. de subsidies voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven vast. De minister draagt zorg voor de uitbetaling van de vastgestelde subsidie.

Afwikkeling

Gedeputeerde Staten nodigen B. & W. uit om - aan de hand van de beschikbare middelen, toegekend door de minister naar aanleiding van het jaarlijks ingediende saneringsplan - subsidieaanvragen in te dienen voor de uitvoering van een saneringsprogramma voor een milieuhinderlijk bedrijf. Na ontvangst van de aanvraag vragen Gedeputeerde Staten advies aan de inspecteur. Daarna nemen Gedeputeerde Staten een beslissing, die zij ter kennis brengen aan B. & W. en aan de minister.

Onder sanering kan worden verstaan:

- * Liquidatie van het bedrijf;
- * Sanering ter plaatse (ombouw e.d.); in dit geval vergoedt B. & W. ten hoogste 50% van de kosten, hetgeen kan worden verhoogd tot 70% indien het bedrijf anders niet zou kunnen worden voortgezet;
- * Sanering door verplaatsing;

De bijdrage wordt alleen verleend voor de meest doelmatige keuze; alternatieven worden niet vergoed. Onder de te vergoeden kosten is tevens inbegrepen de kosten door de koop van gronden voor de verplaatsing en voor de sloop van het oude bedrijf. Ook kunnen hogere huisvestingslasten voor subsidie in aanmerking komen.

De vaststelling van de bijdrage vindt plaats als de sanering is voltooid en er garanties zijn gegeven dat er geen milieuhinder meer zal plaats vinden. De bijdrage wordt door Gedeputeerde Staten vastgesteld op grond van een door burgemeester en wethouders gedane opgave, die door een accountantsverklaring is geverifieerd. Als de werkelijke kosten - als gevolg van onvoorziene omstandigheden - hoger zijn geweest dan die welke was toegezegd, kan de subsidiebijdrage alsnog worden verhoogd. Het besluit tot vaststelling wordt door Gedeputeerde Staten ter kennis gebracht aan B. & W., de minister en de inspecteur. De minister draagt zorg voor de rechtstreekse uitbetaling aan B. & W..

Handelingen

991. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van regels voor subsidies aan gedeputeerde staten van de provincie voor subsidies aan B & W voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven
Bron : Nota Sanering van milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Kamerstukken II 1978-1979 15 657
Periode : 1981-1993
- Opmerkingen:
Voor de vaststelling van deze regeling is overleg gevoerd met het IPO en de VNG. De saneringsregeling hangt nauw samen met de wijziging van de Hinderwet van 1981.
- Product:
Proefprogramma sanering milieuhinderlijke bedrijven
Beschikking Bijdrage regeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving (Stcrt. 1981, nr. 209)
992. Actor : de minister
Handeling : Het subsidiëren van een proefprogramma voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Bron : Nota van toelichting Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Periode : 1979-1981
993. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van subsidies aan B. & W voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven
Bron : Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Periode : 1983-1993
994. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het vaststellen van een lijst milieuhinderlijke bedrijven met de daarbij behorende kosten voor sanering
Bron : Art. 3 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Periode : 1981-1993
995. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van Gedeputeerde Staten bij de opstelling van hun lijst milieuhinderlijke instellingen
Bron : Art. 3, lid 2, Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Periode : 1981-1993
996. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het vaststellen van saneringsprogramma's van milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Bron : Art. 6-8 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
Periode : 1983-1993
997. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van Gedeputeerde Staten bij de opstelling van hun saneringsprogramma voor milieuhinderlijke bedrijven
Bron : Art. 6, lid 3, Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving

- Periode : 1983-1993
998. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het uit eigen beweging adviseren van burgemeester en wethouders van gemeenten bij de sanering van milieuhinderlijke bedrijven
 Bron : Memorie van toelichting Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
 Periode : 1983-1993
999. Actor : de provinciale commissie Stadsvernieuwing
 Handeling : Het adviseren van Gedeputeerde Staten bij de opstelling van hun saneringsprogramma voor milieuhinderlijke bedrijven.
 Bron : Art. 6, lid 3, Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
 Periode : 1983-1993
1000. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks vaststellen van voor subsidie aan Gedeputeerde Staten beschikbare bedragen voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven
 Bron : 1983-1993
 Periode : Art. 8 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
1001. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het vaststellen van subsidies aan gemeenten voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven
 Bron : Art. 9-12 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
 Periode : 1983-1993
1002. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks vaststellen van maxima en van reserveringen voor subsidies door gedeputeerde staten aan te saneren milieuhinderlijke bedrijven
 Bron : Art. 21 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
 Periode : 1983-1993
1003. Actor : de minister
 Handeling : Het terugvorderen van bijdragen of voorschotten voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven wegens het niet nakomen van subsidievoorwaarden
 Bron : Art. 25 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
 Periode : 1983-1993
1004. Actor : de minister
 Handeling : Het goedkeuren van besluiten van Gedeputeerde Staten om subsidies te verlenen voor de sanering van milieuhinderlijke bedrijven die niet op de lijsten staan of hogere bedragen vast te stellen
 Bron : Art. 26 Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving
 Periode : 1983-1993

Opmerkingen:

Het gaat hier om bijzondere besluiten om gewichtige redenen

2.11.7 Bijdragen van het rijk aan de provincie in het kader van de Interimwet Bodemsanering

De minister verleent subsidie aan de provincie voor bodemsaneringsprojecten aan de hand van door de provincie gedane aanvragen. Deze aanvragen hangen samen met goedgekeurde saneringsplannen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen budgetfinanciering en projectfinanciering. Budgetfinanciering geschiedt door de toekenning van een jaarlijks bedrag; projectfinanciering per omvangrijk saneringsgeval.. Voor saneringen voor een bedrag, hoger dan 10 miljoen, moest namelijk een aparte aanvraag worden gedaan. Een en ander leidde tot een aparte registratie en administratie van het project..

1005. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van subsidies voor vastgestelde provinciale saneringsprojecten (budgetfinanciering)
Bron : Art. 7, lid 2, en art. 19, lid 1, Interimwet bodemsanering Stb.. 1982, 63, Rapport Bodemsanering AR, p. 8
Periode : 1982-1989
1006. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van projectsubsidie voor bodemsanering, tevens toetsen van de rapporten van Gedeputeerde Staten. (projectfinanciering)
Bron : Art. 7, lid 2, Interimwet bodemsanering Stb.. 1982, 63. Rapport Bodemsanering AR, p. 8, p. 16
Periode : 1985-1994

Opmerkingen:

Deze handeling omvat de volgende activiteiten van de minister, waarvoor subdossiers werden gevormd.

- Het bij beschikking aanmerken van het project als “ernstig “ of “omvangrijk geval”;
- Het kiezen van een uitvoeringsvariant op basis van het saneringsonderzoek;
- Het toetsen van het saneringsplan;
- Het vaststellen van de totale subsidie en het toetsen van de rechtmatigheid van de subsidie.

Het subsidiestelsel was niet berekend op de volgende noodzakelijke activiteiten

- Het toekennen van subsidie per onderdeel van het vervoltraject (elke aanvraag een nieuwe subsidie en dus een eigen dossier);
- Het regelen van tijdelijke opslag van niet gereinigde of niet te reinigen grond.

2.11.8 Bijdragen van het rijk in het kader van de Wet Bodembescherming 1994 en later

Ofschoon na 1993 is vastgesteld dat in beginsel 'de vervuiler betaalt', zijn er voldoende verontreinigende bodems waarbij de kosten niet op een vervuiler kunnen worden verhaald. Vandaar dat er alsnog door het ministerie subsidieregelingen zijn vastgesteld.

Voor subsidie komen in aanmerking:

- De kosten van het voorbereidend onderzoek, waarin inbegrepen het bijzonder inventariserend onderzoek door het bevoegd gezag, zoals omschreven in het Inrichtingen- en vergunningenbesluit en in de gemeentelijke bouwverordeningen, waarin dit besluit wordt toegepast;
- de overeengekomen kosten van nader onderzoek, saneringsonderzoek, van in overheidsbeheer uitgevoerde saneringsplanning en saneringsuitvoering, inclusief de daarbij behorende rechten en personeelskosten, schadevergoedingen en bewonersregelingen. Hierbij zijn ook kosten met betrekking tot overleg, procedures en voorlichting inbegrepen. De overige kosten, zoals verontreinigingsschade of algemene kosten blijven tot 1 januari 1997 voor rekening van de budgethouder.
- De bij een cofinancieringsovereenkomst vastgestelde kosten van sanering in overheidsbeheer. In dit geval is er sprake van overheidssanering van een deel van het terrein;
- De kosten van de gemeente bij aankoop van woningen en schadeloosstellingen in verband met gedogen en verwerven;
- De kosten van tijdelijke opslagplaatsen (TOP's) van verontreinigde grond.

Op 1 januari 1997 is de regeling verruimd: in een "niet-limitatieve" opsomming zijn nagenoeg alle activiteiten in verband met een aangemelde projectmatige bodemsanering voor subsidie aan andere overheden vatbaar. De hier beschreven handelingen kunnen worden opgenomen in bestuursconvenanten met gemeenten of deelgemeenten in het kader van uitbreidingsprojecten of VINEX-convenanten. Voor deze convenanten bestaan ook subsidies in het kader van de volkshuisvesting en in samenwerking met andere ministeries in onderlinge overeenstemming.

2.11.8.1 Subsidie van bodemsanering door of in opdracht van de provincie

Inleiding

De subsidieregeling van het rijk maakt onderscheid tussen jaarlijks toegekende budgetfinanciering en afzonderlijke subsidie van “omvangrijke gevallen”, veelal in de vorm van projectsanering.

- *budgetfinanciering* is bestemd voor dekking van 90% van de kosten die uitstijgen boven het gemeentelijk drempelbedrag. De provincies en vier grote gemeenten worden zelf aangeslagen voor 2,5% van de saneringskosten die resteren na het gemeentelijk drempelbedrag. De gemeente betaalt 7%. De provincies en de vier grote gemeenten zijn budgethouder. De budgethouders doen halfjaarlijks verslag van de besteding van deze budgetsubsidie. Op grond van de verstrekte overzichten kan de minister de bijdragen verhogen of verlagen.

De rente over het verkregen budget moet aan het budget worden toegevoegd.

De minister toetst gemeente en provincie achteraf inhoudelijk op afgeronde deelprojecten: zij gaat na of er sprake was van ernstige verontreiniging conform een beschikking en of het bevoegd gezag in redelijkheid voor de gekozen aanpak had kunnen kiezen.

- *De subsidie voor “omvangrijke gevallen”* is bestemd voor projecten waarvan de kosten meer dan fl. 10 miljoen bedragen. De projectvoorstellen worden vooraf door de minister getoetst. Provincies en gemeenten mogen deze projecten voorfinancieren voorzover hun budget daarmee niet in gevaar komt. Veelal gaat het om de kosten van onderzoek en sanering van ernstige gevallen van bodemsanering, waarin het juridisch instrumentarium niet voorziet. De minister heeft de bevoegdheid hiervoor regels vast te stellen, maar laat vooralsnog de verantwoording aan de lagere organen over. Meerkosten, nazorgkosten van verontreinigde grond en aanvullingen van kwijtgescholden gemeentelijke bijdragen bij een bijzonder project worden als onderdeel van het normale budget beschouwd.

Als een omvangrijk geval kan ook een geval in aanmerking komen waarvan de kosten driemaal het lopende jaarbudget bedragen. Voor toekenning van deze subsidie is overlegging van een saneringsrapport vereist.

De minister beschikt tijdens het saneringsonderzoek of er sprake is van een omvangrijk geval. Hij toetst vervolgens het saneringsplan alvorens het door de provincie wordt vastgesteld. Tijdens deze toetst stelt hij vast welke posten voor subsidie in aanmerking komen. De subsidie wordt vervolgens tijdens de uitvoering van het project op aanvraag ingediend. Niet zelden geeft de minister uit eigen beweging advies over de nazorg en de financiële regeling daarvan

In feite wordt er per vervolgfase steeds een nieuwe subsidieaanvraag ingediend. De minister toetst de aanvraag op de effectiviteit van de aanpak. Ook houdt de minister een rechtmatigheidstoets van het eindresultaat, d.w.z. de bereikte mate van risicoreductie na sanering en de mate waarin de sanering is uitgevoerd conform het bestek. De provincie heeft intussen het financiële beheer laten controleren door een accountant.

Mocht de minister met de provincie over de aanpak van opvatting verschillen, dan kan de minister

- * GS verzoeken in het vervolg een andere aanpak toe te passen;
- * GS verzoeken alsnog de ministeriële aanpak toe te passen; de maatregelen geschieden dan ten laste van het alsdan beschikbare budget;
- * de kosten op het budget van GS verrekenen c.q. terugvorderen.

Voordat de minister hiertoe over gaat, hoort hij de budgethouder en wint hij advies in van de inspecteur.

De provincie krijgt per kwartaal een voorschot op het per jaar toe te kennen subsidiebedrag. In de eerste week van het daarop volgende kwartaal dient zij dan een rapport te hebben uitgebracht. Voor de budgetsubsidie worden de totalen berekend van de te maken kosten, voor de projectfinanciering wordt per deelprojectfase gerapporteerd. Bij elk rapport worden financiële gegevens gevoegd. De minister registreert deze ingekomen gegevens:

- seriematig op jaar wanneer het om budgetfinanciering gaat;
- op code per project en per uitgevoerde fase wanneer het om omvangrijke gevallen gaat.

Daarnaast legt de minister series aan voor de geldstromen, nodig voor het onderhoud van het provinciale saneringsapparaat, voor de tijdelijke opslagplaatsen en alle andere uitgavenposten die voor het saneringsbeleid nodig zijn.

Jaarlijks legt hierna de provincie verantwoording af. Bij deze verantwoording worden financiële verantwoordingsstukken, accountantsverklaringen en inhoudelijke rapporten gevoegd. Een jaar na de verantwoording stelt de minister het definitieve budget vast en verrekent overschotten en tekorten met de alsdan toegekende budgetten.

2.11.8.1.1 Kaderstellend

1007. Actor : De minister
Handeling: Het stellen van nadere regels voor subsidies voor bodemsanering
Bron : WBB+, diverse artikelen
Periode : 1994-

Opmerkingen:

Het betreft:

- regels ten aanzien van de bijdrage aan de provincie voor kosten van onderzoek en sanering van verontreinigde bodems, voorzien in Art. 76-82 , WBB+ 1994;
- richtlijnen voor de verslagen van gedeputeerde staten over de aan provincies verstrekte subsidies voor bodemsanering. (Art. 84, lid 2, WBB+ 1994)
- algemene financieringsregels voor projecten in het kader van Art. 77, lid 1, WBB+

Product:

Saneringsregeling Wet bodembescherming
Ministeriële regeling inzake de verdeelsleutel van budgetgelden
Standaardrapportages ten behoeve van toetsing achteraf van budgetgevallen
Toetsingsformulieren ten behoeve van toetsing achteraf van budgetgevallen
Regeling financiële bepalingen bodemsanering, januari 1977

2.11.8.1.2 Uitvoering subsidieregeling budgetfinanciering

Art. 38. Lid 1 WBB+ 1994 schrijft voor dat voor verkrijging van subsidie de provincie een jaarlijks intentieprogramma voor bodemsanering dient voor te leggen. In de praktijk valt de uitvoering onder de wettelijk voorgeschreven planning in het kader van de Wet Milieubeheer. De provincie krijgt dus een budgetsubsidie aan de hand van haar milieubeleidsplannen op het gebied van bodemsanering. Nadere aanwijzingen kunnen dus ook worden gegeven aan de hand van de integrale milieubeleidsplanning.

1008. Actor : de minister
Handeling : Het doen van verslag aan de Staten-Generaal over de aan provincies verstrekte subsidies voor bodemsanering
Bron : Art. 84, lid 3, WBB+ 1994
Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Dit verslag is gebaseerd op jaarlijks verstrekte verslagen van Gedeputeerde Staten. Hierbij wordt ook het verhalen van de kosten op de vervuiler en de voortgang van de lopende procedures verantwoord

1009. Actor : de minister, Gedeputeerde Staten
Handeling : Het wederzijds controleren van de gang van zaken bij de financiering en uitvoering van bodemsaneringen (z.g. "vervolgoverleg")
Bron : Interviews
Periode : 1984-

1010. Actor : de minister
Handeling : Het verstrekken van kwartaalvoorschotten op subsidies
Bron : Leidraad Bodembescherming deel III, 1994
Periode : 1994-

1011. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van een jaarlijkse bijdrage aan de provincies voor kosten van onderzoek en saneringsonderzoek naar ernstige bodemverontreiniging (budgetfinanciering)
Bron : Art. 76, lid 1, WBB+ 1994
Periode : 1994-

Opmerkingen:

Product:
Budgetbrief

1012. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het verantwoorden van de jaarlijkse bijdragen van de minister voor onderzoek en sanering van verontreinigde bodem
Bron : Art. 78, lid 1, WBB+ 1994
Periode : 1994-

Opmerking:

Deze verantwoording bevat de volgende financiële gegevens:

- Een financiële verantwoording in overeenstemming met de provinciale administratie, met daaraan aansluitend die van de projectadministratie door de budgethouder;
- De eindrapportages van alle saneringsgevallen die in de financiering zijn opgenomen. Deze rapporten worden per geval van bodemverontreiniging gecodeerd ingeleverd.
- De vastgestelde financieringsverdeling tussen rijk, gemeente en provincie en eventuele derden
- een declaratieformulier van kosten van de deelprojecten van de omvangrijke gevallen

Met daarnaast:

- De berekende renteopbrengsten
- De langdurige nazorgkosten
- De kosten van verwerving van onroerende zaken
- De aanvulling van de verlaagde gemeentelijke bijdragen en de vrijstellingen

- De door gemeenten voorgefinancierde kosten
- De meerkosten

De verantwoording gaat gepaard met een accountantsverklaring. Voor de vorm waarin deze verantwoording geschiedt stelt de minister nadere richtlijnen vast.

2.11.8.1.3 Uitvoering subsidieregeling projectfinanciering

1013. Actor : De minister
Handeling : Het op aanvraag van een andere overheid erkennen van een saneringsproject als omvangrijk geval
Bron : Art. 77, lid 1, WBB+ 1994
Periode : 1996-

Opmerkingen:

Het verzoek wordt ingediend als afronding van het saneringsonderzoek. De minister heeft in dat geval nog niet vastgesteld of er een afzonderlijke bijdrage moet worden geleverd. De subsidie kan namelijk in het kader van een bestuursconvenant met de overheidsinstelling worden verstrekt ter uitvoering van de VINEX, een stadsvernieuwingsplan .of een ander lokaal gebonden project.

1014. Actor : Gedeputeerde staten
Handeling : Het op verzoek van saneerders beschikken op een verzoek om cofinanciering
Bron : Art. 43-46 WBB+ 1994
Periode : 1944-

Opmerkingen:

- Product:
Contract tussen GS en saneerder

1015. Actor : De inspecteur
Handeling : Het adviseren van GS inzake verzoeken van saneerders om cofinanciering
Bron : Art. 43-46 WBB+
Periode : 1994-

1016. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van afzonderlijke bijdragen boven het bij AMvB vastgestelde bedrag aan de provincies voor kosten van onderzoek en sanering van verontreinigde bodem .(projectfinanciering)
Bron :
Periode : 1994-

Opmerkingen:

- De bijdragen worden per activiteit toegekend en verrekend. Hierbij moet worden gedacht aan
- Vaststelling en vergoeding van de kosten van inventariserend onderzoek, van nader onderzoek en saneringsonderzoek
 - Vaststelling van de voorbereidingskosten voor het saneringsplan
 - Vaststelling van de kosten van de uitvoering van het saneringsplan
 - Vaststelling van de kosten voor voorlichting, procedures en inspraak ingevolge de Algemene Wet Bestuursrecht
 - Afhandeling van aanvragen per vervolgvaststelling van de saneerder. Het plan wordt immers fasegewijs uitgevoerd:
 - * Tijdelijke beveiliging
 - * Opslag, reiniging of storting door het Service Centrum Grondreiniging
 - * Personeelskosten, vergoedingen aan uitvoerende derden
 - Regelingen met betrekking tot de beveiligingsactiviteiten en de nazorg.

1017. Actor : de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren aan de minister over bedenkingen tegen door de provincie uitgevoerde omvangrijke saneringsproject en
Bron : Leidraad Bodembescherming deel III, 1994
Periode : 1994-

1018. Actor : de minister
Handeling : Het definitief vaststellen van de bijdragen aan bodemsaneringsprojecten en deelprojecten.

- Bron : Leidraad Bodembescherming deel III, 1994
 Periode : 1994-
1019. Actor : Gedeputeerde staten
 Handeling : Het sluiten van een voorfinancieringsovereenkomst met gemeenten voor de sanering van urgente gevallen van bodemverontreiniging
 Bron : Art. 86 WBB+ 1994
 Periode : 1994-
1020. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het vorderen van gemeentelijke bijdragen voor onderzoek en sanering van verontreinigde bodem binnen hun gebied
 Bron : Art. 79, lid 2, WBB+ 1994
 Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Deze vorderingen hebben betrekking op ernstige gevallen van bodemsanering, waarin het juridisch instrumentarium niet voorziet. De gemeenten worden van een groot deel van de kosten vrijgesteld als zij kunnen aantonen "onschuldig" te zijn aan de verontreiniging.

1021. Actor : de minister
 Handeling : Het vrijstellen van gemeenten van de verplichting om bij te dragen in de kosten van bodemsanering
 Bron : Art. 82, lid 2, WBB+ 1994
 Periode : 1994-

Opmerkingen:

- De minister kan een gemeente ontslaan van zijn verplichting om bij te dragen in de kosten van bodemsanering. Dit is mogelijk wanneer de gemeente "onschuldig" is aan de bodemverontreiniging op zijn grondgebied. De minister heeft hiertoe ook de bevoegdheid, wanneer de gemeente zou (komen te verkeren) in een situatie waardoor zij genoodzaakt zou worden zich onder curatele van het rijk te stellen volgens de regels van art. 12 van de Financiële Verhoudingswet tussen rijk en gemeente. Het verzoek wordt ingediend door de gemeente door tussenkomst van Gedeputeerde Staten van de provincie, die de aanvraag nader controleert. De minister gaat na of er sprake was van ernstige verontreiniging conform een beschikking en of het bevoegd gezag in redelijkheid voor de gekozen aanpak had kunnen kiezen. Inspectie Financiën Lagere Overheden toetst of de gemeente inderdaad onder art. dreigt te vallen. Daarna stelt de minister in overleg met de ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën een conceptbeslissing op. Nadat burgemeester en wethouders van desbetreffende gemeente, de provincie en de Raad voor de gemeentefinanciën zijn gehoord, wordt er bij gunstige beschikking voor vijf jaar een bijdrage vastgesteld. De minister kan ook tot vrijstelling besluiten als blijkt dat de gemeente kan aantonen dat zij "onschuldig" is aan de verontreiniging.

1022. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van GS bij de vordering of vrijstelling van gemeenten inzake bijdragen van de kosten voor sanering van verontreinigde bodem
 Bron : Art. 79, lid 2, WBB+
 Periode : 1994-

1023. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het verlenen van subsidies aan gemeenten voor kosten in verband met de aankoop van verontreinigde percelen
 Bron : Art. 83 WBB+ 1994
 Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Deze subsidie bedraagt ten hoogste 22,5%

1024. Actor : De inspecteur

Handeling : Het adviseren van GS inzake subsidies aan gemeenten voor kosten in verband met de aankoop van verontreinigde percelen

Bron :Art. 83 WBB+

Periode :1994-

1025. Actor : de minister

Handeling : Het verdubbelen van bijdragen van budgethouders aan het ministerie wegens het niet tijdig indienen van verslagen

Bron : Art. 85 WBB+ 1994

Periode : 1994-

2.11.9 Bijdragen van het rijk aan andere overheden in het kader van de Afvalstoffenwet

Inleiding

Op basis van de Afvalstoffenwet kan de minister aan de provinciale overheden of andere openbare lichamen uitkeringen doen voor de door hen gemaakte kosten. Deze kosten komen voort uit de uitvoering van de Afvalstoffenwet (art. 58, lid 1) maar kunnen ook betrekking hebben op kosten die betrekking hebben het bevorderen van de vervanging van goederen door goederen die het milieu in mindere mate belasten.

Handelingen

1026. Actor: de minister
Handeling: Het doen van uitkeringen aan provincies en aan andere openbare lichamen als bijdragen in de door hen gemaakte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de Afvalstoffenwet
Bron: Art. 61, lid 1, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

Opmerkingen:

- Deze uitkeringen zijn afkomstig uit de opbrengsten van in de artikelen 57, eerste en derde lid, en 58, eerste lid, bedoelde heffingen (Art. 61, lid 1, Aw).

1027. Actor: de minister
Handeling: Het doen van uitkeringen aan provincies en aan andere openbare lichamen als bijdragen in de door hen gemaakte kosten die verbonden zijn aan het bevorderen van de vervanging van goederen door goederen die het milieu in mindere mate belasten
Bron: Art. 61, lid 1, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

Opmerkingen:

- Deze uitkeringen zijn afkomstig uit de opbrengsten van in de artikelen 57, eerste en derde lid, en 58, eerste lid, bedoelde heffingen (Art. 61, lid 1, Aw).

5.2.4. Bijdragen van het rijk ter bevordering van de verwijdering van milieugevaarlijke stoffen

Inleiding

Het rijk verleent in enkele concrete gevallen subsidie voor de inzameling en verwijdering van milieugevaarlijke stoffen uit toestellen en producten.

1028. Actor : De CFK-commissie
Handeling : Het adviseren van de minister bij een subsidieaanvraag voor de ombouw van de productielijn voor polyurethaan-isolatieschuim
Bron : Art. 7, lid 5, Regelingen diverse bijdragen
Periode : 1992-

1029. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van subsidies aan ondernemers voor de ombouw van de productiemethode voor polyurethaan-isolatieschuim
Bron : Art. 7, Regelingen diverse bijdragen
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- Doel is de omzetting naar een productiemethoden waarin geen CFK-verbindingen worden toegepast. De subsidie draagt ten hoogste 35% en wordt verleend op basis van advies van de CFK-commissie. Voor de subsidie is een verklaring van geen bezwaar van de Europese Commissie vereist..

1030. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van subsidie aan halonenbanken
Bron : Art. 8, Regelingen diverse bijdragen
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- De subsidie wordt verleend als de halonenbanken daadwerkelijk dienen om het hergebruik van halonen te bevorderen en de bestaande hoeveelheid halonen te beheren. Halonen tasten de ozonlaag aan en moeten uit het milieu verwijderd worden. De bijdrage heeft betrekking op de kosten van organisatorische, juridische en technische advisering over de inrichting van de bank en over de oprichtingskosten.

2.11.10 Bijdragen van het rijk aan de provincie in het kader van de MER

Op grond van het Bijdragenbesluit Openbare Lichamen Wabm verleent de minister subsidies aan de provincies voor de kosten voor vorderingen van een milieueffectrapport. Vergoed worden kosten voor werkzaamheden van de provincie bij de voorbereiding tot de uitvoering van een MER op grond van een door GS opgelegde verplichting. De tegenprestatie die wordt verlangd is dat het orgaan richtlijnen ontwerpt voor de opstelling van de MER, die ter advies moeten worden voorgelegd aan de commissie voor de MER en daarna moeten worden vastgesteld. Ook wordt als voorwaarde gesteld dat het milieueffectrapport aan de commissie voor de MER wordt voorgelegd en dat het door de desbetreffende andere overheid wordt vastgesteld.

1031. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van bedragen die voor subsidie aan andere overheden in het kader van de MER beschikbaar is
Bron : Art. 3, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-1994

Opmerkingen:

- Tweemaal per jaar wordt het door VROM beschikbaar gestelde bedrag in de *Staatscourant* gepubliceerd. Het betreft een vast bedrag per gemeente of per provincie

1032. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van subsidies aan de andere overheden als bijdrage in de kosten voor de afdoening van ingediende milieueffectrapporten
Bron : Art. 3, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-1994

1033. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanvragen van subsidie voor kosten, verbonden aan de oplegging van verplichtingen van een MER
Bron : Art. 4, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
Periode : 1990-1994

2.12 Bijdragen beheer ROM-gebieden

In de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra (VINEX) en het NMP zijn ROM-gebieden aangewezen. Dit zijn gebieden waarin de kwaliteit van het milieu of van één of meerdere onderdelen daarvan bijzondere bescherming behoeft. Doel is óf het versneld bereiken of handhaven van de algemene milieukwaliteit, óf het bereiken van een bijzondere milieukwaliteit. Daarbij worden elementen uit het milieubeleid en het ruimtelijkeordeningsbeleid geïntegreerd.

Gelden vanuit de bijdrageregeling ROM-gebieden zijn bestemd voor de stimulering van de ROM-aanpak (plan- en uitvoeringsfase).

De subsidie kan verleend worden voor een plan van aanpak, de voorbereiding van de realisering van een project of de realisering van een project. De aanvraag is gebaseerd op een startdocument en/of beleidsconvenant op basis waarvan de bij het project betrokken organisaties worden gepresenteerd. Jaarlijks wordt een maximumbedrag vastgesteld waaruit die subsidie kan worden verleend.

De Regeling Bijdragen ROM-gebieden werd in 1996 verwerkt in het Bijdragenbesluit openbare lichamen als de zog. BGM-regeling (Stb. 1996, 342; zie volgend hoofdstuk). Hierin wordt gewag gemaakt van milieuaandachtsgebieden. Deze gebieden zijn aangewezen in provinciale milieubeleidsplannen.

1034. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van beschikbare bedragen voor de uitvoering van subsidies voor de realisering van een projectplan in een ROM-gebied (een door het NMP aangewezen gebied voor gebiedsgericht milieubeleid)
Bron : Art. 3, Regeling bijdragen ROM-gebieden
Periode : 1992-1996

1035. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van subsidie aan de stuurgroep van een project in een ROM-gebied
Bron : Art. 5, Regeling bijdragen ROM-gebieden
Periode : 1992-1996

Opmerking- De subsidie kan verleend worden voor een plan van aanpak, de voorbereiding van de realisering van een project of de realisering van een project. De aanvraag is gefaseerd op een startdocument dan wel een beleidsconvenant, op basis waarvan de bij het project betrokken organisaties worden gepresenteerd.

1036. Actor : de minister, Gedeputeerde Staten
Handeling : Het deelnemen aan stuurgroep van een project in een ROM-gebied voor projecten
Bron : -
Periode : 1992-

Opmerkingen:

De participatie van de minister had vooral het doel om te komen tot een gezamenlijke visie op de gewenste ontwikkeling van het gebied.. Na het vervallen van de Regeling bijdragen ROM-gebieden wordt de provincie geacht de stuurgroep aan te sturen.

2.13 Bijdrageregeling gebiedsgericht milieubeleid

De Bijdrageregeling gebiedsgericht milieubeleid (BGM-regeling, Stb. 1996, 342) is een regeling waarop de provincies jaarlijks een beroep kunnen doen op hun door het milieubeleidsplan mede vastgesteld gebiedsbeleid.. De subsidie geschiedt op basis van een uitvoeringsprogramma van de provincie; de minister kan dit uitvoeringsprogramma toetsen en aan nadere regels onderwerpen. Aan de subsidie is de voorwaarde verbonden dat de provincie jaarlijks verslag uitbrengt over het desbetreffende gebied. De minister toetst dit verslag en kan nadere regels hierover stellen.

Met deze regeling vervallen regelingen met betrekking tot:

- Bodembeschermingsgebieden
- Grondwaterbeschermingsgebieden
- Stiltegebieden
- Objectgerichte ammoniakbijdragen.

1037. Actor : de minister
Handeling : Het geven van bijdragen aan de provincies voor de uitvoering van een plan van aanpak voor milieuaandachtsgebieden
Bron : Art. 48b, lid 2 Bijdrageregeling gebiedsgericht milieubeleid BGM. (= art. 48 Bijdragenbesluit openbare lichamen)
Periode : 1996-2000

1038. Actor : de minister
Handeling : Het geven van bijdragen aan de provincies voor de uitvoering van een uitvoeringsprogramma van milieuaandachtsgebieden
Bron : Art, 48b, lid 1 Bijdrageregeling gebiedsgericht milieubeleid BGM. (= art. 48 Bijdragenbesluit openbare lichamen)
Periode : 1996-2000

Opmerkingen:

Een uitvoeringsprogramma bevat de milieuaandachtsgebieden waarop het betrekking heeft, een beschrijving van de activiteiten per gebied, zoals die in de periode van 1996 en de daarop volgende drie jaar worden voorzien. Hierbij is een begroting gesloten en een topografische kaart van de desbetreffende gebieden.

1039. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het jaarlijks verslag uitbrengen over milieuaandachtsgebieden
Bron : Art. 48h, Bijdragenbesluit openbare lichamen 1996
Periode : 1996-

Opmerkingen:

Dit verslag dient zodanig te worden opgesteld dat overheidsprestatie monitoring mogelijk is.

1040. Actor : de minister
Handeling : Het toetsen van de jaarlijkse rapportage van de provincie inzake milieuaandachtsgebieden
Bron : Art. 48 Bijdragenbesluit openbare lichamen 1996
Periode :

3. HEFFINGEN EN RETRIBUTIES

Heffing van rijksbelastingen geschiedt bij wet. De belangrijkste actor bij de indiening van een belastingwet is de minister van Financiën. De laatste jaren worden er echter ook door de minister, belast met het milieubeheer betrokken bij de instelling van heffingen als instrument voor het milieubeheer. Naast heffingen kunnen ook andere inkomsten worden vastgesteld op grond van voorgeschreven of toegelaten verrichtingen door overheidsinstellingen. Voor de vergoeding van dit werk ten behoeve van belanghebbenden worden door overheidsinstellingen regels vastgesteld in de vorm van wetten of verordeningen. Vaak is er dan een wettelijk voorschrift dat aan deze instelling de bevoegdheid geeft om – onder voorbehoud van controle van de volksvertegenwoordiging – tarieven vast te stellen. Vanaf 1980 is er een streven om de werkzaamheden van overheidsinstellingen ten behoeve van specifieke belanghebbenden rechtstreeks met aanvragers te verrekenen en niet meer uit de algemene middelen te verstrekken (het z.g. “profijtbeginsel”). Ook wordt wel uitgegaan van het beginsel “de vervuiler betaalt”. Dit is vooral het geval bij verwijderingsheffingen op producten. De bedoeling van dit soort heffingen, die aan de prijs van een te verhandelen product wordt toegevoegd, is dat uit de opbrengsten voorzieningen worden getroffen om verdere verontreiniging door afval te voorkomen en om de kosten voor het opruimen te bestrijden.

De gedachte die aan extra heffingen ten grondslag ligt, is dat de instelling van heffingen het gebruik van schaarse of milieugevaarlijke goederen kan ontmoedigen. Vandaar dat er extra accijns op brandstoffen wordt geheven die het onderzoek naar milieuvriendelijker brandstof stimuleert. Ook worden er rijksheffingen geheven op het energiebeleid. Ook binnen Europese organen zijn voorstellen gedaan om heffingen in te stellen ter voorkoming van internationale verontreinigingsproblemen. Hierbij worden vooral milieuheffingen gezien als vergoeding van schade door CO₂-emissies: zij worden gekoppeld aan de wegenbelasting en het autovervoer. In Nederland wordt vooruitlopend op de Europese regelgeving een energieheffing voorgesteld om de bestrijding van CO₂-emissies te bevorderen. Dit leidt tot overleg met het ministerie van Economische Zaken, met name op het gebied van energiebeleid. Over de rol van dat ministerie is onderzoek verricht in het PIVOT-rapport inzake energiebeleid: zie het PIVOT-rapport nr. 82: *Energiebeleid, deel I.*

Ook lagere overheden kunnen heffingen of retributies instellen. Verschillende wetten hebben aan de provincie bevoegdheden daartoe toegekend.

Er zijn verschillende vormen van heffingen:

- Milieuheffingen
- Verbruikersheffingen
- Verwijderingsheffingen

Daarnaast kunnen lagere overheden retributies opleggen aan instellingen die de kosten van hun diensten op de gebruiker verhalen, zoals bij afvalverwijdering en zuivering van drinkwater.

Voor de waterkwaliteitsheffing overeenkomstig de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater, zie handeling 158 van Rio 28: *Waterstaat*.

3.1 Algemeen

1041.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het voorbereiden, formuleren, evalueren van beleidsstandpunten inzake heffingen
	Bron	:	-
	Periode	:	1962-

Opmerkingen: Hierbij kan overleg plaats vinden met het Ministerie van Economische Zaken en in verband daarmee met instellingen die betrokken zijn bij de gemeenschappelijke Europese markt.

3.2 Accijnzen

Accijnzen zijn opcenten die percentsgewijs worden geheven op de verkoop van een in de handel zijnd product. De opbrengst hiervan gaat naar de schatkist en kan in bijzondere gevallen worden bestemd voor een speciaal doel. Accijnzen kunnen worden geheven om middelen daartoe in te zamelen of om het gebruik van een bepaald product te ontmoedigen. In bijzondere gevallen kan vrijstelling van accijns worden verleend. Accijnzen vormen een onderdeel van de belastingheffing; het vaststellen van accijnzen geschiedt bij wet op voorstel van de minister van Financiën. In sommige gevallen wordt aan de minister van VROM de bevoegdheid toegekend om nadere regels ten aanzien van deze heffingen vast te stellen en uitzonderingen te maken. De minister van VROM kan bijvoorbeeld ontheffingen verlenen van accijns op brandstoffen, wanneer deze brandstoffen niet als zodanig worden gebruikt (bijvoorbeeld voor wetenschappelijk onderzoek).

1042. Actor : de minister
Handeling : Het - in het belang van het milieubeheer – voorbereiden van beleidsvoorstellen aan de minister van Financiën op het gebied van belastingheffing, tariefstellingen accijnzen
Bron : Interne berichtgeving binnen het ministerie (*VROM-venster*)
Periode : 1971-
- Opmerkingen : Voorbeelden zijn:
Voorstellen tot milieuheffingen op energiegebruik
Bijdragen aan wijzigingen van belastingstelsels van inkomensheffing naar milieuheffing
Introductie van energiegebruik als economische bestedingsfactor
1043. Actor : de minister, de minister van Financiën
Handeling : Het - in het belang van het milieubeheer – (doen) instellen van wettelijke heffingen op milieuverontreinigende producten
Bron : Art. 65 Wet op de Luchtverontreiniging, art. 61c Wabm, artikel 15.10, lid 1 Wm
Periode : 1971-
- Opmerkingen:
- Producten zijn:
Meststoffenheffingen
Verbruiksbelasting op gelode lichte olie, art. 15.29 Wm
Waterverontreinigingsheffing
Art. 61 Wabm 1989, gewijzigd in 1991
1044. Actor : de minister, de minister van Financiën
Handeling : Het bij wet nader vaststellen van tarieven van milieuheffingen
Bron : Art. 65 Wet op de Luchtverontreiniging, art. 61c Wabm, artikel 15.10, lid 1 Wm
Periode : 1971-
- Opmerkingen:
Product: bv.
Tarievenwet Brandstofheffingen milieu, Stb, 1991, 79
1045. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van nadere regels inzake de invordering van milieuheffingen
Bron : Diverse specifieke artikelen van de Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580), art. 61b Wabm, Art. 15.2, lid 1, Wet milieubeheer
Periode :
- Opmerkingen:
Deze regels kunnen betreffen:
* De wijze waarop heffingplichtigen gegevens dienen te verstrekken over hun producten (art. 61v, later 61q)
* De vaststelling van formulieren

* De vaststelling van methoden om producten goed te onderscheiden, zoals: het loodgehalte van lichte olie, het researchoctaangehalte van minerale olien e.d. (art. 61b Wabm, Art. 15.2, lid 1, Wet milieubeheer)

* De vaststelling van voorwaarden voor ontheffingen en restituties.

- Product:

Beschikking vaststelling van formulieren voor milieuheffingen op brandstoffen. van 2 oktober 1972 (Stcrt. 194)

Uitvoeringsregeling heffingen milieuhygiëne, Stcrt. 1988, 122

Regeling navordering en teruggaaf accijns van minerale oliën, Stcrt. 1991, 249

1046. Actor : de minister,
de minister van Financiën
Handeling : Het al dan niet verlenen van vrijstelling van belasting aan leveranciers die LPG, kolen, hoogovengas, cokeovengas, raffinaderijgas en aardgas leveren aan afnemers die de deze anders gebruiken dan als brandstof
Bron : Art. 61 onder f, lid 4, 61 onder g, 61 onder h, Wabm, art. 15.7 en 15.8, Wet milieubeheer
Periode : 1979 -

Opmerkingen:

Het teruggeven van belasting maakt deel uit van deze handeling.

1047. Actor : de minister
Handeling : Het registreren van verklaringen betreffende inrichtingen waarin aardolieproducten of chemische producten worden vervaardigd met een jaarlijks gebruik van in het algemeen meer dan 250.000 ton LPG
Bron : Art. 61 onder e, lid 4, Wabm
Periode : 1979 - 1992

3.3 Productheffingen: verwijderingsbijdrage

Inleiding

De verwijderingsbijdrage is gebaseerd op het beginsel dat wie een bepaald product op de markt brengt een bijdrage levert voor de verwijdering van het afval dat dit product teweeg kan brengen. Deze bijdragen zouden uitsluitend dienen voor de uitvoering van de verwijderingswerkzaamheden door daarvoor aangewezen instellingen. Deze instellingen zouden dan in staat zijn het afval zodanige wijze te verwijderen dat het geen schade aanricht aan het milieu, bijvoorbeeld door recycling. De artikelen 15.35-15.39 Wm geven de minister, de provincie en de daarin aangewezen afvalbedrijven bevoegdheden om hiervoor regels te stellen.

De grondslag van deze regelgeving is een interne collectieve overeenkomst van het bedrijfsleven, voortkomend uit het doelgroepenoverleg of andere vormen van zelfreguleringen, die aangestuurd worden door de SER. Indien organisaties van ondernemingen zijn overeengekomen dat op een bepaald product een verwijderingsbijdrage moet worden geheven, kan de minister deze overeenkomst algemeen verbindend verklaren. Het verzoek daartoe wordt ingediend door "een belangrijke meerderheid" - gedacht wordt aan 75% - van de producenten van een bepaald product. De minister maakt de indiening van dit verzoek bekend in de *Staatscourant*, waarop iedereen zijn zienswijze kenbaar kan maken. Na overleg met de minister van Economische Zaken stelt de minister het besluit vast. Het besluit kan worden ingetrokken indien blijkt dat de verwijderingsstructuur op grond waarvan de bijdrage geheven wordt, niet effectief is of wanneer bedrijven gelijk(w)aardige structuren op een andere manier toepassen. Een verbindend verklaarde overeenkomst op dit punt is vijf jaar geldig.

Regelgeving inzake een verwijderingsbijdrage dient te worden getoetst aan Europese regelgeving inzake voorkoming van concurrentievervalsing en van belemmering van vrije invoer van goederen.

Handelingen

1048. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van nadere regels ten aanzien van collectieve bedrijfsovereenkomsten inzake verwijderingsbijdragen.

Bron : Art. 15.26 Wm
Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Product is b.v.:
Regeling in Stcrt. 1994, nr, 92

1049. Actor : de minister
Handeling : Het in overeenstemming met de minister van EZ algemeen verbindend en onverbindend verklaren van een overeenkomst inzake verwijderingsbijdragen

Bron : Art. 15.35 en 15.39 Wm
Periode : 1994-

1050. Actor: de minister
Handeling: Het op verzoek van bedrijven in overeenstemming met de minister van EZ verlenen van ontheffingen inzake verwijderingsbijdragen

Bron: Art. 15.36-15.39, Wet milieubeheer
Periode : 1994 -

Opmerkingen:

Het gaat hier om ondernemingen die zelf een eigen verwijderingsstructuur hebben gevormd voor het product waarop de bijdrageheffing is gesteld.

3.4 Provinciale leges en heffingen

De hier beschreven heffingen betreffen legesgelden voor de toelating van gedoogde handelingen met een in beginsel milieuvriendelijk resultaat. Om de schadelijke gevolgen van die handelingen te voorkomen moet ook de Provincie maatregelen treffen op administratief of bestuurlijk terrein. Hiervoor worden op voorhand bedragen in rekening gebracht. Ook kan de provincie heffingen leggen op goederen die speciaal voor bepaalde gebieden milieugevaarlijk zijn. Een en ander moet overeenstemmen met het vastgestelde provinciale milieubeleid. De heffingen worden vastgesteld door Provinciale Staten. De minister moet provinciale heffingen goedkeuren. Als criterium voor deze goedkeuring geldt in de regel het provinciale milieubeleidsplan, de provinciale planning inzake bodembescherming of het beleid ten aanzien van milieugebieden.

1051. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het voorbereiden van heffingen voor houders van inrichtingen die grondwater onttrekken uit een beschermingsgebied
Bron : Art. 61 am, Wabm, art. 15.34, eerste lid, Wet Milieubeheer
Periode : 1989-

Opmerkingen:

- De opbrengst van deze heffingen wordt gebruikt ter bestrijding van de kosten die zijn gemaakt in verband met het verlenen van schadevergoedingen krachtens art. 15.21, eerste lid onder a, vanwege het van toepassing worden van een provinciale milieuverordening.

1052. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het voorbereiden van heffingen voor de financiering van de nazorg van stortplaatsen
Bron : Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 107
Periode : 1994-

1053. Actor: provinciale staten
Handeling: Het - in het belang van het milieubeheer - heffen en invorderen en eventueel teruggeven verbruiksbelastingen
Bron: Art. 61 onder am, Wabm, art. 15.34, lid 6, Wet milieubeheer
Periode : 1979 -

Opmerkingen:

- Eventuele teruggaaf maakt deel uit van deze handeling

1054. Actor : de minister, de minister van Binnenlandse Zaken
Handeling : Het goedkeuren van provinciale milieuheffingen
Bron : -
Periode : -

3.5 Heffingen industrielawaai

Inleiding

Van 1982 tot 1992 wordt op grond van de Tijdelijke heffingwet industrielawaai een heffing geheven op het geluidsvermogen van inrichtingen als bedoeld in het Besluit categorie A-inrichtingen Wet geluidhinder. Het gaat om 1100 inrichtingen. Na 1992 vervalt de regeling en wordt het heffingenregime van de Wet milieubeheer van kracht. Het doel van de heffingen is de bestrijding van de aan de uitvoering van de Wet geluidhinder verbonden kosten, voor zover deze verband houden met geluidhinder vanwege categorie A-inrichtingen. Concreet gaat het om

- uitgaven ten behoeve van schadevergoedingen aan vergunninghouders;
- uitgaven ter financiering van apparaatskosten van gemeenten en provincies;
- uitgaven ter financiering van akoestische onderzoeken, uitgevoerd door lager overheden;
- de financiering van onderzoek door het rijk;
- uitgaven voor de ontwikkeling van stillere apparaten en installaties.

Handelingen

1055. Actor : de minister
Handeling : het vaststellen van voorschriften voor de meting en berekening van de geluidsfactor op basis waarvan de heffing, op te leggen aan houders van in ernstige mate geluidhinder producerende inrichtingen, zal worden vastgesteld
Bron : Art. 4, lid 1, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
Periode : 1983-1992

Opmerkingen:

- Product
* Meet- en rekenvoorschrift heffing industrielawaai, Stcrt. 1985, no. 251

1056. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van geluidscoefficienten behoeve van de vaststelling van heffingen in het kader van de (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
Bron : Art. 4, lid 4, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
Periode : 1982-1992

Opmerkingen:

- Product
* Vaststelling geluidcoefficienten voor categorie 19, Stcrt. 1986, no. 239

1057. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van regels volgens welke heffingplichtigen op grond van de Heffingwet industrielawaai, aantekening dienen te houden van gegevens van belang voor de bepaling van de hoogte van de heffing
Bron : Art. 5, lid 1, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
Periode : 1983-1992

Opmerkingen:

- Product
* Besluit registratieplicht heffing industrielawaai, Stcrt. 1985, no. 251

1058. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks vaststellen van het tijdvak waarover de heffing bedoeld in de Tijdelijke heffingwet industrielawaai verschuldigd is
Bron : Art. 6, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai jo. art. 19, lid 2, Algemene wet inzake rijksbelastingen
Periode : 1983-1992

Opmerkingen:

- Product
* Regelingen heffingtijdvak industrielawaai 19..., gepubliceerd in de Staatscourant

1059. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks stellen van regels met betrekking tot voorlopige betalingen in het kader van de (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
 Bron : Art. 6, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai, jo. art. 19, lid 2, Algemene wet inzake rijksbelastingen
 Periode : 1983-1992
- Opmerkingen:
 - Product
 * Regeling voorlopige heffing industrielawaai 19..., gepubliceerd in de Staatscourant
1060. Actor : de minister
 Handeling : Het vaststellen van aangiftebiljetten voor de heffing industrielawaai
 Bron : Art. 7, lid 2 en 3, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai, jo. art 6, lid 3 en art. 7, lid 3, Algemene wet inzake rijksbelastingen
 Periode : 1983-1992
1061. Actor : de minister
 Handeling : Het aanwijzen van degenen die belast zijn met de uitoefening van de (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
 Bron : Art. 7, lid 3, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
 Periode : 1983-1992
- Opmerkingen:
 - Product
 * Besluit functionarissen heffing industrielawaai 1985, Stcrt. 1984, no. 253;
 * Besluit functionarissen heffing industrielawaai, Stcrt. 1985, no. 251
1062. Actor : de minister
 Handeling : Het doen van heffingen en vorderingen in het kader van de (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
 Bron : Art. 7, lid 1, (Tijdelijke) Heffingwet industrielawaai
 Periode : 1983-1992

3.6 Heffingen op afvalverwijdering

3.6.1 Heffingen op basis van de Afvalstoffenwet

Inleiding:

De uitgaven van het rijk en de provincies die worden gemaakt in verband met de uitvoering van de Afvalstoffenwet kunnen door middel van heffingen verhaald worden op de vergunninghouders oftewel degene die gemachtigd zijn afvalstoffen te verwerken, bewerken of te storten. De overheid is voor wat betreft de heffingen belast met de uitvoering van de Afvalstoffenwet. Dit is gedaan om de eenheid in het beleid inzake de heffingen te bevorderen.

Naast een heffing voor vergunninghouders is er op landelijk niveau nog de zogenaamde productheffing. Deze heffing heeft betrekking op een tweetal categorieën. In de eerste plaats, heffingen op de aanschaf of het gebruik van bepaalde producten. Met deze heffingen wordt geprobeerd om de kosten te financieren van aan de Afvalstoffenwet verbonden maatregelen met betrekking tot specifieke afvalstoffen, zoals bijvoorbeeld autowrakken.

Op de tweede plaats, heffingen gericht op het beperken van het ontstaan van afvalstoffen. Deze paragraaf heeft echter geen betrekking op de zogenaamde productheffingen.

3.6.1.1 Kaderstellend:

1063. Actor: de minister
Handeling: Het aanwijzen van ministers die heffingen vorderen in het kader van de Afvalstoffenwet
Bron: Art. 59, lid 1, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

Opmerkingen:

- Deze handeling heeft betrekking op de heffingen zoals bedoeld in de artikelen 56 - 58 van de Afvalstoffenwet.

1064. Actor: de minister
Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren die in de plaats van in de Algemene wet inzake rijksbelastingen en de Wet van 22 mei 1845 op de invordering van 's Rijks belastingen genoemde ambtenaren van Financiën treden voor het heffen van heffingen die voortkomen uit de Afvalstoffenwet
Bron: Art. 59, lid 3, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

1065. Actor: de minister van Financiën
Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren van de rijksbelastingdienst die bevoegd zijn met de betekening en de tenuitvoerlegging van een dwangbevel welke betrekking heeft op heffingen die voortkomen uit de Afvalstoffenwet
Bron: Art. 59, lid 4, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

3.6.1.2 Uitvoerend:

1066. Actor: de minister (aangewezen ambtenaar)
Handeling: Het invorderen van heffingen in het kader van de Afvalstoffen-wet
Bron: Art. 59, lid 3, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

Opmerkingen:

- Hierbij treden de ambtenaren van de minister in de plaats van ambtenaren van het ministerie van Financiën die genoemd worden in de Algemene wet inzake rijksbelastingen en de Wet van 22 mei 1845 op de invordering van 's Rijks belastingen.

1067. Actor: de belastinginspecteur
Handeling: Het betekenen en ten uitvoer leggen van een dwangbevel welke betrekking heeft op heffingen die voortkomen uit de Afvalstoffenwet
Bron: Art. 59, lid 4, Afvalstoffenwet
Periode: 1977 - 1988

1068. Actor : de minister
Handeling: Het doen van uitkeringen aan provincies en aan andere openbare lichamen als bijdragen in de door hen gemaakte kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van de Afvalstoffenwet
Bron : Art. 61, lid 1, Afvalstoffenwet
Periode : 1977 - 1988

Opmerkingen:

- Deze uitkeringen zijn afkomstig uit de opbrengsten van in de artikelen 57, eerste en derde lid, en 58, eerste lid, bedoelde heffingen (Art. 61, lid 1, Aw).

3.7 Heffingen op basis van de Wet Chemische Afvalstoffen

Inleiding:

In paragraaf 8 van de Wet chemische afvalstoffen zijn de financiële bepalingen opgenomen die betrekking hebben op chemische afvalstoffen. Op grond van deze bepalingen kunnen de kosten van maatregelen voortvloeiend uit de Wet chemische afvalstoffen worden verhaald op degene die voor het ontstaan van deze kosten verantwoordelijk worden geacht. Het houden van toezicht brengt bijvoorbeeld kosten met zich mee die verhaald dienen te worden op vuilverwerkingsinrichtingen.

In 1988 zijn de financiële bepalingen inzake heffingen geschrapt uit de Wet chemische afvalstoffen en opgenomen in de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne.

3.7.1 Kaderstellend:

1069. Actor: de minister
Handeling: Het stellen van regels inzake het invorderen van heffingen die betrekking hebben op chemische afvalstoffen of afgewerkte olie
Bron: Besluit houdende uitvoering van artikel 37 van de Wet chemische afvalstoffen jo. Algemene wet inzake rijksbelastingen
Periode : 1979 - 1988
- Opmerkingen:
- Product:
* Uitvoeringsbesluit heffingen chemische afvalstoffen, Stcrt. 1981, 42
* Uitvoeringsbesluit heffingen minerale smeer- en systeemolie, Stcrt. 1979, 108
1070. Actor: de minister
Handeling: Het aanwijzen van ministers die heffingen zoals bedoeld in de Wet chemische afvalstoffen heffen en invorderen.
Bron: Art. 37, lid 3, Wet chemische afvalstoffen
Periode: 1979 - 1988
1071. Actor: de minister van Financiën
Handeling: Het aanwijzen van ambtenaren van de rijksbelastingdienst die bevoegd zijn tot de betekening en de tenuitvoerlegging van heffingen die voortkomen uit de Wet chemische afvalstoffen
Bron: Art. 37, lid 6, Wet chemische afvalstoffen
Periode: 1979 - 1988

3.7.2 Uitvoerend:

1072. Actor: de minister
Handeling: Het tezamen met de ministers van Financiën en Economische Zaken invorderen van heffingen die voortkomen uit de Wet chemische afvalstoffen
Bron: Art. 37, lid 3, Wet chemische afvalstoffen
Periode: 1979 - 1988

Opmerkingen:

- Van overeenkomstige toepassing is de Algemene wet inzake rijksbelastingen, Wet administratieve rechtspraak belastingzaken en Wet van 22 mei 1845 op de invordering van 's Rijks directe belastingen (art. 37, lid 4, Wca)..

1073. Actor: de minister van Financiën (aangewezen ambtenaar)
Handeling: Het betekenen en ten uitvoer leggen van dwangbevelen inzake heffingen die voortkomen uit de Wet chemische afvalstoffen
Bron: Art. 37, lid 6, Wet chemische afvalstoffen
Periode: 1979 - 1988

1074. Actor: de minister
Handeling: Het in de plaats van de minister van Financiën invorderen van heffingen
Bron: Besluit houdende uitvoering van artikel 37 van de Wet chemische afvalstoffen, Stb. 214, 1979
Periode: 1979 - 1988

Opmerkingen:

De minister treedt hierbij in de plaats van de minister van Financiën voor de toepassing van artikel 19 van de Wet administratieve rechtspraak voor zover dit betrekking heeft op chemische afvalstoffen en afgewerkte olie.

1075. Actor: Tariefcommissie
Handeling: Het adviseren van het gerechtshof bij een beroep tegen een uitspraak op een bezwaarschrift dat betrekking heeft op een heffing zoals bedoeld in art. 37 van de Wet chemische afvalstoffen.
Bron: Besluit houdende uitvoering van artikel 37 van de Wet chemische afvalstoffen, Stb. 215, 1979
Periode: 1976 - 1988

Opmerkingen:

- Bezwaar- of beroepsprocedure zoals deze staat in Algemene Wet rijksbelastingen of de Wet administratieve rechtspraak belastingzaken.

3.8 Heffingen op basis van de Wet Algemene Bepalingen Milieuhygiëne en de Wet Milieubeheer

1076. Actor : de minister
Handeling : Het - in het kader van een doelmatige verwijdering - stellen van regels aan onderwerpen die betrekking hebben op verwijderingsbijdragen
Bron : Art. 15.36, lid 2, Wet milieubeheer
Periode : 1992 -
1077. Actor : de minister
de minister van Economische Zaken
Handeling : Het - in het belang van een doelmatige verwijdering van afvalstoffen - al dan niet algemeen verbindend verklaren van een overeenkomst betreffende een verwijderingsbijdrage
Bron : Art. 15.36, lid 1, Wet milieubeheer
Periode : 1992 -
1078. Actor : de minister
de minister van Economische Zaken
Handeling : Het - al dan niet - intrekken van een algemeen verbindend verklaarde overeenkomst inzake een verwijderingsbijdrage aangaande een doelmatige verwijdering van afvalstoffen
Bron : Art. 15.39, lid 2, Wet milieubeheer
Periode : 1992 -
1079. Actor : de minister
de minister van Economische Zaken
Handeling : Het al dan niet verlenen van een ontheffing inzake een algemeen verbindend verklaarde overeenkomst over een verwijderingverzoek aangaande een doelmatige verwijdering van afvalstoffen
Bron : Art. 15.38, lid 1, Wet milieubeheer
Periode : 1992 -
1080. Actor : de minister van Financiën
Handeling : Het - in het belang van het milieubeheer - heffen en invorderen en eventueel teruggeven verbruiksbelastingen
Bron : Art. 61 onder Q, lid 1, Wabm / art. 15.34, lid 6, Wet milieubeheer
Periode : 1979 -
- Opmerkingen:
- Eventuele teruggaaf maakt deel uit van deze handeling
1081. Actor : provinciale staten
Handeling: Het - in het belang van het milieubeheer - heffen en invorderen en eventueel teruggeven verbruiksbelastingen
Bron : Art. 61 onder am, Wabm, art. 15.34, lid 6, Wet milieubeheer
Periode : 1979 -
- Opmerkingen:
- Eventuele teruggaaf maakt deel uit van deze handeling

4. GEBIEDSGERICHTE MILIEUBESCHERMING

Gebiedsgericht milieubeleid is milieubeleid dat in aanvulling op het algemeen milieubeleid voor bepaalde gebieden wordt ontwikkeld, gericht op instandhouding, herstel of ontwikkeling van functies, eigenschappen en bijzondere waarden in deze gebieden. Deze gebieden worden aangeduid met de term 'milieubeschermingsgebieden'. Gebiedsgerichte milieubescherming is geregeld in art. 15 Wet milieubeheer. Tevoren werden er langs sectorale wetten regelingen getroffen voor de aanwijzing van bijzondere gebieden. Voor deze gebieden hadden de minister of de provincie bevoegdheden om bijzondere regels te stellen, afwijkende normen aan te geven of faciliteiten te verlenen. Het doel is of het nemen van bijzondere milieumaatregelen, omdat het gebied extra vervuild is, of omdat vanwege de waarde van het gebied extra milieumaatregelen geboden zijn. Een voorbeeld van het laatste zijn de beschermde natuurgebieden. Deze gebieden vallen voor het merendeel onder de Natuurbeschermingswet, waarvan de uitvoering bij de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij berust. In dit hoofdstuk worden alleen de handelingen behandeld, die betrekking hebben op bijzondere gebieden krachtens regelingen met betrekking tot het milieu. Dat zijn:

- saneringsgebieden op het gebied van luchtverontreiniging (art. 55-57, Wet op de luchtverontreiniging)
- saneringsgebieden op het gebied van geluidhinder (jumbo-projecten).
- stiltegebieden, zoals beschreven in de Wet geluidhinder
- bodembeschermingsgebieden
- waterwingebieden of gebieden met beschermd grondwater
- milieubeschermingsgebieden, aangewezen in provinciale milieubeleidsplannen.

Buiten dit hoofdstuk valt het vergunningenbeleid dat het ministerie van Economische Zaken samen met de minister van VROM heeft gevoerd in het kader van de Wet Selectieve Investeringsregeling (SIR), Stb. 1974, 95.. In deze wet zijn gebieden aangewezen waarin voor de vestiging van economische bedrijven een vergunning van de minister is vereist: dat geldt in de praktijk voor het Rijnmond-gebied. Milieu-overwegingen kunnen bij de besluitvorming een rol spelen. De handelingen van de minister van VROM in het kader van de wet SIR zijn beschreven in het PIVOT-onderzoek inzake het regionaal- of ruimtelijk-economisch beleid, dat in het jaar 2000 gereed zal zijn.

Activiteiten inzake milieubeschermingsgebieden in de periodieke landelijke en provinciale milieubeleidsplanning vallen hier niet onder. De minister behandelt beleidsplanning inzake milieubeschermingsgebieden als een bijdrage in het belang van het milieu voor beleidsnota's inzake ruimtelijke ordening.

1082.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het aanwijzen van provinciale milieubeschermingsgebieden
	Bron	:	
	Periode	:	

Opmerkingen:

- Voorbeelden zijn: Rivierengebied Utrecht, Noordoost Twente, gebieden in Gelderland.

4.1 Sanering van luchtverontreinigde gebieden

De Wet Luchtverontreiniging voorzag in de aanwijzing van saneringsgebieden, waarvoor speciale maatregelen moesten worden getroffen. Voor aangewezen gebieden moest een werkgroep een saneringsprogramma opstellen dat door de minister zou worden vastgesteld. Voor de uitvoering daarvan benoemde de minister een saneringscommissie per gebied., bestaande uit afgevaardigden van de lagere overheden en het bedrijfsleven. Als saneringsgebied voor de luchtverontreiniging werd in 1972 het Rijnmondgebied aangewezen.

1083. Actor : de minister
Handeling : Het aanwijzen van een gebied met ernstige luchtverontreiniging tot saneringsgebied. en het vaststellen van een saneringsprogramma
Bron : Art 55, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1970-1993

Opmerkingen:

Beschikking, houdende aanwijzing van de Rijnmond als saneringsgebied, van 21 januari 1972, Stcrt. 18
Besluit van 21 februari 1974, Stcrt. 39, houdende vaststelling van het eerste saneringsprogramma voor het Rijnmondgebied;
Besluit van 2 december 1977, Stcrt 248, houdende vaststelling van het tweede saneringsprogramma voor het Rijnmondgebied.

1084. Actor : de minister
Handeling : Het instellen van een saneringscommissie voor een aangewezen saneringsgebied
Bron : Art. 57, lid 3, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1970-1993

Opmerkingen:

- Product:
Beschikking, houdende aanwijzing van de Rijnmond als saneringsgebied en de aanwijzing van een saneringscommissie van 21 januari 1972, Stcrt. 18.
- Product:

1085. Actor : de saneringscommissie Rijnmondgebied
Handeling : Het opstellen van een conceptsaneringsprogramma voor het tegengaan van luchtverontreiniging in het Rijnmondgebied
Bron : Art. 2-3, Beschikking, houdende aanwijzing van de Rijnmond als saneringsgebied, van 21 januari 1972, Stcrt. 18
Periode : 1972-1977

Opmerkingen:

- Product:
Rapport [1]
Rapport [2]

4.2 Geluidszones en saneringen

Inleiding

Geluidhinder werkt slechts verstorend op de plaats waar en het moment dat het geluid ontstaat. Dit geeft de mogelijkheid om geluidhinder te bestrijden door middel van een gebiedsgerichte aanpak. De Wet geluidhinder voorziet hierin door gebruik te maken van een zoneringsinstrument in combinatie met een pakket van afschermings- en saneringsmaatregelen. Er worden zones aangewezen waarbinnen een hoge geluidsbelasting wordt getolereerd. Ook kunnen er ter handhaving van de geluidsniveaus rondom deze zones maatregelen worden getroffen. Er zijn regelingen voor zones rond industrieterreinen, rond wegen, rond spoor-, metro- en tramwegen en rond luchtvaartterreinen. De zoneringsmaatregelen zijn gebaseerd op hoofdstuk V t/m VIII van de Wet geluidhinder. De bepalingen zijn in die hoofdstukken van de Wet geluidhinder te vinden voor wat betreft de zones rond industrieterreinen en wegen. De bepalingen met betrekking tot spoorwegen zijn in het Besluit geluidhinder spoorwegen opgenomen. Een uitzondering wordt gevormd door de zones rond Nederlandse luchtvaartterreinen die in dit rapport niet aan de orde zullen komen. De zoneringen rond de Nederlandse luchtvaartterreinen is geregeld in de luchtvaartwetgeving. Bepalingen met betrekking tot zoneringen en de daarbij getroffen maatregelen voor omwonenden staan beschreven in PIVOT-rapport 16, *Luchtvaart gebonden*. De indeling van deze paragraaf is als volgt:

- Zones rond industrieterreinen
- Zones langs wegen
- Zones langs spoor-, metro- en tramwegen
- Zonering rond buitenlandse luchtvaartterreinen
- Aanwijzing van luchtvaartterreinen en saneringsmaatregelen
- Cumulatieve geluidhinder
- Financiering

4.2.1 Zones rond industrieterreinen

Inleiding

Geluidszones rond industrieterreinen worden door de gemeenteraad of, als de zone zich over meer dan een gemeente uitstrekt, door provinciale staten vastgesteld. De vaststelling van de zone in nieuwe situaties (een nieuw industrieterrein) geschiedt bij vaststelling of herziening van een bestemmingsplan. De vaststelling van een geluidszone in bestaande situaties (rond op 1 september 1982 bestaande industrieterreinen) kon tevens geschieden via een apart zonebesluit (waarop overigens de procedure van de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan grotendeels van overeenkomstige toepassing was). Buiten een geluidzone geldt een maximale geluidsbelasting van 50 dB(A). Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de betrokken gemeente, de beheerder van het industrieterrein of van de Kamer van Koophandel, een hogere geluidsbelastingwaarde dan de voorkeurswaarde voor gebieden binnen een zone vaststellen. Tot 1 maart 1993 was hiervoor de goedkeuring van de minister van VROM nodig.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwe en reeds bestaande situaties. Nieuwe situaties betreffen nieuw aan te wijzen industrieterreinen. Oude situaties hebben betrekking op terreinen die bij de inwerkingtreding van hoofdstuk V van de Wet geluidhinder (1 september 1982) reeds de bestemming van industrieterrein hadden. Het betreft dan bestaande industrieterreinen, al dan niet als zodanig in een bestemmingsplan aangewezen.

De behandeling van oude situaties is een overgangsregeling. Een belangrijk item hierin is een akoestisch onderzoek, waarin onder andere een inventarisatie van de geluidsbronnen en van de bestaande vergunningen wordt opgesteld. De termijn waarbinnen in een bestaande situatie door de gemeente een zone dient te worden vastgesteld is op twee jaar gesteld (dus tot 1 september 1984). Gedeputeerde staten kunnen deze termijn éénmaal met twee jaar verlengen (tot 1 september 1986). Indien de in eerste instantie bevoegde overheid niet overgaat tot vaststellen van een zone, gebeurt dit door de naast hogere bestuurslaag. In het geval dat een gemeente de zone dient vast te stellen (de binnen één gemeente gelegen geluidszones), zijn dit de gedeputeerde staten, in geval dat de bevoegdheid bij de provincie ligt (de in meer dan één gemeente gelegen geluidszones), is dit de Kroon. In de praktijk bleek dat de termijnen niet gehaald werden. Uiteindelijk werden de zoneringen door gedeputeerde staten (circa 272) of door de Kroon (circa 233) vastgesteld¹. Inhoudelijk werden de zoneringen veelal voorbereid door de provincies. Deze leverden de kaarten en de akoestische onderzoeken ten behoeve van de besluitvorming aan. De zoneringsoperatie is per 1 juli 1993 afgerond. Sinds die tijd geldt er een zonering van rechtswege (zie artikel 59 Wet geluidhinder) indien het bestemmingsplan zogenaamde categorie A-inrichtingen (dit zijn inrichtingen die in aanmerkelijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken) niet uitsluit.

Een belangrijk aspect van de overgangsregeling is de uitvoering van saneringsmaatregelen waarbij de oude toestand wordt aangepast aan de eisen die in de Wet geluidhinder zijn geformuleerd. Ten behoeve van deze saneringen worden er door gedeputeerde staten saneringsprogramma's opgesteld. Op grond van deze programma's worden door de minister de maximale geluidsbelasting en de uit te voeren maatregelen vastgesteld. Het rijk verleent ook bijdragen aan gemeenten en provincies met betrekking tot de saneringsmaatregelen, zowel voor de feitelijke saneringskosten als voor bijv/ de akoestische onderzoeken. De financiering geschiedde tot 1992 op grond van het Tijdelijk vergoedingenbesluit lagere overheden Wet geluidhinder en vanaf 1993 op grond van de BUGM en de VOGM. De uitvoering van de sanering industrielawaai op ministersniveau is als volgt geregeld. In dit verband is ook van belang de Bestuursovereenkomst van 29 april 1994, Stcrt. 101, tussen de Minister van VROM en het IPO over de sanering van industrielawaai. Zie ook: de Circulaire van 1 november 1994, Stcrt. 227, DGM, dGV, inzake de toepassing van de AWB bij de sanering industrielawaai op grond van de Wet geluidhinder.

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen bulkprojecten (ongeveer 450) en jumboprojecten. Jumboprojecten onderscheiden zich van bulkprojecten doordat ze groter en complexer zijn. Er zijn twaalf jumboprojecten:
 - * Suikerfabrieken Groningen West Hoogkerk (Groningen);

¹Rapport van Twijnstra Gudde, Management Consultants van december 1993 in opdracht van Ministerie VROM, DG Milieubeheer Afdeling Industrielawaai en Milieuzonering: Evaluatie zonering industrielawaai "De wet van de remmende voorsprong".

- * IJmond (Noord-Holland);
 - * Westpoort (Noord-Holland);
 - * Schiphol Oost (Noord-Holland);
 - * Zandvoort, circuit (Noord-Holland);
 - * Rijnmond West (Zuid-Holland);
 - * Waal-Eem-Rijn-Maashaven, WERM (Z-Holland);
 - * Delft, Gistbrocades (Zuid-Holland);
 - * Drechtstedengebied, inclusief rangeerterrein Kijfhoek (Zuid-Holland);
 - * Kanaalzone (Zeeland);
 - * Breda Noord (Noord Brabant);
 - * DSM (Limburg).
- Wat betreft de vaststelling van de maximale geluidsbelasting per woning en van de te treffen maatregelen wordt het saneringsprogramma dat door gedeputeerde staten wordt vastgesteld, door de minister slechts marginaal getoetst. De jumboprojecten worden gestuurd door middel van projectgroepen waarin de provincies de trekkers zijn. Voorgeschreven is dat de saneringsplannen in 1997 moeten zijn ingediend en in 2002 moeten zijn uitgevoerd. Hoofdzakelijk bij de jumboprojecten is er een uitloop na 2002, in verband met vervangingsinvesteringen die bedrijfseconomisch gezien moeilijk voor die datum kunnen worden uitgevoerd. Dit wordt geregeld tussen de provincies en de bedrijven, voornamelijk via voorwaarden aan de milieuvergunningen.
 - De uitvoering van de saneringsoperatie met betrekking tot de bulkprojecten wordt uitbesteed (per 1 juni 1995, aan "Sight"), in het kader van het Project Sanering Industrielawaai (PSI).
 - Er is een bestuursovereenkomst met het IPO afgesloten met betrekking tot de sanering van industrielawaai. De afspraken zijn vervolgens in regelgeving vastgelegd. Hierin is onder andere beschreven dat per provincie een bedrag beschikbaar is gesteld waarvoor uiterlijk in 1997 de saneringsprogramma's moeten worden geleverd, op basis van saneringsonderzoeken. Daarnaast is er een budget ter beschikking van de provincies ten behoeve van het treffen van maatregelen. Ook is de monitoring van de voortgang in de regeling opgenomen.

Handelingen

4.2.1.1 Zonering nieuwe situaties

1086. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van B&W met betrekking tot de vaststelling, wijziging of opheffing van zones rondom industrieterreinen met inrichtingen die in belangrijke mate geluidhinder produceren, buiten welke zones de geluidsbelasting niet hoger mag zijn dan 50 dB(A)
Bron : Art. 44, lid 1, Wet geluidhinder
Periode : 1982-

Opmerkingen:

- De inspecteur heeft tot taak na te gaan of de keuze van de ligging van de zonegrenzen in overeenstemming is met de bepalingen van de Wet geluidhinder en of het akoestisch onderzoek op de juiste wijze heeft plaatsgevonden (Memorie van toelichting).

1087. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het vaststellen van een geluidbelastingswaarde voor woningen in zones rond industrieterreinen, waarop geluidhinder producerende inrichtingen gelegen zijn, die hoger is dan 50 dB(A) en van geluidsbelastingswaarden voor de gevels van andere gebouwen dan woningen en van andere geluidsgevoelige objecten
Bron : Art. 47, lid 1, art. 48, lid 1, art. 50, lid 1 en art. 68, lid 2, Wet geluidhinder
Periode : 1982-Zie voetnoot bij (42)

Opmerkingen:

- Gedeputeerde staten kunnen een hogere waarde vaststellen
 - * op verzoek van B&W van de gemeente waarin de woningen, andere gebouwen en geluidsgevoelige objecten of de industrieterreinen waarop het verzoek betrekking heeft, gesitueerd zijn
 - * op verzoek van degene die het betreffende industrieterrein beheert of
 - * op verzoek van de Kamer van Koophandel in het ressort waarvan het betreffende industriegebied zich bevindt.
- Het verzoek kan betrekking hebben op
 - * een nieuw aan te wijzen zone (art. 47 Wet geluidhinder);
 - * sinds 1992 op een wijziging van een bestaande zonering (art. 48 Wet geluidhinder);
 - * op andere gebouwen dan woningen en andere geluidsgevoelige objecten (art. 50 en 68 Wet geluidhinder)

1088. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van gedeputeerde staten over de vaststelling van de geluidsbelastingwaarde binnen zones rond industrieterreinen, waarop geluidhinder producerende inrichtingen gelegen zijn, die hoger is dan 50 dB(A) en van geluidsbelastingswaarden voor de gevels van andere gebouwen dan woningen en van andere geluidsgevoelige objecten
Bron : Art. 47, lid 3, 48, lid 2, 50, lid 2 en 68, lid 4, Wet geluidhinder
Periode : 1982-

1089. Actor : de minister
Handeling : Het goedkeuren van besluiten van gedeputeerde staten waarin zij een geluidsbelastingswaarde binnen zones rond industrieterreinen, waarop geluidhinder producerende inrichtingen gelegen zijn, vaststellen, die hoger is dan 50 dB(A) en van geluidsbelastingswaarden voor de gevels van andere gebouwen dan woningen en van andere geluidsgevoelige objecten
Bron : Art. 47, lid 6, 50, lid 2, Wet geluidhinder
Periode : 1982-1993

Opmerkingen:

- Na 1993 berust de bevoegdheid van de minister tot goedkeuring van dergelijke besluiten binnen het kader van het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit Milieubeheer.

4.2.1.2 Zonering in bestaande situaties

1090. Actor : de minister
Handeling : Het formuleren en evalueren van het beleid met betrekking tot de vaststelling van geluidszones rond bestaande industrieterreinen in nota's, notities en andere beleidsdocumenten
Bron : -
Periode : 1986-1993
1091. Actor : de minister
Handeling : Het maken van bestuursafspraken met de provincies met betrekking tot de vaststelling van geluidszones rond bestaande industrieterreinen
Bron : -
Periode : 1986-1993
1092. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het verlengen van de termijn waarbinnen B&W rond reeds bestaande met geluidhinder producerende inrichtingen een zone dienen vast te stellen, waarbuiten de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan (het betreft hier geluidszones die op het grondgebied van één gemeente liggen)
Bron : Art. 53, lid 2, Wet geluidhinder
Periode : 1982-1986
Opmerking : Op grond van artikel 53, tweede lid, Wet geluidhinder konden gedeputeerde staten de termijn van twee jaren (aanvangend 1 september 1982) éénmaal met ten hoogste twee jaar verlengen (dus tot uiterlijk 1 september 1986). Daarom is hier als einddatum gekozen voor 1986.
1093. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het goedkeuren van door B&W vastgestelde zones voor reeds bestaande vestigingsgebieden voor geluidhinder producerende inrichtingen, buiten welke zones de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan (het betreft hier geluidszones die op het grondgebied van één gemeente liggen)
Bron : Art. 56, lid 1, Wet geluidhinder
Periode : 1982-1987
Opmerking : Op grond van artikel 53, tweede lid, Wet geluidhinder konden gedeputeerde staten de termijn van twee jaren (aanvangend 1 september 1982) éénmaal met ten hoogste twee jaar verlengen (dus tot uiterlijk 1 september 1986). Daarom is hier als einddatum gekozen voor 1986.
1094. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het vaststellen van zones voor reeds bestaande vestigingsgebieden voor geluidhinder producerende inrichtingen, buiten welke zones de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan, indien B&W verzuimen dit binnen de vastgestelde termijn (vóór 1 september 1986) te doen (het betreft hier geluidszones die op het grondgebied van één gemeente liggen)
Bron : Art. 57, lid 1, Wet geluidhinder
Periode : 1982-1993
Opmerkingen:
Bij de voorbereiding van de vaststelling van de zones dient een akoestisch onderzoek te worden ingesteld (art. 62 Wet geluidhinder). Gelet op artikel 59 Wet geluidhinder (geluidszones van rechtswege met ingang van 1 juli 1993) hadden gedeputeerde staten tot die datum de tijd om de "inhaalslag" te plegen.
1095. Actor : de minister

Handeling : Het bij Koninklijk besluit goedkeuren van door gedeputeerde staten vastgestelde zones voor reeds bestaande vestigingsgebieden voor geluidhinder producerende inrichtingen, buiten welke zones de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan (het betreft hier geluidszones die op het grondgebied van één gemeente liggen)

Bron : Art. 57, lid 2, onder b, Wet geluidhinder

Periode : 1982-1993

Opmerkingen:

- Aangezien in de meeste gevallen de gemeenteraden verzuimd hebben vóór 1 september 1986 een geluidszone (die op het grondgebied van de betreffende gemeente gelegen is) vast te stellen, is o.g.v. artikel 57, lid 2, onder a, Wet geluidhinder de bevoegdheid tot zonevaststelling overgegaan op gedeputeerde staten.
- Sinds 1 juli 1993 geldt voor het geval dat ook gedeputeerde staten geen geluidszone hebben vastgesteld een zoneringsrechtswaeg (art. 59 Wet geluidhinder).
- Bij de voorbereiding van de vaststelling van de zones dient een akoestisch onderzoek te worden ingesteld (art. 62, Wet geluidhinder).
- Bij onthouding van de goedkeuring wordt door de minister advies ingewonnen bij de Raad van State (art. 58, lid 2, Wet geluidhinder; de facto nog nooit voorgekomen)

1096. Actor : de minister

Handeling : Het voorbereiden van Koninklijke besluiten tot vaststelling van zones rond reeds bestaande vestigingsgebieden voor geluidhinder producerende inrichtingen, buiten welke zones de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan, indien door provinciale staten niet uiterlijk op 1 september 1986 een geluidszone hebben vastgesteld (het betreft hier geluidszones die op het grondgebied van meer dan één gemeente gelegen zijn)

Bron : Art. 57, lid 2, Wet geluidhinder

Periode : 1979- 1993

Opmerkingen:

- Aangezien in de meeste gevallen provinciale staten verzuimd hebben vóór 1 september 1986 een geluidszone (die op het grondgebied van meer dan één gemeente gelegen is) vast te stellen, is o.g.v. artikel 57, lid 2, onder a, Wet geluidhinder de bevoegdheid tot zonevaststelling overgegaan op de Kroon. Het feitelijke voorstel voor het zoneringsbesluit werd echter gedaan door de provinciale overheden.
- Sinds 1 juli 1993 geldt voor het geval dat ook de Kroon geen geluidszone heeft vastgesteld een zoneringsrechtswaeg (art. 59 Wet geluidhinder).
- Bij de voorbereiding van de vaststelling van de zones dient een akoestisch onderzoek te worden ingesteld (art. 62 Wet geluidhinder).
- De beoordeling van deze handeling is een V. Wanneer deze maatregelen gekoppeld worden aan de verplichting van een overheidsinstelling om een MER te doen vaststellen, wordt deze handeling met een B. gewaardeerd.

1097. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de Milieuhygiëne

Handeling : Het adviseren van het bevoegd gezag inzake zones voor reeds bestaande vestigingsgebieden voor geluidhinder producerende inrichtingen, buiten welke zones de geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A)

Bron : Art. 57, Wet geluidhinder

Periode : 1982-1993

1098. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne

Handeling : Het adviseren van B&W, gedeputeerde staten en de minister inzake de vaststelling van zones rond reeds bestaande industrieterreinen voor geluidhinder producerende inrichtingen

Bron : Art. 63, lid 1, Wet geluidhinder

Periode : 1979-1993

1099. Actor : provinciale staten

Handeling : Het vaststellen van zones voor reeds bestaande vestigingsgebieden voor geluidhinder producerende inrichtingen, buiten welke zones de

- geluidsbelasting de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan indien de zone zich uitstrekt over het grondgebied van meerdere gemeenten
- Bron : Art. 64, lid 1, Wet geluidhinder
 Periode : 1979-1986
 Opmerking : Deze bevoegdheid bestond tot 1 september 1986.
1100. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het vaststellen van een geluidbelastingswaarde binnen bestaande zones met geluidhinder producerende inrichtingen, die hoger is dan 50 dB(A)
 Bron : Art. 66, lid 1, Wet geluidhinder
 Periode : 1982-1993
 Opmerking: Na 1993 valt deze bevoegdheid van de provincie onder het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit Milieubeheer, en wordt zij vastgesteld aan de hand van de alsdan geldende afspraken.
1101. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van gedeputeerde staten over de vaststelling van de geluidbelastingswaarde binnen bestaande zones met geluidhinder producerende inrichtingen die hoger is dan 50 dB(A)
 Bron : Art. 67, lid 3, Wet geluidhinder
 Periode : 1982-1993
1102. Actor : de minister
 Handeling : Het goedkeuren van besluiten van gedeputeerde staten waarin zij een geluidbelastingswaarde binnen zones rond industrieterreinen met geluidhinder producerende inrichtingen vaststellen, die hoger is dan 50 dB(A)
 Bron : Art. 67, lid 3, Wet geluidhinder
 Periode : 1982-1992
 Opmerkingen:
 - In het kader van de decentralisering is deze handeling op 1 maart 1993 vervallen.

Handelingen saneringmaatregelen

1103. Actor : de minister
Handeling : Het formuleren en evalueren van het beleid met betrekking tot de sanering van industrielawaai in nota's, notities en andere beleidsdocumenten
Bron : -
Periode : 1982-

Opmerkingen:

- De wettelijke taakstellingen industrielawaai, met name de termijnen en financieringskwesties, zijn vaak niet gehaald. Er is dan ook veel geregeld en gepland buiten het formele kader van de Wet geluidhinder om.

1104. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van regels omtrent de uitvoering van akoestische onderzoeken naar de geluidsbelasting door industrieterreinen die in het kader van de Wet geluidhinder dienen te worden uitgevoerd
Bron : Art. 73 Wet geluidhinder
Periode : 1982-

Opmerkingen:

- Product
 - * Meet- en rekenvoorschrift hoofdstuk V Wet geluidhinder, Stcrt. 1982, no. 161
 - * Meet- en rekenvoorschrift geluidsbelasting binnen gebouwen, Stcrt. 1982, no. 228; 1987, nr. 22

1105. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van de periode over welke de metingen om het referentieniveau te bepalen, uitgevoerd dienen te worden
Bron : Art. 1 Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen
Periode : 1982-1993

Opmerkingen:

- Product
 - * Besluit bepalende referentieniveauperiode, Stcrt. 1982, no. 162
- Het referentieniveau slaat op het achtergrondgeluid dat onder normale omstandigheden, zonder dat de inrichting in werking is, aanwezig is.

1106. Actor : de minister
Handeling : Het sluiten van een bestuursovereenkomst met het IPO over de sanering van industrielawaai
Bron : -
Periode : 1990-1993
Product o.a.: Meerjarenplannen

Opmerkingen:

- De bestuursovereenkomst regelt onder andere de budgettering (lumpsum) en de beleidsmonitoring.

1107. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het opstellen van programma's van maatregelen ter beperking van geluidsoverlast aan de gevels van woonhuizen in industriezones in het kader van de zogenaamde "bulkprojecten"
Bron : Art. 71, lid 2, Wet geluidhinder
Periode : 1986-

Opmerkingen:

- Het saneringsprogramma bevat ten minste
 - * de resultaten van het akoestisch onderzoek;
 - * een beschrijving van de wijze waarop vergunningplichtige geluidsproducenten binnen het industrieterrein voldoen aan de verplichtingen die uit de vergunningen voortvloeien, voorzover ze betrekking hebben op geluidhinder;
 - * kaarten met bijbehorende verklaringen;
 - * een beschrijving van de mogelijk te treffen maatregelen, de verwachte effecten en de kosten;

- * de keuze van de te treffen maatregelen;
- een beschrijving van de mogelijkheden om de uitvoering van de maatregelen te faseren met daarbij een beschrijving van de effecten op de geluidsoverlast per fase.

(art 4, Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen Wet geluidhinder; artikel 5 van het Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen 1994, Stb. 9620.

1108. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het opstellen van programma's van maatregelen ter beperking van geluidsoverlast aan de gevels van woonhuizen in geluidszones rond bestaande industrieterreinen in het kader van de zogenaamde "jumboprojecten"
 Bron : Art. 71, lid 2, Wet geluidhinder
 Periode : 1986-

Opmerkingen:

- Per project wordt er een uitgebreid overleg opgezet waaraan naast de provincies deelgenomen wordt namens gemeenten, bedrijven en de minister van VROM.

1109. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van provinciale staten over de opstelling van programma's van maatregelen ter beperking van geluidsoverlast aan de gevels van woonhuizen in zones rond bestaande industrieterreinen
 Bron : Art. 71, lid 3, Wet geluidhinder
 Periode : 1986-

1110. Actor : de minister
 Handeling : Het afsluiten van een contract met Sight over de uitbesteding van de uitvoering van de sanering industrielawaai
 Bron : -
 Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Het contract is tot stand gekomen in het kader van het Project Sanering Industrielawaai (PSI) en regelt onder andere de kwaliteitsborging en de rapportering over de voortgang.

1111. Actor : de minister
 Handeling : Het vaststellen van de maximale geluidsbelasting van gevels van woonhuizen in geluidszones rond bestaande industrieterreinen waarop de door gedeputeerde staten vastgestelde programma's van maatregelen in het kader van de zogenaamde "bulkprojecten", betrekking hebben
 Bron : Art. 72, lid 2, Wet geluidhinder
 Periode : 1986-

Opmerkingen:

- In het kader van deze vaststelling ontvangt de minister de resultaten van het door B&W ingestelde akoestisch onderzoek (art. 71, lid 1, Wet geluidhinder) en het door gedeputeerde staten opgestelde programma van maatregelen ter beperking van de geluidsbelasting (art. 72, lid 1, Wet geluidhinder).
- Vanaf 1995 wordt deze handeling namens de minister uitgevoerd door een extern bureau (Sight).

1112. Actor : de minister
 Handeling : Het vaststellen van de maximale geluidsbelasting van gevels van woonhuizen in geluidszones rond bestaande industrieterreinen en van programma's van maatregelen die door gedeputeerde staten zijn opgesteld in het kader van de zogenaamde "jumboprojecten"
 Bron : Art. 72, lid 2 en lid 4, Wet geluidhinder
 Periode : 1982-

Opmerkingen:

- In het kader van deze vaststelling ontvangt de minister de resultaten van het door B&W ingestelde akoestisch onderzoek (art. 71, lid 1, Wet geluidhinder) en het door gedeputeerde staten opgestelde programma van maatregelen ter beperking van de geluidsbelasting (art. 72, lid 1, Wet geluidhinder).
- Voorafgaand aan de formele vaststelling wordt vanwege de minister deelgenomen aan het projectoverleg. De provincies zijn de trekkers van de projecten.

1113. Actor : de minister
Handeling : Het op verzoek van B&W, gedeputeerde staten of besturen van openbare lichamen toekennen van afzonderlijke vergoedingen ter tegemoetkoming van kosten voor akoestische onderzoeken en voor voorbereiding, begeleiding en toezicht verbonden aan de uitvoering van de programma's van maatregelen ter beperking van geluidhinder in geluidszones rond bestaande industrieterreinen
Bron : Art. 6, lid 1, Tijdelijk vergoedingenbesluit lagere overheden Wet geluidhinder en hoofdstuk 2.2, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne
Periode : 1986-1993

4.3 Zones langs wegen

Inleiding

In tegenstelling tot geluidszones rond industrieterreinen behoeven geluidszones langs wegen niet te worden vastgesteld. Op grond van artikel 74 van de Wet geluidhinder bevindt zich aan weerszijden van een weg van rechtswege een zone.

De breedte van de zone van rechtswege is afhankelijk van de volgende factoren:

- * gaat het om een weg in stedelijk gebied of in buitenstedelijk gebied;
- * uit hoeveel rijstroken bestaat de weg.

Binnen deze zones kunnen geluidsproblemen optreden.

Evenals dat bij geluidszones rond industrieterreinen gebeurt, wordt er bij zones rond wegen een onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe situaties.

Vóór 1 maart 1993 (het tijdstip van inwerkingtreding van de gewijzigde Wet geluidhinder) waren wegen bestaande uit één rijstrook niet van rechtswege gezoneerd. Thans zijn ook deze wegen onder het zoneringsregime gebracht. De huidige praktijk heeft namelijk aangetoond dat wegen, bestaande uit één rijstrook (éénrichtingsverkeer), gemakkelijk een hoge verkeersintensiteit kunnen bevatten en dat geluidsbelastingen van meer dan 50 dB(A) voor woningen en geluidsgevoelige bestemmingen als gevolg daarvan geen uitzonderingen zijn. Bovendien zijn door het geleiden van het verkeer via éénstrookswegen in een aantal gevallen in het verleden dan ook ernstige geluidhinderknelpunten aan het zoneringsregime onttrokken.

Net als bij industrielawaai wordt er bij wegverkeerslawaai een onderscheid gemaakt tussen nieuwe situaties en bestaande situaties.

Nieuwe situatie wegverkeerslawaai

In de volgende gevallen is er sprake van een nieuwe situatie:

- a. Bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden, behorende tot een zone langs een weg, waarbij de bouw van woningen of de realisering van geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zone van een weg of de aanleg of reconstructie, - althans Voor zover het niet betreft een reconstructie van een weg waarbij er sprake is van een saneringssituatie (zie artikel 99a Wet geluidhinder).- van een weg mogelijk wordt gemaakt (art. 76 Wet geluidhinder).
- b. Bij het nemen van een besluit tot vrijstelling als bedoeld in artikel 19 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden, behorende tot een zone langs een weg, waarbij de bouw van woningen of de realisering van geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zone van een weg of de aanleg of reconstructie van een weg mogelijk wordt gemaakt (art. 76a Wet geluidhinder).
- c. Bij de aanleg van een weg buiten toepassing van de bestemmingsplanprocedure, indien binnen de aanwezige of toekomstige zone langs die weg woningen of geluidsgevoelige bestemmingen aanwezig, in aanbouw of geprojecteerd zijn (art. 79 t/m 81 Wet geluidhinder).

Bij de voorbereiding van het bestemmingsplan tot vaststelling of herziening van een bestemmingsplan dat geheel of gedeeltelijk betrekking heeft op gronden behorende tot een zone langs een weg of bij het voorbereiden van een artikel 19 WRO-procedure, is een akoestisch onderzoek verplicht (art. 77 Wet geluidhinder). Dit onderzoek moet betrekking hebben op:

- * de geluidsbelasting die door woningen of geluidsgevoelige bestemmingen binnen de zone, vanwege de weg, ten hoogste zou kunnen worden ondervonden zonder de invloed van maatregelen die de geluidsoverdracht beperken en op
- * de doeltreffendheid van de in aanmerking komende verkeersmaatregelen om te voorkomen dat de in de toekomst vanwege de weg optredende geluidsbelasting de van toepassing zijnde grenswaarden te boven zou gaan.

Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de betrokken gemeente, de wegaanlegger of -beheerder een hogere geluidsbelastingwaarde voor gebieden rond een zone vaststellen. Tot 1 maart 1993 moest de minister van VROM deze hogere-waardenbesluiten goedkeuren.

Bestaande situaties wegverkeerslawaai

De regeling voor bestaande situaties wegverkeerslawaai is neergelegd in de artikelen 88 tot en met 90 van de Wet geluidhinder. In tegenstelling tot bijvoorbeeld industrielawaai heeft de regeling uitsluitend betrekking op de aanpak van de sanering.

Het opstellen en uitvoeren van saneringsmaatregelen voor geluidsoverlast rond wegen behoort derhalve ook tot het instrumentarium van de Wet geluidhinder. Het opstellen van het programma van saneringsmaatregelen is een taak van B&W van de gemeenten waarbinnen het een en ander zich afspeelt. De minister van VROM stelt, nadat de saneringsprogramma's hem door tussenkomst van gedeputeerde staten zijn toegezonden, de ten hoogste toelaatbare waarde (saneringsgrenswaarde) vast (art. 90, tweede lid Wgh).

Bij de saneringsoperatie van het wegverkeerslawaai zijn de volgende zaken van belang:

- Er zijn drie soorten maatregelen:
 - a. maatregelen aan de bron (bijvoorbeeld het toepassen van ZOAB, zeer open asfaltbeton).
 - b. maatregelen ter beperking van de geluidsoverdracht (zoals geluidsschermen);
 - c. maatregelen aan huizen (zoals gevelisolatie);
- In verband met het streven om de saneringsoperatie wegverkeerslawaai zo spoedig mogelijk af te ronden wordt er gewerkt aan de hand van woninglijsten. Op deze lijsten staan woningen waarvoor de onder a en b genoemde maatregelen (de zog bron- en overdrachtsmaatregelen) niet aan de orde zijn, dat wil zeggen woningen waarvoor slechts gevelisolatiemaatregelen volstaan. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen A-woningen en B-woningen. A-woningen hebben een geluidsbelasting die groter is dan 70 dB(A). B-woningen hebben een geluidsbelasting die ligt tussen 60 en 70 dB(A).
- Het streven is om de A-woningen in 2000 gesaneerd (i.c. geïsoleerd) te hebben. De totale operatie dient 2010 gereed te zijn.
- De uitvoering van de saneringsoperaties voor wat betreft de handelingen die de minister dient uit te voeren is uitbesteed aan BSV (Bureau Sanering Verkeerslawaai). Er is daartoe een contract afgesloten met BSV waarin onder andere is geregeld hoe de kwaliteitsborging plaats heeft en hoe de verslaglegging is geregeld.
- De rijksoverheid streeft ernaar om de beschikkingsbevoegdheid voor de vaststelling van de maximale geluidsbelasting aan de gevels en de te nemen maatregelen bij de gemeentelijke overheden te leggen. Dit kan materieel, door middel van een algemene budgetteringsafspraken met alle gemeenten gevolgd door een algemene beschikking, of formeel, door middel van een wetswijziging gebeuren. De algemene budgetteringsafspraken en de beschikking zullen tot stand moeten komen in overleg met de VNG. Met een aantal gemeenten zijn reeds budgetteringsafspraken gemaakt ten behoeve van de uitvoering van gevelisolaties.

4.3.1 Zonering en wegeaanleg

1114.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het aanwijzen van categorieën van wegen waarvoor de noodzaak tot het treffen van maatregelen tegen geluidhinder niet aanwezig is en het vaststellen van regels omtrent de uitvoering van de tellingen die door de gemeenten dienen te worden uitgevoerd ten behoeve van de bepaling van de status van wegen in verband met de vast te stellen geluidszones en omtrent de bekendmaking van deze tellingen
	Bron	:	Art, 74, lid 2, onder b, lid 3 en lid 5, Wet geluidhinder
	Periode	:	1979-1992

Opmerkingen:

- Product
* Besluit bepaling geluidszones langs wegen, Stcrt. 1981 no. 116.

1115.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het vaststellen van regels voor het bepalen van de grenslijn aan weerszijden van de weg, waar de geluidszone begint
	Bron	:	Art. 75, lid 2 en lid 3, Wet geluidhinder
	Periode	:	1979-

Opmerkingen:

- Product

- * Besluit bepaling geluidzones langs wegen, Stcrt. 1981 no. 116.
- * Regeling inzake bepaling geluidszones langs wegen 1993, Stcrt. 1993 no. 72.

1116. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van B&W met betrekking tot de vaststelling of herziening van bestemmingsplannen voor gebieden waarbinnen een geluidzone langs een weg is gelegen
 Bron : Art. 78, lid 1, Wet geluidhinder
 Periode : 1979-

Opmerking: deze adviezen vallen samen met advisering van de inspectie over Milieueffectrapportage.

1117. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van B&W over een door de gemeenteraad te nemen besluit waarin wordt vastgesteld welke maatregelen nodig zijn om te voorkomen dat dat de geluidsbelasting van een aan te leggen weg de wettelijke waarden overschrijdt
 Bron : Art. 81, lid 2, Wet geluidhinder
 Periode : 1979-

1118. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het op verzoek van B&W vaststellen van gebieden waarbinnen een waarde hoger dan 50 dB (A) wordt toegestaan voor de geluidsbelasting door wegen aan de gevels van woonhuizen
 Bron : Art. 82a, lid 1, Wet geluidhinder
 Periode : 1992-

1119. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het op verzoek van B&W, wegbeheerders of wegaanleggers vaststellen van een hogere waarde dan 50 dB (A), die bij de geluidsbelasting van woningen binnen een zone gehanteerd dient te worden
 Bron : Art. 83, lid 1, art. 84, lid 2, art. 85 en art. 110a, lid 1, Wet geluidhinder
 Periode : 1979-

1120. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van gedeputeerde staten over de vaststelling van een hogere waarde dan 50 dB, die bij de geluidsbelasting van woningen binnen een aanwezige of toekomstige zone gehanteerd dient te worden
 Bron : Art. 87, lid 1, Wet geluidhinder
 Periode : 1979-

Opmerking: De beschikking wordt door GS genomen onder voorbehoud van goedkeuring door de minister. De praktijk was dat de aan VROM voorgelegde besluiten in het archief werden gedeponereerd. dit had tot gevolg dat deze besluiten na verloop van 3 maanden stilzwijgend werden geacht te zijn goedgekeurd.

1121. Actor : de minister
 Handeling : Het goedkeuren van besluiten van gedeputeerde staten waarin zij een geluidbelastingwaarde voor zones rond wegen vaststellen, die hoger is dan 50 dB
 Bron : Art. 87, lid 3, Wet geluidhinder
 Periode : 1982-1992

Opmerkingen:

- De handeling is in 1992 vervallen in het kader van de decentralisatie.
- De praktijk was dat de aan VROM voorgelegde besluiten in het archief werden gedeponereerd. dit had tot gevolg dat deze besluiten na verloop van 3 maanden stilzwijgend werden geacht te zijn goedgekeurd.

1122. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van B&W met over besluiten over de aanleg van nieuwe wegen en de bouw van nieuwe woningen in het geval dat de aanleg of de bouw reeds voor het inwerkingtreden van de Wet geluidhinder, gepland was
 Bron : Art. 93, lid 5 en art. 94, lid 3, Wet geluidhinder

Periode : 1986-1992

Opmerkingen:

- In het kader van deze handeling worden door B&W het genomen besluit en door gedeputeerde staten de verklaring van geen bezwaar en de te nemen maatregelen ter kennis van de inspecteur gesteld (art. 95 en art. 96, lid 4, Wet geluidhinder).

1123. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het afgeven van verklaringen van geen bezwaar met betrekking tot besluiten van B&W over de aanleg van nieuwe wegen en de bouw van nieuwe woningen in het geval dat de aanleg of de bouw reeds voor het inwerkingtreden van de Wet geluidhinder, gepland was en, ingeval van geen bezwaar, het vaststellen van te nemen maatregelen om geluidhinder te beperken

Bron : Art. 96, lid 1 en 2, Wet geluidhinder (oud)

Periode : 1986-1992

1124. Actor : de minister
Handeling : Het bepalen dat bij de reconstructie van een weg geen programma van maatregelen hoeft te worden opgesteld

Bron : Art. 100, Wet geluidhinder (oud)

Periode : 1986-1992

4.3.2 Saneringsmaatregelen

1125. Actor : de minister
Handeling : Het formuleren en evalueren van het beleid met betrekking tot de sanering van verkeerslawaaï in nota's, notities en andere beleidsdocumenten
Bron : -
Periode : 1982-

1126. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van regels omtrent akoestische onderzoeken die in het kader van de vaststelling van geluidszones rond wegen dienen te worden uitgevoerd
Bron : Art. 102, lid 2 en art. 103, Wet geluidhinder
Periode : 1980-

Opmerkingen:

- Product
* Reken- en meetvoorschriften Verkeerslawaaï, Stcrt. 1981, no. 107
* Meet- en rekenvoorschrift geluidsbelasting binnen gebouwen, Stcrt. 1982, no. 228
* Regeling aftrek resultaat bij berekening en meting geluidsbelasting vanwege een weg, Stcrt. 1989, no. 45

1127. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van B&W over de door hun op te stellen saneringsprogramma's voor de geluidsoverlast rond wegen
Bron : Art. 89, lid 2, Wet geluidhinder
Periode : 1986-

1128. Actor : de minister
Handeling : Het afsluiten van een contract met het Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV) ter uitbesteding van de uitvoering van de sanering verkeerslawaaï voor wat betreft projecten voor voorzieningen aan woningen
Bron : -
Periode : 1992

Opmerkingen

- In het contract zijn onder andere de kwaliteitsborging en de monitoring geregeld.

1129. Actor : de minister
Handeling : Het maken van budgetteringsafspraken met afzonderlijke gemeenten met betrekking tot de sanering van verkeerslawaaï door middel van voorzieningen aan woningen
Bron : -
Periode : 1986-

1130. Actor : de minister
Handeling : Het in overleg met de VNG voorbereiden van een algemene budgetteringsafpraak en een algemene beschikking ter vaststelling van de maximale geluidsbelasting en de te treffen voorzieningen aan woningen die gehinderd worden door verkeerslawaaï
Bron : -
Periode : 1995-

1131. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van de maximale geluidsbelasting van gevels van woonhuizen en het vaststellen van maatregelen ter isolatie van die woonhuizen, die door B&W worden opgesteld
Bron : Art. 90, lid 2 en lid 4, en art. 99a, Wet geluidhinder
Periode : 1986-

Opmerkingen:

- In het kader van deze vaststelling ontvangt de minister de resultaten van het door B&W ingestelde akoestisch onderzoek (art. 89, lid 1, Wet geluidhinder) en het door B&W opgestelde programma van maatregelen ter beperking van de geluidsbelasting (art. 90, lid 1, Wet geluidhinder). De inventarisatie aan de hand van de akoestische onderzoeken gaat in twee fasen. De eerste fase betreft woningen die zwaar geluidgehinderd zijn (A-lijst van woningen met een geluidsbelasting > 70 dB (A)). Deze fase wordt rond juni 1995 afgerond. De tweede fase betreft woningen waarvan de geluidsbelasting tussen 60 en 70 dB (A) ligt (B-lijst). Deze lijsten dienen in 1998 bij het ministerie binnen te zijn.
- Art. 99a heeft betrekking op de reconstructie van wegen.
- Het saneringsprogramma bevat ten minste (art 4, Saneringsbesluit geluidhinder wegverkeer):
 - * de resultaten van het akoestisch onderzoek;
 - * Kaarten met bijbehorende verklaring, een lijst met de adressen van betrokken woningen alsmede de naam en de verkeersfunctie van de weg waarvan de geluidsbelasting wordt ondervonden;
 - * een beschrijving van maatregelen die in aanmerking komen en het effect van die maatregelen;
 - * een beschrijving van de mogelijkheid om de maatregelen te faseren en het effect per fase op de geluidsoverlast;
 - * een beschrijving van de mogelijkheden om de maatregelen te combineren met andere werkzaamheden en een indicatie van de verwachte kosten;
 - * een planning van de uitvoering van de maatregelen.
- Deze handeling wordt uitgevoerd door het Bureau Sanering Verkeerslawaaai (BSV), namens de minister van VROM.

4.4 Zones langs spoor-, metro- en tramwegen

Inleiding

De vaststelling van zones langs spoor-, metro- en tramwegen is geregeld in het Besluit geluidhinder spoorwegen. De regeling is analoog aan de regeling die bij de zonering langs wegen wordt toegepast. Ook hier treft men de zonering via het bestemmingsplan, de eventuele verhoging van de belastingswaarde door gedeputeerde staten en de advisering door de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne aan.

Handelingen

1132. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van regels omtrent al hetgeen betrekking heeft op de akoestische onderzoeken die de ten behoeve van het vaststellen van geluidzones rond spoor-, tram- en metrowegen dienen te worden uitgevoerd
Bron : Art. 23, Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-
- Opmerkingen:
- Product
* Regeling Reken- en Meetvoorschrift Railverkeerslawaaï, Stcrt. 1987, no. 122
1133. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van B&W omtrent de vaststelling van bestemmingsplannen waarbij geluidszones rond spoor- tram- of metrowegen in het geding zijn
Bron : Art 6 en art. 21, lid 2, Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-
1134. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het op verzoek van B&W en spoorwegexploitanten vaststellen van een maximaal toegestane geluidsbelastingwaarde voor zones rond spoor-, tram of metrowegen, die hoger is dan de in art. 7 van het Besluit geluidhinder spoorwegen aangegeven waarde
Bron : Art. 8, lid 1, art. 9, lid 1, art. 10, lid 1 en art. 11, lid 3, Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-
1135. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van gedeputeerde staten over de vaststelling van de geluidsbelastingwaarde voor zones rond spoor-, tram of metrowegen, die hoger is dan de in art. 7 van het Besluit geluidhinder spoorwegen aangegeven waarde
Bron : Art. 12, lid 2, Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-
1136. Actor : de inspecteur van de volkshuisvesting
de Rijkshoofdinspecteur van het Verkeer
Handeling : Het toetsen van verzoeken van B&W en van spoorwegexploitanten aan gedeputeerde staten om een maximaal toegestane geluidsbelastingwaarde voor zones rond spoor-, tram of metrowegen vast te stellen, die hoger is dan de in art. 7 van het Besluit geluidhinder spoorwegen aangegeven waarde
Bron : Art. 17, Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-
- Opmerkingen:

- In het kader van deze toetsing zijn B&W en de spoorwegexploitant verplicht om een afschrift van het verzoek aan gedeputeerde staten aan de genoemde inspecteurs toe te zenden.

1137. Actor : de minister
de minister van Verkeer en Waterstaat
Handeling : Het op verzoek van spoorwegexploitanten verlenen van ontheffingen van de verplichting om de geluidsemissie vanwege nieuwe baanconstructies niet hoger te laten zijn dan bij een lang gelast spoor op houten dwarsliggers het geval zou zijn
Bron : Art. 24, lid 2, Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-
1138. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van bijdragen aan gemeenten en spoorwegexploitanten ten behoeve van het treffen van maatregelen ter bestrijding van de geluidhinder aan woningen door spoor- tram- of metrowegen
Bron : Besluit geluidhinder spoorwegen
Periode : 1987-1994

4.5 Zonering rond buitenlandse luchtvaartterreinen

Inleiding

De zonering van Nederlandse luchtvaartterreinen geschiedt krachtens de Luchtvaartwet. Op basis van deze wet kan echter geen zonering rond buitenlandse luchtvaartterreinen worden uitgevoerd. Het gaat hier dan met name om de in Duitsland gelegen luchtvaartterreinen in Laabruich, Brüggén en Wildenrath, die in Limburg geluidsoverlast veroorzaken. De zonering van deze gebieden kan op grond van Hoofdstuk VIII (andere geluidszones) van de Wet geluidhinder worden opgezet. Hiertoe is in 1983 het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg en in 1994 het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Zuid-Limburg in het Staatsblad verschenen.

Het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg bevat de volgende onderdelen

- zonevaststelling, dit gebeurt hier, in tegenstelling tot de bij andere zones het geval is, in het besluit;
- de normstellingen voor de toegestane geluidsbelasting;
- de maatregelen ter bestrijding van de geluidshinder aan aanwezige of in aanbouw zijnde woningen of andere geluidsgevoelige objecten;
- de toepasselijkheid van regelingen ten aanzien van andere lawaaibronnen dan luchtvaart binnen de zones;
- de financiële bepalingen.

Bij de zonevaststelling wordt een hoogst toelaatbaar geluidsniveau vastgesteld (35 kosteneenheden). Er zijn echter diverse mogelijkheden om dit niveau te verhogen. De bevoegdheid om dit te doen ligt in alle gevallen bij de minister van VROM. In enkele gevallen doet hij dit op verzoek van gedeputeerde staten.

De maatregelen ter bestrijding van de geluidshinder worden uitgevoerd vanwege B&W van de betrokken gemeenten. De maatregelen worden gedetailleerd vastgesteld in een door de minister jaarlijks vast te stellen isolatieplan. De vaststelling van isolatieplannen voor woningen in geluidszones rond buitenlandse luchtvaartterreinen gebeurt volgens de volgende procedure. De minister stelt jaarlijks, vóór 1 februari, een voorlopig isolatieplan vast. Dit gebeurt in overleg met gedeputeerde staten en de betrokken gemeenten.. In de wijziging van het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-limburg (KB van 6 maart 1995, Staatsblad 312) staat een procedure beschreven op grond waarvan gemeenten op basis van isolatieplannen subsidie kunnen krijgen.

In geluidszones rond buitenlandse luchtvaartterreinen zullen over het algemeen ook industrieterreinen en wegen aanwezig zijn. In het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg is daarom ook het een en ander opgenomen met betrekking tot de normstelling rond industrieterreinen en wegen Ook dit is gewijzigd in de wijziging van 6 maart 1995, Stb. 132). Het betreft de vaststelling van de hoogst toelaatbare geluidsbelasting aan de gevels van woningen en de mogelijkheid tot verhoging daarvan door gedeputeerde staten en de minister. De verhoging van deze waarden door gedeputeerde staten is geheel analoog aan de bepalingen uit de Wet geluidhinder. De betreffende artikelen van de Wet geluidhinder zijn hiervoor dan ook van toepassing verklaard. De handelingen die hieruit voortspuiten zullen hier dan ook niet opgenomen worden. In afwijking met de Wet geluidhinder kan de minister op grond van het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg óók in bijzonder gevallen een verhoging van de maximaal toegestane geluidsbelasting vaststellen.

Handelingen

1139.	Actor	:	Commissie zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
	Handeling	:	Het adviseren van de minister van VROM inzake de instelling van zoneringen om de buitenlandse luchtvaartterreinen in Noord- en Midden-Limburg
	Bron	:	TK 1984-1985, 18 604, nr. 1-2, pg. 80
	Periode	:	

Opmerkingen:

- In de commissie zijn gemeenten, provincie en Rijk vertegenwoordigd.

1140. Actor : Commissie AWACS Limburg
 Handeling : Het adviseren van de ministers van VROM en van Defensie inzake de instelling van een geluidszone rondom de vliegbasis Tervueren-Geilenkirchen en andere kwesties die met de geluidsoverlast van deze basis verband houden
 Bron : Art. 4, Besluit van 12 februari 1990, Stcrt. 33
 Periode : 1990-

Opmerkingen:

- In de commissie zijn gedeputeerde staten van Limburg, de ministers van VROM en Defensie en de betrokken Limburgse gemeenten vertegenwoordigd.

1141. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het verzoeken van de minister, op voorstel van B&W, om de maximale toelaatbare geluidbelasting vanwege buitenlandse luchtvaartterreinen aan de gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten, te verhogen
 Bron : Art. 11, lid 6, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
 Periode : 1990-1995

1142. Actor : de minister
 Handeling : Het verhogen van de hoogst toelaatbare geluidbelasting vanwege buitenlandse luchtvaartterreinen, aan de gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten
 Bron : Art. 4, lid 2, art. 5, lid 2 en art. 6, lid 2, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
 Periode : 1983-1995

Opmerkingen:

- Art. 4 slaat op woningen die ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit reeds aanwezig of in aanbouw waren. Art. 5 heeft betrekking op woningen die ten tijde van de inwerkingtreding aan een hogere geluidbelasting dan 40 kosteneenheden blootgesteld waren. Art. 6 behandelt gebouwen anders dan woningen en andere geluidsgevoelige objecten, die ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit nog niet aanwezig of in aanbouw waren.
- De vaststelling van een hogere waarde kan geschieden op verzoek van gedeputeerde staten die daartoe een voorstel van B&W ontvangen.

1143. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het op voorstel van B&W verzoeken van de minister om de maximale geluidbelasting vanwege buitenlandse luchtvaartterreinen, aan geluidsgevoelige gebouwen anders dan woningen, die ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit al aanwezig of in aanbouw waren, vast te stellen
 Bron : Art. 11, lid 6, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
 Periode : 1990-1995

1144. Actor : de minister
 Handeling : Het vaststellen van de maximale geluidbelasting vanwege buitenlandse luchtvaartterreinen, aan geluidsgevoelige gebouwen anders dan woningen, die ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit al aanwezig of in aanbouw waren
 Bron : Art. 7, lid 1, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
 Periode : 1983-1995

1145. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het op voorstel van B&W verzoeken van de minister van VROM om een hogere geluidbelasting vanwege buitenlandse luchtvaartterreinen, aan woningen en andere geluidsgevoelige vast te stellen dan op grond van de overige bepalingen van hoofdstuk II van het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg, mogelijk is

- Bron : Art. 8, lid 1, 2 en 3, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
- Periode : 1983-1995
- Opmerkingen:
- Gedeputeerde staten voorzien het verzoek van B&W van hun advies rer zake.
1146. Actor : de minister
- Handeling : Het op schriftelijk verzoek van gedeputeerde staten hogere waarden vaststellen voor de geluidsbelasting vanwege buitenlandse luchtvaartterreinen, aan woningen en andere geluidsgevoelige objecten, dan op grond van de overige bepalingen van hoofdstuk II van het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg, mogelijk is.
- Bron : Art. 8, lid 1, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
- Periode : 1983-1995
1147. Actor : de minister
- Handeling : Het verbieden van de vervanging van woningen en andere geluidsgevoelige objecten die ten tijde van de inwerkingtreding van het besluit in de geluidszones rond buitenlandse luchtvaartterreinen reeds aanwezig waren
- Bron : Art. 8a, lid 1, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
- Periode : 1990-1995
- Opmerkingen:
- De minister verbiedt de vervanging van de woningen indien deze naar zijn oordeel zou leiden tot
 - * een ingrijpende wijziging van de bestaande stedenbouwkundige functie of infrastructuur;
 - * een wezenlijke toename van het aantal geluidgehinderden;
 - * een wezenlijke toename van de aan de gevel optredende geluidsbelasting.
1148. Actor : de minister
- Handeling : Het jaarlijks vaststellen van isolatieplannen ten behoeve van de isolatie van reeds in aanbouw zijnde of aanwezige woningen in geluidszones rond buitenlandse luchtvaartterreinen
- Bron : Art. 11 en art. 12, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
- Periode : 1990-1995
- Opmerkingen:
- In het plan wordt
 - * nauwkeurig aangegeven bij welke woningen in het kalenderjaar volgend op het jaar van de vaststelling van het isolatieplan, geluidwerende voorzieningen worden aangebracht;
 - * nauwkeurig aangegeven volgens welke tijdfasering het plan zal worden uitgevoerd en welke kosten met deze uitvoering gemoeid zijn;
 - * globaal aangegeven welke woningen in het jaar daarop voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen in aanmerking komen, hierbij wordt tevens een raming van de kosten gegeven.
1149. Actor : gedeputeerde staten
- Handeling : Het adviseren van de minister met betrekking tot de vaststelling van isolatieplannen voor woningen binnen geluidszones rond buitenlandse luchtvaartterreinen
- Bron : Art. 11 en 12, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
- Periode : 1990-1995
- Opmerkingen:
- De advisering heeft in drie stadia van het proces plaats, bij de vaststelling van het voorlopige isolatieplan, bij het ontwerpisolatieplan en bij het definitieve isolatieplan.
1150. Actor : de minister

Handeling : Het op verzoek van B&W vaststellen van een hogere maximaal toegestane geluidbelasting aan woningen en andere geluidsgevoelige objecten dan door gedeputeerde staten kan worden vastgesteld

Bron : Art. 14, lid 8, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg

Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Het betreft woningen etc. waarvoor de kosten om de geluidbelasting te beperken onevenredig hoog zou uitvallen.

1151. Actor : de minister

Handeling : Het aan de gemeenten vergoeden van kosten die in verband met de isolatie van woningen en andere geluidsgevoelige objecten, door B&W zijn gemaakt en voor de schade die tengevolge van de inwerkingtreding van het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg is ontstaan

Bron : art. 15 en 16, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg

Periode : 1990-

Opmerkingen:

- De schade betreft bijvoorbeeld waardevermindering van eigendommen van gemeenten etc.

4.6 Aanwijzing van luchtvaartterreinen en saneringsmaatregelen

Inleiding

Luchtvaartterreinen zijn een grote bron van geluidhinder. Bij de aanwijzing van luchtvaartterreinen en bij ingrijpende wijzigingen van de installaties en de aanleg van landingsbanen is de dreigende geluidhinder een belangrijk punt van overweging en discussie. De belangrijkste gezichtspunten zijn echter de ontwikkeling van de infrastructuur ten behoeve van de burger- en militaire luchtvaart. De burgerluchtvaart is uitputtend behandeld in het PIVOT-rapport nr. 16, Luchtvaart gebonden. De aanwijzing en het beheer van militaire luchtvaartterreinen is behandeld worden in het PIVOT-rapport nr.50: *Ter land, ter zee en in de lucht* voor het ministerie van Defensie in het kader van het beleidsterrein operaties wordt uitgevoerd. Op deze plaats zullen de handelingen die de minister van VROM uitvoert met betrekking tot de geluidhinderaspecten van de luchtvaartterreinen aan de orde komen. De handelingen komen ook voor in het bovenvermelde rapport Luchtvaart gebonden. De nummers van de overeenkomstige handelingen worden hier vermeld.

Luchtvaartterreinen worden op grond van de Luchtvaartwet als zodanig door de minister van Verkeer en Waterstaat in overeenstemming met de minister van VROM aangewezen. Dit kan zowel ambtshalve gebeuren als op verzoek van bijvoorbeeld de beheerder van het terrein. Het aanwijzen van luchtvaartterreinen is een MER.-plichtige activiteit.

Sinds een wijziging van de Luchtvaartwet in 1994 worden er door de minister van Verkeer en Waterstaat per luchtvaartterrein handhavingvoorschriften opgesteld. Daarnaast dienen de exploitanten van de luchtvaartterreinen gebruiksplannen op te stellen die door de minister van Verkeer en Waterstaat worden vastgesteld. In deze cyclus is de minister van VROM ook betrokken. De regeling voor handhavingvoorschriften en gebruiksplannen is niet van toepassing op militaire luchtvaartterreinen. Voor militaire luchtvaartterreinen wordt wel een jaarlijkse contourenkaart opgesteld.

Handelingen

1152. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen in het overleg met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent een onmiddellijke afwijzing van een verzoek tot aanwijzing van een luchtvaartterrein
Bron : Art. 18, lid 2, Luchtvaartwet
Periode : 1978-

1153. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van overleg met de minister van Verkeer en Waterstaat, voorafgaande aan de opstelling van een ontwerp-aanwijzing van een luchtvaartterrein, over de te verwachten geluidsbelasting
Bron : Art. 19, Luchtvaartwet
Periode : 1978-1987

Opmerkingen:

- Na 1987 vindt dit overleg in het kader van de MER plaats.
- Dit is handeling 345 uit het rapport Luchtvaart gebonden.

1154. Actor :De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van de minister bij zijn overleg met het ministerie van Verkeer en Waterstaat omtrent de aanwijzing van luchtvaartterreinen
Bron :Art. 24, Luchtvaartwet
Periode : 1978-

1155. Actor : de minister
Handeling : Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent het verlengen van de termijn waarbinnen een luchtvaartterrein moet worden aangewezen

- Bron : Art. 24a, lid 2, Luchtvaartwet
 Periode : 1994-
1156. Actor : de minister
 Handeling : Het geven van aanwijzingen aan gemeenten om hun bestemmingsplannen aan te passen aan aanwijzingen van luchtvaartterreinen, die in het kader van de luchtvaartwet tot stand zijn gekomen
 Bron : Art. 37 Wet op de ruimtelijke ordening jo. art. 26 Luchtvaartwet
 Periode : 1978-
1157. Actor : de minister
 Handeling : Het leveren van milieubijdragen in het overleg dat tot overeenstemming met de minister van Verkeer en Waterstaat moet leiden, omtrent de aanwijzing van luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 24, Luchtvaartwet
 Periode : 1978-
- Opmerkingen:
- Formeel betreft het de minister waaronder Ruimtelijke Ordening ressorteert.
 - De vaststelling van een geluidszone rond de aan te wijzen terreinen, de luchtverontreiniging en de waarborging van milieubelangen, bijvoorbeeld door middel van monitoring- en evaluatieprogramma's, zijn de belangrijkste milieu-items die in dit overleg aan de orde zullen komen.
 - Indien het luchtvaartterrein een landingsbaan krijgt die langer is dan 1800 meter, is de aanwijzing MER.-plichtig. Dit betekent dat een belangrijk deel van het overleg zich op de MER zal toespitsen.
 - Zie ook de handelingen in de paragraaf "De vaststelling van infrastructuurprojecten" in dit hoofdstuk.
 - Dit is handeling 348 uit het rapport Luchtvaart gebonden.
1158. Actor : de minister
 Handeling : Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent een vast te stellen ministeriële regeling betreffende geluidwerende voorzieningen binnen geluidszones rond luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 26, lid 2, Luchtvaartwet
 Periode : 1978-
- Opmerkingen:
- Dit is handeling 349 uit het rapport Luchtvaart gebonden.
 - Product: Regeling geluidwerende voorzieningen.
1159. Actor : de minister
 Handeling : Het vaststellen van hogere waarde dan de maximaal toelaatbare geluidsbelasting door de luchtvaart voor geplande of in aanbouw zijnde gebouwen binnen de geluidszone rond luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 3, lid 2 en art. 8, lid 1, Besluit geluidsbelasting grote luchtvaarten art. 7, lid 2 Besluit geluidsbelasting kleine luchtvaart
 Periode : 1983-
- Opmerkingen:
- Dit is handeling 347 uit het rapport Luchtvaart gebonden.
1160. Actor : de minister
 Handeling : het mede opstellen van een door de minister van V&W vast te stellen programma voor geluidsisolering van woningen binnen de geluidszone van een luchtvaartterrein
 Bron :
 Periode : 1981-
- Opmerkingen:
- Het plan komt in overleg met de RLD tot stand
 - Dit is handeling 350 van PIVOT-rapport 16: *Luchtvaart gebonden*.
1161. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van de minister inzake te treffen isolatievoorzieningen in verband met de aanwijzing van luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 24, Luchtvaartwet

- Periode : 1978-
- Opmerkingen:
- Het plan komt in overleg met de RLD tot stand. Het betreft: de geluidsisolering van woningen binnen de geluidszone van een luchtvaartterrein; subsidie voor de bouw van nieuwe woningen in de nabijheid van luchtvaartterreinen.; de vaststelling van handhavingsvoorschriften voor luchtvaartterreinen door de minister van Verkeer en Waterstaat;
1162. Actor : de minister
 Handeling : Het verlenen van subsidie voor de bouw van nieuwe woningen in de nabijheid van luchtvaartterreinen
 Bron :
 Periode : 1981-
- Opmerkingen:
- Dit is handeling 352 van PIVOT-rapport 16: *Luchtvaart gebonden*.
1163. Actor : de minister
 Handeling : Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent de vaststelling door deze, van handhavingsvoorschriften voor luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 30 a, Luchtvaartwet
 Periode : 1994-
- Opmerkingen:
- Het handhavingsvoorschrift legt in hoofdlijnen vast op welke wijze toezicht plaatsvindt op de voor het gebruik van luchtvaartterreinen gestelde voorschriften en bevat ten minste
 - * regels omtrent de wijze waarop de voor het meten, berekenen en registreren van de geluidsbelastingbenodigde gegevens worden verzameld;
 - * regels omtrent de wijze waarop het feitelijk gebruik van het luchtvaartterrein wordt getoetst aan het voorgenomen gebruik dat in het gebruiksplan wordt aangegeven;
 - * regels omtrent de wijze waarop kan worden geconstateerd of het gebruik van het luchtvaartterrein afwijkt van de geldende voorschriften.
1164. Actor : de minister
 Handeling : Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent jaarlijkse evaluaties van de handhavingsvoorschriften voor luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 30a, lid 4, Luchtvaartwet
 Periode : 1994-
1165. Actor : de minister
 Handeling : Het overleggen met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent de vaststelling van gebruiksplannen (en wijzigingen daarop) voor luchtvaartterreinen, die door de exploitanten van deze terreinen dienen te worden opgesteld
 Bron : Art. 30b, lid 3 en lid 6, Luchtvaartwet
 Periode : 1994-
1166. Actor : de minister
 Handeling : Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat omtrent de jaarlijkse opstelling van contourenkaarten van militaire luchtvaartterreinen
 Bron : Art. 30c, Luchtvaartwet
 Periode : 1994-
- Opmerkingen:
- De contourenkaarten geven de actuele geluidsbelasting van het jaar weer.

4.7 Cumulatieve geluidhinder

Voor het geval dat in een gebied meerdere bronnen van geluidhinder samenkomen geeft de Wet geluidhinder de mogelijkheid om aanvullende regels te stellen.

1167. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van correcties voor de berekening van de geluidsbelasting aan gevels van woningen indien de woningen zich in een gebied bevinden waar meerdere geluidszones elkaar overlappen
Bron : Art. 157, lid 3, Wet geluidhinder
Periode : 1986-

Opmerkingen:

- Product
* Regeling bepaling gecumuleerde geluidsbelasting.

4.8 Jumbo-projecten ter sanering van geluidshinder

Inleiding

Er wordt onderscheid gemaakt tussen bulkprojecten (ongeveer 450) en jumboprojecten. Jumboprojecten onderscheiden zich van bulkprojecten doordat ze groter en complexer zijn. Er zijn twaalf jumboprojecten:

- * Suikerfabrieken Groningen West Hoogkerk (Groningen);
- * IJmond (Noord-Holland);
- * Westpoort (Noord-Holland);
- * Schiphol Oost (Noord-Holland);
- * Zandvoort, circuit (Noord-Holland);
- * Rijnmond West (Zuid-Holland);
- * Waal-Eem-Rijn-Maashaven, WERM (Z-Holland);
- * Delft, Gist-Brocades (Zuid-Holland);
- * Drechtstedengebied, inclusief rangeerterrein Kijfhoek (Zuid-Holland);
- * Kanaalzone (Zeeland);
- * Breda Noord (Noord Brabant);
- * DSM (Limburg).

Wat betreft de vaststelling van de maximale geluidsbelasting per woning en van de te treffen maatregelen wordt het saneringsprogramma dat door gedeputeerde staten wordt vastgesteld, door de minister slechts marginaal getoetst. De jumboprojecten worden gestuurd door middel van projectgroepen waarin de provincies de trekkers zijn. Voorgeschreven is dat de saneringsplannen in 1997 moeten zijn ingediend en in 2002 moeten zijn uitgevoerd. Hoofdzakelijk bij de jumboprojecten is er een uitloop na 2002, in verband met vervangingsinvesteringen die bedrijfseconomisch gezien moeilijk voor die datum kunnen worden uitgevoerd. Dit wordt geregeld tussen de provincies en de bedrijven, voornamelijk via voorwaarden aan de milieuvergunningen. De uitvoering van de saneringsoperatie met betrekking tot de bulkprojecten wordt uitbesteed

Handelingen

1168.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het aan de gemeenten vergoeden van kosten die in verband met de isolatie van woningen en andere geluidsgevoelige objecten, door B&W zijn gemaakt en voor de schade die tengevolge van de inwerkingtreding van het Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg is ontstaan
	Bron	:	art. 15 en 16, Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg
	Periode	:	1990-

Opmerkingen:

- De schade betreft bijvoorbeeld waardevermindering van eigendommen van gemeenten etc.

1169.	Actor	:	gedeputeerde staten
	Handeling	:	Het opstellen van programma's van maatregelen ter beperking van geluidsoverlast aan de gevels van woonhuizen in industriezones in het kader van de zogenaamde "jumboprojecten"
	Bron	:	Art. 71, lid 2, Wet geluidhinder
	Periode	:	1986-

Opmerkingen:

- Het saneringsprogramma bevat ten minste (art 4, Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen Wet geluidhinder)
 - * de resultaten van het akoestisch onderzoek;
 - * een beschrijving van de wijze waarop vergunningplichtige geluidsproducenten binnen het industrieterrein voldoen aan de verplichtingen die uit de vergunningen voortvloeien, voorzover ze betrekking hebben op geluidhinder;

- * kaarten met bijbehorende verklaringen;
 - * een beschrijving van de mogelijk te treffen maatregelen, de verwachte effecten en de kosten;
 - * de keuze van de te treffen maatregelen;
 - * een beschrijving van de mogelijkheden om de uitvoering van de maatregelen te faseren met daarbij een beschrijving van de effecten op de geluidsoverlast per fase.
- Per project wordt er een uitgebreid overleg opgezet waaraan naast de provincies deelgenomen wordt namens gemeenten, bedrijven en de minister van VROM.

1170. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van provinciale staten over de opstelling van programma's van maatregelen ter beperking van geluidsoverlast aan de gevels van woonhuizen rondom zones van reeds bestaande industrieterreinen
 Bron : Art. 71, lid 3, Wet geluidhinder
 Periode : 1986-

1171. Actor : de minister
 Handeling : Het afsluiten van een contract met Sigt over de uitbesteding van de uitvoering van de sanering industrielawaai
 Bron : -
 Periode : 1994-

Opmerkingen:

- Het contract is tot stand gekomen in het kader van het Project Sanering Industrielawaai (PSI) en regelt onder andere de kwaliteitsborging en de rapportering over de voortgang.

1172. Actor : de minister
 Handeling : Het op verzoek van B&W, gedeputeerde staten of besturen van openbare lichamen toekennen van afzonderlijke vergoedingen ter tegemoetkoming van kosten voor akoestische onderzoeken en voor voorbereiding, begeleiding en toezicht verbonden aan de uitvoering van de programma's van maatregelen ter beperking van geluidhinder in industriezones
 Bron : Art. 6, lid 1, Tijdelijk vergoedingenbesluit andere overheden Wet geluidhinder en hoofdstuk 2.2, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne
 Periode : 1986-1990

4.9 Stiltegebieden

Inleiding

Als logisch tegenhanger van geluidszones rond geluidproducerende objecten werd in de Wet geluidhinder het stiltegebied ingevoerd. Een stiltegebied is een zone rond geluidsgevoelige objecten en fungeert als beschermingszone waarbinnen de van buiten het gebied afkomstige geluidsbelasting een bepaalde waarde niet te boven mag gaan. Het gaat hier over het algemeen om natuurgebieden, nationale parken en landschapsparken. Het beleid met betrekking tot stiltegebieden is in hoge mate een provinciale aangelegenheid. Aan gedeputeerde staten is de verplichting opgedragen om een onderzoek uit te voeren naar de in hun provincie gelegen gebieden die voor de aanwijzing als stiltegebied in aanmerking komen. Het te voeren beleid zal door gedeputeerde staten in zogenaamde intentieprogramma's worden kenbaar gemaakt. De minister van VROM toets deze intentieprogramma's aan het nationale beleid ter zake. Stiltegebieden vormen een belangrijk onderdeel van het ruimtelijke-orderingsbeleid. De aanwijzing van een gebied als stiltegebied heeft plaats door middel van opname in het streekplan. Een belangrijk onderdeel van de opstelling van de intentieprogramma's is het overleg met de betrokken gemeenten. Provinciale staten dienen voor de in de streekplannen vastgestelde stiltegebieden een verordening vast te stellen. De ministers van VROM en VWS kunnen natuurgebieden, nationale parken etc. aanwijzen die door de provincies niet als stiltegebied mogen worden aangewezen.

Handelingen

1173. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van regels omtrent de wijze waarop het onderzoek ten behoeve van de opstelling van de intentieprogramma's voor stiltegebieden, door provinciale staten, dient plaats te hebben
Bron : Art. 121, Wet geluidhinder
Periode : 1981-1992

Opmerkingen:

- Product
* Circulaire stiltegebieden d.d. 13-05-80

1174. Actor : gedeputeerde staten
provinciale staten
Handeling : Het vaststellen van intentieprogramma's ter handhaving van het lage geluidsniveau binnen stiltegebieden
Bron : Art. 118, Wet geluidhinder
Periode : 1981-1992

Opmerkingen:

- Bij de opstelling van streekplannen dienen de provincies rekening te houden met het intentieprogramma.

1175. Actor : de minister
Handeling : Het toetsen van intentieprogramma's voor stiltegebieden van de provincies
Bron : Art. 120, Wet geluidhinder
Periode : 1981-1992

Opmerkingen:

- In het kader van de toetsing - op onderlinge afstemming - worden door provinciale staten de vastgestelde intentieprogramma's aan de minister toegezonden.

1176. Actor : de minister
de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, thans: Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Handeling : Het (mede) vaststellen van een lijst van beschermde natuurmonumenten, staatsnatuurmonumenten, watergebieden en verblijfplaatsen voor watervogels zoals bedoeld in de Conventie van Ramsar, Trb. 11975, 84 en

nationale parken, die door de provincies niet als stiltegebied mogen worden
aangewezen

Bron : Art. 123, lid 2 Wet geluidhinder.

Periode : 1983-1992

Opmerkingen:

- Product

* Uitzonderingenlijst stiltegebieden, Stcrt. 1986, no. 20

4.10 Bodembeschermingsgebieden

Inleiding

Onder 'bodembeschermingsgebieden' wordt verstaan : gebieden waarin de chemische, fysische en biologische eigenschappen van de bodem niet of slechts in geringe mate nadelig worden beïnvloed door menselijke activiteiten of gebieden waarin die nadelige beïnvloeding zonder ingrijpende maatregelen ongedaan kan worden gemaakt. In deze gebieden staat bijzondere bescherming door middel van preventieve maatregelen voorop. Op grond van de hiertoe ontworpen 'Bijdragenregeling bodembeschermingsgebieden' verleende de minister jaarlijks aan elke provincie een budget dat, met ingang van 1992, aan projecten kon worden besteed. Deze projecten werden op verzoek van gedeputeerde staten door de minister goedgekeurd.

Voordat deze regeling in werking trad was reeds sprake van incidentele subsidiëring van projecten. In 1996 is de 'Bijdragenregeling bodembeschermingsgebieden' opgegaan in de 'Kaderregeling bijdragen uitvoering gebiedsgericht milieubeleid', waarin bestaande gebiedsgerichte financieringsstromen zijn samengevoegd.

De in 1986 aangenomen Wet Bodembescherming voorzag in de aanwijzing van bodembeschermingsgebieden door de provincies. Gedeputeerde Staten hadden de bevoegdheid om bepaalde terreinen aan te wijzen als bodembeschermingsgebied. Reden voor deze bescherming kon zijn:

- de wens om een natuurgebied in zijn oorspronkelijke staat te herstellen of te bewaren;
- de wens om een oudheidkundig bodemarchief in stand te houden.

Werkzaamheden voor bodembescherming kunnen zijn:

- Het aanleggen van rioleringen op plaatsen in natuurgebieden, om te voorkomen dat het afvalwater in de bodem wordt geloost;
- Het geven van voorlichting over groengebieden;
- Het regelen van de waterstand van het grondwater om verdroging te voorkomen; het in stand houden van een ongelijke grondwaterstand om de belangen van natuurgebieden en aangrenzende agrarische terreinen te dienen;
- Het tegengaan van bestrijdingsmiddelen en mineralenemissies;
- Het herstel van de bodem;
- Het verplaatsen van boerderijen.

Deze bevoegdheid is nader geregeld in de Wet Milieubeheer.

De provincies werd bovendien verzocht een intentieprogramma op te stellen, met maatregelen en verordeningen om speciale gebieden tegen verontreiniging te beschermen. De minister zou regelingen treffen tot schadeloosstelling van de provincie voor de getroffen maatregelen.

Deze voorstelling van zaken sloeg niet aan. De minister besloot daarom in 1991 tot de opstelling van een stimuleringsregeling vooraf, waarbij aan de provincie een eenmalige bijdrage werd verleend voor 1993, op voorwaarde dat de provincie zelf intentieprogramma's met de daarbij benodigde begrotingen indiende. Deze intentieprogramma's hadden een voorlopig karakter, omdat ze door Gedeputeerde Staten nog aan Provinciale Staten moesten worden voorgelegd; de minister nam hier echter genoegen mee; hij toetste de plannen van de provincie alleen marginaal op doelmatigheid en op de voorkoming van mogelijk dubbele subsidie. Verder mocht een project niet in strijd zijn met het rijksbeleid.

Na toekenning van het budget zou de minister jaarlijks een verslag van de provincie over de besteding van het budget ontvangen met een verklaring van getrouwheid als bedoeld in de Wet op de registeraccountants.

De regeling was bedoeld om in 1994 te worden omgezet in een AMVB.

De aanwijzing van bodembeschermingsgebieden maakt ook deel van het regionale gebiedsbeheer in de provinciale milieubeleidsplanning.

Handelingen

4.10.1 Regelgeving

1177. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van richtlijnen voor de vaststelling van bodembeschermingsgebieden door de provincies
Bron : Nota van toelichting, Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
Periode : 1985-1988

Opmerkingen:

- Product:
Handvatenonderzoek, gezonden naar Gedeputeerde Staten. 7 januari 1988.

1178. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanwijzen van terreinen als bodembeschermingsgebied
Bron : Nota van toelichting, Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
Periode : 1985-

1179. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het voorbereiden van door Provinciale Staten vast te stellen intentieprogramma's voor bodembeschermingsgebieden
Bron : Art. 33-36 Wet bodembescherming 1986
Periode : 1987-1992

Opmerkingen:

- Deze programma's zijn voor deelprojecten daadwerkelijk ingediend door Zuid-Holland en Limburg.

1180. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het opstellen van verordeningen voor bodembeschermingsgebieden
Bron : Art. 33-36 Wet bodembescherming 1986
Periode : 1987-1992

Opmerkingen:

Product:
Verordening bodembeschermingsgebied Mergelland

4.10.2 Subsidies

1181. Actor : de minister
Handeling : Het incidenteel financieren van projecten voor bodembeschermingsbienden
Bron : Nota van toelichting Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
Periode : 1990-1992

Opmerkingen:

- Product:
Draagvlakregeling Mergelland, waarbij het rijk 2/3 van de kosten voor zijn rekening neemt.

1182. Actor : de minister
Handeling : Het stellen van regels inzake de ondersteuning aan Gedeputeerde Staten voor projecten tot bescherming van de bodem in bodembeschermingsgebieden
Bron : -
Periode : 1986-

Opmerkingen:

Product:

Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden Stb. 1991, 252
Wijziging Bijdrageregeling openbare lichamen milieubeheer, Stb. 1993, 322

1183. Actor : de minister
Handeling : Het toekennen van voorschotten op het budget van projecten tot bescherming van de bodem in bodembeschermingsgebieden
Bron : Bijdragenregeling bodembeschermingsgebieden, Stcrt. 1991, 252, art. 7
Periode : 1992-
- Bij de aanvraag dient de provincie te leveren:

1184. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanvragen van subsidie voor projecten tot bescherming van de bodem in bodembeschermingsgebieden
Bron : Art. 3, Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
Periode : 1992-1997

Opmerkingen:

- Bij de aanvraag dient de provincie te leveren:
* Een intentieprogramma en een kaart voor de gebieden waarop dat programma betrekking heeft
* Een beschrijving van het project
De minister moet het project goedkeuren. Indien het is goedgekeurd, wordt het als post op het budget opgevoerd.
Op verzoek van de minister dient de provincie aanvullende gegevens te verstrekken.

1185. Actor : de minister
Handeling : Het op basis van een budget verlenen van subsidies aan de provincies voor goedgekeurde projecten tot bescherming van de bodem in bodembeschermingsgebieden
Bron : Art. 2, Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
Periode : 1992-1993

Opmerkingen:

Hieronder wordt ook verstaan:

* Het toekennen van voorschotten, vooruitlopend op de verrekening van projecten (art. 7) .
* Het bijwijze van sanctie verlagen dan wel geheel of gedeeltelijk terugvorderen van een subsidie. (art. 11)

1186. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het jaarlijks verslag leggen over de uitgevoerde projecten

- Bron : Art. 8, lid 1, art. 9, lid 1. Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
 Periode : 1992-
1187. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks opstellen van verantwoordingen van bodembeschermingsactiviteiten
 Bron : Bijdragenregeling bodembeschermingsgebieden, art. 8, lid 1; art. 9, lid 1
 Periode : 1992-
1188. Actor : de minister
 Handeling : Het geven van nadere aanwijzingen omtrent de wijze van verslaglegging en verantwoording inzake bodembeschermingsgebieden
 Bron : Art. 8, lid 2, art. 9. Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden
 Periode :
1189. Actor : de minister
 Handeling : Het evalueren van regelingen inzake bodembeschermingsgebieden
 Bron : --
 Periode : 1992-
- Opmerkingen:
 - Producten: bv.:
Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden, Evaluatie 1992.
- 1190.. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het adviseren van het bevoegd gezag inzake de instelling en subsidiëring van bodembeschermingsgebieden
 Bron : Mededeling RIMH
 Periode : 1985-

4.11 Verzuringsgevoelige gebieden

Bij de toepassing van de Interimwet ammoniak en veehouderij 1994 en de daarop berustende bepalingen kan de minister van VROM, in samenwerking met de minister van LNV, bij ministeriële regeling aangeven welke ecologisch of natuurwetenschappelijk waardevolle gebieden worden aangemerkt als voor verzuring gevoelig en op welke wijze de depositie en emissie van ammoniak worden bepaald. Ook kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop de voor een ammoniakdepositie geldende waarde wordt aangetoond. In deze gebieden gelden andere regels voor ammoniakemissie dan gewoonlijk en wordt er met name een stringenter mestbeleid gevoerd

Verzuringsgevoelige gebieden worden in de regels in eerste instantie omschreven naar grondsoort of naar landschapskenmerk. Aan de hand hiervan worden bodemkaarten vastgesteld. Zowel het rijk als de gemeente kunnen verzuringsgevoelige gebieden aanwijzen

1191.	Actor	:	de minister de minister van LNV
	Handeling	:	Het bij ministeriële regeling aangeven welke gebieden worden aangemerkt als verzuringsgevoelig
	Bron	:	art. 1, lid 2 en 3, Interimwet ammoniak en veehouderij
	Periode	:	1994-

Opmerking:

Deze aanwijzing geschiedt door een omschrijving van de soorten grond in de regelgeving, nader beschreven in een bijlage bij de regeling; bij de regeling is een bodemkaart gevoegd die aangeeft welke gronden volgens de minister verzuringsgevoelig zijn.

In diezelfde regeling wordt aangegeven op welke wijze, bij de toepassing van de Interimwet ammoniak en veehouderij en de daarop berustende bepalingen, de depositie en emissie van ammoniak worden bepaald.

Product:

Uitvoeringsregeling Ammoniak Veehouderij, 1994, Stcrt. 162

1192.	Actor	:	de minister de minister van LNV
	Handeling	:	Het afsluiten van convenanten met eigenaren van voor verzuring gevoelige gebieden over de instandhouding daarvan
	Bron	:	art. 3, Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderijen
	Periode	:	1994 -

Opmerking:

- Deelnemers aan deze convenanten hebben regelingen gesloten die kunnen afwijken van de voorschriften die gelden voor de ammoniakemissie in verzuringsgevoelige gebieden.

4.12 Gebiedsgericht beleid voor specifieke milieuprojecten

Inleiding

De hier beschreven handelingen zijn een toepassing van de Wet Deregulering Gemeenten en Deregulering Provincies, waarin aan de minister de bevoegdheid wordt gegeven om af te wijken van milieuvoorschriften. De bedoeling is de afstemming van verschillende en soms tegenstrijdige voorschriften op het gebied van milieubeheer en ruimtelijke ordening binnen stedelijke gebieden langs soepele weg te verwezenlijken. Het gaat hier om situaties waarbij de milieunormstelling in strijd kan zijn met regelingen op het gebied van ruimtelijke ordening (bijvoorbeeld NIMBY-bepalingen) of waarin een al te thematische toepassing van specifieke milieunormen kan leiden tot schade van het milieu. Vaak gaat het om clusters van maatregelen op het gebied van verkeer en ruimtelijke ordening die gezamenlijk moeten worden aangepakt.

Handelingen

1193. Actor : de minister
Handeling : Het sluiten van convenanten met stedelijke bestuursorganen voor specifieke milieuprojecten binnen een grootstedelijk gebied (“projecten Stad en Milieu”)
Bron : Art. 18a, Wabm Conclusies DUIV-conferentie van Nunspeet, 1994
Periode : 1994-

Opmerkingen:

In deze convenanten worden onder meer kaders aangegeven waarbinnen wordt afgeweken van sommige verplichtingen, die de tengevolge van normstellingen op milieugebied zijn ontstaan. Vaak gaat het om concrete situaties waarbij verschillende voorschriften met elkaar in conflict zijn en er een belangenafweging moet komen.

1194. Actor : de minister
Handeling : Het in overleg met Gedeputeerde Staten en gemeentebesturen stellen van kaders voor specifieke milieuprojecten binnen een grootstedelijk gebied (“projecten Stad en Milieu”) op basis van afspraken
Bron : Art. 18a Wabm, Conclusies DUIV-conferentie van Nunspeet, 1994
Periode : 1994-
- Producten zijn bv.:
Paradox van een compacte stad: probleemanalyse
Rapportage stad en milieu, waar vele willen zijn is ook een weg.

1195. Actor : de minister
Handeling : Het uitkeren van subsidies aan gemeenten voor stedenbouwkundige milieuprojecten
Bron : Art. Bijdragenbesluit openbare lichamen 1996
Periode :

5. De vaststelling van infrastructuurprojecten

Inleiding

De aanleg of ingrijpende wijziging van een element van de hoofdinfrastructuur vereist een zorgvuldige voorbereiding. Tot voor 1994 werd, wat betreft de aanleg door of vanwege de rijksoverheid, gebruik gemaakt van procedures die binnen het ministerie van Verkeer en Waterstaat waren ontwikkeld. Met het inwerkingtreden van de Tracéwet op 1 januari 1994 ontstaat er een wettelijke procedure waarbinnen de minister van VROM ook een rol speelt. Voor de volledige procedures en de relatie met de MER-procedure zij verwezen naar de PIVOT-rapport 28, *Waterstaat*, p. 256-261 en een voor te bereiden rapport over Verkeer en vervoer

Grote projecten zoals de Betuweroute en de Hogesnelheidslijn kunnen sinds 1986 als Planologische kernbeslissing (PKB) in de zin van artikel 2a van de Wet op de ruimtelijke ordening worden aangewezen. De te volgen procedure bij een PKB behelst

- het opstellen van een beleidsvoornemen dat wordt toegezonden aan de Staten-Generaal en aan de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO);
- het ter inzage leggen en het gelegenheid geven tot het maken van bezwaren;
- overleg met andere overheidsinstanties en advisering door de RARO;
- behandeling door de Staten-Generaal;
- vaststelling van de PKB na goedkeuring door de Staten-Generaal.

In dit rapport worden alleen die handelingen genoteerd, die betrekking hebben op de belangen van het milieubeheer. Hierbij moet ook worden opgemerkt dat het ministerie van VROM zijn medewerking verleent bij de opstelling van de milieueffectrapportage van dergelijke openbare werken.

Handelingen

1196.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat over het opstellen van ontwerp-tracébesluiten voor infrastructuurprojecten en het plegen van bestuurlijk overleg naar aanleiding van deze ontwerpbesluiten
	Bron	:	Hoofdstuk III, Tracéwet
	Periode	:	1994-
1197.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat over het vaststellen van tracés voor infrastructuurprojecten
	Bron	:	Art. 15, Tracéwet
	Periode	:	1994-
1198.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het in samenwerking met de minister van Verkeer en Waterstaat voorbereiden van Planologische kernbeslissingen met betrekking tot infrastructuurprojecten
	Bron	:	Art. 2a, Wet op de ruimtelijke ordening
	Periode	:	1986-

Opmerkingen:

- Voorbeelden zijn
 - * de Betuweroute;
 - * de Hogesnelheidslijn;
 - * de PKB Schiphol.
- De bovenstaande PKB's zijn bovendien MER-plichtig.
- Voor wat betreft luchtvaartterreinen: zie ook wat omtrent de aanwijzing van luchtvaartterreinen in de paragraaf "Geluidzones en saneringen" wordt gemeld.

1199.	Actor	:	Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO)
Rijkspanologische Commissie (RPC) |
|-------|-------|---|--|

Handeling : Het adviseren van de regering over de voorbereiding van Planologische kernbeslissingen met betrekking tot infrastructuurprojecten
Bron : Art. 2a, Wet op de ruimtelijke ordening
Periode : 1986-

Opmerkingen:

- De RPC adviseert over het beleidsvoornemen, de RARO adviseert naar aanleiding van het beleidsvoornemen.

1200. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het verlenen van tijdelijke vrijstelling van de verplichting aan gemeenten om voor aangewezen gedeelten van hun grondgebied zorg te dragen voor een afvoersysteem van afvalwater
Bron : Art. 10.15, lid 2, Wet milieubeheer
Periode : 1993-

Opmerkingen:

Op grond van de Wet milieubeheer (art. 10.15, lid 1) zijn gemeenten verplicht zorg te dragen voor het doelmatige transport van afvalwater. door een rioleringsstelsel.. In bepaalde omstandigheden kan de Gedeputeerde Staten, voor een vastgestelde termijn, vrijstelling verlenen aan gemeenten van deze verplichting met betrekking tot een daarbij aangewezen gedeelten van het grondgebied.

6. NORMSTELLINGEN

Normering is de feitelijke bekendmaking van gegevens op grond waarvan de burger weet dat hij juist handelt. Deze normen zijn vooral technisch van aard. Aan de hand van Europese en andere internationaal erkende standaarden worden in het kader van het milieubeheer Nederlandse normen vastgesteld, die voor een deel gelden als:

- regelgeving in de wet
- voorwaarden voor een vergunning
- voorwaarden voor een subsidie

Voor de totstandkoming van die standaarden participeren Nederlandse instellingen in het internationaal overleg. Het ministerie van VROM levert daar een bijdrage aan door procedures, die worden beschreven in de afdeling Internationale Milieuzaken in dit rapport.

Niet altijd worden deze normstellingen absoluut als regelgeving of voorwaarde voor een administratieve handeling opgelegd. Soms worden milieunormen gestimuleerd aan de hand van een apart beloningsstelsel of in de vorm van een aanbeveling. Niet zelden worden ze daarna in een milieu- of energieconvenant toegepast door een brancheorganisatie. Deze normering is het gevolg van de in de jaren vijftig gepropageerde standaarden voor apparatuur als noodzaak voor efficiënte bedrijfsvoering of wederzijdse uitwisselbaarheid van waren. Men spreekt in dit verband ook wel van standaardisering. Later zijn aan deze standaarden ook veiligheidseisen toegevoegd, mede onder invloed van de arbeidswetgeving of van de Warenwet. In dit hoofdstuk wordt het handelen van de rijksoverheid geïnventariseerd met betrekking tot het propageren van goede milieustandaarden of milieunormen, soms voorafgaand aan nadere administratieve maatregelen, soms in de vorm van een apart stelsel van aanbevelingen (certificaten).

Het ministerie van VROM onderzoekt in samenwerking met andere overheidsinstellingen, bedrijfsorganisaties en andere verbanden zoals het Nederlands Normalisatie Instituut (NNI) en de Raad voor Certificatie wat de mogelijkheden van normalisatie en certificatie zijn. Daarbij wordt bekeken wat normalisatie en certificatie zouden kunnen betekenen als aanvullend instrument voor de verwezenlijking van het milieubeleid ten aanzien van bedrijven waar activiteiten plaatsvinden die een risico voor het milieu kunnen vormen. Het NNI stelt zelf technologische normen vast op grond waarvan bedrijven afspraken kunnen maken voor de standaardisering van technologische processen. Zij past hierbij ook internationale standaarden en normen toe die bindend worden opgelegd door het Comité Européenne de Normalisation CEN of de International Standardisation Organization ISO. Het NNI wordt gesubsidieerd door het ministerie van Economische Zaken als onderdeel van het technologiebeleid.

De minister bevordert door de vaststelling van certificaten garanties voor milieuvriendelijkheid. Deze certificaten worden reeds door de EU verleend aan bepaalde milieuvriendelijke producten. In Nederland worden deze certificaten van de EU bevestigd en uitgebreid, doordat een instantie met openbaar gezag - zoals bijvoorbeeld KEMA of KIWA - verstrekt. Dit certificaat maakt kenbaar dat een product of proces op een bepaald niveau of in overeenstemming met een bepaalde norm wordt verricht. Een deel van die garanties wordt al door de doelgroepen verstrekt in de vorm van convenanten: het zijn garanties waarbij de kwaliteit van een bepaalde inrichting wordt gewaarborgd tegen ingrijpen van de overheid wegens overtreding van milieuregels, omdat op voorhand aan voorwaarden wordt voldaan (bijvoorbeeld het groen label voor veestallen, zie p. 100). Andere garanties worden verstrekt met betrekking tot materialen en producten. Deze garanties kunnen betrekking hebben op:

- Het ontbreken van milieugevaarlijke stoffen
- Duurzaamheid
- Het niet aanwenden van schaarse stoffen
- Energiezuinigheid. Voor het laatste bestaat vanaf 1998 een door de EU ingevoerde schaal.

Te garanderen producten worden aan bepaalde normen getoetst. Deze normen worden aangepast aan de *best available technique* BAT

6.1 Algemene kaders

1201. Actor: de minister
Handeling: Het voorbereiden, formuleren en evalueren van beleidsstandpunten in nota's circulaire's etc inzake normalisatie en certificatie in relatie met het milieu
Bron: Directieplan 1994, Directie Stoffen, Veiligheid, Straling
Periode:
- Opmerkingen:
- Product: * Handreiking Normalisatie en Certificatie
1202. Actor: de minister
Handeling: Het aan Nederlandse instellingen opdragen tot het ontwerpen van normen voor werkwijzen van doelgroepen ter wille van het milieu
Bron: NMP 1
Periode: 1985-
- Opmerkingen:
- Uitvoerende instellingen zijn TNO, het Nederlands Normalisatie-instituut.
1203. Actor: de minister
Handeling: Het aan Nederlandse instellingen opdragen tot het ontwerpen van normen voor eindproducten ter wille van het milieu
Bron: NMP 1
Periode: 1985-
- Opmerkingen:
- Uitvoerende instellingen zijn TNO, het Nederlands Normalisatie-instituut. Deze normen kunnen in samenhang met monitoringsprogramma's worden geëvalueerd en bijgesteld.

6.2 Bedrijfsinterne milieuzorg

Inleiding:

Het milieubeheer- en auditsysteem van bedrijfsinterne milieuzorg is gebaseerd op het Vierde en Vijfde Milieuactieprogramma van de Europese Unie. Het systeem voorziet in de invoering door de industriële bedrijven van systemen door bescherming van het milieu, de evaluatie van deze systemen en het verstrekken van informatie aan het publiek. De invoering van deze systemen geschiedt op vrijwillige basis, deels op grond van convenanten, voortgekomen uit het doelgroepenoverleg, deels door grote bedrijven in overleg met de vergunningverlener. Het systeem van bedrijfsinterne milieuzorg kan door onafhankelijke onderzoekers worden getoetst door middel van een audit en van een certificaat worden voorzien.

Bedrijfsinterne milieuzorg is niet alleen een geschikt instrument om de naleving van milieuvoorschriften door bedrijven te versterken. Het betekent juist ook dat het met het oog op die duurzame ontwikkeling bedrijven in staat stelt zelf naar wegen te zoeken om de milieubelasting te beperken en waar nodig te voorkomen. Bij het invoeren van een milieuzorgsysteem staat de eigen verantwoordelijkheid van het bedrijf centraal.

Het invoeren van een milieuzorgsysteem is evenwel pas een eerste stap en geen einddoel op zich. Uiteindelijk gaat het er om dat het milieuzorgsysteem door het bedrijf als instrument wordt gebruikt om de noodzakelijke maatregelen te nemen, waarmee de milieubelasting als gevolg van de bedrijfsactiviteiten daadwerkelijk wordt verminderd. Ter harmonisatie van de bedrijfsinterne milieuzorg heeft de EU in 1993 een verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en milieu-auditsysteem uitgevaardigd (nr. 1863/93).

Ook de Nederlandse regering is van mening, dat milieuzorg als geïntegreerd onderdeel van de bedrijfsvoering gemeengoed dient te worden. Doelstelling van de regering was, dat in 1995 vrijwel alle 10.000 tot 12.000 bedrijven met een (middel)grote milieubelasting of bijzondere milieurisico's beschikken over een integraal milieuzorgsysteem, dat goed functioneert en toegesneden is op aard, grootte en ingewikkeldheid van de individuele bedrijven.

Handeling:

1204.	Actor	:	Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg
	Handeling	:	Het uitvoeren van activiteitenprogramma's inzake bedrijfsinterne milieuzorgsystemen
	Bron	:	Notitie bedrijfsinterne milieuzorg
	Periode	:	1989 -1994

Opmerkingen:

- Het Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg is belast met de uitvoering en coördinatie van het activiteitenprogramma en de verdere beleidsvorming met betrekking tot milieuzorg.

- Producten:

- * (overheids) branche handboeken bedrijfsinterne milieuzorg;
- * Voorlichtings- en opleidingsmateriaal
- * Onderzoeksrapporten

1205.	Actor	:	Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg
	Handeling	:	Het verlenen van faciliteiten inzake bedrijfsinterne milieuzorgsystemen
	Bron	:	Notitie bedrijfsinterne milieuzorg
	Periode	:	1989 -1994

Opmerkingen:

- Het Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg is belast met de uitvoering en coördinatie van het activiteitenprogramma en de verdere beleidsvorming met betrekking tot milieuzorg.

- Producten:

- * eindrapportages in het algemeen en bij leerprojecten in het bijzonder;
- * een netwerk van Bedrijfsmilieudiensten van, voor en door bedrijven.

1206.	Actor	:	Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg
	Handeling	:	Het verrichten van onderzoek inzake bedrijfsinterne milieuzorgsystemen
	Bron	:	Notitie bedrijfsinterne milieuzorg
	Periode	:	1989 -1994

Opmerkingen:

- Het Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg is belast met de uitvoering en coördinatie van het activiteitenprogramma en de verdere beleidsvorming met betrekking tot milieuzorg.
 - Producten:
 - * eindrapportages in het algemeen en bij leerprojecten in het bijzonder;
 - * Onderzoeksrapporten
1207. Actor : de minister
 Handeling : Het aanwijzen van een organisatie voor de certificering van milieuzorgsystemen
 Bron : Directieplan IBPC / EG-verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en milieu-auditsysteem, Nr. 1863/93
- Periode : 1995 -
- Opmerkingen:
- Product:
 - * Het sluiten van een overeenkomst met de Stichting Certificatie Coördinatie Milieuzorgsystemen (SCCM)
1208. Actor : Stichting Certificatie Coördinatie Milieuzorgsystemen (SCCM)
 Handeling : Het certificeren van milieuzorgsystemen
 Bron : EG-verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en -auditssysteem (EMAS), Nr. 1863/93
- Periode : -
- Opmerkingen:
- Het registreren van bedrijven die deelnemen aan de EMAS-verordening maakt deel uit van deze handeling.
1209. Actor : de minister
 Handeling : Het aanwijzen van een organisatie belast met de erkenning van milieuverificateurs en het toezicht daarop
 Bron : Verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en milieuauditsysteem, Nr. 1863/93
- Periode : 1995 -
- Opmerkingen:
- Product:
 - * Het sluiten van een overeenkomst met de Raad voor Accreditatie

6.3 Productcertificering.: milieukeur

Inleiding:

Vooruitlopend op de ontwikkeling van een EG-Milieukeur is in het begin van de jaren '90, door de minister van VROM in samenwerking met de minister van Economische zaken, een Nederlands Milieukeursysteem opgezet. Door middel van deze Milieukeur wil de overheid aan de consument, die milieubewust wil kopen, duidelijk maken wat een milieuvriendelijk product is. Van belang is ook dat de overheid in haar eigen inkoopbeleid rekening houdt Milieukeurproducten.

Voor uitvoering van het Nederlandse Milieukeursysteem hebben de ministers van VROM en EZ de Stichting Milieukeur (SMK) opgericht.

In 1992 heeft de EEG een verordening opgezet inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren (Pb EGL 99/1, Nr. 880/92). Op grond van deze verordening moet een door minister van Milieubeheer aangewezen instantie, in dit geval de Stichting Milieukeur, een milieukeur toekennen aan producten die voldoen aan specifieke milieucriteria. De milieucriteria verschillen per product en worden door de Commissie in samenspraak met de voornaamste belangengroepen vastgesteld.

Verbonden aan zowel de Nederlandse als de Europese Milieukeur is een logo dat slechts onder voorwaarden door de producent of importeur gebruikt mag worden.

Handelingen

1210. Actor: de minister
de minister van Economische Zaken
Handeling: Het oprichten en financieren van een instantie die uitvoering geeft aan het Europese en Nederlandse milieukeursysteem.
Bron: Art. 9, Verordening (EEG) inzake en communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren, 1992 Pb EG L99/1, Nr. 880/92. Directieplan IBPC, 1995
Periode: 1992 -

Opmerkingen:

- De Stichting Milieukeur (SMK) is aangewezen om als bevoegde instantie in Nederland uitvoering te geven aan zowel het Europese als het Nederlandse Milieukeursysteem.

1211. Actor: de minister
Handeling: Het rapporteren aan de Commissie van de EEG inzake de voortgang van het in werking treden van de Verordening inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren
Bron: Art. 17, Verordening (EEG) inzake en communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren, 1992 Pb EG L99/1, Nr. 880/92
Periode: 1992 - 1993

1212. Actor: Stichting Milieukeur (SMK)
Handeling: Het al dan niet toekennen van de Nederlandse of Europese Milieukeur aan producten
Bron: Art. 10, Verordening (EEG) inzake en communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren, 1992 Pb EG L99/1, Nr. 880/92. Directieplan IBPC, 1995
Periode: 1992 -

Opmerkingen:

- De Commissie van de EU kan bezwaar maken tegen een toekenning van een EG-milieukeur.
- Het sluiten een contract met de aanvrager van het milieukeur over het gebruik van het logo maakt deel uit van deze handeling.

6.4 Certificering van bouwmaterialen

Deze handelingen hebben betrekking op een nog in te voeren certificatiesysteem op grond van het Bouwstoffenbesluit: Dit certificaat is een milieukeur voor bouwmaterialen Omdat bepaalde bouwmaterialen soms kunnen worden voorgeschreven in besluiten krachtens de woningwet of in nadere richtlijnen met betrekking tot de opslag van bouwafval, is hier ook soms sprake van regelgeving. Het Bouwstoffenbesluit voorziet in de toelating van verschillende certificaten, die nadere procedures voor het vragen van toestemming, vergunning of ontheffing kunnen besparen. Beoogd wordt de invoering van een certificatiesysteem op grond van het Stortbesluit en het Lozingenbesluit Bodembescherming:

Dit zijn:

- Basisdocument van de Stichting Bouwkwiteit (SBK);
- Certificaten door het bedrijfsleven, die door de minister worden erkend;
- Certificaten voor gereinigde grond. Dit laatste heeft betrekking op gesaneerde grond die de eigenaar verplicht is “terug te nemen”, of die als bouw materiaal weer kan worden aangewend. Dit geldt ook voor producten als asfalt uit verontreinigd slib.
- Certificaten voor erkende controleurs van de hoogte van de grondwaterstand; verlaging van de grondwaterstand door onttrekking kan door verdroging het milieu aantasten.

Deze verklaringen worden door instellingen uitgereikt die door de minister worden aangewezen. De minister controleert deze certificatie op afstand.

Aan de meeste certificeringsregelingen is tijdens de totstandkoming van dit RIO nog geen uitvoering gegeven.

1213.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het toetsen van ontwerpbeoordelingsrichtlijnen van de Stichting Bouwkwiteit voor certificering van bouwstoffen
	Bron	:	Interview
	Periode	:	1994-

Opmerkingen:

- Product: bindend normeringsadvies.

7. SCHADEVERGOEDING

Inleiding

De hier beschreven handelingen betreffen schadevergoeding aan particulieren als gevolg van overheidsmaatregelen in het algemeen belang. Het gaat hier om uitvoering van het beginsel dat belanghebbenden die onevenredig door dergelijke overheidsmaatregelen worden benadeeld recht hebben op schadeloosstelling.

Bij de toepassing van de Hinderwet van 1952 ging men er oorspronkelijk van uit dat de houder van een vergunning in beginsel geen hinder of gevaar kon opleveren voor de omgeving, tenzij de ondervinding anders leerde. Weliswaar had de vergunningverlener krachtens art. 26 van de Hinderwet de bevoegdheid om voorwaarden de wijzigen, de Kroon zag er als beroepsinstantie op toe dat dit artikel spaarzaam werd toegepast. Bij de herziening van de Hinderwet in 1981 werd bepaald dat wie getroffen werd door een herziening van de voorwaarden of intrekking van een vergunning schadeloos kon worden gesteld (art. 26a). Wat nu indien bleek dat de bestaande Hinderwetvergunningen bij nader onderzoek ontoereikend bleken te zijn voor de bescherming van het milieu? Vóór 1981 ging men ervan uit dat een vergunninghouder die met een dergelijke herziening werd geconfronteerd, in beginsel recht had op schadeloosstelling. Sedertdien won de gedachte veld dat van een ondernemer in het algemeen kan worden verwacht dat hij zijn bedrijfsvoering aanpast aan de milieueisen van zijn tijd. In 1988 is art. 26a van de Hinderwet overgebracht naar art. 61aa van de Wabm en sedertdien zijn er door de minister criteria opgesteld voor gevallen die voor schadeloosstelling in aanmerking komen.

Aan houders van vergunningen krachtens de Wet geluidhinder kunnen schadevergoedingen verleend worden. het betreft hier kosten, dervingen en andere vormen van schade die het gevolg zijn van de vergunning en die redelijkerwijs niet alleen door de vergunninghouder gedragen dienen te worden. Met betrekking tot de uitvoering van deze schadevergoedingsregeling is aanvang jaren tachtig overleg gevoerd met de Raad van Nederlandse Werkgeversverbonden (VNO/NCW).

Uitgangspunt bij de toepassing van een schadeloosstelling is dat in beginsel “de vervuiler betaalt.” Indien een wijziging van de normstelling redelijk was te voorzien (en naarmate het bedrijfsleven in het milieuoverleg betrokken wordt, is dat in toenemende mate het geval), hoeft de overheid bij wijziging van voorwaarden in milieuvergunningen geen schadevergoeding te betalen. Sterker nog: wie zich schuldig maakt aan milieuvervuiling en daarvoor wordt vervolgd, kan zich niet zonder meer beroepen op de hem verleende vergunningen (HR 9 februari 1971, NJ 1972, 1). Wel zijn er uitzonderingen op deze aansprakelijkheid met betrekking tot milieugevolgen van handelingen uit een ver verleden, zoals bodemverontreiniging. Hierover is, mede omdat de staat zelf als eisende partij optrad een aparte jurisprudentie gevormd.

De schadeloosstelling aan benadeelde belanghebbenden heeft dus vanaf 1988 in toenemende mate betrekking op uitzonderingsgevallen. Gedacht moet worden aan onvoorziene wijzigingen in de regelgeving of om specifieke omstandigheden die voor een bedrijf bij gelijkaardige maatregelen extra nadeel opleveren in vergelijking met andere bedrijven. De aanvrager moet dan wel aantonen dat deze wijziging zo slecht was te voorzien dat hij daarvoor op voorhand geen maatregelen had kunnen treffen. Een reden voor schadevergoeding is dat door een milieumaatregel de concurrentieverhouding tussen gelijkaardige bedrijven in een bedrijfstak zou kunnen worden verstoord. Meestal zal de gemeente dergelijke schade moeten vergoeden.

Het gemeentebestuur kan ingevolge art. 26a van de Hinderwet aan de minister verzoeken om met deze toekenning van schadevergoeding in te stemmen. Het kan immers voorkomen dat de gemeente gewijzigde regelgeving van het rijk of vanuit de EU toepast. De minister onderzoekt of de schadevergoeding terecht is toegekend, en hoort hierbij de inspecteur. Als de minister instemt, komt de vergoeding ten laste van de rijksbegroting. De minister betaalt ook wanneer de vergoeding voortvloeit uit een uitspraak van de Kroon in beroep op een vergunning.

De minister toetst een verzoek om schadevergoeding op de volgende gronden:

- Indien er tegen het advies van de inspecteur in een nadelige beschikking is getroffen, kan de minister de vergoeding aan de gemeente weigeren. Het advies van de inspecteur is dus bij deze toetsing van groot gewicht.
- Op grond van criteria van redelijkheid en billijkheid als omschreven in de circulaire. Tegen een besluit van het bevoegd gezag (B. & W.) is beroep mogelijk; tegen een instemmingsbeschikking van de minister niet.

De minister kan heffingen instellen of gebruiken om deze schadeloosstelling te bekostigen. Maar ook andere overheden hebben die bevoegdheid.

In 1992 werden nadere criteria voor de toekenning van schadevergoeding opgesteld. Hierbij werd een casuïstiek ontworpen van gevallen, waarin schadevergoeding met betrekking tot milieuvergunningen kan worden overwogen. Als mogelijke gronden worden genoemd: wijziging van voorschriften, intrekking van een vergunning wegens gewijzigde omstandigheden. Aanvrager moet zelf aantonen dat hij aan die gestelde criteria voldoet, met name dat hij onevenredig wordt benadeeld.

7.1 Schadevergoeding voor gevolgen van de Hinderwet of beschikkingen van het bevoegd gezag inzake milieuvergunningen

1214. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van beleid met betrekking tot het verlenen van schadevergoeding aan vergunninghouders
Bron : TK 1984-1985, 18 604, nr. 1-2, p. 5
Periode : 1982-
- Opmerkingen:
Over schaderegelingen inzake de Wet Geluidhinder wordt o.m. overleg gevoerd met VNO-NCW.
- Producten zijn bv.:
De Twente-toets, ontworpen door Grimberg, Steenge, Bressers.
1215. Actor : de minister
Handeling : Het bij circulaire geven van regels bij de toekenning van schadevergoeding voor gevolgen van beschikkingen krachtens de hinderwet
Bron :
Periode : 1982-1985
- Opmerkingen:
- Product:
Circulaire van 31 augustus 1982, DGMH/B 161 470 inzake schadevergoedingsregelingen
1216. Actor : gedeputeerde staten
Handeling : Het toekennen van een schadevergoeding aan onevenredig benadeelden door hinderwet- of milieubeschikkingen
Bron : Art. 26a, lid 1, Hinderwet 1981, circulaire van 31 augustus 1982
Periode : 1981 – 1989
1217. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van schadevergoedingen aan houders van vergunningen krachtens de Wet geluidhinder en de Hinderwet, voor inrichtingen of toestellen die geluidhinder produceren in ten behoeve van door hun geleden schade die redelijkerwijs niet geheel te zijnen laste behoren te komen
Bron : Art. 124, lid 1 en 3 Wet geluidhinder
Periode : 1982-1992
1218. Actor : de minister
Handeling : Het instemmen met het toekennen van schadevergoeding door andere overheden als gevolg van beschikkingen krachtens de hinderwet
Bron : Art. 26a, lid 1, Hinderwet 1981, circulaire van 31 augustus 1982
Periode : 1981-1989
1219. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren aan de minister inzake een instemming met de toekenning tot schadevergoeding als gevolg van beschikkingen van lagere overheden krachtens de hinderwet
Bron : circulaire van 31 augustus 1982
Periode : 1981-1989
1220. Actor : de minister
Handeling : Het in beroep beschikken inzake geschillen met betrekking tot bij AMVB gestelde bepalingen inzake de toekenning van hinderwetvergunningen
Bron : Art. 29a, Hinderwet 1985, Stb. 494
Periode : 1985-1993
1221. Actor : de minister

Handeling : Het voorbereiden van een kroonbeschikking op een verzoek van andere overheden om de kosten van schadeloosstelling aan door een milieumaatregel onevenredig benadeelden ten laste te laten komen door het rijk

Bron : Art. 61 ad Wabm

Periode : 1979-1989

Opmerkingen:

- Bij deze beslissing moet de Raad van State worden gehoord.

7.2 Schadevergoeding voor gevolgen van door het rijk vastgestelde milieuregels

Na de invoering van de Wet Milieubeheer heeft de minister de bevoegdheid ook zelf schadevergoeding toe te kennen als gevolg van door hem vastgestelde milieumaatregelen. Het gaat hier vooral om maatregelen die de getroffen personen redelijkerwijs niet hadden kunnen voorzien. Hierbij zijn de criteria van 1992 van toepassing.

Voorbeelden zijn:

- AMVB's tegen bestaande milieugevaarlijke stoffen, zoals verbod of beperking (art. 24 en 31, Wet milieugevaarlijke stoffen)
- AMVB's tegen de verspreiding en verpakking van goederen of over de recycling van goederen, de verplichting tot het heffen van statie-geld of de toekenning van inleverpremies (art. 27-29 Afvalstoffenwet jo. art. 61ak wabm).
- Implementatie van BAT-richtlijnen en Euro-BAT's

Art. 36 van de Wet Chemische Afvalstoffen voorziet in een schaderegeling, omdat de wet zelf de minister de bevoegdheid toekende om in te grijpen in een hinderwet- of andere vergunning aan een inrichting terwille van de doelmatige verwijdering van chemisch afval. De minister kan extra voorschriften stellen en maatregelen opleggen, dan wel een vergunning geheel of gedeeltelijk intrekken (art. 13 Wet Chemische Afvalstoffen).

Indien de houder van een vergunning die voortvloeit uit de Wet chemische afvalstoffen zich voor kosten ziet gesteld of schade lijdt door de toepassing van artikel 13 Wca - die redelijkerwijs niet of niet helemaal voor zijn lasten komen - kan de minister een schadevergoeding toekennen.

- 1222.. Actor : de minister
Handeling: Het toekennen van een schadevergoeding aan houders van een vergunning naar aanleiding van gewijzigde voorschriften inzake voorzieningen ter verwijdering van chemische afvalstoffen
Bron : Art. 36, lid 1, Wca
Periode : 1979 – 1988
Opmerking : Het gaat hier om kosten of schade die redelijkerwijs niet of niet helemaal voor zijn lasten komen
- 1223.. Actor : De minister
Handeling : Het toekennen van schadevergoeding aan onevenredig benadeelden door door het rijk vastgestelde milieuregels
Bron : Art. 61 ab, lid 2, Wabm., art. 15.21, lid 2, Wm
Periode : 1989 –

7.3 Het Fonds Luchtverontreiniging

Inleiding

Het Fonds luchtverontreiniging werd vastgesteld krachtens art. 64 van de Wet luchtverontreiniging 1970. Dit fonds had de bevoegdheid schadevergoeding uit te keren aan slachtoffers van luchtverontreiniging, ofwel "een ieder die [daardoor] schade heeft geleden, welke redelijkerwijs niet te zijnen laste behoort te blijven." Het fonds ontleende zijn inkomsten aan de milieuheffingen op brandstof.

De minister is belast met het beheer van het fonds. Hij stelt zelf regels vast over de uitkeringen door het fonds en het beheer. Het fonds werd operationeel in 1972, toen het Besluit fonds luchtverontreiniging werd vastgesteld. De regeling werd herzien in 1990.

Het Besluit fonds luchtverontreiniging is zodanig geformuleerd dat voor aanspraak op een uitkering de schade aanzienlijk dient te zijn. Zij moet voort komen uit plotselinge luchtverontreiniging, die niet van tevoren kan worden voorzien en waarvan de schade niet rechtstreeks op de vervuiler kan worden verhaald. Tegen afwijzing van een verzoek kan voorziening worden gevraagd bij de Kroon, na 1989 bij de Raad van State. In de praktijk zijn er veelal vergoedingen uitgekeerd voor schade aan landbouwgewassen, vee of autolak.

De inkomsten van het fonds worden als een post opgevoerd op de Rijksbegroting. Op die manier vallen rekening en verantwoording ook onder controle van de Staten-Generaal.

De uitkering van schadevergoeding is nader geregeld in Art 1-4 Besluit Fonds Luchtverontreiniging. De aanvrager krijgt binnen een gestelde (eventueel te verlengen) termijn bevestiging van ontvangst, waarbij bericht wordt of zijn verzoek ontvankelijk is. Eventueel kan de indiener van het verzoek worden gehoord. De minister heeft de bevoegdheid om voor voldoening van het schadegeval nadere gegevens te vragen. Over een aanvraag wordt positief beschikt indien de schade is ontstaan door 'plotseling optredende' luchtverontreiniging en indien de veroorzaker van deze luchtverontreiniging niet kan worden achterhaald. De verzoeker zal zelf - door middel van een deskundigenrapport en een taxatierapport - het verband tussen de luchtverontreiniging en de schade moeten aantonen. De minister kan aan de hand van de rapportage afwijzend beschikken als ze kan vaststellen dat er alsnog een veroorzaker kan worden aangesproken.

Handelingen

1224. Actor : de minister
Handeling : Het bij algemene maatregel van bestuur stellen van regels inzake het Fonds Luchtverontreiniging
Bron : Art. 64, lid 6 en 7, Wet inzake de luchtverontreiniging; Art. 15. 24, lid 3, Wm.
Periode : 1970-1993

Opmerkingen:

- Product:
Besluit Fonds Luchtverontreiniging, Stb 1972, 471, gewijzigd bij Stb 1980, 407. gewijzigd in Stb. 1990, 569

1225. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks verslag afleggen over het beheer van het Fonds Luchtverontreiniging aan de Staten-Generaal
Bron : Art. 64, lid 9, Wet inzake de luchtverontreiniging; art. 15.28 Wet Milieubeheer
Periode : 1980-

Opmerkingen: Dit verslag wordt gecombineerd met de indiening van de rekening en verantwoording van de minister.

1226. Actor : de minister

Handeling : Het op verzoek van aanvragende slachtoffers van luchtverontreiniging
toekennen aan schadevergoeding door middel van het Fonds
Luchtverontreiniging
Bron : Art. 64, lid 1, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1972-

7.4 Schadeloosstelling. door de Commissie schadeclaims aanleg spaarbekkens Brabantse Biesbosch

1227. Actor : Commissie schadeclaims aanleg spaarbekkens Brabantse Biesbosch
Handeling : Het verrichten van onderzoek naar en het vastleggen van de veranderingen van de grondwaterstroming en de grondwaterstand, die door de aanleg van spaarbekkens ten behoeve van de drinkwatervoorziening in de Brabantsche Biesbosch in de omgeving van die spaarbekkens kunnen optreden
Bron : Instelling 'Commissie schadeclaims aanleg spaarbekkens Brabantse Biesbosch', Stcrt. 1973, 128, pg. 4
Periode : 1973-
1228. Actor : Commissie schadeclaims aanleg spaarbekkens Brabantse Biesbosch
Handeling : Het adviseren van belanghebbenden omtrent de vergoeding van schade, veroorzaakt door veranderingen van de grondwaterstroming en de grondwaterstand, welke door de aanleg van spaarbekkens ten behoeve van de drinkwatervoorziening in de Brabantsche Biesbosch in de omgeving van die spaarbekkens kunnen optreden, alsmede omtrent ondervanging c.q. vergoeding van de eventueel ontstane schade
Bron : Instelling 'Commissie schadeclaims aanleg spaarbekkens Brabantse Biesbosch', Stcrt. 1973, 128, pg. 4
Periode : 1973-

8. INSTELLING EN UITREIKING VAN PRIJZEN

Inleiding

In samenwerking met het Milieuprogramma van de Verenigde Naties heeft het ministerie van VROM een prijs ingesteld voor milieuvriendelijke innovatie. Deze prijs is tweejaarlijks. In 1999, het jaar van de uiteindelijke voltooiing van dit rapport, is zij blijkens mededelingen van de minister op interne billboards uitgereikt voor

- milieubesparende producten en uitvindingen
- de invoering van milieuvriendelijke bedrijfsvoering in specifieke regio's
- de invoering van milieuvriendelijke processen in ontwikkelingslanden

De prijzen worden zowel uitgereikt voor Nederlandse initiatieven als voor buitenlandse vindingen, alsmede voor internationale samenwerkingsverbanden. Zo werd in 1999 een prijs uitgereikt voor door een Nederlands bedrijf geïnitieerde milieuzorg in Polen.

De minister bemiddelt ook bij de uitschrijving en inzending van internationale prijsvragen.

Handelingen

1229. Actor : de minister
Handeling : Het instellen van prijzen of bijzondere beloningen voor milieuprestaties
Bron :
Periode :

Opmerkingen:

- Product is bv:
Dutch Award on Environment, ingesteld in 1986
Bedrijfsinterne Milieuzorgprijs (BIM-prijs) 1994, later onderdeel van de Dutch Award on Environment.

1230. Actor : de minister
Handeling : Het samenwerken aan de instelling van prijzen of bijzondere beloningen voor milieuprestaties door internationale organisaties.
Bron :
Periode :

Opmerkingen:

- Product is bv:
De internationale milieuprijs van het UNEP

1231. Actor : de minister
Handeling : Het uitreiken van prijzen aan milieuprojecten
Bron : Statuten van de Dutch Award on Environment
Periode : 1986-

Opmerkingen:

- De Dutch Award on Environment wordt om de twee jaar toegekend aan een ontwikkelingsproject dat op bijzondere wijze rekening houdt met het milieu. De prijzen worden uitgereikt voor duurzame producten, duurzame vormen van bedrijfsmilieuzorg (in 1995 de BIM-prijs genaamd) en duurzame projecten voor ontwikkelingssamenwerking. De geldsom bij de uitgereikte prijs moet besteed worden aan de opleiding van iemand uit een ontwikkelingsland.

1232. Actor : de minister
Handeling : Het uitreiken van prijzen aan bedrijven
Bron : Verslag van de Eerste Nationale Milieuzorgdag
Periode : 1995-

Opmerkingen:

De BIM-prijs wordt uitgereikt aan het bedrijf dat zich het meeste heeft ingezet voor de verbetering van het milieu door een bedrijfsintern milieuzorgsysteem.

1233. Actor : de minister
Handeling : Het goedkeuren van reglementen van bijzondere organen voor de toekenning van prijzen aan milieuprojecten
Bron : Statuten van de Dutch Award on Environment
Periode : 1986-

Opmerkingen:

- voor de tweejaarlijkse milieuprijs is ook een kinderjury ingesteld, die afzonderlijke prijzen toekent.

1234. Actor : de minister
Handeling : Het bemiddelen bij de inzendingen naar internationale prijsvragen op het gebied van milieubeheer
Bron :
Periode :

Opmerkingen:

- Het gaat hier om verspreiding van de aankondiging van de aangemelde prijsvraag en zonodig op aanvraag: de begeleiding van Nederlandse inzenders

9. VOORLICHTING

9.1 Algemeen

Inleiding:

Het voorlichtingsinstrument inzake het milieu wordt door de minister van Milieubeheer veel toegepast. De onderwerpen zijn de bekende milieu-items zoals afvalscheiding, geluidshinder, etc. De uitvoering kan variëren van een eenmalige brochure tot een groots opgezette reeks van campagnes waarvan de uitvoering enige jaren kan duren. Voorlichting wordt gezien als een beleidsinstrument, waarvan het resultaat weer onderwerp is voor nader onderzoek en evaluatie.

Er zijn een drietal vormen van (milieu-)voorlichting:

- Instrumentele voorlichting: het mede met behulp van voorlichting realiseren van beleidsdoelstellingen: het primair hanteren van voorlichting als beleidsinstrument
- Dienstverlenende voorlichting: verhelderende toelichting op wet- en regelgeving.
- Openbaarheidsvoorlichting: persberichten etc.

Niet alle voorlichting komt uiteindelijk in deze paragraaf terecht. Wanneer een handeling inzake voorlichting valt onder een bepaald uitvoeringsinstrument wordt deze bij het betreffende instrument opgenomen, bijvoorbeeld: wanneer belangrijke nieuwe vergunningsvoorwaarden of convenantsregels moeten worden geïmplementeerd.. Voorlichting bij bijzondere maatregelen bij acuut gevaar wordt bijvoorbeeld opgenomen bij het uitvoeringsinstrument inzake crisisbeheersing bijzondere milieuomstandigheden. Daarnaast is het mogelijk dat voorlichting een activiteit vormt onder een handeling. Zo kan bijvoorbeeld tijdens het toezicht, door de inspecteur voor de Volksgezondheid van de Milieuhygiëne, voorlichting worden gegeven.

Een belangrijk voorbeeld van instrumentele voorlichting is de stimulering van het gescheiden ophalen van afval, met name het groente-, fruit- en tuinafval. Dit instrument is gestart met een brief van de minister van VROM van 20 maart 1989, ter introductie van een *Handboek GFT*. Dit verscheidene malen herdrukte boek beschrijft hoe gemeentelijke instellingen door eigen regelgeving gescheiden inzameling kunnen bevorderen. Ter ondersteuning van deze actie hebben rijk, gemeenten en provincie landelijke en regionale informatiepunten opgericht. De resultaten van deze campagne zijn voortdurend aan onderzoek onderhevig.

Handelingen:

9.1.1 Instrumentele voorlichting

1235. Actor: de minister
Handeling : Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake milieuvorlichting
Bron: Directieplan Afvalstoffen, 1994
Periode: 1945 -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
* Het milieucommunicatiebeleid in Nederland

1236. Actor : de minister
Handeling : Het (laten) verrichten van algemeen onderzoek naar de effecten van milieuvorlichting
Bron : -
Periode : -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
* onderzoek interesse bevolking voor het milieu.

1237. Actor : de inspecteur van volksgezondheid voor de milieuhygiëne

- Handeling : Het adviseren van de minister inzake (de effecten van) milieuvorlichting
 Bron : -
 Periode : -
- Opmerkingen:
 - Bijvoorbeeld:
 * onderzoek interesse bevolking voor het milieu.
1238. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks opstellen van programma's die betrekking hebben op milieuvorlichting
 Bron : -
 Periode : -
- Opmerkingen:
 - Bijvoorbeeld:
 * Programmering Voorlichting, 1994
1239. Actor : de minister
 Handeling : Het redigeren en publiceren van tijdschriften die betrekking hebben op het milieu
 Bron : -
 Periode : -
- Opmerkingen:
 - Deze handeling betreft alle voorbereidende werkzaamheden die nodig zijn voordat een tijdschrift uitgegeven kan worden.
 - Voorbeeld publicatie:
 • Milieu en Uitvoering
 • Handhaving
 • ROM/ROM-magazine, tijdschrift voor ruimtelijke ordening en milieu, 1982-
1240. Actor : de minister
 Handeling : Het uitdragen en uitwisselen van beleidsvisies op congressen, conferenties en andere speciale bijeenkomsten die betrekking hebben op het milieu
 Bron : Congresbundel Planning en Monitoring Milieubeleid; nr. 1994/3
 Periode : -
- Opmerkingen:
 - De bijeenkomsten worden door het departement zelf georganiseerd.
 - Hier kan sprake zijn van zowel internationale als nationale conferenties, congressen etc.
1241. Actor: de minister
 Handeling: Het facilitair organiseren en geven van uitvoering aan congressen, conferenties en andere speciale bijeenkomsten die betrekking hebben op het milieu
 Bron: Bijvoorbeeld: Congresbundel Planning en Monitoring Milieubeleid; nr. 1994/3; Directieplan Lucht en Energie
 Periode: -
- Opmerkingen:
 - Het betreft hier alleen faciliterende activiteiten zoals het afhuren van een congresruimte.
 - Hier kan sprake zijn van zowel internationale als nationale conferenties, congressen etc.
1242. Actor : de minister
 Handeling : Het voorbereiden, opstellen en evalueren van projecten inzake milieuvorlichting
 Bron : -
 Periode : -
- Opmerkingen:
 - Het opstellen van communicatieplannen en campagneplannen maakt deel uit van deze handeling evenals het uitgebrachte voorlichtingsmateriaal.
 - Bijvoorbeeld:

- Postbus 51- spot over inzamelen GFT
- biologische gewasbescherming
- Propaganda van energiearme toestellen.

1243. Actor: de minister
correspondenten
inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling: Het uitvoeren van instrumentele voorlichtingsplannen inzake het milieu
Bron: Directieplan Afvalstoffen, 1994
Periode : -

Opmerkingen:

- Instrumentele voorlichting: het mede met behulp van voorlichting realiseren van beleidsdoelstellingen. Kenmerk van instrumentele voorlichting is dat de handelingen nader worden onderzocht op hun effect. Een voorbeeld hiervan is productvoorlichting. Een ander voorbeeld is propaganda voor afvalscheiding.

1244. Actor : de minister
Handeling : Het subsidiëren van instellingen die zich bezig houden met milieuvorlichting
Bron : -
Periode : -

1245. Actor : de minister
Handeling : Het geven van opdrachten tot het vervaardigen voorlichtingsmateriaal
Bron : -
Periode : -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
* contacten met drukker over folders.

1246. Actor : de minister
Handeling : Het tezamen met de minister van EZ voorbereiden, vaststellen en evalueren van standpunten inzake het productinformatie, in nota's, notities etc.
Bron : -
Periode : -

Opmerking:

Productinformatie betreft hier de informatie over de mate waarin een bepaald eindproduct het milieu belast. Het Milieu-Informatiecentrum Consumenten (MIC) beheert deze informatie in de vorm van productdossiers. De informatie is primair bedoeld voor consumenten. Het effect van de voorlichting wordt geëvalueerd aan de hand van onderzoeken naar de belasting van het milieu door de consument.

1247. Actor : de minister
Handeling : Het opzetten en financieren van informatiepunten
Bron : Handboek GFT 1991; Directieplan IBPC, 1995
Periode : -

Opmerkingen

Voorbeelden zijn:

- Het MIC /Het MIC is de opvolger van de PIP (Product-Informatiepunt) en MIP (Milieu-informatiepunt).
 - Het informatiepunt Preventie en Hergebruik IPH, vroeger geheten Landelijk infopunt GFT
- Deze informatiepunten brengen periodiek verslag uit over de effecten van de door hem verstrekte voorlichting.

9.1.2 Overige vormen van voorlichting

1248.	Actor:	de minister Correspondenten inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling:	Het geven van dienstverlenende voorlichting inzake het milieu
	Bron:	Directieplan Afvalstoffen, 1994
	Periode:	-

Opmerkingen:

- Dienstverlenende voorlichting: is vooral bedoeld als toelichting op wet- en regelgeving, het verspreiden van naslagwerken en vademecums. Niet zelden worden ook door particulieren overzichten gemaakt van de bestaande regelgeving, zoals door Kluwer b.v. Daarnaast worden ook bij de invoering van wetten en regels informatiepunten ingeschakeld, bijvoorbeeld het telefonisch informatiepunt Wet milieubeheer.
- Let wel: Buiten beschouwing van deze handeling staat het opstellen van handboeken e.d., waarnaar in wetten en besluiten wordt verwezen, omdat het hier om concrete normstelling gaat.
- Voorbeeld:
 - Voorlichtingsbrochures inzake milieubesluiten en de vergunningprocedures
 - Voorlichtingsbrochures inzake milieu- en energieconvenanten
 - Voorlichtingsbrochures inzake uitvoeringsbesluiten van milieuwetten (BOOT, BEES, e.d.)
 - Publicatierreeksen van milieuwetten, Europese regels, emissienormen e.d.

Product:

Bijvoorbeeld: *Wegen naar een nieuwe milieuvergunning, een handreiking voor vergunningverleners*, 's-Gravenhage, 1995.

1249.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het geven van openbaarheidsvoorlichting die betrekking heeft op het milieu
	Bron	:	-
	Periode	:	-

Opmerkingen:

- De hier beschreven handelingen hebben vooral te maken met verantwoording van het gevoerde milieubeleid aan de burger. Het gaat hier om afzonderlijke handelingen, die niet samenvallen met reeds beschreven handelingen als bijvoorbeeld het beantwoorden van kamervragen.
- Bijvoorbeeld:
 - * het doen uitgaan of verspreiden persberichten in serieverband
 - * lezing van minister de Boer over het in stand houden van het Groene Hart.

1250.	Actor	:	de minister, het RID
	Handeling	:	Het geven van voorlichting inzake de drinkwatervoorziening
	Bron	:	Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
	Periode	:	1945-1984

9.2 Kennisverwerving en verbreiding

Inleiding

Om de strand van zaken van de kennis inzake bodembescherming bij te houden, subsidieert de minister een netwerk dat zich bezig houdt met het verzamelen van gegevens over:

- het ontstaan en de verspreiding van bodemverontreiniging;
- het voorkomen van verontreinigen
- de bestrijding van verontreinigingen en verontreinigende stoffen
- technieken van bodemreiniging

Deze onderzoeksinstituten hebben tot taak antwoord te geven op technische vragen. Het resultaat van hun onderzoek kan leiden tot betere beschermingsvoorschriften en richtlijnen of tot vereenvoudiging van of tot het besparen van kosten bij de uitvoering van bodemsaneringsprojecten. Voor de preventie van bodemverontreiniging kunnen nadere normen worden opgesteld, die kunnen worden verwerkt in de algemene regelgeving en in de voorwaarden van de verstrekte milieuvergunningen; in de besluiten met betrekking tot de bodembescherming

Bovendien kan de aanwezigheid van de gesignaleerde stoffen leiden tot normen met betrekking tot de kwaliteit van de bodem(verontreiniging).

N.B. Een deel van deze gegevens wordt verworven door onderzoeksinstituten die zich bezig houden met emissies (Nederlandse Emissie Richtlijnen, vgl. Lucht en Energie), met milieugevaarlijke stoffen en .de implementatie van in de Europese Unie vastgestelde gegevens]

9.2.1 . de Projectgroep Nederlands Onderzoek Biologische In Situ Sanering (NOBIS)

Inleiding

Doel van de projectgroep is het ontwikkelen van biologische technieken voor de reiniging van de bodem ter plaatse. In het bestuur van de projectgroep zitten afgevaardigden van de minister, de minister van Economische Zaken, gemeenten, afgevaardigden en universiteiten. De minister en zijn collega van Economische Zaken hebben ook zitting in de Raad van Toezicht. De subsidieregeling gaat door tot 1998, waarna NOBIS geacht wordt zelfstandig te zijn.

De projecten, die door NOBIS worden uitgevoerd, worden meestal door het Ministerie van VROM opgestart.

1251.Actor	:	de minister van Economische Zaken
Handeling	:	Het subsidiëren van de projectgroep Nederlands Onderzoek Biologische In Situ Sanering (NOBIS)
Bron	:	Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 79
Periode	:	1993-1998
1252.Actor	:	de minister
Handeling	:	Het financieren van onderzoeksprojecten, uit te voeren door de projectgroep NOBIS
Bron	:	Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 79
Periode	:	1993-
1253.Actor	:	NOBIS
Handeling	:	Het adviseren aan belanghebbenden inzake methoden van biologische grondreiniging
Bron	:	Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 79
Periode	:	1993-
1254.Actor	:	NOBIS
Handeling	:	Het adviseren aan de minister inzake methoden van biologische grondreiniging
Bron	:	Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 79
Periode	:	1993-

9.2.2 Het Expertisenetwerk Bodembescherming ENBB

De taak van het ENBB is:

- Inventariseren, analyseren en selecteren van informatie over preventieve bodembeschermende maatregelen bij lokale bronnen van potentiële bodemverontreiniging.
- verspreiden van informatie en verdere kennisoverdracht.
- vaststellen van kennisleemte en stimuleren van onderzoek ter opvulling daarvan.

Het netwerk bestaat uit zes instellingen o.l.v. het RIVM (minister belast met Volksgezondheid), met DLO-SC, TNO, KIWA, NIBV en Grondmechanica Delft.

De minister heeft als taak het expertisenetwerk te “sturen”. Zij benoemt een eigen ambtenaar als voorzitter van de stuurgroep. Voor de werkzaamheden van het netwerk geeft zij aanwijzingen.

Het expertisenetwerk zal in de toekomst opgaan in een koepelorganisatie Infomil.

1255.Actor : de minister
Handeling : Het in samenwerking met het RIVM opstellen van regels voor de werkzaamheden van een bodemexpertisenetwerk
Bron : Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 94
Periode : 1988-1992

Opmerkingen:

- Product:
Expertisenetwerk Bodembescherming ENBB
Financieringsregeling ENBB

1256.Actor : Het Expertisenetwerk Bodembescherming ENBB van het RIVM
Handeling : Het vergaren en verspreiden van kennis over bodembescherming
Bron : Kennismakingsdossier Directie Bodem, p. 94
Periode : 1992-

10. CRISISBEHEERSING IN BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

Inleiding:

Deze paragraaf heeft betrekking op crisisbeheersing inzake bijzondere milieumomstandigheden of calamiteiten. Onder bijzondere milieumomstandigheden worden alle gevolgen van milieu-incidenten, milieuongevallen en milieurampen verstaan die enig gevaar voor de gezondheid en het milieu kunnen opleveren. Er is sprake van een crisis, wanneer ter wille van de bescherming van de gezondheid of het milieu ernstige inbreuken plaats vinden in de veiligheid in brede zin. Het gevolg is dat ter wille van de veiligheid en de bescherming van mens, dier en milieu de rechtsorde in ernstige mate wordt aangetast. Feitelijk is er sprake van een locale, regionale of landelijke noodsituatie. Er zijn daarbij voor het rijk 6 soorten van bijzondere milieumomstandigheden denkbaar

- ongevallen met gevaarlijke (afval)stoffen;
- besmetting van drinkwater;
- ernstige luchtverontreiniging;
- kernongevallen;
- rampen op zee;
- incidenten op rivieren.

Bij de laatste incidenten kan ook het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, dat belast is met de waterhuishouding, betrokken zijn. De handelingen op dit gebied staan beschreven als handeling 231-237 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

De hier beschreven handelingen onderscheiden zich van bestuursdwang. Ook die kan worden uitgeoefend in het belang van het milieu zonder dat daarvoor tevoren een overtreding van vergunningsvoorwaarden of regels is vastgesteld. Een dergelijke situatie kan zich bijvoorbeeld voordoen als er een zeer ernstige en urgente bodemverontreiniging plaats heeft gevonden, waarbij onmiddellijk maatregelen moeten worden genomen.

De hier bedoelde handelingen zijn van tijdelijke aard en vormen een inbreuk in de bestaande rechtsorde; als het gevaar is geweken wordt de rechtsorde weer hersteld. Bij de beschrijving van deze handelingen is ook de voorbereiding betroffen. Er zijn verschillende fasen bij de crisisbeheersing inzake bijzondere milieumomstandigheden. Bij elke fase en type ongeval kunnen andere diensten en ministeries betrokken zijn die op grond van verschillende wetten bevoegdheden krijgen.

Er is sprake van de volgende fasen:

- preventie; maatregelen zijn voornamelijk te vinden bij de vergunningverlening en de handhaving. De uitvoeringsinstrumenten risicoanalyse, externe veiligheid en bedrijfsinterne milieuzorg vallen binnen het kader van de preventie. Deze preventie wordt voorzien in de normale regelgeving. In bijzondere gevallen met betrekking tot milieugevaarlijke stoffen heeft de minister de bevoegdheid om preventief regels op te stellen in afwachting van een algemene maatregel van bestuur. De hier beschreven handelingen vinden dus in normale omstandigheden plaats en vallen buiten dit hoofdstuk.
- preparatie; voorbereiding van de crisisbeheersing inzake bijzondere milieumomstandigheden bestaat voornamelijk uit
 - Het opstellen van een rampenplan
 - Het opzetten van een rampenbestrijdingsorganisatie. Vastgelegd wordt wie wat doet en hoe het wordt gedaan. Deze maatregelen worden getoetst door middel van training en oefening.
 - het opzetten van alarmsystemen verschillende meldpunten zijn beschikbaar voor de alarmering tijdens bijzondere milieumomstandigheden. Er is bijvoorbeeld een meldpunt onder het hoofdgebouw van VROM
 - het vaststellen van normen voorgeval er alarm plaats vindt (alarmfasen).
- alarmering Een beoordelingseenheid bestaande uit de afgevaardigden van een aantal ministeries en bijgestaan door een aantal diensten maakt een inschatting van de omvang van het milieu-incident of de ramp. Afhankelijk van deze beoordeling zal de coördinatie van de bestrijding van het milieu-incident of -ramp worden toebedeeld aan het gemeentebestuur, het provinciale bestuur,. In enkele gevallen heeft de regelgeving het bevoegd gezag al aangewezen: de alarmfasen bij smogvorming, de bevoegdheid tot het instellen van een zwemverbod in oppervlaktewater.
- optreden:
 - De verantwoordelijkheid voor een landelijke milieuramp berust - naargelang de ernst - bij de Inspectie voor de Milieuhygiëne de minister van VROM of de minister van Binnenlandse Zaken. Mocht er zich een grote ramp voordoen neemt de minister Binnenlandse Zaken - in verband met de openbare orde en veiligheid - de coördinatie op zich

- Op provinciaal niveau neemt de Commissaris van de Koningin van de getroffen provincie de coördinatie ter hand. In enkele bijzondere voorziene gevallen treft hij de daarvoor bestemde eenvoudige maatregelen door te bevelen bepaalde gebruikelijke activiteiten te staken of bepaalde lokaliteiten te sluiten.
 - Op gemeentelijk niveau heeft de burgemeester de bevoegdheid om bij ernstige ongevallen of brand in te grijpen in de rechtsorde door middel van de sterke arm.
- afwikkeling en nazorg; de juridische en financiële afwikkeling speelt hierbij een belangrijke rol. Een voorbeeld hiervan is te vinden in de Wet aansprakelijkheid Kernongevallen (zie RIO beleidsterrein financiën). In de Algemene Wet Bestuursrecht is de aansprakelijkheid nader geregeld. Bij bijzondere omstandigheden, waarin niet wordt voorzien door verzekeringen of niets te verhalen is bij de veroorzaker van het milieu-incident, worden nadere regelingen getroffen of wordt het Nationaal Rampenfonds ingeschakeld. Voor zaken als wederopbouw en herstructurering als gevolg van een onherstelbare calamiteit zij men verwezen naar de institutionele onderzoeken inzake volkshuisvesting en ruimtelijke ordening.. Deze handelingen kunnen echter niet meer tot de crisisbeheersing worden gerekend.

De diensten en ministeries ontlenen hun bevoegdheden om te handelen tijdens bijzondere milieumomstandigheden onder andere aan de regels die gesteld zijn in de wetten die betrekking hebben op het beleidsterrein milieubeheer. Deze wetten zijn: de Wet milieugevaarlijke stoffen, de Kernenergiewet, de Wet chemische afvalstoffen, de Wet inzake de luchtverontreiniging, de Wet bodembescherming, de Waterleidingwet en de Wet milieubeheer.

Ook de Rampenwet, de Brandweerwet, de Wet verontreiniging oppervlakte water en de Wet verontreiniging zeewater spelen een belangrijke rol. Over de leiding van de crisisbeheersing door het Ministerie van Binnenlandse Zaken zie het RIO:

Elk ministerie dat een beleidsterrein beheert waarin zich crisisomstandigheden kunnen voordoen, heeft een eigen crisisteam. Voor het ministerie van VROM is dit de Afdeling Crisismanagement van de Inspectie Milieuhygiëne (CM/IMH).

Op grond van de in dit rapport opgenomen wetten heeft de (rijks)overheid in het geval van crisisbeheersing bijzondere milieumomstandigheden een aantal bevoegdheden. Per wet worden deze hier in het kort opgesomd.

- Wet bodembescherming: Gedeputeerde Staten of - als handelen snel geboden is - de Commissaris van de Koningin kunnen bij ernstige verontreiniging of bij dreiging van ernstige verontreiniging van de bodem, op grond van de Wet bodemverontreiniging, maatregelen nemen om dit te voorkomen of te beperken. Als criterium geldt hierbij onder meer de directe aantasting van het grondwater. De Inspectie Milieuhygiëne kan de Commissaris van de Koningin of Gedeputeerde Staten daarbij adviseren of eventueel verzoeken maatregelen te nemen.

Saneringsmaatregelen voorzover deze betrekking hebben op de bodem zijn niet opgenomen in deze paragraaf maar in de paragraaf inzake bodemsanering.

- Wet chemische afvalstoffen: Op grond van de Wet chemische afvalstoffen heeft de minister van Milieubeheer in het geval van bijzondere milieumomstandigheden een aantal bevoegdheden. Deze bevoegdheden hebben direct of indirect betrekking op het zo spoedig mogelijk verwijderen van chemische afvalstoffen of afgewerkte olie die een bedreiging voor de mens of het milieu zouden kunnen vormen. De kosten die het verwijderen met zich meebrengt kan door de overheid op de vervuiler worden verhaald.

-Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden: Mocht spoed zijn vereist kan de Commissaris van de Koningin op grond van de Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden - uit oogpunt van hygiëne en veiligheid, bijvoorbeeld bij botulisme - een zweminrichting sluiten of een zwemverbod instellen op niet-ingerichte zwemplaatsen. De Inspectie voor de Milieuhygiëne kan daartoe een verzoek doen aan de Commissaris van de koningin. Handelingen over dit onderwerp worden opgenomen in de paragraaf inzake intrekking vergunningen.. Een dergelijk verbod kan ook tijdelijk zijn, omdat bepaalde verschijnselen weer- en temperatuursafhankelijk zijn.

Kernenergiewet: In het kader van de Kernongevallenbestrijding zijn objecten waarbij ongevallen met radioactieve stoffen kunnen optreden ingedeeld in twee categorieën; te weten de categorie A-objecten en te categorie B-objecten. Een ongeval met een object dat gevolgen voor het hele land heeft wordt een categorie A-object genoemd. Bij een ongeval met een categorie A-object berust de coördinatie van de ongevallenbestrijding bij de Rijksoverheid. Een ongeval met een categorie B-object heeft alleen lokale gevolgen. De coördinatie berust in dat geval bij de gemeente waar het ongeval heeft plaatsgevonden. Als voorzorgsmaatregel heeft de minister de houders van kerncentrales verplicht een alarmregeling op te zetten, die door de minister bij regeling wordt goedgekeurd. In deze alarmregeling worden de maatregelen vastgelegd die dienen te worden voorbereid en in stand gehouden en bij een

ongeval te worden uitgevoerd. De uitvoering van deze maatregelen gebeurt zowel op lokaal als op landelijk niveau. Op basis van de Kernenergiewet - artikel 38 t/m 49 (was voor 1993 art. 38-43) - kunnen de betreffende ministers bij een ongeval met een categorie A-object alle maatregelen treffen die zij nodig achten. Het wettelijk kader voor de kernongevallenbestrijding staat naast de Kernenergiewet ook in de Rampenwet en de Gemeentewet. Een overzicht van de maatregelen die genomen kunnen worden staat gedetailleerd beschreven in het Nationaal Plan voor de Kernongevallen bestrijding (TK 1988 - 1989, 21015, nr. 3). De centrale leiding van de planning en de uitvoering berust bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken, die zich ook bezig houdt met de voorlichting tijdens rampen. Hiervoor heeft het ministerie, in samenwerking met o.m. de minister van VROM verschillende voorlichtings-, advies- en uitvoeringscommissies ingesteld.

- Wet luchtverontreiniging: Op grond van de Wet luchtverontreiniging is de Commissaris van de Koningin bevoegd een inrichting die luchtverontreiniging veroorzaakt voorschriften op te leggen ter beperking van de schade of eventueel bevelen de inrichting stil te leggen. Daarnaast kan de Commissaris van de Koningin categorieën toestellen of brandstof die luchtverontreiniging veroorzaken, verbieden. Eventueel kunnen de Inspecties voor de Milieuhygiëne de Commissaris van de Koningin daartoe een verzoek doen.

- Wet milieubeheer: Hoofdstuk 17 Wet milieubeheer heeft betrekking op bijzondere omstandigheden. Het bevat de regelingen voor het geval zich in inrichtingen ongewone voorvallen voordoen waardoor nadelige gevolgen voor het milieu zijn ontstaan of dreigen te ontstaan. Daarnaast staan er in de wet nog enige artikelen op grond waarvan de minister van Milieubeheer een tijdelijke regeling kan treffen.

De Wet milieubeheer is de opvolger van een aantal sectorale wetten (zoals de Wet chemische afvalstoffen). De calamiteitenregelingen in de Wet milieubeheer zijn echter vergeleken met de regelingen die zij opvolgen algemener van aard. Daardoor zijn de mogelijkheden gecreëerd om in meer gevallen maatregelen te treffen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de Wet milieubeheer alleen regelingen bevat voor ongewone voorvallen binnen een inrichting.

Wet milieugevaarlijke stoffen : Op basis van artikel 40 van de Wet milieugevaarlijke stoffen kan de minister van milieubeheer alle maatregelen treffen die naar zijn oordeel nodig zijn, mochten stoffen of preparaten onduelbaar gevaar opleveren voor mens en milieu. Hij kan bij deze maatregelen dwang gebruiken.

- Waterleidingwet: Waterleidingbedrijven zijn op grond van artikel 14a, lid 1, van de Waterleidingwet verplicht een beschermingsplan op te stellen inzake het instandhouden van de drinkwatervoorziening tijdens bijzondere milieumomstandigheden en internationale crises.

De minister van Milieubeheer heeft op grond van hetzelfde artikel, lid 2, het **Besluit bescherming waterleidingbedrijven, Sth. 1989, 341, opgesteld**, waarin nadere regels zijn gesteld aan het beschermingsplan. Zo dienen bijvoorbeeld de waterleidingbedrijven het plan te laten goedkeuren door de minister van Milieubeheer.

Deze paragraaf is onderverdeeld in de volgende subparagrafen: algemeen; commissies; voorbereiding; beoordeling en coördinatie.

10.1.1 Algemeen

1257. Actor: de minister
Handeling: Het voorbereiden, formuleren en evalueren van beleidsstandpunten ten aanzien van crisisbeheersing inzake bijzondere milieumomstandigheden
Bron: -
Periode: 1945 -
Opmerkingen:
- Bijvoorbeeld:
- * Nationaal Plan voor de Kernongevallenbestrijding NPK, TK, 1988 - 1989, 21015, nr. 3;
- * Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POBM).

1258. Actor :de minister
Handeling :Het beantwoorden van kamervragen inzake crisisbeheersing bijzondere milieumomstandigheden
Bron :-
Periode :1945 -

10.1.2 Commissies

1259. Actor :de minister
Handeling :Het deelnemen aan commissies, werkgroepen, advies- en overlegorganen inzake crisisbeheersing bijzondere milieumomstandigheden waarvan de minister van Milieubeheer noch het voorzitterschap, noch het secretariaat uitoefent maar waarin de minister wel vertegenwoordigd is
Bron :-
Periode :-
Opmerkingen:
- Deze handeling heeft alleen betrekking op nationaal overleg waarvan de minister van Milieubeheer niet de voorzitter of secretaris levert.
- Voorbeeld van een overleg :
* Interdepartementaal Overleg Crisisbeheersing (IOC)

1260.. Actor :De minister
Handeling :Het participeren in het overlegplatform van directeuren-generaal inzake de planning van crisisbeheersing
Bron :-
Periode :-
Opmerkingen:
- Periodiek komen de directeur-generaal van Milieubeheer en de directeur-generaal van Binnenlandse Zaken bijeen om aangelegenheden inzake bijzondere omstandigheden te bespreken. De bijeenkomsten zijn beurtelings op een van beide ministeries, de notulering gebeurt bij afwisseling.
- Het DG-overleg wordt voorbereid tijdens overleg van ambtenaren van de ministeries VROM en Binnenlandse Zaken. Het secretariaat ligt afwisselend bij BiZa of VROM.

1261.. Actor :Commissie Bescherming Waterleidingbedrijven
Handeling :Het adviseren van de minister inzake de nooddrinkwatervoorziening. in oorlogs- en andere buitengewone omstandigheden
Bron :Inspectie Richtlijn Nooddrinkwatervoorziening, VROM 90-02
Periode :1951 -

1262. Actor :Interdepartementaal Overleg NPK
Handeling :Het interdepartementaal coördineren van de kernongevallenbestrijding
Bron : Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POBM)

Periode 1986:-
Opmerkingen : De projectgroep is ingesteld na de brand in de kerncentrale te Tsjernobyl

1263. Actor :Stuurgroep POBM
Handeling :Het interdepartementaal coördineren van het project Probleemverkenning Overheidsoptreden Bijzondere Milieuomstandigheden
Bron :Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieuomstandigheden
(POBM)
Periode ca.1990-

10.1.3 Voorbereiding

1264. Actor: de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling: Het adviseren van de minister bij de planmatige voorbereiding van maatregelen voor milieurampen
Bron: -
Periode: 1945 -

1265. Actor: de minister
Handeling: Het vaststellen en evalueren van de crisisbeheersingsorganisatie ten behoeve van een doelmatige bestrijding van bijzondere milieumomstandigheden
Bron: -
Periode: 1945 -

Opmerkingen:

- Deel van deze handeling maakt uit het voorbereiden, vaststellen en onderhouden van handleidingen en draaiboeken in het kader van crisisbeheersing bijzondere milieumomstandigheden
- Bijvoorbeeld:
 - * Piter-project (pilot-project informatievoorziening en telecommunicatie voor rampenbestrijding)
 - * Paraatheidsdraaiboek VROM.
 - * Modeldraaiboek Zomersmog

1266. Actor :de minister
Handeling : Het al dan niet verlenen van ontheffingen van bij AMVB gestelde regels inzake de instandhouding, door de eigenaren van waterleidingbedrijven, van de openbare drinkwatervoorziening in geval van oorlog en andere buitengewone omstandigheden
Bron :Art. 14 onder a, lid 3, Waterleidingwet
Periode :-

1267. Actor: de minister
Handeling: Het - eventueel tezamen met de ministers van BiZa, V&W, VWS, LNV en SZW - vaststellen van alarmregelingen of beschermingsplannen, inzake de bescherming van mens en milieu tijdens (de dreiging van) een ongewoon vooral, voor inrichtingen
Bron: -
Periode: -

Opmerking: De hier vastgestelde producten hebben voornamelijk betrekking op kerncentrales, maar kunnen ook betrekking hebben op andere milieugevaarlijke inrichtingen, waarbij de minister een toetsende bevoegdheid heeft

Producten:

- * Beschikking inzake aanwijzing kernenergiecentrale Dodewaard, 4 mei 1976, Stcrt. 91
- * Beschikking inzake aanwijzing kernenergiecentrale Borssele, 4 mei 1976, Stcrt. 91
- * Beschikking inzake aanwijzing Hoge Flux Reactor Petten, 15 juni 1981, Stcrt. 137
- * Beschikking inzake aanwijzing kerncentrale Doel (Belgie) , 21 juni 1983, Stcrt. 123
- * Beschikking inzake aanwijzing Studiecentrum voor Kernenergie Mol, 12 augustus, 1985, Stcrt. 157
- * Beschikking inzake aanwijzing kerncentrale Emsland te Lingen, 20 maart 1988, Stcrt. 73
- * Beschikking inzake vaststelling alarmregeling kernenergiecentrale Borssele, 16 juni 1988, Stcrt. 107
- * Beschikking inzake wijziging alarmregeling kernenergiecentrale Borssele, 28 februari 1992, Stcrt. 53
- * Beschikking inzake vaststelling alarmregeling kernenergiecentrale Dodewaard, 16 juli 1987, Stcrt. 141
- * Beschikking inzake vaststelling alarmregeling Hoge Flux Reactor Petten, 7 september 1981, Stcrt. 181
- * Beschikking inzake vaststelling alarmregeling Kerncentrale Doel, 17 augustus 1981, Stcrt. 181

- * Beschikking inzake vaststelling alarmregeling Studiecetrum voor Kernenergie Mol, 12 augustus 1985, Stcrt. 157
- * Beschikking inzake vaststelling alarmregeling kernenergiecentrale Emsland te lingen, 11 april 1988, Stcrt. 73

1268. Actor: de minister
 Handeling: Het geven van voorlichting aan de Nederlandse bevolking over mogelijke gevolgen van bijzondere milieumomstandigheden, de maatregelen ter voorkoming en bestrijding daarvan en de bij deze ongevallen te volgen gedragslijn
 Bron: Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POMB)
 Periode: 1945 -

1269. Actor : de Commissaris van de Koningin
 Handeling : Het vaststellen van bijzondere omstandigheden waarbij bepaalde categorieën toestellen, brandstof of handelwijzen tijdelijk moeten worden verboden c.q. vergunningen moeten worden ingetrokken
 Bron : een toepassing van art 48, lid 2, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
 Periode : 1972-

Opmerkingen:

- Zie voor de uitvoering hiervan het hoofdstuk crisisbeheersing
- Product: Opstelling van `alarmfasen`
 Richtlijnen voor omstandigheden, waarbij openluchtbaden en niet-geregistreerde zwembaden moeten worden gesloten

1270. Actor :de minister
 Handeling :Het aanschaffen en onderhouden van middelen die gebruikt dienen te worden in het kader van ongewone omstandigheden welke betrekking hebben op het milieu
 Bron :-
 Periode :-

Opmerkingen:

- Het financieren van de aanschaf van middelen door lagere overheden of andere instanties maakt deel uit van deze handeling. De minister van VROM geeft daartoe geld aan de minister van Binnenlandse Zaken.
- Bijvoorbeeld :
 * aanschaf meetwagens.

1271.. Actor: de minister
 Handeling: Het toetsen van de voorbereidingsmaatregelen inzake crisisbeheersing bijzondere milieumomstandigheden door middel van training en oefening
 Bron: Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POBM)
 Periode: -

Opmerkingen:

- Deze handeling wordt gedaan in overeenstemming met andere ministers.

10.1.4 Beoordeling en coördinatie tijdens incidenten

De hier beschreven handelingen hebben betrekking op de uitoefening van bijzondere bevoegdheden tijdens milieu-ongevallen. Deze ongevallen kunnen ook de veiligheid en de gezondheid van de omgeving voor mens en dier bedreigen. Bij een milieuongeval of milieuramp is de minister van Milieubeheer verantwoordelijk ook als de inspecteur van de milieuhygiëne optreedt. Wel kan de inspecteur in de praktijk - in afwachting van een formele maatregel - een aantal activiteiten eigenmachtig verbieden.

Bij die vaststelling van een milieuramp wordt nagegaan hoe groot de omvang is en welke instanties bij de bestrijding van deze ramp betrokken dienen te zijn. De consequenties hiervan zijn dat er verschillende ad hoc organen zijn, zoals crisiscentra, die zelfstandige operatiebevoegdheid krijgen. Deze organen kunnen gemeentelijk zijn (bij brand e.d.), provinciaal, interprovinciaal en landelijk. Hiervoor vormen de ministeries van VROM, SZW en VWS een van vormen. Daaraan kunnen de Commissarissen der Koningin en de burgemeesters van respectievelijk de betrokken provincies en gemeenten een bijdrage leveren.

Bij de omschrijving van verschillende handelingen wordt uitvoerig op bevoegdheden ingegaan, die bepalend kunnen zijn voor het scenario. Zie voor de grondslagen van deze bevoegdheden ook PIVOT-rapport 49, *Van pro-actie tot nazorg*.

1272. Actor :de minister
Handeling :Het registreren van specifieke milieuaspecten in geval van bijzondere omstandigheden
Bron: Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POBM); Jaarverslag RIMH
Periode: 1945 -

Opmerkingen:

- De Technische Informatie Groep (TIG) kan worden geactiveerd. Het systeem geschiedt soms in samenwerking met het RIVM
- Bijvoorbeeld:
 - * registreren radioactieve besmetting in de lucht (art. 58, lid 3, Kernenergiewet)

1273.. Actor :de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van het bevoegde gezag inzake het bepalen van de omvang van een milieuongeval.
Bron :Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POBM)
Periode :1945 -

1274.. Actor: de minister
de minister van Binnenlandse Zaken
de minister van Sociale Zaken Werkgelegenheid
de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport
Commissarissen der Koningin
Handeling: Het beoordelen van de omvang van een milieuongeval
Bron: Probleemverkenning project overheidsoptreden bijzondere milieumomstandigheden (POBM)
Periode: 1945 -

Opmerkingen:

- Afgevaardigden van de ministeries van VROM, SZW en VWS kunnen een beoordelingseenheid vormen. Daaraan kunnen de Commissarissen der Koningin en burgemeesters van respectievelijk de betrokken provincies en gemeenten een bijdrage leveren.
- Deel van deze handeling kan uitmaken:
 - * Het verzoeken aan de minister van VROM om een (locaal) ongeval met een categorie B-object met die van een Categorie A-object (dus als een nationale ramp) gelijk te stellen (Art. 42, lid 1, en 2, Kernenergiewet).
- Naar aanleiding van de conclusie van de ministers wordt bepaald wie de afhandeling van de bijzondere milieumomstandigheden coördineert. De verantwoordelijkheid inzake de coördinatie kan worden gelegd bij:
 - * De lagere overheden (Commissaris van de koningin / burgermeesters), met (eventueel)de inspecteur, in het geval van een milieu-incident;

- * De minister van Milieubeheer in het geval van een milieuongeval van beperkte omvang. Daarbij wordt het Departementaal Coördinatiecentrum (DCC) geactiveerd;
- * De minister in het geval van een milieuongeval of -ramp. De minister treedt op als voorzitter van het Nationaal Beleidsteam. Het Nationaal Beleidsteam komt bijeen in het Nationaal Coördinatie Centrum (NCC).
Het Nationaal Beleids Team bestaat uit afgevaardigden van de volgende ministeries: Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Landbouw, Natuur en Visserij, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en eventueel Defensie en Economische zaken.
- * De minister van Binnenlandse Zaken neemt het voortouw als er sprake is van een ongeval of ramp waarbij de openbare orde en veiligheidsaspecten een belangrijke rol spelen.

1275. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling :Het optreden tijdens milieu-incidenten
 Bron :-
 Periode :-

Opmerkingen:

- De omschrijving hierboven is ruim gesteld omdat niet altijd duidelijk is hoe in de praktijk gehandeld zal worden.
- Bijvoorbeeld:
 - het verzoeken aan de Commissaris van de Koningin om maatregelen te treffen bij ernstige verontreiniging of dreigende verontreiniging van de bodem;
 - het verzoeken aan de Commissaris van de Koningin tot het uitroepen van zog., ‘alarmfasen’.
 - * het verzoeken aan de Commissaris van de Koningin om een inrichting voorschriften op te leggen of eventueel te sluiten ter beperking van de luchtverontreiniging;

1276. Actor :Gedeputeerde Staten
 Handeling :Het optreden tijdens bijzondere milieuomstandigheden
 Bron :-
 Periode :-

Opmerkingen:

- De omschrijving hierboven is ruim gesteld omdat niet altijd duidelijk is hoe in de praktijk gehandeld zal worden. Voor het uitvaardigen van specifieke maatregelen (bijvoorbeeld bij alarmfasen) zijn ook andere handelingen in dit rapport opgenomen.

1277. Actor Gedeputeerde Staten
 Handeling :Het verlenen van ontheffingen voor tijdens bijzondere milieuomstandigheden. getroffen maatregelen
 Bron :-
 Periode :-

1278. Actor :Commissaris van de Koningin
 Handeling :Het optreden tijdens bijzondere milieuomstandigheden
 Bron :Nationaal plan voor de kernongevallenbestrijding, TK 1988 - 1989, 21015, nr. 3. Art. 31, Wet bodembescherming; Art. 43, lid 1, art. 48, lid 1 en 2, Wet luchtverontreiniging
 Periode :-

Opmerkingen:

- De omschrijving hierboven is ruim gesteld omdat niet altijd duidelijk is hoe in de praktijk gehandeld zal worden.
- Bijvoorbeeld
 - * Het provinciaal coördineren van de bestrijding van de gevolgen van een milieu-incident, -ongeval of -ramp;
 - * Het nemen van maatregelen bij ernstige verontreiniging of dreiging van verontreiniging als handelen snel geboden : zoals evacuatie- en opruimingsbevelen, afbraak e.d.;
 - * Het treffen van maatregelen indien inrichtingen, toestellen, brandstoffen en/of verontreinigende handelingen, luchtverontreiniging veroorzaken waardoor nadelige gevolgen voor mens en milieu ontstaan zoals het uitvaardigen van een productieverbod door de industrie, stookverbod, verbod tot autorijden e.d.

1279. Actor :de minister
Handeling :Het optreden tijdens bijzondere milieuomstandigheden.
Bron :-
Periode :-

Opmerkingen:

- De omschrijving hierboven is ruim gesteld omdat niet altijd duidelijk is hoe in de praktijk gehandeld zal worden.
- Bijvoorbeeld:
 - * Het tijdens bijzondere milieuomstandigheden, wanneer een algemene maatregel van bestuur niet kan worden afgewacht, vaststellen van een tijdelijke regeling met de strekking van een algemene maatregel van bestuur.
(Art. 1, lid 4 Wet chemische afvalstoffen (1977 - 1994) / Art. 21, Wet bodembescherming / Art. 1.1, lid 12, 8.35, 10.5, Wet milieubeheer / Art. 49, lid 1, Kernenergiewet)
 - * Het tezamen met andere ministers treffen van alle maatregelen die met het oog op de openbare gezondheid door de omstandigheden noodzakelijk worden geacht, indien het milieu met radioactieve stoffen dreigt te besmetten of al is besmet (Art. 38 - 43, Kernenergiewet).
 - het bevelen aan de bestuurders van een inrichting deze te sluiten, buiten werking te stellen of het verblijf - in geval van een voertuig - in Nederland te beëindigen indien deze het milieu zodanig met radioactieve stoffen dreigt te besmetten dat de openbare gezondheid gevaar loopt;
 - het treffen van alle maatregelen die naar omstandigheden noodzakelijk worden geacht indien de bedrijfsvoering van een inrichting - als bedoeld in artikel 15, onder b - ernstige tekortkomingen vertoont.
 - * Het treffen van alle maatregelen die met het oog op de bescherming van de mens of het milieu nodig worden geacht indien stoffen of preparaten dan wel handelingen met stoffen of preparaten onduldbaar gevaar opleveren voor mens en milieu (Art. 40, Wet milieugevaarlijke stoffen). De minister neemt deze maatregel in overeenstemming met de ministers die het mede aangaat, tenzij de vereiste spoed dit naar zijn oordeel niet gedooft. In dat geval onderwerpt de minister deze maatregel zo snel mogelijk aan het oordeel van de Raad van Ministers. Hiervan kan deel uitmaken:
 - het geheel of gedeeltelijk stopzetten van het vervaardigen of in Nederland invoeren van stoffen of preparaten of van stoffen of preparaten bevattende producten indien deze onduldbaar gevaar voor mens en milieu kunnen opleveren;
 - het in beslag nemen en, zo nodig, vernietigen van stoffen of preparaten of stoffen of preparaten bevattende producten indien deze onduldbaar gevaar voor mens en milieu kunnen opleveren.
 - het beletten dat bepaalde gebieden zonder toestemming van de minister van Milieubeheer worden betreden door dieren, planten of goederen zonder zodanige toestemming daarbinnen of daarbuiten worden gebracht indien deze gebieden zijn besmet of dreigen te worden besmet door stoffen of preparaten of producten..
 - * Het buiten toepassing verklaren van hoofdstuk 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne indien een vergunningaanvraag betrekking heeft op chemische afvalstoffen of afgewerkte olie, die als gevolg van bijzondere milieuomstandigheden dringend verwijderd dienen te worden. (Art. 12, lid 3, Wet chemische afvalstoffen);
 - * Het, indien dit door een ongewoon voorval nodig is, in het belang van de bescherming van het milieu, bij degene bij wie afvalstoffen worden ingezameld, afgegeven, ontstaan of aanwezig zijn, opleggen van verplichtingen of verboden (Art. 17.4, lid 2, Wet milieubeheer)
Bij inrichtingen die op grond van artikel 8.35 in bijlage III Ivb zijn aangewezen wordt de handeling gedaan door de minister van Milieubeheer in de plaats van Gedeputeerde Staten.

10.1.5 Nadere beschikkingen

1280. Actor :de minister
Handeling :Het verlenen van ontheffingen voor tijdens bijzondere milieumomstandigheden.
getroffen maatregelen
Bron :-
Periode :-

1281. Actor : de Commissaris van de Koningin
Handeling : Het verbieden van bepaalde categorieën toestellen of brandstof in verband met
de luchtverontreiniging
Bron : art 48, lid 2, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1972-1994

Opmerkingen:

- Deze handeling kan worden verricht in bijzondere omstandigheden van tijdelijke aard

1282. Actor : de inspecteur Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het verzoeken aan overheden om een verbod van bepaalde categorieën
toestellen of brandstof in verband met de luchtverontreiniging
Bron : art 49, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1972-1994

Opmerkingen:

- Deze handeling kan worden verricht in bijzondere omstandigheden van tijdelijke aard

Product: bijvoorbeeld: adviezen inzake het uitroepen van alarmfasen.

1283. Actor :de inspecteur
Handeling :Het bevelen tot staking van werkzaamheden
Bron , Wet milieubeheer
Periode :- 1994-

Opmerkingen:

- Onder deze bevelen kan men verstaan: het tijdelijk sluiten van bedrijven, autorijverbod, afkondiging van regulier alarm, e.d.

1284. Actor : Commissaris van de Koningin
Handeling : Het sluiten van een zweminrichting of instellen van een zwemverbod op een niet-
ingerichte zwemplaats, indien als gevolg van natuurlijke omstandigheden
onmiddellijk gevaar dreigt voor de hygiëne of de veiligheid van de bezoekers
Bron : Art. 11, lid 2, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
Periode : 1984 -

Opmerkingen:

- Gedacht moet hierbij worden aan botulisme, blauwalgen en andere omstandigheden die de volksgezondheid bedreigen.

1285. Actor: de minister
Handeling: Het tezamen met de minister van SZW en VWS toekennen van
schadevergoedingen aan personen of instellingen die door toepassing van
maatregelen - die betrekking hebben op de bestrijding bijzondere
milieumomstandigheden - schade hebben geleden
Bron: -
Periode: -

Opmerkingen:

De schade kan worden verhaald op degene die voor het ontstaan van deze omstandigheden aansprakelijk kan worden gesteld.

- Bijvoorbeeld:

* Het toekennen van een schadevergoeding aan personen, voor wie uit de toepassing van onderscheidenlijk artikel 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45 of 46 van de Kernenergiewet schade is ontstaan (art. 48 KEW).

1286. Actor : de minister
 Handeling : Het doen van aanbevelingen aan de houders van inrichtingen naar aanleiding van een ongewoon ongeval waardoor nadelige gevolgen voor milieu zijn ontstaan.
 Bron : Art. 17.3, Wet milieubeheer e.a.
 Periode : -
1287. Actor : de minister
 Handeling : Het verzoeken aan het bevoegde gezag om na een ongewoon voorval, de milieuvergunning te wijzigen of buiten werking te stellen
 Bron : Art. 17.4, lid 3, Wet milieubeheer e.a.
 Periode : -
1288. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het, na een ongewoon voorval, geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van milieuvergunningen
 Bron : Art. 17.4, lid 3, Wet milieubeheer e.a.
 Periode : -
1289. Actor : de minister
 Handeling : Het, na een ongewoon voorval, geheel of gedeeltelijk buiten werking stellen van milieuvergunningen
 Bron : Art. 17.4, lid 3, Wet milieubeheer e.a.
 Periode : -

1290. Actor: de minister
 de minister van Binnenlandse Zaken
 de minister van Sociale Zaken Werkgelegenheid
 de minister van Volksgezondheid
 Commissarissen der Koningin
 Handeling: Het vaststellen van een schadeloosstellingsregeling na bijzondere voorvallen
 Bron:
 Periode: 1945 -

Opmerkingen:

Hieronder worden alleen handelingen opgenomen die leiden tot uitkeringen onder verantwoording van het ministerie van VROM als gevolg van ingrepen die door VROM zelf waren verricht.. Schade door rampen worden uitgekeerd door het Nationaal Rampenfonds, dat daarvoor een afzonderlijke wettelijke bevoegdheid kent. Vooralsnog wordt in deze handeling ook inbegrepen de beslissing of de schade ook aan derden kan worden verhaald. Dan wel kan worden verzekerd.

1291. Actor: de minister
 de minister van Binnenlandse Zaken
 de minister van Sociale Zaken Werkgelegenheid
 de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport
 Commissarissen der Koningin
 Handeling: Het verhalen van schade aan veroorzakers van milieurampen
 Bron:
 Periode : 1970—
- Opmerking : Gegevens over relevante incidenten bevinden zich in de dossiers van hogere instanties van de rechterlijke macht

11. HANDHAVING

.Geschiedenis van de inspectie voor de Milieuhygiëne

De Gezondheidswet van 1958 (Stb. 397) kent aan de minister de bevoegdheid toe om regels te stellen ten aanzien van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid. Dit staatstoezicht opereert zowel in opdracht van het rijk als van de provinciebesturen en kent daarom een zekere vorm van autonomie. De handhaving van het milieubeheer is een onderdeel van dit staatstoezicht.

In het gewijzigde Besluit tot nadere regeling van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid van 1961, Stb. 480 is voor het eerst sprake van een afzonderlijke aanstelling van “een hoofdinspecteur [...], belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu.” Tot dan is het toezicht op het milieu althans officieel een niet afgescheiden onderdeel van het inspectiewerk van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid geweest. Formeel hadden de inspecteurs tot de inwerkingtreding van de Gezondheidswet (Stb. 1958, 397) een onderzoekstaak. Het is dus mogelijk dat deze gezondheidsinspecteurs ook beleidsvoorstellen hebben gedaan, die op het gebied van milieubeheer vallen.. Deze onderzoekstaak werd in de praktijk overgenomen door TNO en het RIVM en zijn rechtsvoorgangers: het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening en het Instituut voor Afvalverwerking. De nieuwe gezondheidswet gaf de inspectie een nieuwe opdracht: “de handhaving van de wettelijke voorschriften, advisering en informeren van minister en directeur-generaal alsmede opsporing en onderzoek”. Specifieke handhaving van milieuwetgeving begon eerst met ingang van 1962, met als instrumenten de toepassing van de Hinderwet en de Wet op de drinkwatervoorziening. De inspecteurs waren bijvoorbeeld betrokken bij de discussies over de vraag of de hinderwet als instrument voor milieubescherming voldeed. Ook hadden de inspecteurs handhavingsbevoegdheden bij de uitvoering van wettelijke bepalingen van de gezondheidswetgeving die later tot het gemeentelijk milieubeleid werden gerekend, zoals:

- de bestrijding van plaagdieren
- de controle op begraafplaatsen
- de toelating van bestrijdingsmiddelen, in het bijzonder voor huiselijk gebruik.

De Inspectie van de volksgezondheid voor de Milieuhygiëne, zoals deze instelling in dit rapport wordt genoemd, omvatte bij de instelling een hoofdinspecteur met een aantal toegevoegde ambtenaren en inspecteurs in algemene dienst. Deze vormen tezamen de Hoofdinspectie (verder afgekort HIMH). De HIMH heeft heel Nederland tot zijn taakgebied. Tegelijkertijd werden er een negental regionale inspecteurs aangesteld. Deze vormen de Regionale Inspecties (verder afgekort RIMH). De RIMH's zijn als volgt over Nederland verdeeld:

- * Regionale Inspectie Groningen, Friesland en Drenthe;
- * Regionale Inspectie Overijssel;
- * Regionale Inspectie Gelderland;
- * Regionale Inspectie Utrecht;
- * Regionale Inspectie Noord-Holland en Flevoland;
- * Regionale Inspectie Zuid-Holland;
- * Regionale Inspectie Zeeland;
- * Regionale Inspectie Noord-Brabant;
- * Regionale Inspectie Limburg.

In 1971 splitst het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne zich af van het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Binnen het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne wordt het Directoraat-generaal voor de Milieuhygiëne (DGM) gevormd waaronder ook de IMH ging ressorteren.

Bij de departementale herindeling in 1982 valt de IMH formeel onder het ministerie van Welzijn Volksgezondheid en Cultuur (WVC, later VWS); echter bij de herindeling is tevens besloten dat de inspectie ter beschikking staat van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) voor de handhaving van de milieuwetten en blijft daarmee organisatorisch ingedeeld bij DGM.

Omdat de kennis van de medewerkers van de Inspectie van groot belang was bij het nog grotendeels te ontwikkelen milieuhygiënische beleid werden de meeste medewerkers van de dienst in 1971 met behoud van hun inspectietaak ingedeeld bij de ingestelde beleidssectoren. Zo kon het zijn dat aan een ambtenaar controle moest uitoefenen op de uitvoering van het milieubeleid dat hij/zij zelf geformuleerd had.

Eind jaren '70 begint dit - onder andere omdat de milieuwetgeving steeds meer in een uitvoerend stadium komt - te veranderen en wordt de beleidstaak weer gesplitst van de inspectietaak. Zo zijn na het midden van de jaren '80 ambtenaren die toezicht houden op stralingshygiëne niet meer belast met een beleidstaak binnen de Afdeling Straling. Anderzijds werd de handhaving van de milieuwetgeving vanaf 1984 een onderdeel van ministeriele zorg. In dat jaar vormde de minister een afdeling handhaving, die zich vooral bezig hield met de opsporing van milieudelicten en het bewerkstelligen van een strafrechtelijke vervolging daarvan. De afdeling gaf een tijdschrift uit, waarin milieuhandhavers,

opsporingsambtenaren en inspecteurs maar ook wetgevers werden voorgelicht over de mogelijkheden van milieudelicten en de opsporing daarvan. De inspectie begon intensiever samen te werken met politie en justitie en oefende bijvoorbeeld zijn invloed uit op de strafrechtspraak.

Zowel de HIMH als de RIMH's nemen voor hun taakvervulling de aanwijzingen van de minister van Milieubeheer en de van de directeur-generaal van Milieubeheer in acht.

De hoofdinspecteur draagt zorg voor de harmonisatie en een goede coördinatie tussen de (regionale) inspecteurs en kan (bindende) aanwijzingen geven aan de (regionale) inspecteurs inzake hun taakuitoefening.

Ten aanzien van hun taakvervulling is er echter niet altijd sprake geweest van een zuiver hiërarchische verhouding tussen de departementsleiding en de hoofdinspecteur en respectievelijk de hoofdinspecteur en regionale inspecteurs. Zo gaf in het verleden de hoofdinspecteur leiding aan de regionale inspecteurs maar was deze niet in strikte zin van het woord aan hem ondergeschikt, onder andere omdat zowel de hoofdinspecteur als de regionale inspecteurs rechtstreeks bij wet toegekende taken en bevoegdheden hebben welke niet aan de minister of hoofdinspecteur zijn gegeven.

Begün jaren '90 is er een nieuwe structuur bij de inspectie gekomen waarbij uitgegaan werd van één inspectie met de hoofdinspecteur die verantwoordelijk is voor het doen en laten van eenieder die voor de inspectie werkt.

Taken van de Inspectie van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne

Het uitgangspunt van de inspectie zijn de algemene milieudoelstellingen en de beleidsdoelstellingen van de regering inzake het milieubeheer. De hoofddoelstelling van de Inspectie Milieuhygiëne luidt " ten behoeve van de minister van VROM toetsen en bevorderen van de kwaliteit van het milieubeleid en de uitvoering ervan en het zöndig doen van voorstellen voor verbetering". In relatie met deze doelstelling had de Inspectie voor de Milieuhygiëne op grond van de Gezondheidswet en de verschillende miliewetten de volgende taken:

- * handhaving van de wettelijke voorschriften;
- * adviseren van overheidsinstanties;
- * adviseren en informeren van het eigen departement;
- * optreden in de sfeer van het strafrecht;
- * de toestand van het milieu onderzoeken;
- * algemene dienstverlening.

Deze taken worden hier vervolgens uitgewerkt

-Handhaving van de wettelijk voorschriften (toezichtfunctie)

De toezichthoudende taak omvat niet alleen de controle op de juiste naleving van wettelijke bepalingen en voorschriften, maar ook een initiërende en stimulerende taak ter bevordering van een betere uitvoering van milieubepalingen. Daarnaast maakt ook het toetsen, coördineren en zo nodig door middel van een beroep corrigeren van het (milieu)beleid van de overheden, bedrijven etc, deel uit van de taak. De IMH houdt zich daarbij niet alleen bezig met milieuhygiënische aspecten maar ook met meer specifieke gezondheidsaspecten zoals de veiligheid van zweminrichtingen en de technische bereiding van drinkwater moeten hiertoe worden gerekend.

-Adviseren van overheidsinstanties (adviesfunctie)

In een groot aantal miliewetten zijn (regionale)inspecteurs aangewezen als algemeen adviseur die bijvoorbeeld de Commissaris der Koningin of Gedeputeerde Staten adviseren bij het verlenen van een vergunning. Dit kan op verzoek gebeuren maar ook uit eigen beweging. In het laatste geval gaat het voornamelijk om het signaleren van ongewenste milieuhygiënische aspecten, bijvoorbeeld naar aanleiding van een klacht, en het stimuleren van een gecoördineerde aanpak van milieuproblemen. Zo nodig gaat de inspectie tegen een beschikking van een lagere overheid in beroep.

-Interne advisering en informeren van het eigen departement (interne adviesfunctie en terugkoppelingsfunctie)

Hierbij gaat het om het adviseren en informeren van de minister van Milieubeheer en de directeur-generaal van Milieubeheer - eventueel op verzoek of eigen beweging - met betrekking tot voorbereiden, vaststellen en evalueren van het departementale milieubeleid.

Daarnaast verstrekt de dienst actuele informatie over stand van zaken met betrekking tot het milieu.

Eventueel wordt op verzoek van de minister onderzoek verricht naar een bepaald milieuprobleem. De inspectie verricht ook zelfstandig onderzoek naar het milieubeheer van brancheorganisaties van het bedrijfsleven. De resultaten van dit onderzoek beïnvloeden het doelgroepoverleg.

-Opsporen van overtredingen van wettelijke voorschriften (opsporingsfunctie)

Op grond van de Gezondheidswet en diverse miliewetten beschikken de inspecteurs van de IMH over een algemene opsporingsbevoegdheid met betrekking tot overtredingen van wettelijke voorschriften op het gebied van het milieubeheer. Ter inleiding van een strafrechtelijke vervolging kunnen zij een proces-verbaal opmaken. Hierbij dient te worden opgemerkt dat opsporingsambtenaren formeel onder het Openbaar Ministerie vallen en daaraan ook verantwoording verschuldigd zijn.

-Verrichten van onderzoek (Onderzoeksfunctie)

Dit onderzoek kan bestaan uit het zelf instellen van onderzoek bijvoorbeeld om advies- en inspectietaken te onderbouwen. De inspecteur kan dit onderzoek ook door een ander laten verrichten. Daarbij kan worden gedacht aan het RIVM en het TNO.

-Dienstverlening aan particulieren, overheden en niet-overheidsinstanties (dienstverlenende functie)

Hieronder vallen vormen van dienstverlening aan particulieren, overheidsinstanties en andere instellingen zoals het verstrekken van informatie inzake het milieu, behandelen van klachten, het geven van bijdragen aan het onderwijs etc.

In 1995 zijn de hoofdtaken van de Inspectie opnieuw geformuleerd, en wel als volgt²:

- * eerstelijns toezicht;
- * tweedelijns toezicht;
- buitenpost functie.

De hoofdtaken worden hier vervolgens uitgewerkt:

-Eerstelijns toezicht

De Inspectie handhaaft de milieuwetten waarvoor de minister van Milieubeheer het bevoegde gezag is. Zij gaat zelf na of personen, bedrijven, instellingen en defensiegebouwen en -instellingen zich aan de milieuwetten houden. De activiteiten op dit gebied bestaan uit actieve inspectie, zoals het bezoeken van inrichtingen, het opsporen van overtredingen e.d. Het gaat met name om

- regelgeving inzake milieugevaarlijke stoffen en producten, (waaronder radioactieve), afvalstoffen,
- defensieobjecten
- drinkwater.

Tweedelijns toezicht

De Inspectie ziet erop toe dat de gemeenten en provincies hun taken op de juiste manier uitvoeren. De gemeenten en provincies zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de meeste milieuwetten. Ondanks dat deze lagere overheden het bevoegde gezag zijn blijft de minister van Milieubeheer soms politiek verantwoordelijk, omdat zij de uitvoering van milieuwetten door lagere overheden subsidieert, of omdat dit toezicht een door de wet opgelegde taak is. De activiteiten op dit gebied bestaan uit toetsing van de verantwoordingen en de verslagleggingen van bij het milieubeheer betrokken organisaties en organen, eventueel gevolgd door een eigen samenvattende eindrapportage. Dit tweedelijns toezicht wordt ook wel beleidsmonitoring genoemd, omdat de verslaglegging wordt getoetst aan het milieu-effect van de maatregelen, zoals die in de milieubeleidsplanning zijn voorzien: aan de hand van deze verslaglegging kan de inspecteur namelijk met eigen beleidsvoorstellen komen of verzoeken om nadere evaluatie van een beleidsinstrument. Onderwerpen van dit toezicht zijn:

- het milieu- en vergunningenbeleid van andere overheden
- bedrijfsinterne milieuzorg
- toepassing c.q. doorvoering van EuroBAT's en CPR-richtlijnen in vergunningen en convenanten

-Buitenpostfunctie

De Inspectie staat in de regio dicht bij de uitvoering van het milieubeleid door de andere overheden. Als buitenpost draagt de Inspectie het beleid van de minister uit en adviseert het de instanties die het beleid in de provincie moeten uitvoeren. Daarnaast zorgt de Inspectie in samenwerking met het ministerie voor de afstemming van de milieubeleidsplanning van lagere overheden en de uitvoering daarvan. De handelingen hebben in dit verband betrekking op beleidsadvisering en uitvoeringswerkzaamheden ('oog en oorfunctie') en zijn adviserend van aard..

18 "De Inspectie Milieuhygiëne in perspectief", VROM 95589/b/11-95.

11.1 Algemene beleidsvoorbereiding en -planning handhaving milieuregels

11.1.1 Algemeen

1292.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake de handhaving van de milieuwetgeving
	Bron	:	-
	Periode	:	1962--

Opmerkingen:

Dit valt voor een groot deel onder de werkzaamheden van de Afdeling Handhaving Milieuwetgeving van 1984, die later opging in de Rijksinspectie Milieuhygiëne. Hierbij worden de volgende problemen aan de orde gesteld.:

- de achterstand in het gemeentelijk vergunningenbeleid
- het gedogen van afwijkingen van milieuregels als gevolg van ontoereikende toepassing van de hinderwet
- het justitieel vervolgingsbeleid

Product bijvoorbeeld:

Meerjarig Intensiveringsprogramma handhaving wetgeving chemische afvalstoffen MIP. 1984..

Producten van beleidsafdelingen van het ministerie zijn bijdragen aan notities inzake de handhaving van het milieubeleid, met name op het gebied van de geluidhinder..

.1293.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het evalueren van de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de milieuwetgeving
	Bron	:	<i>Handhaving</i> , maart 1996
	Periode	:	1984-
.1294.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het adviseren van de minister over de handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid van de milieuwetgeving
	Bron	:	<i>Handhaving</i> , maart 1996
	Periode	:	1984-
.1295.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het beantwoorden van Kamervragen inzake de handhaving van de milieuwetgeving
	Bron	:	1962-
	Periode	:	-

11.1.2 Commissies

- .1296. Actor : de minister
Handeling : Het instellen van bijzondere adviescommissies inzake de handhaving van de milieuwetgeving
Bron : 1962-
Periode : -
- .1297. Actor : de minister
inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het benoemen, schorsen of ontslaan van leden van commissies, raden etc, welke betrekking hebben op de handhaving van de milieuwetgeving.
Bron :
Periode : 1962-
-
- .1298. Actor : de minister
Handeling : Het deelnemen aan commissies, werkgroepen, advies- en overlegorganen - waarvan de minister van Milieubeheer noch het voorzitterschap, noch het secretariaat uitoefent maar waarin de minister wel vertegenwoordigd is - ten behoeve van het uitdragen van het gezichtspunt van de minister van milieubeheer inzake de handhaving van de milieuregels
Bron :
Periode : 1962-
- Opmerkingen:
- Bijvoorbeeld:
- deelname aan de Projectgroep Aanpak Zware Milieucriminaliteit
- .1299. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het deelnemen aan commissies, werkgroepen, advies- en overlegorganen - waarvan de Inspecteur voor de Milieuhygiëne noch het voorzitterschap, noch het secretariaat uitoefent maar waarin de Inspecteur wel vertegenwoordigd is - ten behoeve van het uitdragen van het gezichtspunt van de Inspecteur voor de Milieuhygiëne inzake de handhaving van de milieuregels
Bron :
Periode : 1962—
- Opmwerkingen:
- Bijvoorbeeld
- deelname aan het overlegplatform ten behoeve van de handhaving van de Wet geluidhinder

11.1.3 Onderzoek

.1300. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van onderzoeksprogramma's inzake de handhaving van de milieuwetgeving
Bron : -
Periode : 1962-

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
Handhavingsonderzoekprogramma (HOP)
(Het HOP heeft tot doel samenhang en afstemming te brengen in de verschillende beleidsonderbouwende onderzoeken ten behoeve van de ontwikkeling en intensivering van de handhaving)

.1301. Actor : de minister
Handeling : Het (laten) verrichten van algemeen beleidsondersteunend onderzoek naar de handhaving van de milieuwetgeving
Bron : -
Periode : 1962-

Opmerkingen:

- Het financieren van onderzoek kan deel uitmaken van deze handeling.

11.1.4 Aanwijzing en taakinvulling toezichthoudende ambtenaren

Inleiding:

Het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving wordt sedert de vaststelling van de Wet op de Luchtverontreiniging van 1970 in de milieuwetten geregeld. Deze wetten bevatten hoofdstukken over de ambtelijke bevoegdheden van de toezichthoudende ambtenaren. Tevens wordt de procedure van aanwijzing van toezichthoudende ambtenaren geregeld.

Voor de aanwijzing van toezichthoudende ambtenaren is in de Wet milieubeheer een algemene aanwijzingsregeling getroffen. Op grond van artikel 18, lid 1, 2 en 3, worden er ambtenaren belast met de inspectie van de milieuhygiëne als zodanig aangewezen. Dit artikel vervangt de artikelen die stonden in onder andere de Hinderwet en de sectorale milieuwetten, die gelijkaardige bevoegdheden aan de inspectie toekende. De minister van Milieubeheer wijst op rijksniveau de ambtenaren aan die toezicht houden op de naleving van de milieuwetgeving. Dit wordt eventueel gedaan in overeenstemming met de ministers onder wiens gezag de toezichthoudende ambtenaren vallen. Op provinciaal en gemeentelijk niveau worden de toezichthoudende ambtenaren respectievelijk door Gedeputeerde Staten en burgemeester en wethouders aangewezen. Voor de vervulling van de taak van ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de milieuregels kan de minister van Milieubeheer - in overeenstemming met de ministers waaronder de ambtenaren ressorteren - (nadere) regels stellen. Daarnaast stellen Gedeputeerde Staten voor de door hun aangewezen ambtenaren ambtsinstructies op.

In de Kernenergiewet zijn strafbepalingen opgenomen en is een verbintenis gelegd met het Wetboek van Strafrecht. De meeste ambtenaren die zich bezig houden met het toezicht op de naleving van de Kernenergiewet houden zich ook bezig met het opsporen van strafbaar gestelde feiten (art. 58 jo. 83). Het Ministerie van Justitie kent deze ambtenaren ook opsporingsbevoegdheid toe op basis van politieke regelgeving.

De Inspectie voor de Milieuhygiëne neemt een bijzondere positie in bij het handhaven van de milieuwetgeving omdat voor nagenoeg alle milieuwetten de hoofdinspecteur en de regionale inspecteurs aangewezen zijn als toezichthouder. Daarbij monitort de Inspectie het toezicht van andere overheden bij de uitvoering van de milieuregels.

Om deze reden zijn er allerlei overlegstructuren en -vormen waarin gezamenlijk prioriteiten worden gesteld en de programmering wordt opgezet. Tevens worden daar de ervaringen geëvalueerd en teruggekoppeld. Het zwaartepunt van deze overlegstructuur ligt op regionaal niveau. Zo is er een stuurgroep handhaving in het DUIV-overleg.

Om een efficiënte handavingsstructuur te bevorderen zijn er een aantal projecten opgezet - bijvoorbeeld inzake de ontwikkeling van een handavingsmodel - en worden informatieve bijeenkomsten georganiseerd. Ook worden ter bevordering van een efficiënte handhaving onderwijsprogramma's opgesteld.

Tot slot moet worden opgemerkt dat door de minister van Milieubeheer in het kader van de bijdrageregelingen BUGM en VOGM structureel gelden ter beschikking worden gesteld aan lagere overheden om het niveau van vergunningverlening en handhaving te verheffen. Deze bijdrageregelingen staan vermeld in de paragraaf Bijdrageregelingen Milieubeheer.

Regels inzake de aanwijzing, coördinatie en taakvervulling van toezichthoudende ambtenaren worden in een aantal gevallen bij AMVB of pmv (provinciale milieuverordening) vastgesteld. Een voorbeeld van zo'n AMVB is het Besluit coördinatie toezicht Afvalstoffenwet (Stb. 1983, 409).

In de hier vermelde handelingen wordt in chronologische volgorde aangegeven welke organen bevoegdheden krijgen ter wille van de handhaving van het milieubeleid.

11.1.4.1 Aanwijzing

1302. Actor : de minister
Handeling: Het aanwijzen van een regionale inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu
Bron : art 1, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1962-1994

Opmerkingen:

- Product: beschikking, houdende aanwijzing van een inspecteur, 8 januari 1971, (Stcrt. 8), 2 augustus 1971 (Stcrt. 153)

1303. Actor : de minister, Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanwijzen van ambtenaren, belast met het toezicht op de bodemsanering
Bron : Art. 23, Interimwet Bodemsanering
Periode : 1974-

Opmerkingen:

Product:

- Aanwijzing van de Hoofdinspecteur van de Milieuhygiëne en het Corps Controleurs Gevaarlijke Stoffen, Stcrt. 1994, 40.

1304. Actor : de minister
 Handeling : Het - in overeenstemming met de minister die het mede aangaat - aanwijzen van ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de milieuwetgeving
 Bron : Gezondheidswet (Stb. 1958, 397)
 Periode : 1958-

Opmerkingen:

- Het bepalen dat door de hem - minister van Milieubeheer - aangewezen ambtenaren uitsluitend belast zijn met het toezicht inzake bepaalde gevallen of categorieën van gevallen maakt deel uit van deze handeling.

Product onder andere:

- Besluit 1961, Stb. 480

1305. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het aanwijzen van ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de milieuwetgeving op provinciaal niveau
 Bron : Diverse milieuwetten
 Periode : 1970: -

Opmerkingen:

- Ook de colleges van B & W en andere met de uitvoering van de milieuwetgeving belaste organen, zoals waterschapsbesturen, kunnen toezichthoudende ambtenaren aanwijzen. Deze actoren worden echter niet in dit rapport opgenomen.
- Deel van deze handeling maakt ook het aanwijzen van personen die moeten toezien op de naleving van de Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden.

1306. Actor: de minister
 de minister van Defensie
 de minister van Economische Zaken
 de minister van Financiën
 de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 de minister van Verkeer en Waterstaat
 de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Handeling: Het aanwijzen van personen of instellingen die toezicht houden op de naleving van de Kernenergiewet
 Bron: Art. 58 ,lid 1 - 3, Kernenergiewet
 Periode : 1969-

Opmerkingen:

- Deel van deze handeling maakt onder andere uit:
 - * Het aanwijzen van geneeskundigen die medisch toezicht houden op personen die werken met radioactieve stoffen of ioniserende straling uitzendende toestellen.
 - * Het aanwijzen van een ambtenaar die op basis van artikel 25, eerste lid, onder a van de Warenwet die gegevens registreert betreffende het bereiden, voorhanden hebben, vervoeren, toepassen, binnen Nederlands grondgebied brengen of ontdoen van radioactieve stoffen.
 - * Het aanwijzen van een dienst of instelling die verifieert of straling uitzendende toestellen regelmatig gecontroleerd worden.
 - * Het aanwijzen van ambtenaren die de zorg hebben over het meetprogramma maakt ook deel uit van deze handeling.
 - * Het aanwijzen van geneeskundigen die belast zijn met het medisch toezicht op personen die met straling in aanraking kunnen komen.
 - * Het toelaten van personen, die zijn aangewezen om de naleving van internationale overeenkomsten te controleren.
 - * Het controleren van de administratie van een inrichting inzake het voorhanden hebben, toepassen en zich ontdoen van radioactieve stoffen.
- Product:
 - * Beschikking toezicht naleving Kernenergiewet, Stcrt. 24 november 1969, 38
 - * Beschikking houdende nadere aanwijzing toezichthoudende ambtenaren Kernenergiewet, Stcrt. 29 december 1969, 252
 - * Beschikking houdende nadere aanwijzing toezichthoudende ambtenaren Kernenergiewet, Stcrt. 18 december 1969, 253
 - * Beschikking houdende aanwijzing toezichthoudende ambtenaren, Stcrt. 17 november 1988, 228.

1307. Actor: de minister

- de minister van Economische Zaken
de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Handeling: Het aanwijzen van een instelling of persoon die in beslag genomen splijtstoffen en ertsen beheert
- Bron: Art. 22, lid 4, art. 33 lid 4, Kernenergiewet
- Periode : 1969 -
1308. Actor : de minister
- Handeling: Het aanwijzen van een regionale inspecteur van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, belast met het toezicht op de hygiëne van het milieu
- Bron : art 1, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
- Periode : 1962-1994
- Opmerkingen:
- Product: beschikking, houdende aanwijzing van een inspecteur, 8 januari 1971, (Stcrt. 8), 2 augustus 1971 (Stcrt. 153)
1309. Actor : Gedeputeerde Staten
- Handeling : Het aanwijzen van ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de wetgeving op de luchtverontreiniging
- Bron : Art. 75, lid 3 Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
- Periode : 1970-..
1310. Actor : de minister, Gedeputeerde Staten
- Handeling : Het aanwijzen van ambtenaren, belast met het toezicht op de bodemsanering
- Bron : Art. 23, Interimwet Bodemsanering
- Periode : 1974-
- Opmerkingen:
- Product: Aanwijzing van de Hoofdinspecteur van de Milieuhygiëne en het Corps Controleurs Gevaarlijke Stoffen, Stcrt. 1994, 40
1311. Actor : de minister,
de Minister van Economische Zaken,
de minister van Sociale Zaken
- Handeling : Het - in overeenstemming met de minister die het mede aangaat - aanwijzen van ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de wetgeving inzake de geluidhinder
- Bron : Art. 148, lid 1 en 3, Wet geluidhinder
- Periode : 1982-1992
- Opmerkingen:
- Vanaf 1992 is het toezicht op de geluidhinder geregeld in de Wet Milieubeheer
1312. Actor : de minister,
de Minister van Economische Zaken,
- Handeling : Het - in overeenstemming met de minister die het mede aangaat - aanwijzen van ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de wetgeving inzake afvalstoffen en chemisch afval
- Bron : Afvalstoffenwet, Wet chemische afvalstoffen
- Periode : 1982-1992
- Opmerkingen:
- Besluit van 8 april 1982, Stcrt. 77 houdende aanwijzing toezichthoudende ambtenaren Wet chemische afvalstoffen en Afvalstoffenwet
- Vanaf 1992 is het toezicht op de geluidhinder geregeld in de Wet Milieubeheer

11.1.4.2 Coördinatie en taakinfilling

1313. Actor : de minister, de vakminister,
Handeling : Het vaststellen van taakomschrijvingen van ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de wetgeving op de luchtverontreiniging
Bron : Art. 75, lid 2 en 3, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1970-1993
Opmerkingen:
Product:
Besluit taakvervulling provinciale en gemeentelijke toezichtambtenaren luchtverontreiniging (Stb 1975, 470)
Waardering: B
Selectiecriteria: 4.1

1314. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het vaststellen van taakomschrijvingen van ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de wetgeving op de luchtverontreiniging
Bron : Art. 1, Besluit taakvervulling provinciale en gemeentelijke toezichtambtenaren luchtverontreiniging (Stb 1975, 470)
Periode : 1970-1993

Opmerkingen:

-Product:

Instructies, welke moeten leiden tot verbeterde coördinatie van de acties tussen Rijk, provincie en gemeente

1315. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het voeren van overleg met het provinciaal bestuur en het gemeentebestuur inzake de taakvervulling van toezichthoudende ambtenaren op het gebied van luchtverontreiniging
Bron : Art. 1 Besluit taakvervulling provinciale en gemeentelijke toezichtambtenaren luchtverontreiniging (Stb 1975, 470)
Periode : 1975-1993

1316. Actor: de minister
de minister van Economische Zaken
de minister van Financiën
de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de minister van Verkeer en Waterstaat
de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Handeling: Het stellen van regels aan ambtenaren - die toezicht houden op de naleving van de Kernenergiewet - inzake hun taakinfilling
Bron: Art. 58, lid 4, Kernenergiewet
Periode:

Opmerkingen:

- Product:

* Toezicht naleving kernenergiewet, Stcrt. 1969, 239

.1317. Actor : de minister
Handeling : Het maken van afspraken inzake de communicatie tussen de provinciale overheid en de rijksoverheid betreffende de handhaving van de milieuwetgeving.
Bron : -
Periode :

Opmerkingen:

- Afgevaardigden van het ministerie van Milieubeheer en het IPO nemen deel aan het zogenaamde Protocol Overleg. Een en ander kan er toe leiden dat het rijk onderzoek doet naar het handhavingbeleid van gemeenten en regio's.

Producten: Bestuursovereenkomsten en samenwerkingsovereenkomsten.

.1318. Actor : De minister, de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne Gedeputeerde Staten
Handeling : Het verzorgen en instandhouden van overlegplatforms ten behoeve van de handhaving van de milieuwetgeving in de provincie
Bron : Art. 155, lid 1, Wet geluidshinder. e.a.

Periode : 1976-
 Opmerking : Een voorbeeld is het Inspectieeraad Externe Veiligheid IBEV, waarin de ministers, de inspecteur en de regionale inspecteurs zitting hebben. In dit overleg wordt de externe veiligheidsrapportage van risicovolle ondernemingen besproken.
 Product : Aanwijzingsbeschikkingen, declaraties e.d.

.1319. Actor : De minister, de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het leveren van inhoudelijke bijdragen aan overlegplatforms ten behoeve van de handhaving van de milieuwetgeving in de provincie
 Bron : Art. 155, lid 1, Wet geluidshinder. e.a.
 Periode : 1976-
 Product : Vergaderverslagen

1320. Actor : de minister, de vakminister,
 Handeling : Het vaststellen van taakomschrijvingen van ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de wetgeving op de geluidshinder
 Bron : Art. 55, lid 2, Wet geluidshinder)
 Periode : 1982-1993

1321. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het vaststellen van taakomschrijvingen van ambtenaren, belast met het toezicht op de naleving van de wetgeving op de geluidshinder
 Bron : Art. 55, lid 2, Wet geluidshinder
 Periode : 1982-1993

Opmerkingen:

De instructies voor de ambtenaren, die door GS worden opgesteld, worden aan de gemeentebesturen ter kennis gebracht. Omgekeerd worden de door gemeentebesturen opgestelde instructies (bijvoorbeeld ingevolge hun bevoegdheden met betrekking tot de Hinderwet) aan GS ter kennis gesteld.

.1322. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het coördineren van de handhaving van de milieuwetgeving in de provincie.
 Bron : Handleiding Landelijke Handhavingstructuur, LCCM, 1992
 Periode : 1985--

.1323. Actor : de minister
 Handeling : Het - in overeenstemming met de ministers onder wier ministerie de toezichthoudende ambtenaren ressorteren - stellen van (nadere)regels betreffende de taakvervulling van de ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de milieuwetgeving
 Bron : Wet milieubeheer: artikel, 18.4, lid 2. e.a.
 Periode: -

Opmerkingen:

- Voorbeelden:

* Het geven van bindende aanwijzingen over de uitoefening van het door de minister verleende mandaat met betrekking tot de publiekrechtelijke dwangsom.

.1324. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling: Het samenstellen van ambtsinstructies voor aangewezen ambtenaren die toezicht moeten houden op de naleving van de milieuwetgeving
 Bron: Besluit van 6 augustus 1983, Stb. 409, houdende toepassing van artikel 68, derde lid, van de Afvalstoffenwet, Artikel 2, lid 1 / Art. 155, lid 2, Wet geluidshinder. e.a.
 Periode : 1962-

Opmerkingen:

- Deze ambtsinstructies houden regels in ter bevordering van een goede coördinatie, samenwerking en arbeidsverdeling tussen provinciale, gemeentelijke en rijksambtenaren.

.1325. Actor : de minister
 Handeling : Het opstellen en wijzigen van handleidingen, draaiboeken en richtlijnen inzake de handhaving van de milieuwetgeving
 Bron : 1970-

Periode : -

Opmerkingen:

Deze handleidingen gelden als toelichting op de wet- en regelgeving en dienen ter openbaarmaking van de criteria die door de inspectie worden gehanteerd.

- Bijvoorbeeld:

- Handboek toezicht op uitvoeringsbesluiten m.b.t. de Wet milieugevaarlijke stoffen;
- Handreiking toezicht vergunninghouders voor de verwijdering van chemische afvalstoffen en afgewerkte olie;
- Voorlopige inspectierichtlijn blootstellingsrisico bij bodemverontreiniging. 1990;
- Handhaving van het besluit gebruik dierlijke meststoffen BGDM in de praktijk
- Circulaire uitvoering en handhaving van het asbestbeleid door de gemeenten.
- Handhavingsuitvoeringsmethode voor de EG-verordening betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen naar en uit de Europese Gemeenschap (EVOA)
- Inspectierichtlijn lijkbezorging.

.1326. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van werkplannen inzake de handhaving van het milieubeleid
Bron : 1985-
Periode : -

Opmerkingen:

- Product:

* Inspectieplan

.1327. Actor : de minister
Handeling : Het opzetten en evalueren van projecten inzake het stimuleren van een uniforme en gecoördineerde handhaving
Bron : NMP
Periode : 1985-

Opmerkingen:

Bijvoorbeeld:

- Landelijk handhavingsproject Uitvoering bestuursovereenkomst vergunningverlening en handhaving door de provincie in 1992. 1993
- pilotprojecten inzake de ontwikkeling van een uniform en praktisch handhavingsmodel, de totstandbrenging van een handhavingsnetwerk en het gecoördineerd uitvoeren van de handhaving.
- PMO-project Noord-Holland (project inzake subsidiëring externe ondersteuning provincie bij het opzetten van onder andere een provinciale handhavingsstructuur).

.1328. Actor : de minister
Handeling : Het geven van uitvoering aan projecten inzake het stimuleren van een uniforme en gecoördineerde handhaving
Bron : NMP-
Periode : 1985-

11.1.4.3 Opleidingsprogramma's

.1329. Actor : de minister
Handeling : Het (mede) opzetten van organisaties inzake het overdragen van kennis die direct of indirect betrekking heeft op de handhaving en de uitvoering van de milieuwetgeving
Bron : -
Periode : 1985-

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
 - * Stichting inzake opleidingen dierplagenbestrijding

.1330. Actor : de minister
Handeling : Het opzetten van onderwijsprogramma's en het meewerken aan instructieboeken inzake de handhaving van de milieuwetgeving
Bron : -
Periode : 1985 -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
 - stageprogramma inzake handhaving van de EVOA
 - Werkboek handhaving milieuwetgeving (voor de politie). 1991-
 - Handhavingsbundel CFK-regelgeving... 1993

.1331. Actor : de minister
Handeling : Het geven van of assisteren bij de uitvoering aan onderwijs- of instructieprogramma's inzake de handhaving van de milieuwetgeving
Bron : -
Periode : 1985-

11.2 Toezicht milieuregels

Inleiding:

Toezicht, controle of inspectie zijn termen die door elkaar gebruikt worden en waarmee vaak hetzelfde wordt bedoeld. Het doel van controle is in eerste instantie het bewerkstelligen dat de gestelde regels worden nageleefd

■ In dit hoofdstuk wordt vooral het eerstelijnstoezicht beschreven, dat zich richt op de handhaving van wetten en regels waarvoor de minister van VROM bevoegd gezag is.

.De inspectie controleert zowel repressief als preventief. Repressieve controles zijn controles die worden uitgevoerd naar aanleiding van een concreet vermoeden dat in strijd met de milieuregelgeving is of wordt gehandeld, of dat er sprake is van een milieuhygiënisch ongewenste situatie. Preventieve controles zijn controles die plaatsvinden wanneer er geen (concreet) vermoeden bestaat van een overtreding of van een milieuhygiënisch ongewenste situatie. Vaak bestaat deze preventieve controle uit overleg met de belanghebbenden over de toepassing van normen of regels. Elke controle van een bedrijf resulteert in een eindbrief aan het bedrijf en een onderzoeksverslag. Mocht er een overtreding worden geconstateerd, dan kan de inspecteur aanwijzingen geven die ertoe kunnen leiden dat alsnog aan de eisen wordt voldaan. In voorkomende gevallen wordt proces-verbaal opgemaakt, hetgeen kan leiden tot strafrechtelijke vervolging. Een en ander wordt vastgelegd in het onderzoeksverslag en de eindbrief.

Naast het steekproefsgewijs controleren van inrichtingen worden ook in het kader van projecten of in overleg met de brancheorganisaties thematische controles verricht. Voorbeelden zijn: de uitvoer van afval naar Afrika, de opslag van bestrijdingsmiddelen,

Bedrijfscontrole kan ook geschieden op basis van een thema, zoals bijvoorbeeld de uitvoer van afval naar Afrika, controles worden verricht bij bedrijven die daarbij direct of indirect betrokken zijn. Op grond van zo'n project kan worden beoordeeld of er een repressieve controle moet plaatsvinden of dat voorlichting dan wel doelgroepoverleg een efficiënter middel is. Het geven van voorlichting tijdens het toezicht is een activiteit die deel uitmaakt van de controlehandelingen. Het doelgroepoverleg kan leiden tot wijziging van regelgeving of nadere invulling van een convenant. De inspecteur heeft de bevoegdheid om hangende een dergelijk overleg bepaalde situaties toe te laten, ook al wordt niet volledig aan milieuregelgeving voldaan. In dat geval wordt een gedoogbeschikking afgegeven. Bij ernstige situaties kunnen de handhavingsmiddelen toegepast worden. In zo'n geval wordt de controle een activiteit onder het toegepaste handhavingsmiddel. Een enkele maal worden strikte voorschriften gegeven om deze handhavingmaatregelen toe te passen. Een voorbeeld hiervan is de Europese Verordening inzake het toezicht en de controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (EVOA)

Een voorbeeld hiervan is het verbieden van werkzaamheden die verricht worden met radioactieve stoffen, splijtstoffen, radioactieve ertsen en ioniserende straling uitzendende toestellen (Art. 36, lid 1, Kernenergiewet); een ander voorbeeld het tijdelijk verbieden van het gebruik van bepaalde categorieën toestellen of brandstoffen in verband met de luchtverontreiniging (b.v. Tijdens de z.g. alarmfases). De handhavingsmiddelen vallen uiteen in privaatrechtelijke, strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving (zie verder paragraaf handhavingsmiddelen).

11.2.1 Toezicht algemeen

.1332.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het voorbereiden, opzetten en evalueren van projecten en programma's inzake het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving
	Bron	:	-
	Periode	:	1962-

Opmerkingen:

- Andere inspecties - zoals bijvoorbeeld de arbeidsinspectie - kunnen ook bij deze handeling betrokken zijn.
- Bijvoorbeeld:
 - Inspectieprogramma Stralingsbescherming (IPS);
 - Project Geweigerde Vergunningen;
 - Project kwaliteit dierplagenbestrijding. 1992/1993, 1996
 - Actie supermarkt CFK
 - Actie horeca CFK

.1333.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het opstellen van verslagen inzake de bevindingen van door Gedeputeerde Staten aangestelde ambtenaren die toezicht houden op de milieuwetgeving

- Bron : Diverse milieuwetten
 Periode : 1970-
- .1334. Actor : de inspecteur
 de minister/Rijksinstituut voor drinkwatervoorziening (RID)
 Handeling : Het repressief en preventief controleren van vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige inrichtingen op de naleving van de milieuregels.
 Bron : de diverse milieuwetten
 Periode : 1970-
- Opmerkingen:
 Vanaf 1945 tot en met 1984 was het Rijksinstituut voor de drinkwatervoorziening (RID) belast met het toezicht op de (drink)watervoorziening. Het toezicht op de uitvoering van de Hinderwet geschiedt op provinciaal niveau. Deel van deze handeling maakt ook uit:
- het houden van toezicht op de uitvoering van bodemsaneringsprojecten;
 - het uitoefenen van toezicht op waterleidingbedrijven (art. 2, Waterleidingbesluit);
- Toezichthoudende bevoegdheden zijn
- de bevoegdheid inzage te krijgen en afschrift te nemen van boeken en andere zakelijke bescheiden;
 - de bevoegdheid vervoermiddelen en hun lading te onderzoeken;
 - de bevoegdheid met apparatuur alle plaatsen te betreden;
 - de bevoegdheid zich te laten vergezellen door bepaalde aangewezen personen;
 - de bevoegdheid goederen aan opneming en onderzoek te onderwerpen en daarvan monsters te nemen.
 - de bevoegdheid om in afwachting van een nadere maatregel bepaalde handelingen te verbieden als er gevaar dreigt voor het milieu. Een en ander is expliciet geformuleerd met betrekking tot handelingen met radioactieve stoffen. In veel gevallen volgt na zo'n verbod spoedig een nieuwe controle. De inspecteur kan het verbod herhalen mocht tijdens de hernieuwde controle geconstateerd worden dat de houder van de inrichting zich niet aan het verbod houdt. Dit kan eventueel gebeuren met dreiging van bestuursdwang
 - de bevoegdheid om door het opmaken van een proces-verbaal strafbare feiten te constateren en aangifte te doen bij justitie.
- .1335. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het opstellen c.q. aankondigen van procedures bij het repressief en preventief controleren van vergunningplichtige en niet-vergunningplichtige inrichtingen op de naleving van de milieuregels.
 Bron : de diverse milieuwetten
 Periode : 1970-
- Product : Inspectierichtlijn
- Voorbeeld: *Landelijk Handhavingsproject Wet chemische afvalstoffen: Handreiking toezicht vergunninghouders voor de verwijdering van chemische afvalstoffen en afgewerkte olie*. VROM, 1993/78. Voor inspectierichtlijnen in het belang van het milieu, die betrekking hebben op regels buiten de milieuwetgeving om, zie de hoofdstukken met betrekking tot lijkbezorging, dierplagen en bestrijdingsmiddelen.
1336. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor milieuhygiëne
 Handeling : Het toezicht houden op de uitvoering van bodemsaneringen
 Bron : Rapport Bodemsanering AR, p. 20-21
 Periode : 1982-1992
- Opmerkingen:
 - Aanvankelijk oefende de inspecteur toezicht uit op alle saneringsprojecten. Weldra beperkte hij zich tot regelmatig toezicht op de omvangrijke projecten. Met betrekking tot de budgetprojecten hielden de verschillende regionale inspecteurs er verschillende opvattingen op na.
- .1337. Actor : Accountantsdienst ministerie economische zaken
 Algemene Inspectiedienst Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
 Arbeidsinspectie
 door de minister van Defensie aangewezen autoriteit
 Beveiligingsambtenaren
 Controleurs Economische Controledienst
 Controleurs van het Korps Gevaarlijke stoffen
 Dienst invoerrechten en accijnzen
 Directie Binnenlands Geldwezen en Financiën, Publiekrechtelijke Lichamen

Interservice Controleploeg Ioniserende Stralen (I.C.I.)

Keuringsdiensten

Scheepvaartinspectie

Staatstoezicht op de mijnen,

Staatstoezicht op de volksgezondheid

Rijksluchtvaartdienst

Rijkswaterstaat

Handeling : Het geven van aanwijzingen aan de houders van vergunningen die voortkomen uit kernenergiewet

Bron : Landelijk Handhavingsproject Inspectie-programma Stralenbescherming Kernenergiewet 1991 - 1992, 1993/71

Periode : 1969-

.1338. Actor: de minister

de minister van Justitie

Handeling: Het op aanvraag van toezicht houdende ambtenaren afgeven van een schriftelijke machtiging tot het betreden van particuliere eigendommen .in verband met de kernenergiewet

Bron: Art. 61, lid 1, Kernenergiewet

Periode : 1969 - 1994

Opmerkingen:

- Deze handeling wordt tevens gedaan door de ministers die het rechtstreeks aangaat. Na 1994 heeft de milieu-inspecteur een rechtstreekse bevoegdheid om op te treden, zoals ook bij andere milieuwetten gebruikelijk is. Handelingen die leiden tot rechtstreeks ingrijpen zijn beschreven in hoofdstukken betreffende sancties.

1339. Actor : TNO, RIVM

Handeling : Het uitvoeren van incidentele metingen op verzoek

Bron : IMP-Lucht 1976-1980, p. 82; Art. 4 en art. 7, Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide;

Periode : 1963-

Opmerkingen:

Deze metingen kunnen worden uitgevoerd ter controle van vergunningen, of om strategische redenen. RIVM gebruikte hiervoor mobiele meetwagens, een techniek die ook door TNIO is toegepast. Het verzoek tot dergelijke metingen kan door de minister of de inspecteur worden gedaan op grond van bevoegdheden krachtens besluiten met betrekking tot de luchtverontreiniging en het milieubeheer.

11.2.2 .Gedoogverklaringen

Inleiding:

Gedogen is het tijdelijk toelaten van situaties die niet aan milieu-eisen voldoen. In dit hoofdstuk is sprake van het bewust en met voorkennis van het bevoegd gezag tijdelijk toelaten van een dergelijke situatie. Vaak gaat het om veranderde eisen, waaraan binnen een gestelde termijn redelijkerwijs niet kan worden voldaan, zodat er een overgangssituatie moet worden geschapen. Zo moeten er milieuvergunningen worden aangepast. Meestal geschiedt dit onder voorwaarde of in de verwachting dat na die termijn alsnog aan deze eisen wordt voldaan. Aan deze gedoogbeschikking gaat een belangenafweging vooraf die soms getoetst kan worden aan de stand van het doelgroepenoverleg, de gesloten convenanten en het belang van het milieu: het niet afgeven van deze verklaring zou kunnen leiden tot een schadeclaim. Een gedoogverklaring houdt in dat de overheid binnen de gestelde termijn niet zal optreden tegen handelingen of situaties die (nog) niet overeenkomen met de vastgestelde regelgeving. Dit kan zowel mondeling als schriftelijk (in de vorm van een gedoogtoestemming, gedoogbrief/verklaring of vooruitakkoord).. Er zijn wetten en besluiten die in dergelijke situaties voorzien (bijvoorbeeld de Hinderwet 1985). Een voorbeeld is het gedogen van de werkzaamheden van een inrichting die nog niet aan de vereisten van een (veranderd) milieubesluit of aan geïmplementeerde Europese regelgeving voldoet. Een ander voorbeeld is de toelating van activiteiten van zeer beperkte duur, zoals 'proefdraaien' of tijdelijke opslag.. Tegen gedoogbeschikkingen kan bij de Raad van State beroep worden aangetekend; dat is vooral bij het optreden van de gemeentelijke overheden herhaaldelijk gebeurd.

In dit hoofdstuk worden geen situaties beschreven die zijn "gedoogd" doordat er in het geheel niet is opgetreden. Deze kwesties uit het verleden zijn door repressief toezicht aan het licht gekomen en hebben tot een nadere beslissing van de milieu-inspecteur of het ingrijpen van de politiek. geleid.

Handelingen

1340.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake het gedogen van situaties, die niet in overeenstemming zijn met milieuregels
	Bron	:	-
	Periode	:	1971-

Opmerkingen:

- De minister van Verkeer en Waterstaat is nauw bij deze handeling betrokken.
- Product onder andere:
Nota Gedoogbrieven ,TK, 1989-1990, 21137, nr. 26

.1341.	Actor	:	de minister
	.Handeling	:	Het adviseren van het bevoegde gezag bij het verlenen van gedoogbeschikkingen aan houders van inrichtingen die niet aan de milieuregels voldoen.
	Bron	:	Gedoogbrieven, TK, 1989-1990, 21137, nr. 26
	Periode	:	1971-

Opmerking : Een dergelijk besluit wordt ook wel gezien als een ministeriele gedoogbeschikking.

1342.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het verlenen van gedoogbeschikkingen aan houders van inrichtingen die niet aan de milieuregels voldoen
	Bron	:	Gedoogbrieven, TK, 1989-1990, 21137, nr. 26
	Periode	:	1971-

1343.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het behandelen van een beroep tegen een beschikking afgegeven door personen of instellingen die zich bezig houden met de handhaving van de milieuwetgeving
	Bron	:	-
	Periode	:	1971-

Opmerkingen:

Het betreft bevelen tot staking van werkzaamheden, bevelen tot sluiting, wijziging van vergunningsvoorwaarden, intrekking van vergunning, e.d. , beschreven in de volgende hoofdstukken, voorzover lagere overheden of de inspecteur bevoegd gezag zijn.

1344.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
-------	-------	---	--

Handeling : Het instellen van een beroep bij GS of de minister tegen een beschikking afgegeven door andere overheden
Bron : -
Periode : 1971-

Opmerkingen:

Het betreft bevelen tot stak8ng van werkzaamheden, bevelen tot sluiting, wijziging van vergunningsvoorwaarden, intrekking van vergunning, e.d. , beschreven in de volgende hoofdstukken, voorzover lagere overheden of de inspecteur bevoegd gezag zijn.

1345. Actor : de Inspecteur van volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het doen van meldingen aan de minister met betrekking tot het gedogen van situaties, die niet in overeenstemming zijn met milieuregels
Bron : -
Periode : 1971-

.1346. Actor : de Inspecteur van volksgezondheid voor de milieuhygiëne
.Handeling : Het adviseren van het bevoegde gezag bij het verlenen, het instandhouden en intrekken van gedoogbeschikkingen aan houders van inrichtingen die niet aan de milieuregels voldoen.
Bron : Gedoogbrieven, TK, 1989-1990, 21137, nr. 26
Periode : 1971-

11.2.3 Controle op de uitvoering van beleidsinstrumenten

Dit hoofdstuk betreft de zog. “controle op afstand” door de inspecteur op de uitvoering van regels met betrekking tot vergunningen en subsidies, waarbij onder meer wordt voorgeschreven dat de vergunning- of subsidiehouder verslag dient uit te brengen van zijn werkzaamheden. Meestal wordt expliciet voorgeschreven dat verslagen ter kennisneming dienen te worden gebracht bij de inspecteur of gaat het om zaken waarbij de inspecteur advies heeft uitgebracht. Het resultaat van deze controle-op-afstand kan leiden tot een verzoek van een inspecteur aan het bevoegd gezag tot het treffen van maatregelen.

Vanaf 1985 heeft het door de wet voorziene repressieve toezicht een vriendelijker gezicht gekregen. De controle van de voorgeschreven verslaglegging wordt meer en meer gezien als een middel tot evaluatie van de regelgeving. De uitoefening van deze bevoegdheid wordt door de inspectie zelf omschreven als resultaatonderzoek dan wel “het monitoren van effecten.” Deze reeds vroeg geformuleerde visie is dus feitelijk een interpretatie van de uitoefening van een reeds bestaande wettelijke controlebevoegdheid. Zij sluit aan bij de denkbeelden die in het NMP3 door het ministerie zijn geformuleerd met betrekking tot prestatie monitoring en doelgroep monitoring. De inspectie zelf beschouwt haar controlewerkzaamheden vooral als nadere “uitvoerbaarheidstoets” voor de gestelde regelgeving en signaleert problemen zoals tegenstrijdigheden in de regelgeving of in de interpretatie van regels. Ook signaleert zij het ontbreken van resultaat (effect monitoring) .

11.2.3.1 het vergunningenbeleid

Milieuvergunningen en andere vergunningen op het gebied van regelgeving inzake het milieu worden ter kennisneming toegezonden aan de inspecteur, evenals de meldingen inzake de oprichting of het voornemen tot oprichting van inrichtingen, de uitbreiding, wijziging of veranderen van de werking van inrichtingen en eventueel de door het bevoegd gezag gestelde nadere eisen aan de inrichtingen die niet over een Wm-vergunning hoeven te beschikken. De inrichtingen waarop deze handelingen betrekking heeft betreft onder andere:

- * inrichtingen waarin dunne mest wordt bewaard;
- * inrichtingen waarin propaan wordt bewaard (eventueel ook in de bouw);
- * akkerbouw- of tuinbouwbedrijven;
- * houtbewerkende bedrijven;
- * inrichtingen waar vuurwerk wordt bewaard;
- * chemische wasserijen;
- * tankstations (ook LPG);
- * herstellinrichtingen voor motorvoertuigen;
- * horecabedrijven;
- * melkveehouderijen;
- * doe-het-zelfbedrijven;
- * detailhandel;
- * brood- en banketbakkerijen;
- * scholen en opleidingsinstituten;
- * slagerijen..

Daarnaast monitort de inspecteur ook vergunningen die door de provincie aan bepaalde inrichtingen zijn verleend, zoals afvalverwerkingsbedrijven.

1347. Actor : inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het monitoren van effecten van algemene milieu- en hinderwetregels, alsmede hinderwet- en Wm-vergunningen.
Bron : Landelijk handhavingsproject gemeentelijk milieubeleid, 1990 - 1994 / 1995 - 1997. VROM 1995/104
Periode : 1981 -

1348. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het monitoren van effecten van vergunningen die op basis van de Afvalstoffenwet door Gedeputeerde Staten zijn verleend of gewijzigd
Bron : Art. 47, lid 4, onder c, Afvalstoffenwet
Periode : 1979 - 1993

Opmerkingen: Vergunningen dienen ter kennisneming aan de inspecteur te worden gezonden.

11.2.3.2 Het subsidiebeleid aan andere overheden

De hier beschreven handeling maakt deel uit van een door de inspectie geformuleerd landelijk handhavingsproject gemeentelijk milieubeleid en bestaat uit de verzameling van gegevens die zijn voortgekomen uit

- Het geven van voorlichting en de daarbij voortkomende vragen. Bij de invoering van de VOGM paste de inspectie namelijk een “klantgerichte benadering” toe door het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten en het op voorhand oplossen van knelpunten met gemeenten en de daarbij betrokken inspraak- en/of overlegorganen.

- Het adviseren bij de subsidieaanvraag van een overheidsinstelling aan de minister

- Het toetsen van de jaarverslagen in relatie tot de subsidieaanvraag en eerdere gegevens

- Het steekproefsgewijs (BUGM: 25%) controleren van de gemeenten op de stand van zaken bij de uitvoering van hun gesubsidieerde taken

- Het steekproefsgewijs (BUGM: 10%) controleren van de gemeenten op hun gehele milieubeleid.

De inspecteur heeft de bevoegdheid om de minister te adviseren de subsidie stop te zetten. Meestal dient de controle echter als uitvoerbaarheidstoets voor de gestelde subsidievoorwaarden

Deze taken worden ook voortgezet bij herziening van de BUGM en de invoering van de VOGM in 1995.

De resultaten van deze controlewerkzaamheden worden in verslagen vastgelegd, en vergeleken met de doelstellingen. Deze werkzaamheden worden daarom ook wel beleidsmonitoring genoemd.

1349.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het monitoren van de effecten van de verlening van bijdragen aan de gemeenten
	Bron	:	Art. 32-35, Bijdragenbesluit openbare lichamen Wabm
	Periode	:	1991-

11.2.4 Controle van de drinkwaterproductie

11.2.4.1 Drinkwaterkwaliteit

Inleiding

Bij de productie van drinkwater speelt kwaliteitsbeheersing een zeer grote rol. Eisen aan de kwaliteit worden gesteld vanuit de aspecten volksgezondheid, productiebeheersing, aanvullende eisen die de afnemers stellen, en wettelijke verantwoording die moet worden afgelegd. De kwaliteit wordt gecontroleerd door het Staatstoezicht op de Volksgezondheid: ook de minister, belast met Volksgezondheid kan erop worden aangesproken. De inspecteur kan aan de houder van een waterleiding laboratoriumonderzoek opdragen of zelf tot onderzoek overgaan. Tot 1967 werden deze controlewerkzaamheden verricht door de regionale farmaceutische inspecteur van de volksgezondheid.

In de Waterleidingwet (1957) is bepaald dat een waterleidingbedrijf goed drinkwater dient te leveren: "De eigenaar van een waterleidingbedrijf is gehouden zorg te dragen, dat de levering van deugdelijk drinkwater aan de verbruikers in zijn distributiegebied gewaarborgd is in zodanige hoeveelheid en onder zodanige druk als het belang der volksgezondheid vereist." (art. 4, lid 1). Het wettelijk criterium voor kwaliteit (deugdelijkheid van het drinkwater) is nader uitgewerkt in het Waterleidingbesluit (1960). Het belangrijkste artikel ter zake luidt: "Drinkwater dat de eigenaar van een waterleidingbedrijf aan anderen ter beschikking stelt, mag geen eigenschappen hebben waardoor het voor de volksgezondheid nadelig kan zijn." (art. 4, lid 1)

De Nederlandse drinkwaternormen zijn in het Waterleidingbesluit onderverdeeld in vier tabellen: I. Toxische en microbiologische parameters; II. Parameters voor ontharding en ontzuring (ter voorkoming van slijtage van leidingen en apparatuur door kalk en zuren); III. Organoleptische, fysisch-chemische parameters; IV. Parameters, opgesteld ter implementatie van de drinkwaterrichtlijn van de EU. Daarnaast zijn ook de richtlijnen opgesteld door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO, 1993). van kracht.

In 1993 werden de voor de kwaliteitsbewaking noodzakelijke analyses uitgevoerd door 20 door de minister erkende laboratoria; 17 van de 42 waterleidingbedrijven beschikten over een eigen laboratorium. De overige bedrijven maakten gebruik van de laboratoria van andere bedrijven of van de diensten van de waterleidinglaboratoria Noord, Zuid of Oost.

Handelingen

1350.	Actor	:	De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het opdragen van een onderzoek naar de kwaliteit van het drinkwater aan een eigenaar
	Bron	:	O.a. art. 9, lid 2, Waterleidingbesluit (1961; art. 6, lid 7, Waterleidingbesluit 1984
	Periode	:	1961-

Opmerkingen:

Het gaat hier om onderzoeken op grond van technische en hygiënische voorschriften. Er kan (of kon) onder meer sprake zijn van de volgende activiteiten:

- Het bepalen dat onderzoeken veelvuldiger of minder veelvuldig moeten plaatsvinden, of dat andere dergelijke onderzoeken moeten worden verricht, of dat dergelijke onderzoeken mede ten aanzien van door de inspecteur aan te wijzen winningsmiddelen moeten worden verricht;
- Het aanwijzen van plaatsen in een distributiegebied waar de eigenaar van het waterleidingbedrijf in kwestie de druk van het water voortdurend moet laten registreren;
- Het voor elk waterleidingbedrijf afzonderlijk vaststellen welke fysisch-chemische onderzoeken, bedoeld in art. 7, lid 1 en 2, van het Waterleidingbesluit, door dat bedrijf moeten worden verricht (1961-1984).

Vanaf 1984 zijn hierbij ook de volgende procedures betrokken:

- Het goedkeuren van het door de eigenaar van een waterleidingbedrijf opgestelde schema voor het onderzoek van het drinkwater tussen de verschillende stadia van behandeling (1984-1993);
- Het goedkeuren van de door de eigenaar van een waterleidingbedrijf bepaalde plaatsen waar monsters voor drinkwateronderzoek moeten worden genomen (1984-1993).

1351. Actor : Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening
 Handeling : Het adviseren van derden inzake gevallen van waterzuivering
 Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
 Periode : 1945-1984
1352. Actor : de minister
 Handeling : Het beslissen op een door de eigenaar van een waterleidingbedrijf bij de minister ingesteld beroep tegen een beslissing van de inspecteur, inzake onderzoeken naar de kwaliteit van het drinkwater.
 Bron : art 17, lid 2, Waterleidingbesluit
 Periode : 1961-1993
1353. Actor : Beheerscommissie Overdracht Kwaliteitsgegevens (BOK)
 Handeling : Het beheren van het REWAB-project (registratie opgaven van waterleidingbedrijven)
 Bron : De kwaliteit van het drinkwater in Nederland, 1993
 Periode : 1992-

Opmerking:

- De commissie is onderdeel van het VEWIN, maar bestaat uit vertegenwoordigers van waterleidingbedrijven, VEWIN, RIVM, KIWA en IMH. Dit project heeft betrekking op het REWAB-programma, dat ontwikkeld is ten behoeve van de registratie en verwerking van gegevens door waterleidingbedrijven betreffende de kwaliteit van het drinkwater. De gegevens, die vanaf 1992 met behulp van dit programma zijn aangeleverd, zijn in opdracht van de IMH bij het RIVM opgeslagen in het Informatiesysteem Drink- en Industriewatervoorziening (ISDIV) van het Laboratorium voor Water- en Drinkwateronderzoek. Het REWAB-programma maakt het mogelijk landelijke rapportages over de drinkwaterkwaliteit in Nederland samen te stellen.

1354. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het in opdracht van de inspectie opstellen van overzichten van de kwaliteit van het drinkwater
 Bron : De kwaliteit van het drinkwater in Nederland, 1993
 Periode : 1992-

Opmerking:

- Deze overzichten zijn met een bespreekpuntenlijst door het RIVM toegestuurd aan de inspecteurs. Ze maken een controle van de uitgevoerde meetprogramma's op bedrijfsniveau mogelijk voor ruw, rein en gedistribueerd water.

1355. Actor : de minister
 Handeling : Het jaarlijks, , opstellen van een rapport over de kwaliteit van het drinkwater
 Bron : Jaarverslag 1994 Inspectie Milieuhygiëne. Blz.9. Publicatie van het Ministerie van VROM
 Periode : 1985-

Opmerking:

Dit rapport wordt voorbereid door de inspecteur. Vanaf 1992 wordt dit rapport mede samengesteld op grond van de gegevens, verstrekt door de regionale inspecteurs, op grond van een vragenlijst van het RIVM.

Product

- rapport 'De kwaliteit van het drinkwater in Nederland

1356. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid
 Handeling : Het beslissen over de toelaatbaarheid van drinkwaterwinningprocédés
 Bron : Art. 9, lid 1, Waterleidingbesluit
 Periode : 1961-1984

Opmerkingen:

Het gaat hier om vraagstukken als:

- of de installaties voor winning, zuivering en berging van water voldoen (vgl. art. 6, onder II, D, sub a, van het Waterleidingbesluit);
- of er grondwater dan wel toegelaten oppervlaktewater wordt gebruikt.

1357. Actor : de minister
 Handeling : Het goedkeuren van de toevoeging van stoffen aan water door de eigenaar van een waterleidingbedrijf met het doel deze door middel van het drinkwater aan de verbruikers te doen toekomen
 Bron : Art. 4, lid 3, Waterleidingbesluit
 Periode : 1961-1976
1358. Actor : de minister
 Handeling : Het aan de eigenaar van een waterleidingbedrijf wegens bijzondere omstandigheden ontheffing verlenen van de verplichting zich te houden aan kwaliteitsnormen, zoals vastgesteld in tabel III van het Waterleidingbesluit art.4, lid 2, Waterleidingbesluit
 Bron : art.4, lid 2, Waterleidingbesluit
 Periode : 1984-
1359. Actor : inspecteur van de Volksgezondheid
 Handeling : Het aan de eigenaar van een waterleidingbedrijf ontheffing verlenen van de verplichting zich te houden aan de voorgeschreven kwaliteitsnormen van het Waterleidingbesluit.
 Bron : art.4, lid 2, Waterleidingbesluit
 Periode : 1984-

Opmerking:

De inspecteur verleent alleen ontheffing indien redelijkerwijs niet van de eigenaar kan worden gevergd - de grondstof alsmede de bereiding en distributie van het drinkwater in aanmerking genomen - dat hij voldoet aan de normen.

1360. Actor : de minister
 Handeling : Het onder bepaalde omstandigheden ontheffing verlenen van voor de eigenaar van een waterleidingbedrijf geldende verboden drinkwater te bereiden uit oppervlaktewater
 Bron : art.17e,Waterleidingbesluit
 Periode : 1984-

Opmerking:

Van de bedoelde omstandigheden is in een der volgende gevallen sprake:

1. indien de eigenaar een zodanige behandeling - met inbegrip van menging - van het water kan toepassen dat het bereide drinkwater voldoet aan de in het Waterleidingbesluit t.a.v. drinkwater gestelde eisen;
2. indien de eigenaar is aangewezen op oppervlaktewater dat, ofschoon niet voldoende aan kwaliteitsklasse III, in zijn gebruik geen onaanvaardbaar risico voor de volksgezondheid meebrengt;
3. indien overschrijding van de in bijlage D van het Waterleidingbesluit genoemde waarden het gevolg is van de natuurlijke gesteldheid van de bodem en de invloed daarvan op het water;
4. in de in bijlage D van het Waterleidingbesluit aangegeven gevallen:
 - a. indien overschrijding van de waarden plaatsvindt bij oppervlaktewater uit meren met een diepte van ten hoogste 20 meter, waarin de vervanging van het water meer dan een jaar in beslag neemt en waarin geen afvalwater wordt geloosd;
 - b. indien de overschrijding van de waarden het gevolg is van uitzonderlijke geografische omstandigheden.

In de omstandigheden 3 en 4 kan van de bedoelde verboden alleen ontheffing worden verleend indien het belang van de volksgezondheid zich daartegen niet verzet.

1361. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid
 Handeling : Het adviseren van de minister inzake een ontheffing verlenen van voor de eigenaar van een waterleidingbedrijf geldende verboden drinkwater te bereiden uit oppervlaktewater
 Bron : art.17e,Waterleidingbesluit
 Periode : 1984-

11.2.4.2 Geneeskundige onderzoek ter voorkoming van besmetting van drinkwater door bereiders

In art. 18, lid 1, van het Waterleidingbesluit 1961 wordt bepaald dat de eigenaar van een waterleidingbedrijf zorg draagt dat een geneeskundige zich belast met het geneeskundige onderzoek van die personeelsleden van zijn bedrijf voor zover zij bij het verrichten van hun werkzaamheden het water kunnen besmetten.. Dit wordt door de inspecteur van de volksgezondheid gecontroleerd.

1362. Actor : inspecteur van de volksgezondheid
Handeling : Het, bij verschil van inzicht tussen de inspecteur en de eigenaar van een waterleidingbedrijf, beslissen over de vraag of een personeelslid geneeskundig onderzoek moet worden onderworpen
Bron : art. 18, lid 2, Waterleidingbesluit
Periode : 1961-

1363. Actor : inspecteur van de volksgezondheid
Handeling : Het verplichten tot geneeskundige onderzoeken van personeelsleden van waterleidingbedrijven
Bron : art. 19, lid 3, Waterleidingbesluit
Periode : 1961-

Opmerking:

- De geneeskundige inspecteur kan bepalen dat deze onderzoeken meermalen of periodiek worden verricht en kan de daarvoor benodigde laboratoria aanwijzen.

1364. Actoren : De inspecteur van de volksgezondheid
Handeling : Het controleren van het personeelsbestand van de eigenaar van een waterleidingbedrijf, om hygiënische redenen
Bron : art. 21, , Waterleidingbesluit
Periode : 1961-

Opmerking:

- Het betreft personeelsleden die werkzaamheden verrichten zoals bedoeld in art. 18, lid 1, van het Waterleidingbesluit en het daarbij verrichte medische onderzoek. De afschriften worden op verzoek toegezonden.

1365. Actor : Inspecteur van de volksgezondheid
Handeling : Het registreren van meldingen van in de Waterleidingwet en het Waterleidingbesluit aangegeven ziekten
Bron : art. 21, lid 4, Waterleidingbesluit
Periode : 1961-

Opmerking:

Bedoeld zijn vergiftigingsziekten door salmonella, (para)tyfus, hepatitis en difterie - De geneeskundige inspecteur wordt op verzoek in kennis gesteld.

1366. Actor : Inspecteur van de volksgezondheid
Handeling : Het de eigenaar van een waterleidingbedrijf verplichten om maatregelen te nemen ten behoeve van de gezondheidstoestand van personen of bepaalde groepen van personen de deugdelijkheid van het drinkwater in gevaar. brengt
Bron : art. 13, lid 1-2, Waterleidingwet
Periode : 1961-

Opmerkingen:

Indien een personeelslid van een waterleidingbedrijf ziek is of in aanraking is met zieke personen, is de eigenaar van dat bedrijf verplicht om de regionale inspectie van volksgezondheid daarvan in kennis te stellen. Deze beslist of er dan maatregelen genomen moeten worden.

- Product: Beschikking.
- Tot 1992 gaf de Inspecteur deze verplichting met redenen omkleed aan d.m.v. een schriftelijke beschikking bij aangetekende brief.

1367. Actor : de minister
Handeling : Het beslissen in een beroep, aangespannen door de eigenaar van een waterleidingbedrijf, tegen een beschikking van een geneeskundige inspecteur inzake de gezondheid van het personeel
Bron : art. 23, lid 1, Waterleidingbesluit
Periode : 1961-

Opmerkingen: Hierbij is inbegrepen de schadeloosstelling die als gevolg van dit beroep aan het waterleidingbedrijf zou moeten worden toegekend.

11.2.5 Controle van een inrichting op grond van Wet op de hygiëne en de veiligheid van zweminrichtingen

Inleiding:

Op grond van de Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden kan Gedeputeerde Staten - uit oogpunt van hygiëne of veiligheid, bijvoorbeeld bij botulisme of de aanwezigheid van blauwalgen - een zwembad sluiten of een zwembad instellen op niet-ingerichte zwemplaatsen. Mocht spoed zijn vereist dan kan de Commissaris van de Koningin tot een sluiting bevelen. De inspecteur voor de Milieuhygiëne kan daartoe een verzoek doen.

De Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden schrijft voor dat houders van openluchtbaden - ook hotel- en campinghouders - zich aanmelden bij GS die jaarlijks de kwaliteit van het zwemwater controleert. Deze controle is urgenter geworden door de ontdekking van legionellabacteriën, die gedijen in stilstaand lauw water.

Handelingen:

1368. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het aanleggen en bijhouden van een lijst van de zweminrichtingen en de niet-ingerichte zwemplaatsen in oppervlaktewater
Bron : art. 10b, lid 1, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
Periode : 1984-

Opmerking:: de minister en de minister van Verkeer en Waterstaat worden van deze inventarisatie in kennis gesteld.

1369. Actor : de minister
de minister van Verkeer & Waterstaat
Handeling : Het registreren van de gegevens op de door Gedeputeerde Staten aangelegde en bijgehouden lijst van de zweminrichtingen en de niet-ingerichte zwemplaatsen in oppervlaktewater
Bron : art. 10b, lid 2, WHVZ
Periode : 1984-

Waardering: V

1370. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het jaarlijks onderzoeken van de veiligheid van open zwemwater
Bron : art. 10, WHVZ
Periode : 1984-

Opmerkingen:

Het gaat hier om de rapportage van houders van natuurbaden en de inspectie van niet-ingerichte zwemgelegenheden. De resultaten worden openbaar gemaakt. Naast het jaarlijks onderzoek kan er ook in bijzondere omstandigheden onderzoek worden verricht, bijvoorbeeld wanneer de betrouwbaarheid van het zwemwater door bijzondere biologische omstandigheden wordt bedreigd.

1371. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het controleren van het onderzoek naar de waterkwaliteit van een zwembad of zwembassin. door de eigenaar
Bron : art. 12, lid 1, Besluit hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
Periode : 1984-

Opmerkingen:

Voor dit onderzoek zijn in de regels parameters vastgelegd.

1372. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake het sluiten van een inrichting op grond van de Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden.
Bron : -
Periode : 1952 - 1993

1373. Actor : inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het verzoeken aan Gedeputeerde Staten / de Commissaris van de Koningin om een zwembad te sluiten of een zwemverbod in te stellen op een niet-ingerichte zwemplaats
 Bron : Art. 12, lid 1, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
 Periode : 1984 -
- Opmerkingen:
 - Het aanspannen van een beroep als het verzoek, door Gedeputeerde Staten, niet wordt overgenomen, maakt deel uit van deze handeling.
1374. Actor : Gedeputeerde Staten
 Handeling : Het - uit oogpunt van hygiëne of veiligheid - sluiten van een zwembad of instellen van een zwemverbod op een niet-ingerichte zwemplaats
 Bron : Art. 11, lid 1, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
 Periode : 1984 -
- Opmerkingen:
 - Deel van deze handeling maakt uit:
 * het richten van een verzoek aan de minister tot verlenging van de termijn waarbinnen zwemplaatsen in oppervlaktewater moeten worden gesloten of waarbinnen ten aanzien van deze plaatsen een zwemverbod zal worden ingesteld (Art. 11, lid 4, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden).
 * het ongedaan maken van de sluiting of het intrekken van het verbod (Art. 11, onder a, art. 12, lid 2, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden).
1375. Actor : de minister
 Handeling : Het verlengen van de termijn waarbinnen zwemplaatsen in oppervlaktewater moeten worden gesloten of waarbinnen ten aanzien van deze plaatsen een zwemverbod zal worden ingesteld
 Bron : Art. 11, lid 4, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
 Periode : 1984 -
1376. Actor : inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het bij de minister in beroep komen tegen een besluit van Gedeputeerde Staten / de Commissaris van de koningin tot het ongedaan maken van, of de afwijzing van een verzoek tot, de sluiting van een zweminrichting of de intrekking van een zwemverbod op een niet-ingerichte zwemplaats
 Bron : Art. 13, lid 2 en 3, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
 Periode : 1984 -
1377. Actor : de minister
 Handeling : Het beslissen in een beroep tegen een besluit van Gedeputeerde Staten / de Commissaris van de koningin tot het ongedaan maken van, of de afwijzing van een verzoek tot, de sluiting van een zweminrichting of de intrekking van een zwemverbod op een niet-ingerichte zwemplaats
 Bron : Art. 13, lid 1 en 2, Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden
 Periode : 1984 -

14.2. 5. Toezicht op de lijkbezorging

In de Wet op de Lijkbezorging 1991 zijn bepalingen opgenomen, waarbij de zorgdrager of de beheerder van begraafplaatsen en/of crematoria de inspecteur, belast met de volksgezondheid, moet horen. Deze geeft dan aanwijzingen. In de praktijk blijkt dit in verschillende gevallen de (regionale) inspecteur van milieubeheer te zijn. Deze treedt hierbij zelfstandig als actor op in het kader van de handhaving van milieuwetten.

In 1989 stelde de inspecteur voor het eerst een Inspectierichtlijn lijkbezorging op, die feitelijk ook als een advies aan de wetgever kan worden beschouwd. De motivatie van deze richtlijn is de noodzaak van regels in het belang van de bodem- en grondwaterbescherming in overeenstemming met de Wet op de bodembescherming van 1987. De inspecteur zelf signaleerde als knelpunten: bodem- en grondwaterverontreiniging, onvolledige lijkvertering na begraven, luchtverontreiniging door crematoria en hinderaspecten. Nader wordt uiteengezet dat verkeerd aangelegde begraafplaatsen niet alleen de bodem kunnen verontreinigen: door slecht verteerde stoffelijke resten, maar ook door plastic prothesen, onafbrekbare stoffen in doodskisten of lijkomhulsels. Dit levert ook problemen op als begraafplaatsen worden geruimd of graven worden vervangen.

Een begraafplaats valt als 'openbaargelegenheid' niet onder de Hinderwet; een lijkenhuis of 'openbaargelegenheid' evenmin. Wel worden aan crematoria eisen gesteld met het oog inzake de luchtverontreiniging; om die reden kunnen in het kader van de Wm. 1993 en de daaraan gekoppelde inrichtingenbesluiten voorzieningen worden getroffen. Aan de inspectierichtlijnen heeft de inspectie zelf bijlagen toegevoegd als

- modelvoorschriften voor de inrichting van openbaargelegenheden
- technische adviezen voor de inrichting van begraafplaatsen en graven
- handleiding voor de opgraving en ruiming van lijken
- modelvoorschriften voor crematoria in het kader van de Hinderwet
- Adviesvoorschriften voor het gebruik van kunststoffen bij de vervaardiging van lijkkisten en lijkhoezen (in 1989 vastgesteld, in 1991 overbodig geworden door het Lijkomhulselbesluit
- Overzicht van informatie die van belang is bij beslissingen tot opgraving of ruiming van lijken, bij aanleg of uitbreiding van begraafplaatsen en bij (woning)bouw nabij begraafplaatsen)

11.2.5.1 Kaderstellend

.1378. Actor : de Gezondheidsraad
Handeling : Het adviseren van de minister inzake de lijkbezorging
Bron : Diverse artikelen Wet op de Lijkbezorging, Stb. 1991, 130
Periode : 1970-

Opmerkingen: Het betreft eisen, te stellen aan de wijze van begraven en cremeren overeenkomstig de Inspectierichtlijn lijkbezorging 1989 en nadere regelingen.

Product:

Interim-advies inzake inrichting en ligging van openbaargelegenheden, 23 juli 1976. V A R - reeks nr. 9
Het gebruik van plastic bij het begraven van lijken. V A R - reeks nr. 19

11.2.5.2 Uitvoerend

- 1379.. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van B & W. inzake aanvragen om vergunning tot het opgraven van lijken
Bron :Art,29, lid 1, Wet op de lijkbezorging. e.a.
Periode :1991-
- 1380.. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het uitoefenen van toezicht bij de ruiming van begraafplaatsen door gemeenten
Bron :Art,31, lid 2,, Wet op de lijkbezorging. e.a.
Periode :1991-
- 1381.. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van GS inzake aanvragen tot verlenging van een ruimingstermijn voor begraafplaatsen
Bron :Art,31, lid 4, Wet op de lijkbezorging. e.a.
Periode :1991-
1382. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van B & W. inzake het aanleggen van begraafplaatsen
Bron :Art, 34 en art. 40, lid 3, Wet op de lijkbezorging. e.a.
Periode :1991-
1383. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van GS inzake verzoeken om op meer dan 0,5 meter diep in gesloten begraafplaatsen te mogen uitgraven
Bron :Art, 46, lid 3, Wet op de lijkbezorging. e.a.
Periode :1991-
1384. Actor :inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling :Het adviseren van B & W. inzake het aanwijzen van terreinen voor het uitstrooien van as
Bron :Art, 10, lid 2, besluit op de lijkbezorging.
Periode :1991-

11.3 Bestuursrechtelijke handhaving

Inleiding:

Bij bestuursrechtelijke handhaving wordt onderscheid gemaakt tussen: het intrekken van vergunningen en ontheffingen, het opleggen van een dwangsom en het toepassen van bestuursdwang, van dit laatste maakt ook het sluiten van een inrichting deel uit.

Deze handelingen kunnen worden uitgeoefend door het bevoegd gezag. Hierbij heeft vooral de provincie een belangrijke rol, omdat zij de vergunningen heeft verleend op grond van de sectorale milieuwetten. Na de invoering van de Wm. treedt de inspectie van het rijk alleen rechtstreeks op bij situaties waarbij het rijk rechtstreeks bevoegd gezag is. Voor het overige treden andere overheden als zodanig op, al dan niet bijgestaan door de milieu-inspectie.

11.3.1 Intrekken van vergunningen en ontheffingen

Inleiding:

Vergunningen worden voor een bepaalde tevoren vastgestelde termijn verleend, waarna zij komen te vervallen. Zij komen automatisch te vervallen wanneer er binnen een bepaalde, door de wet vastgestelde, termijn van deze vergunning geen gebruik is gemaakt. Daarom is het van bestuurswege intrekken of wijzigen van een reeds verleende vergunning een ernstige ingreep die afwijkt van de normale procedure. Er moet dus een gegronde reden voor zijn. Een reeds in de Hinderwet voorziene grond is dat de vergunninghouder zich niet aan de voorwaarden houdt. Het intrekken van een vergunning kan echter ook een speciale maatregel zijn in belang van het milieu. Op grond van de Wet inzake de luchtverontreiniging mochten vergunningen ook worden ingetrokken, indien de lucht ernstig werd verontreinigd. In het laatste geval kan er onder bepaalde voorwaarden aan het rijk schadeloosstelling worden gevorderd.

De vergunningverlener heeft ook de bevoegdheid om vergunningsvoorwaarden te wijzigen. Dit komt vaker voor, omdat de voorwaarden, waarop een vergunning soms wordt verleend, kan berusten op verouderde kennis of omdat er milieumaatregelen moeten worden aangescherpt. Vaak zijn mogelijkheden tot wijziging van vergunningsvoorwaarden of tot het optreden in het belang van het milieu al daadwerkelijk in de vergunningsvoorwaarden geregeld. Vooral in meer recente vergunningen, waarvan de voorwaarden verwijzen naar convenanten of naar algemene richtlijnen, is met wijzigingen rekening gehouden. Het wijzigen van voorwaarden en de regeling daarvan maakt dus onderdeel uit van de onderhandelingen die leiden tot het verlenen van vergunningen en komen hier niet ter sprake.

De intrekking die hier wordt beschreven, is een duidelijke op zichzelf staande repressieve (veriligheids-) maatregel.

Zij vindt plaats wanneer

- het milieu naar het oordeel van het bevoegde gezag ernstig in gevaar komt en er dus dient te worden ingegrepen. Dit kan dus ook het gevolg zijn van gewijzigd inzicht zonder dat de vergunninghouder daarvoor zelf enig verwijt kan worden gedaan.
- er naar het oordeel van het bevoegde gezag geen vertrouwen meer is dat de houder van een inrichting zich op behoorlijke wijze aan de voorschriften houdt. In dit geval is er wel degelijk sprake van een sanctie.

Voordat een vergunning wordt ingetrokken wordt de houder eerst in de gelegenheid gesteld om zich alsnog aan zijn verplichtingen te voldoen.

Wanneer na de intrekking van de vergunning de activiteiten niet zijn beëindigd kan alsnog bestuursdwang worden gebruikt. Op grond van artikel 18.12 Wm. kan het bevoegd gezag sinds 1993 - voor alle wetten waarop hoofdstuk 18 van de Wm van toepassing is - ontheffingen en vergunningen intrekken of wijzigen. In de praktijk is gebleken dat het sanctiemiddel tot de invoering van de Wm. door het rijk bij hoge uitzondering werd toegepast. Provinciaal ingrijpen, vooral als gevolg van tijdelijk ontstane omstandigheden, komt vaker voor..

Handelingen:

1385.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake het intrekken of wijzigen van vergunningen of ontheffingen
	Bron	:	-
	Periode	:	-

11.3.1.1 Intrekken van gedoogverklaringen

1386. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van gedoogverklaringen inzake overtredingen van de milieuregels
Bron : -
Periode : -
1387. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van gedoogverklaringen inzake overtredingen van de milieuregels
Bron : -
Periode : -

11.3.1.2 Intrekken van Hinderwetvergunningen

1388. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van door de Kroon toegewezen Hinderwetvergunningen wegens gebleken gevaar of hinder
Bron : Art. 26, onder b, Hinderwet
Periode : 1952 - 1993

Waardering: B

Selectie criterium: 6

1389. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van door GS verleende Hinderwetvergunningen wegens gebleken gevaar of hinder
Bron : Art. 26, onder b, Hinderwet
Periode : 1952 -1993

11.3.1.3 Intrekken van milieuvergunningen op grond van de Wm.

Intrekking of wijziging van een milieuvergunning is in eerste instantie een maatregel, geen sanctie. Wijziging van een vergunning kan geschieden omdat er zich ontwikkelingen in het milieu of in de kennis van de emissies hebben voorgedaan die wijzigingen noodzakelijk maken. Tegen deze beschikkingen kan beroep worden aangetekend. Ook kunnen houders van inrichtingen, die door deze maatregel in bijzondere mate worden benadeeld, schadeloos worden gesteld. Zie voor deze schadeloosstelling hoofdstuk 15.

In de regel zijn deze wijzigingen op voorhand voorzien. Vergunningen worden veelal verleend op basis van een planmatig georganiseerd milieubeleid van een inrichting op basis van het kunnen inspelen op de modernste stand van de techniek. De vergunningsvoorwaarden komen meestal overeen met reeds bestaande convenanten met het bedrijfsleven. Formele wijzigingen van de gestelde eisen aan de hand van de zich wijzigende techniek worden in deze overeenkomsten veelal voorzien.

1390. Actor: Gedeputeerde Staten
Handeling: Het intrekken of wijzigen van door derden verleende vergunningen op grond van de Wm.
Bron: Art. 34-41 WABM, Art. 8.1, Wm. / art. 3.1, 3.2, 4.1 Inrichtingen- en vergunningenbesluit Milieubeheer (Stb. 1993, 50)
Periode : 1980-
1391. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van vergunningen welke op basis van de Wm. zijn verleend door Gedeputeerde Staten
Bron : Art. 18.12, Wm.
Periode : 1993 -
- Opmerkingen:
- Zie inleiding uitvoeringsinstrument Vergunningverlening Wm de vergunningen die door Gedeputeerde Staten worden verleend.
1392. Actor : inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van het bevoegde gezag inzake het intrekken of van vergunningen of ontheffingen aan houders van inrichtingen
Bron : Art. 26, onder b, Hinderwet.; Art. 18.13, Wm. e.a.; Art. 33 en 34 Wet inzake de luchtverontreiniging; art. 33, Wet geluidhinder; Art. 51, Afvalstoffenwet; Art. 49, lid 1 Afvalstoffenwet. Art. 13, Wca
Periode : -
1393. Actor : de minister
Handeling : Het adviseren van het bevoegde gezag inzake het intrekken van vergunningen of ontheffingen
Bron : Art. 18.13, Wm. e.a.
Periode : -
1394. Actor: de minister
Handeling: Het verzoeken aan gedeputeerde staten of het college van B&W om een vergunning geheel of gedeeltelijk in te trekken of om de voorschriften verbonden aan een vergunning te wijzigen, aan te vullen of in te trekken
Bron: Art. 8.39, lid 1 onder a en b, Art. 18.14, lid 1, Wm.. Art. 8.1, Wm, nader: art. 3.1, 3.2, 4.1 Inrichtingen- en vergunningenbesluit Milieubeheer (Stb. 1993, 50)
Periode : 1993 -
1395. Actor : de minister
Handeling : Het geven van een bindende aanwijzing aan het bevoegde gezag inzake het intrekken van verleende vergunningen
Bron : Art. 18.14, lid 2 , Wm.. e.a
Periode : -
1396. Actor : de minister

Handeling : Het intrekken van vergunningen welke op basis van de Wm. zijn verleend door de minister van milieubeheer
Bron : Art. 18.12, Wm.
Periode : 1993 -

Opmerkingen:

- Zie inleiding uitvoeringsinstrument Vergunningverlening Wm de vergunningen die de minister van Milieubeheer worden verleend.

1397. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van ontheffingen inzake verboden die betrekking hebben op afvalstoffen en die zijn gesteld in de Wm..
Bron : Art. 18.12, Wm.
Periode : 1993 -

1398. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van ontheffingen inzake verboden die betrekking hebben op afvalstoffen en zijn gesteld in de Wm..
Bron : Art. 18.12, Wm.
Periode : 1993 -

11.3.1.4 Wet luchtverontreiniging

1399. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van ontheffingen in het belang van de landsverdediging inzake verboden die voortkomen uit de Wet inzake de luchtverontreiniging
Bron : Art. 33 en 34, Wet inzake de luchtverontreiniging
Periode : 1970 - 1993
1400. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet inzake de luchtverontreiniging - verleend aan exploitanten van inrichtingen met een risico van luchtverontreiniging
Bron : Art. 33 en 34, Wet inzake de luchtverontreiniging
Periode : 1970 - 1993
1401. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van een vergunning in het belang van het tegengaan van luchtverontreiniging
Bron : Art. 33 en 34, Wet inzake de luchtverontreiniging
Periode : 1970-1993

Opmerkingen:

- Art. 33 van de wet verleent aan Gedeputeerde Staten de bevoegdheid om verleende vergunningen aan te vullen, te wijzigen en gedeeltelijk in te trekken. als de inrichting ontoelaatbare luchtverontreiniging veroorzaakt. Art. 34 geeft Gedeputeerde Staten de bevoegdheid de vergunning volledig in te trekken als de inrichting niet aan de voorwaarden voldoet , ontoelaatbare luchtverontreiniging veroorzaakt of geheel of gedeeltelijk drie jaar lang buiten werking is geweest. Indien deze maatregel van GS door de vergunninghouder niet kon worden voorzien, kan GS na advies van de inspecteur de vergunninghouder schadeloos stellen.

11.3.1.5 Intrekken van vergunningen Wet geluidhinder

Intrekking van een vergunning is een maatregel die kan worden opgelegd als gevolg van metingen. Deze metingen kunnen het gevolg zijn van klachten. Indien de klachten via de milieu-inspectie binnen komen, maken zij deel uit van de adviserende taak van de inspectie inzake intrekking van vergunningen van inrichtingen.

1402.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het intrekken van ontheffingen van het verbod - op grond van artikel 2, lid 1 Wet geluidshinder - om apparaten te vervaardigen, in te voeren, in voorraad te hebben, te koop aan te bieden, af te leveren, te vervoeren of te gebruiken.
	Bron	:	Art. 33, Wet geluidshinder
	Periode	:	-
1403.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het intrekken van vergunningen inzake inrichtingen die in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken
	Bron	:	Art. 33, Wet geluidshinder
	Periode	:	1979 - 1993

11.3.1.6 Intrekken van vergunningen voor afvalverwerking (Afvalstoffenwet)

1404. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van vergunningen welke voortkomen uit de afvalstoffenwet en zijn verleend aan inrichtingen die zich van afvalstoffen ontdoen en van meer dan provinciaal belang zijn
Bron : Art. 51, Afvalstoffenwet
Periode : 1979 - 1993
1405. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van vergunningen welke voortkomen uit de afvalstoffenwet en zijn verleend aan inrichtingen die zich van afvalstoffen ontdoen
Bron : Art. 46, lid 1, Afvalstoffenwet
Periode : 1979 - 1993
1406. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van ontheffingen van in de Afvalstoffenwet gestelde verboden
Bron : Art. 51, Afvalstoffenwet
Periode : 1979 - 1993
1407. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van ontheffingen van in de Afvalstoffenwet gestelde verboden
Bron : Art. 46, lid 1, Afvalstoffenwet
Periode : 1979 - 1993

11.3.1.7 Intrekken van vergunningen Wet bodembescherming

1408. Actor : de minister
Handeling : Het wijzigen van voorschriften en voorwaarden op verleende otheffingen van bepalingen tegen bodemverontreiniging of intrekking van die ontheffingen
Bron : Art. 66, Wet bodembescherming Stb. 1986, 374
Periode : 1987 -
1409. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet bodembescherming - tot het houden van stortplaatsen op militaire terreinen
Bron : Art. 18.12, Wm e.a.
Periode : 1994 -
1410. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet bodembescherming - tot het lozen van afvalwater vanaf militaire terreinen
Bron : Art. 18.12, Wm. e.a.
Periode : 1990 -
1411. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet bodembescherming - tot het infiltreren van grondwater
Bron : Art. 18.12, Wm. e.a.
Periode : -
1412. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet bodembescherming - voor het houden van ondergrondse opslagtanks met een inhoud van meer dan 150 kubieke meter ten behoeve van de krijgsmacht
Bron : Art. 18.12, Wm. e.a.
Periode : 1993 -
1413. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet bodembescherming - tot het houden van stortplaatsen
Bron : Art. 18.12, Wm. e.a.
Periode : -
1414. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het intrekken van vergunningen - welke voortkomen uit de Wet bodembescherming - tot het lozen van industrieel afvalwater
Bron : Art. 18.12, Wm. e.a.
Periode : 1994 -
1415. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van ontheffingen - op basis van de Wet bodembescherming - van een verbod op lozing van huishoudelijk afvalwater, koelwater en overige vloeistoffen op de bodem door inrichtingen die onder een door de minister aangewezen categorie van verontreinigende inrichtingen vallen
Bron : Art. 66 Wet bodembescherming 1986, Art. 18.12, Wm. e.a.
Periode : 1990 -
1416. Actor : de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Handeling : Het intrekken van ontheffingen van verboden tot het uitrijden van dierlijke mest op fosfaat arme gronden
Bron : Art..66, Wet bodembescherming; art. 18-12 Wm
Periode : 1987 -
1417. Actor : Gedeputeerde Staten

Handeling : Het intrekken van ontheffingen - op basis van de Wet bodembescherming - van een verbod op lozing van huishoudelijk afvalwater, koelwater en overige vloeistoffen op de bodem door inrichtingen die onder een door Gedeputeerde Staten aangewezen categorie van verontreinigende inrichtingen vallen

Bron : Art. 18.12, Wm. e.a.

Periode : 1990 -

11.3.1.8 Intrekken van vergunningen Wet chemische afvalstoffen

1418. Actor: de minister
Handeling: Het intrekken van vergunningen - verleend op basis van de Wet chemische afvalstoffen - inzake het zich ontdoen, bewerken, verwerken of vernietigen van chemische afvalstoffen en afgewerkte olie
Bron: Art. 13, Wca
Periode: 1979 - 1992
1419. Actor: de minister
Handeling: Het intrekken van ontheffingen die betrekking hebben op verboden die zijn gesteld in de Wet chemische afvalstoffen
Bron: Art. 13, Wca
Periode : 1979 -1992

11.3.1.9 Intrekken van vergunningen Kernenergiewet

1420. Actor : de minister
Handeling : Het (doen) intrekken van vergunningen betreffende handelingen met splijtstoffen of ertsen
Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet
Periode : 1969 –
Opmerking : Voor het intrekken van vergunningen inzake kernenergiecentrales is de minister van Economische Zaken de eerstverantwoordelijke. Voor handelingen met radiologische apparaten zijn de ministers van Sociale Zaken en/of Volksgezondheid de eerste verantwoordelijke.

Waardering: -: B
Selectie criterium: 6
SVS 193-195

1421. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren inzake het intrekken van vergunningen en ontheffing van vergunningsverplichtingen voor handelingen met splijtstoffen of ertsen en het vervoer en het gebruik van ioniserende en stralende toestellen
Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet
Periode : 1969 -

Waardering: -: B
Selectie criterium: 6
RIMH 113

1422. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan het intrekken van vergunningen door de minister van Sociale Zaken betreffende het vervoer en het gebruik van ioniserende en stralende toestellen
Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet
Periode : 1969 -

Waardering: -: B
Selectie criterium: 6

1423. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan het intrekken van ontheffingen - verleend in het belang van de landsverdediging of ten behoeve van instellingen van de wetenschap - welke betrekking hebben op verplichtingen of verboden zoals staan vermeld in artikel 15, 29 en 34 van de Kernenergiewet
Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet
Periode : 1969 -

Waardering: -: B
Selectie criterium: 6

1424. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan het intrekken van ontheffingen - inzake het vervoer van ertsen of radioactieve stoffen - welke betrekking hebben op bepalingen die staan vermeld in de reglementen betreffende vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor (VSG), land (VLG) en binnenwateren (VBG)
Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet
Periode : 1969 -

Opmerkingen:

- Verklaringen gebruikte afkortingen:
 - * VSG - Reglement betreffende het vervoer over de spoorweg van gevaarlijke stoffen, Stcrt. 1982, 19
 - * VLG - Reglement betreffende het vervoer over land van gevaarlijke stoffen, Stcrt. 1985, 211
 - * VBG - Reglement betreffende het vervoer over de binnenwateren van gevaarlijke stoffen, Stcrt. 1968, 207.

1425. Actor : de minister

- Handeling : Het leveren van een bijdragen aan het intrekken van ontheffingen van verboden met betrekking tot het gebruik van radioactieve stoffen en toestellen,
 Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet. Besluit stralenbescherming KEW (Stb. 1986, 465) en zijn de voorlopers het Radioactieve stoffenbesluit (Stb. 1981, 501) en het Toestellenbesluit (Stb. 1981, 565)
 Periode : 1969 -
- .1426. Actor : de minister
 Handeling : Het verlengen van de termijn van een beschikking inzake het verbod dat betrekking heeft op het verrichten van werkzaamheden met radioactieve stoffen, ioniserende straling uitzendende toestellen of lijken van dieren en mensen die in contact zijn geweest met ioniserende straling
 Bron : Art. 36, lid 3, KEW
 Periode : 1969-
1427. Actor: de minister
 de minister van Defensie
 de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
 de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Handeling: Het behandelen van een beroep tegen een beschikking afgegeven door personen of instellingen die zich bezig houden met de naleving van de Kernenergiewet
 Bron: Besluit Stralenbescherming Kernenergiewet, Stb. 1986, 465
 Periode: -
- Opmerkingen:
 - Het behandelen van een verzoek voor herkeuring, afkomstig van een persoon die een medisch onderzoek heeft gehad dat al dan niet resulteerde in het verbod om werkzaamheden te verrichten met radioactieve stoffen of straling uitzendende toestellen, maakt deel uit van deze handeling.

11.3.1.10 Intrekken van vergunningen aan waterwin- en waterleidingbedrijven

De hier beschreven handelingen hebben betrekking op klachten over de drinkwaterkwaliteit of klachten van benadeelden door grondwateronttrekking ten behoeve van het drinkwater. Op deze klachten is in het verleden negatief beschikt.

1428. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van een vergunning aan waterleidingbedrijven
Bron : Art. 16, Grondwaterwet waterleidingbedrijven
Periode : 1955 -1984
1429. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren inzake het intrekken van vergunningen en ontheffing van vergunningsverplichtingen voor handelingen met splijtstoffen of ertsen en het vervoer en het gebruik van ioniserende en stralende toestellen.
Bron : Art. 20 onder a, lid 1, Kernenergiewet
Periode : 1969 -
1430. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van aan een vergunning inzake grondwaterwinning
Bron : art. 15, lid 1 en 5, Grondwaterwet waterleidingbedrijven
Periode : 1955-1984
1431. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van een vergunning, indien de vergunninghouder schriftelijk verklaart daarvan geen gebruik te zullen maken of indien de inrichting waarvoor zij is verleend gedurende vier achtereenvolgende jaren niet wordt gebruikt of een andere bestemming krijgt.
Bron : art. 16, Grondwaterwet waterleidingbedrijven
Periode : 1955-1984
- .1432. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van een ontheffing met betrekking tot het verbod drinkwater te bereiden uit oppervlaktewater
Bron : Art. 17f, lid 1, Waterleidingbesluit
Periode : 1984 -
1433. Actor : de minister
Handeling : Het intrekken van een aan de eigenaar van een waterleidingbedrijf verleende ontheffing van de verplichting zich te houden kwaliteitsnormen, zoals vermeld in tabel III in bijlage A van het Waterleidingsbesluit
Bron : Art. 4, lid 3, Waterleidingbesluit
Periode : 1984

11.3.1.11 Luchtvaartwet

De minister van VROM is bevoegd om vluchten te verbieden of luchtvaartterreinen te sluiten indien de milieunormen worden overtreden. Het uitoefenen van deze bevoegdheden gaat gepaard met een afweging van economische belangen, die niet zelden met politieke debatten gepaard gaat.

Zie ook de handelingen 366-369 van het Rapport Institutioneel Onderzoek *Luchtvaart gebonden*, p. 152.

1434.	Actor	:	de minister van Verkeer en Waterstaat de minister
	Handeling	:	Het intrekken van de aanwijzing van een luchtvaartterrein. om redenen van geluidshinder of milieugevaar
	Bron	:	Art. 29, Luchtvaartwet
	Periode	:	-

11.3.2 Sluitingsbevel aan een inrichting op grond van Hinderwet en de Wet inzake de luchtverontreiniging

Inleiding:

Een sanctie bij bestuursrechtelijk optreden is de sluiting van een inrichting. Zo kende de Hinderwet een bepaling (artikel 28, onder a) op grond waarvan het bevoegde gezag een inrichting kan sluiten die niet van over een Hinderwetvergunning beschikt of niet aan de in die vergunning gestelde voorschriften voldoet. Sluitingsbevelen worden op voorhand aangekondigd, zodat de inrichting in staat wordt gesteld om alsnog aan de vereiste voorwaarden te voldoen. Ook kan tegen sluitingsbevelen bezwaar en beroep worden aangetekend. Het sluitingsbevel wordt vanaf 1993 - na het in werking treden van 18.8, tweede lid, Wm - opgenomen bij het uitoefenen van bestuursdwang en houdt vanaf dat moment op te bestaan als aparte sanctie. De hier beschreven handelingen hebben betrekking op sancties die worden opgelegd als inrichtingen niet aan milieuvoorwaarden voldoen.

Naast een sluiting op grond van de hinderwet kunnen op grond van de Wet luchtverontreiniging bij ernstige luchtverontreiniging inrichtingen of delen daarvan tijdelijk stil worden gelegd. De Wet inzake de luchtverontreiniging geeft aan het bevoegd gezag ook de bevoegdheid om te bevelen bepaalde activiteiten te staken vanwege het algemeen belang - met als motivatie de: ernst van de luchtverontreiniging (een "alarmfase") - en zonder dat er een overtreding van een regel of voorwaarde is vastgesteld. Handelingen over dit onderwerp worden opgenomen in de paragraaf Crisisbeheersing Bijzondere Milieuumstandigheden

Handelingen:

1435.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake het sluiten van een inrichting op grond van de Hinderwet.
	Bron	:	-
	Periode	:	1945 - 1993
1436.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het adviseren van het bevoegde gezag inzake het sluiten van een inrichting die niet over een Hinderwetvergunning beschikt of niet voldoet aan de in die vergunning gestelde voorwaarden
	Bron	:	Art. 28, Hinderwet.
	Periode	:	1952 -1993
1437.	Actor	:	inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het adviseren van het bevoegde gezag inzake het sluiten van een inrichting die niet over een Hinderwetvergunning beschikt of niet voldoet aan de in die vergunning gestelde voorwaarden
	Bron	:	"Draaiboek toezicht en optreden inzake milieuwetgeving", VNG/ Den Haag, 1988
	Periode	:	1952 - 1993
1438.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het indienen van een verzoek - bij het bevoegde gezag - tot sluiting van een inrichting die niet over een Hinderwetvergunning beschikt of niet aan de in die vergunning gestelde voorschriften voldoet
	Bron	:	Art. 28, lid 3, Hinderwet
	Periode	:	1952 - 1993
1439.	Actor	:	inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het indienen van een verzoek - bij het bevoegde gezag - tot sluiting van een inrichting die niet over een Hinderwetvergunning beschikt of niet aan de in die vergunning gestelde voorschriften voldoet
	Bron	:	Art. 28, lid 3, Hinderwet
	Periode	:	1952 - 1993
1440.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne

- Handeling : Het verzoeken aan de Commissaris van de Koningin tot een bevel tot het sluiten van luchtverontreinigende inrichtingen of delen daarvan, het buiten werking stellen van luchtverontreinigende toestellen of het staken van luchtverontreinigende handelingen
- Bron : art 44, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
- Periode : 1972-1994
- Bij voorbeeld: Sluiting van de vuilverbrandingsinstallatie in het Lickebaertgebied onder Rijnmond, vgl. Kamerstukken II 18 319, nr. 14)
1441. Actor : Gedeputeerde Staten
- Handeling : Het aanzeggen van een bevel tot de sluiting van een inrichting , die milieuhinder veroorzaakt
- Bron : Art. 28, Hinderwet.; art. 43, lid 3, Wet inzake de luchtverontreiniging
- Periode : 1952 - 1993
1442. Actor : de minister
- Handeling : Het aanzeggen van een bevel tot de sluiting van een inrichting, die niet van een Hinderwetvergunning is voorzien of niet voldoet aan de in die vergunning gestelde voorschriften
- Bron : Artikel 28, Hinderwet
- Periode : 1981-1993
1443. Actor : de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
- Handeling : Het adviseren aan de Commissaris van de Koningin inzake een bevel tot het sluiten van luchtverontreinigende inrichtingen of delen daarvan, het buiten werking stellen van luchtverontreinigende toestellen of het staken van luchtverontreinigende handelingen
- Bron : art 45, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
- Periode : 1972-1994

11.3.3 Ingrijpen op grond van de kernenergiewet

De hier beschreven handelingen betreffen incidenten met betrekking tot radioactieve en stralingsgevaarlijke stoffen. Voorzover het milieubeheer betreft, gaat het hier om geconstateerde radioactiviteit op grond van een meting of een melding. Op grond van de bestaande regelgeving zijn verschillende instanties bevoegd en zelfs verplicht om in te grijpen. Grote incidenten op het gebied van radioactiviteit, zoals een ramp met een kernenergiecentrale, worden als een zodanig ernstige milieuramp beschouwd dat er sprake is van een bijzondere omstandigheid. Hiervoor worden crisismaatregelen genomen. Handelingen over dit onderwerp worden opgenomen in de paragraaf Crisisbeheersing Bijzondere Milieumomstandigheden

1444. Actor : Accountantsdienst ministerie economische zaken
Algemene Inspectiedienst Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
Arbeidsinspectie
door de minister van Defensie aangewezen autoriteit
Beveiligingsambtenaren
Controleurs Economische Controledienst
Controleurs van het Korps Gevaarlijke stoffen
Dienst invoerrechten en accijnzen
Directie Binnenlands Geldwezen en Financiën, Publiekrechtelijke Lichamen
Interservice Controleploeg Ioniserende Stralen (I.C.I.)
Keuringsdiensten
Scheepvaartinspectie
Staatstoezicht op de mijnen,
Staatstoezicht op de volksgezondheid
Rijksluchtvaartdienst
Rijkswaterstaat
- Handeling : Het verbieden of door bevel doen staken van werkzaamheden die verricht worden met radioactieve stoffen, splijtstoffen, radioactieve ertsen en ioniserende straling uitzendende toestellen.
- Bron : Art. 36, lid 1, Kernenergiewet
- Periode : 1969 -
1445. Actor: de minister
de minister van Economische Zaken
de minister van sociale zaken en werkgelegenheid,
de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Handeling: Het verlengen van de termijn van een beschikking inzake een verbod - afkomstig van ambtenaren belast met de naleving van de Kernenergiewet - dat betrekking heeft op het verrichten van werkzaamheden met radioactieve stoffen, ioniserende stralen uitzendende toestellen of lijken van dieren en mensen die in contact zijn geweest met ioniserende straling.
- Bron: Art. 36, lid 3, Kernenergiewet
- Periode: -
1446. Actor: Energieonderzoekscentrum Nederland (ECN)
RIVM
- Handeling: Het (laten) beheren van in beslag genomen stralingsgevaarlijke stoffen, splijtstoffen en ertsen
- Bron: Art. 22 lid 3, art. 33, lid 4, Kernenergiewet
- Periode:
1447. Actor: inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
- Handeling: Het op grond van meldingen toetsen van handelingen met betrekking tot de in, uit- of doorvoer van radioactieve afvalstoffen, splijtstoffen en ertsen
- Bron: Besluit in-, uit- en doorvoer van radioactieve afvalstoffen, Stb. 1993, 626
- Periode: -
- Opmerkingen:
- Deze handeling heeft ook betrekking op meldingen betreffende de ontvangst of de afgifte van radioactieve afvalstoffen

1448. Actor: inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
 Handeling: Het nemen van maatregelen op meldingen inzake het zoek raken, de diefstal of de ongewilde verspreiding van splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen en het rapporteren dienaangaande
 Bron: Besluit vrijstelling landsverdediging Kernenergiewet, Stb. 1969, 476
 Periode: 1969 -
- 1449.. Actor : inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
 Handeling : Het nemen van maatregelen op meldingen inzake lozingen van radioactieve stoffen op het oppervlaktewater
 Bron : Inspectieplan Milieuhygiëne 1996
 Periode : -

11.3.4 Saneringsbevelen en andere maatregelen in verband met de bodembescherming

Als er sprake is van ernstige verontreiniging, dan dient de verontreiniger (de eigenaar/gebruiker) aan het bevoegd gezag een saneringsplan ter goedkeuring voor te leggen. Als veroorzaker niet zelf tot een saneringsonderzoek wil overgaan, kan het bevoegd gezag hem daartoe bevelen. Als er bij verontreinigde bodem geen eigenaar of gebruiker aanspreekbaar is, onderzoekt en saneert de overheid zelf, met - zo mogelijk - kostenverhaal. Voor sanering door de overheid (provincie of vier gemeenten) is in de wet een financieringsregeling opgenomen. Saneringsgevallen en resultaten van saneringsprocedures worden vastgelegd in het kadaster.

De wet geeft aan het bevoegd gezag instrumenten die zich richten op

- Het verkrijgen en verschaffen van informatie (onderzoeks- en meldingsplicht)
- Een eind maken aan verontreinigende handelingen (stakingsbevelen)
- Het tegengaan van verspreiding van verontreiniging (beveiligingsbevelen)
- het toetsen van onderzoek en sanering op hun kwaliteit.
- Het afdwingen van onderzoek en sanering. (onderzoeks- en saneringsbevelen)

Onder bevoegd gezag wordt verstaan: de provincie en de vier grote steden Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht. In deze paragraaf wordt alleen Gedeputeerde Staten van de provincie als actor opgevoerd.

De gegevens betreffende geregistreeerde saneringswerkzaamheden worden in de dossiers van het ministerie vaak geordend als objectdossiers van terreinen. Omdat bij deze procedures de landsadvocaat wordt ingeschakeld, zijn zij apart geadministreerd als "archief landsadvocaat".

1450.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het geven van bevelen tot het staken van activiteiten of het voorwaarden stellen voor activiteiten op verontreinigde grond aan veroorzakers/eigenaars
	Bron	:	Art. 11, Interimwet bodemsanering Stb.. 1982, 63
	Periode	:	1982-1994

Opmerkingen:

- Dit bevel geschiedt na overleg met de inspecteur. Tegen het bevel is beroep mogelijk op de Kroon, en sedert 1990 bij de Raad van State. De veroorzaker/eigenaar kan in voorkomende gevallen schadeloos worden gesteld.

1451.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het overreden van en desnoods bevelen aan veroorzakers/eigenaars van verontreinigde grond om verontreinigende activiteiten te staken of het geven van voorwaarden aan dergelijke activiteiten
	Bron	:	Art. 12, Interimwet bodemsanering Stb.. 1982, 63
	Periode	:	1982-1994

Opmerkingen:

- Eigenaars worden, alvorens zij worden geconfronteerd met een bevel, eerst tot medewerking op vrijwillige basis uitgenodigd (Leidraad Bodemsanering). Aan het uiteindelijke bevel als laatste machtsmiddel gaat overleg met gedeputeerde staten van desbetreffende provincie vooraf. De beslissing tot een bevel zou veelal worden genomen bij toetsing van provinciale saneringsprogramma's. Tegen een dergelijk bevel staat beroep open bij de Raad van State. In bepaalde gevallen is er aan een ministerieel bevel een schadevergoedingsregeling verbonden.

1452.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het geven van bevelen tot het toelaten van onderzoek en sanering van verontreinigde grond aan veroorzakers/eigenaars
	Bron	:	Art. 11, Interimwet bodemsanering Stb.. 1982, 63
	Periode	:	1982-1994

Opmerkingen:

- Dit bevel geschiedt na overleg met de inspecteur. Tegen het bevel is beroep mogelijk op de Kroon. De veroorzaker/eigenaar kan in voorkomende gevallen schadeloos worden gesteld.

11.3.5 Bestuursdwang

Inleiding:

Bestuursdwang houdt in: “het door de overheid op kosten van de overtreder doen wegnemen, beletten, verrichten of in de vorige toestand herstellen van datgene dat in strijd met de regels of ingevolge die regels gestelde verplichtingen is of wordt gehouden, gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen”. Met bestuursdwang kunnen bijvoorbeeld plaatsen worden ontruimd of inrichtingen worden ontmanteld. De overheid treedt hier bij het ongedaan maken van een ongewenste situatie, die niet door de bedrijver zelf op aanwijzingen van die overheid ongedaan is gemaakt of waarbij onmiddellijk moet worden ingegrepen, daadwerkelijk op, hetzij als opdrachtgever of ook wel als uitvoerder. Veelal worden de kosten dan op de overtreder verhaald. In sommige situaties voorziet de wet in bijstand door de sterke arm. Bestuursdwang is een sanctie: zij wordt pas toegepast na een vastgestelde overtreding. Men kan echter wel dreigen met bestuursdwang om een overtreding te voorkomen. Een dergelijke dreiging kan worden opgevat als een voor beroep vatbaar besluit.

Aan de uitoefening van bestuursdwang gaat in de regel een waarschuwing vooraf. Overheidsoptreden zonder waarschuwing kan namelijk leiden tot aanklacht wegens onrechtmatig handelen. Bovendien kan de rechter achteraf nog afwegen of bepaalde handelingen in redelijkheid beter achterwege hadden kunnen blijven. Daarom is bestuursdwang vooral effectief bij het optreden tegen inrichten of opslagplaatsen, niet tegen gevallen waarbij het kwaad reeds is geschied (zoals bij incidentele stortingen of lozingen)

De bestuursdwang is verspreid geregeld in de wetgeving. Voor de lagere overheden is een algemene bevoegdheid opgenomen in de zogenaamde organieke wetten zoals bijvoorbeeld de Provinciewet. In de Wm. is een regeling getroffen voor de minister van Milieubeheer. Deze regeling is in de plaats gekomen van de regelingen die stonden in de sectorale wetten zoals bijvoorbeeld de Wet chemische afvalstoffen.

Het sluitingsbevel wordt vanaf 1993 - na het in werking treden van 18.8, tweede lid, Wm - opgenomen bij het uitoefenen van bestuursdwang en houdt op te bestaan als aparte sanctie. Dit is gedaan om onduidelijkheid te vermijden over de mogelijke vorm waarin aan een overtreding een eind kan worden gemaakt. De hier beschreven handelingen hebben betrekking op de (administratie van de) daadwerkelijke uitoefening van de bestuursdwang, niet op de beslissingen op grond waarvan deze dwang wordt uitgeoefend.

Handelingen:

1453. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake bestuursdwang.
Bron : -
Periode : -
Producten: - administratieve voorschriften, gedragsregels en aanwijzingen.
1454. Actor : de minister
Handeling : Het adviseren van het bevoegde gezag van andere overheden bij het toepassen van bestuursdwang
Bron : "Draaiboek toezicht en optreden inzake milieuwetgeving", VNG/ Den Haag, 1988
Periode : -
- Opmerkingen:
- De bevoegdheden voor de gemeentebesturen, Gedeputeerde Staten en Commissaris van de Koningin en waterschapsbesturen zijn vastgelegd in de zogenaamde organieke wetten.
1455. Actor : inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het adviseren van het bevoegde gezag bij het toepassen van bestuursdwang
Bron : "Draaiboek toezicht en optreden inzake milieuwetgeving", VNG/ Den Haag, 1988
Periode : -
1456. Actor : de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het verzoeken van het bevoegde gezag om bestuursdwang toe te passen
Bron : "Draaiboek toezicht en optreden inzake milieuwetgeving", VNG/ Den Haag, 1988
Periode : -
Bij voorbeeld : Sluiting van de vuilverbrandingsinstallatie in het Lickabaertsgebied onder Rijnmond (vgl. Kamerstukken II 38 319, n. 14)
1457. Actor : de minister
Handeling : Het verzoeken van het bevoegde gezag om bestuursdwang toe te passen
Bron : "Draaiboek toezicht en optreden inzake milieuwetgeving", VNG/ Den Haag, 1988
Periode : -
1458. Actor : inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het toepassen van bestuursdwang als in strijd met de milieuregels is gehandeld.
Bron : Artikel 30, onder c, Hinderwet. Artikel 49 en 49 a, chemische afvalstoffen. Artikel 33 en 81, Afvalstoffenwet. Artikel 17 en 175, Wet geluidshinder. Artikel 90, Wet luchtverontreiniging. Artikel 63, Waterleidingwet. Artikel 64, Wet milieugevaarlijke stoffen. Artikel 61, ao, Wet algemene bepalingen milieuhygiëne. Art. 22 lid 3, Kernenergiewet
Periode : -
- Opmerkingen:
- Bijvoorbeeld:
- Het in beslag nemen van splijtstoffen en ertsen die zich bevinden bij personen die daarvoor geen vergunning hebben (art. 22, lid 3, Kernenergiewet).
- Op basis van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet verontreiniging zeewater is de minister van V&W tevens bevoegd bestuursdwang toe te passen.
1459. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het toepassen van bestuursdwang als in strijd met de milieuregels is gehandeld.
Bron : Artikel 123 - 132, Provinciewet. ; art. 90, Wet inzake de Luchtverontreiniging. Art. 18.9 Wm.
Periode : 1970-
1460. Actor : Commissaris van de Koningin
Handeling : Het toepassen van bestuursdwang als in strijd met de milieuregels is gehandeld. en WBB+
Bron : Art. 18.9 Wm.
Periode : 1993-

1461. Actor : de minister
de minister van Verkeer en Waterstaat

Handeling : Het - eventueel tezamen met de ministers die het mede aangaat - toepassen van bestuursdwang als in strijd met de milieuregels is gehandeld

Bron : Artikel 18.7, .8 en 9, Wm.. Artikel 30, onder c, Hinderwet. Artikel 49 en 49 a, chemische afvalstoffen. Artikel 33 en 81, Afvalstoffenwet. Artikel 17 en 175, Wet geluidshinder. Artikel 90, Wet luchtverontreiniging. Artikel 63, Waterleidingwet. Artikel 64, Wet milieugevaarlijke stoffen. Artikel 61, ao, Wet algemene bepalingen milieuhygiëne. Art. 22 lid 3, Kernenergiewet e/a.

Periode : -

Opmerkingen:

- Op basis van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet verontreiniging zeewater is de minister van V&W tevens bevoegd bestuursdwang toe te passen.

1462. Actor : Gedeputeerde Staten

Handeling : Het zich verzekeren tegen niet te verhalen kosten voor de uitoefening van bestuursdwang..

Bron : *Milieuwetgeving, 756*

Periode : 1970-

Opmerking:

Het gaat hier om de dekking van

- schadeclaims bij onrechtmatige uitoefening van bestuursdwang
- activiteiten waarvan de kosten niet meer op de overtreder kunnen worden verhaald, omdat deze inmiddels failliet is verklaard.

11.3.6 Dwangsom

Inleiding:

De bestuurlijke dwangsom is in 1981 in de Hinderwet opgenomen. In beginsel had de dwangsom een secundaire positie ten opzichte van het sluitingsbevel en de bestuursdwang. De dwangsom was een alternatief waarmee de overheid ervaring wilde opdoen. In 1990 werd de dwangsom opgenomen in de Wabm. Vanaf dat moment is de dwangsom een algemeen bestuursrechtelijke sanctie die gebruikt kan worden bij de handhaving van de milieuwetten. Feitelijk komt de dwangsom op gelijke hoogte te staan ten opzichte van de bestuursdwang. Naast de bepalingen inzake de dwangsom in de Wabm/Wm staan soortgelijke bepalingen eveneens in de Gemeentewet en de Provinciewet.

De bestuursrechtelijke dwangsom is een sanctie, waarbij de overtreder per vastgestelde tijdseenheid of per overtreding een geldbedrag verbeurd, indien of zolang de overtreding voortduurt. Met de dwangsom wordt beoogt de overtreder te bewegen de overtreding te beëindigen. De dwangsom is bedoeld als alternatief voor bestuursdwang. Dwangsommen worden in de regelgeving met name opgelegd bij het niet nakomen van een verplichting tot onderzoek van een bedrijfsterrein krachtens art. 72 Wet Bodembescherming en het Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen. Verder kunnen zij bij de toekenning van een vergunning worden opgelegd om ernstige overtredingen te voorkomen, kunnen er in convenanten afspraken over worden gemaakt. De hier beschreven handelingen hebben betrekking op het daadwerkelijk opleggen van dwangsommen bij ongewenste situaties.

Handelingen:

1463. Actor : de minister
Handeling : Het vaststellen van beleidsstandpunten inzake de publiekrechtelijke dwangsom als handavingsinstrument
Bron : -
Periode : -
1464. Actor : de minister
Handeling : Het adviseren van het bevoegde gezag bij het opleggen van publiekrechtelijke dwangsommen
Bron : "Juridische Analyse Dwangsobepalingen", Evaluatiecommissie Wabm, 1992
Periode : 1981 -
1465. Actor : de minister
Handeling : Het verzoeken aan het bevoegde gezag om publiekrechtelijke dwangsommen op te leggen bij overtredingen van de milieuregels
Bron : "Juridische Analyse Dwangsobepalingen", Evaluatiecommissie Wabm, 1992
Periode : 1981 -
1466. Actor : de minister
Handeling : Het opleggen, wijzigen of intrekken van publiekrechtelijke dwangsommen indien in strijd met de milieuvoorschriften wordt gehandeld.
Bron : Art. 28, onder a, Hinderwet [1981 - 1990]
Art. 61 ap, Wet algemene bepalingen milieuhygiëne [1990 - 1993]
Art. 18.9 - 18.11, Wm. [1993 -]
Periode : 1981 -

Opmerkingen:

- Naast de minister van Milieubeheer kunnen op basis van de Wabm ook de betrokken ministers een dwangsom opleggen.

1467. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het opleggen, wijzigen of intrekken van publiekrechtelijke dwangsommen indien in strijd met de milieuvoorschriften wordt gehandeld.
Bron : Artikel 135, Provinciewet; art. 72 WBB
Periode : 1981 -
- Opmerking : Het niet nakomen van een aangezegd onderzoek van een bedrijfsterrein krachtens art. 872 WBB kan leiden tot het opleggen van een dwangsom.

11.4 Strafrechtelijke handhaving

Inleiding:

Het overtreden van door de milieuwetten gestelde verboden is strafbaar en kan leiden tot boetes en gevangenisstraf. Bij eenvoudige overtredingen kan de milieu-inspecteur proces-verbaal opmaken en aangifte doen bij de politie. Aan de overtreder wordt dan een boete opgelegd. De werkzaamheden die de inspecteur hierbij verricht worden beschouwd als een activiteit die behoort bij zijn verslaglegging bij een afgelegd inspectiebezoek (zie handeling nr.). De hier beschreven handelingen betreft vooral het optreden tegen (zware) milieumisdrijven ofwel bewust verrichte illegale activiteiten, die tot ernstige milieuverontreiniging hebben geleid. Vaak is hier sprake van fraude, dus zijn hier ook andere wetten van toepassing, zoals de Wet op de economische delicten. Daarom speelt het opsporingsapparaat van het Ministerie van Justitie de hoofdrol. Ook hebben de Economische Controledienst en de Algemene Inspectiedienst van het ministerie van Landbouw taken op bepaalde deelreinen. Deze actoren worden beschreven in de onderzoeken die op de desbetreffende diensten betrekking hebben.

De opsporingsambtenaar wordt in alle gevallen aangewezen door de minister van Justitie op grond van de door de wet vastgestelde strafbare feiten. Eventueel gebeurt dit in overeenstemming met ministers die het direct aangaat; dit zijn veelal de ministers onder wiens ministerie een opsporingsambtenaar ressorteert. De opsporingsambtenaar verricht activiteiten op bevel van het Openbaar Ministerie en is voor wat betreft de opsporing verantwoording verschuldigd aan het Openbaar Ministerie en niet aan zijn hiërarchisch meerdere. Een aantal bevoegdheden zijn in de Politiewet omschreven (vgl. PIVOT-rapport 31, *Handelen met de sterke arm*). Om deze redenen worden handelingen die betrekking hebben op opsporingsambtenaren - zoals de aanwijzing van de ambtenaar - niet in dit Rapport Institutioneel Onderzoek opgenomen, enkele algemene handelingen hiervan uitgezonderd. .

In 1985 heeft de IMH het Milieubijstandsteam (MBT) opgericht. De taak van het Milieubijstandsteam is om in concrete milieustrafzaken bijstand te verlenen aan de politieregio's en het Openbaar Ministerie. Deze bijstand kan bestaan uit milieutechnische, bedrijfsadministratieve, juridische en rechetechische ondersteuning. Het team wordt beginsel ingeschakeld op verzoek van de officier van justitie. Vanaf 1995 neemt het MBT in een samenwerkingsverband met de politie en de landelijke recherche deel aan een Kernteam Zware Milieucriminaliteit. Dit kernteam wordt gestuurd door een projectgroep verslagen van geslaagde opsporingsactiviteiten komen herhaaldelijk voor in verslagen van de inspectie en van de Economische Controledienst.

Handelingen:

1468. Actor : de minister
Handeling : Het overeenstemmen met andere ministers inzake het voorbereiden, opstellen en evalueren van beleidsstandpunten inzake de strafrechtelijke handhaving in nota's, notities etc
Bron :
Periode : -

Opmerkingen:

- Product onder andere:
* notitie aanpak van de zware criminaliteit

1469. Actor : de minister
Handeling : Het oprichten van een bijstandseenheid die de opsporingsactiviteiten van de politie bij milieucriminaliteit ondersteunt
Bron : -
Periode : 1983 -

Opmerkingen:

- Product:
* Milieubijstandsteam (MBT)

1470. Actor : de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het deelnemen aan een bijstandseenheid die de opsporingsactiviteiten van de politie bij milieucriminaliteit ondersteunt
Bron : -
Periode : 1983 -

Opmerkingen:

- Product:

vergaderstukken, rapporten en verslagen van het Milieubijstandsteam (MBT)

1471. Actor : de minister/ de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het verzamelen en analyseren van gegevens over vermoedelijke milieudelicten en andere strafbare feiten die daarmee samenhangen.(verkennend vooronderzoek?)
Bron : Zesde Voortgangsbericht Handhaving Milieuwetgeving
Periode :

Opmerkingen:

- Het CLIM (Centraal Landelijk Informatiepunt Milieudelicten) registreert de informatie. Het CLIM onderhoudt contacten met o.a. Centrale Inlichtingen Dienst (CRI).

Product: *Handboek (Gecomplieerde) Milieudelicten*

1472. Actor : de minister
Handeling : Het afsluiten van een convenant met de minister van Justitie inzake het verlenen van ondersteuning door het Milieu Bijstandsteam bij de opsporing en bewijsvoering van milieudelicten.
Bron : -
Periode :

Opmerkingen:

- Product:
* Convenant Milieubijstandsteam

- .1473. Actor : inspecteurs van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het leveren van bijdragen aan het strafrechtelijk optreden - door het Openbaar Ministerie - bij overtredingen van wettelijk voorschriften
Bron : -
Periode : -

Opmerkingen:

- Voorbeelden van bijdragen:
* het - ter inleiding van een strafrechtelijke vervolging - maken van een proces-verbaal;
* het optreden als getuige-deskundige tijdens een rechtszaak.

11.5 Privaatrechtelijke handhaving

Inleiding:

Handhaving door middel van de burgerlijke rechter kan naast bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving een belangrijk instrument zijn om de naleving van de milieuwetgeving af te dwingen.

De belangrijkste privaatrechtelijke middelen bij milieu-handhaving zijn:

- * rechtelijk verbod of bevel in een kort geding ex. art. 6:162 Burgerlijk Wetboek (BW)(onrechtmatige daad), eventueel verstrekt met een administratief-rechtelijke dwangsom;
- * schade-actie op basis van art. 6:162 BW (eventueel verkorte bodemprocedure).

Een voorbeeld van privaatrechtelijk handhaving is de handhaving van een convenant. Het convenant moet worden aangemerkt als een overeenkomst volgens het burgerlijk recht. Daarmee is de afdwingbaarheid van de verplichtingen gesteld in het convenant, via de rechter mogelijk. Hierbij kan ook de burger als belanghebbende optreden. Soms kan daarom in voorlichtingsbrochures van de overheid mededeling worden gedaan in hoeverre de burger zijn rechten kan laten gelden. Een belangrijke rol spelen bij de handhaving van productconvenanten ook de particuliere consumenten- en milieuorganisaties, die bij geschillen vaak als belanghebbende optreden

Een bestuursovereenkomst is echter geen wet en geldt alleen voor degenen die het convenant zijn aangegaan.

Handeling:

1474.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het voeren van privaatrechtelijke processen om de naleving van milieu-overeenkomsten te bewerkstelligen
	Bron	:	Handreiking toezicht vergunninghouders voor de verwijdering van chemische afvalstoffen en afgewerkte olie, VROM 1993/78
	Periode	:	-
1475.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het voeren van privaatrechtelijke processen om schadeloosstelling te verkrijgen
	Bron	:	Jaarverslagen IMH
	Periode	:	-

Voorbeeld: kostenverhaal van verwijdering van kunststofafval uit Duitsland in strijd met de EVOA.

11.6 Sancties op handelingen van andere overheden

Inleiding:

Mocht een lagere overheid bepaalde handhavingstaken verwaarlozen of zich niet houden aan de procedure van vergunningverlening kan de minister van Milieubeheer en in bepaalde gevallen de inspecteur voor de Milieuhygiëne ingrijpen. Daartoe zijn er de volgende administratiefrechtelijke en civielrechtelijke mogelijkheden:

- * administratiefrechtelijk: een vergunning moet door de gemeente of de provincie volgens een bepaalde procedure verleend worden. De inspecteur krijgt een exemplaar van de procedurestukken inzake de vergunningverlening. Op basis van de geldende procedure kan de inspecteur volgens het Algemeen wet bestuursrecht (AWB) bezwaar en/of beroep instellen als de vergunning niet volgens de geldende procedure is verleend. Er kan ook een verzoek tot schorsing bij de Raad van State worden ingediend.
Tegen een handhavingsbeschikking is op basis van AWB ook bezwaar en beroep mogelijk. Handelingen met betrekking tot dit beroep zijn beschreven bij de rol van de inspecteur bij vergunningverlening, vooral in verband met hinderwet- en milieuvergunningen.
- * civielrechtelijk: de staat kan op basis van het Burgerlijk Wetboek een onrechtmatige daad actie richting de lagere overheden instellen.

Buiten deze deelparagraaf valt het terugvorderen of intrekken van subsidies aan lagere overheden, zoals de VOGM-gelden. Handelingen daarover staan in de paragraaf inzake bijdrageregelingen voor lagere overheden. Ook is wel tegen gemeentelijke functionarissen strafrechtelijk opgetreden. Deze bevoegdheid is echter ingeperkt door het z.g. Pikmeerarrest van de Hoge Raad waarbij wordt aangenomen dat een overheidsambtenaar die in opdracht of het belang van zijn superieuren handelt, niet strafbaar is.

Handeling:

1476. Actor : de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het civielrechtelijk vorderen van lagere overheden tot het verrichten van handelingen in het belang van het milieubeheer of het betalen van schadeloosstelling
Bron : -
Periode : -

Opmerking: Vorderingen tot schadeloosstelling hebben tot op heden - buiten vraagsstukken inzake bodemverontreiniging - nog niet plaats gevonden.

1477. Actor : de minister
inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
de minister, het EID
Handeling : Het verrichten van onderzoek bij een lagere overheid inzake de uitvoering van de milieuregels door deze overheid
Bron : -
Periode : -1945-

Opmerkingen:

Het gaat hier om geconstateerde overtredingen van milieuregels waarbij het rijk bevoegd gezag is.

12. Milieubeleidsmonitoring

Inleiding

Begrippenkader

Met monitoring wordt hier bedoeld “het systematisch en gedurig verzamelen, bewerken en verstrekken van gegevens om na te gaan of en in welke mate vastgestelde dan wel binnen afzienbare tijd te verwachten doel- en taakstellingen van het milieubeleid worden gehaald” Monitoring heeft dus als doel om via registratiesystemen en rapportage meer inzicht te geven in de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu en het effect van het milieubeleid op basis van concrete doelstellingen. Het gaat bij monitoring in hoofdzaak om gegevens die door middel van metingen of registraties worden verzameld: meten is weten.. Uit deze primaire gegevens, indicatoren genoemd, worden kerngegevens samengesteld. Tegelijkertijd worden de ontvangen gegevens opgeslagen in een monitoringssysteem, die ook aan derden informatie kan verstrekken over de actuele stand van zaken. Een nadere omschrijving van de monitoringsactiviteiten is omschreven in een kadertekst, waarnaar in het NMP2, actie 62 naar werd gevraagd. Deze tekst was eerst in 1996 is afgerond; in dit rapport wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om deze uitleg op systemen uit een verder verleden toe te passen. Monitoring bestaat in beginsel uit twee activiteiten:

- Het verzamelen, d.i. het daadwerkelijk en fysiek vergaren en waar nodig verifiëren van gegevens door metingen, tellingen, enquêtes e.d. Als subprocessen worden genoemd: vergaren, valideren, inzamelen.
- Het bewerken van gegevens tot informatie, namelijk tot een landelijk geheel of regionaal/geografisch verbijzonderd.

Gegevens kunnen worden verkregen door metingen, maar ook door de verslagen van handelingen van allerlei organen die om verschillende redenen verantwoordingsplichtig zijn. Zo kan de provincie een monitoringssysteem opbouwen aan de hand van de gezamenlijke verantwoording met de gemeenten inzake het toezicht van provinciale ambtenaren, zoals die wordt aangestuurd door het Besluit taakvervulling provinciale en gemeentelijke toezichtambtenaren luchtverontreiniging (Stb. 1975, 470). Zij moeten namelijk dienaangaande verslagen uitwisselen. Tal van bedrijven zijn om verschillende redenen verplicht verslagen af te leggen, waaronder milieuverslagen, op grond waarvan ze moeten kunnen aantonen dat ze aan vergunningsvoorwaarden voldoen of de uitkering van een toegekende subsidie kunnen verantwoorden. Een dergelijke verslaglegging is uitvoerig geanalyseerd in de beschrijving van de werkzaamheden van het rijk ten aanzien van de delfstoffenwinning, waarbij de uitvoerende bedrijven, onderworpen aan het Staatstoezicht op de Mijnen, zich ten aanzien van allerlei facetten van hun werkzaamheden moeten verantwoorden. (Vgl. PIVOT-rapport 83, *Energiebeleid II: Energiedelfstoffen*)

In het monitoringsproces worden organisatorisch en inhoudelijk drie deelprocessen onderscheiden, die gezamenlijk door de ministeries van VROM, Economische Zaken en Verkeer en Waterstaat worden uitgevoerd. Onder voorzitterschap van het ministerie van VROM is er een coördinatiecommissie gevormd, die de gegevensverzameling coördineert. De gegevens staan zowel ter beschikking voor het rijk als voor andere overheden..

- Beleidsmonitoring of overheidsprestatie-monitoring. Het systematisch en gedurig verzamelen, bewerken en verstrekken van gegevens voor het verkrijgen van overzicht van en inzicht in de mate van de uitvoering van vastgesteld beleid door de daarvoor verantwoordelijke (semi-) overheidsinstellingen. Vaak gaat het om een vaste set van gegevens die worden ingewonnen op grond van voorgeschreven regels, zoals: verslaglegging overeenkomstig een voorgeschreven milieuplan, verantwoording van een subsidie, verslaglegging als voorwaarde voor een vergunningverlening. Aan de hand van deze ontvangen gegevens stellen milieu-ambtenaren en inspecteurs - die de bevoegdheid hebben deze verslagen te toetsen - rapporten vast. Beleidsmonitoring is dan ook niet zelden een afgeleide van de inspectietaak: de inspecteur wordt namelijk niet alleen opgedragen om te controleren of aan voorwaarden wordt voldaan, hij moet ook nagaan of de toegepaste instrumenten het vereiste milieu-effect hebben.
- Doelgroepmonitoring/productgroepmonitoring: Het systematisch en gedurig verzamelen, bewerken en verstrekken van (een vaste set van) gegevens met als doel vast te stellen of en in welke mate, gestelde en binnen afzienbare termijn te verwachten taakstellingen voor doelgroepen/productgroepen zijn of worden gehaald. Instrumenten daarvoor bevinden zich in convenanten en de daarop aansluitende regelgeving en het vergunningenbeleid. Dit valt dus onder convenanten en vergunningen; de inspectie heeft een adviserende taak.
- Milieukwaliteitsmonitoring: Het met een vooropgezet doel volgens kwaliteitsregels vergaren, bewerken, registreren en verstrekken van gegevens over veranderingen in de toestand van de objecten van onderzoek.

Monitoring wordt gezien als een beleidsinstrument. Dit instrument is langs pragmatische weg ontwikkeld door middel van landelijke meetnetten en meetsystemen die reeds op grond van eerdere regelgeving zijn opgezet. Een voorbeeld van deze regelgeving, die hier soms als grondslag wordt aangehaald, is het Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide. De resultaten worden verzameld door middel van de voorgeschreven verslaglegging, de meetgegevens en de rapportage van het

Centraal Bureau voor de Statistiek. De monitoringsactiviteiten hebben zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een reeks van afspraken tussen de verschillende actoren:

- de ministeries
- de onderzoeksinstituten
- de lagere overheden/vergunningverstrekkers
- de doelgroepen/convenantspartners
- de vergunninghouders of “bronhouders”
- de inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiene

om gegevens uit te wisselen volgens onderling overeengekomen procedures. Deze procedures moeten de verplichting tot het leveren van gegevens door vergunninghouders e.d. zoveel mogelijk beperken tot eenmaal per jaar. Bij overheidsprestatie monitoring valt een en ander dus samen met de in de regelgeving vastgestelde verslaglegging (zie elders in dit rapport). Bij doelgroepmonitoring worden de gegevens opgevraagd aan de hand van de toepassing van gesloten convenanten of de verslaglegging, zoals die in de vergunningsvoorwaarden wordt gevraagd..

Een onderdeel van monitoring is scanning. Dit is het systematisch verzamelen van gegevens op basis van een eenmalige opdracht.

Een deel van de werkzaamheden wordt uitgevoerd door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiene. Hiervoor is een apart institutioneel onderzoek verricht. Het organisatorisch kader van het monitoringsbeleid wordt vanaf 1996 gevormd door een aantal coördinerende lichamen van interdepartementaal karakter, die worden voorgezeten door de minister van VROM (DG-Milieubeheer), maar mede worden aangestuurd door:

- de stuurgroep Nationaal Milieubeleidsplan
- het DUIV-overleg
- de inspecteur

De laatste is vooral controlerend en heeft vooral te maken met prestatie monitoring. De inspectie verstrekt adviezen over de uitvoering van metingen, omdat die ook in het belang van de handhaving zijn. Zelf monitort de inspecteur effecten van algemene milieu- en hinderwetregels en het vergunningenbeleid van lagere overheden.

12.1 Algemeen

1478. Actor : de minister
Handeling : Het al dan niet in internationaal verband (doen) vaststellen van methoden en instrumenten met betrekking tot het monitoren van het milieubeleid
Bron : *Environmental indicators, a systematic approach to measuring and reporting on environmental policy performance in the context of sustainable development.* SCOPE, Washington 1995
Periode : 1982-

Opmerkingen:

Beleidsstandpunten inzake het monitoren van het milieubeleid zijn een integraal onderdeel van de milieubeleidsplanning als zodanig. Hier gaat het om gegevensverzameling en nadere benadering van indicatoren.

Producten:

Beredeneerde indicatoren

1479. Actor : de minister
Handeling : Het eventueel in samenwerking met andere ministeries leveren van bijdragen bij het ontwerpen en evalueren van monitoringsprogramma's
Bron : Congresbundel Planning en Monitoring Milieubeleid, nr. 1994/3.; Kadertekst milieubeleidsmonitoring
Periode : 1982-

Opmerkingen:

Een monitoringsprogramma is een document, waarin is vastgelegd:

- de informatiebehoefte die tot monitoring moet leiden
- een beschrijving van de bestaande situatie en de situatie die men wil bereiken
- de wijze waarop de monitoringssystemen worden opgezet en beheerd
- een voorstel voor monitoring en/of scanning
- een begroting

Tot deze handelingen kan men ook de minder gesystematiseerde beschrijvingen van monitoringsbeleid met betrekking tot een bepaalde vraagstelling rekenen.

- Product onder andere:

- * Informatieplan Afvalstoffen, 1991

1480. Actor : de minister
Handeling : Het eventueel in samenwerking met andere ministeries leveren van bijdragen bij het ontwerpen en evalueren van monitoringsstelsels
Bron : Kadertekst milieubeleidsmonitoring Art. 4 en 7 Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide. e.a. NMP2
Periode : 1992-

Opmerkingen:

Een monitoringsstelsel is een gestructureerd en weloverwogen geheel van afspraken en voorzieningen, zoals organisatiestructuren, fysieke meetnetten, statistische methoden e.d. om zo efficiënt mogelijk gegevens te kunnen verzamelen. Het opzetten van monitoringsstelsels is voorgeschreven in enkele besluiten tegen de luchtverontreiniging. Monitoringsstelsels kunnen in andere gevallen leiden tot nadere aanwijzingen in de verslaglegging van organen, ondernemingen en instellingen die op grond van regelingen, vergunningen of verleende subsidies daartoe verplicht zijn.

Voorbeeld kan zijn:

Monitoring Systeem Water (MSW) van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Landelijk Meetnet Bodemkwaliteit, tot registratie van de kwaliteit van het grondoppervlak, de kwaliteit van het ondiepe grondwater en het boskarteringsprogramma

1481. Actor : de minister
Handeling : Het ontwikkelen van standaarden voor metingen en meetnetten
Bron : Congresbundel planning en monitoring milieubeleid, p. 146
Periode : 1991-

Opmerkingen:

De meetsystemen moeten in ieder geval voldoen aan de GL (Good Laboratory Practices)-voorwaarden van de OESO.

Product: bijvoorbeeld

Nota kwaliteitsvoorwaarden voor meten (samen met het ministerie van Verkeer en Waterstaat)

1482. Actor : de minister, gedeputeerde staten
 Handeling : Het leveren van bijdragen bij het opzetten, operationeel houden en evalueren - door onder andere het RIVM - van monitirigs- of meet- en waarnemingssystemen
 Bron : Art. 4, lid 1, Besluit luchtkwaliteit koolstofmonoxide en lood / art. 4, Besluit luchtkwaliteit benzeen, /art. 12, lid 1, Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes (zwarte rook); Kadertekst milieubeleidsmonitoring -
 Periode : 1962-

Opmerkingen

Een monitoringssysteem is het geheel van infrastructurele voorzieningen dat nodig is voor het ontwikkelen, beheren en exploiteren van monitoring en scanning. Voorbeelden zijn de Emissieregistratie en het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit. Het landelijk meetnet bestaat reeds vanaf 1963 en is in feite uitgevoerd door het RIVM.

1483. Actor : gedeputeerde staten
 Handeling : Het ontwerpen en evalueren van systemen inzake de vaststelling van de omvang van emissies naar lucht
 Bron : Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes Stb. 1986, 7
 Periode : 1962 -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:: Het inventariseren op welke plaatsen verwacht mag worden dat luchtverontreiniging optreedt)

1484. Actor : de minister
 Handeling : Het bemiddelen bij de werkzaamheden van onderzoeksinstellingen bij metingen of gegevensverstrekking ten behoeve van het monitoren van de kwaliteit van het milieu
 Bron : Kadertekst milieubeleidsmonitoring -
 Periode : -

Opmerkingen:

Gedacht moet worden aan TNO, Centraal Bureau voor Statistiek, universitaire instellingen e.d. Het RIVM stelt in overeenstemming met de andere hier genoemde instituten meetsystemen op, houdt ze operationeel en evalueert ze

1485. Actor : de minister/ de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het leveren van bijdragen bij het periodiek opstellen van overzichten van gegevens - door onder andere het RIVM - welke zijn verkregen door het monitoren van de kwaliteit van het milieu
 Bron : Kadertekst milieubeleidsmonitoring -
 Periode : -

1486. Actor : de minister
 Handeling : Het registreren van periodieke rapportages over gegevens die zijn verkregen door het monitoren van de kwaliteit van het milieu
 Bron : Kadertekst milieubeleidsmonitoring
 Periode : -

1487. Actor : de minister
 Handeling : Het op aanvraag van monitoringpartners en derden verstrekken van gegevens.
 Bron : Kadertekst milieubeleidsmonitoring -
 Periode : 1963-

Opmerkingen:

Het betreft hier:

- De verstrekking van onbewerkte gegevens op aanvraag, die in de regel gratis worden geleverd
- De verstrekking van nader bewerkte gegevens, waarvoor kosten in rekening worden gebracht

12.2 lucht

12.2.1 Monitoring door emissieregistratie

Inleiding

De hier beschreven handelingen hebben hoofdzakelijk betrekking op gegevensverzamelingen vóór de invoering van het NMP, dat voorziet in monitoring.

Emissieregistratie geschiedt door metingen. Hierbij moet worden gedacht aan vaste meetnetten met “snuffelpalen”, maar ook aan incidentele metingen bij bijzondere problemen. Reeds vanaf 1963 heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne zich bezig gehouden met de opzet van een landelijk meetnet, dat aan de eisen voldoet. De resultaten, die zouden moeten leiden tot beleidsvoorstellen, werden verwerkt door de inspectie en de Rijkscommissie voor de Luchtverontreiniging.

De theoretische uitwerking van vraagstellingen inzake luchtverontreiniging en emissies in de lucht geschiedt in hoofdzaak door universitaire instituten en door TNO (Commissie TNO ten dienste van het milieubeheer). Hierbij gaat het om de volgende vraagstellingen:

- Het onderzoeken naar effecten van eventueel milieugevaarlijke emissies; het opstellen van scenario's.
- Het beredeneren van meetsystemen
- Het opstellen van modellen en vraagstellingen;
- Het uitvoeren van incidentele metingen in specifieke gevallen en op specifiek verzoek (bedrijven, buurtonderzoek);
- Het registreren van resultaten.

Het laatste geschiedt in samenwerking met het Centraal Bureau voor de Statistiek, dat de resultaten nader verwerkt en vergelijkt. Dit laatste verwerkt ook gegevens met betrekking tot het energieverbruik. De energiecijfers van het CBS worden in de milieurapportage verbruikt.

Voor metingen van emissies bestaat sedert de totstandkoming van de Wet inzake de luchtverontreiniging 1970 een gedoogplicht. De houder van een inrichting is verplicht meetinstrumentarium in zijn nabijheid toe te laten of te laten aanbrengen. Voor sommige metingen zijn regels opgesteld, andere vormen van metingen zijn in convenanten met de desbetreffende bedrijven of in vergunningsvoorwaarden vastgelegd.

Handelingen

12.2.1.1 Kaderstellend

1488.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het stellen van (nadere) regels betreffende de wijze waarop emissies naar lucht dienen te worden gemeten
	Bron	:	Art. 12, onder a, Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes, Stb, 1993, 42
	Periode	:	1962 -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
 - Het stellen van regels betreffende de wijze waarop de posities van de meetpunten dienen te worden bepaald die de luchtverontreiniging

1489.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het adviseren inzake (nadere) regels betreffende de wijze waarop emissies naar lucht dienen te worden gemeten
	Bron	:	Art. 12, onder a, Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes, Stb, 1993, 42
	Periode	:	1962 -

1490.	Actor	:	De minister
	Handeling	:	Het bekendmaken van vastgestelde criteria voor luchtverontreiniging
	Bron	:	IMP-Lucht 1976-1980, p. 82
	Periode	:	1984-

Opmerkingen:

Rapporten, opgesteld door het RIVM en verschenen in de *Publicatiereeks lucht* van het ministerie.

1491. Actor : de Gezondheidsraad
Handeling : Het adviseren aan overheidsinstellingen inzake de keuzen van geautomatiseerde meetnetten voor emissies
Bron : Memorie van Antwoord Ontwerp-wet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969, 9816
Periode : 1968-

Opmerkingen:

Het betreft vooral metingen van luchtverontreiniging.

1492. Actor : TNO
Handeling : Het toetsen van metingen van luchtverontreiniging door Gedeputeerde Staten
Bron : Art. 9 Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide;
Periode : 1987-

12.2.1.2 Uitvoerend:

Inleiding

Bij het verzamelen van gegevens inzake de kwaliteit van de lucht heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne een belangrijke rol gespeeld. Oorspronkelijk werd het instituut ingezet voor het operationeel houden van systemen op grond van regels met betrekking tot de luchtverontreiniging. (Vgl. RIO LE 82; 84) Met name in de IMP's lucht (1976-1980, p. 82; 1985-1989, p. 20. wordt het RIVM genoemd in verband met

“Bepaling van het verontreinigingsniveau en de geografische verdeling van een verontreiniging;

Bewaking;

Trendonderzoek: het bepalen van het verontreinigingsniveau van jaar tot jaar (vast te leggen in de jaarlijkse verslaglegging)

Bepalen van het effect van de maatregelen ter bestrijding van luchtverontreiniging.” Reeds in 1968 vermeldde de minister dat het RIVM beschikte over een geautomatiseerd registratiesysteem. Het RIVM beheert het landelijk meetnet inzake de luchtverontreiniging en verstrekt daarvandaan gegevens aan de minister en aan de inspecteur.

Vanaf 1945 hielden ambtenaren van de farmaceutische inspectie zich bezig met de registratie van emissies naar de lucht in chemische industriële ondernemingen.

Gedurende enige tijd werden op deze manier ook specifieke onderzoeken verricht in afvalverwerkende bedrijven of naar afvalverwerkingsprocessen, omdat daar rond 1970 specifieke luchtverontreinigende stoffen als vliegias werden gesignaleerd. De samenhang tussen emissies en bedrijfsvoering werd hier voor het eerst inzichtelijk.

Handelingen

1493.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het in overeenstemming met het ministerie van V&W, het RIV(M), CBS en TNO opzetten en operationeel houden van systemen inzake de vaststelling van de omvang van emissies naar lucht
	Bron	:	Art. 4 en 7 Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide. e.a.
	Periode	:	1962 -
1494.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het adviseren inzake systemen inzake de vaststelling van de omvang van emissies naar lucht
	Bron	:	Art. 4 en 7 Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide. e.a.
	Periode	:	1962 -
1495.	Actor	:	gedeputeerde staten
	Handeling	:	Het opzetten en operationeel van systemen inzake de vaststelling van de omvang van emissies naar lucht
	Bron	:	Art. 4, lid 1, Besluit luchtkwaliteit benzeen, Stb. 1992, 35. e.a
	Periode	:	1962 -
1496.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het al dan niet goedkeuren van een meetmethode, opgesteld door Gedeputeerde Staten, inzake het meten van de luchtverontreiniging
	Bron	:	Art. 11, lid 1, onder b, Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes (zwarte rook), Stb. 1986, 78.
	Periode	:	1986 -
1497.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het sluiten van bestellingscontracten bij bedrijven voor de levering van meetapparatuur inzake de luchtverontreiniging
	Bron	:	Memorie van Antwoord Ontwerp-wet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969, 9816
	Periode	:	1968-1985
	Opmerkingen:		
	- Product:		Overeenkomst met de n.v. Philips inzake apparatuur voor een landelijk meetnet. 1968.
1498.	Actor	:	de Raad voor de Luchtverontreiniging

- Handeling : Het verzoeken aan de minister en andere openbare lichamen om inlichtingen over uitkomsten van hun metingen ter bepaling van de luchtverontreiniging
Bron : Art 59, lid 4, Wet inzake de luchtverontreiniging
Periode : 1972-1994
1499. Actor : de minister
Handeling : Het gelasten van andere overheden om hun medewerking te verlenen aan metingen van rijkswege
Bron : Art 59-60, Wet inzake de luchtverontreiniging
Periode : 1972-
Opmerkingen:
Bij de uitoefening van deze bevoegdheid moet worden gedacht aan incidentele metingen van TNO, die als afzonderlijke opdracht gelden. Hieronder moet tevens worden verstaan het vorderen (of: verplichten tot gedogen) van gebruik van ruimten.
1500. Actor : de minister
Handeling : Het vorderen van gebruik van ruimten in onroerende goederen van eigenaren voor het verrichten van metingen door openbare lichamen ter bepaling van de luchtverontreiniging
Bron : Art 60, lid 1, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1972-1994
1501. Actor : TNO, RIV(M)
Handeling : Het uitvoeren van incidentele metingen op verzoek ('scan's')
Bron : IMP-Lucht 1976-1980, p. 82; Art. 4 en art. 7, Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide;
Periode : 1963-1990
Opmerkingen:
Oorspronkelijk omschreven als "individuele registratie", op basis van vrijwillige medewerking van de bedrijven. Deze metingen worden op verzoek door TNO gedaan.
1502. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van vrijstellingen en ontheffingen van verboden en verplichtingen met betrekking tot de luchtverontreiniging in het belang van de landsverdediging
Bron : Art 86, Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580)
Periode : 1972-1994
1503. Actor : TNO
Handeling : Het verzamelen van emissies van luchtverontreiniging ter verkrijging van statistische gegevens
Bron : IMP-lucht 1976-1980, p. 81
Periode : 1974-1981
1504. Actor : TNO
Handeling : Het registreren van emissies van luchtverontreiniging ter verkrijging van statistische gegevens
Bron : IMP-lucht 1976-1980, p. 81
Periode : 1974-1981
Opmerkingen:
Product: Voorbeeld is: Inventaris emissieregistraties.
1505. Actor : de Bestuurscommissie ERL
Handeling : Het begeleiden van de emissieregistratie van luchtverontreinigende stoffen door TNO
Bron : IMP-Lucht 1976-1980, p. 81
Periode : 1974-1981
Opmerkingen:
Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers van de ministers, belast met milieubeheer en verkeer, het interprovinciaal overleg, het bedrijfsleven en TNO.
1506. Actor : Het Centraal Bureau voor de Statistiek, sc. de afdeling Leefmilieu
Handeling : Het verzamelen van gegevens over emissies van luchtverontreinigende stoffen
Bron : Emissies in Nederland - 1992, p. 18
Periode : 1980-

1507. Actor : Het Centraal Bureau voor de Statistiek, sc. de afdeling Leefmilieu
 Handeling : Het registreren van gegevens over emissies van luchtverontreinigende stoffen
 Bron : Emissies in Nederland - 1992, p. 18
 Periode : 1980-
 Opmerkingen:
 - Producten
 Publicaties in het *Kwartaalbericht Milieustatistieken*
 Luchtverontreiniging Emissies door wegverkeer 1980-1990.
1508. Actor : de minister (Rijks Planologische Dienst)
 Handeling : Het beheren van een registratiesysteem van emissiegegevens van bedrijven en regio's (ER-C systeem)
 Bron : Congresbundel planning en monitoring Milieubeleid, p. 147
 Periode : 1981-1995
 Opmerkingen:
 - In 1995 werd deze taak overgenomen door de minister, belast met volksgezondheid (RIVM)
1509. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
 Handeling : Het opstellen van overzichts- of monitoringsrapporten inzake emissies
 Bron : Emissies in Nederland - 1992, p. 17
 Periode : 1981-
 Opmerkingen:
 De rapporten zijn samengesteld uit gegevens van de Stafgroep Emissieregistratie, samengesteld uit medewerkers van TNO van het Centraal Bureau voor de Statistiek en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne.
 - Product:
 Producten in de Publicatierreeks Emissieregistratie.
1510. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid (Farmaceutische inspectie)
 Handeling : Het verzamelen van emissies van gespecificeerde vormen van luchtverontreiniging door de chemische industrie
 Bron : Symposium emissieregistratie en informatiemanagement
 Periode : 1945-1962
 Opmerkingen : Het betreft werkzaamheden, die later zijn voortgezet door de RIVM.
 Product : Specifieke monitoringsrapporten, inspectieverslagen.
1511. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne., sc. de afdeling Emissieregistratie (ER)
 Handeling : Het verzamelen van emissies van gespecificeerde vormen van luchtverontreiniging door bepaalde stoffen
 Bron : Emissies in Nederland - 1992, p. 17, art. ... BEES
 Periode : 1981-
 Opmerkingen:
 Product:
 ER-systeem: puntbrongegevens van 700 à 800 grote bedrijven.
1512. Actor : De inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne., sc. de afdeling Emissieregistratie (ER)
 Handeling : Het samenstellen van jaarlijkse overzichten van emissies van gespecificeerde vormen van luchtverontreiniging door bepaalde stoffen
 Bron : Emissies in Nederland - 1992, p. 17, art. ... BEES
 Periode : 1981-
 Opmerkingen:
 Onder emissieregistratie wordt een vorm van monitoring verstaan, waarbij emissiegegevens van een groot aantal industriële en niet-industriële stoffen worden vastgelegd. Deze gegevens worden verkregen door emissie-inventarisaties (via TNO) bij een geselecteerd aantal bedrijven (700 à 800) en de periodieke verslaglegging van Gedeputeerde Staten.

1513. Actor : de minister
Handeling : Het registreren van emissies naar lucht
Bron : Symposium, Emissieregistratie en Informatiemanagement, VROM 1991
Periode : 1945 -

Opmerkingen:

- Na 1985 valt het registreren van de emissies door de minister verder onder doelgroepmonitoring.
- Bij de periodisering wordt hier uitgegaan van 1945 omdat individuele ambtenaren van de Farmaceutische Inspectie zich voor 1962, uit eigen beweging, al bezig hielden met het registreren van emissies naar lucht.

1514. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het registreren van emissies naar lucht
Bron : Symposium, Emissieregistratie en Informatiemanagement
Periode : 1962 -

1515. Actor: Gedeputeerde Staten
Handeling: Het jaarlijks opstellen van een verslag dat betrekking heeft op het overschrijden van de grens- en richtwaarden in de lucht door benzeen, koolstofmonoxide, stikstofdioxide, lood, zwaveldioxide en zwevende deeltjes en dat tevens een overzicht geeft van de maatregelen die tegen het overschrijden zijn genomen of nog worden genomen.
Bron: Art. 4, lid 2, Besluit luchtkwaliteit koolstofmonoxide en lood. / art. 6, lid 2, Besluit luchtkwaliteit benzeen, Stb. 1992, 35 /art. 4, lid 1, art. 11, lid 2, Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide.
Periode: 1985 -1993

1516. Actor: de minister
Handeling: Het registreren van jaarlijks verslagen inzake het overschrijden van de grens- en richtwaarden in de lucht door benzeen, koolstofmonoxide, stikstofdioxide, lood, zwaveldioxide en zwevende deeltjes en dat tevens een overzicht geeft van de maatregelen die tegen het overschrijden zijn genomen of nog worden genomen.
Bron: Art. 4, lid 2, Besluit luchtkwaliteit koolstofmonoxide en lood. / art. 6, lid 2, Besluit luchtkwaliteit benzeen, Stb. 1992, 35 /art. 4, lid 1, art. 11, lid 2, Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide.
Periode: 1985 -

1517. Actor : de minister
Handeling : Het uit eigen initiatief opstellen van overzichten van gegevens verkregen door het registreren van emissies naar lucht
Bron : Symposium, Emissieregistratie en Informatiemanagement
Periode : 1945 - 1985

Opmerkingen:

- Bij de periodisering wordt hier uitgegaan van 1945 omdat individuele ambtenaren van de Farmaceutische Inspectie zich voor 1962, uit eigen beweging, al bezig hielden met het registreren van emissies naar lucht.
- Bijvoorbeeld:
 - * Inventarisatie van onderzoeken naar stankuitworp; VROM 1985, publikatierreeks 39

12.2.2 Waarschuwing tegen radioactiviteit

Inleiding:

Het grote aantal bovengrondse kernwapenproeven in de jaren '50 en '60 leidde ertoe dat de radioactieve besmetting van de lucht en via de neerslag ook de besmetting van de bodem sterk toenam. Doordat de verschillende diensten die radioactiviteitsmetingen verrichtten nogal onafhankelijk van elkaar opereerden was er geen goed totaaloverzicht van deze besmetting. Om dit probleem op te lossen werd in 1963 de Coördinatiecommissie Radioactiviteits-metingen (CCRA) ingesteld. Doel is tot een waarschuwingssysteem te komen voorgeval de radioactiviteit door enige oorzaak een riskante hoeveelheid overtreft, zodat er maatregelen kunnen worden genomen. Bij een dergelijke waarschuwing ontstaat er een bijzondere milieumomstandigheid; daarom waren er reeds bij de oprichting van de CCRA bepaalde voorzieningen getroffen.

Het doel van de commissie was het coördineren van de metingen die door organisaties zoals het RIKILT-DLO, het RWS/RIZA en het RWS/RIKZ van Rijkswaterstaat werden verricht; dit moest resulteren in een nationaal meetnet dat de biosfeer diende te bewaken tegen radioactieve besmetting. Naast het opstellen en onderhouden van het Nationaal Meetnet evalueerde en interpreteerde het CCRA de gegevens inzake radioactiviteitsmetingen. Deze gegevens waren niet alleen afkomstig van het Nationaal Meetnet maar ook van het zogenaamde Additioneel Meetprogramma. Dit meetprogramma omvat onderzoek naar specifieke radionucleïden die in bepaalde producten, zoals bijvoorbeeld vis, aanwezig kunnen zijn. Het onderzoek inzake het additionele meetprogramma wordt verricht door organisaties zoals Energiecentrum Nederland (ECN), KEMA, IGB en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne RIVM.

In 1974 is de CCRA opgevolgd door het Coördinatie-Commissie voor Metingen van Radioactiviteits en Xenobiotische Stoffen (CCRX). De bezigheden van het CCRX zijn in principe hetzelfde als die van het CCRA met uitzondering dat nu ook de coördinatie van metingen inzake xenobiotische stoffen tot de taak is gaan behoren. Als zodanig is het betrokken bij de emissie-monitoring in zijn geheel.

1518. Actor: Coördinatiecommissie voor de Metingen van Radioactiviteit en Xenobiotische stoffen (CCRX/ voormalig CCRA)
Handeling: Het opstellen en bijhouden van een landelijk meetprogramma inzake radioactieve en xenobiotische stoffen.
Bron: Kernenergiewet; Schuurman en Jordens, Zwolle 1973, pagina 67 en 68
Periode:

Opmerkingen:

- Het bevorderen van een gecoördineerde samenwerking ten aanzien van metingen inzake radioactieve stoffen en xenobiotische stoffen maakt deel uit van deze handeling.
- Het adviseren van ministers inzake een doelmatige bewaking van het milieu maakt tevens deel uit van deze handeling.

1519. Actor: Coördinatiecommissie voor de Metingen van Radioactiviteit en Xenobiotische stoffen (CCRX/ voormalig CCRA)
IGB
RIKILT-DLO,
Rijkswaterstaat
Handeling: Het melden van de aan- of afwezigheid van riskante hoeveelheden radioactiviteit in het milieu
Bron: Nationaal plan voor de kernongevallen-bestrijding, TK 1988 - 1989, 21015, nr. 3
Periode : 1978-

Opmerkingen:

- Eventueel kunnen andere onderzoekinstellingen bij deze handeling betrokken zijn.

1520. Actor : Coördinatiecommissie voor de Metingen van Radioactiviteit en Xenobiotische stoffen (CCRX/ voormalig CCRA)
Handeling : Het periodiek opstellen van overzichten die betrekking hebben op gegevens die zijn verkregen door het monitoren van de aanwezigheid van radioactiviteit in de het milieu
Bron : Nationaal plan voor de kernongevallenbestrijding, TK 1988 - 1989, 21015, nr. 3
Periode : 1978-

1521.. Actor: inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne

Handeling: Het registreren van door de keuringsdiensten verzamelde gegevens betreffende radioactieve stoffen, ertsen en splijtstoffen.

Bron: Art. 27, lid 4, art. 28, lid 4, Kernenergiewet

Periode: 1963 - 1992

1522.. Actor: inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne

Handeling: Het registreren van meldingen inzake de in-, uit- of doorvoer van radioactieve afvalstoffen, splijtstoffen en ertsen

Bron: Besluit in-, uit- en doorvoer van radioactieve afvalstoffen, Stb. 1993, 626

Periode: -

Opmerkingen:

- Deze handeling heeft ook betrekking op meldingen betreffende de ontvangst of de afgifte van radioactieve afvalstoffen

1523.. Actor : inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne

Handeling : Het registreren van meldingen inzake lozingen van radioactieve stoffen op het oppervlaktewater

Bron : -

Periode : -

1524.. Actor: inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne

Handeling: Het registreren van meldingen inzake het zoek raken, de diefstal of de ongewilde verspreiding van splijtstoffen, ertsen en radioactieve stoffen

Bron: Besluit vrijstelling landsverdediging Kernenergiewet, Stb. 1969, 476

Periode: 1969 -

1525.. Actor : inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne, Minister.

Handeling : Het opstellen van overzichten van - door de inspecteur - geregistreerde meldingen inzake radioactieve stoffen

Bron : Art. 27, lid 4, art. 28, lid 4, Kernenergiewet; Besluit in-, uit- en doorvoer van radioactieve afvalstoffen, Stb. 1993, 626; Besluit vrijstelling landsverdediging Kernenergiewet, Stb. 1969, 476.-

Periode : 1963 -

Opmerkingen: Gegevens kunnen worden opgemaakt van:

- Overzichten van keuringsdiensten van waren
- Meldingen van in- uit- en doorvoer van radioactieve stoffen
- Meldingen van ongewenste lozingen van radioactieve stoffen in het oppervlaktewater
- Meldingen van diefstal, zoek raken of ongewilde verspreiding van radioactieve stoffen.

12.3 Lawaai

12.3.1 Metingen in het kader van de Wet geluidhinder

1526.	Actor	:	Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het doen van geluidmetingen naar aanleiding van meldingen van geluidhinder
	Bron	:	art. 158, lid 1, Wet geluidhinder
	Periode	:	1983-

Opmerkingen:

- Hiertoe dienen provinciale staten een instantie in het leven te roepen, die een meetdienst ten aanzien van geluidhinder en een klachtenregistratie bevatten (art. 159, lid 1, Wet geluidhinder)

1527.	Actor	:	De inspecteur van de volksgezondheid voor de Milieuhygiene
	Handeling	:	Het adviseren van GS over de vaststelling van verordeningen inzake de organisatie en uitvoering van geluidsmetingen en de behandeling van klachten over geluidhinder
	Bron	:	art. 159, lid 21, Wet geluidhinder
	Periode	:	1982-1992

1528.	Actor	:	De minister Gedeputeerde Staten
	Handeling	:	Het bekendmaken van de uitkomsten van van overheidswege verrichte geluidsmetingen
	Bron	:	art. 163, lid 3, Wet geluidhinder
	Periode	:	1982-1992

1529.	Actor	:	De minister
	Handeling	:	Het opleggen van de verplichting aan eigenaars van onroerende zaken tot het tijdelijk of permanent toelaten van meetapparatuur voor geluidmetingen en het laten verrichten van metingen.

Waardering: B

Selectie criterium: 1

	Bron	:	art. 164, lid 1, Wet geluidhinder
	Periode	:	1982-

Opmerkingen: Permanente verplichtingen worden vanwege de minister vastgelegd in het Kadaster.

12.3.2 Monitoring in het kader van milieubeleidsplanning, thema verstoring

In het kader van het Nationaal Milieu Beleidsplan laat de minister een onderzoek instellen naar het ruimtelijk beeld verstoring. Hiervoor worden indicatoren en meetmethoden vastgelegd. De Wet Geluidhinder en de Wm. geven de minister de bevoegdheid om nadere regels vast te stellen inzake de meting van geluidbelasting door andere overheden, het verzamelen en bekend maken van geluidgegevens met betrekking tot producten en met betrekking tot inrichtingen. Deze regelgeving wordt toegepast aan de hand van de stand van de kennis als voorwaarden voor vergunningverlening of voor de toelating van toestellen.

1530.	Actor	:	De minister
	Handeling	:	Het vaststellen van indicatoren in het kader van het monitoringsprogramma in het kader van het thema Ruimtelijk beeld verstoring
	Bron	:	NMP's
	Periode	:	1993-
1531.	Actor	:	De minister
	Handeling	:	Het vaststellen van meetmethoden in het kader van het monitoringsprogramma in het kader van het thema Ruimtelijk beeld verstoring
	Bron	:	NMP's
	Periode	:	1993-
1532.	Actor	:	De minister
	Handeling	:	Het verzamelen van meetgegevens in het kader van het monitoringsprogramma in het kader van het thema Ruimtelijk beeld verstoring
	Bron	:	NMP's
	Periode	:	1993-

12.3.3 Metingen in het kader van uitvoeringsprocedures

1533. Actor : de minister
Handeling : Het monitoren van de uitvoering van de sanering industrielawaai door de provincies
Bron : -
Periode : 1992-

Opmmerkingen:

- De informatieverplichting is geregeld in een bestuursovereenkomst tussen de minister van VROM en het IPO.

1534. Actor : de minister
Handeling : Het monitoren van de uitvoering van de sanering van verkeersgeluidhinder door het Bureau Sanering Vekeerslawaaai (BSV)
Bron : -
Periode : -

Opmmerkingen:

- In dit kader worden er door BSV maandelijkse rapporten opgesteld en worden er besprekingen met BSV gehouden.

1535. Actor : de minister
Handeling : Het monitoren van de uitvoering van de sanering industrielawaai door extern bureau Sight, die namens de minister de sanering van bulkprojecten behandelt
Bron : -
Periode : 1994-

12.4 Grondwater

1536.Actor : Het landelijk meetnet Grondwaterkwaliteit
Handeling : Het periodiek nemen en analyseren van grondwatermonsters rond saneringsterreinen
Bron : IMP Bodem 1984-1988
Periode : 1977-

Opmerkingen:

- Product:
Kwetsbaarheidskaart Grondwater

1537.Actor : De minister
Handeling : Het periodiek registreren van gegevens (indicatoren) over het grondwater
Bron : IMP Bodem 1984-1988
Periode : 1977-

Opmerkingen:

- Product:
Kwetsbaarheidskaart Grondwater en daarbij behorende indicatoren

1538. Actor : de minister, het RID
Handeling : Het verzamelen, bewerken en beheren van door verschillende autoriteiten en particulieren aangeleverde grond- en watermonsters ten behoeve van het geologisch- en geo-hydrologisch archief
Bron : Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, Ministerie van VWS, CDBFO/DIV, april 1995
Periode : 1945-1983

Opmerking:

Het betreft boorstaten van onder meer brandputten, waterleidingen, Rijkswaterstaat en Zuiderzee-werken.

1539.Actor : TNO
Handeling : Het periodiek registreren van de grondwaterstanden in Nederland op vastgestelde meetpunten
Bron : Toelichting Uitvoeringsregeling Stortbesluit Bodembescherming
Periode :

Opmerkingen:

De werkzaamheden worden uitgevoerd door de Dienst Grondwaterverkenning van TNO. Deze gegevens kunnen worden gebruikt voor vergelijking van gemiddelde grondwaterstanden bij activiteiten die de bodem kunnen aantasten.

- Product:
Archief grondwaterstanden, IGG/TNO, Postbus 205, Delft

12.5 Bodemkwaliteit

1540.Actor	:	Gedeputeerde Staten
Handeling	:	Het registreren van jaarlijks aangemelde productie van compost, zwarte aarde en zuiveringsslib
Bron	:	Art. 9, lid 6, art. 11, lid 1, Besluit kwaliteit en gebruik overige agrarische meststoffen
Periode	:	1991-

Opmerkingen:

- De producenten van compost, zwarte aarde en zuiveringsslib zijn verplicht een boekhouding bij te houden, waarin de hoeveelheid geproduceerde meststof is opgenomen, alsmede het gehalte aan stikstof en de zuurwaarde en ook de andere gegevens, volgens de richtlijnen van de minister van Landbouw. Ook over de opstelling van dit register stelt de minister van Landbouw regels vast. Jaarlijks moeten zij dit register met een totaaloverzicht afsluiten; de balans moet naar Gedeputeerde Staten worden gezonden, die deze gegevens zelf bewaart.
Gedeputeerde Staten hebben de bevoegdheid om bij vermoeden van onregelmatigheden, de Algemene Inspectiedienst van de Landbouw in te schakelen. De handelingen van de AID zijn beschreven in het PIVOT-rapport met betrekking tot het mestbeleid.

1541.Actor	:	Gedeputeerde Staten
Handeling	:	Het jaarlijks verslag uitbrengen aan de minister en aan de minister, belast met landbouw, over de productie van zuiveringsslib, compost en zwarte grond en de afzet van deze producten
Bron	:	Art. 11, Besluit kwaliteit en gebruik overige agrarische meststoffen
Periode	:	1991-

1542.Actor	:	de minister
Handeling	:	Het monitoren van het stikstofgehalte, het zuurgehalte en andere gegevens op agrarische terreinen als gevolg van bemesting
Bron	:	Art. 11, Besluit kwaliteit en gebruik overige agrarische meststoffen
Periode	:	1991-

Opmerkingen:

- Deze handeling bestaat uit het bestuderen van de verslagen van Gedeputeerde Staten aan de hand van de jaarlijks ontvangen mestboekhouding van producenten van zuiveringsslib, compost en zwarte aarde. De controle- en inspectiebevoegdheden berusten bij de minister van Landbouw

Monitoring in het kader van uitvoeringsprocedures

1543. Actor	:	de minister
Handeling	:	Het registreren van kengetallen inzake projecten, voortgangsgegevens over bodemsanering en subsidies
Bron	:	Kennismakingsdossier Directie Bodem 1995, p. 147
Periode	:	1983-

Product: Informatiesysteem Bodemsanering IBS.

1544.	Actor	:	de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
	Handeling	:	Het monitoren van effecten van de verstrekte subsidies voor bodemsanering
	Bron	:	Art. 84, WBB+
	Periode	:	1994-

Opmerkingen:

De inspecteur verzamelt in ieder geval de richtlijnen in de vorm van
Standaardrapportages ten behoeve van toetsing achteraf van budgetgevallen.
Toetsingsformulieren ten behoeve van toetsing achteraf van budgetgevallen.
Verantwoordingen van de provincie en verslagen van de minister aan de Staten-Generaal

12.6 Stoffen

Het hier beschreven hoofdstuk heeft betrekking op gegevens met betrekking tot afval en andere vaste stoffen waartegen het milieu beschermd dient te worden. Voor de registratie van milieugevaarlijke stoffen die in het bedrijfsleven worden toegepast, Ingevolge art. 10.31, lid 1, van de Wm. moeten gevaarlijke chemische afvalstoffen worden geregistreerd in een landelijk meldpunt. De melding wordt gedaan door de provincies, die bij de vergunningverlening voor de verwerking en toelating van chemische afvalstoffen een hoofdrol spelen. Het landelijk meldpunt wordt momenteel beheerd door de Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen

1545. Actor : Provinciale Staten
Handeling: Het aanwijzen van een instantie die meldingen inzake de afgifte en ontvangst van afvalstoffen registreert
Bron : Art. 10.31, lid 1, Wm.
Periode : 1994 -
1546. Actor : Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
Handeling: Het registreren van meldingen betreffende de afgifte en ontvangst van afvalstoffen
Bron : Art. 10.31, lid 1, Wm.
Periode : 1994 -
1547. Actor : Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
Handeling: Het registreren van meldingen van een bij provinciale milieuvergunning aangewezen categorie afvalstoffen die zich langer dan een bij die verordening aangewezen termijn bevinden bij een daarbij aangewezen categorie personen
Bron : Art. 10.7, lid 1, onder f, Wm.
Periode : 1994 -

Opmerkingen:

- Bij provinciale milieuverordening kunnen andere bestuursorganen worden aangewezen die deze meldingen registreren.

12.7 Eindproducten

De hier beschreven handelingen hebben betrekking op het gebruik, verbruik en eventuele verspilling van al dan niet duurzame producten, het consumentengedrag en vraagstukken met betrekking tot het z.g. integrale ketenbeheer. Hierbij moet worden opgemerkt dat het gegevensbeheer niet zelden per product wordt geregistreerd op onderwerp. Productmonitoring vertoont veel raakpunten met instrumentele voorlichting: waar voorlichting als beleidsinstrument wordt gehanteerd, wordt vaak het effect onderzocht. Onderzoekssystemen die in verband staan met dit beleidsinstrument zijn niet bij deze handelingen opgenomen.

Handelingen:

1548. Actor : de minister
Handeling : Het ontwerpen en evalueren van documentatie- en monitoringssystemen inzake de milieubelasting van eindproducten
Bron : Directieplan IBPC, 1995
Periode : 1995 -

Opmerkingen:

- Andere ministeries, bedrijven en instellingen kunnen bij deze handeling betrokken zijn.

1549. Actor : de minister
Handeling : Het monitoren van de milieubelasting van eindproducten
Bron : -
Periode : 1995 -

Opmerkingen:

Bedoeld is hiermee: het bijhouden van documentatie en informatie over eindproducten met het oog op hun milieubelasting, hun duurzaamheid en hun vervangbaarheid

- Andere ministeries, bedrijven en instellingen kunnen bij deze handeling betrokken zijn.

- Bijvoorbeeld:

* het nagaan in hoeverre een milieukeur daadwerkelijk leidt tot minder milieubelasting.

1550. Actor : de minister
Handeling : Het (laten) opstellen van (totaal)overzichten die betrekking hebben op de gegevens die zijn verkregen door het monitoren van de milieubelasting van eindproducten.
Bron : -
Periode : 1995 -

Opmerkingen:

- Andere ministeries, bedrijven en instellingen kunnen bij deze handeling betrokken zijn.

1551. Actor : de minister
Handeling : Het (laten) opstellen van (totaal)overzichten die betrekking hebben op de gegevens die zijn verkregen door het monitoren van de milieubelasting van eindproducten.
Bron : -
Periode : 1995 -

1552. Actor : de minister
Handeling : Het (laten) opstellen van (totaal)overzichten die betrekking hebben op de gegevens die zijn verkregen uit het door het ministerie ingestelde Informatiecentrum Preventie en Hergebruik
Bron : *Wegen naar een nieuwe milieuvergunning*, p. 179
Periode : 1985 -

1553. Actor : De Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het monitoren van het gebruik van bij AMVB vastgestelde bestrijdingsmiddelen
Bron : Interview
Periode :-

Opmerkingen:

- Het gebruik van bepaalde bestrijdingsmiddelen door bedrijven moet bij de inspecteur worden aangemeld.

* Het registeren van het gebruik methylobromyde en chloordeconen

12.8 Prestatiemonitoring van overheden

Inleiding:

Overheidsprestatie-monitoring is de meting van effecten van milieumaatregelen door de overheid. Een groot gedeelte van deze monitoring koppelt de resultaten van de periodieke metingen aan de effecten van de maatregelen. Het geeft een antwoord op de vraag of de doelstellingen door middel van de genomen maatregelen zijn gehaald. Een groot deel van deze handelingen bestaat uit de verzameling van gegevens die reeds door de administratie zijn ontvangen of opgemaakt bij de toepassing van andere beleidsinstrumenten, zoals verplichte verslaglegging bij vergunningen of subsidies. De processen bij de verwerking van die gegevens staan beschreven bij de handelingen die behoren onder de desbetreffende beleidsinstrumenten. De metingen, die bij deze processen worden toegepast, zijn de hierboven bestaande monitoringsinstrumenten; de processen zijn vaak omschreven in regels of convenanten waarbij de overheid de bij milieumaatregelen betrokkenen verplicht om metingen te gedogen.

Deze paragraaf heeft betrekking op het tweedelijns toezicht: het, controleren of toetsen van de uitvoering van het milieubeleid en de milieuwetten door andere overheden (provincies, gemeenten, waterkwaliteitbeheerders). Deze vorm van toezicht is speciaal gericht op de aanpassing van voorschriften en vergunningen van de lagere overheden aan de kwaliteitseisen van de Wm.. Op dit gebied moest er vanaf 1990 een inhaalslag worden gemaakt. Vanaf 1994 wordt er ook getoetst op basis van de bedrijfsinterne milieuzorg en de op convenanten gebaseerde bedrijfsmilieuplannen.

Het toetsen van de uitvoering van het milieubeleid door de lagere overheden wordt na de invoering van de milieubeleidsplanning ook wel beleidsmonitoring genoemd. De beleidsinstrumenten die leiden tot inspectie zijn:

- de naleving van de milieubeleidsplanning
- de opstelling van de vergunningsvoorwaarden, de bijstelling aan de hand van wet- en regelgeving, de convenanten of EG-regelgeving (Euro-BAT) en de controle op de naleving daarvan
- de convenanten met branche-organisaties van gemeentelijke en provinciale bedrijven (gas, waterleiding)
- de verstrekte subsidies

Onderwerpen van inspectie zijn:

- De verleende vergunningen
- De afgelegde inspectiebezoeken
- De gemeentelijke voorschriften en de gemeenschappelijke regelingen

Vaak leidt de doorvoering van regelgeving of van convenanten tot overleg vooraf en het opzetten van netwerken. Het verschil met de gebruikelijke kwaliteitsmonitoring is echter dat het resultaat van de meting niet alleen kan leiden tot evaluatie en bijstelling van beleidsinstrumenten of aanscherping van regelgeving, maar dat in bijzondere omstandigheden op grond van reeds vastgestelde regels en bevoegdheden sancties kunnen worden genomen. De handelingen inzake het treffen van sancties tegen lagere overheden die zich niet of onvoldoende houden aan hun verplichtingen staan in het eerste deel van dit hoofdstuk.

De minister van Milieubeheer en de Inspectie voor de Milieuhygiëne zijn naar de Tweede Kamer verantwoordig voor de effecten van het vergunningsinstrumentarium dat ook door lagere overheden wordt gehanteerd. Deze verantwoording blijkt uit de verplichting om verslag uit te brengen over het milieubeheer in het algemeen (op grond van de milieubeleidsplanning) en over de besteding van subsidiegelden in het kader van de BUGM en de VOGM. Ook schrijft de Wet op het Milieubeheer aan deze overheden de verplichting op om de resultaten van de door hem vastgestelde milieubeleidsplanning (die soms ook tot grondslag dient voor bovengenoemde subsidie) een verantwoordende verslaglegging voor. Aan de hand van deze - op voorschrift verstrekte - gegevens controleren de Inspectie en de minister van Milieubeheer de andere overheden op de uitvoering van de milieuregels en vergelijken ze de resultaten met de op indicatoren vastgelegde doelstellingen.. De verslaglegging heeft naast de mogelijkheid op controle van de rechtmatigheid en de doelmatigheid van de besteding ook een andere rol: ze moet als monitorings-instrument bijdragen tot de evaluatie van het beleid. Op basis van de verkregen gegevens worden door de inspecties landelijke rapportages opgesteld over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van het milieubeleid en de milieuwetten bij de andere overheden.

Handelingen

1554.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het voorbereiden, opstellen en evalueren van projecten inzake het controleren van andere overheden met betrekking tot de uitvoering van de milieuregels en -beleid
	Bron	:	-
	Periode	:	-

Opmerkingen:

Deze projecten kunnen als monitoringsprogramma's en -systemen worden aangemerkt.

- Bijvoorbeeld:

- * project Premover (voorheen Rechtdoor)

Er zijn drie fasen in dit project te herkennen: een beschrijving van de huidige situatie; de opstelling van een toekomstvisie; het maken van concrete afspraken met lagere overheden omtrent te realiseren doelstellingen.

1555. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks evalueren van de financiële situatie van bodemsanering en bodembescherming
Bron : Controleplan directie bodem 1995
Periode : 1995-

Opmerkingen:

Dit moet volgens interne voorschriften in ieder geval leiden tot:

- een overzicht waarin de milieu en omgevingsgevoeligheid per regeling is aangegeven
- een overzicht van de geldstromen bij de directie Bodem en de daarbij gehanteerde administratieve organisatie
- een controleplan waarin de risico's ten aanzien van financiële processen worden aangegeven met de daarin voorgestelde maatregelen

1556. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het uitwisselen van verslagen met de gemeente over het uitgeoefende toezicht op de bestrijding van luchtverontreiniging
Bron : Art. 4, Besluit taakvervulling provinciale en gemeentelijke toezichtambtenaren luchtverontreiniging (Stb 1975, 470)
Periode : 1975-1993

Opmerkingen:

Dit verslag is bestemd voor gemeenten, waarin zich de instellingen bevinden waarop toezicht is uitgeoefend. Burgemeester en Wethouders doen op hun beurt verslag van hun bevindingen aan Gedeputeerde Staten.

1557. Actor : Gedeputeerde Staten
Handeling : Het toetsen van verslagen inzake het toezicht op de naleving van de Wet geluidhinder door gemeentelijke opsporingsambtenaren
Bron : Art. 156, lid 2, Wet geluidhinder
Periode : 1982-1992

1558. Actor : de minister
Handeling : Het toetsen van verslagen inzake het toezicht op de naleving van de Wet geluidhinder door provinciale en gemeentelijke opsporingsambtenaren
Bron : Art. 156, lid 3a, Wet geluidhinder
Periode : -1982-1992

1559. Actor : de minister
inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
de minister, RID
Handeling : Het toetsen van verslagen van lagere overheden inzake de uitvoering van de milieuregels en het milieubeleid door andere overheden
Bron : -
Periode : 1982-

Opmerkingen:

In deze handeling worden mogelijke activiteiten beschreven, die niet zijn opgenomen in de BUGM en de VOGM of de regelgeving met betrekking tot milieubeleidsplanning in de Wm..

- Bijvoorbeeld:

* Het toetsen van het verslag van Gedeputeerde Staten dat betrekking heeft op het overschrijden van de grens- en richtwaarden in de lucht door benzeen, koolstofmonoxide, stikstof, lood, zwaveldioxide en zwaveldioxide en zwevende deeltjes en dat tevens een overzicht geeft van de maatregel die tegen het overschrijden zijn genomen of nog worden genomen. (Art. 9, Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes, Stb. 1986, 78);

1560. Actor : De inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het nader adviseren bij prestatie monitoring van lagere overheden
Bron : art. 4.21 e.a., Wm
Periode : 1993-

12.9 Doelgroepmonitoring

Inleiding:

Doelgroepmonitoring is het meten en bijhouden van gegevens van de milieueffecten per doelgroep. Een doelgroep is een maatschappelijke sector die in de beleidsplanning verantwoordelijk wordt gesteld voor een bepaalde hoeveelheid te reduceren milieuvervuiling. De reductie van deze vervuiling wordt op voorhand in de milieubeleidsplannen voorgesteld en aan de hand van metingen wordt nagegaan of de resultaten inderdaad haalbaar zijn. De resultaten van die metingen, indicatoren genaamd, worden naar de doelgroepen herleid.

Middels doelgroepmonitoring worden de maatschappelijke activiteiten van de verschillende doelgroepen in de gaten gehouden. Doelgroepen zijn de vanuit milieu-oogpunt homogene groep veroorzakers van milieubelasting. Zie verder het hoofdstuk Beleidsvoorbereiding.

Een groot aantal organisaties en instanties - zoals het ministerie V&W, het RIVM, TNO en allerlei brancheorganisaties - monitoren, onder regie van de Hoofdinspectie voor de Milieuhygiëne, de doelgroepen. Van deze actoren wordt alleen de minister van VROM genoemd. Een bijzondere doelgroep is het verkeer, waarvoor reeds vroeg monitoringssystemen werden opgezet in verband met:

- geluidsoverlast (verstoring)
- SO₂ en stikstofemissie (verzuring)

De resultaten van deze metingen zijn van invloed op de verkeersregelgeving en de toelating van voertuigen door de Rijksdienst voor het Wegverkeer.

Het doelgroepenbeleid is in 1985 geformuleerd. Voor die tijd - vanaf 1962 - werden de emissies naar lucht door bijvoorbeeld de petrochemische industrie ook gemeten. Om deze reden wordt hier een aparte subparagraaf opgenomen die betrekking heeft op de emissieregistratie voor lucht. Emissieregistratie naar water wordt gedaan door het Ministerie van Verkeer en waterstaat.

Onder doelgroepmonitoring valt ook de monitoring van effecten van algemene regels op inrichtingen overeenkomstig het Inrichtingen- en Vergunningenbesluit milieubeheer. Hierbij wordt gekeken naar de gevolgen van algemene regels en voorschriften voor het milieu, de uitvoerbaarheid van regelgeving en de samenhang van deze regels met nadere eisen van het bevoegd gezag aan inrichtingen die niet over een vergunning hoeven te beschikken. Deze vorm van monitoring is een taak van de inspecteur, en tal van gegevens over zijn werkzaamheden komen in de jaarlijkse verslaglegging voor:

12.9.1 Algemeen

Handelingen:

1561. Actor : de minister
Handeling : Het voorbereiden, opstellen en evalueren van projecten inzake het controleren van andere overheden met betrekking tot de uitvoering van de milieuregels en -beleid
Bron : De desbetreffende convenanten en afspraken
Periode : 1985 -

Opmerkingen:

De vaststelling van indicatoren geschiedt mede door middel van internationaal overleg (EG-regelingen). De hier beschreven handelingen betreffen gegevensverzamelingen, voorzover zij niet reeds in convenanten zijn vastgelegd.

- Product onder andere:
 - * Programma van eisen voor doelgroepmonitoring.

1562. Actor : de minister
Handeling : Het monitoren van de milieubelasting van de verschillende doelgroepen
Bron : -
Periode : 1985 -

Opmerkingen:

- Andere ministeries, bedrijven en instellingen, zoals de Vereniging van Afvalverwerkers (VVAV), en het AOO, kunnen bij deze handeling betrokken zijn.

1563. Actor : de minister
Handeling : Het (laten) opstellen van (totaal)overzichten van de gegevens die zijn verkregen door het monitoren van de verschillende doelgroepen
Bron : -
Periode : 1985 -

Opmerkingen:

- Andere ministeries, diensten en instellingen kunnen bij deze handeling betrokken zijn zoals bijvoorbeeld bij het opstellen van emissie-overzichten, het ministerie van LNV en V&W, het RIVM en het TNO.
- Bijvoorbeeld:
 - * Emissieregistratie Nederland 1993, met voorspellingen voor 1994.
 - * Emissies in Nederland, trends, thema's en doelgroepen, 1992
 - * Emissies vuilstortplaatsen
 - * Industriële emissies in Nederland, Vierde inventarisatie-nota, 1988

1564. Actor : de Inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne
Handeling : Het mede op verzoek van de minister opstellen van (totaal)overzichten van de gegevens die zijn verkregen door het monitoren van de verschillende doelgroepen
Bron : -
Periode : 1985 -

Opmerkingen:

- Andere ministeries, diensten en instellingen kunnen bij deze handeling betrokken zijn zoals bijvoorbeeld bij het opstellen van emissieoverzichten, het ministerie van LNV en V&W, het RIVM en het TNO.
- Bijvoorbeeld:
 - * Emissieregistratie Nederland 1993, met voorspellingen voor 1994.
 - * Emissies in Nederland, trends, thema's en doelgroepen, 1992
 - * Emissies vuilstortplaatsen
 - * Industriële emissies in Nederland, Vierde inventarisatie-nota, 1988

12.9.2 Monitoringsprogramma's voor het weg- en spoorwegverkeer

Inleiding

Ten behoeve van het te voeren milieubeleid met betrekking tot het wegverkeer is het nodig om over voldoende gegevens te beschikken die nodig zijn voor

de toepassing van regels met betrekking tot het wegverkeer bij APK-keuringen

het doelgroepenoverleg met fabrikanten van wegvoertuigen

De uitvoering van de opgezette monitoring vindt vaak plaats bij het RIVM, terwijl ook TNO of een andere externe onderzoeksorganisatie op enige afstand kan worden ingeschakeld.

Deze monitoringsgegevens vinden plaats in samenwerking met instellingen van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Handelingen

1565.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het ontwerpen van monitoringssystemen voor de milieubelasting door wegvoertuigen
	Bron	:	-
	Periode	:	1960-

Opmerkingen:

Voorbeelden zijn:

- het programma personenauto's
- het programma vrachtwagens
- het databestand brandstoffen

1566.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opzetten en operationeel houden van monitoringssystemen voor de milieubelasting door wegvoertuigen
	Bron	:	-
	Periode	:	1960-

Opmerkingen:

Voorbeelden zijn:

- het programma personenauto's
- het programma vrachtwagens
- het databestand brandstoffen

1567.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het doen uitvoeren van monitoringssystemen voor de milieubelasting door wegvoertuigen en railverkeer
	Bron	:	-
	Periode	:	1960-

Opmerkingen:

Voorbeelden zijn:

- het Steekproefontroleprogramma personenauto's (uitvoering TNO)
- het Steekproefontroleprogramma vrachtwagens (uitvoering TNO)
Beide programma's betreffen onderzoeken op basis van steekproeven naar de milieubelasting door wegvoertuigen. Er wordt dan ook gelet op de relatie tussen emissie en voertuig.
- het databestand brandstoffen (uitvoering INNAS)
- het NS-bestand bevat alle voor de emissie van de spoorwegen relevante informatie. Het wordt bijgehouden door de NS en eenmaal per jaar aan het ministerie toegezonden
- de verkeersmilieukaarten door de gemeenten.

13. INTERNATIONALE MILIEUZAKEN

Milieuproblemen hebben een grensoverschrijdend karakter. Dit impliceert dat een effectief beleid slechts gevoerd kan worden indien er internationale afstemming plaatsvindt. Deze afstemming loopt voor een deel parallel met internationale contacten op economisch terrein, omdat er normen worden gesteld aan ondernemingen in het bedrijfsleven.

In dit hoofdstuk zal de afstemming van het internationale beleid aan de orde komen. Per internationaal forum zal in een paragraaf aangegeven worden wat de bemoeienis van de Nederlandse overheid inhoudt en welke handelingen er in dat kader worden uitgevoerd.

In het begin van deze eeuw kwamen de eerste internationale afspraken tot stand met als doelstelling de bescherming van de flora en fauna. Tevens werden de eerste internationale congressen over dit onderwerp gehouden. Als geheel waren de internationale activiteiten inzake milieubeheer echter zeer beperkt en weinig controversieel.

Pas in de jaren '60 kwam hierin, onder invloed van de toenemende vervuiling, voor wat betreft de westerse landen, verandering. Op internationaal niveau leidde dit onder andere tot de Biosfeer Conferentie (Parijs, 1968). Tevens gingen organisaties als de Verenigde Naties en de Europese Unie zich bezig houden met het milieu.

Het jaar 1972 wordt vaak gezien als het echte begin van het internationale milieubeleid. De Verenigde Naties belegde de grote conferentie inzake het menselijke milieu (United Nations Conference on the Human Environment /UNCHE), door de Organisatie voor Economische Samenwerking (OESO) werden de eerste economische en juridische principes geformuleerd inzake het milieu, zoals "de vervuiler betaalt. Het Europese milieuactieprogramma van 1974 is een poging om deze bevindingen op Europees niveau te vertalen.

Opgemerkt dient te worden dat de internationale milieufactiviteiten van bijvoorbeeld de OESO en de EU aanvankelijk zijn voortgekomen uit het streven de concurrentieverhoudingen binnen de gemeenschappelijke markt niet te verstoren. Vandaar dat vooral deze op economische samenwerking gerichte organisaties zich met de noodzakelijke harmonisatie van de regelgeving van de milieuproblematiek bezig hielden. In de loop van de tijd is het milieubeleid binnen deze organisaties echter wel verzelfstandigd, omdat vanaf 1985 de specifieke internationale en mondiale milieuproblemen als verzuring, klimaatverandering en aantasting van de ozonlaag werden geformuleerd. In 1987 voegde de Europese Gemeenschap een afzonderlijke milieuparagraaf aan het Verdrag van Rome toe. Ook de VN belegde nieuwe mondiale conferenties, waarvan dat van Montreal over de Ozonlaag een van de belangrijkste is. Het resultaat hiervan is dat in het begin van de jaren '90 meer dan 60 multilaterale milieuverdragen in werking zijn. De belangrijkste zijn gericht op de voorkoming van ongewenste klimaatverandering als gevolg van de industriële ontwikkeling. .

De voornaamste milieuorganisaties binnen Europa zijn de Europese Unie en in (steeds) mindere mate de Europese Vrijhandels Associatie (EVA). Ook de regionale economische commissie voor Europa van de Verenigde Naties (ECE) is als overlegorgaan tussen West-Europa en de Oostbloklanden juist voor het milieu van groot belang geweest.

Op mondiaal niveau is vooral de Verenigde Naties van belang en de in dat kader werkende gespecialiseerde milieuorganisaties zoals de UNEP (United Nations Environmental Programme). Daarnaast zijn er in het kader van de milieuverdragen allerlei overlegstructuren aanwezig

In de NMP's heeft Nederland een aantal beleidsvoornemens geformuleerd inzake het internationaal overleg. Daarbij dient te worden gedacht aan het op gang brengen initiatieven op het gebied van milieubeleid, de integratie van het milieubeleid in ander beleidsvelden en een verdere ontwikkeling van het EU-milieubeleid. Ook wil Nederland zich inzetten voor het tot stand brengen van internationale milieuoovereenkomsten en de uitvoering van verdragen met landen die een milieucharterstand hebben.

13.1 Algemeen

Handelingen:

1568. Actor : de minister
Handeling : Het uitdragen van standpunten inzake milieubeheer tijdens internationale (ad hoc) conferenties en symposia
Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
Periode : -

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
 - op de internationale milieuwethandavingsconferenties te Utrecht, Boedapest, Oaxaca (Mexico) en Thailand
 - Internationale conferentie industrieel milieubeleid

1569. Actor : de minister
Handeling : Het mede organiseren van internationale (ad hoc) conferenties en symposia
Bron : -
Periode : 1945-

1570. Actor : de minister
de inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Rijksinstituut voor drinkwatervoorziening (RID)
Handeling : Het op ad hoc basis adviseren van regeringen of (handhavings)instanties in het buitenland of de houders van inrichtingen gelegen in het buitenland inzake aangelegenheden welke betrekking hebben op het milieu
Bron : Tien jaar handhaving milieubeheer, *Handhaving* 1994
Periode : -

Opmerkingen:

- Deze handeling wordt niet gedaan ter uitvoering van een Memorandum of Understanding (MoU) of actieprogramma
- Bijvoorbeeld:
 - * Ambtenaren/inspecteurs van het ministerie van Milieubeheer of IMH kunnen op eigen gelegenheid naar het land gaan waar een milieuongeval of ramp heeft plaatsgevonden of dreigt plaats te vinden, om advies te geven. De mogelijkheid bestaat dat dit gebeurt onder de vleugels van de Verenigde Naties (bijvoorbeeld omdat het verblijf als ambtenaar van de VN in verband met de veiligheid - diplomatenstatus - een aantal voordelen heeft).

1571. Actor : de minister
inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het notificeren van internationale instanties of het bevoegde gezag in andere landen over de toestand van het milieu in Nederland en over handelingen die in Nederland verricht zijn of verricht zullen worden voor zover die van invloed zijn op het milieu.
Bron : Euratomverdrag 1958
Periode : 1958-

Opmerkingen:

- Deze handeling wordt eventueel gedaan in overeenstemming met andere ministers, en wordt hier opgevoerd als een afzonderlijke procedure ter vervulling van in het kader van Euratom en EG vastgestelde verdragen, richtlijnen en verordeningen. Zij kan echter ook deel uitmaken van regelgeving en als zodanig als activiteit bij dat proces zijn betrokken. In dat geval zijn er geen afzonderlijke gegevens opgeslagen.
- Bijvoorbeeld:
 - * Het informeren van de Europese Commissie over de uitvoer van op milieugevaar geregistreerde stoffen uit de EU.

- * Het jaarlijks rapporteren aan de Europese Commissie en de OESO van de in-, uit- en doorvoer van radioactieve stoffen en erts door Nederland.

1572. Actor : de minister
Handeling : Het doen notificeren of aanmelden van Nederlandse maatregelen op het gebied van het milieubeheer aan de Commissie van de Europese Unie
Bron : EU richtlijn 26 april 1983, Pb L 109
Periode :

Opmerkingen:

Als gevolg van deze notificatie is de Commissie van de Europese Unie verplicht te beslissen of dit onderwerp een communautaire regeling behoeft. De commissie toetst Nederlandse maatregelen op grond van de vrije marktverhoudingen kunnen worden verstoord, wat ook bij noodzakelijke milieuvoorschriften het geval kan zijn. Indien noodzakelijk bereidt de commissie een EG-regeling voor die de voorwaarden voor goede concurrentieverhoudingen herstelt. De richtlijn is in Nederland niet door eigen wetgeving vastgesteld, maar is bindend geworden als gevolg van een arrest van het Europese gerechtshof in 1992 (het z.g. `Securitel-arrest') waarbij niet-aangemelde maatregelen als nietig worden beschouwd.

Met de uitvoering van het aanmeldingsbeleid is de minister van Economische Zaken belast. Een onderzoeksrapport inzake het mededingingsbeleid van het ministerie is in voorbereiding

1573. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van overleg met de minister van Economische Zaken inzake het nader notificeren van niet verrichte aanmeldingen van Nederlandse maatregelen op het gebied van het milieubeheer aan de Commissie van de Europese Unie
Bron : EU richtlijn 26 april 1983, Pb L 109
Periode : 1997

13.2 Verdragen inzake het milieu

Inleiding:

Nederland heeft een groot aantal milieuverdragen ondertekend. Hieronder wordt in het kort geschetst wat de verschillende milieuverdragen inhouden en waar handelingen, die betrekking hebben op de verdragen, gevonden kunnen worden³. In dit hoofdstuk zijn geen verdragen opgenomen die indirect gevolgen voor het milieu hebben gehad, zoals energieverdragen, Euratomverdrag e.d. Deze verdragen hebben in eerste instantie een economisch karakter; de uitvoering en aansturing daarvan worden door het ministerie van Economische Zaken aangestuurd.

AGENDA 21

Agenda 21 (opgesteld Rio de Janeiro, 1992) is een programma met als doelstelling om bij het ingaan van de 21ste eeuw “duurzame ontwikkeling” te hebben bereikt. Agenda 21 bestaat uit vier delen:

- * de sociale en economische dimensies van duurzame ontwikkeling;
- * behoud en beheer van hulpbronnen ten behoeve van ontwikkeling;
- * versterking van de rol van belangrijke groepen in de samenleving met betrekking tot duurzame ontwikkeling;
- * uitvoering van agenda 21, dit deel heeft onder andere betrekking op de financiën.

De bedoeling is dat de agenda de basis vormt voor programma's en projecten van (internationale) organisaties en individuele landen inzake duurzame ontwikkeling.

Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Antarctica-Verdragen

Het Verdrag inzake Antarctica is in 1959 tot stand gekomen. Van 1967 tot en met 1990 is Nederland slechts als waarnemer betrokken bij overleg inzake het verdrag. Vanaf 1990 heeft Nederland, door het verrichten van wetenschappelijk onderzoek naar onder andere het Antarctisch milieu, de consultatieve status.

Het verdrag behelst onder andere de bescherming van het milieu en de instandhouding van de natuurlijke rijkdom op Antarctica. Aan het verdrag zijn allerlei andere verdragen gerelateerd. Voorbeelden hiervan zijn het Verdrag inzake robben (1972) en het Verdrag inzake minerale rijkdommen (1988).

In 1991 is er een protocol bij het verdrag gevoegd inzake de bescherming van het milieu op Antarctica.

Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Verdrag van Bazel

Het Verdrag van Bazel (1989) inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, heeft als doel het nemen van maatregelen om te verzekeren dat het grensoverschrijdende verkeer en de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen verenigbaar is met de bescherming van het menselijke gezondheid en het milieu.

Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Verdrag van Bern nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging

Het Verdrag van Bern nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (1963) heeft als doel de “Internationale Commissie ter Bescherming van de Rijn tegen Verontreiniging (IRC)” te institutionaliseren. Het IRC probeert de werkzaamheden van de verschillende lidstaten inzake bescherming van de Rijn tegen verontreiniging te coördineren.

Zie verder paragraaf inzake de IRC.

Overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld

Doel van het verdrag - opgesteld in 1972 door de UNESCO in Parijs - is het scheppen van een kader voor internationale samenwerking ten behoeve van het behoud van culturele en natuurlijk erfgoed van uitzonderlijke universele waarde. Op grond van dit verdrag is een werelderfgoedlijst samengesteld. Nederland heeft Schokland genomineerd voor een plaats op deze lijst.

Zie verder paragraaf inzake de VN.

³Zie voor meer informatie over milieu-verdragen: Kraaij, R.A. en Boerboom, M.A., “Bundel Milieuverdragen”, Ministerie van Buitenlandse Zaken/ Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 1996..

Verdrag inzake de bescherming van de Eems-Dollard

Doel van het verdrag is de bescherming van de Eems-Dollard tegen verontreiniging.
Zie verder paragraaf inzake de Eems-Dollard Commissie.

Verdrag inzake de bescherming van de Maas

Doel van het verdrag - opgesteld in 1994 in Charleville-Mézières - is de bescherming van de Maas tegen verontreiniging. De (voorlopige) Internationale Commissie voor de bescherming van de Maas (Internationale Maas Commissie) is nauw betrokken bij de uitvoering van dit verdrag.
Zie verder de paragraaf inzake de Maas Commissie.

Verdrag inzake de bescherming van de Schelde

Doel van het verdrag - opgesteld in 1994 in Charleville-Mézières - is de bescherming van de Schelde tegen verontreiniging. De (voorlopige) Internationale Commissie voor de bescherming van de Schelde (Internationale Schelde Commissie) is nauw betrokken bij de uitvoering van dit verdrag.
Zie verder de paragraaf inzake de Schelde Commissie.

Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten

Het verdrag - opgesteld te Bonn in 1979 - richt zich op de bescherming van de kwetsbare dieren die periodiek over verschillende landen trekken. Op basis van dit verdrag dienen partijen overeenkomsten op te stellen die betrekking hebben op een bepaalde categorie dieren zoals bijvoorbeeld is gedaan met betrekking tot de zeehonden van de Waddenzee.
Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Verdrag inzake biologische diversiteit

In het Verdrag inzake Biodiversiteit (Rio de Janeiro, 1992) staan de plannen om de verscheidenheid van levende organismen te beschermen. Daarbij gaat het om het behoud, duurzaam gebruik van bestanddelen daarvan en de eerlijke verdeling van de voordelen uit het gebruik van genetische bronnen.
Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Bossenverklaring

De bossenverklaring - gesloten in 1992 tijdens de VN conferentie over Milieu en Ontwikkeling in Rio de Janeiro - is een verklaring inzake het beheer en behoud en het duurzame gebruik van alle type bossen. Deze verklaring is aangenomen omdat geen overeenkomst kon worden bereikt over een bossenverdrag.
Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Convention on the international trade in endangered species of wild fauna and flora (CITES)

Doel van de overeenkomst - opgesteld in Washington in 1973 - is de controle van de internationale handel in bedreigde in het wild levende planten- en diersoorten doormiddel van in- en uitvoervergunningen.
Zie verder paragraaf inzake de VN.

ECE-Rivierenverdrag

Het ECE-Rivierenverdrag (Verdrag betreffende de bescherming en het gebruik van de grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren / Helsinki 1992) heeft betrekking op grensoverschrijdende/grensvormende wateren. Doel is de grensoverschrijdende effecten op het milieu te beheersen, voorkomen en verminderen.
Zie verder de paragraaf inzake de ECE.

Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand

Het doel van Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (Genève, 1979) is het creëren van middelen voor nauwe samenwerking om verzuring tegen te gaan. Doormiddel van het uitwisselen van informatie, onderzoek en controle moeten strategieën worden vastgesteld voor de bestrijding van luchtverontreinigende stoffen.
Door het Uitvoerend Orgaan van het verdrag zijn een viertal protocollen ter uitvoering van de conventie opgesteld. Deze zijn aangenomen in 1984 in Genève, 1988 in Sofia, 1991 in Genève en 1994 in Oslo.
Zie verder paragraaf inzake de ECE.

International Tropical Timber Agreement (ITTA)

De doelstelling van het verdrag - gesloten in 1983 /1994 - is de bevordering van de duurzame gebruik van tropisch hout.

Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Klimaatverdrag

De doelstelling welke is geformuleerd in het Klimaatverdrag - opgesteld in New York, 1992 - is de stabilisering van de concentratie van broeikasgassen op een niveau dat een gevaarlijke antropogene inbreuk op het klimaat kan worden voorkomen. Het verdrag stelt dat de uitstoot van broeikasgassen in het jaar 2000 tot een eerder niveau moet zijn teruggebracht.

Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Verdrag van Oslo

Het Verdrag van Oslo ter voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten uit schepen en vliegtuigen (1972) verplicht de partijen om hun dumpingbeleid te harmoniseren en de vervuiling van de zee door schepen en luchtvaartuigen te voorkomen.

De Protocollen die voortkomen uit het verdrag zijn door Nederland in 1983 in 1990 aanvaard.

Het Verdrag van Oslo is in 1992 samen met het oude Verdrag van Parijs opgevolgd door het nieuwe Verdrag van Parijs inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan.

Zie verder de paragraaf inzake de OSCOM/PARCOM/OSPAR.

Verdrag van Parijs (1974)

Het Verdrag van Parijs ter voorkoming van de verontreiniging van de zee vanaf land (1974) verplicht alle betrokken landen tot het nemen van maatregelen ter voorkoming van verontreiniging van de zee vanaf het land.

Samen met het Verdrag van Oslo is het Verdrag van Parijs in 1992 vervangen door het nieuwe verdrag van Parijs inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan.

Zie verder de paragraaf inzake de OSCOM/PARCOM/OSPAR.

Verdrag van Parijs (1992)

Het Verdrag van Parijs inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan heeft als doel dat door betrokkenen maatregelen worden genomen om de verontreiniging van de zee te voorkomen, te beëindigen of, indien mogelijk, te herstellen. Het verdrag vervangt het Verdrag van Oslo (1972) en het oude Verdrag van Parijs (1974).

Zie verder de paragraaf inzake de OSCOM/PARCOM/OSPAR.

Verdrag inzake het recht van de zee

Het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee - in 1982 in Montego Bay tot stand gekomen - bevat regels over vrijwel alle aspecten van het gebruik van de zee, zoals visserij. In deel 12 van het verdrag wordt aan staten de verplichting opgelegd om het mariene milieu te beschermen.

Zie verder de paragraaf inzake VN.

Rijnchemie-verdrag

Het Rijnchemie-Verdrag (Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen chemische verontreiniging / Bonn 1976) heeft als doel de verontreiniging van de Rijn door giftige stoffen te stoppen en de lozingen van gevaarlijke stoffen te verminderen.

Zie verder de paragraaf inzake IRC.

Rijnzout-Verdrag

Doel van het Rijnzoutverdrag (Overeenkomst inzake de bescherming van de Rijn tegen verontreiniging van chloriden / Bonn 1976) is het terugdringen van de zoutconcentraties in de Rijn.

Zie verder de paragraaf inzake de IRC.

Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen

Het Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen (London, 1972) heeft als doel het bevorderen dat alle bronnen van verontreiniging van het marinemilieu onder controle blijven en het treffen van maatregelen ter voorkoming van verontreiniging van de zee door afval en andere stoffen.

Zie verder de paragraaf inzake de IMO.

Verdrag tot regeling van de walvisvangst

Oorspronkelijk was het Verdrag tot regeling van de walvisvangst - opgesteld in Washington 1946 - gericht op het behoud van de walvisvarende industrie. Later is de bescherming van alle soorten walvissen tegen overbevising de hoofddoelstelling geworden. Op grond van dit verdrag is de International Whaling Commission (IWC) tot stand gekomen.

Nederland is verschillende malen uit het verdrag getreden en heringetreden. In 1977 is Nederland voor de laatste keer weer toegetreden.

Zie verder de paragraaf inzake de IWC.

Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels

Doel van verdrag - gesloten in Ramsar in 1972 - is het tegengaan van de voortdurende aantasting en verlies van waterrijke gebieden. Daarbij wordt rekening gehouden met de ecologische functies van de gebieden en hun economische, culturele, wetenschappelijke en recreatieve waarden.

Zie verder paragraaf inzake de VN.

Verdrag van Wenen / Montréal Protocol

Het Verdrag van Wenen (1985) ter bescherming van de Ozonlaag behelst voornamelijk het tegengaan van de aantasting van de ozonlaag doormiddel van samenwerking inzake controle, onderzoek en uitwisseling van gegevens met betrekking tot bepaalde stoffen die de Ozonlaag (kunnen) aantasten.

In 1987 is in Montréal een protocol bij het verdrag aangenomen. Het Protocol van Montréal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken heeft als doel het tegengaan van de aantasting van de ozonlaag door middel van specifieke controlemaatregelen ten aanzien van bepaalde ozonlaagaantastende stoffen.

Het protocol is in 1988 door 148 landen, waaronder de EG, geratificeerd en in de loop van de jaren drie keer gewijzigd. In 1990 in Londen, in 1992 in Kopenhagen en in 1995 in Wenen.

Zie verder paragraaf inzake de VN.

Woestijnverdrag

De kern van het Woestijnverdrag (Parijs, 1994) behelst het ontwikkelen van nationale en regionale actieprogramma's ter bestrijding van woestijnvorming in die landen welke te kampen hebben met ernstige droogte en/of woestijnvorming.

De betrokkenheid van Nederland komt voort uit de wens om bilateraal en multilateraal een bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling in de wereld.

Zie verder de paragraaf inzake de VN.

Handeling:

1574.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het departementaal voorbereiden van verdragen die betrekking hebben op het milieu
	Bron	:	Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, HdtK 1971-1972, nr. 11539, Rapport Evaluatie Strategie NMP
	Periode	:	1971-

Opmerkingen:

- Hier valt ook het internationaal overleg onder voorafgaand aan het ratificeren van een verdrag.

Deel van deze handeling is de Nederlandse inbreng tijdens overleg overeen verdrag.

- Voorbeelden van verdragen

- * Verdrag van Wenen/New York inzake de beveiliging van het kernmateriaal
- * Agenda 21(Rio de Janeiro, 1992);
- * Klimaatverdrag (Rio de Janeiro, 1992);
- * Verdrag inzake biodiversiteit(Riop de Janeiro, 1992);
- * Bossenverklaring (Rio de Janeiro, 1992);
- * Verdrag van de Verenigde Naties inzake de bestrijding van woestijnvorming (Parijs, 1994);
- * Verdrag van Basel inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan (1989)
- * Verdrag van Wenen inzake de bescherming van de Ozonlaag (1985)
- * Protocol van Montreal betreffende stoffen die de ozonlaag afbreken (1987);
- * Verdrag betreffende grensoverschrijdende lichtverontreiniging (Genévé, 1979);
- * Wereld Milieu Fonds (Global Invironmental Trust Fund GET));
- * Verdrag van de Verenigde Naties inzake heyt Recht van de Zee (Montego Bay 1982);

- * Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten van afval en andere stoffen (Londen, 1972);
- * Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten uit schepen en luchtvaartuigen (Oslo, 1972/ vervangen in 1992)
- * Verdrag ter voorkoming van verontreiniging van de zee vanaf land (Parijs, 1974/ vervangen in 1992);
- * Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (Parijs, 1992);
- * Verdrag inzake de bescherming en het gebruik van de grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren (Helsinki, 1992);
- * Overeenkomst nopens de Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (Bern, 1963);
- * Verdrag inzake de bescherming van de Maas (Charville-Mézières, 1994);
- * Verdrag inzake de bescherming van de Schelde (Charville-Mézières, 1994);
- * Overeenkomst inzake watergebieden van internationale betekenis, in het bijzonder als verblijfplaats voor watervogels (Ramsar, 1972);
- * Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (Washington, 1973);
- * Verdrag tot regeling van de Walvisvangst (Washington 1946);
- * Verdrag inzake de bescherming van trekkende wilde diersoorten (Bonn, 1979);
- * Overeenkomst inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld (Parijs, 1972);
- * Verdrag inzake de fysieke beveiliging van Kernmateriaal, Wenen/New York 1980
- * Antarctica-Verdrag

1575. Actor : de minister
 Handeling : Het opzetten van nationale programma's ter uitvoering van internationale onderzoeksafspraken
 Bron : Directieplan Lucht en Energie 1995
 Periode : 1991-

Opmerkingen:

- Producten bv.
 Nationaal Onderzoeksprogramma Klimaatbeheersing
 National Remote Sensing Programma NRSP-2 (i.s.m. Verkeer en Waterstaat)

1576. Actor : de minister
 Handeling : Het inrichten van organisaties ter uitvoering van internationale overeenkomsten op nationaal niveau
 Bron : Directieplan Lucht en Energie
 Periode : 1985-

Opmerkingen:

- Product bv.
 Bureau Nationaal Onderzoeksplan Klimaatverandering (NOP-bureau) met stuurgroep
 Begeleidingsgroep National Remote Sensing Programme met projecten. BCRS

1577. Actor : de minister
 Handeling : het departementaal voorbereiden van de Nederlandse bijdrage aan instanties voor de uitvoering van het Verdrag van Bazel over gevaarlijk Afval
 Bron : Evaluatie internationale strategie IMP, p. 20
 Periode : 1989-

Opmerkingen:

Nederland vervulde het interim-secretariaat.

1578. Actor : de minister
 Handeling : het departementaal voorbereiden van de Nederlandse bijdrage aan instanties voor de uitvoering van het Verdrag van Montreal inzake het terugdringen van het gebruik van stoffen die de ozonlaag aantasten
 Bron : Evaluatie internationale strategie IMP, p. 20
 Periode : 1989-

Opmerkingen:

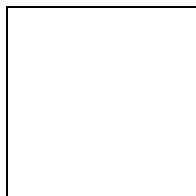
Nederland vervulde het secretariaat te Nairobi en beheerde het fonds.

13.3 Coördinatiemechanismen in het internationaal overleg

Inleiding

Binnen het Internationaal Milieuoeverleg kent men diverse overlegstructuren op verschillende niveaus, waarbij het ministerie van Buitenlandse Zaken binnen die overlegstructuren een belangrijke rol speelt.

De betrokkenheid van het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) bij het internationale natuurbeleid vloeit voort uit de omstandigheid dat de Minister van Buitenlandse Zaken (en in de praktijk de Staatssecretaris voor Europese Aangelegenheden) is belast door de Ministerraad met de coördinatie van het Nederlandse optreden terzake van internationale milieuaangelegenheden. Buitenstaanders verbazen zich er wel eens over dat juist de Minister van Buitenlandse Zaken de coördinatie heeft en niet één van de nationaal eerstverantwoordelijke ministers (VROM voor milieu, LNV voor natuurbehoud en faunabeheer, V&W voor het watermanagement of aquatisch milieu). BZ neemt echter ten aanzien van dit onderwerp, in tegenstelling tot andere ministerie, neutralere positie in binnen de overheid. Eén en ander werd in 1971 vastgelegd in een brief aan de Tweede Kamer van de toenmalige Minister-president⁴. Sinds 1971 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in de aan BZ toebedeelde coördinerende rol. De coördinatie komt tot stand in de CIM (Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken) waarvan het voorzitterschap en het secretariaat bij BZ berusten.

Er zijn een drietal coördinatiemechanismen waarin de Nederlandse bijdragen en standpunten die worden ingebracht tijdens internationaal overleg inzake het milieu worden voorbereid. Dit zijn:

- * de CIM (Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken). de CIM heeft als taak de ambtelijke interdepartementale coördinatie betreffende:
 - totstandkoming internationaal milieubeleid
 - taakverdeling tussen de verschillende internationale milieuorganisaties die zich met milieuvraagstukken bezig houden
 - standpunten van Nederlandse delegaties naar de verschillende internationale organisaties en van de Nederlandse standpunten in bilateraal verband.
- * de COCOS (Coördinatiecommissie Ontwikkelingssamenwerking). De COCOS heeft als taak het voorbereiden besluitvorming inzake ontwikkelingssamenwerking, schuldenproblematiek ontwikkelingslanden, voedselvoorzieningsvraagstuk ontwikkelingslanden, handelsbeleid t.a.v. ontwikkelingslanden.
- * de COCO VNGO (Coördinatiecommissie Verenigde Naties en Geassocieerde Organisaties). De COCO VNGO heeft als taak het ontwikkelen c.q. handhaven van een éénduidig beleid van Nederland in alle VN-organisaties met betrekking tot gezamenlijke onderwerpen die in die organisaties aan de orde komen.

Naast deze drie coördinatiemechanismen neemt de minister deel aan de Comité de Représentants Permanents (COREPER). De handeling over de COREPER staat in de paragraaf inzake de Europese Unie.

Handelingen

1579. Actor : de minister

⁴ HdTK zitting 1971-1972, 11539, d.d. 1-10-1971.

- Handeling : Het deelnemen aan overleg in het kader van de Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken (CIM).
- Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
- Periode : 1971-
1580. Actor : de minister
- Handeling : Het deelnemen aan overleg in het kader van de Coördinatiecommissie Ontwikkelingssamenwerking (COCOS) ten behoeve van het milieu in relatie tot ontwikkelingssamenwerking.
- Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
- Periode : 1971-
1581. Actor : de minister
- Handeling : Het deelnemen aan overleg in het kader van de Coördinatiecommissie Verenigde Naties en Geassocieerde Organisaties (COCO VNGO) ten behoeve van het milieu in relatie tot ontwikkelingssamenwerking
- Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
- Periode : 1971-
1582. Actor : Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken (CIM).
- Handeling : Het opstellen van door Nederland in te brengen standpunten en bijdragen ten behoeve van internationaal overleg over het milieu
- Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
- Periode : 1971-
1583. Actor : Coördinatiecommissie Ontwikkelingssamenwerking (COCOS)
- Handeling : Het opstellen van door Nederland in te brengen standpunten en bijdragen ten behoeve van internationaal overleg over milieu in relatie tot ontwikkelingssamenwerking
- Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
- Periode : 1971-
1584. Actor : Coördinatiecommissie Verenigde Naties en Geassocieerde Organisaties (COCO VNGO)
- Handeling : Het opstellen van door Nederland in te brengen standpunten en bijdragen ten behoeve van internationaal overleg over milieu in het kader van de Verenigde Naties
- Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
- Periode : 1971-

13.4 Niet-geformaliseerd bilateraal overleg

1585. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van niet-geformaliseerd bilateraal overleg met Europese landen inzake het milieubeheer
Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
Periode : 1971-

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:

- het tezamen met de minister van Defensie opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten tijdens bijeenkomsten met het Pentagon (VS) betreffende het bezoek van nucleaire schepen aan Nederland.
- overleg met België over risicobepalingen bij inrichtingen

1586. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van - niet-geïstitutionaliseerd - bilateraal en multilateraal overleg over het integrale productenbeleid in Nederland
Bron : Directieplan IBPC, 1995
Periode : 1985-

1587. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van - niet-geïstitutionaliseerd - bilateraal overleg over afvalstoffen
Bron : IMP Chemische afvalstoffen 1985-1989
Periode : 1976-

Opmerkingen:

Het opstellen van een Memory of Understanding kan deel uitmaken van dit overleg.

1588. Actor : de inspecteur
Handeling : Het voeren van niet-geformaliseerd bilateraal overleg met andere landen inzake de handhaving van de regelgeving inzake het milieu
Bron : -
Periode : 1985-

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:

- overleg met België over grensoverschrijdende zaken en wederzijdse bevoegdheden
- overleg met de Environmental protection Agency van de Verenigde Staten (EPA)

1589. Actor : de minister
Handeling : Het uitzenden van deskundigen ter advisering van regeringen, instellingen of houders van inrichtingen gelegen in het buitenland over te treffen maatregelen tijdens (de dreiging van) een milieu-incident, milieu-ongeval of milieuramp
Bron : -
Periode : 1985-

Opmerkingen:

Ambtenaren/inspecteurs van het ministerie van Milieubeheer of IMH kunnen op eigen gelegenheid als deskundigen naar het land gaan waar een ongeval heeft plaatsgevonden of dreigt plaats te vinden. De mogelijkheid bestaat dat dit - onder andere in verband met de diplomatenstatus - gebeurt als hulpverlening onder de vleugels van een internationale organisatie.

13.5 Niet-geformaliseerd multilateraal overleg

Handeling:

1590. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van niet-geformaliseerd multilateraal overleg met Europese landen inzake het milieubeheer
Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
Periode : 1971-
Opmerking : Er is een Vierlandenoverleg inzake afval.

1591. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van - niet-geinstitutionaliseerd - multilateraal overleg over het integrale productenbeleid in Nederland
Bron : Directieplan IBPC, 1995
Periode : 1985-

1592. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van overleg in internationale handhavingnetwerken
Bron : 1984-1994, *Tien jaar handhaving milieubeheer*
Periode : 1984-

Opmerking:

In 1992 werd het Chester-network opgericht, dat mede bestond uit vier werkgroepen. Gezamenlijk overleggen zij om een handhavingssysteem op te voeren.

1593. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van - niet-geinstitutionaliseerd - multilateraal overleg over afvalstoffen
Bron : IMP Chemische afvalstoffen 1985-1989
Periode : 1976-

1594. Actor : de minister
Handeling : Het op aanvraag verspreken van inlichtingen aan het buitenland over het milieubeleid in Nederland
Bron : Evaluatie NMP '90 Internationaal
Periode : 1945-

1595. Actor : de minister
Handeling : Het eigener beweging verspreiden van inlichtingen over het milieubeheer in Nederland
Bron : Evaluatie NMP '90 Internationaal, p. 62
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld: De verspreiding van *Essential environmental information - The Netherlands*, Den Haag 1993.

1596. Actor : de minister, de minister van Buitenlandse Zaken
Handeling : Het via ambassades aanvragen van inlichtingen over het milieubeleid in het buitenland
Bron : Evaluatie NMP '90 Internationaal, p. 62
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- Sedert 1992 reageren ambassades op een verzoek van de Nederlandse regering om periodiek te rapporteren over het milieubeleid in het land waarin hun post gevestigd is. Sedert 1993 is aan de posten opgedragen "milieuwerkzaamheden" te verrichten.

13.6 Geformaliseerd bilateraal Europees overleg

13.6.1 Algemeen

Handeling:

1597. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van geformaliseerd bilateraal overleg inzake MoU's met Europese landen
Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
Periode : 1971-

Opmerkingen:

Memories of Understanding worden gesloten tussen de ministers van beide landen, belast met het milieubeheer

In 1988 bestonden deze memoranda reeds met 9 landen, waaronder Polen en Hongarije

Deze MoU kunnen zijn: algemene afspraken, verdragen inzake smog of grensoverschrijdende luchtverontreiniging, maar ook Joint Implementation Programme's in het kader van het UNO-verdrage inzake klimaatverandering

De aangeboden projecten moeten door het ministerie worden bestudeerd en goedgekeurd. Een van de redenen van goedkeuring is dat er bij de uitvoering van het project een Oost-Europese partner is gegarandeerd.

- Voorbeelden zijn:

De aanleg van een rookgasontzwavelingsinstallatie in Polen.

Assistentie van Oosteuropese landen bij hun milieumanagement.

Ondersteuning van milieuorganisaties.

Ondersteuning van het Regionaal Milieucentrum in Boedapest

Overleg inzake MoU met Noorwegen

1598. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van departementale bijdragen aan samenwerkingsprogramma's met Oost-Europese landen
Bron : Evaluatie internationale strategie NMP 1990, p. 25
Periode : 1989-

Opmerkingen:

Een van de samenwerkingsverbanden verloopt via de Stichting Milieucontact Oost-Europa SMO.

- Voorbeelden zijn:

Programma Samenwerking Oost-Europa. PSO.

Technische Assistentie Gemeenebest van Onafhankelijke Staten TAGOS

1599. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan een werkgroep van West- en Oosteuropese landen ter verbetering van de smogsituatie en informatie aan de bevolking
Bron : Directieplan Lucht & Energie
Periode : 1990-

Opmerkingen:

- Deze werkgroep registreert een jaarlijkse uitwisseling van gegevens over smog. Zij maken afspraken over harmonisering van smogregelingen en ontwikkeling van modellen. "Nederland speelt een centrale rol in deze werkgroep").

1600. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van halfjaarlijks overleg met de ministers. belast met het milieubeheer in België en Duitsland over wederzijdse milieuvraagstukken

Bron : Memorie van Antwoord Ontwerp-wet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816

Periode : 1968-

Opmerkingen:

Vanaf 1968 voerde de Nederlandse regering overleg met België en Duitsland overleg inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging en waterverontreiniging.

- Product:

Ontwerp-protokol *Deutsch-niederländische Zusammenarbeit bei Bekämpfung der Verunreinigung des Milieus*. September 1969.

1601. Actor : de minister

Handeling : Het raadplegen van aangrenzende EG-lidstaten inzake ontheffingen van lozingen op de bodem door inrichtingen, waarvan lozingen gevolgen kunnen hebben voor gebieden over de grens

Bron : Art. 29, Lozingenbesluit bodenbescherming

Periode : 1992-

1602. Actor : de minister

Handeling : Het vastleggen van bilaterale uitwisselingsafspraken met verschillende landen over uitwisseling van milieugegevens

Bron : Bestrijdingsplan verzuring 2000

Periode : 1970-

Opmerkingen:

Product:

Uitwisselingsovereenkomst tussen het RIVM en het Deense Luchtverontreinigingslaboratorium.

13.6.2 Eems Commissie

Inleiding

Het in 1960 tussen Nederland en Duitsland gesloten Eems-Dollard-verdrag voorziet in een permanente Nederlands-Duitse Eemscommissie. Doelstelling van de commissie is wederzijds beraad over de zorg voor het Eemswater. Dit houdt onder meer in: het onderzoeken van de aard van de verontreiniging van de Eems en opstellen van regelingen die deze verontreiniging kan tegengaan. De commissie doet aanbevelingen en schrijft rapporten die echter geen bindend karakter hebben. Ze kunnen echter wel het voorspel tot belangrijke besluitvorming zijn. Zo is er in het begin van de jaren tachtig door de commissie een lozingenverdrag voorbereid. Het voortouw voor dit overleg wordt genomen door het ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Handeling

1603.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten welke betrekking hebben op het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de Eems Commissie.
	Bron	:	Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
	Periode	:	1971-

Dit is handeling 286 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

13.6.3 Niederländisch-Deutschen Kommission für grenznahe Kerntechnische Einrichtungen (NDKK)

Inleiding

Nederland en Duitsland hebben zitting in de Niederländisch-Deutschen Kommission für grenznahe Kerntechnische Einrichtungen (NDKK). Naast onder andere het bespreken van de effecten op milieu van nucleaire inrichtingen in het nederland-duits grensgebied worden in de commissie afspraken gemaakt inzake crisisbeheersing.

Handeling

1604.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten welke betrekking hebben op het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de NDKK
	Bron	:	Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539: Directieplan SVS 1995
	Periode	:	1968 -

13.7 Geformaliseerd bilateraal mondiaal overleg

13.7.1 Algemeen

1605. Actor : de minister
Handeling : Het voeren van geformaliseerd bilateraal overleg inzake MoU's met niet-Europese landen
Bron : Brief van de Minister-president, Minister van Algemene Zaken, zitting 1971-1972, nr. 11539
Periode : 1971-

Opmerkingen:

- MoU: Memorandum of Understanding
Bijvoorbeeld:
* overleg inzake MoU met Zuid Korea

1606. Actor : de minister
Handeling : Het geven van uitvoering aan MoU's die betrekking hebben op het milieu
Bron : -
Periode : 1971-

13.8 *Geformaliseerd multilateraal Europees overleg*

13.8.1 Raad van Europa

De Raad van Europa is in 1948 gevormd uit een na-oorlogse Europese eenheidsbeweging, waarin tevens het Europese herstelprogramma van de Verenigde Staten betrokken was. Het is het overlegorgaan van alle Westerse Europese landen geweest en het heeft vooral betekenis als Europees forum op volkenrechtelijk gebied. Tot economische samenwerkingsverbanden is het ondanks het Amerikaanse herstel-initiatief niet gekomen. De Raad stelt conventies op waartoe de landen op basis van vrijwilligheid kunnen toetreden. Deze conventies hebben daardoor niet altijd het dwingend karakter van een richtlijn of verordening van de Europese Unie, zij gelden eerst na toetreding van het daarmee instemmende land en krijgen eerst rechtskracht nadat een bepaald aantal landen is toegetreden. De afspraken betreffen meestal eenmaking van gerechtelijke procedures en harmonisatie van normstellingen. Op het gebied van milieubeheer spreekt men af tot het verrichten van gezamenlijke inspanningen en uitwisseling van harde gegevens. Daarom hebben verklaringen van de raad invloed, vooral ter voorbereiding van de besluitvorming binnen de Europese Unie.

1607. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van Nederlandse bijdragen aan verklaringen van de Raad van Europa op het gebied van milieubeheer
Bron : Memorie van Antwoord Ontwerp-wet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816
Periode : 1948-

Opmerkingen:

- Product:
Declaration of Principles inzake de bestrijding van de luchtverontreiniging. 8 maart 1968
Europees handvest voor de Bodem, 1973
Europese conventie inzake de civiele aansprakelijkheid voor schade aan het milieu, juni 1993

1608. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van organisatorische en constitutionele bijdragen aan comités, voortkomend uit verdragen, gesloten in het kader van de Raad van Europa
Bron : Memorie van Antwoord Ontwerp-wet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816. Directieplan SVS, 1995
Periode : 1968-

Opmerkingen:

- Voorbeelden van comités:
 - Comité van deskundigen inzake de civiele aansprakelijkheid voor schade aan het milieu
 - Comité van Deskundigen van de Raad van Europa inzake de Luchtverontreiniging
 - Comité van Deskundigen inzake de bodemverontreiniging.

Product: Benoeming van delegaties naar bijeenkomsten en uitvoerende comités

1609. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in bijeenkomsten van comités, voortkomend uit verdragen, gesloten in het kader van de Raad van Europa
Bron : Memorie van Antwoord Ontwerp-wet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816. Directieplan SVS, 1995
Periode : 1968-

Opmerkingen:

- Voorbeelden van comités:
 - Comité van deskundigen inzake de civiele aansprakelijkheid voor schade aan het milieu
 - Comité van Deskundigen van de Raad van Europa inzake de Luchtverontreiniging
 - Comité van Deskundigen inzake de bodemverontreiniging.

1610. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in bijeenkomsten van het Comité Européen de Normalisation (CEN)
Bron : Directieplan, directie Stoffen, Veiligheid Straling
Periode : 1952-

13.8.2 Europese Unie (EU)

Inleiding

Na de tweede wereldoorlog ontstaat er in Europa een beweging die gericht is op de vorming van een Europese federatie. Het begin wordt gevormd door Franse initiatieven die uiteindelijk zullen leiden tot de instelling van de EGKS, de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal. Het geval wilde dat een aantal Franse en Duitse politici na de oorlog zocht naar wegen om de politieke bezwaren die aan de opbouw van de Duitse kolen- en staalindustrie kleefden (de dreiging van een nieuwe oorlogsindustrie) weg te nemen. Men wilde de oplossing niet vinden in een frustratie van de Duitse wederopbouw, maar in het ondergeschikt maken van het geheel van de Frans-Duitse productie van kolen en staal aan een Hoge Autoriteit, verzoening in plaats van revanche. In 1951 werd het EGKS verdrag ondertekend dat toen al veel breder van doelstelling was dan de oorspronkelijk voorgestelde Frans-Duitse samenwerking. In 1957 worden de verdragen voor de EEG (Europese Economische Gemeenschap) en de EGA (de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie ook wel Euratom geheten) ondertekend. Het doel van al deze verdragen is om op de betreffende deelgebieden te komen tot een hoge mate van samenwerking en integratie om op die manier een gestage groei en ontwikkeling te bevorderen. De gevolgen van de EGKS- en Euratom-verdragen voor het overheidshandelen zijn reeds gedefinieerd in het PIVOT-rapport Energiebeleid II; Delfstoffen (nr. ...). Hierin bevinden zich ook uitvoerige beschrijvingen van de betrekkingen tussen de rijksoverheid en deze organen.

Ieder verdrag voorziet in de instelling van de volgende organen:

- Een Raad, de Raad bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten, iedere regering vaardigt één van haar leden af;
- Een Commissie, in het EGKS-verdrag Hoge Autoriteit genoemd, de Commissie is een ambtelijk orgaan, de leden worden door de regeringen van de lidstaten in onderling overleg benoemd.;
- Een Europees Parlement, ook wel de (Gemeenschappelijke) Vergadering genoemd;
- Een Hof van Justitie.

Vlak na het sluiten van de EEG- en EGA-verdragen is besloten om voor alle drie de verdragen met ingang van 1 januari 1958, één Europees Parlement en één Hof van Justitie in te stellen. In 1967 zijn ingevolge een fusieverdrag de Commissies en de Raden van de EGKS, de EEG en de EGA (Euratom) samengetrokken tot één Europese Commissie en één Raad. Alhoewel er institutioneel een eenheid is, zijn de drie afzonderlijke verdragen van de EGKS, de EEG en de EGA (Euratom). De afkorting EG stond daarom (tot 1 november 1993) voor Europese Gemeenschappen (meervoud). Sinds 1 november 1993 is, als gevolg van het verdrag van Maastricht, de structuur veranderd. De EEG heet voortaan EG (Europese Gemeenschap). De drie organisaties EG, Euratom en EGKS vallen voortaan onder de overkoepelende Europese Unie (EU). In dit rapport worden alle organen van deze verdragen omschreven als organen van de Europese Unie.

Het hoofddoel van de EU, de economische integratie, wordt verwezenlijkt door het creëren van een gemeenschappelijke markt. Dit houdt in dat binnen Europa de volgende vier vrijheden gerealiseerd dienen te worden:

- vrij verkeer van goederen;
- vrij verkeer van personen;
- vrij verkeer van diensten;
- vrij verkeer van kapitaal.

De instrumenten die door de EU gehanteerd worden om tot een gemeenschappelijke markt te komen zijn:

- Het primaire gemeenschapsrecht, dit bestaat uit de EEG-, EGKS- en EGA-verdragen, deze verdragen zijn goedgekeurd door alle nationale parlementen en kunnen alleen bij verdragswijziging veranderd worden;
- Het secundaire gemeenschapsrecht, dit wordt gevormd door besluiten die door de gemeenschappen op basis van de verdragen genomen kunnen worden, de belangrijkste zijn:
 - * verordeningen, regelgeving die binnen alle lidstaten geldend is en
 - * richtlijnen, die binnen zekere termijn onverkort door de lidstaten in de nationale regelgeving geïmplementeerd dienen te worden.

Het tijdperk 1958-1970 gold wat betreft de totstandkoming van de gemeenschappelijke markt als overgangperiode. Het was de bedoeling dat met ingang van 1 januari 1970 de gemeenschappelijke markt gerealiseerd zou zijn. Dat deze termijn niet gehaald is mag duidelijk zijn. De fase die intreedt na 1970 wordt

gekenmerkt door het algemeen geldig worden van de diverse verdragsbepalingen betreffende de realisering van de vier vrijheden. De toepassing van verdragsregels die met de nationale regels strijdig (kunnen) zijn, kan via de gewone rechter worden afgedwongen. Dit heeft tot gevolg dat strijdige nationale wetgeving buiten toepassing wordt verklaard. In deze fase krijgen de nationale overheden ook te maken met EEG-richtlijnen die als hoofddoel hebben het harmoniseren van de nationale wetgevingen. Dit betekent dat de nationale regeringen op sommige terreinen niet onaanzienlijke delen van hun beslissingsbevoegdheid verliezen.

De verordeningen en richtlijnen van de EU komen op diverse wijzen tot stand. De precieze procedure hangt sterk af van het te regelen onderwerp. De verschillen betreffen echter allemaal de functie van het Europese Parlement en de advisering. Het vaste element is het initiatief van de Commissie, in praktisch alle gevallen kan de Raad slechts een besluit nemen indien er een voorstel van de Commissie voorligt. Besluiten worden dus altijd door de Commissie voorbereid en door de Raad vastgesteld, waarbij de Raad haar bevoegdheid tot vaststelling aan de Commissie kan delegeren. De inbreng van de Nederlandse overheid beperkt zich tot de procedurestappen waarbij de Raad en de Commissie betrokken zijn.

Voor het milieubeheer is de Milieuraad, een verschijningsvorm van de Raad van Ministers, de centrale invalshoek. De deelnemers aan de milieuraad zijn de milieuministers van de lidstaten. De milieuaangelegenheden die in EU-verband aan de orde komen zijn divers van aard en bestrijken min of meer het volledige beleidsterrein.

Nederland heeft na de invoering van het Nationaal Milieubeleidsplan een milieustrategie in de richting van de EU ontwikkeld. Het functioneert vanaf 1990 als gidsland door voorstellen te doen voor een gezamenlijke Europese strategie op milieubeheer; dit moet leiden tot een harmonisatie van het beleid op zo hoog mogelijk niveau. Daarnaast neemt Nederland initiatieven die in Europees verband als demonstratieproject kunnen worden beschouwd.

Handeling

1611. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van strategische beleidsplannen ten aanzien van communautaire instellingen
Bron : Formatieplan strategie en planning 1996 2.3.3.3.4/6
Periode : 1971-

13.8.2.1 De Raad van ministers en de Milieuraad

Inleiding

De procedure volgens welke de vergaderingen van de Milieuraad vanuit Nederlands standpunt plaatshebben, is als volgt. De vergaderingen van de Milieuraad, die per jaar vier maal bij elkaar komt, worden voorbereid door het Comité de Représentants Permanents (COREPER), dat bestaat uit de permanente vertegenwoordigers van de lidstaten bij de EEG, de PV's. Het interdepartementale vooroverleg over EU-milieuaangelegenheden heeft wekelijks plaats binnen de Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken (CIM). Binnen het CIM wordt het gemeenschappelijke Nederlandse standpunt bepaald dat binnen de raadsgroep milieuvraagstukken van COREPER zal worden ingenomen. Voor COREPER plenair wordt de Nederlandse PV vervolgens in het PV-instructieoverleg geïnstrueerd. Dit PV-instructieoverleg is algemeen en heeft betrekking op alle geagendeerde Raden. Alle ministeries die betrokken zijn bij de geagendeerde aangelegenheden zijn vertegenwoordigd. De deelname aan de Raadsvergadering wordt voorbereid binnen de Coördinatiecommissie voor Europese Integratie en Associatieproblemen, CEIA, ook wel CoCo (van coördinatiecommissie) genoemd. Ook in de CoCo zijn alle betrokken ministeries vertegenwoordigd (binnen het ministerie van V&W heeft de coördinatie plaats via het Directoraat Generaal van het Vervoer). Het COREPER legt de te behandelen kwesties over het algemeen voor aan haar voorportaal de Raadswerkgroep milieu. De ambtenaren die in deze Raadswerkgroep zitting hebben staan onder instructie van hun nationale regeringen en zitten hier dus niet als onafhankelijke deskundigen. Binnen de Raadswerkgroepen spelen de nationale belangen een belangrijke rol. Als de Raadswerkgroep tot overeenstemming komt wordt het voorstel via het COREPER aan de Raad voorgelegd, zoniet dan wordt de kwestie binnen het COREPER besproken en met vermelding van de overgebleven problemen aan de Raad voorgelegd.

Handelingen

1612.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het leveren van bijdragen aan het -CIM-EG-overleg
	Bron	:	-
	Periode :		1971-
1613.	Actor	:	Coördinatiecommissie Internationaal Milieuvraagstukken (CIM)
	Handeling	:	Het opstellen van de door Nederland in te brengen standpunten en bijdragen met betrekking tot het milieu ten behoeve van de vergaderingen van de Milieuraad van de EEG
	Bron	:	-
	Periode :		1971-
1614.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het leveren van bijdragen aan het Permanente Vertegenwoordiger Instructie Overleg van de Milieuraad van de Europese Unie
	Bron	:	De directieplannen van de beleidsafdelingen. GV, IMZ, SVS, IBPC, Afval
	Periode :		1971-
1615.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in de Milieuraad van de Europese Unie
	Bron	:	De directieplannen van de beleidsafdelingen. GV, IMZ, SVS, IBPC, Afvalstoffen
	Periode :		1971-
1616.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen van het Milieuraad-dossier van de Europese Unie
	Bron	:	De directieplannen van de beleidsafdelingen. GV, IMZ, SVS, IBPC , Afvalstoffen-
	Periode :		1971-

13.8.2.2 Europese Commissie

Inleiding:

De besluiten die door de Raad van de EU worden genomen worden voorbereid door de Commissie. De Commissie heeft voor de voorbereiding een ambtelijk apparaat tot haar beschikking. De Commissie wordt vaak bijgestaan door comités die bestaan uit vertegenwoordigers van de lidstaten. Men kan de comités ruwweg in drie groepen onderverdelen:

- 1 Ad hoc werkgroepen van deskundigen ter voorbereiding van richtlijnen, verordeningen, resoluties, beschikkingen en besluiten die door de Raad worden vastgesteld;
- 2 Technische werkgroepen ter voorbereiding van aan de Commissie gedelegeerde bevoegdheden in verband met de aanpassing van richtlijnen en verordeningen;
- 3 Begeleidingswerkgroepen bij de uitvoering van richtlijnen en de voorbereiding en realisatie van bijvoorbeeld actieprogramma's en nieuwe instituties.

De werkgroepen kunnen van verschillende samenstelling zijn. Sommige worden ingesteld als High Level Committee, dit garandeert een deelname op DG- of directeursniveau. Naast ambtenaren kunnen door de Commissie ook deelnemers uit het particuliere veld (bedrijven, belangenorganisaties etc.) worden uitgenodigd.

De werkgroepen sub 1 bestaan uit experts uit de lidstaten die hiervoor door de Commissie worden aangezocht. Doel van dit expertoverleg is het inventariseren van de regelgeving in de lidstaten terzake (en de eventuele afstemming van EG-regelgeving op reeds bestaande nationale regelgeving) en het aftasten van de wenselijkheid en haalbaarheid van de Commissievoorstellen. De vergaderingen hebben plaats aan de hand van werkdocumenten waarin de conceptvoorstellen etc. van de Commissie staan. Voorbeelden zijn

- de ad hoc groep Noise Policy;
- de Motor Vehicle Emission Group (MVEG-experts);

De werkgroepen sub 3 behelzen niet de opstelling van regelgeving maar betreffen veel meer operationele kwesties zoals het coördineren van activiteiten en het overdragen van kennis. Een voorbeeld is de High-Level-Group voor het milieuagentschap.

De Raad kan in haar besluiten de Commissie bevoegd verklaren om uitvoeringsregelen vast te stellen. Deze delegatie geschiedt op basis van pragmatische overwegingen en is niet verplicht. Voor de uitoefening van deze bevoegdheid wordt door de Raad bij ieder besluit een procedure aangegeven volgens welke de Commissie te werk dient te gaan. Bij deze procedures spelen de werkgroepen sub 2 een rol. Sinds de richtlijn 87/373/EEG (de Comitologie-richtlijn) worden er drie procedures onderscheiden.

De eerste procedure is die van het *adviescomité*. Het adviescomité levert advies op het voorstel tot maatregel van de Commissie. De Commissie neemt een besluit waarbij zij in principe geen rekening behoeft te houden met het uitgebrachte advies. De figuur van het adviescomité, die een zeer magere invloed van de lidstaten op het Commissiebeleid geeft, wordt in de milieurichtlijnen niet veel gebruikt. Aangetekend moet worden dat de commissie reeds vanaf 1958 adviezen uitbracht bij uitvoerende werken van de lidstaten die aangesloten waren bij Euratom op basis van gemeenschappelijk opgeslagen kennis.

Bij de procedure rond het *beheerscomité* brengt het comité met gekwalificeerde meerderheid een advies uit. Indien dit advies met het voorstel overeenstemt stelt de Commissie het besluit vast. Indien het advies afwijkt stelt de Commissie de maatregel vast en kan zij het besluit voor zekere periode opschorten. De Raad wordt verwittigd van het genomen besluit. Binnen de opschortperiode kan de Raad (met gekwalificeerde meerderheid voor of tegen) een eigen besluit nemen. Doet hij dit niet, dan vervalt de schorsing na het verstrijken van de termijn die daaraan hangt en treedt het besluit in werking.

De procedure van de *reglementeringscommissie* geeft de lidstaten de meeste invloed op het besluit. De procedure loopt tot en met de advisering gelijk op met die van het beheerscomité. Indien het advies overeenstemt met het voorstel dan stelt de Commissie het besluit vast. Indien het advies afwijkt van het voorstel dient de Commissie het voorstel bij de Raad in. De Raad neemt (met gekwalificeerde meerderheid voor of tegen) een eigen besluit. Mocht de Raad binnen een vastgestelde termijn geen besluit genomen hebben, dan treft de Commissie alsnog een voorziening in de zaak door het nemen van een beslissing.

De comités die bij de milieurichtlijnen en andere milieubesluiten aan de orde zijn, bestaan bijna allemaal uit reglementeringscomités. Een en ander betekent dat in de milieubesluitvorming een hoge betrokkenheid van de lidstaten is vereist. Op richtlijnen rust dan ook een zware controle en niet zelden wordt er communautair verband geregeerd door middel van verordeningen.

In veel richtlijnen wordt aan de lidstaten opgedragen periodiek verslag te doen van bepaalde werkzaamheden die door deze lidstaten in het kader van de richtlijn uitgevoerd dienen te worden. Het gaat hier om voortgangsrapportages over de implementatie van de richtlijnen en om recapitulaties en totaaloverzichten van onder andere meetresultaten en afgegeven vergunningen.

De Europese Commissie bereidt zijn richtlijnen en verordeningen voor door de opstelling van een vijfjaarlijks Milieu Actie Programma. Op dit moment zijn er vijf actieprogramma's opgesteld: De eersten in 1973 en 1977 waren algemene actieprogramma's op het gebied van milieuschade. Het derde actieprogramma van 1983 voorzorg voor het eerst in Europese regelgeving. In 1987 werd het EEG-verdrag zodanig herzien dat de EEG bevoegdheden kreeg om regels te geven met betrekking tot het milieubeheer. Deze regels zijn vastgesteld in de vorm van richtlijnen die door de lidstaten in de vorm van wetgeving nader dienen te worden geïmplementeerd of in de vorm van verordeningen, die rechtstreeks van kracht zijn. Het laatste actieprogramma voorziet bovendien in de mogelijkheid tot

- het verlenen van subsidies
- het instellen van heffingen
- de instelling van en het onderhoud van informatiesystemen als CORINE (resolutie 85/338) en netwerken voor technologische uitwisseling (NETT)

Handelingen:

1617. Actor: de minister
 Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in begeleidingswerkgroepen voor de implementatie van richtlijnen, het oprichten van communautaire instellingen en de uitvoering van communautaire actieprogramma's
 Bron: -
 Periode: 1971-

1618. Actor: de minister
 Handeling: Het opstellen en inbrengen van bijdragen in de ad hoc werkgroepen van de Commissie van de EU ter voorbereiding van Milieu Actie Programma's
 Bron: Evaluatie Internationale Strategie NMP 1990, p. 3
 Periode 1970-: -
 Product: OJ 1973, C112, Eerste Milieu Actieprogramma tot COM (92) 23, Vijfde Milieu Actieprogramma

1619. Actor: de minister
 Handeling: Het opstellen en inbrengen van bijdragen in de ad hoc werkgroepen van de Commissie van de EU (Europese Unie) ter voorbereiding van richtlijnen, verordeningen en andere communautaire beleidsdocumenten op het gebied van het milieubeheer.
 Bron: Evaluatie Internationale Strategie NMP 1990, p. 3
 Periode: 1971-

1620. Actor: de minister
 Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in begeleidingswerkgroepen voor de implementatie van richtlijnen, het oprichten van communautaire instellingen en de uitvoering van communautaire actieprogramma's
 Bron: Evaluatie Internationale Strategie NMP 1990, p. 3
 Periode: 1971-

Opmerkingen:

Richtlijnen dienen te worden geïmplementeerd bij Nederlands wetten of AMVB's.

Producten zijn bv.;

Adviezen inzake de EG-richtlijn inzake emissies van grote stookinstallaties (Pb EG 1988 L 336/1) en de herziening daarvan.

Adviezen inzake de herziening van de gasolierichtlijn van 1975, gewijzigd in 1987

Adviezen inzake richtlijnen voor diverse bedrijfstakken

Adviezen inzake richtlijnen voor het verbranden van gevaarlijk afval (ENV 17)

Adviezen inzake richtlijnen voor Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC)

Initiatief inzake de vaststelling van een Europese Emissie Richtlijn EUREM (harmonisatie inzake de regelgeving van emissies in Europa)

Adviezen inzake de Kaderrichtlijn Luchtkwaliteit

Adviezen inzake milieugevaarlijke stoffen

1621. Actor: de minister
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in technische comités van de Commissie van de EU ter voorbereiding van besluiten in het kader van de aan de Commissie gedelegeerde bevoegdheden om uitvoeringsregelingen van richtlijnen vast te stellen

Bron:

Periode: 1971-

Opmerkingen:

Een belangrijk voorbeeld is de Europese normalisatiecommissie CEN, die bindende normen vaststelt met betrekking tot procédés, stoffen, apparaten en metingen. Andere commissies is het ERPG-overleg inzake eindproducten..

1622. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten op het gebied van milieubeheer in technische comités van de Europese Commissie ter voorbereiding van besluiten in het kader van de aan de Commissie gedelegeerde bevoegdheden om uitvoeringsregelingen van richtlijnen vast te stellen
Bron : De verplichting tot het insturen van deze verslagen en informatie is geregeld in de diverse richtlijnen

Periode : 1971-

Opmerkingen:

De gegevens voor deze verslaglegging worden meestal ingewonnen uit de rapportage die aan vergunninghouders van inrichtingen, die aan de richtlijnen moeten voldoen, Deze verslaglegging valt meestal samen met emissieregistratie of de opstelling van Euro-BAT's . Vanaf 1991 wordt deze verslaglegging gestandaardiseerd aan de hand van door de minister ontworpen vragenlijsten. Deze verslaglegging wordt in eerste instantie verplicht aan de vergunninghouder opgelegd.

1623. Actor : de minister
Handeling: Het opstellen en toezenden van verslagen en informatie aan de Commissie van de EEG in het kader van de bedrijfsinterne milieuzorg (European Audit Court?)
Bron : Verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en auditsysteem (EG-verordening 93/1863: EMAS)
Periode : - 1993-

1624. Actor : de minister
Handeling: Het opstellen en toezenden van uitvoeringsverslagen en informatie over de implementatie van Europese milieurichtlijnen in de Nederlandse regelgeving
Bron : Verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en auditsysteem (EG-verordening 93/1863: EMAS)
Periode : - 1993-
Opmerking : Vanaf 1991 wordt deze verslaglegging ter wille van rapportages naar de EC gestandaardiseerd aan de hand van door de minister ontworpen vragenlijsten. Deze vragenlijsten worden verplicht aan elke vergunninghouder van een inrichting voorgelegd, en maken dus ook deel uit van het Nederlandse

monitoringsstelsel. De voorstukken worden dus binnen dat circuit samengesteld.

1625. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van studieopdrachten aan wetenschappelijke instellingen voor adviezen aan de Commissie van de Europese Unie
Bron : Bestrijdingsplan verzuring 2000, Art. 30-39 EGA/Euratomverdrag. EG-verordeningen milieugevaarlijke stoffen.
Periode : 1958-
Opmerkingen : De studies met betrekking tot milieugevaarlijke stoffen worden voor een deel uitgevoerd door het RIVM

1626. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten van werkgroepen en commissies van de Europese Unie of de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (EGA-Euratom)
Bron : Directieplan SVS, 1995
Periode : 1968-

Opmerkingen:

Deze bijdragen geschieden in overleg met het ministerie van Economische Zaken.

- Voorbeelden van werkgroepen en commissies zijn:
 - * Standing workgroup of the safe transport of radioactive waste;
 - * Commissie Radioactief Afval;
 - * Comité van Beheer en Coördinatie Stralingsbescherming;

1627. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan het onderzoek van Europese expertise comités
Bron :
Periode : 1971:

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:
EU expert committee on ozone.

1628. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van Nederlandse bijdragen tot de vaststelling van de Best Available Technique op het gebied van milieubeheer door inrichtingen (Euro-BAT) door de Commissie van de Europese Unie
Bron : IPPC-lucht van de EU
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- Voor de voorbereiding van de EuroBAT stelt Nederland zelf rapporten op over de technische vooruitgang inzake emissiebestrijding, de zog. NedBAT. Met deze BAT-uitwisseling worden 30 processen gemonitord.
BAT's worden ook opgesteld m.b.t. waterverontreiniging.
De vergunningverlener wordt overeenkomstig Europese IBPC-richtlijnen eraan gehouden de BAT toe te passen in zijn voorwaarden. De inspecteur adviseert de minister over de handhaafbaarheid van BAT-documenten.

Product: NL-BAT-documenten.

1629. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van Nederlandse bijdragen tot de vaststelling van de jaarlijkse Europese Afvalcatalogus
Bron : Pb.,1994 L 5
Periode : 1994-

Opmerkingen:

De lijst is vastgesteld op basis van een resolutie van de Europese Commissie van december 1993. Tevoren hebben discussies tussen de lidstaten plaats gevonden over de vraag welke producten als afval moeten worden aangemerkt. Deze lijst kan tevens worden doorgegeven aan het VN-register in het kader van de UNEP.

1630. Actor : de Inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne

Handeling : Het adviseren aan de minister over de handhaafbaarheid van Europese emissie- en BAT-richtlijnen
Bron :
Periode : 1985-

13.8.2.3 Uitvoerings-overlegorganen

13.8.2.3.1 Diverse organen

1631. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen op milieugebied aan de nadere ontwikkeling van vastgestelde technologische ontwikkelings- en onderzoeksprogramma's van de EU
Bron :
Periode : 1971

Opmerkingen:

In het kader van deze programma's worden ook EG-subsidieregels vastgesteld Voor de uitvoering van deze subsidieregelingen zie het hoofdstuk met betrekking tot het beleidsinstrument subsidies. .

Het gaat hier om programma's voor milieuvriendelijke en duurzame technologie, energiebesparing e.d.; de minister heeft hierin voornamelijk een adviserende functie.

Voorbeelden van opgezette projecten zijn:

- LIFE: demonstratieprojecten voor milieuvriendelijke technologie
- JOULE: energieprojecten als alternatief voor kernenergie en zwavelhoudende energie
- ENVIRONMENT/ENVIDI, environmental data emergency

1632. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen en standpunten in het overleg van het handhavingsnetwerk van de EU, in het bijzonder het European Network for the implementation and Enforcement of Environmental Law (IMPEL)
Bron :
Periode : 1980-

Opmerkingen: IMPEL is een informeel EU-netwerk voor de afstemming van informatie-uitwisseling over de handhavingsstrategieën in de landen van de EU. Daarnaast voert het IMPEL-netwerk overleg over een gezamenlijke aanpak van de problemen van de implementatie van EG- verordeningen en richtlijnen.. Er zijn ook specifieke handhavingsprojecten, zoals Transfrontiewr schipment of hazardous waste.

1633. Actor: de minister
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen aan de organisatie van Europese monitoringscentra
Bron:
Periode : 1985-

Opmerkingen: in 1985 werd het CORINE programma opgesteld (besluit 85/338). Op deze grondslag werd een permanent Europees monitoringsprogramma opgesteld De Raad besliste over de organisatie en bevoegdheden van CORINE. In 1989 werd deze taak overgenomen door het Europese Milieu Agentschap.

Product:

COM (92) 483 Vierjarenprogramma met het oog op de ontwikkeling van de milieustatistieken

1634. Actor: de minister
Handeling: Het aanwijzen van Nederlandse delegaties in de Administratieve Raad van het Europese Milieuagentschap
Bron:
Periode : 1990

Opmerking:

Het Europese Milieu-agentschap wordt bestuurd door een Administratieve Raad, bestaande uit vertegenwoordigers van de EG-lidstaten. Het agentschap sluit schakels met ontwikkelingslanden en Oost-Europese landen voor oplossing van de milieuproblemen. Een van haar werkzaamheden is de oprichting van een regionaal milieucentrum voor Oost-Europa in Boedapest, dat als een niet-gouvernementele organisatie opereert..

13.8.2.3.2 Milieukeur

Inleiding

In 1992 heeft de EEG een Verordening inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren (Pb EGL 99/1, Nr. 880/92), opgezet. Op grond van deze verordening kan een door de minister van Milieubeheer aangewezen instantie - na goedkeuring van de Commissie der EG - een milieukeur toekennen aan producten die voldoen aan specifieke, door de EC vastgestelde, milieucriteria. De milieucriteria verschillen per product en worden door de Commissie in samenspraak met de voornaamste belangengroepen en de andere lidstaten vastgesteld. Indien het product is goedgekeurd, is het milieukeur ook voor andere lidstaten geldig. Daarom moet de goedkeuring van een product aan de commissie worden aangemeld en kunnen andere lidstaten in de gelegenheid worden gesteld om bezwaar in te dienen. Jaarlijks geeft de EG-commissie een lijst uit van producten, die van het EG-ecolabel zijn voorzien.

In 1993 zijn criteria voor het eco-label vastgesteld voor was- en vaatwasmachines. Andere producten zijn: verf, teelaarde, toilet- en keukenpapier.

Verbonden aan de milieukeur is een logo dat slechts door de producent of importeur gebruikt mag worden wanneer het certificaat daadwerkelijk is toegekend.

Handelingen

1635. Actor: de minister
Handeling: Het aanwijzen van Nederlandse delegaties in de adviescommissie met betrekking tot de vaststelling van regels ter toekenning van een EEG--milieukeur aan specifieke producten
Bron: Verordening (EEG) inzake en communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren, 1992 Pb EG L99/1, Nr. 880/92
Periode : 1992-
1636. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten in het Beheerscomité Milieukeur van de EU
Bron : Directieplan IBPC, 1995
Periode : 1990-
1637. Actor: de minister
Handeling: Het op verzoek of periodiek rapporteren aan de Commissie van de EEG inzake de voortgang van het in werking treden van de Verordening inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren
Bron Art. 17, Verordening (EEG) inzake en communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren, 1992 Pb EG L99/1, Nr. 880/92
Periode :1992 - 1993

13.8.2.3.3 Rapportage inzake specifieke stoffen

Deze handelingen hebben betrekking op de uitvoering van EG-richtlijnen of -verordeningen met betrekking tot milieugevaarlijke stoffen en splijtbaar materiaal. Deze regels betreffen:

- De controleerbaarheid van de in-, uit- en doorvoer, die aan de Europese Commissie moet worden aangemeld;
- De regelgeving, die moet worden getoetst op concurrentievervalsing (zie hierover nader de wetgeving);
- Onderzoek dat aan Nederland als lidstaat wordt opgedragen ter nadere bestudering van milieugevaarlijke stoffen. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het RIVM, maar de regering rapporteert;
- Aanmelding (ter notificatie) van een in Nederland ontwikkelde nieuwe stof, die geregistreerd is door het Bureau Milieugevaarlijke Stoffen. Dit bureau krijgt op zijn beurt de gegevens die elders via de Europese Commissie over deze en andere stoffen worden gevonden

De oudste regels met betrekking tot bescherming van de gezondheid zijn reeds vastgelegd in het Euratomverdrag (EGA-verdrag) van 1958. De Europese Gemeenschap voor Atoomenergie heeft hierin bindende afspraken vastgelegd voor gedragingen in verband met kernenergie en splijtbaar materiaal. Een uitvoerige beschrijving van handelingen en bevoegdheden van de Nederlandse regering met betrekking tot dit verdrag bevindt zich in het PIVOT-rapport inzake energiebeleid dat thans in voorbereiding is. Dit verdrag verplicht de lidstaten onder meer om door middel van wetenschappelijk onderzoek bijdragen te leveren voor de vaststelling van basisnomen voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking en de werknemers tegen ioniserende straling (art. 32).

EGKS-, Euratom- en EG-verdragen of -verordeningen kunnen de lidstaten rechtstreeks verplichten ook op uitvoerend niveau - bijvoorbeeld in het toelatingsbeleid van bepaalde handelingen met specifieke stoffen - enkele vaste procedures te volgen. Deze procedures staan beschreven als uitvoerende handelingen met betrekking tot vergunningen.

13.8.2.3.3.1 *Splijtbaar materiaal*

Deze handelingen betreffen de uitvoering van Europese richtlijnen ten aanzien van

- notificatie van toelating of afwijzing van splijtbaar materiaal
- periodieke verslaglegging

Voor de handelingen in het kader van het Euratom-verdrag 1958, zie het PIVOT-rapport inzake energiebeleid.

1638. Actor: de minister
Handeling: Het overeenstemmen met de minister van SZW inzake het informeren van het bevoegd gezag van betrokken lidstaten betreffende de in-, uit- of doorvoer van radioactieve afvalstoffen
Bron: Besluit in-, uit- en doorvoer van radioactieve afvalstoffen, Stb. 1993, 626
Periode : 1993 -
- Opmerkingen:
- Deze handeling heeft ook betrekking op mededelingen betreffende de ontvangst of de afgifte van radioactieve afvalstoffen.
1639. Actor: de minister
Handeling: Het overeenstemmen met SZW inzake het informeren van de Commissie van de Europese Gemeenschappen over de weigering een vergunning te verlenen voor het binnen Nederlands grondgebied brengen van radioactieve afvalstoffen
Bron: Besluit in-, uit- en doorvoer van radioactieve afvalstoffen, 1993, Stb. 626
Periode: 1993 -
1640. Actor : inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het jaarlijks rapporteren aan de Europese Commissie en de commissie van de EGA inzake de in-, uit- en doorvoer van radioactieve stoffen en erts door Nederland
Bron : -
Periode : 1958-
1641. Actor : inspectie van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
Handeling : Het jaarlijks rapporten aan de Europese Commissie inzake de lozingen van radioactieve stoffen door inrichtingen op het oppervlaktewater
Bron : -
Periode : 1958-

13.8.2.3.3.2 Milieugevaarlijke stoffen

Deze handelingen betreffen de uitvoering van EG-verordeningen inzake:

- registratie van milieugevaarlijke stoffen
- de Nederlandse bijdrage aan het onderzoek naar milieugevaarlijks stoffen.

Ingevolge Europese verordeningen worden de lidstaten opgedragen nader wetenschappelijk onderzoek te verrichten naar milieugevaarlijke stoffen. Hiervoor worden in Nederland aan verschillende onderzoeksinstellingen opdrachten gegeven, waaronder het RIVM. De minister is echter voor de rapportage naar de Europese commissie verantwoordelijk.

1642. Actor : de minister
Handeling : Het aanwijzen van een rapporteur inzake de aan Nederland toegeede milieugevaarlijke prioriteitstoffen
Bron : Art. 2 , EEG verordening inzake de beoordeling en de beperking van de risico's van bestaande stoffen
Periode : 1993 -

1643. Actor : de minister
Handeling : Het rapporteren inzake aan Nederland toegeede milieugevaarlijke prioriteitstoffen voor rapportage
Bron : Art. 10 , EEG verordening inzake de beoordeling en de beperking van de risico's van bestaande stoffen. e.a.
Periode : 1993 -

Opmerkingen:

- De rapporteur, dus handelt in opdracht van de Europese Commissie, beoordeelt de gegevens die door de fabrikanten van de onder zijn rapportage taak ressorterende prioriteitstoffen aan de Europese Commissie zijn verstrekt. Indien er naar zijn oordeel nadere gegevens moeten worden verstrekt, meldt hij dit aan de commissie.
- Voor een bepaalde prioriteitstof maakt de rapporteur rapport op over het risico voor mens en milieu (risicobeoordeling) en beveelt een strategie aan bij de commissie.

NB: Incidentele rapportage aan de Europese Commissie in verband met direct milieugevaar is het gevolg van bijzondere omstandigheden. Hiervoor zijn andere handelingen geformuleerd.

1644. Actor : de minister
Handeling : Het informeren van de Europese Commissie over de uitvoer van op milieugevaar geregistreerde stoffen uit de EEG
Bron : Art. 3-4, EG-verordening betreffende de in- en uitvoer van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen (nr. 2455/92, PB EGL 251). e.a.
Periode : 1992 -

Opmerkingen:

- Deze kennisgeving vindt plaats op basis van een door de EEG ontworpen formulier.

1645. Actor : de minister
Handeling : Het informeren van de Europese Commissie over de voorgenomen invoer van bij EG-verordening of bij AMVB ter uitvoering van EG-richtlijnen verboden of aan strenge beperkingen gebonden milieugevaarlijke stoffen in Nederland
Bron : Art. 8, EG-verordening betreffende de in- en uitvoer van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen (nr. 2455/92, PB EG L 251)
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- De Europese Commissie stelt de overige EG-staten op de hoogte en verzamelt alle gegevens voor een gezamenlijke evaluatie.

1646. Actor : de minister
Handeling : Het notificeren van de Europese Commissie inzake een ter registratie aangemelde nieuwe stof
Bron : Art. ... Wet Milieugevaarlijke Stoffen
Periode : 1992-

Opmerkingen:

- Het betreft hier mogelijk afzonderlijk geregistreerde procedures ter uitvoering van door EG-regelingen vastgestelde voorschriften. De resultaten worden in Europese of UNEP-gegevenssystemen verwerkt..

13.8.2.4 Manifestaties

1647. Actor: de minister
Handeling: Het installeren van Nederlandse comités voor de landelijke organisatie voor Europese manifestaties
Bron: Eindrapportage Europees Jaar van het Milieu
Periode: 1968-
- Opmerkingen:
Bijvoorbeeld de instelling van het Nationaal Comité voor het Europees Jaar van het Milieu, 21 april 1886.
1648. Actor: de minister
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen in Europese stuurgroepen van Europese manifestaties
Bron: Eindrapportage Europees Jaar van het Milieu
Periode: 1968-

13.8.3 BENELUX

Inleiding

De BENELUX - opgericht in 1948 - is een samenwerkingsverband tussen België, Nederland en Luxemburg. Naast economische samenwerking is het vormen van een gezamenlijke politiek ten opzichte van de buitenwereld de belangrijkste doelstelling. In 1960 werd een formeel Benelux-verdrag gesloten met overlegorganen tussen de ministers van de betrokken landen. Als overlegorgaan functioneren de raden, waarbij voor het milieubeheer de Bijzondere Commissie van de Volksgezondheid van belang is.

In de beginjaren was de BENELUX een belangrijk samenwerkingsverband voor de drie landen om tot economische eenheid te komen, met name op het gebied van douaneafspraken. Vanaf 1961 kon de Benelux ook gezamenlijke wetten opstellen. Deze functie is echter door de verordeningbevoegdheid van de Europese Unie overgenomen. Tegenwoordig is de BENELUX feitelijk een voorportaal van de Europese Unie.

Handelingen

1649.	Actor:	de minister
	Handeling:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in de BENELUX-raad
	Bron:	Directieplan Afvalstoffen, 1994
	Periode	: 1958-
1650.	Actor	: de minister
	Handeling	: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten welke betrekking hebben op het milieu tijdens het BENELUX-overleg over grondwater.
	Bron	: -
	Periode	: 1971-
1651.	Actor	: de minister
	Handeling	: Het leveren van een Nederlandse bijdrage in de Bijzondere Commissie van de Volksgezondheid in de Benelux
	Bron	: Memorie van Antwoord Ontwerpwet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816
	Periode	: 1968-

13.8.4 Conférence Européenne des Ministres de Transports (CEMT)

Inleiding:

De CEMT (Conférence Européenne des Ministres de Transports) is met het ondertekenen van een protocol op 17 oktober 1953 in het leven geroepen. Het doel van de CEMT is:

- het nemen van die maatregelen die nodig zijn voor het realiseren, op algemeen of regionaal niveau, van het meest efficiënte gebruik en de meest rationele ontwikkeling van het Europese transport van internationale betekenis;
- het coördineren en bevorderen van activiteiten van internationale organisaties die zich bezig houden met het Europese transport, met inachtneming van het werk van de supranationale organisaties op dit gebied.

De lidstaten van de CEMT zijn tot nu toe hoofdzakelijk de West-Europese landen, op dit moment is de ontwikkeling van directe samenwerking met landen uit Centraal- en Midden-Europa een van de belangrijkste items binnen de CEMT.

De organisatiestructuur van de CEMT is vrij eenvoudig. De Ministerraad, die bestaat uit de transportministers van de lidstaten neemt de besluiten die door de vaste comités en ad hoc groepen onder de autoriteit van het Comité van Gedeputeerden worden voorbereid. De Ministerraad komt ieder jaar twee keer bij elkaar. Het Comité van Gedeputeerden fungeert als ambtelijk voorportaal van de Ministerraad. Het Comité komt ieder jaar ongeveer vier keer bijeen om de bijeenkomsten van de ministerraad voor te bereiden. In de vaste comités en ad hoc groepen hebben ambtenaren van de lidstaten zitting. Zij doen het feitelijk voorbereidende werk voor de Conferentie. De comités en groepen bestrijken vast omliggende delen van het beleidsterrein vervoer.

De voor Nederland deelnemende minister is uiteraard de minister van Verkeer en Waterstaat. Vanuit DGM wordt deelgenomen aan de ad hoc groep Verkeer en Milieu.

Handeling:

1652.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen tijdens bijeenkomsten in het kader van de Conférence Européenne des Ministres de Transports (CEMT) welke betrekking hebben op het milieu
	Bron	:	
	Periode	:	1971-

13.8.5 Noordzeeministers-conferentie (NZMC)

Inleiding:

Op 31 oktober 1984 vond in Bremen de eerste Noordzeeministersconferentie (NZMC) plaats. De officiële naam luidt Internationale conferentie ter bescherming van de Noordzee”. Sedertdien hebben er vier conferenties plaats gevonden.. Het doel is het realiseren van een internationale samenwerkingsstructuur ter bescherming van de Noordzee tegen vervuiling. De conferentie heeft naast het milieubeheer en de emissiebestrijding ook de waterhuishouding tot onderwerp.

In tegenstelling tot de Rijnministersconferentie is de NZMC geen geïnstitutionaliseerde organisatie. Evenmin is zij incidenteel, omdat de vaststelling van de volgende datum op de agenda van de conferentie staat. De voorbereiding geschiedt door werkgroepen die door de voorafgaande conferentie worden ingesteld uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen. Na afloop van de ministersconferenties worden ministeriële verklaringen afgegeven.

Meer gedetailleerde gegevens zijn opgenomen in handelingen 273-277 van PIVOT-rapport nr. 28: *Waterstaat*.

Handeling:

1653.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van het Noordzeeministersconferenties (NZMC).
	Bron	:	-
	Periode	:	1984-

13.8.6 Waddenzee-overleg

Inleiding:

Sinds 1982 wordt regelmatig internationaal overleg gevoerd over de Waddenzee. De deelnemende landen zijn Nederland, Duitsland en Denemarken, die samen het Trilaterale Regeringsconferentie van de Waddenzee vormen. Het primaire doel is de bescherming van de natuur in het Waddengebied; het voortouw wordt genomen door het ministerie van LNV. De resultaten van deze conferentie hebben echter ook gevolgen in het vergunningenbeleid met betrekking tot de Wet verontreiniging oppervlaktewater en het milieubeheer.. In het kader daarvan is onder andere een monitoringsprogramma in werking en wordt onderzoek verricht.

Handeling:

1654.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van het Waddenoverleg.
	Bron	:	-
	Periode	:	1982-

Dit is handeling 273 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

13.8.7 Internationale Maas Commissie

Inleiding:

De (voorlopige) Internationale Commissie voor de bescherming van de Maas tegen verontreiniging. (Internationale Maas Commissie) is in 1994 in Charleville-Mézières met het Verdrag voor de bescherming van de Maas opgericht. Ter voorbereiding van het verdrag

Doelstelling van de Internationale Maas Commissie is het onderzoeken van de aard van de verontreiniging van de Maas en opstellen van regelingen die deze verontreiniging kan tegengaan.

Handeling:

1655. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten welke betrekking hebben op het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de Technische Maas Commissie
Bron :
Periode : 1983-1986

Dit is handeling 281 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

1656. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten welke betrekking hebben op het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de Internationale Maas Commissie
Bron : Verdrag van Charleville-Mézières, 1994.-
Periode : 1994-

Dit is handeling 282 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

13.8.8 Internationale Rijn Commissie (IRC)

Inleiding:

De Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (IRC) is in 1963 opgericht en trad met ingang van 1 januari 1965 in werking.. De taak van de commissie is het onderzoeken van de aard van de verontreiniging van de Rijn en opstellen van regelingen die deze verontreiniging kan tegengaan. De deelnemende landen zijn Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en Nederland. Doel van de commissie is volgens het verdrag het verrichten van onderzoek naar vervuiling van de Rijn, en het aansturen van regelgeving van de daarbij betrokken regeringen om vervuiling van de Rijn tegen te gaan. De commissie stelt overeenkomsten op. Sinds 1986 is ook de EEG partij, zodat resoluties ook aan de Europese Commissie worden voorgelegd..

De IRC heeft een plenaire vergadering die eenmaal per jaar bijeen komt. Naast de plenaire vergadering zijn er de Rijnministersconferentie (RMC's) die op ad hoc-basis bijeengeroepen worden.

Allerlei werkgroepen en subwerkgroepen maken deel uit van het IRC. Deskundigen verrichten binnen deze werkgroepen onderzoek naar onderwerpen zoals alarmering, Industriële veiligheid etc. Ook worden de besluiten en overeenkomsten van het IRC binnen de (sub)werkgroepen voorbereid en begeleidt deze de uitvoering van het Rijnactieprogramma.

Internationaal overleg inzake water wordt getrokken door het ministerie van Verkeer & Waterstaat. De minister van Milieubeheer is daar echter nauw bij betrokken onder andere omdat deze verantwoordelijk is voor de normstelling. Zo worden bijvoorbeeld afspraken over emissiereducties vastgelegd in de actieprogramma's van het IRC.

Handeling:

1657.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten welke betrekking hebben op het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de IRC (Internationale Rijncommissie).
	Bron	:	-
	Periode	:	1970-

Opmerkingen:

Detailhandelingen zijn beschreven als handelingen 269-272 in PIVOT-rapport nr. 28: *Waterstaat*.

13.8.9 Centrale Commissie voor de Rijnvaart

1658. Actor: de minister
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in de Centrale Commissie voor de Rijnvaart
Bron: Directieplan Afvalstoffen, 1994
Periode 1970-

13.8.10 Internationale Schelde Commissie

Inleiding:

De (voorlopige) Internationale Commissie voor de bescherming van de Schelde tegen verontreiniging (Internationale Schelde Commissie) is in 1994 in Charleville-Mézières met het Verdrag voor de bescherming van de Schelde opgericht.

Doelstelling van de Internationale Schelde Commissie is het onderzoeken van de aard van de verontreiniging van de schelde en opstellen van regelingen die deze verontreiniging kan tegengaan.

Handeling:

1659. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de Technische Schelde Commissie.
Bron : 1993-
Periode : -

Dit is handeling 281 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

1660. Handeling : Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de Internationale Schelde Commissie.
Bron : Verdrag van Charleville-Mézières
Periode : 1994-

Dit is handeling 282 van PIVOT-rapport 28: *Waterstaat*.

13.8.11 PARCOM/OSCOM/OSPARCOM

Inleiding:

In het kader van het verdrag van Oslo (ter voorkoming van verontreiniging van de zee ten gevolge van het storten uit schepen en vliegtuigen) en het Verdrag van Parijs (ter voorkoming van de verontreiniging van de zee vanaf land) zijn in 1974 de Commissie van Oslo (OSCOM) en de Commissie van Parijs (PARCOM) in het leven geroepen. In deze commissies werden onder andere de afspraken gemaakt die tot doel hadden de verontreiniging van de zee tegen te gaan en werden er normen gesteld inzake lozing van onder andere olie. Beide organisaties waren nauw met elkaar verbonden.

In 1992 is er een nieuw verdrag van Parijs gesloten (ter bescherming van het mariene milieu) welke het oude Verdrag van Parijs en het Verdrag van Oslo vervangt. Naar aanleiding van dit verdrag zijn de PARCOM en OSCOM gefuseerd. De nieuwe organisatie heet OSPARCOM.

De doelstellingen van de OSPARCOM zijn hetzelfde als die van de PARCOM en OSCOM.

Handeling:

1661.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de PARCOM/OSCOM/OSPARCOM.
	Bron	:	Internationaal milieubeleid; stand van zaken bij de uitvoering van het NMP-beleid. Directie Internationale Milieuzaken, 1995
	Periode	:	1992-

13.9 Geformaliseerd multilateraal mondiaal overleg

13.9.1 Verenigde Naties (VN)

13.9.1.1 Algemeen en hoofdorganisaties

Inleiding

In dit hoofdstuk worden algemene conferenties van de Verenigde Naties behandeld en organisaties, die op grond van andere beleidsterreinen zijdelings bij het milieubeheer betrokken zijn. De VN-conferenties zijn:

-Commissie Brundtland: Een belangrijke rol heeft de zogenoemde World Commission on Environment and Development (Commissie Brundtland) gespeeld. De onafhankelijke commissie is in 1983 door de Algemene vergadering van de Verenigde Naties ingesteld met als doel strategieën te ontwikkelen voor een duurzame ontwikkeling wereldwijd in het jaar 2000 en daarna. In 1987 werd het eindrapport van de commissie gepubliceerd onder de titel *Our Common Future*. Naar aanleiding van dit rapport besloot de VN een wereldconferentie over milieu en ontwikkeling te houden in Rio de Janeiro.

-Conferenties UNCED (VN Conferentie over milieu en ontwikkeling / UN Conference on Environment and Development).

De UNCED is de opvolger van de eerste VN-conferentie, in 1972, over menselijk leefmilieu. Tijdens deze conferentie zijn de volgende producten tot stand gekomen: de Verklaring van RIO, Agenda 21, het Klimaatverdrag, het Verdrag inzake biodiversiteit, de Bossenverklaring. Daarnaast is tijdens de conferentie een aanzet gegeven tot het opstellen van het Woestijnverdrag.

-W.H.O. (Wereldgezondheidsorganisatie).

De WHO is in 1948 opgericht. In december 1989 schreef het Regional Office for Europe een conferentie uit voor volksgezondheid en milieuhygiëne, hetgeen leidde tot een charter van de ministers van volksgezondheid en milieuhygiëne van de deelnemende landen. Op grond van dit charter werd in 1990 een Europees Centrum voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne opgericht (European Centre for Environment and Health), dat gevestigd is in Kopenhagen en divisies heeft in Rome en Bilthoven.

In dit hoofdstuk komen ook enkele verdragsorganen aan de orde, die zijdelings bij het milieubeheer betrokken zijn. Deze organen worden geleid door secretarissen-generaal die door de VN op persoonlijke titel worden benoemd.

Nucleaire organisaties van de VN:

-IAEA (International Atomic Energy Agency) IAEA

-UNSCEAR (United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation)

Ingesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 1955. Deze commissie onderzoekt en bespreekt de effecten van radioactiviteit op mens en omgeving.

-UNESCO (United Nations Educational Scientific Cultural Organisation)

De UNESCO zet onder andere onderwijs-projecten op voor ontwikkelingslanden. Tevens coördineert de UNESCO internationaal wetenschappelijk onderzoek.

-Voedsel- en landbouworganisatie FAO

Het milieubeheer wordt in het kader van de FAO gediend door internationaal overleg in de toepassing van landbouwbestrijdingsmiddelen en vraagstukken met betrekking tot de instandhouding van het biologisch evenwicht bij bijzondere teelttechnieken. Binnen deze organisatie worden verdragen geformuleerd op het gebied van bodembescherming.

Opgemerkt dient te worden dat handelingen met betrekking tot de regionale organisaties van de VN zoals de ECE en geassocieerde organisaties zoals de ICAO, staan vermeld in aparte paragrafen.

Handelingen

1662. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van Nederlandse bijdragen bij de totstandkoming van internationale organisaties op milieugebied
Bron : Evaluatie internationale strategie IMP, p. 20
Periode : 1972-

Opmerkingen:

- Voorbeelden zijn:
De Wereld Meteorologische Organisatie WMO
Het United Nations Environment Programme, Stockholm 1972. (UNEP)
Het UNEP Industry and Environment Programme Activity Centre
Het Environment Protection Agency: International resistant pest management
Global Environment Facility (GEF)
Het United Nations Conference on Environment and Development (UNCED), Rio de Janeiro 1992. en de daarop volgende High Level Commission on Sustainable Development (CSD)

1663. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen van de door Nederland in te brengen standpunten en bijdragen met betrekking tot het milieu in relatie met ontwikkelingssamenwerking ten behoeve van bijeenkomsten in het kader van de Verenigde naties
Bron :
Periode : 1968--

1664. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de Commissie Brundtland
Bron :
Periode : 1980-

1665. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in bijeenkomsten van Internationale Organisatie voor Standaardisatie (ISO),
Bron : Directieplan, directie Stoffen, Veiligheid Straling
Periode : 1970-

1666. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de UNSCEAR (United Nations Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation)
Bron : 1968-
Periode : -

1667. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de UNESCO
Bron : 1948-
Periode : -

1668. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de Wereldvoedselorganisatie FAO
Bron : IMP Bodem 1984-1988
Periode : 1982-

Product: World Soil Charter

1669. Actor : de minister
Handeling: Het (mede) inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van het Antarcticaverdrag
Bron :Directieplan Afvalstoffen, 1994
Periode 1985--

13.9.1.2 Het United Nations Environmental Programme (UNEP)

-Het milieuprogramma van de Verenigde Naties UNEP (United Nations Environmental Programme) is een programma dat in 1972 door de VN in het leven is geroepen. In het kader van de UNEP zijn allerlei werkgroepen werkzaam die bepaalde thema's behandelen. Adviezen van deze werkgroepen kunnen resulteren in richtlijnen. In veel gevallen is de UNEP de trekker bij het voorbereiden van milieuverdragen zoals bijvoorbeeld het Verdrag van Bazel (1989, gevaarlijk afval), het Protocol van Montréal (1989, ozonlaag) en de London Guidelines (1987, gevaarlijke chemicaliën).

De UNEP, de WHO en de International Labour Organisation hebben een gezamenlijk internationaal programma voor chemische veiligheid IPCS ontwikkeld, dat zich bezig houdt met de vaststelling van internationale gezondheidscriteria voor milieugevaarlijke stoffen. Dit werk is het gevolg van een resolutie van de VN-conferentie over het menselijk leefmilieu. In 1973 werd het programma opgezet als Environmental Health Criteria Program (EHC-program). In 1976 werden de eerste EHC-criteria over kwik gepubliceerd.

-CDO of CDS (Commissie duurzame ontwikkeling / Commission for Sustainable Development). Het CDO is in 1992 door de algemene vergadering van de VN ingesteld met als doel strategieën voor een duurzame ontwikkeling te ontwikkelen. Onder andere deze commissie vormde de basis voor de UNCED-conferentie in Rio de Janeiro. In dit programma worden milieugevaarlijke stoffen op prioriteitenlijsten geplaatst en nader onderzocht.

1670. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de Commissie Duurzame Ontwikkeling of Commission for Sustainable Development (VNCDO/UNCSD)
Bron : 1972-
Periode : -
1671. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten van de beheersraad van het UNEP
Bron : -
Periode : 1972-
1672. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van Nederlandse bijdragen aan richtlijnen, rapporten en aanbevelingen van de UNEP
Bron : Evaluatie internationale strategie IMP, p. 20
Periode : 1972-

Opmerkingen:

- Producten zijn:
World Conservation Strategy
World Charter for Nature
World Soil Policy nota

Deze nota's kunnen bijdragen leveren aan verdragen door andere VN-organisaties.

1673. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van Nederlandse bijdragen aan het International Register of Potentially Toxic Chemicals van de UNEP (IRPTC) in Genève. en het werk van het International Programme on Chemical Safety IPCS
Bron : Evaluatie internationale strategie IMP, p. 20
Periode : 1976-

Opmerkingen:

De stukken betreft de nadere registratie van aangemelde milieugevaarlijke stoffen die ook aan de Europese Commissie zijn doorgegeven en getoetst worden aan de hand van EuroBAT's. De registers worden periodiek gepubliceerd.

1674. Actor : de minister
Handeling : Het - in het kader van de Verenigde Naties Environmental Program UNEP - geven van voorlichting aan milieuhandhavers in onderontwikkelde landen.
Bron : -
Periode : 1972-

Opmerkingen:

- Bijvoorbeeld:

* de opbouw van een milieu-inspectie in Sri Lanka, Egypte, Zimbabwe etc. met behulp van de deskundigheid van de IMH.

1675. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in zittingen van de PAN (Pesticides Action Network)
Bron : -
Periode : 1972-

13.9.1.2.1 Wereld Milieu Fonds (GEF)

Inleiding:

Het Wereld Milieufonds is voortgekomen uit de UNEP. De doelstelling van het Wereld Milieu Fonds - formele benaming is Global Environmental Facility (GEF) - is het verlenen kredieten aan ontwikkelingslanden ter ondersteuning van de programma's die betrekking hebben op het mondiale milieu. Bij het mondiale milieu moet worden gedacht aan een viertal problemen, te weten: klimaatverandering, biologische diversiteit, internationale wateren en aantasting van de ozonlaag.

Om deze taak te kunnen uitvoeren beheert het Wereld Milieu Fonds een fonds waarin de deelnemende landen, waaronder Nederland, geld storten. Regelmatig zijn er bijeenkomsten van de donoren.

Handelingen:

1676. Actor : de minister
Handeling : het leveren van bijdragen voor de middelenaanvulling van het Wereld Milieu Fonds / Global Environmental Facility (GEF)
Bron : Kraaij, R.A. en Boerboom, drs. M.A., "Milieuverdragen", Den Haag 1996
Periode : 1990 -

Opmerkingen:

- Het beheersfonds van de GEF is het "Global Environmental Trust Fund" (GET).

1677. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten tijdens bijeenkomsten in het kader van het Wereld Milieu Fonds / Global Environmental Facility (GEF)
Bron : Kraaij, R.A. en Boerboom, drs. M.A., "Milieuverdragen", Den Haag 1996
Periode : 1990 -

Opmerkingen:

- Voorbeeld bijeenkomst: Deelnemersgroep GEF

13.9.1.2.2 Intergouvernementeel Panel voor Klimaatverandering (IPCC)

Inleiding

In 1992 hebben de World Meteorological Organisation (WMO) en de UNEP een intergouvernementeel Panel voor Klimaatverandering (IPCC = Intergovernmental Panel on Climate Change) opgericht. Doel van het IPCC was het inventariseren, evalueren en formuleren van de wetenschappelijke standpunten op het gebied van de klimaatverandering.

Het International Panel on Climate Change verzamelt berichten van wetenschappers op het gebied van het klimaat en rapporteert hierover op internationaal niveau. Deze rapportage kan uitgangspunt zijn voor nieuwe onderhandelingen. Ook in Nederland is deze rapportage aanleiding voor nader onderzoek, die aan de onderzoeksinstellingen wordt opgedragen (RIVM, TNO, universiteiten)

Het Panel kent verschillende onderinstellingen, waaronder het Climate Technology Initiative. Ook hieraan worden de participerende landen uitgenodigd deel te nemen om bijvoorbeeld gegevens uit te wisselen.

Het verdrag voorziet in de mogelijkheid van samenwerkingsverbanden tussen Nederland en ontwikkelingslanden in de vorm van het Joint Implementation Programme. Een JIP houdt een concreet project in dat ten doel heeft emissie van verontreinigingen te reduceren. Nederland spreekt hierbij af aan om assistentie te verlenen bij de emissiereductie. Indien het werk effect heeft, zal het land dat door Nederland is geholpen, de gemaakte kosten vergoeden. De resultaten hiervan zijn pas in de volgende eeuw te bespeuren.

Handelingen

1678. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake het milieu inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van het IPCC (Intergouvernementeel Panel voor Klimaatverandering/ Intergovernmental Panel on Climate Change)
Bron : Kraaij, R.A. en Boerboom, drs M.A., "Bundel Milieuverdragen", Den Haag 1996
Periode : 1992 -

1679. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan de Conferentie van de Partijen van het Klimaatverdrag en het IPCC
Bron : Directieplan Lucht en Energie 1995
Periode : 1992-

Opmerkingen:

De handelingen bestaan uit het samenvatten van onderzoeksresultaten die moeten leiden tot het Nederlands standpunt bij onderhandelingen over aanscherping van het klimaatverdrag.

- Product:

Criteria voor joint implementation van verschillende landen.

1680. Actor : de minister
Handeling : Het geven en financieren van onderzoeksopdrachten ter voorbereiding van het Nederlands standpunt inzake conferenties van het IPCC
Bron : Directieplan Lucht en Energie 1995
Periode : 1993-

1681. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van de jaarlijkse Nederlandse bijdragen aan de State of the art-overzichten van het IPCC
Bron : Directieplan Lucht en Energie 1995
Periode : 1993-

1682. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan instellingen, ingesteld door het IPCC
Bron : Directieplannen LE en IBPC 1995

Periode : 1993-

Opmerkingen:

- Een van die instellingen is het Climate Technology Initiative.

1683. Actor : de minister
Handeling : Het bij Memorandum of Understanding overeenkomen van Joint Implementation Programmes met Oost-Europese landen en ontwikkelingslanden
Bron : Klimaatverdrag
Periode : 1993-

Opmerkingen:

Voor de uitvoering hiervan zijn workshops gehouden in Praag, Moskou, Boedapest, New Delhi, Peking en Riga.

1684. Actor : de minister
Handeling : Het verlenen van bijstand in het kader van een Joint Implementation Programme
Bron : Internationaal klimaatverdrag
Periode : 1993

Opmerkingen:

- Deze bijstand is experimenteel. Contacten worden gemaakt met Polen, Hongarije, Rusland en de andere voormalige Sovjetstaten., ontwikkelingslanden.

Producten:

Uitvoeringsprogramma's en verslagen.

1685. Actor : de minister
Handeling : Het jaarlijks rapporteren aan de Tweede Kamer over de vorderingen van de Joint Implementation programmes van het klimaatverdrag
Bron :
Periode : 1993-

Opmerkingen:

- In dit verslag wordt per land en per project de ontwikkeling van het programma inzake klimaatverandering geschetst.
Bij deze handeling behoort ook de nadere rapportage in de vorm van nieuwsbrieven.

Product:

Joint Implementation Newsletter JIN.

13.9.1.3 De Wereld Meteorologische Organisatie W.M.O

De WMO (World Meteorological Organization) is een instelling van de Verenigde Naties, die in de plaats is gekomen van de voormalige International Meteorological Organization (IMO).

De WMO heeft het initiatief genomen voor de World weather Watch (WWW). In het kader van de WWW is een wereld-omspannend systeem in werking voor meteorologische en klimatologische waarnemingen in de atmosfeer.

Handeling:

1686. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de WMO (World Meteorological Organization)
Bron : Kraaij, R.A. en Boerboom, drs M.A., "Bundel Milieuverdragen", Den Haag 1996. Directieplan SVS 1985
Periode : 1992 -
1687. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van Nederlandse bijdragen aan onderzoekspanels van de WMO
Bron : Evaluatie internationale strategie IMP, p. 20
Periode : 1985-

Opmerkingen:

Voorbeelden zijn: het Ozone Trends Panel van de NASA, dat onder meer de opdracht heeft ruimteonderzoek te verrichten op het gebied van OZON.;

1688. Actor : de minister
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van het VN-Verdrag van Bazel inzake de in-, uit- en doorvoer van afvalstoffen.
Bron : Directieplan Afvalstoffen, 1994
Periode : 1989--
1689. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten met betrekking tot bijeenkomsten in het kader van het Protocol van Montréal (Trb. 1988, 11) inzake grensoverschrijdende milieuverontreiniging.
Bron : Directieplan IBPC, 1995
Periode : 1988-

13.9.1.4 International Atomic Energy Agency (IAEA)

Inleiding:

Het Internationaal Atoom Energie Agentschap is een intergouvernementele organisatie die in 1956 werd opgericht onder het aegis van de VN. Het IAEA heeft als doel de bijdrage van atoomenergie aan de vrede, gezondheid en welvaart in de gehele wereld te verhogen, en er op toe te zien dat de hulp die zij al dan niet op verzoek verleent, niet wordt aangewend voor militaire doeleinden. Belangrijkste taak is controle op naleving van de bepalingen van het verdrag inzake de niet-verspreiding is in 1970 in werking getreden.

Het IAEA houdt zich bezig met:

- het bevorderen en steunen van onderzoek op het terrein van de atoomenergie voor vreedzame doeleinden in de gehele wereld;
- het bemiddelen bij levering van nucleair materiaal, diensten, uitrusting en faciliteiten;
- het bevorderen van de uitwisseling van wetenschappelijke en technische informatie;
- het aanmoedigen van de uitwisseling en training van wetenschapsbeoefenaars en experts;
- het instellen en toepassen van waarborgen die ontworpen zijn om zeker te stellen dat bijzondere splijtstoffen en andere materialen, diensten, apparatuur, faciliteiten en informatie die door middel van de organisatie ter beschikking zijn gesteld, niet gebruikt zullen worden voor militaire doeleinden (de toepassing van de waarborgen geschiedt in de regel op verzoek van partijen in bi- en multilaterale overeenkomsten; het komt echter ook voor dat het geschiedt op verzoek van een staat met betrekking tot activiteiten van die staat op het gebied van atoomenergie);
- het instellen van veiligheidsnormen.

Met betrekking tot de organisatiestructuur geldt dat het besluitvormingsorgaan wordt gevormd door de algemene vergadering waarin alle lidstaten zijn vertegenwoordigd. De algemene vergadering komt eenmaal per jaar bijeen. Het voorbereidende werk wordt verricht door de Raad van Beheer, samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten, die door de algemene vergadering worden gekozen op basis van technologische als wel geografische criteria. Daarnaast fungeren onder de Raad van Beheer vele technische werkgroepen. Binnen dit kader worden door de ministeries van VROM en Economische Zaken en door de Economische Controledienst delegaties uitgezonden. De coördinatie geschiedt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Handeling:

1690.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen inzake het milieu tijdens bijeenkomsten van de Algemene Vergadering en de Raad van Beheer van de IAEA (Internationale Atomic Energy Agency)
	Bron	:	Internationaal milieubeleid; stand van zaken bij de uitvoering van het NMP-beleid. Directie Internationale Milieuzaken, 1995
	Periode	:	1968 –
1691.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen inzake het milieu tijdens bijeenkomsten van werkgroepen van het IAEA (Internationale Atomic Energy Agency)
	Bron	:	Internationaal milieubeleid; stand van zaken bij de uitvoering van het NMP-beleid. Directie Internationale Milieuzaken, 1995, nadere informatie van de Directie Stoffen, Veiligheid en Straling
	Periode	:	1968 –
Opmerking	:		Voorbeeld van een werkgroep: Radioactive Transport Study Group. (RTSG)

13.9.1.5 Economic Commission for Europe (ECE)

Inleiding

De VN overkoepelt een aantal regionale organisatieverbanden, waaronder de Economische Commissie voor Europa (ECE). De ECE - gevestigd te Genève - is opgericht als uitvloeisel van het Marshallplan en is voor het eerst bijeengekomen in 1947. Nadat dit plan zijn toepassing vond in West-Europa (Stalin weigerde te participeren) is de ECE feitelijk het enige contactorgaan tussen de Europese landen van de NATO en het Warschau-pact. De deelnemende landen, West-Europa, Oost-Europa, de toenmalige Sovjetunie, de Verenigde Staten en Canada vormden binnen VN-verband een economische commissie, die gevestigd werd in Genève. In dit kader zijn verschillende organisatorische verbanden ontstaan, waarvan sommige op verdragsbasis. De ECE werd nader geconstitueerd naar aanleiding van de Conferentie van Helsinki inzake vrijheid en samenwerking in Europa van 1975.

De ECE groeide uit tot een ontmoetingsplaats tussen "Oost en West" inzake gezamenlijke economische problemen. Het werd bovendien een platform ter bespreking van continentale luchtverontreiniging. Onder de divisie Environment en Human Settlement werd een actieve Air Pollution Unit gevormd, die inspeelde op discussies binnen de OECD op dat punt. Binnen de ECE vormt een college van Senior Advisers on Environment and Water Problems een forum, waarin verdragsteksten op milieugebied worden voorbereid. Verdragen die door Nederland zijn ondertekend zijn bindend.

De ECE organiseerde in 1991 en 1993 pan-Europese milieuconferenties en stelt een Pan-Europees Milieuactieprogramma op. Het ECE heeft tevens een programma georganiseerd voor de bewaking en evaluatie van milieuverontreinigende stoffen.

Handelingen

1692. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van de door Nederland in te brengen standpunten en bijdragen met betrekking tot het milieu ten behoeve van bijeenkomsten in het kader van de Economische Commissie voor Europa (ECE)
Bron : Bestrijdingsplan verzuring 2000
Periode : 1974-

Opmerkingen:

- Voorbeelden zijn:
Organisatie Workshop olieraffinaderijen in Nederland. (1994)

1693. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van een Nederlandse bijdrage aan (ministers)conferenties en workshops van de ECE
Bron :
Periode : 1974-

Opmerkingen:

Hierbij zijn ook werkgroepen betrokken voor crisisbeheersing en afstemming van rampenplannen.

- Voorbeelden zijn:
Verslag van de Ministersconferentie in Stockholm, juni 1982.
De pan-Europese conferenties van milieubewindslieden in Dobris (1991) en Luzern (1993).

1694. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan besluiten, verklaringen, aanbevelingen en rapporten van de ECE
Bron : Evaluatie Internationale Strategie NMP 1990, p. 14
Periode : 1974-

Opmerkingen:

Voorbeelden zijn:
Het Paneuropees Milieu-actieprogramma

1695. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van verdragen van de ECE op het gebied van luchtverontreiniging
Bron : Conventie van 1979 inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand
Periode : 1974-

Opmerkingen:

De verdragen zijn vaak kaderstellend en worden meestal gevolgd door uitvoerende protocollen.

Producten:

Verdrag van Genève inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging LRTAP 1984
Verdrag van Espo inzake milieueffectrapportage in een grensoverschrijdende context, 1991
Verdrag van Helsinki inzake grensoverschrijdende effecten van industriële ongevallen, 1992
Verdrag van Helsinki inzake de bescherming en het gebruik van grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren, 1992

1696. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan de organisatie van het E.C.E. en de thematische centra
Bron : 1974-
Periode :

Opmerking: het betreft hier aanwijzing van vertegenwoordigingen, zitting in bestuursorganen e.d

1697. Actor : de minister
Handeling : Het deelnemen aan de door de ECE geëntameerde milieuprojecten inzake Oost-Europa
Bron : Directieplan Lucht en Energie
Periode : 1991-

Opmerkingen:

Onderzocht moet worden of in dit kader nadere Memories of Understanding met de desbetreffende landen wordt opgesteld.

- Voorbeelden hiervan zijn:
Bedrijfsbezoeken, georganiseerd door de ECE.
Energie Efficiency 2000 Project

13.9.1.6 De executieve van het Verdrag van Genève inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging LRTAP

Het verdrag inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand, werd in 1979 in Genève vastgesteld. Het voorzag in de oprichting van een Executieve en de oprichting van een programmaorgaan van de ECE tot samenwerking voor de bewaking en de evaluatie van luchtverontreinigende stoffen over lange afstand in Europa, afgekort als EMEP. Nederland was in 1988 voorzitter van de EMEP.

De EMEP richtte werkgroepen op. Hiervan werden bij toerbeurt verschillende landen voorzitter. De uitvoerende werkzaamheden van die groepen werden verricht door milieu-instituten, zoals in Nederland het RIVM. De werkgroepen zijn in ieder geval de volgende:

De Task force on integrated assessment of cost and benefits, onder voorzitterschap van het RIVM

De Task force on mapping of critical levels and loads

De workingsgroep on abatement strategies.

De working-group on effects. (Coördinatiecentrum voor Effecten).

Over de door Nederland verrichte activiteiten is voortdurend gerapporteerd in de milieubeleidsplanning en de rapporten die handelen over het thema Verzuring (bijvoorbeeld het Bestrijdingsplan verzuring 2000).

1698. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen aan vergaderingen van de Executive Body (EB) van de LRTAP en van onder auspiciën van de EB georganiseerde ministersbijeenkomsten in het kader van de EMEP
Bron : Conventie van 1979 inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand
Periode : 1983-
1699. Actor : de minister
Handeling : Het departementaal voorbereiden van protocollen naar aanleiding van het verdrag van Genève inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging
Bron : Conventie van 1979 inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand
Periode : 1983-
- Producten:
Protocol inzake monitoring en evaluatie (Genève, 1984)
Protocol inzake reductie SO₂-emissies (Sulfur-protocol Helksinki, 1985)
Protocol inzake reductie NO₂-emissies (Nitrogen Oxides Protocol 1987)
Protocol inzake reductie NO_x-emissies (NO_x-emission Protocol, Sofia 1988)
Protocol inzake de beheersing van grensoverschrijdende vluchtige organische stoffen (Protocol on Volatile Organic Compounds, Genève, 1991)
1700. Actor : de minister
Handeling : Het zenden van afvaardigingen naar werkgroepen van de EMEP
Bron : Conventie van 1979 inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand
Periode : 1983
- Bijvoorbeeld:
* werkgroep "Abatement strategies"
1701. Actor : de minister
Handeling : Het op verzoek van de ECE in het kader van de EMEP verstrekken van gegevens over luchtverontreinigende stoffen en de daartegen te treffen maatregelen
Bron : Conventie van 1979 inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over grote afstand
Periode : 1983

Opmerkingen:

- Nederland rapporteerde van 1988 tot 1990 over de NH₃-uitstoot en de bestrijdingsmaatregelen. De rapportages resulteert in protocollen van de ECE inzake de bestrijding van luchtverontreiniging.

1702. Actor : de minister
Handeling : Het beschikbaar stellen van deskundigen aan de ECE voor informatie over
luchtverontreinigende stoffen
Bron : Conventie van 1979 inzake grensoverschrijdende luchtverontreiniging over
grote afstand
Periode : 1979-

Opmerkingen:

Product:

Beschikbaarstelling van de staf van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

13.9.1.6.1 De World Health Organization en de Europese afdeling van de WHO en het Europees centrum voor volksgezondheid en milieuhygiëne (WHO/ECEH)

Het Europees Centrum voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne komt voort uit het Europees Charter van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van de regionale afdeling van de WHO van 1989. Het werd in 1990 opgericht met als hoofdkantoor Kopenhagen en vestigingen in Bilthoven (RIVM) en Rome; laatstgenoemde kantoren begonnen in 1991 hun werkzaamheden. Daarnaast werd in 1993 een projectbureau geopend in Nancy. In de samenwerking met dit centrum speelt het RIVM een belangrijke rol. De directie van dit instituut zit in de Executive Management Group van het Europees Centrum.

1703. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de WHO
Bron : 1971-
Periode : -
1704. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen tijdens bijeenkomsten in het kader van de Europese afdeling van de WHO en de oprichting van WHO/ECEH. Bron : -
Periode : -1989-
1705. Actor : de minister
Handeling : Het bemiddelen bij studies van het ECEH inzake het milieubeheer in Nederland
Bron : WHO-ECEH-brochure
Periode : 1990-

Opmerking: ECEH verricht studies per land over de risico's van het aldaar gevoerde milieubeheer voor de volksgezondheid..

13.9.1.7 International Civil Aviation Organization (ICAO)/European Civil aviation Conference (ECAC)

Inleiding:

Bij het verdrag van Chicago (1944) werd de International Civil Aviation Organisation (ICAO) of Internationale Burgerluchtvaartorganisatie opgericht. Tot 1947 had de ICAO een voorlopig karakter. In 1947 ondertekende 26 staten, waaronder Nederland, het verdrag. In hetzelfde jaar werd de ICAO een gespecialiseerd agentschap bij de Verenigde Naties. De belangrijkste bijdragen vanuit Nederland aan de overlegplatformen worden vanuit het ministerie van Verkeer en Waterstaat (met name vanuit de RLD) geleverd. Wat betreft milieu-aspecten van de luchtvaart wordt er in ICAO-verband gesproken over luchtverontreiniging en geluidhinder. Het platform binnen de ICAO waarin dit gebeurd is het Committee on Aviation Environmental Protection (CAEP). Binnen het CAEP komen onder andere emissiestandaarden tot stand, die uiteindelijk door de besluitvormende lichamen van de ICAO worden vastgesteld. Vanuit DGM wordt aan het CAEP-overleg deelgenomen.

Eind 1955 hield de European Civil Aviation Conference (ECAC) in Straatsburg haar oprichtingsvergadering. De ICAO was nauw betrokken bij de oprichting, waartoe de Raad van Europa echter heeft initiatief had genomen. De ECAC is niet ondergeschikt aan de ICAO-organisatie. Wel werkt zij in "the closest liaison" samen met de ICAO. DE officiële doelstellingen van beide organisaties komen overeen, en het werkprogramma van de ECAC is complementair aan dat van de ICAO. Beide administraties onderhouden nauwe administratieve banden: het hoofdkantoor van de ECAC zetelt in hetzelfde gebouw in Parijs als de Europese vergadering van de ICAO. Binnen de ECAC wordt in de group of experts on Abatements of Nuisances Caused by Air Transport (ANCAT) aandacht besteed aan milieuaspecten van de luchtvaart. Tussen ANCAT en het ICAO-comité CAEP vindt een voortdurende afstemming plaats. Ook aan ANCAT wordt vanuit DGM deelgenomen.

Het ICAO ontwikkelt onder andere emissiestandaarden - inzake roet, NOx, CO en koolwaterstoffen - voor straalmotoren

Handelingen:

1706.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het (mede) opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen met betrekking tot de milieuaspecten van de luchtvaart ten behoeve van het overleg binnen de werk- en subgroepen van het Committee on Aviation Environmental Protection (CAEP) van de ICAO
	Bron	:	Nota Luchtverontreiniging en luchtvaart, 1991
	Periode	:	1971-
1707.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het (mede) opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen met betrekking tot de milieuaspecten van de luchtvaart ten behoeve van het overleg binnen de werk- en subgroepen van de group of experts on Abatements of Nuisances Caused by Air Transport (ANCAT) van de ECAC
	Bron	:	Nota Luchtverontreiniging en luchtvaart, 1991
	Periode	:	1985-

13.9.1.8 Internationale Maritieme Organisatie (IMO)

Inleiding:

De Internationale Maritieme Organisatie (IMO) is belast met het ontwikkelen van internationale regels en methoden met betrekking tot het maritieme transport van gevaarlijke stoffen. Het voorkomen van de vervuiling van het milieu ter zee is daarbij een belangrijke doelstelling.

Handeling:

1708. Actor : de minister
Handeling : Het opstellen en inbrengen van bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de IMO
Bron : Directieplan SVS, 1995
Periode : 1971-

Opmerkingen:

- Voorbeeld van werkgroep of comité:
 - * GESAMP (Joint group of experts on the scientific aspects of marine pollution)

13.9.2 International Whaling Commission (IWC)

Inleiding

Op grond van het VN-Verdrag tot regeling van de walvisvangst (1948) is de International Whaling Commission opgericht. industrie. Doel is de quotering van de walvisvaart op grond van internationale afspraken, die al vanaf 1931 golden. De IWC heeft eigen onderzoeksteams dat de walvisstand onderzoekt en dienaangaande advies geeft over de quoteringen en de walvisstand. In 1982 heeft de IWC een VN-verdrag tot staking van de walvisvaart bewerkstelligd, dat vanaf 1985 van kracht werd..

Jaarlijks worden vergaderingen van de IWC georganiseerd, waarin Nederland wordt afgevaardigd. Werd een delegatie naar de IWC oorspronkelijk gezien als een behartiging van de belangen van de walvisindustrie, thans is het vooral een bijdrage aan de instandhouding van het vangverbod

Handeling

1709.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de International Whaling Commission.
	Bron	:	Internationaal milieubeleid; stand van zaken bij de uitvoering van het NMP-beleid. Directie Internationale Milieuzaken, 1995
	Periode	:	1980-

13.9.3 General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)/ World Trade Organisation (WTO)

Inleiding:

De Generaal Agreement on Tariffs and Trade is een buiten de VN om opgericht informeel overlegorgaan op wereldniveau, dat vanaf 1948 overleg voert inzake de regeling van de wereldhandel en daarbij ook als arbitrage-instituut opereert. Uitgangspunt is een niet aanvaard VN-charter van Havanna, waarvan een aantal voorstellen tot regeling van de wereldhandel tot op heden nog ter discussie staan. Doel is het tegengaan van handelsbelemmeringen door regelgeving van nationale overheden. Tijdens de Uruguayronde van het GATT in 1992 is besloten dat een verdere handelsliberalisatie niet mag leiden tot een achteruitgang van het milieu. In het kader daarvan is binnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO) het Comité Handel en Milieu opgericht. Dit comité is onder meer belast met het ontwikkelen van een milieucode met criteria voor het gebruik van handelsinstrumenten ten behoeve van het milieubeleid.

Het leveren van bijdragen aan de GATT maakt deel uit van het Nationaal Milieubeleidsplan 2.

Handeling:

1710.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van General Agreement on Tariffs and Trade (GATT)/Wereldhandelsorganisatie (WTO).
	Bron	:	Internationaal milieubeleid; stand van zaken bij de uitvoering van het NMP-beleid. Directie Internationale Milieuzaken, 1995
	Periode	:	1990 -
1711.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen in de GATT-werkgroep Handel en Milieu.
	Bron	:	NMP-2, pag 69
	Periode	:	1990-

13.9.4 Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

Inleiding:

De OESO (Engelse versie: OECD) is in 1960 opgericht en is de opvolger van de OEEC (Organisation for European Economic Co-operation), die uit 1948 stamt. Het is het overlegorgaan van de ontwikkelde industrielanden, waarvan de economie op de vrije markt berust: staatsindustrielanden (volksrepublieken) nemen geen deel aan het overleg. Het doel van de OESO is het bevorderen van optimale economische ontwikkeling in termen van werkgelegenheid, levensstandaard, financiële stabiliteit, economische groei, open wereldhandel en economische en sociale welvaart. Het voortouw bij de OESO nemen de ministers van Financiën, Buitenlandse Zaken en Economische Zaken. De OESO brengt periodiek rapport uit over de economische situatie van de aangesloten landen en levert daarbij openlijk advies aan de aangesloten lidstaten.

In 1964 stelden de toenmalige ministers, belast met het milieubeheer, binnen de OESO een gezamenlijke verklaring op "on environmental policy". In 1970 besloot de raad een milieuc comité op te richten., (EPOC) als een nieuw plenair lichaam, dat in beginsel vijf jaar zitting zou hebben, maar sedertdien door vernieuwing van mandaten permanent is gebleven. In dit comité zijn alle deelnemende regeringen vertegenwoordigd; in de afvaardigingen participeren de ministeries van Buitenlandse Zaken, Economische Zaken en VROM. Onder dit comité vallen een aantal werkgroepen zoals de Waste Management Policy Group en de Air Management Policy Group.

Het comité heeft de volgende taken:

- Uitwisseling van informatie over milieuproblemen van lidstaten
- Milieurapportage inzake de verschillende landen
- Evaluatie van beleidskeuzes
- Consultatie
- Ontwerpaanbevelingen en besluiten.

Binnen de OESO zijn verschillende afspraken gemaakt, waaronder de aanvaarding van het beginsel "de vervuiler betaalt" in 1972.

De OESO kent ook werkgroepen met betrekking tot kernenergie. Hierin hebben delegaties van het Ministerie van Economische Zaken zitting.

Handeling:

1712. Actor: de minister
Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake milieubeheer tijdens bijeenkomsten in het kader van de OESO
Bron: Evaluatie internationale strategie NMP 1990; Nota Product en Milieu, p.32.; Directieplan afvalstoffen 1994
Periode: 1963--

Opmerkingen:

- Voorbeelden van werkgroepen of comités:
 - EPoC (Environmental Policy Committee)
 - Joint Session of Trade and Environment Experts
 - Waste Management Policy Group (OESO/WPMG) en werkgroepen

1713. Actor : de minister
Handeling : Het leveren van bijdragen voor de totstandkoming van beslissingen, aanbevelingen en/of resoluties van de OESO en het reageren daarop
Bron : Evaluatie Internationale Strategie NMP 1990, p. 10
Periode : 1963-

1714. Actor : de minister
Handeling : Het (doen) leveren van Nederlandse bijdragen aan het Milieubeleidscomité van de OESO
Bron : Memorie van Antwoord Ontwerpwet inzake de luchtverontreiniging, Kamerstukken II 1968-1969 , 9816; Evaluatie Internationale Strategie NMP 1990, p. 11

- Periode : 1968-
- Opmerkingen:
- Het Milieubeleidscomité houdt zich met een groot aantal milieuonderwerpen bezig.
1715. Actor : de minister
 Handeling : Het op departementaal niveau voorbereiden van Nederlandse rapportage (“performance reviews”) aan het Economisch Beleidscomité van OESO
 Bron : Evaluatie Internationale Strategie
 Periode : 1968
1716. Actor: de minister
 Handeling: Het opstellen en inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake milieubeheer in werkgroepen en comités van de OESO
 Bron: Evaluatie internationale strategie NMP 1990;
 Periode: 1963—
1717. Actor : de minister
 Handeling : Het doen leveren van Nederlandse bijdragen aan door de OESO ingestelde onderzoeksinstituten (bijvoorbeeld het World Resources Institute)
 Bron :
 Periode : 1968
- Product:
 Uitwisseling van gegevens over milieu-indicatoren.
1718. Actor : de minister
 inspecteur van de Volksgezondheid voor de Milieuhygiëne
 Handeling : Het jaarlijks verstrekken van gegevens voor de rapportage van de OESO naar aanleiding van handelingen die in Nederland verricht zijn of verricht zullen worden voor zover die van invloed zijn op het milieu.
 Bron : OESO-verdrag
 Periode : 1968-
- Bijvoorbeeld:
 - * Het jaarlijks rapporteren van de in-, uit- en doorvoer van radioactieve stoffen en ertsen door Nederland.

13.9.5 Noord Atlantische Verdrag Organisatie (NAVO)

Inleiding:

De NAVO is, sinds 1949, een defensief bondgenootschap dat ten doel heeft de veiligheid van haar leden te garanderen en bij te dragen tot stabiele internationale betrekkingen.

Een beperkt aantal werkgroepen en comités van de NAVO heeft (indirect) betrekking op het milieu. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan werkgroepen inzake de sanering van de bodem bij defensie-inrichtingen.

Handeling:

1719. Actor : de minister
Handeling : Het (doen) inbrengen van Nederlandse bijdragen en standpunten inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de NAVO
Bron : -
Periode : 1970-

Opmerkingen:

- Voorbeeld van werkgroepen of comités:
 - * CCMS (Committee on the challenges of modern society)

13.9.6 Society of Environmental Toxicology and Chemistry (SETAC)

Inleiding:

Het SETAC is een internationale non-profit organisatie die is opgezet om multidisciplinaire studie van milieuproblemen te bevorderen. Periodiek worden door de SETAC conferenties georganiseerd zoals bijvoorbeeld over bodemdegradatie.

Handeling:

1720.	Actor	:	de minister
	Handeling	:	Het opstellen en inbrengen van standpunten en bijdragen inzake het milieu tijdens bijeenkomsten in het kader van de Society of Environmental Toxicology and Chemistry (SETAC)
	Bron	:	Nota Product & Milieu, pag. 24
	Periode :		1990-

14. ACTOREN

Actoren zijn organen die op grond van verzoeken, regels of langs informele weg de bevoegdheid hebben gekregen te handelen op het beleidsterrein milieubeheer. Vanaf 1985 worden in de Nationale Milieubeleidsplannen eveneens organen, organisaties en bureaus genoemd die als actor optreden met een taakstelling in de vorm van een genummerde actie op het gebied van milieubeheer. Deze acties hoeven niet altijd tot concrete handelingen te leiden, terwijl de actoren als zodanig niet altijd bevoegd zijn. Soms worden in de nationale milieubeleidsplannen acties genoemd, waarbij opdracht wordt gegeven om in het kader van een monitoringsstelsel enkele vragen te beantwoorden. Ook worden soms acties genoemd die reeds worden uitgevoerd als handelingen op een ander beleidsterrein, bijvoorbeeld in verband met energiebesparing. Als actor treedt in het NMP ook niet altijd de rijksoverheid op.

14.1 Hoge colleges van staat

De Staten-Generaal:
De Tweede Kamer
De Eerste Kamer

Het Kabinet van de Koningin

Het Kabinet van de Koningin stelt wetten en AMVB's vast, alsmede de benoemingen van bestuursfunctionarissen zoals die door de wet zijn voorgeschreven

De Ministerraad

De ministerraad, formeel werkzaam vanaf 1823 onder secretariaat van de directeur van het Kabinet des Konings heeft eerst in de Grondwet van 1983 een constitutionele status gekregen. Over de samenstelling van de raad en zijn onderraden zie PIVOT-rapport 1: *Coördinatie op hoog niveau*.

Enkele voorportalen van deze raad worden ook in dit rapport als actor genoemd onder het hoofdstuk Coördinatieorganen

De Nationale Ombudsman

De Raad van State:

- Grondwettelijk adviesorgaan van de Nederlandse regering bij de indiening van wetten bij de Staten-Generaal
- ambtsrechtelijke beroepsinstantie bij overheidsbeschikkingen voorzover voorzien in de wet. Na 1989 neemt de Raad van State de plaats in bij gevallen waarbij een beroep wordt gedaan op de Kroon. Vanaf de invoering van de Tweede Tranche van de Algemene Wet Bestuursrecht (1995) is deze rechtsprekende taak voor een deel overgenomen door de administratieve kamer van de arrondissementsrechtbanken.

De Hoge Raad der Nederlanden

De Hoge Raad is het hoogste rechtsorgaan dat beslist in civielrechtelijke en strafrechtelijke beroepsaangelegenheden. De Hoge Raad heeft een aantal belangrijke arresten uitgesproken inzake milieuprocessen, met name met betrekking tot de aansprakelijkheid voor milieuschade.

De Landsadvocaat

De landsadvocaat treedt op als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden bij civiele processen waarin de rijksoverheid partij is. Tevens treedt hij op als vertegenwoordiger van andere overheden als de provincie of de gemeente dan wel een samenwerkingsverband op grond van door het rijk toegekende bevoegdheden. De Landsadvocaat speelt een belangrijke rol bij bodemsaneringsprocessen. Hij adviseert het rijk en de provincie bij vorderingen op het gebied van bodemsanering en treedt op voor het rijk en belanghebbende overheidsinstellingen in verband met aansprakelijkheden bij milieuverontreiniging. De landsadvocaat neemt deel aan tijdelijke onderhandelings- en procesteams (OP-teams) die in voorkomende gevallen door GS worden ingesteld.

14.2 Departementen van algemeen bestuur

14.2.1 De minister, belast met het milieubeheer

De minister, belast met het milieubeheer is achtereenvolgens:

Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (SZV), 1945-1971

Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne (VM), 1971-1982

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), 1982-

Als afzonderlijk ambtelijk directoraat functioneerde vanaf het aantreden van het kabinet-Biesheuvel in 1971: Het directoraat-generaal Milieuhygiëne, per 1 januari 1988 onder de naam directoraat-generaal Milieubeheer. Dit directoraat-generaal werd in 1971 opgericht. Onder dit directoraat kwamen geleidelijk aan sectoren tot stand die leidden tot directoraten als Bodem, Geluid en Afval, die elk met de voorbereiding van een wet bezig waren. In de tussentijd kwamen en gingen er afdelingen als Drink- en Industrierwatervoorziening, Technische en Natuurwetenschappelijke Aspecten e.d. Het directoraat onderging tijdens de vaststelling van de nationale milieubeleidsplannen vanaf 1985 voortdurend periodiek interne wijzigingen. Internationale Milieuzaken werd in 1989 een aparte directie, Strategische planning in 1989 ook. In 1990 ontstond een directie Financieel-Economische Aangelegenheden, die later weer verdween in een directie Bestuurszaken. Tijdens de onderzoeksperiode van dit rapport was DGMH verdeeld in de directies Strategische Planning, Bestuurszaken, Internationale Milieuzaken, Afvalstoffen, Bodem, Drinkwater, water en landbouw, Geluid en verkeer, Industriële bedrijven, producten en consumenten, Lucht en energie, Stoffen, veiligheid en straling. In de periode van de voltooiing van dit rapport rond het jaar 2000 is deze samenstelling weer aan wijziging onderhevig.

Voor samenwerking tussen het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en dat van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening werd een interdepartementale coördinatiecommissie voor de Milieuhygiëne (ICMH) opgericht. Met ingang van 1 januari 1983 ging het DGMH volledig over van het ministerie van Volksgezondheid naar het ministerie van VROM

De minister van VROM stuurde in het kader van de voorbereiding en uitvoering van nationale milieubeleidsplannen zelf een aantal structurele overlegorganisaties aan, die een informeel karakter hebben. Deze overlevormen kunnen niet worden aangemerkt als organen met een afzonderlijke ambtelijke status maar leiden wel tot periodieke gegevens:

- Stuurgroepen, ingesteld in het kader van de voorbereidingen van Nationale Milieubeleidsplannen. 1985-
- Interne ambtelijke overlegorganen. Voorbeelden zijn: :
- DROM: Project Deregulering Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (voorbereiding van wetten) 1980-1982
- Project Integratie Milieubeleid PIM. 1982-1983
- Coördinatiegroep Integratie Milieubeleid CIM
- Informele overlegorganen tussen ambtenaren van het ministerie van VROM met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het DGMH/IP0/VNG-overleg. Toen de Unie van Waterschappen (UvW) in 1992 toetrad, consituteerde dit overleg zich tot het zog. DUIV-overleg. UvW, IPO en VNG zijn particuliere organen, zodat we voor de gegevensverzameling over dit overleg afhankelijk zijn van de ambtelijke vertegenwoordiging van het ministerie. Het DUIV-overleg organiseert themaconferenties op grond waarvan het resoluties aanneemt. Het overleg heeft zich nader gestructureerd in de volgende subgroepen:
 - STRAM: Stuurgroep regeling algemeen milieubeleid
 - STUA: Stuurgroep afval.
 - STUBOWA: Stuurgroep Bodem en Water
 - VELG: Overleggroep verkeer, energie lucht en geluid

STHH-overleg: betreft het handhavingsbeleid. Deze werkgroep is belast met de voorbereiding van de Landelijke Coördinatiecommissie Milieuwethandhaving (LCCM)

- Doelgroepoverlegorganen .

Bedoeld zijn overlegorganen tussen de minister en tijdens nationale milieubeleidsplannen geformuleerde doelgroepen, die worden aangesproken op de in de beleidsplannen geformuleerde doelstellingen. Doelgroepen zijn in het algemeen organisaties van bedrijven waarvan de activiteiten een bijzondere invloed uitoefenen op het milieu. Bij dit doelgroepenoverleg zijn ook andere ministeries betrokken. De uit deze doelgroepen voortkomende organisaties functioneren tevens als vraagbaak voor vergunning verlenende overheden

Als doelgroepen zijn uiteindelijk in het NMP2 vastgesteld:

- Raffinaderijen: overlegorgaan Olie Contact Commissie (ism. Ministerie van EZ)
- Energievoorziening: overlegorgaan SERO (ism. Ministerie van EZ)
- Chemische Industrie (i.s.m. Ministerie van EZ): vanaf 1990 Duurzaam Overleg Chemische Industrie (DOCI)
- Landbouw (i.s.m. Ministerie van LNV)
- Industrie, met als overlegorgaan: NMP Begeleidingscommissie Industrie, later Facilitaire Organisatie Industrie
- Afvalverwijderingsbedrijven, met als overlegorgaan het Afval Overleg Orgaan AOO. Onder het AOO ressorteren regionale overlegorganen RAOO's. Het AOO stelt een Tienjarenprogramma op.
- Bouw, met als overlegorgaan Milieuberaad Bouw.
- Detailhandel
- Onderzoekinstellingen, voorzover zij experimenteren met milieugevaarlijke en/of genetisch gemodificeerde stoffen
- Drinkwaterbedrijven
- Riolerings- en waterzuiveringsinstallaties

Doel van het overleg is het sluiten van convenanten:

- Emissieconvenanten
- Doelgroepconvenanten, waarin wordt vastgesteld:
 - 1 Een Integrale milieutaakstelling IMT
 - 2 een **projectgroep** ter uitwerking van het convenant. Deze projectgroep heeft een privaatrechtelijk karakter. Gegevens uit convenanten worden namelijk door de minister teruggekoppeld in de vorm van
- aanwijzingen voor voorwaarden in het vergunningstelsels c.q. algemene regels
- Europese normen (CEN-normen)
- monitoringsgegevens

Voorbeelden met betrekking tot verkeer en vervoer zijn

- * VROM-RAI-overleg (Vereniging importeurs, fabrikanten en dealers van voertuigen);
- * RAI-Top-overleg (minister VROM- voorzitter RAI);
- * VROM-ANWB-overleg;
- * ANWB-Top-overleg (minister VROM-hoofddirecteur ANWB);
- * Algemeen Overleg (VROM-NS); met daaronder het platform inzake het transport van gevaarlijke stoffen per spoor.
- * NS-Topoverleg (minister VROM-president-directeur NS);
- * Sectoroverleg vrachtovervoer, Transactie, vroeger Imago (VROM-V&W-vervoers- en verladingsorganisaties: EVO, TLN, KNV);
- * het Overleg Omgevingshinder Railverkeer (OOR, met V&W en de NS);

Ministeriele adviescommissies inzake subsidies

- Commissie Milieu en Industrie. Deze in 1994 opgerichte commissie moest de minister adviseren over subsidies, te verstrekken door NOVEM op aanvraag. Haar taak is later vervangen door afdelingen van het DGM.

Bureaus met bijzondere bevoegdheden.

- **Fonds Luchtverontreiniging**
vastgesteld krachtens art. 64 van de Wet luchtverontreiniging 1970. Dit fonds had de bevoegdheid schadevergoeding uit te keren aan slachtoffers van luchtverontreiniging. Het fonds werd operationeel in 1972, toen het Besluit fonds luchtverontreiniging werd vastgesteld. De regeling werd herzien in 1990, de schade werd aanzienlijk verminderd.

- *Stafbureau emissierichtlijnen*
Het Stafbureau Emissierichtlijnen is een ministerieel bureau dat tot taak heeft periodiek richtlijnen uit te vaardigen die aan de hand van de bestaande techniek kunnen worden aangepast. Deze richtlijnen kunnen voortkomen uit de vastgestelde *Nederlandse Emissierichtlijnen*, (NER) maar ook uit gegevens, verstrekt door de Europese Commissie of de Raad van Europa (CEN) aan de hand van de in Europa vastgestelde stand van de *best available technique* EuroBAT. De richtlijnen worden toegepast in verband met de toepassing van algemene regels en het vergunningenbeleid ten aanzien van inrichtingen.

- **Bureaus met bevoegdheden bij bijzondere omstandigheden:**
(zie voor interdepartementaal overleg: het ministerie van Binnenlandse Zaken)
Departementaal Coördinatiecentrum (DCC). Onder dit coördinatiecentrum wordt in het leven geroepen: Het Nationaal Beleids Team. Dit bestaat uit afgevaardigden van de volgende ministeries: Algemene Zaken, Binnenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Landbouw, Natuur en Visserij, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Verkeer en Waterstaat, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en eventueel Defensie en Economische zaken. In gevallen waarin de openbare orde moet worden geregeld, neemt de minister van Binnenlandse Zaken de taken over. In de plaats van de minister kan in voorkomende gevallen ook de inspecteur van Volksgezondheid voor het milieubeheer optreden.. De minister blijft dan echter verantwoordelijk.

14.2.2 Ministers, belast met beleidsterreinen die mede van invloed zijn op het milieubeheer

De minister van Verkeer en Waterstaat, 1945-

- belast met verkeer en de daarmee gepaard gaande geluidshinder en emissies
- belast met waterstaat en het beheer van de oppervlaktewateren en het zeewater
- belast met de vaststelling van wettelijk vast te stellen tracés, waarbij ook de minister van Milieubeheer bijdragen levert.

De minister van Economische Zaken, 1946-

- belast met energiebesparingsbeleid
- belast met industrialisatiebeleid
- bemoeit zich met infrastructurele voorzieningen, waarvan de uitvoering berust bij het ministerie van V&W
- is bevoegd gezag bij het verlenen van vergunningen van inrichtingen die vallen onder de Mijnwet en bij het uitoefenen van het toezicht daarop. (Staatstoezicht op de Mijnen).
- is de eerst aangewezen instantie om prijzen en prijsafspraken vast te stellen. Onder deze prijsvaststelling valt ook de vaststelling van een verwijderingsbijdrage op goederen die moeten worden gerecycled en waarvan de kosten op de koper worden omgeslagen. Dit is een prijsafpraak, die door de minister ingevolge regelgeving tegen oneerlijke mededinging verbindend moet worden verklaard.

De minister belast met Landbouw en Visserij, 1946-

- belast met de zorg voor de kwaliteit van meststoffen

De minister belast met Natuurbeheer

- belast met de zorg voor bijzondere milieugebieden.

Het betreft

- de minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, 1945-1967
- de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, 1967-1982
- de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1982-

De minister van Sociale Zaken 1945-1981: vanaf 1981: de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid:

- Deze minister is belast met de zorg voor de arbeidsomstandigheden, waaronder inbegrepen de interne veiligheid van het werk in bedrijven. De eisen voor de interne bedrijfsveiligheid zijn een radvoorwaarde voor het hinderwetvergunningenbeleid en voor milieuvergunningen aan bedrijven. De minister is mede betrokken bij de vaststelling van de gevaren van milieugevaarlijke stoffen en het beheer van het register van milieugevaarlijke stoffen.

-

De minister, belast met volksgezondheid

Het betreft:

- De minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, 1945-1971
- De minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, 1971-1982
- De minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, 1982-1994
- De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 1994-

Bijzondere bevoegdheden van dit ministerie zijn geregeld in de uitvoering van enkele AMVB's gebaseerd op de Wet Milieugevaarlijke Stoffen:

- het Vuurwerkbesluit, in samenwerking met ambtenaren aangewezen door de Warenwet.
- de besluiten ten aanzien van genetisch gemodificeerde organismen.

De minister van Volkshuisvesting, 1945-

- belast met volkshuisvesting
- belast met ruimtelijke ordening

Onder met ministerie, belast met Ruimtelijke Ordening berust:

- de Rijksplanologische Dienst
- de dienst van het Kadaster. Deze laatste dienst is ingevolge de Wet Bodembescherming 1994 belast met de registratie van vastgestelde bodemverontreinigingen en de daarmee verbonden saneringshandelingen.

De minister van Justitie 1945-

De minister treedt in situaties van civielrechtelijke belangenbehartiging van de regering op als adviseur. Verder is zij betrokken bij de opstelling c.q. toepassing van een strafrechtelijk instrumentarium bij de handhaving van het milieubeleid. Tenzij in concrete gevallen als vermeld in dit rapport anders blijkt, hebben de handelingen van het ministerie van Justitie betrekking op de handhaving van het civiele recht en het strafrecht waarnaar ook de milieuwetgeving verwijst.

De minister van Financiën

De minister van Financiën heeft de bevoegdheid accijns en andere heffingen vast te stellen op producten. Dit kan ook gebeuren in overleg met het ministerie van VROM om het gebruik van milieuvriendelijke producten te stimuleren.

De minister van Financiën heeft de bevoegdheid om belastingenregelingen te wijzigen ten behoeve van het milieubeheer. Zo kan zij aftrekregelingen vaststellen voor milieuvriendelijke investeringen. Hiervan is gebruik gemaakt in het kader van de invoering van het Nationaal Milieubeleidsplan 2

14.2.3 De minister, belast met regelgeving ten aanzien van niet tot het rijk behorende ambtelijke gezagsinstellingen:

De minister van Binnenlandse Zaken stelt regels vast voor organisatie, taken en bevoegdheden van instellingen voor het bevoegd gezag en bereidt benoemingen van de hoofden van deze instellingen voor (burgemeester, commissaris der koningin). Het rijk kan echter middelen verschaffen om bijzondere taken van lagere overheden te laten uitvoeren, bijvoorbeeld door bijdragen vanuit een gemeentefonds. Hiervoor wordt een apart onderzoek door PIVOT verricht. Het ministerie van VROM kent een speciale subsidieregeling voor gemeenten voor de uitvoering van milieutaken. De handelingen van het ministerie van VROM zijn in dit PIVOT-onderzoek verwerkt.

De Minister van Binnenlandse Zaken is ook belast met de coördinatie van het overheidsoptreden in bijzondere omstandigheden. Onder deze omstandigheden worden ook ernstige milieurampen gerekend. Rampenplannen en alarmeringsregelingen, waarin bijzondere bevoegdheden zijn opgenomen, staan beschreven in PIVOT-rapport 49: *Van Pro-actie tot nazorg*.

Bevoegde gezagsinstellingen in bijzondere omstandigheden zijn:

- * Interdepartementaal Overleg Crisisbeheersing (IOC)
- Interdepartementaal Overleg Nationaal Plan Kernongevallenbestrijding NPK
- Stuurgroep POBM, belast met Het interdepartementaal coördineren van het project Probleemverkenning Overheidsoptreden Bijzondere Milieu-omstandigheden.
- Commissie Voramp adviseert met betrekking tot de wijze van voorlichting bij grootschalige rampen en incidenten.

De inbreng van voorstellen tot crisismaatregelen ten aanzien van milieurampen geschiedt door VROM aan de hand van de stand van de daar aanwezige kennis.

Interne overlegorganen:

het overlegplatform van directeuren-generaal inzake de planning van crisisbeheersing.

- Periodiek komen de directeur-generaal van Milieubeheer en de directeur-generaal van Binnenlandse Zaken bijeen om aangelegenheden inzake bijzondere omstandigheden te bespreken. De bijeenkomsten zijn beurtelings op een van beide ministeries, de notulering gebeurt bij afwisseling.
- Het DG-overleg wordt voorbereid tijdens overleg van ambtenaren van de ministeries VROM en Binnenlandse Zaken. Het secretariaat ligt afwisselend bij BiZa of VROM.

14.3 Coördinatie-organen

De hier genoemde organen zijn interdepartementale organen die tot doel hebben het beleid ten aanzien van het milieubeheer bij de verschillende departementen van algemeen bestuur te coördineren. Deels zij het ambtelijke voorportalen van de Ministerraad, deels geïnstitutionaliseerde overlegorganen tussen twee of meer ministeries. Soms zijn het ook tijdelijke commissies met de opdracht een rapport te schrijven.

Centrale Raad voor de Milieuhygiëne

Voorgangers zijn:

Raad voor de luchtverontreiniging, ingesteld bij KB: Stb. 1963, 319, regeling gewijzigd in Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1970, 580) Periode 1963-1974.;

Voorlopige Centrale Raad Milieuhygiëne, ingesteld Stb. 1974, 254,

Samengesteld uit overheidsinstellingen en inspraakorganen op het gebied van milieubeheer hierbij is ook betrokken de:

Werkgroep inzake inspraak en beroep op het gebied der milieuhygiëne (ingesteld Stcrt. 1974, 46). Deze voert in ieder geval geen activiteiten meer uit na de formatie van het eerste kabinet-Van Agt in 1977.

De Centrale Raad voor de Milieuhygiëne is uiteindelijk ingesteld bij KB in Stb. 1980, 757

Taak: adviesorgaan van het rijk op het gebied van wetgeving op het gebied van milieubeheer, ingetrokken na invoering van de Wet op het Milieubeheer per 1 januari 1994.

Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken

Ingesteld door de minister van Algemene Zaken van 1 oktober 1971, ressorteert onder het ministerie van *Buitenlandse Zaken*. Ondersteunt de inbrenging van het Nederlandse standpunt bij

- de totstandkoming van een internationaal milieubeleid
- de instandhouding van internationale (verdrags)organisaties

Levert bijdragen aan de Onderraad voor de Ruimtelijke Ordening van de Milieuhygiëne van de Ministerraad.

Onderzoek van de handelingen van deze commissie in PIVOT-rapport *Gedane buitenlandse zaken* (gereed 2000)

Coördinatiecommissies op het gebied van milieuplannen

- Interdepartementale Coördinatiecommissie voor de Milieuhygiëne (ICMH), 1971-1984,
- Interdepartementale commissie Kernenergie. 1971-1984
- Interdepartementale commissie Geluidhinder. 1972-1984
- Commissie Bescherming Grondwaterkwaliteit. 1972-1984
- Stuurgroep gevaarlijk afval, 1979-1984

Gaan uiteindelijk op in:

Rijksmilieuhygiënische Commissie (RMC),

Zij werd op 25 juli 1984 (Stb, 373) ingesteld als rechtsopvolger van de ICMH en diverse andere sectorale coördinatiecommissies, die onder meer betrokken waren bij het interdepartementaal overleg inzake integrale Milieubeleidsplannen (Stb. 1984, 373). Haar taak is het coördineren van interdepartementaal overleg en het adviseren van de vakministers. Zij is de coördinator voor de opstelling van nationale milieubeleidsplannen op interdepartementaal gebied. En het voorportaal van de Onderraad voor de Ruimtelijke Ordening van de Milieuhygiëne van de Ministerraad.

Interdepartementale commissie steun drinkwatervoorziening

Ingesteld in 1913 om de ministers van Binnenlandse Zaken en Volkshuisvesting te adviseren inzake de mogelijkheden tot uitbreiding en voltooiing van het landelijk drinkwaternet. Deze commissie is vanaf de Tweede Wereldoorlog met name betrokken bij de opstelling van meerjarenplannen voor de uitvoering van de drinkwatervoorziening.

Adviescommissie evaluatie Wet algemene bepalingen milieuhygiëne Instelling Stcrt. 1980, 174. Opgevolgd door: Adviescommissie evaluatie Wet Milieuhygiëne, 1993-1997.

Laatstgenoemde is opgeheven door de Woestijnwet.

14.4 Wettelijke adviesorganen

Sociaal-economische Raad

De Sociaal-economische Raad is ingesteld bij de Wet op de bedrijfsorganisatie, stb 1950, nr. K 22. Zij adviseert de minister bij de vaststelling van wetten in het belang van werkgevers en werknemers in het bedrijfsleven. Op voorschrift van sommige milieuwetten adviseert de SER ook bij de in deze wet voorziene algemene maatregelen van bestuur in verband met de gevolgen voor sociale partners.

Centrale raad voor de kernenergie 1963-1974

Deze adviesraad adviseerde de Ministers van Economische Zaken, Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en Sociale Zaken en Volksgezondheid op het gebied van de kernenergie en de ioniserende stralen en bracht jaarlijks verslag uit over zijn werkzaamheden. Op voordracht van de bovengenoemde ministers werden 9 leden benoemd. De leden werden aanbevolen door en gekozen uit de Industriële Raad voor de Kernenergie (2), de Wetenschappelijke Raad voor de Kernenergie (2), de Gezondheidsraad (2), de Stichting Reactor Centrum Nederland (1), de Nederlandse Centrale Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek TNO (1) en de Nederlandse organisatie voor zuiver wetenschappelijk onderzoek ZWO/NWO. Uit de leden werden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter benoemd. Naast de leden werden tevens 9 plaatsvervangende leden benoemd. De ministers zijn bevoegd de vergaderingen van de Raad te doen bijwonen door maximaal vier door hen aangewezen ambtenaren welke een raadgevende stem hebben. De ministers kunnen regels stellen betreffende de werkwijze van de Raad en voorzien op zijn voorstel in het secretariaat. De Raad kan voor bepaalde aangelegenheden commissies instellen waarvan de leden door hem worden benoemd. De leden van de commissies hoeven geen lid te zijn van de Raad. De Raad werd op 5 juni 1974 bij wijziging van de Kernenergiewet opgeheven.

Raad voor het Milieubeheer, (RMB)

Ingesteld bij WABM Stb.1980, Stb. 757, ook vermeld in de Wet op het milieubeheer 1993. Functioneerde als adviesorgaan van de minister van VROM over de hoofdlijnen van het te voeren milieubeleid, dus inzake de tot stand te brengen nationale milieubeleidsplannen en –programma's. Ook adviseert zij in het belang van het milieubeheer inzake te nemen (majeure) beslissingen op andere beleidsterreinen. Tevens dient de raad de Staten-Generaal van advies bij wetten inzake of in het belang van het milieubeheer. Het secretariaat wordt gevoerd bij het ministerie van VROM.

(voorlopige) Algemene Energieraad (AER), 1976 -

In gevolge het Koninklijk Besluit (KB) van 25 februari 1976 (Stb. 99) werd op 13 maart van dat jaar de *Voorlopige Algemene Energieraad* ingesteld. De *Wet op de Algemene Energieraad* (Stb. 287) uit 1985 geeft enige richtlijnen voor de organisatie van de AER omtrent de vergadering, de leden en het secretariaat. Hiermee kwam tegelijkertijd het voorlopige karakter van de raad te vervallen. De AER is een adviesorgaan van de Minister van Economische Zaken. Hij adviseert de Minister op diens verzoek of uit eigen beweging over het te voeren energiebeleid, met name op het gebied van energiebesparing. Daarbij dient de Raad aandacht te besteden aan de samenwerking tussen het te voeren energiebeleid en het te voeren overheidsbeleid op andere gebieden.

De Gezondheidsraad

Dit wetenschappelijk adviesorgaan is ingesteld bij de Gezondheidswet, 1919, Stb. 784). Zij adviseert de minister over de stand van wetenschap met betrekking tot de gezondheid. Zie verder PIVOT-rapport nr.14. *Externe adviesorganen in de gezondheidszorg [...]* De raad adviseert periodiek de rijksoverheid over de gevaren van bepaalde emissies voor de volksgezondheid. Deze adviezen worden gepubliceerd in door de Gezondheidsraad gepubliceerde reeksen.

De Gezondheidsraad adviseert de minister van VROM over meetapparatuur bij emissies. Zij is betrokken bij de definitie van indicatoren op het gebied van monitoring.

Raad voor de Drinkwatervoorziening

Tot 1986 bestonden er twee adviescolleges op het terrein van de drink(- en industrie)watervoorziening:

- 1 de Centrale Commissie voor de Drinkwatervoorziening, ingesteld in 1913 (KB 17/5/13, no. 46), wier taak het was adviezen te geven aan de minister over alle zaken de drinkwatervoorziening betreffende. Zij bracht adviezen uit en nam initiatieven op het gebied van:
 - * De voorziening van onrendabele gebieden
 - * De wateronttrekking aan de bodem

- * De bescherming van waterwinplaatsen
- * Het toezicht op de bedrijven vanuit hygiënisch oogpunt
- * De organisatie van de openbare drinkwatervoorziening
- * De zuivering van het oppervlaktewater

2 de Raad voor de Drinkwatervoorziening, ingesteld bij de Waterleidingwet (Stb. 1957, 150, art. 2), wiens taak beperkt bleef tot het uitbrengen van adviezen aan de Minister en de provinciale en gemeentebesturen inzake de toepassing van de Waterleidingwet. Het treedt op als adviescommissie voor de minister over onderwerpen die betrekking hebben op of in verband met drink- en inudstriewatervoorziening; het secretariaat wordt gevoerd door het ministerie.

In 1986 werden beide instellingen samengevoegd: de adviserende taak van de Raad werd namelijk uitgebreid, zodat hij ook advies kon uitbrengen omtrent andere onderwerpen betreffende de drinkwatervoorziening. De Centrale Commissie, hierdoor overbodig geworden, werd opgeheven. De Raad kreeg tevens het karakter van niet-ambtelijk adviesorgaan van de regering.

De Raad werd in 1994 opgeheven en, bij de Wet Versobering Adviesorganen VROM, veranderd in een op uitvoering gericht adviesorgaan, de Commissie Drinkwatervoorziening.

14.5 Bijzondere adviescommissies op deelterreinen:

Deze commissies hebben een wettelijke status. De minister is verplicht om in voorkomende gevallen advies in te winnen bij deze commissies. De werkzaamheden van deze commissies hielden veelal op bij de invoering van de Wm. in 1994.

Adviescommissies inzake afval en dumping

- Adviescommissie afgewerkte olie (o.g.v. Wet chemische afvalstoffen)
Dit adviescollege heeft een wettelijke bevoegdheid ingevolge de Wet Chemische Afvalstoffen Stb. 1977, bevat ambtelijke afvaardigingen van de ministeries van VROM, EZ, Verkeer en Waterstaat en LNV
- Commissie Afval CMRH
- Commissie KCA-depots
- Commissie opslag niet-verwerkbare chemische afvalstoffen (Commissie Hofman)
- Begeleidingscommissie studie integrale verwijdering Chemische afvalstoffen (commissie Kolfshoten)
- Interdepartementale begeleidingsgroep Formaldehyde-problematiek.

Adviescommissies inzake Stralingsgevaar:

- Commissie Reactorveiligheid:
De commissie werd op 30 december 1969 bij beschikking van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid ingesteld (Stct. 1970, 6). Later veranderde de taakstelling hetgeen leidde tot een hernieuwde instelling in 1987. De commissie werd toen omgevormd tot een onafhankelijk niet-ambtelijk adviesorgaan. In 1992 (Stb. 148), werd de commissie uiteindelijk bij Wet ingesteld. De taken van de commissie bestaan uit het geven van advies aan de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en Sociale Zaken en Werkgelegenheid over aangelegenheden van technische en organisatorische aard betreffende de veiligheid van kernenergie-inrichtingen. Op verzoek van de AER en de Raad voor het milieubeheer worden adviezen gegeven over de veiligheid van inrichtingen. Op verzoek van de Tweede Kamer adviseert de commissie over wetsvoorstellen inzake de veiligheid van kernenergie-inrichtingen.

Commissie Heroverweging Verwijdering Radioactief Afval (HVRA). 1980-1985

Commissie Integraal Landelijk Onderzoek Nucleair Afval (ILONA). 1980-1985

- Studiecommissies van ILONA waren:
 - * Commissie Opberging te land (OPLA)
[Deze commissie hield zich bezig met het plegen van onderzoek naar de opberging van radioactief afval op land].
 - * Commissie Diepzee Opberging Radioactief Afval (DORA)
[Deze commissie hield zich bezig met het plegen van onderzoek naar het storten van radioactief afval in zee]
 - * Commissie Mogelijkheden Interimopslag in Nederland van Bestraalde Splijtstofelementen en Kernsplijtingsafval (MINISK)
[Deze commissie hield zich bezig met het plegen van onderzoek naar de mogelijkheden van de voor Nederland in aanmerking komende opslagtechnieken voor splijtstofelementen en hoogradioactief afval]

Commissie LOVRA, betreft de locatiekeuze inzake de opslag van radioactief afval in Nederland. 1980-1985.

Bodembescherming

Ministeriele commissie voor de bodembescherming (Micob), 1976-
de Interdepartementale Commissie Bodembescherming (Intercob). 1975-1976.

De Intercob, bedoeld als overlegorgaan was het ambtelijk voorportaal van de Ministeriële Commissie Bodembescherming (Micob), die na drie vergaderingen uiteen viel. De commissie wist als gevolg van meningsverschillen niet tot resultaat te komen.

- Commissie van deskundigen inzake overbemesting (Commissie Steenvoorden, later commissie Wiggers) in Wageningen. 1990-1991.
- Commissie Spiertz inzake overbemesting, 1990.
- Stuurgroep "Tien jaren-scenario bodemsanering". 1986-1989
- Stuurgroep Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen BSB; Commissie Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen (Commissie BSB). 1989-1991.
- Werkgroep Bodemsanering (Werkgroep Welschen). 1991-1992.

De commissie werd ingesteld door de minister van VROM en bestond uit vertegenwoordigers van de minister, het IPO en de VNG

- Werkgroep Bodemsanering (Werkgroep Welschen II) 1995-1996.
- Landelijk Meetnet Grondwaterkwaliteit. 1977.
- Werkgroep Bodemsanering. 1982.
- Uniser-commissie: Onderzoekscommissie naar de bestuurlijke aspecten van milieu- en andere relevante wetgeving bij Drisolco BV EMK, Uniser e.a. (Uniser commissie), 1982-1983.

Adviseert de minister en het parlement inzake de noodzaak van strafrechtelijke handhaving van milieuregels.

Drinkwatervoorziening

'Commissie schadeclaims aanleg spaarbekkens Brabantse Biesbos' (Stct. 1973, 128, pg. 4)

Commissie Spaarbekken IJsselmeer' (Stct. 1975, 52, pag. 3).

Deze commissies zijn ingesteld door het ministerie om de mogelijkheid te onderzoeken spaarbekkens in te richten in natuurgebieden ter wille van de drinkwatervoorziening. Hun werkzaamheden duren tot de voltooiing van hun rapport.

Commissie evaluatie Wet Geluidhinder (1983-1985)

Door de minister formeel ingestelde ambtelijke commissie met als doel een evaluatierapport te schrijven. Dit rapport is in 1985 voltooid.

Commissie zonerings buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg

Commissie ter bestudering van de maatschappelijke en ethische aspecten van werkzaamheden met erfelijk materiaal (brede DNA-commissie)

Deze commissie adviseert de ministeries van VROM en VWS inzake maatschappelijke en ethische aspecten met betrekking tot het werken met erfelijk materiaal. 1982-1983.

14.6 Bevoegde gezagsinstellingen van andere overheden

Het provinciale bestuur:

- Provinciale staten
- Gedeputeerde staten

Deze organen kunnen in het belang van het milieubeheer eigen commissies in het leven roepen: de Provinciale Milieucommissie. Als permanente adviesorganen kunnen ook technische adviesinstituten bieden.

Vanaf de Wm. dienen de provincies een provinciaal milieubeleidsplan in. Deze plannen moeten onderling op elkaar zijn afgestemd. Voor 1993 kennen we reeds het Provinciaal Afvalstoffenplan.

De provinciebesturen worden soms verplicht betrokken bij de advisering van de minister op het gebied van milieuwetgeving. Zij zijn het bevoegd gezag in geval van

Vergunningen in het kader van de Wet inzake de luchtverontreiniging

Vergunningen in het kader van de Wet geluidhinder

Regelingen voor de verzameling en verwijdering van afvalstoffen

Beslissingen op het gebied van verplichting tot en uitvoering van bodemsanering

Hinderwetvergunningen voor inrichtingen waarvan het belang de gemeentegrens overstijgt

Belangrijke milieuvergunningen in het kader van de Wm.

De provincies kunnen bijzondere belangrijke milieugebieden aanwijzen en daarvoor speciale voorschriften laten gelden. Ook stelt zij daarvoor bijzondere inrichtingen in. Een daarvan is een tijdelijke opslagplaats voor verontreinigde bodems TOP's.

De provincies hebben de bevoegdheid verschillende gemeentelijke verordeningen op het gebied van ruimtelijke ordening en milieubeheer (hinderwetverordeningen) te toetsen op onderlinge overeenstemming. Dergelijke besluiten mogen door de gemeenten om die reden niet zonder toestemming van Gedeputeerde Staten worden genomen.

De provinciale besturen stemmen hun beleid af in een particulier provinciaal overlegorgaan: Interprovinciaal Overleg IPO

Het gemeentebestuur

Gemeentebesturen kunnen een samenwerkingsverband aangaan bij de uitvoering van gemeenschappelijke taken. Hierbij moet worden gedacht aan: waterwinning, elektriciteitsvoorziening, afvalverwijdering en vuilverbranding. In 1974 werd in Gelderland door middel van een gemeenschappelijke regeling een vuilverbrandingsinstallatie van verschillende gemeentes ingesteld. De bevoegdheden van de samenwerkende gemeenten is geregeld in de Wet gemeenschappelijke Regelingen.

Overlegorgaan: de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Het waterschapsbestuur

Het waterschapsbestuur is een collegiale instelling dat door ingezetenen is belast met het waterbeheer. De verhoudingen met andere overheidsinstellingen is nader beschreven in het PIVOT-rapport *Waterstaat*, nr. 38.

Overlegorgaan: Unie van Waterschappen.

Openbare lichamen:

Openbaar Lichaam Rijnmond

Openbaar Lichaam IJmond

Samenwerkingsverbanden tussen provinciale, gemeentelijke en particuliere organen kunnen ontstaan uit beleidsovereenkomsten tussen bestuursorganen met betrekking tot bijzondere milieubelangen.

- saneringsgebieden
- ROM-gebieden

Verder kunnen samenwerkingsverbanden ontstaan door het gemeenschappelijk beheer van openbare nutsbedrijven, die onderling ook weer kunnen samenwerken:

- elektriciteitsbedrijven
- waterleidingsbedrijven
- afvalverwerkingsbedrijven

Deze samenwerkingsverbanden komen door een gemeenschappelijke regeling tot stand.

Kamers van Koophandel

De Kamers van Koophandel zijn zelfstandige regionale adviesorganen ter behartiging van de belangen van het bedrijfsleven in hun ressort. Zij hebben vanaf 1916 een wettelijke basis en functioneren als erkend registratieorgaan voor de gevestigde bedrijven in hun ressort. Een PIVOT-rapport over het beleid ten aanzien van de Kamers van Koophandel zal naar verwachting in 2001 gereed zijn.

In het kader van het *milieubeheer* voeren de Kamers van Koophandel overleg met de bevoegde gezagsorganen op het gebied van hinderwet- en milieuvergunningen (provincie en gemeente) en het rijk en geven zij voorlichting. Van belang zijn problemen inzake:

- wet- en regelgeving, milieueffectrapportage, totstandbrenging van milieuconvenanten en mede-toepassing van energieconvenanten
 - inventarisatie ten behoeve van de bodemsanering, in het bijzonder de Commissie Bodemsanering in gebruik zijnde Bedrijfsterreinen (BSB)
 - overleg inzake bedrijfsinterne milieuzorg (Overleggroep Bedrijfsinterne Milieuzorg; Coördinatiecommissie Bedrijfsinterne Milieuzorg, later met bedrijfsmilieudiensten). Op regionaal niveau hebben zij overleg gevoerd met GS van de provincie bij de opstelling van (regionale) studies over bedrijfsinterne milieuzorg, vgl. Rapport Milieuzorg in samenspel, 1 juli 1988.
 - samenwerkingsverbanden in verband met een reststoffenbeurs in het kader van het hergebruik van producten.
 - samenwerkingsverbanden in verband met het grondwaterbeheer (Commissie grondwaterbeheer)
- samenwerkingsverbanden in verband met voorlichting met betrekking tot het milieu (Nationaal Milieucentrum)

14.7 Uitvoeringsorganen

De Saneringscommissie Rijnmond 1972-1976

Commissie met eigen bevoegdheden met betrekking tot de bestrijding van de luchtverontreiniging. Hiervoor is een saneringsplan ingediend dat dient te worden uitgevoerd.

Bureau Sanering Verkeerslawaaï

Adviesorgaan van het ministerie met betrekking tot de uitvoering van saneringsmaatregelen ter voorkoming van verkeerslawaaï

Adviescommissie afgewerkte olie

Verplicht adviesorgaan met betrekking tot de verwijdering van afgewerkte olie. Later opgeheven omdat procedures met betrekking tot afgewerkte olie zijn verwerkt in algemene regels ten aanzien van tankstations en het BOOT.

Bureau Milieugevaarlijke Stoffen

Het bureau is ingesteld bij ministeriële regeling van 19 december 1986 (Stcrt 1986, 248). Het handelt volgens een mandaat van de minister van VROM. Het staat onder leiding van twee coördinatoren van het ministerie van VROM en Sociale Zaken. Het bureau is ingevolge de Wet Milieugevaarlijke Stoffen belast met het bijhouden van een register van milieugevaarlijke stoffen, waarin staat geregistreerd:

- de aard van het gevaar van de stof
 - de aanwezigheid en de hoeveelheid per aangemelde inrichting die over deze stof beschikt
- de bij het bureau geregistreerde gegevens dienen te worden aangemeld bij de Europese Commissie. Het bureau is verplicht om op aanwijzingen van de Europese Commissie nader onderzoek te laten verrichten naar het mogelijke milieugevaar van deze stof.

De bij het bureau aangemelde gegevens hebben de bestemming om daar permanent te worden opgeslagen en zijn gekoppeld aan een EG-netwerk.

Het bureau verspreidt gegevens die verplicht moeten worden vermeld bij de etikettering van milieugevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld en logo voor Klein Chemisch Afval).

Service Centrum Grondreiniging

Het SCG is in 1988 opgericht en is gevestigd te Utrecht. Het is door de Wet Bodembescherming 1994 aangewezen als verplichte adviesinstantie met betrekking tot:

- beoordeling van de noodzakelijke werkzaamheden voor de sanering van verontreinigde bodem
- de vaststelling van saneringsplannen van een verontreinigde bodem
- Het Centrum reinigt zelf verontreinigde bodem. Verder verstrekt zij adviezen met betrekking tot de reiniging van bodem, schone bodem en hergebruik van bodem
- Het Centrum adviseert particulieren op aanvraag inzake de veiligheid van stortplaatsen.
- Het Centrum adviseert GS bij de verwerking van verontreinigd baggerslib van waterbodems.

Het SCG stelt praktische handleidingen en richtlijnen vast voor bodemsanering.

Het SCG houdt een databank bij van lopende saneringsprojecten.

Het Service Centrum is ook betrokken bij de advisering van bodemreiniging *in situ* en beheert in de verschillende provincies instellingen voor nader technisch onderzoek en tijdelijke opslagplaatsen

Commissie voor de Milieu-effectrapportage

Voorlopige commissie voor de milieu-effectrapportage (Stcrt. 1981, 245), Commissie Milieueffectrapportage, 1988-, functioneerde oorspronkelijk als adviesorgaan inzake vrijwillige milieueffectrapportage, maar is definitief ingesteld bij de Wet Algemene Bepalingen Milieubeheer van 1988.

Overheidsinstellingen en belangrijke bedrijven die handelingen verrichten die van grote invloed kunnen zijn op het milieu moeten vanaf 1989 een milieueffectrapport uitbrengen. Hiervoor heeft de minister een vaste adviescommissie ingesteld met een afzonderlijk bureau. Het is haar taak om de opsteller en later het bevoegd gezag te adviseren over ingediende milieu-effectrapporten en wel: bij de vaststelling van richtlijnen door het bevoegd gezag en bij de toetsing van de ingediende MER. Ook kan zij de minister van Landbouw adviseren bij verzoeken om ontheffing. De samenstelling bestaat uit personen die door de minister van VROM worden aangewezen. Een ervan is een inspecteur van de volksgezondheid.

Commissies inzake genetische manipulatie

Oudere benamingen: *Commissie ad hoc recombinant DNA werkzaamheden* en *(Voorlopige) Commissie Genetische Modificatie*

Adviseert de minister van WVC, later VROM over aanvragen van onderzoekers om beperkt te mogen werken met genetisch gemodificeerde organismen (biologische producten). 1979-1990. De werkzaamheden zijn overgegaan aan een andere commissie als gevolg van het Besluit genetisch gemodificeerde organismen. De uitwerking van het onderzoek en de advisering berust in de praktijk bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne.

Centrale Organisatie voor Radioactief Afval COVRA

In 1982 werd de Centrale organisatie voor radioactief afval (COVRA B.V.) opgericht. De ministeries van VROM en Financiën waren actief bij de oprichting betrokken. Naast deze ministeries waren ook de radioactief afval producerende bedrijven PZEM (Provinciale Zeeuwse Electriciteitsmaatschappij), de GKN (N.V. Gemeenschappelijke Kernenergiecentrale Nederland) en het ECN (Energieonderzoekscenrum Nederland) betrokken. De COVRA is het enige bedrijf in Nederland dat belast is met het verzamelen, verwerken, conditioneren en opslaan van radioactief afval. Een aanwijzing hiertoe wordt gedaan door de Ministers van SZW en VROM. Door middel van een regeringscommissaris in de Raad van Commissarissen houdt de overheid toezicht; daarnaast bezit de overheid 10 % van het aandelenkapitaal. De PZEM, de GKN en het ECN bezitten elk 30 % van de aandelen. De COVRA is een staatsbedrijf, waarin het rijk deelneemt. De Centrale Organisatie voor Radioactief Afval N.V. is door de minister in 1987 aangewezen als ophaaldienst voor splijtstoffen en erts bevattende afvalstoffen (Stcrt. 176)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)

Dit instituut ressorteert onder de minister van Verkeer en Waterstaat als een gespecialiseerde dienst van Rijksfwaterstaat. Het is vooral een onderzoeksinstituut op gebied van de waterstaat. De rapportage geldt voor monitoring van emissies die het oppervlaktewater kunnen beïnvloeden.

Nationaal Milieucentrum

Voorlichtingsorgaan van het ministerie van VROM

Commissie Bescherming Waterleidingbedrijven.

Ingesteld door de ministers van Binnenlandse Zaken en Sociale Zaken (Volkgezondheid) voor de toetsing van beschermingsplannen van waterleidingbedrijven. Deze beschermingsplannen zijn bedoeld in verband met de civiele verdediging van Nederland, maar kunnen ook betrekking hebben op milieurampen. De formele instellingsbeschikking werd in 1975 vastgesteld, maar de commissie was al in 1971 werkzaam, In 1989 werd zij opgeheven.

Commissie grondwaterbeheer

De Commissie Grondwaterbeheer werd in 1981 bij art. 2 van de Grondwaterwet ingesteld. (Stb. 1981, 392). De commissie adviseert de minister van Verkeer en Waterstaat over aangelegenheden inzake het grondwaterbeheer. De commissie werd in 1992 opgeheven met de inwerkingtreding van de Wet Raad voor Verkeer en Waterstaat. De werkzaamheden van de commissie zijn beschreven in PIVOT-rapport 40, *Waterstaat*.

Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven

Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (COGROWA) werd ingesteld bij art. 2, Besluit van 22 Februari 1955 (Stb. 1955, 61). op basis van de Grondwaterwet Waterleidingbedrijven 1954. Zij adviseert de minister met betrekking tot aanvragen voor vergunningen tot het onttrekken van grondwater voor drinkwater voor menselijk gebruik. De toetsing van deze aanvragen was vooral bedoeld om redenen van watermanagement ten behoeve van de landbouw en de waterschappen en om de aanleg van drinkwaterleidingen te kunnen beheersen. Het secretariaat bestond uit vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, het RIVM en de Landinrichtingsdienst. De commissie, die zich meer en meer moest gaan bemoeien met de problematiek van de kwaliteit van het grondwater door milieuverontreiniging en het vraagstuk van de verdroging, werd opgeheven bij de inwerkingtreding van de Grondwaterwet van 1981 (Stb. 1981, 392). De taken werden geheel overgenomen door de Technische Commissie Grondwaterbeheer (TCGB)

De Technische Commissie Bodembescherming,

De Technische Commissie Bodembescherming werd ingesteld bij KB: Stcrt 1986, 247. Deze commissie trad op als toegepast natuurwetenschappelijk adviesorgaan. De adviezen betreffen:

- wet- en regelgeving op het gebied van bodembescherming
- verzoeken aan het ministerie van Landbouw om ontheffing van uitrijverboden voor mest

14.8 Keuringsinstituten

Verschillende keuringsinstituten passen bij de hen opgedragen keuringswerkzaamheden in het kader van beleidsterreinen op het gebied van de verkeersveiligheid, de volksgezondheid en/of de bedrijfsveiligheid ook milieuregels toe. De belangrijkste voorbeelden zijn:

- de Rijksdienst voor het Wegverkeer, die motorvoertuigen ook keurt op geluidsoverlast en op de emissie van milieugevaarlijke stoffen ingevolge regels die daarvoor op grond van wetten tegen de geluidhinder of de luchtverontreiniging zijn vastgesteld; De Rijksdienst voor het wegverkeer is onderwerp geweest van een afzonderlijk PIVOT-onderzoek: *De heilige koe geboekstaafd*, nr. 18
- straling, milieugevaarlijke stoffen, waarschuwingen tegen milieugevaar, e.d. ingevolge de daarvoor geldende regels geschiedt door de arbeidsinspectie of de Keuringsdienst van Waren
- Gastoestellen worden door keurmeesters van de VEGIN gekeurd. Deze keuring geschiedt niet alleen op basis van de veiligheid maar ook op zuinigheid van het gebruik en het functioneren van de meter. De VEGIN is opgegaan in de geprivatiseerde maatschappij Energiened.

Ook kunnen particuliere keuringsinstanties een certificaat krijgen van dergelijke instanties. Zo kan elektrische apparatuur worden voorzien van een KEMA-keur. Veelal worden vanuit door branche-organisaties vastgestelde particuliere keuringsautoriteiten certificaten toegekend op basis van milieu- en energieconvenanten, die als aanbevelingen op toestellen worden aangebracht. Deze uitspraken over milieuvriendelijkheid en energiezuinigheid dienen vooral als informatie voor de consument.

De hier beschreven instellingen zijn keuringsinstituten die door verschillende AMVB's en/of ministeriele regelingen inzake het milieubeheer specifiek zijn aangewezen voor keuringen op milieuvoorschriften. Zij kunnen hun openbaar gezag uitoefenen door de uitreiking van een op aanvraag van inspecteurs verplicht te tonen keuringscertificaat.

KIWA

Keuringsinstituut voor Waterleidingapparatuur, later het Instituut voor certificatie, keuringen en advisering integrale kwaliteitszorg voor bouw-, water- en milieusector *KIWA*

Het KIWA is gevestigd te Rijswijk: het is de uitvoeringsinstelling voor verplichte periodieke keuringen van:

- Zuiveringsinstallaties voor de lozing van afvalwater
- ondergrondse tanks, vanaf de invoering van het BOOT, zowel de aanleg, de jaarlijkse beveiliging en de ontruiming (opvulling)
- Mestbassins, ingevolge algemene regels voor veehouderijen vanaf 1985
- waterleidingsinstallaties

Het KIWA leidt ook tanksaneerders op en erkent tanksaneringsbedrijven.

Bestrijdingsmiddelencommissie

De Bestrijdingsmiddelencommissie heeft ingevolge de Bestrijdingsmiddelenwet de taak de regering van advies te dienen inzake vraagstukken met betrekking tot bestrijdingsmiddelen. Hierin zijn ook organisaties vertegenwoordigd die zich bezig houden met milieuvraagstukken. De commissie is verplicht te adviseren bij de vaststelling van regels met betrekking tot bestrijdingsmiddelen. Ook kan zij, indien er voor de toelating van bestrijdingsmiddelen een oordeel in het belang van het milieu wordt gevraagd, de minister van advies dienen. In ieder geval nemen in het belang van het milieubeheer deel: de VEWIN, de Stichting Natuur en Milieu. De commissie vraagt met betrekking tot de toelating van bestrijdingsmiddelen ook advies aan de Technische Commissie Bodembescherming

Overige instituten

Instituut voor Mechanisatie, Arbeid en Gebouwen (IMAG)

Opereert vanaf 1988 als keuringsinstituut voor gazonmaaimachines op geluidproductie. (Art. 2, onder a, Besluit geluidproductie gazonmaaimachines)

Stichting Aboma+Keboma

Opereert vanaf 1994 als keuringsinstituut voor bouwmachines op geluidproductie. (Art. 2, wet op de geluidhinder)

De Nederlandse kalibratie organisatie

Keuringsinstituut voor meetinstallaties in verband met emissieregistratie, met name op het gebied van luchtverontreiniging en stank. Voor deze installaties is een door ministeriële regels (of door CEN-normen) voorgeschreven hoeveelheid soort kalibratiegas vereist, die periodiek moet worden geïjkt.

Stichting Erkenningeregeling voor de Uitoefening van het Koeltechnisch Installatiebedrijf, STEK

Aangewezen door een ministeriële regeling in Stct. 1992, 252 als keuringsinstantie voor koelinstallaties. Deze keuring is nodig geweest zolang er nog koelinstallaties met toegelaten CFK's in omloop zijn geweest.

Stichting Raad voor de Certificatie

Stichting belast met de erkenning van – mede - door andere ministeries erkende of toegelaten certificatie-instituten voor specifieke (beroeps-)vaardigheden. De certificatie-instituten, die meestal betrekking hebben op door het ministerie van Economische Zaken of Onderwijs vereiste deskundigheden, kunnen betrekking hebben op bedrijfswerkzaamheden in het belang van het milieubeheer, zoals asbestverwijdering. De certificaten hebben de functie van wettelijke diploma's zonder hetwelk een bepaalde werkzaamheid niet mag worden uitgeoefend. De personen, die in het bezit zijn van een dergelijk certificaat worden namelijk in staat geacht om in bijzondere milieu-omstandigheden als deskundige autoriteit te functioneren..

Vrijwillige keuringsinstituten

Stichting Certificatie Coördinatie Milieuzorgsystemen (SCCM).

Instelling ingevolge een convenant met het ministerie bevoegd om garanties uit te geven voor milieuzorgsystemen. Deze instelling registreert tevens bedrijven die deelnemen aan de EU-Verordening inzake de vrijwillige deelneming van bedrijven uit de industriële sector aan een communautair milieubeheer- en auditstelsel, Nr. 1863/93.

De Stichting Milieukeur (SMK), 1992

Is bevoegd om in het kader van Europese verordeningen Nederlandse en Europese milieukeuren toe te kennen aan producten. Deze keuren kunnen worden gekoppeld aan nadere stimuleringsacties van de Nederlandse regering om milieuvriendelijke producten aan te schaffen.

14.9 Convenantsorganen

De hier werkzame permanente organen hebben betrekking op gemeenschappelijke afspraken en regels op het gebied van bijzondere emissies. Veelal zijn deze commissies betrokken bij zeer uitgente mondiale milieuproblemen zoals de terugdringing van de aantasting van de ozonlaag.

Project KWS 2000

Dit project begeleidt de terugdringing van de emissies van koolwaterstoffen. Doel van dit project is de emissie van koolwaterstoffen in het jaar 2000 terug te brengen tot de helft van de hoeveelheid die in 1981 was uitgestoten. De projectgroep wordt geleid door een stuurgroep, waarvoor de minister van VROM de voorzitter en twee leden levert, en de minister van EZ één. De stuurgroep, die zich vooral bezig houdt met strategische planning, vergadert minimaal eenmaal per jaar. De projectgroep zelf heeft een gelijkaardige vertegenwoordiging. Voor het overige zijn deze instanties samengesteld uit vertegenwoordigers van het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het overlegorgaan VOS van de samenwerkende VNO en NCW en het Koninklijk Nederlands Ondernemers Verbond. De projectgroep wordt door het ministerie van VROM bekostigd. In de stuurgroep zijn ook consumentenorganisaties vertegenwoordigd.

De projectgroep benoemt taakgroepen, die zich bezig houden met het voorbereiden van de maatregelen en maatregelgroepen die belast zijn met de implementatie van de afspraken en de controle/evaluatie. De taakgroepen, in 1989 al bestaande uit 15 stuks, hebben tot doel de emissie te reduceren van bepaalde categorieën bedrijven.

Overlegorgaan VOS

VOS staat voor Vluchtige Organische Stoffen. Het is een informeel overlegorgaan dat zich bezig houdt met de terugdringing van emissies in de lucht.

CFK-commissie

De CFK-commissie is ingesteld door de minister van VROM op 11 oktober 1990 (Stcrt. 205). Zij is samengesteld uit vertegenwoordigers van de rijksoverheid en andere overheden, het bedrijfsleven en de milieuorganisaties. Zij heeft tot taak te adviseren over de uitvoering en eventuele bijstelling van het CFK-actieprogramma, dat de terugdringing en uitbanning van stoffen, die de ozonlaag aantasten, ten doel heeft. De commissie geeft adviezen met betrekking tot evaluatie van het beleid en bijstelling van het CFK-actieprogramma, de voorgestelde regelgeving en wordt ook ingeschakeld bij subsidieregelingen voor onderzoeks- en demonstratieprojecten. De CFK adviseert de minister ook verplicht bij wettelijke regelingen. En bij subsidieaanvragen van ondernemers voor de ombouw van de productiemethode voor polyurethaan-isolatieschuim, voorzover die aan Europese regelgeving moet worden aangepast.

Adviesgroep Richtlijnen Emissies ARE

bestaat uit overleggroepen uit het bedrijfsleven, de lagere overheden en het ministerie. Dit overleg vindt plaats via subgroepen met het bedrijfsleven over de wenselijkheid en haalbaarheid van de emissierichtlijnen. De resultaten van dit overleg worden vastgelegd in rapporten en concepten van richtlijnen.

De Commissie Emissies Lucht (CEL),

bestaat uit ambtenaren van de ministers van VROM en EZ, IPO en VNG. Deze commissie keurt aan de hand van de verslaglegging en de concepten van het ARE deze richtlijnen goed. De vastgestelde richtlijnen worden aangemeld aan de CEN. Vanaf 1 mei 1992 gelden deze richtlijnen als grondslag voor de verstrekking van vergunningen voor inrichtingen tot het uitstoten van stoffen in de lucht.

De richtlijnen worden door een stafbureau van het ministerie in regelgeving vastgelegd.

Commissie Bedrijfsinterne Milieuzorgsystemen. 1987-1988, later Programmabureau Bedrijfsinterne Milieuzorg
Ingesteld ingevolge de notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg als een particulier orgaan van branche-organisaties waarin de minister zitting heeft.

1989-1994

de Projectgroep PRISMA

Samenwerkingsverband ter voorbereiding van afvalconvenanten, met bedoeling een eenmalig advies uit te brengen. Het rapport werd in 1991 voltooid.

het projectbureau Milieuzorg.

- Uitvoeringsorgaan van 1988 tot 1991 voor subsidieprojecten in het kader van de Notitie bedrijfsinterne milieuzorg 1988. De subsidies worden uitgekeerd aan de aanvragende brancheorganisaties, Het betreft uitvoeringsprojecten, maar ook door de brancheorganisaties aangevangen onderzoeksprojecten.

Commissie Verpakkingen. 1991-

De leden bestaan uit vertegenwoordigers van de minister van VROM en de organisaties van de verpakkingsbranche. Adviseert en verspreid richtlijnen voor verpakkingen in het kader van vastgestelde milieuconvenanten.

Beschikkingen van de commissie kunnen aan een arbitrage worden onderworpen. De arbitragecommissie bestaat uit drie arbiters van wie er één wordt aangewezen door de minister, één door de verpakkingsbranche en één door de partijen gezamenlijk.

Inlevercentrales van specifieke producten als:

- cadmiumbatterijen
- lood
- asbestoestellen

Deze centrales worden ingericht door de branche-organisaties, die daarover een convenant hebben afgesloten. De kosten worden soms doorberekend in de verkoopprijs van het product (verwijderingsbijdrage).

Stichting Groen Label

De Stichting Groen Label is in 1993 ingesteld in het kader van het Convenant Groen Label, met als doel certificaten uit te reiken voor bepaalde modellen van veehouderij. Het Certificaat geeft aan de veehouder de garantie dat zijn stal voldoet aan de milieuvoorwaarden. In het stichtingsbestuur hebben de minister van VROM en de minister van LNV zitting.

Bodemsaneringsconvenanten

overlegorgaan Bodemsanering Bedrijfsterreinen (BOB)

Stuurgroep Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen (BSB). 1992-

De minister heeft een ambtelijke delegatie in de stuurgroep van de stichting. De stuurgroep monitort de bodemsanering van de provincie zoals gefinancierd door provinciale stichtingen BSB. BSB-stichtingen worden op provinciaal niveau door het bedrijfsleven en de overheden opgericht. Zij hebben tot taak het inventariseren van bedrijfsterreinen waar mogelijk bodemverontreinigende activiteiten worden verricht en het aangeven van prioriteiten van mogelijk kwaliteitsonderzoek. Hun verslagen worden door de stuurgroep gebruikt om de minister te adviseren inzake eventuele knelpunten.

De provinciale BSB-stichtingen worden voor 50% door het rijk gefinancierd.

Nationale Investeringsbank voor bodemsanering.

Kredietverstrekende bank voor bodemsaneringsprojecten. Voor de uitvoering van door de provincie vastgestelde saneringsplannen van een eigenaar/beheerder van een verontreinigde bodem verstrekt de bank tot 75% krediet. Hiervoor stelt het rijk zich gedeeltelijk garant. Voor het midden- en kleinbedrijf bemiddelt het ministerie van EZ met kredieten die worden ondersteund door de Nationale Investeringsbank.

Stichting Uitvoering Bodemsanering Amovering Tankstations SUBAT

De stichting is in het leven geroepen door de SUBAT-regeling, 1 september 1991 om de sanering van bodems van tankstations uit te voeren. De saneringsmaatregelen die door een stichting worden uitgevoerd en gecoördineerd, bevatten ook werkzaamheden ter uitvoering van het Milieubesluit Tankstations. De stichting bevat vertegenwoordigers van de minister, de minister van Economische Zaken, de Olie Contact Commissie, NOVOK, NVE en Bovag. Het beheert een fonds dat mede wordt gefinancierd door de olie-industrie.

14.10 Uitvoerders van stimulerings- en subsidieregelingen

de Commissie van Advies Bijdragenbesluit uitvoering gemeentelijk milieubeleid (BUGM)

De commissie is ingesteld ingevolge een regeling tot uitvoering van de BUGM om de minister te adviseren bij gehele of gedeeltelijke negatieve beschikkingen van de minister op aanvragen van gemeenten om subsidie voor uitvoering van hun milieubeleid. De commissie werd ingesteld op verzoek van de VNG en waarborgt de belangen van de aanvragers. De regeling gold van 1990 tot 1991 en werd nadien herzien. De commissie werd opgevolgd door een

Commissie van Advies bijdragenbesluit Openbare Lichamen WABM, die van 1991 tot 1995 actief was en dezelfde bevoegdheden had.

Nederlandse Onderneming Voor Energie en Milieu NV (Novem)

De Novem is een instelling van het ministerie van Economische Zaken. Zij werd in april 1988 gevormd uit het Projectbeheerbureau Energieonderzoek (PEO) en de Nederlandse Energie Ontwikkelings Maatschappij (NEOM). Het werkterrein van PEO was primair energieonderzoek en -ontwikkeling, dat van NEOM primair demonstratie en implementatie. In 1989 werd het takenpakket van Novem nog uitgebreid doordat de activiteiten van de toenmalige Stichting Voorlichting Energiebesparing Nederland (SVEN) in Novem werden geïntegreerd. De activiteiten van Novem kunnen ingedeeld worden in drie hoofdgroepen: uitvoering van de eigen programma's, uitvoering van overheidsregelingen op het gebied van energie en milieu en internationale activiteiten. De NOVEM wordt voor een deel gefinancierd als een staatsonderneming.

SENER

Dit agentschap van Economische Zaken werd in 1992 opgericht en nam voor een deel de taken over van de DIR die werd opgeheven. Het is oa. belast met de uitvoering van een aantal stimuleringsregelingen op het gebied van milieu- en energietechnologieën onder meer de Stimuleringsregeling Milieutechnologie. In januari 1994 heeft SENTER een raamafpraak gemaakt met DGE inzake het uitvoeren van opdrachten in het kader van subsidieregelingen op energiegebied.

Prijsuitreikingsorganen, ingesteld door het ministerie:

Dutch Award on Environment, ingesteld in 1986.

Bedrijfsinterne Milieuzorgprijs (BIM-prijs) 1994, later onderdeel van de Dutch Award on Environment

14.11 Toezichtorganen

Het staatstoezicht op de gezondheidszorg, ingesteld in 1865 als toezichtorgaan op de gezondheidszorg. Door de benoeming van een hoofdinspecteur, belast met de milieuhygiëne KB van 1961, Stb. 430, werd - met ingang van 1 januari 1962 - de inspecteur van de volksgezondheid voor de milieuhygiëne voor het eerst een afzonderlijke functionaris. Intussen heeft de wet zowel aan het rijk als aan de provincie de bevoegdheid toegekend om ambtenaren aan te wijzen die toezicht mogen uitoefenen op de naleving van de verschillende milieuwetten. Zowel het rijk als de provincie hebben ambtenaren, belast met het staatstoezicht op de gezondheidszorg in verschillende gevallen aangewezen. De hoofdinspecteur voor de milieuhygiëne is dus zowel rijks- als provinciaal ambtenaar.

In 1971 splitst het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne zich af van het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid. Binnen het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne wordt het Directoraat-Generaal voor de Milieuhygiëne (DGM) gevormd waaronder ook de IMH ging ressorteren.

Bij de departementale herindeling in 1982 valt de IMH formeel onder het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (WVC, later VWS); echter bij de herindeling is tevens besloten dat de inspectie ter beschikking staat van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) voor de handhaving van de milieuwetten en daarmee organisatorisch ingedeeld blijft bij DGM. Het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving wordt sedert de vaststelling van de Wet inzake de luchtverontreiniging van 1970 nader in de milieuwetten geregeld. Deze wetten bevatten hoofdstukken over de ambtelijke bevoegdheden van de toezichthoudende ambtenaren. Tevens wordt de procedure van aanwijzing van toezichthoudende ambtenaren geregeld. Zowel de HIMH als de RIMH's nemen voor hun taakvervulling de aanwijzingen van de minister van Milieubeheer en de van de directeur-generaal van Milieubeheer in acht.

De hoofdinspecteur draagt zorg voor de harmonisatie en een goede coördinatie tussen de (regionale) inspecteurs en kan (bindende) aanwijzingen geven aan de (regionale) inspecteurs inzake hun taakuitoefening.

Ten aanzien van hun taakvervulling is er echter niet altijd sprake geweest van een zuiver hiërarchische verhouding tussen de departementsleiding en de hoofdinspecteur en respectievelijk de hoofdinspecteur en regionale inspecteurs. Zo gaf in het verleden de hoofdinspecteur leiding aan de regionale inspecteurs maar was deze niet in strikte zin van het woord aan hem ondergeschikt, onder andere omdat zowel de hoofdinspecteur als de regionale inspecteurs rechtstreeks bij wet geattribueerde taken en bevoegdheden hebben welke niet aan de minister of hoofdinspecteur zijn gegeven.

Begin jaren '90 is er een nieuwe structuur binnen de inspectie gekomen waarbij uitgegaan werd van één inspectie met de hoofdinspecteur die verantwoordelijk is voor het doen en laten van eenieder die voor de inspectie werkt. De inspectie, die dus taken uitoefent voor het ministerie van VROM, blijft echter als organisatie, voortgekomen uit het Staatstoezicht op de Volksgezondheid in zoverre autonoom dat zij eigen regels kan stellen met betrekking tot haar gegevensbeheer.

De inspecteur heeft naast een toezichthoudende taak ook adviserende taken en begeleidende taken met betrekking tot milieuvergunningen ten aanzien van inrichtingen. Hij adviseert het bevoegd gezag bij:

- regelgeving met betrekking tot milieuvergunningen aan inrichtingen
- beslissingen met betrekking tot milieuvergunningen aan inrichtingen
- de voorwaarden en nadere richtlijnen die ze uitvaardigt met betrekking tot inrichtingen

Zelf heeft hij de bevoegdheid te bepalen of bepaalde inrichtingen aan de voorschriften voldoen en om zo nodig tijdelijk ontheffing te verlenen ("gedogen").

De inspecteur adviseert ook de minister bij subsidieaanvragen van lagere overheden in het kader van de BUGM en de VOGM.

De inspecteur verricht zelfstandig onderzoek op projectbasis met betrekking tot gemeentelijke regelgeving die gevolgen kunnen hebben op het milieubeheer. Hierbij oefent hij invloed uit op wettelijke regels die strikt genomen buiten het beleidsterrein van het milieubeheer vallen. Voorbeelden zijn:

- milieuvoorschriften op de lijkbezorging
- toepassing van niet-landbouwbestrijdingsmiddelen door gemeentelijke instellingen, die wettelijk zijn belast met de bestrijding van plaagdieren.

Het toezicht uit zich langs twee wegen:

- eerstelijnstoezicht: dit is het toezicht op inrichtingen, controleren van milieuvergunningen en algemene regels, opstellen van proces-verbaal etc.
- toezicht op afstand, ook wel genaamd "het monitoren van effecten"

De toezichthoudende taak houdt soms ook een opsporingsbevoegdheid in. Dit leidt tot samenwerkingsverbanden met de politie en de Officier van Justitie waarbij de inspecteur al dan niet in samenwerking met de Economische Controledienst proces-verbaal mag opmaken. Milieudelicten vallen onder de Wet Economische Delicten, Stb. 1951, 214. Daarom speelt het opsporingsapparaat van het Ministerie van Justitie de hoofdrol. Ook hebben de

Economische Controledienst en de Algemene Inspectiedienst van het ministerie van Landbouw taken op bepaalde deelterreinen. Deze actoren worden beschreven in de onderzoeken die op de desbetreffende diensten betrekking hebben. In 1985 heeft de IMH het Milieubijstandsteam (MBT) opgericht. De taak van het Milieubijstandsteam is om in concrete milieustrafzaken bijstand te verlenen aan de rechetechische ondersteuning. Het team wordt beginsel ingeschakeld op verzoek van de officier van justitie. Vanaf 1995 neemt het MBT in een samenwerkingsverband met de politie en de landelijke recherche deel aan een Kernteam Zwarte Milieucriminaliteit.

Op landelijk niveau coördineert de HIMH overlegstructuren voor specifieke handhavingsprojecten. Deze projecten kunnen betrekking hebben op:

- harmonisatie van de toepassing van milieuvoorschriften, uitgevaardigd door lagere overheden, in het bijzonder door het verzamelen van verspreide gegevens. Voorbeelden zijn: dierplagenbestrijding en regelgeving voor begraafplaatsen
- Inspectie- en handhavingsprogramma's
- monitoring van effecten van specifieke vormen van landelijke regelgeving.

Deze projecten kunnen langdurig zijn en kunnen leiden tot specifieke vanuit de praktijk aangestuurde taakstellingen. Hiervoor worden ook scholingen en opleidingen georganiseerd. Een specifiek scholingsproject heeft geleid tot de vorming van de Stichting inzake opleidingen dierplagenbestrijding. Andere opleidingsprojecten zijn instructies aan de politie met betrekking tot de toepassing van milieuwetten.

Dergelijke projecten kunnen zich ook op provinciaal niveau afspelen. In dat geval wordt de coördinatie geleid door Gedeputeerde Staten.

Diensten met bijzondere bevoegdheden op deelterreinen, die buiten de normale milieu-inspectie vallen zijn:

- Algemene Inspectiedienst Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
- Arbeidsinspectie
- Controleurs Economische Controledienst, na 1999: Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst
- Controleurs van het Korps Gevaarlijke stoffen
- Dienst invoerrechten en accijnzen (douanediens)
- Interservice Controleploeg Ioniserende Stralen (I.C.I.)
- Staatstoezicht op de mijnen,
- Staatstoezicht op de volksgezondheid
- Rijksluchtvaartdienst

Deze diensten hebben voor een deel door de wet (WED) toegekende strafrechtelijke opsporingsbevoegdheid: waar zij op hun eigen beleidsterrein ook milieudelicten tegen komen, mogen zij proces-verbaal opmaken. Ook mogen zij in bijzondere situaties optreden of aan de sterke arm verzoeken om op te treden. Dit geldt in het bijzonder in gevallen van radioactieve straling.

14.12 Onderzoeksorganen

Raad voor Milieu- en Natuuronderzoek (ingesteld bij KB. van 5 mei 1988, Stb. 213:

De RMNO is kabinetbreed samengesteld: de ministers van VROM, en de ministers belast met Verkeer en Waterstaat, Landbouw en Visserij, Volksgezondheid en Economische Zaken mogen drie leden benoemen, de overige ministers één

Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO

Deze organisatie is ingesteld door de minister van Landbouw, Handel en Nijverheid in 1932

Heeft de volgende voor dit onderzoek relevante organisaties:

Centrale Organisatie TNO, vanaf de oprichting in 1932

Nijverheidsorganisatie TNO, vanaf 1932 (met name: geluidhinder en externe veiligheid)

Landbouworganisatie TNO, vanaf 1939 tot 1970. Nadien sectie landbouwonderzoek TNO. Dit instituut is vooral van belang voor bestrijdingsmiddelen, mestvraagstuk en andere vraagstukken in verband met landbouw en milieu.

Voedingsorganisatie TNO, vanaf 1940

Gezondheidsorganisatie TNO, vanaf 1949:

In 1980 onderging TNO een reorganisatie waarbij de deelorganisaties in de centrale organisatie werden geïntegreerd.

Hieronder ressorteren: Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde en Instituut voor Gezondheidstechniek, beiden vanaf 1949 Laatstgenoemde heeft zich met name bezig gehouden met de techniek van drink- en zwemwateronderzoek.

Binnen TNO zijn adviesorganen gevormd die van belang zijn voor de beleidsbepalingen van het milieubeheer en die later zijn uitgegroeid tot ambtelijke organen.

TNO verstrekt op aanvraag technische adviezen over apparaten, stoffen en productiemethoden. Zo is de eerste waarschuwing inzake het gevaar van asbest van TNO afkomstig.

Bijzondere commissies, die onder leiding van TNO invloed hebben uitgeoefend op het milieubeleid zijn de volgende afzonderlijke actoren:

- Landelijke stuurgroep onderzoek milieuhygiëne (:LASOM), 1974-1981, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek TNO..
- Coördinatiecommissie onderzoek milieuhygiëne, onder voorzitterschap van TNO, 1981-1988
- Commissie TNO ten dienste van het milieubeheer, 1988-
- Dienst Grondwaterverkenning, met als registratiecentrum het Archief grondwaterstanden.

Laatstgenoemden zijn sedert 1985 met name betrokken bij de opzet van monitoringsinstrumenten en de beproeving van meetsystemen. In bijzondere gevallen komen ook andere instituten van TNO in aanmerking.

het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

Is een onderzoeksinstituut dat is ingesteld voor de advisering van waterleidingbedrijven op het gebied van de zuivering van drinkwater. Het instituut adviseerde in ieder geval vanaf 1945 de provinciale en gemeentelijke besturen met betrekking tot verordeningen inzake de drinkwatervoorziening.

Werd in 1971 bij DGMH ondergebracht

Instituut voor Afvalstoffenonderzoek (IVA)

Het Instituut voor Afvalonderzoek werd bij besluit van de minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne van 12 juni 1981 opgericht als opvolger van de Stichting Verwijdering Afvalstoffen. Het instituut ressorteerde vanaf 1982 rechtstreeks onder het ministerie van VROM en had tot taak het verrichten van onderzoek naar de mogelijkheid van beperking, hergebruik of milieuvriendelijke verwijdering van afvalstoffen. Het IVA werd per 1 januari 1984 met RIV en het RID samengevoegd.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en milieuhygiëne

ingesteld in 1984 als samenvoeging van de volgende instellingen:

1. Rijksinstituut voor Volksgezondheid
2. Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening, adviesorgaan voor waterleidingsbedrijven
3. Instituut voor Afvalstoffenonderzoek Van 1981-1984 was dit instituut een uitvoeringsinstelling van het Directoraat-Generaal van Milieuhygiëne en maakte het dus deel uit van het ministerie van VROM

Het RIVM is betrokken bij de uitvoering van regels ten aanzien van genetisch gemodificeerde organismen. Het voert opdrachten uit op het gebied van onderzoek naar milieugevaarlijke stoffen en emissies in opdracht van de Europese

Commissie, de Verenigde Naties en de OESO en levert bijdragen aan de internationale registratie instanties die door deze lichamen zijn ingesteld.

Het RIVM functioneert binnen het beleidsterrein milieubeheer vooral als beleidsgerichte onderzoeksinstantie. In 1989 bereidde het het Nationaal Milieubeleidsplan voor met een scenario studie *Zorgen voor Morgen*. Zie PIVOT-rapport 41, *En morgen gezond weer op*.

Het RIVM had zitting in:

- de Commissie Grondwaterbeheer
- de Commissie Grondwaterwet Waterleidingsbedrijven
- de Commissies Drinkwatervoorziening
- de Coördinatiecommissie Radioactiviteitsmetingen CCRA, de Coördinatiecommissie voor de metingen van radioactiviteit en xenobiotische stoffen (CCRX), de Coördinatiecommissie voor de metingen in het milieu (CCRX)
- Diverse internationale uitvoeringsorganen .

de Coördinatiecommissie Radioactiviteitsmetingen CCRA, de Coördinatiecommissie voor de metingen van radioactiviteit en xenobiotische stoffen (CCRX), de Coördinatiecommissie voor de metingen in het milieu (CCRX)

De CCRA werd in 1963 bij ministeriele beschikking opgericht onder voorzitterschap van de algemeen directeur van het RIV. In 1974 werd deze interdepartementale commissie veranderd in de Coördinatiecommissie voor de metingen van radioactiviteit en xenobiotische stoffen (CCRX; Stcrt 1975, 6). De commissie moest vooral de metingen en meetmethoden van verschillende instituten op elkaar afstemmen. Bij ministeriele regeling van 1 december 1993 (Stcrt. 1993,236) de naam van de commissie veranderd in Coördinatiecommissie voor de metingen in het milieu (CCRX).

Centraal Bureau voor de Statistiek

Overheidsinstantie, rechtsoptvolger van de Nederlandse Vereniging voor de Statistiek. Ingesteld in 1899 met het doel om gegevens te verzamelen voor wetenschappelijke voorbereiding van het overheidsbeleid. Het Centraal Bureau kent een afdeling Leefmilieu, die gegevens verzamelt ten dienste van het milieubeheer. Deze gegevens worden onder meer gepubliceerd in een *Kwartalenbericht Milieustatistiek*.

projectgroep *Nederlands Onderzoek Biologische In Situ Sanering (NOBIS)*

Gesubsidieerd onderzoek naar biologische vormen van grondreiniging, werkzaam vanaf 1993.

Expertisenetwerk Bodembescherming ENBB

De taak van het ENBB is:

- Inventariseren, analyseren en selecteren van informatie over preventieve bodembeschermende maatregelen bij lokale bronnen van potentiële bodemverontreiniging.
- verspreiden van informatie en verdere kennisoverdracht.
- vaststellen van kennisleemte en stimuleren van onderzoek ter opvulling daarvan.

Het netwerk bestaat uit zes instellingen o.l.v. het RIVM (minister belast met Volksgezondheid), met DLO-SC, TNO, KIWA, NIBV en Grondmechanica Delft.

Universiteiten

Binnen de universiteiten en hogescholen van Nederland en op internationaal terrein vinden wetenschappelijke onderzoeken plaats op het gebied van milieubeheer. Deze onderzoeken kunnen plaats vinden:

- zelfstandig, in opdracht van eigen leerstoelen of op eigen initiatief al dan niet in een internationaal samenwerkingsverband
- in opdracht van het ministerie van VROM in het kader van onderzoeksplannen.

Voorbeelden van onderzoeksinstanties zijn:

- Amsterdam: de Interfacultaire Vakgroep Milieukunde IVAM.
- Rotterdam: het Erasmus Studiecentrum voor Milieukunde.

14.13 Coördinatie met internationale organen

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken vormt samen met ministers op specifieke beleidsterreinen waarbij delegaties op internationaal niveau moeten worden vastgesteld een Coördinatiecommissie, vaak afgekort als COCO of CoCo. De oudste CoCo met deze afkorting heeft betrekking op de Nederlandse vertegenwoordiging in organen van de Europese Gemeenschappen. Een andere afkorting van diezelfde commissie is de CEIA, de Coördinatiecommissie voor Europese Integratie- en Associatieproblemen. Regelingen die in het kader of door toedoen van actoren van de EEG en EU tot stand zijn gekomen noemt men ook wel communautaire regelingen.

Sinds 1993 is er een specifieke CoCo, de CoCoHan (Coördinatiecommissie op Hoog Ambtelijk Niveau). Deze commissie van directeuren- en secretarissen-generaal en de PV staat onder leiding van Buitenlandse Zaken en houdt zich uitsluitend bezig met algemene en op langere termijn spelende zaken. Aan de desbetreffende minister worden algemene rapporten uitgebracht; de conclusies worden vaak besproken in de REIA alvorens ze in de Ministerraad aan de orde komen.

De Interdepartementale coördinatiecommissie van de VN en de Gespecialiseerde Organisaties, 1948-... later bekend als de COCO VNGO

In deze commissie zijn alle ministeries vertegenwoordigd. De taak van de commissie is het coördineren van het Nederlandse beleid in de vele organen en organisaties van de VN. In de commissie worden de agenda's van komende conferenties behandeld en verslagen uitgebracht over afgelopen bijeenkomsten. De conclusies gaan, zonedig, rechtstreeks naar de Ministerraad. De minister van Buitenlandse Zaken levert de voorzitter. Het ministerie van VROM levert ambtelijke delegaties die niet zelden leiden tot rechtstreekse contacten met de relevante VN-organisatie die hieronder worden genoemd. Dit geschiedt echter in een later stadium. De delegaties naar de VN-conferentie van Stockholm in 1972 werden door het ministerie van Buitenlandse Zaken geleid; de directeur-generaal van Milieuhygiëne was toen slechts plaatsvervangend lid.

De Interdepartementale Commissie voor Internationale Technische Hulp, 1951-1964

De taak van deze raad betreft het adviseren van de regering over de Nederlandse deelname aan internationale technische hulp en de coördinatie van de ministeries die tevens het toezicht houden op het bureau voor Internationale Technische Hulp. Technische hulp wordt in de meeste gevallen gezien als ontwikkelingshulp, maar kan ook in verband worden gebracht met milieubeheer en milieuvriendelijke technieken. Vaak wordt hierbij samenwerkt met het Ministerie van Economische Zaken.

de CIM (Coördinatiecommissie Internationale Milieuvraagstukken). de CIM heeft als taak de ambtelijke interdepartementale coördinatie betreffende:

- totstandkoming internationaal milieubeleid
- taakverdeling tussen de verschillende internationale milieuorganisaties die zich met milieuvraagstukken bezig houden
- standpunten van Nederlandse delegaties naar de verschillende internationale organisaties en van de Nederlandse standpunten in bilateraal verband.

de COCOS (Coördinatiecommissie Ontwikkelingssamenwerking). De COCOS heeft als taak het voorbereiden besluitvorming inzake ontwikkelingssamenwerking, schuldenproblematiek ontwikkelingslanden, voedselvoorzieningsvraagstuk ontwikkelingslanden, handelsbeleid t.a.v. ontwikkelings-landen.

14.14 Internationale organen

14.14.1 De Verenigde Naties

De Verenigde Naties zijn opgericht in 1945 op grond van een handvest

-Commissie Brundtland: Een belangrijke rol heeft de zogenoemde World Commission on Environment and Development (Commissie Brundtland) gespeeld. De onafhankelijke commissie is in 1983 door de Algemene vergadering van de Verenigde Naties ingesteld met als doel strategieën te ontwikkelen voor een duurzame ontwikkeling wereldwijd in het jaar 2000 en daarna. In 1987 werd het eindrapport van de commissie gepubliceerd, "Our Common Future". Naar aanleiding van dit rapport besloot de VN een wereldconferentie over milieu en ontwikkeling te houden in Rio de Janeiro.

Bijvoorbeeld:

De VN-conferentie van Stockholm over het menselijk leefmilieu: UNCHE: United Nations Conference on the Human Environment, inzake het milieubeheer met als uitspraak Principe 21. 1972.

De verdragen van de VN hebben betrekking op het mondiale milieu. Hieronder vallen naast de thema's van het Nederlandse milieubeleidsplan ook beleidsonderwerpen als natuurbescherming en de rechtstreekse bescherming van diersoorten.

-Conferenties UNCED (VN Conferentie over milieu en ontwikkeling / UN Conference on Environment and Development). Rio de Janeiro 1992.

Tijdens deze conferentie zijn de volgende producten tot stand gekomen: de Verklaring van RIO,. Daarnaast is tijdens de conferentie een

Agenda 21 (opgesteld Rio de Janeiro, 1992) is een programma met als doelstelling om bij het ingaan van de 21ste eeuw "duurzame ontwikkeling" te hebben bereikt

Bossenverklaring (inzake de bescherming van het regenwoud)

het Klimaatverdrag

het Verdrag inzake biodiversiteit,

Als uitvoerend verdragsorgaan functioneert sedertdien: High Level Commission on Sustainable Development.

VN-manifestaties, bijvoorbeeld door de uitroeping van VN-jaren:

14.14.1.1 Verdragsorganen van de VN:

14.14.1.1.1 Milieu-organen

UNEP (United Nations Environmental Programme).

Programma dat in 1972 door de VN in het leven is geroepen. In het kader van de UNEP zijn allerlei werkgroepen werkzaam die bepaalde thema's behandelen. Adviezen van deze werkgroepen kunnen resulteren in richtlijnen. In veel gevallen is de UNEP de trekker bij het voorbereiden van milieuverdragen zoals bijvoorbeeld het Verdrag van Bazel (1989, gevaarlijk afval), het Verdrag van Wenen van 1985 en het Protocol van Montréal (1989, ozonlaag) en de London Guidelines (1987, gevaarlijke chemicaliën).

De UNEP, de WHO en de International Labour Organisation ILO hebben een gezamenlijk internationaal programma voor chemische veiligheid IPCS ontwikkeld, dat zich bezig houdt met de vaststelling van internationale gezondheidscriteria voor milieugevaarlijke stoffen. Dit werk is het gevolg van een resolutie van de VN-conferentie over het menselijk leefmilieu. In 1973 werd het programma opgezet als Environmental Health Criteria Program (EHC-program). In 1976 werden de eerste EHC-criteria over kwik gepubliceerd.

Uitvoerend orgaan is: Commissie Duurzame Ontwikkeling of U.N.-Commission for Sustainable Development (VNCDO/UNCSD).

In het leven geroepen organen zijn:

Registratie-organen voor internationale waarschuwingen tegen milieugevaar:

Het UNEP Industry and Environment Programme Activity Centre

Het Environment Protection Agency: International resistant pest management. Uitvoerend orgaan is: Pesticides Action Network PAN. (voor bestrijdingsmiddelen)

International Programme on Chemical Safety IPCS. Dit programma voorziet in een speciaal openbaar registratie-agentschap voor toxische stoffen in de vorm van een: International Register of Potentially Toxic Chemicals (IRPTC). De instelling werkt dus samen met het Nederlandse Register voor Milieugevaarlijke Stoffen.

Ondersteuningsfondsen, in het bijzonder voor ontwikkelingslanden:

Global Environment Facility (GEF)

De doelstelling van het Wereld Milieu Fonds - formele benaming is Global Environmental Facility (GEF) - is het verlenen kredieten aan ontwikkelingslanden ter ondersteuning van de programma's die betrekking hebben op het mondiale milieu. Het betreft hier de nakoming van verdragsafspraken inzake: klimaatverandering, biologische diversiteit, internationale wateren en aantasting van de ozonlaag.

Om deze taak te kunnen uitvoeren beheert het Wereld Milieu Fonds een fonds waarin de deelnemende landen, waaronder Nederland, geld storten. Regelmatig zijn er bijeenkomsten van de donoren.

Het beheersfonds van de GEF is het "Global Environmental Trust Fund" (GET).

Nadere verdragen op het gebied van het milieubeheer zijn:

Het Verdrag van Bazel (1989) inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan.

- Het verdrag kent een uitvoerend orgaan, waarvan de lidstaten afwisselend deel nemen aan het secretariaat.

Verdrag van Montreal van 1989 inzake het terugdringen van het gebruik van stoffen die de ozonlaag aantasten

- Het verdrag van Montreal kent een uitvoerend orgaan met een onderzoekskantoor in Nairobi en een fonds tot ondersteuning van de uitvoering van ozonlaag beschermende milieumaatregelen door ontwikkelingslanden. Voor de uitvoering van het verdrag in Nederland gelden verordeningen van de Europese Commissie.

Het Klimaatverdrag van New York, 1992

In 1992 hebben de World Meteorological Organisation (WMO) en de UNEP een intergouvernamenteel Panel voor Klimaatverandering (Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC) opgericht. Doel van het IPCC is het inventariseren, evalueren en formuleren van de wetenschappelijke standpunten op het gebied van de klimaatverandering. Het Panel kan aan Nederlandse onderzoeksinstituten als TNO en het RIVM opdrachten geven tot het verrichten van onderzoek.

Het Panel kent verschillende onderinstituten, waaronder het Climate Technology Initiative (CTI)

Het Panel initieert samenwerkingsverbanden tussen de verdragslanden en ontwikkelingslanden in de vorm van het Joint Implementation Programme. Een JIP houdt een concreet project in dat ten doel heeft emissie van verontreinigingen te reduceren, waarbij het verdragsland een ontwikkelingsproject voorschiet. De uitvoering van een dergelijk project berust bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.

14.14.1.1.2 Overige VN-organen

World Health Organization

De World Health Organization werd op 22 juli 1946 in New York opgericht met als doel het op een zo hoog mogelijk peil brengen van de gezondheid van alle volkeren (Trb. 1952, 7). De functies van de W.H.O. liggen weliswaar op het vlak van de gezondheidszorg, maar in haar doelstellingen wordt ook genoemd "het bevorderen van de gezondheid en het leefmilieu."

De Europese afdeling van de WHO heeft de bevoegdheid om Europese charters vast te stellen, op grond waarvan verdragslichamen in het leven kunnen worden geroepen. In 1989 werd een charter vastgesteld tot oprichting van Europese gezondheidscentra

het Europees centrum voor volksgezondheid en milieuhygiëne (WHO/ECEH) werd in 1990 opgericht met als hoofdkantoor Kopenhagen en vestigingen in Bilthoven (RIVM) en Rome; laatstgenoemde kantoren begonnen in 1991 hun werkzaamheden in die functie. Daarnaast werd in 1993 een projectbureau geopend in Nancy.

-UNSCEAR (Scientific Committee on the Effects of Atomic Radiation. Ingesteld door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in 1955. Deze commissie onderzoekt en bespreekt de effecten van radioactiviteit op mens en omgeving.

Relevante subcommissies zijn:

De Steering Committee van het verdragsorgaan, met als subcommissies:

- Radioactive Waste Management Committee (RWMC);
- Committee on Radiation protection and Public Health (CRPPH);

-IAEA (International Atomic Energy Agency) IAEA

Het Internationaal Atoom Energie Agentschap is een intergouvernementele organisatie die in 1956 werd opgericht onder het aegis van de VN. Het IAEA heeft als doel de bijdrage van atoomenergie aan de vrede, gezondheid en welvaart in de gehele wereld te verhogen, en er op toe te zien dat de hulp die zij al dan niet op verzoek verleent, niet wordt aangewend voor militaire doeleinden. Belangrijkste taak is controle op naleving van de bepalingen van het verdrag inzake de niet-verspreiding is in 1970 in werking getreden.

Een van de taken is - naast de regeling van het vreedzame karakter van het gebruik van atoomenergie en de non-proliferatie van kernwapens - de zorg voor het instellen van veiligheidsnormen.

De WMO (World Meteorological Organization), opgericht in 1947, is een instelling van de Verenigde Naties, die in de plaats is gekomen van de voormalige International Meteorological Organization (IMO).

De WMO heeft het initiatief genomen voor de World Weather Watch (WWW). In het kader van de WWW is een wereld-omspannend systeem in werking voor meteorologische en klimatologische waarnemingen in de atmosfeer. Het werk is van belang voor internationale monitoring van de klimaatverandering. Nederland is in de WMO en zijn organisaties vertegenwoordigd door het KNMI. Uitvoeriger gegevens vindt men in het PIVOT-rapport 27, *Tussen waarneming en neerslag*. Een institutioneel onderzoek naar het takenpakket van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut.

Het hoogste orgaan is het congres. Dit wijst een Uitvoerend Comité aan.

De Internationale Burgerluchtvaartorganisatie ICAO

Bij het verdrag van Chicago (1944) werd de International Civil Aviation Organisation (ICAO) of Internationale Burgerluchtvaartorganisatie opgericht. Tot 1947 had de ICAO een voorlopig karakter. In 1947 ondertekende 26 staten, waaronder Nederland, het verdrag. In hetzelfde jaar werd de ICAO een gespecialiseerd agentschap bij de Verenigde Naties. De belangrijkste bijdragen vanuit Nederland aan de overlegplatformen worden vanuit het ministerie van Verkeer en Waterstaat (met name vanuit de RLD) geleverd. Wat betreft milieu-aspecten van de luchtvaart wordt er in ICAO-verband gesproken over luchtverontreiniging en geluidhinder. Het platform binnen de ICAO waarin dit gebeurt is het Committee on Aviation Environmental Protection (CAEP). Binnen het CAEP komen onder andere emissiestandaarden tot stand, die uiteindelijk door de besluitvormende lichamen van de ICAO worden vastgesteld. Vanuit DGM wordt aan het CAEP-overleg deelgenomen.

De Europese afdeling van de ICAO is de European Civil Aviation Conference (ECAC), gevestigd in Straatsburg.

Internationale Organisatie voor Standaardisatie (ISO)

- VN-organisatie voor de standaardisatie van normen..

Tot uitvoering van het internationale Verdrag tot regeling van de walvisvangst (1948) is de International Whaling Commission opgericht. Oorspronkelijk was dit een handelsverdrag waarbij walvisvaarders zich dienden te houden aan onderlinge afspraken. Thans geldt het verdrag de bescherming van walvissen.

14.14.1.1.3 De Economic Commission for Europe

De ECE is ontstaan in 1947 in verband met de uitvoering van het Marshallplan en is uitgebreid naar aanleiding van de Conferentie van Helsinki inzake vrijheid en samenwerking in Europa van 1975. De deelnemende landen, West-Europa, Oost-Europa, de toenmalige Sovjetunie, de Verenigde Staten en Canada vormden binnen VN-verband een economische commissie, die gevestigd werd in Genève. In dit kader zijn verschillende organisatorische verbanden ontstaan, waarvan sommige op verdragsbasis.

De ECE groeide uit tot een ontmoetingsplaats tussen "Oost en West" inzake gezamenlijke economische problemen. Het werd bijvoorbeeld een platform ter bespreking van continentale luchtverontreiniging, waarbij naast het ministerie van EZ ook het ministerie van VROM betrokken werd..

Het huidige doel van de ECE is:

- het intensiveren van de betrekkingen van de Europese landen onderling en van Europese landen met andere staten
- het doen en sponsoren van onderzoek en studies naar economische en technologische problemen van en ontwikkelingen binnen de lidstaten
- het doen en sponsoren van de verzameling, verspreiding en evaluatie van economische, technologische en statistische informatie

De ECE heeft eenmaal per jaar een plenaire bijeenkomst. Daarnaast zijn er een groot aantal comite's, Orincipal Subsidiary Bodies (PSB's) genaamd, met daaronder ressorterende Groups of Exports en Working Parties. Ook organiseert de ECE's op verschillende terreinen seminars. Door de ECE worden verdragen (conventions), verklaringen (declarations) en aanbevelingen (recommenations) vastgesteld. Verdragen die door Nederland worden ondertekend zijn bindend..

Verdragsorganen van de ECE in het belang van het milieubeheer zijn:

Uitvoerend orgaan van het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (LRTAP; Geneve, 1979), is belast met het voorbereiden van nadere protocollen tussen de aangesloten staten en heeft ook daadwerkelijk enkele protocollen gerealiseerd.

Het wordt uitgevoerd door een Executieve en een programma-orgaan van de ECE tot samenwerking voor de bewaking en de evaluatie van luchtverontreinigende stoffen over lange afstand in Europa, afgekort als EMEP.

De EMEP richtte werkgroepen op. Hiervan werden bij toerbeurt verschillende landen voorzitter. De uitvoerende werkzaamheden van die groepen werden verricht door milieu-instituten, zoals in Nederland het RIVM. De werkgroepen zijn in ieder geval de volgende:

De Task force on integrated assessment of cost and benefits, onder voorzitterschap van het RIVM

De Task force on mapping of critical levels and loads

De workingsgroep on abatement strategies.

De working-group on effects. (Coördinatiecentrum voor Effecten).

Uitvoerend orgaan van het verdrag betreffende de bescherming en het gebruik van de grensoverschrijdende waterlopen en internationale meren (Helsinki 1992)

Nadere uitvoeringsregelingen kunnen door deze organen worden gestimuleerd worden door:

- standaarden van Memories of Understanding tussen verschillende aangesloten lid-staten, met regelsvoor de daarvoor in het leven geroepen uitvoeringsorganen

14.15 Overige internationale verdragsorganen

14.15.1 World Trade Organisation (WTO)

De Generaal Agreement on Tarifs and Trade is een buiten de VN om opgericht informeel overlegorgaan op wereldniveau, dat vanaf 1948 overleg voert inzake de regeling van de wereldhandel en daarbij ook als arbitrage-instituut opereert. Doel is het tegengaan van handelsbelemmeringen door regelgeving van nationale overheden. Tijdens de Uruguayronde van het GATT in 1992 is besloten dat een verdere handelsliberalisatie niet mag leiden tot een achteruitgang van het milieu. In het kader daarvan is binnen de Wereldhandelsorganisatie (WTO) het Comité Handel en Milieu opgericht. Dit comité is onder meer belast met het ontwikkelen van een milieucode met criteria voor het gebruik van handelsinstrumenten ten behoeve van het milieubeleid.

14.15.2 Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

De OESO (Engelse versie: OECD) is in 1960 opgericht en is de opvolger van de OEEC (Organisation for European Economic Co-operation), die uit 1948 stamt. Het is het overlegorgaan van de ontwikkelde industrielanden, waarvan de economie op de vrije markt berust: staatsindustrielanden (volksrepublieken) nemen geen deel aan het overleg. Het doel van de OESO is het bevorderen van optimale economische ontwikkeling in termen van werkgelegenheid, levensstandaard, financiële stabiliteit, economische groei, open wereldhandel en economische en sociale welvaart. Het voortouw bij de OESO nemen de ministers van Financiën, Buitenlandse Zaken en Economische Zaken.

De OESO bestaat uit een raad, die de bevoegdheid besluiten vast te stellen en resoluties uit te vaardigen. Deze besluiten zijn normerend: zij worden soms nader verwerkt in EG-richtlijnen of dienen als richtlijn waarnaar de Nederlandse wetgeving verwijst.

Binnen de OESO zijn verschillende beleidscomités, zoals het Economisch Beleidscomité Dit brengt periodiek rapport uit over de economische situatie van de aangesloten landen en levert daarbij openlijk - kritisch - advies aan de aangesloten lidstaten.

De OESO kent sedert de opstelling van een gemeenschappelijke verklaring op dat punt in 1964 ook een beleidscomité op het gebied van milieuvraagstukken, namelijk de EPoC (Environmental Policy Committee), een permanent comitee dat om de vijf jaar gegevens uitwisselt over de ontwikkelingen met betrekking tot het milieu. Samen met het Economisch beleidscomitee bereidt de OESO een Joint Session of Trade and Environment Experts voor.

Thematische werkgroepen van de OEPoC zijn management groups op basis van milieuvraagstukken:

- Waste Management Policy Group (OESO/WPMG)
- Air Management Policy Group (OESO/APMG)

De OESO heeft ter wille van zijn rapportage ook een aantal onafhankelijke onderzoeksinstellingen, zoals het World Resources Institute

14.15.3 Noord-Atlantische Verdragsorganisatie

De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie NATO of NAVO is een militaire verdragsorganisatie, opgericht in 1949 tussen de Verenigde Staten, Canada en de landen van West-Europa. Voor de geschiedenis en structuur van de NAVO zie PIVOT-rapport 50, *Ter land, ter zee en in de lucht*. Een beperkt aantal werkgroepen binnen de politieke comités van de NAVO, die onder meer een bijdrage leveren aan de verdedigingsplanning, houden zich incidenteel bezig met milieuvraagstukken. Bijvoorbeeld: de CCMS (Committe on the challeanges of modern society).

14.16 Benelux-unie

In 1961 werd de Benelux Unie, die reeds in 1950 een douane-unie kende, definitief gesloten in de vorm van een verdrag:

De geconstitueerde organen zijn:

De Hoofdcommissie, bestaande uit delegaties van alle ministeries:

Permanente subcommissie voor de handelspolitiek (PC)

De Hoofdcommissie heeft de bevoegdheid nadere overlegorganen in te stellen in de vorm van bijzondere commissies. De Nederlandse delegatie bestaat in beginsel uit de minister, belast met het desbetreffende beleidsterrein; de uitvoering geschiedt meestal door een topambtenaar op het gebied van internationale betrekkingen. Zo is er een Bijzondere Commissie van de Volksgezondheid, die ook over het milieubeheer afspraken kan voorbereiden..

De Benelux-Unie heeft de bevoegdheid nadere verdragen te sluiten en op grond daarvan gemeenschappelijke wetten uit te vaardigen op het gebied van gemeenschappelijke belangen. Tot op heden zijn er geen Benelux-milieuwetten vastgesteld. Het belang van de Benelux is sedert de definitieve vorming van de Europese Unie in het verdrag van Maastricht van 1992 aanzienlijk afgenomen.

14.17 Raad van Europa

De Raad van Europa is in 1948 gevormd uit een na-oorlogse Europese eenheidsbeweging, waarin tevens het Europese herstelprogramma van de Verenigde Staten betrokken was. Het is het overlegorgaan van alle Westerse Europese landen geweest en het heeft vooral betekenis als Europees forum op volkenrechtelijk gebied. Tot economische samenwerkingsverbanden is het ondanks het Amerikaanse herstel-initiatief niet gekomen.; dit is mede het gevolg van de Koude Oorlog en de afscheiding van het Oostblok. De Raad stelt conventies op waartoe de landen op basis van vrijwilligheid kunnen toetreden. Deze conventies hebben daardoor niet altijd het dwingend karakter van een richtlijn of verordening van de Europese Unie, zij gelden eerst na toetreding van het daarmee instemmende land en krijgen eerst rechtskracht nadat een bepaald aantal landen is toegetreden. De afspraken betreffen meestal eenmaking van gerechtelijke procedures en harmonisatie van normstellingen. De Raad oefent enig moreel gezag uit door de aanneming van resoluties, onder meer op het gebied van de mensenrechten.

Indien een land toetreedt tot een verdrag dat door de Raad is vastgesteld, verbindt het zich ook toe te treden tot een uitvoeringsorgaan van dat verdrag in de vorm van een Commissie van Deskundigen. Op het gebied van milieubeheer zijn deze commissies vooral actief met betrekking tot normeringen ter uitwerking van de desbetreffende verdragsbepalingen. Op het gebied van milieubeheer zijn er op die manier afspraken geformaliseerd tot het verrichten van gezamenlijke inspanningen en uitwisseling van harde gegevens. Daarom hebben verklaringen van de raad invloed, vooral als voorbereiding van de besluitvorming binnen de Europese Unie.

Voorbeelden van comités zijn:

- Comité van deskundigen inzake de civiele aansprakelijkheid voor schade aan het milieu
- Comité van Deskundigen van de Raad van Europa inzake de Luchtverontreiniging
- Comité van Deskundigen inzake de bodemverontreiniging.

De voor dit onderzoek belangrijkste instantie is het Comité Européen de Normalisation (CEN) en de zijn (CENELEC).

14.18 Europese Unie en rechtsvoorgangers

2. De Europese instellingen

De Europese Raad

De Europese Raad, ook wel als Europese Top aangeduid, is samengesteld uit de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten en de voorzitter van de Europese Commissie, en wordt bijgestaan door de ministers van Buitenlandse Zaken en een lid van de Commissie. De Europese Raad is de opvolger van de 'topconferenties' van staatshoofden en regeringsleiders, waarvan de eerste plaatvond in 1961. De Europese Raad komt tenminste eenmaal per halfjaar bijeen onder voorzitterschap van de vigerend voorzitter van de Raad van Ministers. Onder het Nederlands voorzitterschap in 1997 vond de vergadering plaats in Amsterdam.

14.18.1 De Raad van Ministers

Tussen 1958 en 1967 waren er behalve de Raad van de EEG ook de vergelijkbaar functionerende Bijzondere Raad van Ministers van de EGKS en de Raad van Euratom. Op grond van het Fusieverdrag uit 1967 werden deze drie instellingen vervangen door de Raad van de Europese Gemeenschappen, in deze context doorgaans aangeduid als Raad.

De Raad is het voornaamste regelgevende Europese orgaan, dat de hoofdlijnen van het communautaire beleid vaststelt op voorstel van de Europese Commissie (EC) en na raadpleging van het Europees Parlement (EP). De besluiten van de Raad worden vastgelegd in verordeningen, richtlijnen, beschikkingen en adviezen. Andere taken van de Raad betreffen de intergouvernementele samenwerking ten aanzien van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en justitie en binnenlandse zaken (JBZ). Tevens kan de Raad verdragen sluiten met andere internationale organisaties en met derde landen.

Het voorzitterschap van de Raad rouleert per half jaar; zo was Nederland in de eerste helft van 1997 voorzitter van de Raad. De samenstelling van de Raad varieert al naar gelang de besproken onderwerpen, en bestaat telkens uit de ministers van alle lidstaten binnen hetzelfde vakgebied. De vakraden (bijvoorbeeld: Landbouwraad, Milieuraad, EcoFin Raad) zijn geen ondergeschikte afsplitsing, maar vormen op hun eigen beleidsterrein de Raad. De ministers zijn gemachtigd om de regering van de lidstaat die hij/zij vertegenwoordigt te binden door de uitvaardiging van verordeningen en richtlijnen. Met name is de Nederlandse inbreng in de Milieuraad is van grote betekenis.

Tijdens plenaire vergaderingen van de Raad worden de in aanmerking komende ministers bijgestaan door soms uitgebreide ambtelijke delegaties. Hieraan kunnen 'liminaire' vergaderingen voorafgaan, die bedoeld zijn voor het oplossen van knelpunten en waarin iedere bewindspersoon zich slechts door één ambtenaar laat bijstaan. Van de delegaties kunnen, naast de de Minister van Economische Zaken en diens ambtenaren, ook vertegenwoordigers van andere betrokken de Minister van Economische Zaken deel uitmaken, bijvoorbeeld van Buitenlandse Zaken.

De besluitvorming in de Raad wordt voorbereid door een comité van permanente vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten (Coreper). Vergaderingen van de Landbouwraad worden voorbereid door een apart comité, het Speciaal Landbouw Comité (bekend onder de Franse afkorting CSA).

14.18.2 Europese Commissie (EC)

In het eerste EEG-decennium was er zowel een Commissie van de EEG, een Hoge Autoriteit van de EGKS en een Commissie van Euratom. Krachtens het Fusieverdrag uit 1967 werden deze drie organen vervangen door de Commissie van de Europese Gemeenschappen. Deze Europese Commissie wordt kortweg wel aangeduid als Commissie of EC.

De EC vormt het dagelijks bestuur van de EU en bestaat uit een college van onafhankelijke personen, benoemd door de gezamenlijke regeringen van de lidstaten. Afzonderlijke landen hebben in de praktijk een doorslaggevende stem bij het aanwijzen van commissarissen uit hun land. Er zijn momenteel twintig Commissarissen, ieder met een eigen portefeuille en ambtelijk apparaat. Besluiten worden genomen door de EC als college.

De EC is als enige orgaan bevoegd om wetsvoorstellen in te dienen bij de Raad van Ministers en is initiatiefneemster voor het gemeenschappelijke beleid.⁵ Daarnaast bewaakt de EC de juiste toepassing van de Europese verdragen en de gemeenschappelijke besluiten, door uitoefening van het dagelijks beheer van de marktordeningen en door toe te zien op de uitvoering van regelingen door de daartoe aangewezen organen van de lidstaten. De Commissie vertegenwoordigt bovendien de EU in internationale organisaties. In het algemeen wordt de bevoegdheid tot het vaststellen van bepalingen ter uitvoering van richtlijnen van de Raad overgedragen aan de Europese Commissie.

14.18.3 Europees Parlement (EP)

Bij aanvang van de werkzaamheden in 1958 was het parlement uitsluitend adviesorgaan van de Raad ten aanzien van ingediende Europese wetgeving. De leden worden sinds 1979 rechtstreeks gekozen door de burgers van de lidstaten.

Vanaf de jaren zeventig heeft het EP medezeggenschap over de EU-begroting, terwijl de bevoegdheden gestaag toenemen. Op veel gebieden gebeurt de Europese besluitvorming sinds 1987 met de samenwerkingsprocedure. Deze houdt in dat wanneer het Parlement een Raadsbesluit – dat meestal met gekwalificeerde meerderheid tot stand komt – afwijst, de Raad alleen door unanimité tot vaststelling kan overgaan. Sinds 1993 is deze coöperatieprocedure grotendeels vervangen door de medebeslissingsprocedure (co-decisie), waarbij EC-voorstellen zowel door de Raad als door het Parlement moeten worden goedgekeurd.

Een opmerkelijke en nog altijd bestaande beperking van Europarlementaire invloed zijn echter de ‘verplichte uitgaven’, die een groot deel uitmaken van de EG-begroting.

14.18.4 Economisch en Sociaal Comité (ESC)

Dit comité adviseert de Raad over onderwerpen op economisch en sociaal gebied, waaronder het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Het bestaat uit vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers, consumenten en landbouworganisaties, uit elke lidstaat. De 222 leden, volgens een bepaalde sleutel verdeeld over de lidstaten, worden op voordracht van de lidstaten benoemd door de Raad met eenparigheid van stemmen en voor een periode van vier jaar. Op een aantal gebieden moet het ESC worden geraadpleegd door de Raad.

14.18.5 Het Comité van de Regio's

Dit Comité is ingesteld bij het Verdrag betreffende de Europese Unie. Het Comité bestaat uit vertegenwoordigers van de regionale en lokale overheden; de 222 leden, volgens een bepaalde sleutel verdeeld over de lidstaten, worden op voordracht van de lidstaten benoemd door de Raad met eenparigheid van stemmen en voor een periode van vier jaar. Regionale en lokale overheden worden via dit Comité formeel betrokken bij de totstandkoming van het beleid en de regelgeving in de EU die voor deze overheden van belang kan zijn. De Raad en de Commissie zijn verplicht op een aantal gebieden het Comité om advies te vragen. Het Comité kan ook op eigen initiatief advies uitbrengen over alle voorstellen die aan het ESC worden voorgelegd.

De Nederlandse regering baseert haar voordracht op een gezamenlijk voorstel van het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

14.18.6 Het Raadgevend Comité van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal

Dit Comité werd opgericht bij het EGKS-verdrag. Het Comité telt 108 leden, bestaande uit producenten, werknemers, verbruikers en handelaren. Het Comité adviseert de Commissie over voorstellen betreffende kolen en staal.

14.18.7 Hof van Justitie

Dit gerechtshof van de EU verzekert de eerbiediging van het recht bij de interpretatie en toepassing van de Verdragen. Het bestaat uit 15 rechters en 9 advocaten-generaal, die door de lidstaten benoemd worden in onderlinge overeenstemming. De arresten van het Hof zijn bindend voor zowel de gemeenschapsinstellingen als voor lidstaten en particulieren. In 1988 werd op grond van de Europese Akte een gerecht van eerste aanleg aan het Hof toegevoegd. Het gerecht bestaat uit een college van 15 rechters.

14.18.7.1 Permanente Vertegenwoordigers (PV)

De ambassadeurs van de lidstaten bij de EG worden aangeduid als Permanente Vertegenwoordigers (PV's). Ze staan de Raad van Ministers bij in het Comité van Permanente vertegenwoordigers (Coreper) en, speciaal voor het GLB (gemeenschappelijk landbouwbeleid), in het CSA. De PV's opereren binnen de onderhandelingsmarges die ze van hun regeringen hebben meegekregen. Een andere belangrijke taak van de

⁵ Zie over de bevoegdheden van de EC L.J. Brinkhorst, *Grondlijnen van Europees recht* (bew. R. Barents en A.W.H. Meij), Alphen aan den Rijn 1984, p. 48). Na het Verdrag van Maastricht in 1991 zijn zij aanzienlijk uitgebreid.

PV's is het leveren van een bijdrage aan de voorbereiding en formulering van het nationale beleid ten aanzien van de EU. De Nederlandse PV heeft daartoe zitting in diverse coördinatiecommissies en onderraden van de Ministerraad (REZ/REIA).

Het voorzitterschap van het Coreper of CSA rouleert mee met dat van de Raad. In de CSA is de EC vertegenwoordigd door de Eurocommissaris voor Landbouw, maar meestal door een van diens topambtenaren. Raadswerkgroepen bereiden de vergaderingen van de Coreper of CSA voor.

De lidstaten zijn in deze werkgroepen vertegenwoordigd door ambtelijke deskundigen. In dit stadium is er veel ruimte voor nationale inbreng. Het voorstel wordt doorgaans meermaals besproken.

De permanente vertegenwoordigers bereiden de vergaderingen van de Raad voor in een tweetal comités: het Coreper en het CSA. De voorstellen met betrekking tot het gemeenschappelijke landbouwbeleid worden voorbereid in het CSA, en alle overige EC-voorstellen in het Coreper. In dit stadium is er een duidelijke inbreng vanuit de lidstaten, die via hun vertegenwoordigers in het CSA of Coreper amendementen kunnen indienen. Vraagstukken waarover binnen Coreper of CSA overeenstemming bereikt wordt tussen de PV's en de EC, worden als A-punten op de Raadsagenda geplaatst en zijn meestal hamerstukken. Voor B-punten is nog politieke discussie in de Raad nodig.

14.18.7.2 Europese Rekenkamer

Deze in 1977 ingestelde opvolger van de Controlecommissie controleert de uitgaven en ontvangsten van de Gemeenschappen. Iedere lidstaat wijst een van de leden aan.

14.18.8 vastgestelde technologische ontwikkelings- en onderzoeksprogramma's

De minister van VROM begeleidt Nederlandse aanvragen aan de Europese Commissie soms met aanvullend onderzoek en heeft daarvoor een apart bureau EG-liaison opgericht.. Het werk geschiedt soms in samenwerking met NOVEM dat het technische gedeelte begeleidt. Het bemiddelende ministerie is mede verantwoordelijk voor de controle op de verleende subsidies

- onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's (R&D-programma's), waaronder
 - Science and Technology for Environmental Protection STEP (Pb 1989 L 359)
 - European Programme on Climatology and Natural Hazards EPOCH (Pb. 1989 L 359)
- het ACE programma en zijn voorlopers voor milieuvriendelijke initiatieven, 1984-1989.
- het LIFE Financial Instrument for the Environment ter verbetering van de industriële productie. Het financieel instrument voor het milieu LIFE geeft financiële steun aan nader te omschrijven acties ter bevordering van het milieu, in het bijzonder ter bescherming van voor Europa belangrijke milieugebieden. De lidstaten worden uitgenodigd jaarlijks voordrachten in te dienen voor projecten die voor subsidie in aanmerking komen. Deze voordrachten kunnen eigenmachtig geschieden maar ook worden gedaan op oproep van de Europese Commissie. Dit instrument is per EG-verordening vastgesteld (Pb. 1992 L206).

Het Europees Milieu-agentschap EMA

Ingesteld door de Raad van Ministers ter ondersteuning van de Europese Lidstaten in de tegemoetkoming van milieu-eisen die in de verdragen en verschillende milieuprogramma's zijn verwerkt. Het instituut werd in 1994 in Kopenhagen geopend. Het EMA heeft als voornaamste doel het controleren, in goede banen leiden en efficiënter maken van monitoringsstelsels en -systemen. Het Nederlandse National Focal Point van de EMA is het RIVM. Bij besluit van 14 december 1994 (Stcrt. 1994, 242) is het RIVM door de EMA als Europees themacentrum luchtkwaliteit aangewezen.

De EU is ook oprichter van

stuurgroepen van Europese manifestaties. Bijvoorbeeld: Europees jaar voor het milieu.

Deze stuurgroep is bijvoorbeeld belast met het uitkeren van bijzondere subsidies. Hierbij worden de lidstaten opgeroepen te bemiddelen.

14.19 Verdragsorganen ter bescherming van specifieke Europese milieugebieden.

Internationale Commissie voor de bescherming van de Maas tegen verontreiniging. (Internationale Maas Commissie) is in 1994 in Charleville-Mézières met het Verdrag voor de bescherming van de Maas opgericht.

De (voorlopige) Internationale Commissie voor de bescherming van de Schelde tegen verontreiniging (Internationale Schelde Commissie) is in 1994 in Charleville-Mézières met het Verdrag voor de bescherming van de Schelde opgericht

De Internationale Commissie ter bescherming van de Rijn tegen verontreiniging (IRC) is in 1963 opgericht en trad met ingang van 1 januari 1965 in werking.. De taak van de commissie is het onderzoeken van de aard van de verontreiniging van de Rijn en opstellen van regelingen die deze verontreiniging kan tegengaan. De deelnemende landen zijn Zwitserland, Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en Nederland. Doel van de commissie is volgens het verdrag het verrichten van onderzoek naar vervuiling van de Rijn, en het aansturen van regelgeving van de daarbij betrokken regeringen om vervuiling van de Rijn tegen te gaan. De commissie stelt overeenkomsten op. Sinds 1986 is ook de EEG partij, zodat resoluties ook aan de Europese Commissie worden voorgelegd..

De IRC heeft een plenaire vergadering die eenmaal per jaar bijeen komt. Naast de plenaire vergadering zijn er de Rijnministersconferentie (RMC's) die op ad hoc-basis bijeengeroepen worden.

Internationale Commissie voor de bescherming van de Maas tegen verontreiniging. (Internationale Maas Commissie) is in 1994 in Charleville-Mézières met het Verdrag voor de bescherming van de Maas opgericht.

De (voorlopige) Internationale Commissie voor de bescherming van de Schelde tegen verontreiniging (Internationale Schelde Commissie) is in 1994 in Charleville-Mézières met het Verdrag voor de bescherming van de Schelde opgericht

Nederlands-Duitse Eems Commissie
Uitvoeringsorgaan van het Eems-Dollardverdrag van 1960

Niederländisch-Deutschen Kommission für grenznahe Kerntechnische Einrichtungen (NDKK)
Voortgekomen uit het Verdrag van Almelo, dat de Britse, Nederlandse en Duitse regering in 1970 hebben ondertekend met betrekking tot het URENCO-project. Nadere uitwerking in PIVOT-rapport 82, *Energiebeleid I*. inzake het kernenergiebeleid.

OSPARCOM is in 1993 voortgekomen uit de fusie tussen de OSCOM, de Commissie van Oslo, en de PARCOM, de Commissie van Parijs. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar het PIVOT-rapport nr. 28 (Waterstaat), pp. 140-143.

Deze commissies werden bij de Verdragen van Oslo en Parijs (1972 en 1974) in het leven geroepen. Beide verdragen geven voorschriften inzake de bestrijding en voorkoming van verontreiniging van de zee. Het eerste Verdrag betreft de verontreiniging door dumping vanaf schepen, vliegtuigen en mijnbouwinstallaties (bijv. booreilanden); het Verdrag van Parijs handelt over de verontreiniging vanaf het vasteland. De werkingssfeer van de twee verdragen is beperkt tot delen van de Atlantische Oceaan en de Noordelijke IJszee.

Trilaterale Regeringsconferentie van de Waddenzee bestaat uit de regeringen van Nederland, Duitsland en Denemarken. Ingesteld in 1982. Het primaire doel is de bescherming van de natuur in het Waddengebied

14.20 Informele overlegorganen

Nederlands-Belgisch-(West-)Duits halfjaarlijks overleg inzake grensoverschrijdende lucht- en waterverontreiniging. 1968-

het Chester-netwerk van handhavingsteams op het gebied van milieubeheer, dat mede bestond uit vier werkgroepen. Gezamenlijk overleggen zij om een handhavingstelsel op te voeren.

IMPEL is een informeel EU-netwerk voor de afstemming van informatie-uitwisseling over de handhavingstrategieën in de landen van de EU. Daarnaast voert het IMPEL-netwerk overleg over een gezamenlijke aanpak van de problemen van de implementatie van EG-verordeningen en richtlijnen. Er zijn ook specifieke handhavingprojecten, zoals Transfrontierw schipment of hazardous waste.

Werkgroepen van West- en Oost_europese landen ter uitwisseling van gegevens over smog.

Noordzeeministersconferentie.

Op 31 oktober 1984 vond in Bremen de eerste Noordzeeministersconferentie (NZMC) plaats. De officiële naam luidt "Internationale conferentie ter bescherming van de Noordzee". Sedertdien hebben er vier conferenties plaats gevonden. Het doel is het realiseren van een internationale samenwerkingsstructuur ter bescherming van de Noordzee tegen vervuiling. De conferentie heeft naast het milieubeheer en de emissiebestrijding ook de waterhuishouding tot onderwerp.

Stichting Milieucontact Oost-Europa SMO.

-Contactgroep implementatie Nationaal Plan Kernongevallen bestrijding (inz. België);

14.21 Particuliere organen

Internationale non-gouvernementele organisaties

Club van Rome, 1970-1972

Informeel internationaal wetenschappelijk overlegpanal, dat in 1972 een gezamenlijk rapport uitbracht over het gevaar voor het voortbestaan van de wereld zonder gewijzigd milieubeleid.

Greenpeace

Internationale actiegroep ter bescherming van het milieu, opgericht in 1975.

Wereld Natuur Fonds

Internationale organisatie, die zich bezig houdt met de instandhouding van natuurgebieden en de bescherming van bedreigde biologische soorten op basis van particuliere steun. Voorzitter vanaf de oprichting is Bernhard, prins der Nederlanden.

Organization of Petroleum Exporting Countries OPEC

Nederlandse organen

De Nederlandsche Vereeniging tegen Water, Bodem en Luchtverontreiniging.

Opgericht in 1910, opgegaan in 1972 in de Stichting Federatie Natuur en Milieu

Vereeniging Milieudefensie, opgericht in 1972

Landelijk netwerk van regionale Innovatie Centra (IC's) op het gebied van milieutechnologie:

Deze heeft als taak: het starten van milieutechnologische projecten en het bijstaan bij de opzet van bedrijfsmilieudiensten, het ontwikkelen van milieudoorlichting en het opzetten van een brochure.

Nederlands Normalisatie Instituut (NNI)

In 1916 werd door het hoofdbestuur van de Nederlandse Maatschappij voor Nijverheid en Handel en de Raad van Bestuur van het Koninklijk Instituut van Ingenieurs de Hoofdcommissie voor de Normalisatie in Nederland opgericht. In 1950 veranderde de naam in Nederlands Normalisatie Instituut. Het instituut heet tot doel om als centrale instantie normen te ontwikkelen voor gestandaardiseerde meet- en bewerkingsprocessen in het bedrijfsleven en zijn producten. Het is het Nederlandse doorgeefluik van de CEN. Bepaalde door het NNI gepubliceerde normen kunnen in de regelgeving van het rijk als voorschrift worden aangenomen.

Vereeniging van Nederlandse Gemeenten

De Vereeniging van Nederlandse Gemeenten is een overlegorgaan van gemeentebesturen, opgericht in 1912.

Deze vereeniging treedt op voor de gemeenschappelijke belangen op het punt van autonomie en geeft richtlijnen in de vorm van prae-adviezen op het gebied van onderlinge afstemming van beleid- en regelgeving. Een van de activiteiten is de opstelling van de Code VNG, die ten grondslag ligt aan de ordening van archiefgegevens van gemeenten.

Interprovinciaal Overleg

Het Interprovinciaal Overleg IPO is in de jaren 1984-1986 ontstaan uit verschillende organen van interprovinciaal overleg op het gebied van

- ruimtelijke ordening, door de onderlinge afstemming van streekplannen in samenwerking met het Planologisch Studiecentrum TNO, een activiteit die reeds in 1977 was ingezet
- personeel

Het IPO is samen met het ministerie van VROM en EZ betrokken bij het doelgroepenoverleg met het bedrijfsleven en ondertekent als zodanig de meerjarenafspraken op het energiebeleid en de milieuconvenanten. Het IPO heeft onder meer voor de provinciale instellingen een archiefselectielijst opgesteld.

Unie van Waterschappen

De Vereeniging Unie van Waterschappen is de rechtsopvolger van de Unie van Waterschapsbonden, die reeds in 1928 een technisch bureau had ingesteld. De Vereeniging is geconstitueerd door in 1993 aangenomen statuten en een Huishoudelijk Reglement. De Unie stelt voor de waterschappen een archiefselectielijst opgesteld.

15. Bronnen en bronnenverzamelingen.

15.1 Beleid

Beleidsnota's. en beleidsplannen

Nota *De zorg voor de hygiëne van het milieu*, 1972.

Urgentienota Milieuhygiëne 1972.TK 11 906.

Actieprogramma Deregulering Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer DROM

Indicatief Meerjarenprogramma Lucht (IMP-Lucht) 1976-1980 (TK 1977-1978, 14 314), 1981-1985 (TK 1982, 17 600), 1984-1988, (TK 1982-1983, XI, nr. 7), 1985-1989 (TK 1984-1985, 18 605).

Indicatieve Meerjarenprogramma's geluid/ 1981-1985 (TK 1982, 17 600), 1984-1988, (TK 1982-1983, XI, nr. 7), 1985-1989 (TK 1984-1985, 18 605).

Indicatieve meerjarenprogramma's Chemisch afval 1981-1985 (TK 1982, 17 600), 1984-1988, (TK 1982-1983, XI, nr. 7), 1985-1989 (TK 1984-1985, 18 605).

Indicatieve meerjarenprogramma's afval 1984-1988, (TK 1982-1983, XI, nr. 7), 1985-1989 (TK 1984-1985, 18 605).

Voorlopig Indicatief Meerjarenplanning Bodemsanering 1984-1988. (kamerstukken II 1982-1983 17 600-XI, nr. 130)

Plan Integratie Milieubeleid, 1983.

Meerjaren Saneringprogramma Geluidhinderbestrijding 1990-1994.

Nationaal Milieubeleidsplan Kiezen of Verliezen (TK 1988-1989 21 137)

Nationaal Milieubeleidsplan plus (TK 1989-1990, 21 137)

Nationaal Milieubeleidsplan 2 Milieu als Maatstaf (TK 1993-1994 23 560)

Kaderplan van aanpak NMP voor gemeenten (i.s.m. VNG). Den Haag, 1990

Directieplannen

N.B.: deze directieplannen worden jaarlijks bijgesteld.

Kennismakingsdossier Directie Bodem

Directieplan Bodem

Directieplan IBPC

Directieplan AFVAL

Productenlijst Directie Bestuurszaken

Formatieplan Strategische Planning

Notities deelreinen

Naar milieubeleidsruimte voor biodiversiteit in Nederland, 1994, nr. 23.

Nota Sanering van milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving Kamerstukken II 1978-1979 15 657.

Kabinetnotitie verwijdering van verontreinigde grond, Kamerstukken II 1986-1987, 19925 nr. 2)

Notitie Bevolkingsonderzoek en milieu-incidenten, (Kamerstukken II, 17 600-XI, nr, 114)

Kabinetstandpunt Tien jaren-scenario bodemsanering, 22 mei 1990 (Kamerstukken II 1989-1990, 21 557, nr. 1-2)

Kabinetnotitie Milieukwaliteitsdoeleinden Bodem en Water, 1991.

Kabinetstandpunt eindrapportage Commissie Bodemsanering in gebruik zijnde bedrijfsterreinen (Kamerstukken II 1991-1992, 21 557, nr. 17)

Kabinetnotitie Bodemsanering en grondtransactie Kamerstukken 1991-1992, 227 27, nr 1.

Kabinetsnotitie Uniformering van beoordeling en aanpak van gevallen van bodemverontreiniging, locatiespecifieke omstandigheden (Kamerstukken II 1991-1992, 227 27, nr 2.
Notitie ongerechtvaardigde verrijking in verband met bodemsanering, Kamerstukken II 1993 22 727, nr, 11.
Beleidsnotitie inzake oude stortplaatsen , IWACO-rapport.
Kabinetsnotitie Milieukwaliteitsdoeleinden Bodem en Water, 1991.
Notitie Ongerechtvaardigde verrijking in verband met bodemsanering, Kamerstukken II 1993 22 727, nr. 11.

Notitie milieugevaarlijke stoffen, 28-2-1979, Kamerstukken II 1978-1979, 15 566, nr. 1-2.
Rapport Cadmium in het milieu, Kamerstukken II 1983-1984, nr. 18 364
De toekomstige drinkwatervoorziening van Nederland (uit 1967)
Structuurschema Drink- en Industriewatervoorziening (uit 1972)
Rapport Algemene Rekenkamer inzake Afvalpreventie, TK 1996, 25 375.
Notitie Riolerings (Kamerstukken II 1986-1987, 19 826, nrs 1-2)
Beleidsstandpunt Toekomstig Rioleringsbeheer (Kamerstukken II 1989-1990, 19 826, nr. 11)
Rioleringsnotitie; naar een in het milieubeheer functioneel inzamel- en transportsysteem voor afvalwater
(Kamerstukken II 1991-1992, 19 826, nr. 18)

Nota's Energiebeleid

de nota Luchtverontreiniging en Luchtvaart (LuLu), TK 1994-1995, 24 213, nr. 2
Meerjarenplan gewasbeschermingsmiddelen (MJP-G, uit 1990) Maatwerk voor mens en milieu. Voortgangs-
apportage
Meerjarenplan Hygiëne en Materiaalbescherming (uit 1994)
Meerjarenplan Hygiëne en Materiaalbescherming (uit 1996)

Notities naar aanleiding van de in de NMP's gedefinieerde thema's

Verspreiding

Rapport Afvalolie
Nota Preventie en Hergebruik van Afvalstoffen
Studie naar de mogelijkheden voor de verwijdering van uit Nederland afkomstig laag- en middelactief vast afval anders dan door storten in de Atlantische Oceaan, door de Commissie Heroverweging Verwijdering Radioactief Afval. Den Haag, 1983.
Rapport KWS 2000: bestrijdingsstrategie voor de emissie van vluchtige stoffen.

Verzuring

Notitie over de organisatie van het verzuringsonderzoek.
Bestrijdingsplan verzuring 2000, Kamerstukken II, 1983-1984, 18 225; 1988-1989 18 225
Notitie Uitvoering Verzuringbeleid Kamerstukken II, 1991-1992, 18 225.

Vermesting

Plan van aanpak ammoniakemissie van de landbouw, Kamerstukken II 1990/1991 18 225, nr. 43.
Rapport van de commissie Steenvoorden
Evaluatienota mestbeleid, Nota mestbeleid tweede fase (Kamerstukken II, 1989-1990, 21 520, nr, 3)
Nota 3e fase mestbeleid (uit 1993)
Integrale notitie mest- en ammoniakbeleid (uit 1995)

Reeks Milieu- en energiebewuste productontwikkeling en ketenbeheer.
Nota Product & Milieu 1994, Kamerstukken II

Notities beleidsinstrumenten

Beleidsuitvoering milieukwaliteitsdoelstellingen, 7 juli 1994.
Uitvoerbaarheids- en handhaafbaarheidstoets milieubeleid en milieuregelgeving, maart 1994, Kamerstukken II .
Nota Gedoogbrieven ,TK, 1989-1990, 21137, nr. 26

Notities doelgroepen

de Uitvoeringsnotitie lagere overheden.

Rapport *Milieuzorg in Samen­spel* juli 1988. Kamerstukken II 1987-1988, 20 633.

Notitie Bedrijfsinterne Milieuzorg (Kamerstukken II 1989 20633 nr. 3)

Rapport: Kiezen voor preventie is winnen, Den Haag 1991.

15.2 Regelgeving

Wetten

Luchtvaartwet

Hinderwet Stb. 1952, 274, gewijzigd Stb. 1958, 296, Stb 1960, 141; Stb. 1963, 82; Stb. 1964, 344; Stb. 1967, 377; Stb. 1969, 536; Stb. 1970, 580; Stb. 1973, 38; Stb. 1975, 283 en 690; Stb. 1976, 229 en 377; Stb. 1979, 99 en 443; Stb. 1981, 392 en 402; Stb. 1985, 129 en 494; Stb. 1986, 374; Stb. 1988, 113; Stb. 1990, 478;

Grondwaterwet waterleidingbedrijven, Stb. 1953 383,

Waterleidingwet, Stb. 1957, 150; 1975, Stb. 514; 1986. Stb. 27.

Wet inzake de Raad inzake de luchtverontreiniging (Stb 1963, 319)

Kernenergiewet.

Wet inzake de Luchtverontreiniging, Stb 1970, 580, met wijzigingen.

Wet verontreiniging oppervlaktewateren, Stb. 197-

Wet verontreiniging van zeewater. Stb. 1972-

Wet Chemische Afvalstoffen, Stb. 1976,214.

Afvalstoffenwet, Stb. 1977, 425

Vorderingswet Lekkerkerk Stb..1980, 278

Interimwet bodemsanering, Stb 1981

Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden, Stb. 1982, 470; 1990, 37.

Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Stb. 1979, 443, gewijzigd o.m. in Stb. 1980, 757, Stb 1986, 211, Stb. 1988, 113

Wet bodembescherming 1986, 374 en wijzigingen. Stb 1994, 331 en Stb. 1996.496

Wet tot uitbreiding en wijziging van de Wet Algemene Bepalingen milieuhygiëne en daarmee samenhangende wijzigingen van andere wetten (vergunningen en algemene regels voor inrichtingen; procedures voor vergunningen en ontheffingen; handhaving) (VAR),, Stb. 1992, 414 .als tranche deel uitmakend van de Wm.

Interimwet ammoniak en veehouderij, Stb. 634, 1994

Wet Milieugevaarlijke Stoffen, 1985, Stb. 1992, 632.

Wet houdende machtiging tot deelneming in het aandelenkapitaal van de COVRA (Stb. 1986, 627).

AMVB's in het kader van sectorale milieuwetten

luchtbescherming:

KB van 17 mei 1913, no. 46, houdende instelling van de Centrale Raad voor de Drinkwatervoorziening.

Besluit inzake subsidie aan het luchtverontreinigingsonderzoek in de oostelijke mijnstreek van Zuid-Limburg.,1963-1965

Vergunningenbesluit inrichtingen luchtverontreiniging (Stb 1972, 472)

Besluit luchtkwaliteit zwaveldioxide en zwevende deeltjes (Stb 1986, 78)

Besluit luchtkwaliteit stikstofdioxide (Stb 1987, 33)

Besluit emissie-eisen stookinstallaties Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb 1987, 164); aan dit besluit ging een circulaire vooraf van 3 september 1982. Het besluit zelf werd aangepast aan de hand van de *Großfeueranlagenverordnung* van de Duitse Bondsrepubliek.

Besluit NOx en salpeterzuurfabrieken

Besluit titaandioxide

Besluit luchtkwaliteit benzeen

Besluit ozon (in voorbereiding)

Regels inzake eisen, waaraan toestellen of brandstoffen moeten voldoen.

Krachtens art. 13, lid 2c:

Besluit loodgehalte benzine (Stb 1977, 588)

Besluit chloorfluormethaan in spuitbussen (Stb 1978, 547)

Besluit zwavelgehalte brandstoffen (Stb 1974, 549, gewijzigd in Stb 1988, 408)

Besluit permanente eisen motorrijtuigen luchtverontreiniging (Stb 1982, 36, gewijzigd in Stb 1990, 240)

Krachtens art. 13, lid 2h en 59, lid 1h

Besluiten met betrekking tot motorrijtuigen en bromfietsen, vastgesteld door de minister, belast met het verkeer.

Krachtens art. 16, sub 4

Besluit typekeuring motorrijtuigen luchtverontreiniging (Stb 1974, 632, gewijzigd in Stb 1990,240)

Besluit typekeuring bromfietsen luchtverontreiniging (Stb 1984, 525, gewijzigd in Stb 1986, 230)
Meetbesluit CO/roet motorrijtuigen van 30 maart 1982, Stcrt 80, gewijzigd 15 december 1983, Stcrt 130, 30 juni 1986 Stcrt 130 en 1 mei 1989 Stcrt 87

Krachtens art. 17

Regeling keuringsvoorschriften typekeuring motorvoertuigen luchtverontreiniging.(Stb 1984,230)

Besluit milieukeuring motorrijtuigen luchtverontreiniging (Stb 1991, 398)

Besluit t Fonds Luchtverontreiniging , Stb 1972, 471, gewijzigd bij Stb 1980, 407. gewijzigd in Stb. 1990, 569.

Besluit taakvervulling provinciale en gemeentelijke toezichtambtenaren luchtverontreiniging (Stb 1975, 470)

Geluidhinder:

Besluit geluidproductie motorvoertuigen, Stb. 1981, 741;

Besluit geluidproductie bromfietsen, Stb. 1985, 474;

Besluit uitlaatsystemen motorvoertuigen en bromfietsen, Stb. 1985, 474;

Besluit geluidproductie torenkranen, Stb. 1986, 348

Besluit geluidproductie stroomaggregaten, Stb. 1983, 564;

Besluit geluidproductie motorcompressoren, Stb. 1983, 565;

Besluit geluidproductie sloophamers, Stb. 1983, 563

Besluit geluidproductie grondverzetmachines, Stb. 1988, 634;

Besluit geluidproductie gazonmaaimachines, Stb. 1988, 246

Besluit luchtkussenvoertuigen Wet geluidhinder, Stb. 1989, 393.

Besluit geluidinformatie huishoudelijke apparaten, Stb. 1992, 218

Besluit recreatie-inrichtingen Wet geluidhinder, Stb. 1981, 687.

Besluit categorie A-inrichtingen Wet geluidhinder, Stb. 1982, 671;

Vergunningbesluit categorie A-inrichtingen Wet geluidhinder, Stb. 1982, 474.

Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen, Stb. 1982, 465; 1993, 393

Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen Wet geluidhinder, Stb. 1982, 485; 1994, 962.

Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen, Stb. 1981, 688; 1993, 395

Besluit ondergrens zones van wegen, Stb. 1981, 626.

Saneringsbesluit geluidhinder wegverkeer, Stb. 1985, 614; 1993, 397.

Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen, Stb. 1981, 688.

Besluit geluidhinder spoorwegen, Stb. 1987, 122. 1993, 396.

Besluit zonering buitenlandse luchtvaartterreinen Noord- en Midden-Limburg, Stb. 1983, 657; 1995, 312.

Besluit zonering buitenlands luchtvaartterrein Zuid-Limburg, Stb. 1994, 38.

Heffingbesluit geluidhinder wegverkeer, Stb. 1986, 559.

Tijdelijk vergoedingbesluit lagere overheden, Stb. 1986, 16.

Besluit houdende uitvoering van artikel 148, eerste lid, van de Wet geluidhinder, Stb. 1982, 180.

Vrijstellingsbesluit geluidproductie motorvoertuigen landsverdediging, Stb. 1981, 822.

Besluit geluidsbelasting grote luchtvaartterreinen, Stb. 1981, 504;

Besluit geluidsbelasting kleine luchtvaart, Stb. 1991, 22.

Besluit saneringsmaatregelen industrieterreinen 1994, Stb. 962.

Bodenbescherming

Besluit gebruik dierlijke meststoffen Stb. 1987-, 114

Lozingenbesluit bodembescherming Stb. 1990, 217

Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen Stb. 1991, 613.

Stortbesluit bodembescherming Stb. 1993, 55

Besluit opslaan in ondergrondse tanks (BOOT)Stb. 1993, 46

Infiltratiebesluit bodembescherming Stb. 1993, 233

Besluit borgstelling MKB-kredieten.

Besluit verplicht bodemonderzoek bedrijfsterreinen.

Afval

Besluit tot uitvoering van artikel 35, lid 4, juncto de artikelen 12, lid 2, en 15, lid 4 van de Wet chemische afvalstoffen, 19 maart 1981, Stb 313

Besluit, houdende uitvoering van artikel 79 Afvalstoffenwet, Stb. 26 januari 1979, 68.

Besluit houdende toepassing van art. 17 van de Afvalstoffenwet, Stb. 1979, 297.

Besluit van 16 juli 1979, Stb. 425; houdende uitvoering van artikel 99 Afvalstoffenwet.
 Besluit houdende toepassing van artikel 26 van de Afvalstoffenwet (bouw-en sloopafval), Stb. 7 januari 1980, 24.
 Besluit van 22 juni 1981, Stb. 377, houdende uitvoering van artikel 99 Afvalstoffenwet.
 Besluit houdende vaststelling van het vergunningenbesluit inrichting Afvalstoffenwet, Stb. 16 februari 1982, 43.
 Besluit van 12 februari 1982, Stb. 44, houdende uitvoering van artikel 99 Afvalstoffenwet.
 Besluit houdende toepassing van artikel 26 van de Afvalstoffenwet (ziekenhuisafval), Stb. 5 januari 1982, 81
 Besluit coördinatie toezicht Afvalstoffenwet, Stb. 6 augustus 1983, 409.
 Besluit en houdende toepassing van art. 33, tweede lid, Afvalstoffenwet, Stb. 1 maart 1985, 117.
 Besluit bewaren en bewerken sloopafval Afvalstoffenwet, Stb. 22 april 1985, 200.
 Besluit houdende uitvoering van artikel 31, derde lid, van de Afvalstoffenwet, Stb. 22 april 1985, 221.
 Besluit houdende toepassing van artikel 26 van de Afvalstoffenwet (zuiveringsslib), Stb. 24 oktober 1985, 581.
 Besluit houdende uitvoering van artikel 96 Afvalstoffenwet, Stb. 17 april 1986, 207.
 Inrichtingenbesluit Afvalstoffenwet, Stb. 9 april 1987, 173.
 Besluit houdende uitvoering van de artikelen 89, vierde lid en 99 van de Afvalstoffenwet (Besluit autowrakken-inrichting), Stb. 22 september 1987, 433.
 Besluit houdende toepassing van art. 33, tweede lid, van de Afvalstoffenwet, Stb. 23 februari 1988, 53.
 Besluit houdende uitvoering van artikel 96 Afvalstoffenwet, Stb. 21 november 1988, 528.
 Besluit groente-, fruit-, en tuinafval, Stb. 1993, 226.
 Besluit houdende aanwijzing van gevaarlijke afvalstoffen. Stb. 1993, 617
 Uitvoeringsbesluit van de artikelen 41, eerste lid, en 52, eerste lid, van de Wet chemische afvalstoffen. Stb. 1976, 641.
 Stoffen- en processenbesluit Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1977, 435.
 Besluit houdende toepassing artikel 34 van de Wet chemische afvalstoffen met betrekking tot wasmiddelen, Stb. 1977, 474.
 Besluit houdende inwerkingtreding Wet chemische afvalstoffen. Stb. 1977, 564.
 Besluit coördinatie toezicht Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1977, 730.
 Besluit inzameling chemische afvalstoffen. Stb. 1978, 575.
 Besluit houdende inwerkingtreding Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1979, 90.
 Vergunningenbesluit chemische afvalstoffen. Stb. 1979,123.
 Besluit houdende uitvoering van artikel 37 van de Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1979, 215.
 Besluit houdende inwerkingtreding Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1979, 279.
 Besluit houdende toepassing van artikel 34 van de Wet chemische afvalstoffen met betrekking tot bepaalde gevaarlijke stoffen (P.C.B.-Besluit), Stb. 1979, 281.
 Besluit houdende inwerkingtreding Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1979, 345.
 Bilge-oliebesluit. Stb. 1980, 696.
 Heffingenbesluit chemische afvalstoffen, Stb. 1981, 33.
 Besluit advisering ontheffingen Wet chemische afvalstoffen, Stb. 1981, 313.
 Besluit chemisch afvalstoffen uit vaartuigen. Stb. 1985, 654.
 Meldingenbesluit van 12 oktober 1988, Stcrt. 200
 Meldingenbesluit van 1 maart 1989, Stcrt. 51.
 Regeling tot wijziging meldingenbesluit afgewerkte olie en scheepsafvalstoffen, Stcrt. 1991, 41.

Milieugevaarlijke stoffen

Kenisgevingsbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1986, 592).
 Besluit organisch halogeengehalte van brandstoffen (Stb. 1989,58) inzake PCB's.
 Besluit risico's zware ongevallen (Stb. 1988, 432)
 Besluit Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1989, 560).
 Besluit genetisch gemodificeerde organismen Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1990, 53).
 Besluit melding nieuwe kennis milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1990, 82)
 Besluit biologische afbreekbaarheid oppervlakte-actieve stoffen in wasmiddelen Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1990, 292).
 Cadmiumbesluit Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1990, 538).
 Besluit asbestvrije frictiematerialen Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1991, 507) tot het voorkomen van asbest in frictiematerialen van motorrijtuigen.
 Besluit implementatie EEG-stoffenrichtlijn Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1992, 455, gewijzigd in Stb. 1993, 651) tegen pentachloorfenol (PCB), benzeen en andere kankerverwekkende stoffen.
 Besluit tot vaststelling van regels inzake batterijen en accus die kwik, cadmium of lood bevatten, Stb. 1992, 486.

Besluit inzake stoffen die de ozonlaag aantasten, Stb. 1992, 599.
Vuurwerkbesluit Wet milieugevaarlijke Stoffen (Stb. 1993, 215)
Besluit tot vaststelling van regels inzake batterijen en accu's die kwik, cadmium of lood bevatten (Stb. 1992, 486)
Veiligheidsinformatiebesluit Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1993, 252)
Registratiebesluit milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1988, 208, gewijzigd in Stb. 1992, 168)
Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten. (Stb. 1987, 516).
Afleveringsbesluit gevaarlijke preparaten (Stb. 1980, 64).
Ugilec 121 - Ugilec 141 en DBBT-besluit Wet milieugevaarlijke stoffen (Stb. 1989, 560).
Besluit beoordeling en beperking van de risico's van bestaande stoffen (Stb. 1995, 106).
Besluit werkwijze Bestrijdingsmiddelencommissie (Stb. 1994, 292)

Besluit ongevallen kerninstallaties, 1976, 138.

Besluit Rijksmilieuhygiënische commissie (Stb. 1984, 373)
Besluit Raad voor het milieu- en natuuronderzoek (Stb. 1988, 213)
Besluit instelling Technische commissie bodembescherming, Stb. 1986, 247.
Besluit betreffende aanwijzing ministers, bevoegd de vergaderingen van de Adviescommissie Afgewerkte Olie te doen bijwonen, Stb. 1977, 184
Besluit hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden, Stb. 1984, 470
Bestrijdingsmiddelenbesluit Stb. 1964, 328, herzien in Stb. 1973, 133; 1975, 364, 1983, 549, 1984, 174.
Besluit van 26 april 1984, Stb. 174, houdende uitvoering van art. 1, zesde lid, onder b, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962.
Besluit luchtvaartuigtoepassingen bestrijdingsmiddelen, Stb. 1984 233
Besluit regulering grondontsmettingsmiddelen, Stb. 1993 225).
Besluit Milieutoelatingseisen Bestrijdingsmiddelen, Stb. 1995, 37, 77, 241.

Drinkwater

Waterleidingbesluit
Besluit bescherming waterleidingbedrijven 1989

Zeewater

Besluiten ter aanwijzing van stoffen die niet of onder beperkende voorwaarden op zee mogen worden geloosd.
Meldingsbesluit artikel 6a Wet verontreiniging zeewater (Stb. 1980, 123)
Besluit voorkoming verontreiniging door met schepen in bulk vervoerde schadelijke vloeistoffen (Stb. 1988, 112)

AMVB's Hinderwet, Wet Algemene Bepalingen Milieubeheer en Wm.

Besluit aanwijzing organisaties ex art. 66 Wabm. Stb. 1981, 510; idem, 1986, Stb. 34; idem Stb. 1991, 306.
Hinderbesluit Stb. 1953, 485; gewijzigd Stb. 1955, 104; Stb. 1957, 458; Stb. 1959, 324; Stb. 1967, 172; Stb. 1969, 514; Stb. 1976, 770; Stb. 1980, 303; Stb. 1981, 660; Stb. 1984, 7; Stb. 1988, 433; Stb. 1990, 53.
Diverse branchegerichte besluiten Hinderwet, later Milieubeheer (algemene regels voor inrichtingen)
Besluit startnotitie MER, 28 juli 1987.
Regeling startnotitie MER, Stb. 1993, 229
Besluit Milieu-effectrapportage (Stb. 1987, 278)
Inrichtingen- en vergunningenbesluit Milieubeheer (Stb. 1993, 50).
Besluit groente-, fruit- en tuinafval, Stb. 1993, 226.
Besluit nadere omschrijving begrip autowrakken, Stb. 1993, 571.
Besluit inzameling afgewerkte olie, Stb. 1993, 613.
Besluit vrijstellingen stortverbod buiten inrichtingen, Stb. 1993, 616.
Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen, Stb. 1993, 617.
Besluit KCA-logo, Stb. 1994, 22.
Uitvoeringsregeling Ammoniak Veehouderij, 1994, Stb. 162.
Richtlijnen ammoniak en veehouderijen 1991.

Regels inzake heffingen

Beschikking vaststelling van formulieren voor milieuheffingen op brandstoffen. van 2 oktober 1972 (Stcrt. 194)
Heffingenbesluit brandstoffen luchtverontreiniging (Stb. 1972, 307)
Uitvoeringsbesluit heffingen minerale smeer- en systeemolie, Stcrt. 1979, 108
Uitvoeringsbesluit heffingen chemische afvalstoffen, Stcrt. 1981, 42.
Tijdelijke heffingwet industrielawaai, 1982-1992.
Meet- en rekenvoorschrift heffing industrielawaai, Stcrt. 1985, no. 251.
Besluit registratieplicht heffing industrielawaai, Stcrt. 1985, no. 251.
Besluit functionarissen heffing industrielawaai 1985, Stcrt. 1984, no. 253;
Besluit functionarissen heffing industrielawaai, Stcrt. 1985, no. 251.
Vaststelling geluidcoëfficiënten voor categorie 19, Stcrt. 1986, no. 239.
Uitvoeringsregeling heffingen milieuhygiëne, Stcrt. 1988, 122.
Tarievenwet Brandstofheffingen milieu, Stb, 1991, 79.
Regeling navordering en teruggaaf accijns van minerale oliën, Stcrt. 1991, 249.

EU-verordeningen

Verordening (EEG) inzake een communautair systeem voor de toekenning van milieukeuren, 1992 Pb EG L99/1, Nr. 880/92
Verordening betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap (EVOA)

15.3 Overige bronnen

Instructies e.d.

N.B. Het aangegeven jaartal is het jaartal van de eerste uitgave. De instructies worden periodiek herdrukt en aangepast aan de gewijzigde regelgeving.

Circulaire van 31 augustus 1982, DGMH/B 161 470 inzake schadevergoedingsregelingen.
Richtlijn Verbranden voor vuilverbrandingsinstallaties. 1985.
Handhavingmethode voor de EG-verordening betreffende toezicht en controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap 1992-
Werkboek handhaving milieuwetgeving [voor de politie]. 1989-
Voorschriften Administratieve Organisatie 1992 en 1993.
Beoordelingsrapporten inzake de toetsingsinstrumenten.
Leidraad opstellen technologieprogramma's. 1995
"Draaiboek toezicht en optreden inzake milieuwetgeving", VNG/ Den Haag, 1988.

Handboeken en leidraden.

Deze handboeken zijn bundels van bestaande regelgeving, vastgestelde convenanten en Europese normen aan de hand waarvan veergunningsvoorwaarden e.d. kunnen worden vastgesteld. Niet alle waken en voorschriften zijn bindend. De handboeken dienen als naslagwerk. Zij worden periodiek geactualiseerd naargelang de regels wijzigen. Voorzover bekend wordt de oudste datum opgegeven. Voor gelijkaardige handboeken, uitgegeven door particulieren, zie het hoofdstuk literatuur.

Handboek Modelvoorschriften Luchtverontreiniging, 1976-
Handboek Wet algemene bepalingen Milieuhygiene, 1980-1992.
Voorlichtingsbrochures, horende bij de hinderwetbesluiten in het kader van de Hinderwet 1985-.
Leidraad, later: *Handboek sanering industrielawaai*. 1986-
Voorlichtingsbrochures horende bij de besluiten BOOT, BEES, e.d.
Handboek MER gevaarlijke stoffen
Handboek Milieu-effectrapportage 1992-
Naslagwerk tankinstallaties door KIWA. Rijkswijk, z.j.
Handboek bodemsaneringstechnieken. 1983-
Handboek voor de Nederlandse chemische industrie.
Handboek voor de depositie van afval en emissies in [verschillende brande-organisaties, waaronder verfindustrie en ziekenhuizen]
Leidraad Bodembescherming in verschillende uitgaven. 1994-
Leidraad Afvalstoffen, vanaf 1996: *Handboek afvalstoffenmanagement*.
Leidraad Storten
Mest- en ammoniakbeleid, uitgegeven door het ministerie van LNV.
Nederlandse Emmissierichtlijnen NER, 1992-
Stoffen en normen, overzicht van belangrijke stoffen en normen in het milieubeleid. 1990-
Handboek milieusubsidies. 1995-

Convenanten

Beschreven zijn voornamelijk productconvenanten.

Spuitbussenconvenant

Gedragscode voor kwikoxide batterijen, zie Kamerstukken II 1985-1986, 19 200, hoofdstuk XI, nr. 16 en 35.
Duur: 1985-1991. Inhoud: het doen vervangen van kwikoxide batterijen in hoortoestellen door zinkluchtbatterijen.

Gedragscode voor alkaline batterijen, zie Kamerstukken II 1985-1986, 19 200, hoofdstuk XI, nr. 16 en 35.
Duur: 1985-1991.

Gedragscode inzake de verwerking van nikkelcadmiumbatterijen (Kamerstukken II 1988-1989, 20 800, hoofdstuk XI, nr. 137) Duur 1989-1992

Convenant met auto-importeurs inzake de wering van asbest in de automobielindustrie in Nederland, 1989.
CFK-actieprogramma van 21 juni 1990 (Kamerstukken II 1989-1990, 21 137, nr. 20)
Convenant inzake de inzameling van kwikresten in tandamalgaam, sinds 1 januari 1991.
Implementatie Organisatie KWS 2000
Tienjarenprogramma Afval, 1992 - 2002
Kabinetsstandpunt eindrapportage Commissie BSB
SUBAT-regeling, 1 september 1991.
Overeenkomst Kredietverlening Vrijwillige Bodemsanering

Subsidieregelingen

Aan particulieren

Besluit inzake subsidie aan het luchtverontreinigingsonderzoek in de oostelijke mijnstreek van Zuid-Limburg., 1963-1965
Regeling schone technologie, 1982.
Stimuleringsregeling Ontwikkelings- en demonstratieprojecten milieuvriendelijke technologie, 1982.
Bijdrageregeling vervanging en vernietiging van PCB bevattende koelvloeistof en PCB bevattende transformatoren en condensoren (PCB-regeling), Stcrt. 1984, 65.
Bijdrageregeling milieutechnologie (Stcrt. 1987, 252)
Regeling Subsidiëring van Milieuorganisaties, 16 september 1987, DGMH/B/42247063
Programmatische Bedrijfsgerichte Technologie Stimulering Milieutechnologie. PBTS , 1988
Stimuleringsregeling milieutechnologie, Stcrt, 28 december 1988; aanvullingsregeling Stcrt. 9 maart 1990;
Stimuleringsregeling milieutechnologie Stcrt. 22 mei 1991, nr. 96.,
Bijdrageregeling schonere en lawaai-arme vrachtwagens en bussen (SELA) Stcrt. 1990, 152;
Bijdrageregeling verwijdering radioactieve stoffen bevattende bliksemopvangsers, Stcrt. 1990, 188
Bijdrageregeling bodembeschermingsgebieden Stb. 1991, 252.
Regeling diverse bijdragen milieubeheer, Stb 1992, 305.
Bijdrageregeling laagzwavelige Dieselolie. Stcrt. 1993, 69; 1994, 67; 1994, 214.
Bijdragenbesluit Milieugerichte Technologie 1994, Stb 1994, 84
Bijdragenbesluit Bedrijfsinterne Milieuzorg, Stb. 1994, 796; bijdrageregeling in Stcrt 1994, 147.
Regeling Bijdrage Maatschappelijke Organisaties en Milieu 1994, Stcrt 1994, 145.
Besluit bijdragen maatschappelijke organisatie s en milieu Stb. 1995, 423.
Eindrapportage Europees Jaar van het Milieu, 1988.
Aanwijzingsregeling vervroegde afschrijving milieu-investeringen 22 juli 1991.
Regeling Groen Beleggen.

Aan overheden

Besluit van 21 februari 1974, Stcrt. 39, houdende vaststelling van het eerste saneringsprogramma voor het Rijnmondgebied;
Besluit van 2 december 1977, Stcrt 248, houdende vaststelling van het tweede saneringsprogramma voor het Rijnmondgebied
Bijdragenbesluit provincies luchtverontreiniging, Stb. 1976, 501
Bijdrageregeling Sanering Milieuhinderlijke bedrijven in de woonomgeving (Stcrt. 1981, nr. 209)
Hinderwet Uitvoeringsprogramma HUP, 1982-1989
Bijdrageregeling Kostbare Rioleringswerken 1980 e.a., Stcrt. 1979, 241
Bijdrageregeling uitvoering gemeentelijk milieubeleid BUGM, Stcrt. 1989. 252
MilieuUitvoeringsprogramma's MUP 1982-1989
Regeling Verkeersmilieukaarten.
Financiële regeling kosten MER andere overheden, Stb. 1984, 253
Subsidieregeling ter vernietiging van PCB-houdende condensatoren, Stb. 1985
Tijdelijk vergoedingsbesluit andere overheden Wet geluidhinder, Stb. 1986, 16.
Bijdrageregeling spoorweglawaai bestaande woningen, Stcrt 1987, 122
Bijdrageregeling autowrakkenbeleid, Stcrt 1987, 169
Regeling voorontwerp-Bijdragenbesluit uitvoering gemeentelijk milieubeleid, Stcrt 1989, 62 en 252.
Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Stb. 1990, nr. 174.
Bijdrageregeling uitvoering gemeentelijk milieubeleid BUGM, en Bijdragenbesluit vergunningverlening en handhaving provincies, ingevoegd in het Bijdragenbesluit openbare lichamen Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, Stb 1990, nr. 601.
Bijdrageregeling provincies met NMP-taken, Stb. 1991, nr. 542.

Bijdragenbesluit inzake bijdragen in de kosten van vergunningverlening en handhaving door de provincies, Stb. 1991, 438.

Bijdrageregeling apparaatskosten gemeenten met betrekking tot uitvoering NMP (FUN), Stb. 1991, nr. 542

Regeling bijdragen ROM-gebieden, Stcrt. 1992, 235

Vervolgbijdrageregeling Ontwikkeling Gemeentelijk Milieubeleid Stb. 1995, 256 (VOGM)

Tijdschriften en periodieke rapporten

Emissies in Nederland, uitgave van de NER

Procesbeschrijvingen Industrie

MER, Nieuwsbrief van de afdeling Milieu-effectrapportage, 1990-1993; wordt vervolgd door *Kenmerken, tijdschrift voor milieu-effectrapportage*. 1993-

Handhaving, blad voor uitvoerders en handhavers van milieuwetgeving. 1984-

Kwartaalbericht milieustatistieken

ROM-magazine, tijdschrift voor ruimtelijke ordening en milieubeheer.1982-

Voortgangsbericht Handhaving Milieuwetgeving.;(kamerstukken), 1989-

Jaaroverzicht van de activiteiten van de Hoofdafdeling Handhaving Milieuwetgeving

Jaarverslag De kwaliteit van het drinkwater in Nederland, 1993

Jaarboek Raad voor het Milieubeheer.

Publicatiereeks Lucht en Energie.

Archiefinventarissen E.d

Bewerkingsplan Archief Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening

16. literatuur

1984-1994, tien jaar handhaving milieuwetgeving. 's-Gravenhage, 1994.

J. Boele e.a., *Hoofdzaken milieueffingen*, Deventer 1992.

Duik er eens in, algemene informatie met betrekking tot de Wet hygiëne en veiligheid zwemgelegenheden. 's-Gravenhage, z.j.

E.E.M.J. van de Ende, Leeswijzer Wm.: afvalstoffen. Februari 1995.

Environmental indicators, a systematic approach to measuring and reporting on environmental policy performance in the context of sustainable development. SCOPE, Washington 1995 R.A. Iedema en G.W. van de Ven, *Instrumenten voor milieubeleid*, Bussum 1995.

Gegevenswoordenboek Milieubeheer. 's-Gravenhage, 1995.

“De Inspectie Milieuhygiëne; om het rendement van het milieubeleid”, Inspectieplan 1995, VROM 95106/h/2-95. Kraaij, R.A. en Boerboom, M.A., “Bundel Milieuverdragen”, Ministerie van Buitenlandse Zaken/ Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 1996.

A.J. van Loon en J. Rietbergen, *Radioactief afval in Nederland, uitvoering van het beleid*. Arnhem, 1989

Hugo G. von Meijenfeldt, *De wettelijke regeling van de bodembescherming*, Lelystad 1994.

Nederland stortplaats. Amsterdam, 1983.

Planning en Monitoring Milieubeleid, nr. 1994/3 Congresbundel

J. Schuddeboom, *milieubeleid in de praktijk*, Alphen aan den Rijn 1994.

H.T. Siraa, A.J. van der Valk en W.L. Wissink, *Met het oog op de omgeving, een geschiedenis van de zorg voor de kwaliteit van de leefomgeving: het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (1965-1995)*. Den Haag, 1995.

Spaargaren, G. “Internationaal Milieubeleid”, Den Haag, 1993.

Piet Sprengers e.a. *Milieu en mededezeggenschap*. Alphen aan de Rijn/Zaventem, 1992.

J. Verschuren, *Bodemsanering van bedrijfsterreinen, praktijkboek voor bedrijf en beroep*. Oosterhout, 1991.

Vijftig jaar drinkwater, gedenkboek, uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening. Z.j. {'s-Gravenhage, 1963}.

Henk van Zon, *Tachtig jaar RIVM*, Assen, 1990.

Naslagwerken inzake regelgeving en procedures

Deze naslagwerken zijn uitgegeven door particuliere uitgeverijen en bevatten regelmatig bijgewerkte verzamelingen van gegevens. Voor volledige kennis van de daarin vervatte informatie dienen zowel de oorspronkelijke uitgaven als alle vervangingsbladen bewaard te blijven; dit gebeurt in ieder geval in de Tweede Kamer en in de Koninklijke Bibliotheek. Reeksen met vervangingsbladen worden echter in de KB niet aan het publiek beschikbaar gesteld. In deze banden zijn ook regels opgenomen die in het kader van andere beleidsterreinen worden vastgesteld en toegepast.

Voorschriften Milieuhygiëne, Vermande-reeks, Lelystad, bestaat uit de volgende series, bijgehouden vanaf 1971:

- Wm.
- Algemene regels voor inrichtingen
- Checklisten algemene regels voor inrichtingen milieubeheer
- Wet inzake de luchtverontreiniging
- Wet geluidhinder
- Interimwet Bodemsanering
- Wet Bodembescherming
- Kernenergiewet etc.
- Waterleidingwet
- Grondwaterwet
- Wet milieugevaarlijke stoffen
- Regelgeving ammoniak en stank in agrarische bedrijven
- Bestrijdingsmiddelenwet

Praktijkboek Milieu. Kluwer, 's-Gravenhage, 1987-

G.A.B.M. Ammerlaan, red. *Handhaving milieurecht*, handboek. . VUGA, 's-Gravenhage, 1989-

Handboek milieuvergunningen, Alphen aan den Rijn, 1980-

Vademecum milieurecht, Alphen aan den Rijn, 1990-
Handboeken voor milieuzorgsystemen. 1990-
Handboek Milieubeheer. Alphen aan den Rijn, 1990-
deel I: Waterbeheer; deel III, Lawaai-beheersing, deel IV Bodembescherming
Handboek GFT, gescheiden inzameling groente-, fruit- en tuinafval. 's-Gravenhage 1989, herzien 1991, ...
EG-klapper, uitgegeven door het DGM. 's-Gravenhage, 1993..
Milieuwetgeving van de Europese Gemeenschap. Brussel, 1993-
De inspectiemethode milieu [voor bedrijven]. Zeist, 1994-
Handboek milieucommunicatie. Alphen aan den Rijn, 1994-
Milieuvoorschriften. 's-Gravenhage, 1995-
Handboek afvalstoffenwetgeving, Alphen aan den Rijn, 1995-
P. Beumer, M. Thijsen, *Zakboekje regelgeving moderne biotechnologie*, 's-Gravenhage 1998.